

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია
კ. შიშქელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტი

2909
3

ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა

VI

გამომცემი და „მეცნიერება“

თბილისი

1969

АКАДЕМИЯ НАУК ГРУЗИНСКОЙ ССР
ИНСТИТУТ РУКОПИСЕЙ ИМЕНИ К. КЕКЕЛИДZE

ОПИСАНИЕ ГРУЗИНСКИХ РУКОПИСЕЙ

КОЛЛЕКЦИЯ S, БЫВШЕГО ОБЩЕСТВА РАСПРОСТРАНЕНИЯ
ГРАМОТНОСТИ СРЕДИ ГРУЗИНСКОГО НАСЕЛЕНИЯ

ТОМ VI

Составили и подготовили к печати:

Т. М. БРЕГАДZE, Л. Р. КАДЖАНА, Л. И. КУТАТЕЛАДZE, Ц. А. ЧАНКИЕВА,
М. А. ШАНИДZE

Под редакцией Е. П. МЕТРЕВЕЛИ

ИЗДАТЕЛЬСТВО «МЕЦНИЕРЕБА»

ТБИЛИСИ

1969

ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა

ყოფილი ქართველთა უორის წარა-კითხვის
გამავრცელებელი საზოგადოების (S) კოლექცია

ტომი VI

შეადგინეს და დასაბუქლად მოამზადეს

თ. ბრეგაძემ, ლ. ქაჯაიამ, ლ. მუთათელაძემ,
მ. შანიძემ და ც. ჟანაიძემ

ელ. მებრეველის რედაქციით

S კოლექციის VI ტომის მასალა აღწერეს:

- მ. შანიძემ 4542—4546 (1551—1555); 4944—4959 (1686—1701)
თ. ბრეგვაძემ 4547—4620 (1556—1585); 4814—4943 (1646—1685)
ც. ჭანკიევმა 4621—4775 (1586—1625)
ლ. ჭაჭაიამ 4776—4813 (1626—1645)
ლ. ქუთათელაძემ 4960—5003 (1702—1741)

(1551)

4542

ცხოვრება ალექსი კაცისა ღვთისა. XIX

16 ფ.; 22 X 18; ქაღალდი; უყლო; მხედრული; [XIX].

[ამბავი და ცხოვრება ალექსი კაცისა ღვთისა]. „კაცი ვინმე ღთისა იყო ქალაქსა შინა, მრავლის მქონე იყო და უთვალავი ოქრო-ვერცხლის მარგალიტის პატრონი იყო, რომ იმისთანა გამდიდრებული არავინ იყო. მრავალის(!) ქვეყნები საყმოთ ქონდა, სახელათ(!) ეწოდებინ(!) ეფრემ, მეუღლე ანანა...“ 1 v — 12 v.

შენიშვნები: 1. სათაური აღდგენილია ხელნ. S — 1535 : 6 მიხედვით.

- 2. 1 r და 13 r — 16 v შევსებულია გადამწერის უწიგნური ხელით შესრულებული მინაწერებით.
- 3. ხელნაწერი აწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание... II, გვ. 505).
- 4. ტექსტი გამოცემულია რამდენჯერმე, იხ. „ქართული წიგნი“, I, 1941, გვ. 232 (№ 2164), 239 (№ 2282), 269 (№ 2766).

(1552)

4543

კრებული. 1831

31 ფ.; 19, 5 X 13; ქაღალდი; უყლო; ნაკული; ამოცვენილია 3 — 5, 14 ფფ.; მხედრული; ჭვირნიშანი [18]29 წ. (ფფ. 8, 21); 1831 წ. (6 r, 9 v); გადამწერი ჯიმშერ მაძიკონოვი (9 v); დაუწერელია: 16 r — 17 r, 19 v, 21 r — 24 v, 26 r, 28 r — 29 r.

1. „ქ. ანბავი სულისა და ხორცისა ჯუმჯუმ ხემწიფეს(!). — ისმინეთ ესე მალალი ღვთისაგან ბძანებით. — წმინდა გრიგოლმა გაიარა ქალის პირსა, ერთი გამხმარი კაცის თავის(!) იპოვნა...“ 1 v — 5 r.

2. (აბრამიანი) „ქ. აბრამ იყო ღვთის მლოცავი, მაგრამ ძენი ენატრება...“ (6 v — 9 v).

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს იხსენება გამლექსავი: „გამლექსველსა ამა ლექსისა ტერ-ასატურ(!) ღვთის მონება...“ (9 v). ტექსტს მოსდევს გადამწერის ანდერძი: „ესე აბრამიანი დავწერე მე, ჯიმშერ მაძიკონოვი(!), წელსა ჩუღა; ვინც რომ მოიპაროს, ღათ(!) გაუწყრეს ღმერთი“ (9 v). თარიღი მოცემულია აგრეთვე 6 v-ზე: „წელსა ჩუღა, ღვინობისთვის კე, კქს ფით“.

3. „ქ. ასოს სამღერალი მართალი და ქვეშარიტი, ნათქვამი დანიელ წინასწარმეტყველისაგან და ლექსანდრესა(!) მაკლონელისაგან(!) და მჯაფარისაგან(!), ბერძნეთისა(!), ერანელითა(!) ექიმებისა თქმული თუ სრული. — თავი ემღეროს, ყოველი მისი საქმე კარგათ მოხდეს...“ 10 v — 15 v.

შენიშვნები: 1. 1 რ-ზე სხვა ხელით მიწერილია ლექსი: „ვის ხელში ვაიზარდე, ბრძე-
ნო, უცხო, კვიანო...“

2. 5 რ — 6 რ-ზე გადამწერის ხელით სწერია ლექსი „კეკელე ტანზედ მიჭრიან ხამ-
სა...“ ტექსტის ბოლოში: „... ბუ და დ ო ლ ლ ა ნ ა ვ არ ცირესანი (!), ჰოი, დავკარგეთ
ძმათ წოსანი(!)...“ იგივე ლექსი, უწიგნური ხელით ნაწერი, მოთავსებულია 20 რ-ზე.
ბოლოში: „მე ვარ მათა მცირე სოსანი...“

ანდერძი (გადამწერისა) იხ. აქვე. 2, შენიშვნა.

მინაწერები: 1. „ქ. ესე აბრამიანი და ჯუმჯუმიანი და ასოს სამღერო სოლომო-
ნისი და (!) ლუკას შვილის“ (31 რ).

2. „ესე წიგნი საიობხავი არის სოლომონის“ (32 რ).

3. „ქალაქ ტფილისი 11-ს იელისს, ქალაქ თბილისი, 1902 წელსა, მიხეილ
გრაგოლისძე ლობჯანიძე“ (25 რ, იქვე ასეთივე ხასიათის მინაწერი რუსულად).

4. „Мюнхен, Германия, Г-ну Ивану Арутинову, Туркештрассе № 67 с/ИЦ,
от Михаила Лобжанидзе“ (10 რ); ფანქრით; იმავე ხელით მინაწერები 25 v.

5. სხვა მინაწერები 18 რ, 26 v—27 v, 29 v, 30 რ.

(1553)

4544

ბეჟანიანი. XIX

27 ფ; 17 X 22; ქალაღი; უყლო; თაე-ბოლო ნაკულუი; მხედრული; ქვირნიშანი
1802 წ. (ფ. 2); [XIX].

[ბეჟანიანი]. „...აფრასიობის ასული. მზე არის
ამომავალი...“

წყდება: „...ქაიხოსრო გაეგება, პილოტანსა დალოცვიდა,
როსტომ მადლი გარდინადა, ბეჟანს ჴელი
მოუვიდა...“

შენიშვნები: 1. ხელნაწერი შეიცავს „შაჰ-ნამეს“ 4188—4364 სტროფებს (იხ. აბულ-
ყასიმ დირდოუსი, შაჰ-ნამე. ქართული ვერსიები, ტ. II, 1934).

2. ხელნაწერი აღწერილია ვ. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание..., II,
გვ. 485).

(1554)

4545

ვახუშტი ბაგრატიონი, საქართველოს ისტორია და გეოგრაფია. 1826

219 ფ. (IX 436 გვ.); ცისფერი და ლურჯი ქალაღი, ტვიფრულ ტყავგადაკრულ ხის
ყდაში; ამოვარდნილია გვ. 433—434; მხედრული; საოაურები სინგურით, მთავრულად;
ქვირნიშნები: 1800 წ. (გვ. 3), 1823 წ. (გვ. 137 და 147); 1824 წ. (გვ. 418); გადამ-
წერი მღვდელი დიმიტრი ოქროაძე (გვ. 432); დაუწერელია: გვ. 134, 408, 409, 410,
433—436.

(„ისტორია გეორგიისა ანუ ყოვლისა საქართულოჲსა, ქმნილი
ვახუშტის მიერ ვახტანგ მეფის ძისა.) ტომობა და შთამომავლობა ქართუ-
ლთა — ნოეს ძის იაჭეთის თესლისაგან ვიდრე ქართლოსისა და ძმათა
მისთამდე და განყოფილებანი მათნი და ძეთა მათთა. აწ ზნეთათჳს ვიწყით ძტმ-
ლიდამ ახლადმდე...“ გვ. 1—390.

შენიშვნები: 1. ხელნაწერის შედგენილობა:

- ა. ზენი და ჩუეულებანი საქართველოსანი (გვ. 1—12).
- ბ. აღწერა სამეფოსა საქართველოსა (გვ. 12—126).
- გ. უწყება მკითხველთათს (გვ. 126—133).
- დ. აღწერა აწინდელისა ქართლისა (გვ. 135—169).
- ე. შემდგომად განყოფისა სამეფოსა სამსამეფოდ და ხუთსამთავროდ, ცხოვრება და ქმნულება მეფეთა ქართლისათა“ (გვ. 170—232).
- ვ. აღწერა ჰერეთისა, კახეთისა და კუხეთისა, კუალად თუ შეთისსა და დიდოეთისა (გვ. 233—246).
- ზ. მთავართათს კახეთისათა (გვ. 247—250).
- შ. ცხოვრება აწინდელთა მეგატრონეთა (გვ. 251—280).
- თ. აღწერა აწინდელისა ოცხეთისა, ანუ კავკასიის შინათა (გვ. 281—290).
- ი. აღწერა საჩინოთა ადგილებთა სამცხეთისათა ბაგოსათა (გვ. 291—306).
- ია. ცხოვრება სამცხეთ-კლარჯეთისა (გვ. 307—328).
- იბ. აღწერა ეგრისის ქუყანისა, ანუ აფხაზეთისა, ანუ იმერეთისა (გვ. 329—390).

2. სათაური მოცემულია თავფურცელზე (1r).

ტექსტს მოსდევს:

- ა. ქორონიკონები ჩჷმნ მიერ პოვნილი (გვ. 391—407).
- ბ. მეფეთა სინქრონიული ტაბულები (გვ. 411—420); ტაბულები დაუმთავრებელია.
- გ. სომხითის სოფლები ქრისტეანეთა და თათრისობად (გვ. 421—432).
- 4. ტექსტში ჩართულია: ა. „თამარ მეფამ რომ ხალიძხედ გაიმარჯუა, ხახულისა ღთისმშობელს დროშად და მანიაკო მიართუა, ეს იამბიკონი ხუთ მუჭლენი ოცდახუთ ლექსად წარსწერა.—ცასა ცათასა დამწყები ღმერთ მთავრობა...“ (გვ. 78—79);
ბ. „თამარ მეფას საფლავზე წუხას ზედა წარწერილი ლექსი.—როს ნაქარმაგვეს მეფენი...“ (გვ. 82; ნამდვილად წარმოადგენს დავით აღმაშენებლის ეპიტაფიას, ეკუთვნის არსენ ივალთოელს, იხ. კ. კეკელიძე, ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, I, 1951, გვ. 255; ტექსტი გამოკვეყნებულია, იხ. ძველი ქართული ლიტერატურის ქრესტომათია, შედგენილი ს. ყუბანეიშვილის მიერ, I, 1946, გვ. 377);
გ. აქმნილი არს ლექსი ესე მეფაჲსა თამარისათჳს ანტონის მიერ არხიეპისკოპოსისა მეფის ძისა დავითან-ბაგრატიონისა.—ამისსა ბროლსა ნათელსა აყიფი შუა ჰრეოდა...“ (გვ. 83; ტექსტი დაბეჭდილია, იხ. ქართული ქრესტომათია, ნაწილი პირველი, ახლად დაბეჭდილი დავით ჩუბინოვისაგან, 1863, გვ. 73).
- 5. ხელნაწერი აღწერილი აქვს ე. თაყაიშვილს (იხ. Описание..., II, გვ. 667 და 668; ხელნაწერი აღწერილია ორჯერ, 391 და 407 ნომრებით).

ანდერძი: „სრულ იქმნა სადიდებლად ღთისა ყდელისა მპყრობელისა, უფლისა ყოველთა ძალიასა, თთუესა თებერუალსა 15 დღესა: 1826 წელსა. მღუდელი დომიტრი ოქროაძე“ (გვ. 432).

(1555)

4546

ვლორინოვი, ეკონომია. XVIII

194 ფ.; 30,5×20; ჭაღალდი, უყლო, დაშლილი, კიდევამომხვეული; თავბოლო ნაკლებული, აკლია შიგაც; მხედრული; [XVIII]; დაუწერელია 83 v.

(ვლორინოვის ეკონომია გინა მოსახლეობა) — „... ივინი კეთილსა დარებსა აჩენენ. თუ როდისმე გეჩვენება ვითარცა ვარსკლავნი მალე მორბენილი(!), ეგრეთ ქარი იქნება... 1r — 194 v.

წყდება: „...მეოთხედი საათისა გაუწყვეტლათ ურიე, მერმე მასში უყავ ერთი გირვანქა შაქარი, ერთი გირვანქა ნახევარი...“

შენიშვნები: 1. ავტორი და სათაური თხზულებისა რამდენჯერმე დასახელებული. ცალკეული წიგნების სათაურების წინ. ეს სათაურები შემდეგია: წიგნი მესამე, მიწის მსაქმელობა. რომელისაგან აღმავალი არს კეთილი საქმე და სარგებელი (39 რ); წიგნი მეოთხე, ხოლო ესე ამბავი ბაღებზედა და ყურძენზედა (86 რ); წიგნი მეხუთე, ცხენებზე და რჩომაზე (122 რ); წიგნი მეექვსე, აბრეშუმის ქიაზედა და მათსა განმრავლებაზედა. მერმე ფუტკარზე, თაფლზე და წმიდა სანთელზედა, ტბებზე და თევზზედაცა (160 v); წიგნი მეშვიდე, გამოცნობაზე შავის პურისა, მოხარშვაზე ფევისა, ანუ იგინი როგორ შეინახო, დამარილოვანება ჯორცისა, ეგრეთვე მომზადებულება სასმლეებისა(1), ხოლო სახელით კაფე, რაი, შეკოლათი და სხვაცა (168 რ); წიგნი მერვე, კაცის ანატომიაზე, რომელსა ჰქვან კაცის გამოშვანა და მისი ყოვლის ასოების დასინჯვა და მისთვის შესაფერი წამლებიცა (174 v).

2. რამდენიმე ადგილას დატოვებულია ადგილი, სადაც უნდა ყოფილიყო დახატული სურათი. რასაც მოწმობს სათანადო წარწერა (83 რ, 131 რ, 176 რ).

3. „ეკონომია“ თარგმნილია სვიმონ მაკაცარიძის მიერ 1746 წ. ნ. ...აღწერილობა H ფონდისა, ტ. I, გვ. 53. ხელნ. H—68-ის ანდერჰში ნათქვამია: „საქართველოს მეფის ბაქარის ბრძანებითა გადმოითარგმნა რუსულისაგან ქართულად წიგნი ესე ეკონომია, რომელ არს მოსახლეობა, უმცირესისა მათის სიმაღლის მონისა ჭელითა სვიმონ მაკაცარიძისაგან. განსრულდა, დიდება ღმერთსა, წელსა დასაბამითგან ჰსნე, ქსე უღვ. ქრისტეს აწით ლღმ, დეკემბერსა ი.“ ასეთივე ანდერძი ახლავს ხელნაწერ S—1390-ს. ტექსტის ლექსიკას რუსულის გავლენა ატყვია: „ტრუბიამ (7 რ). ოტა (16 რ), პილული (18 რ), პოროშოკი (21 v). ზავოდში (102 რ), ფშენიცაზე (64 რ). პარალიზზედა (183 რ) და სხვ. ხელნაწერის ტექსტი ნათარგმნია 1738 წლის რუსული გამოცემიდან (იხ. ტ. რუხაძე, ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან, 1960, გვ. 246). რუსული თარგმანი; თავის მხრივ, მომდინარეობს გერმანულიდან (იხ. Опыт российской библиографии... Собранный... Василием Сопиловым, 1813. ნაწ. V, გვ. 125).

4. ხელნაწერთან ერთად დევს ფურცელი, რომელსაც თანამედროვე ხელით შავი მელნით აწერია: „საოჯახო ეკონომია, ვახტანგ მეფის ბრძანებით ნათარგმნი სიმონ მაკაცარიძისაგან 1725 წ.“ ჰქვამით მინაწერი ფანქრით, სხვა ხელით: „ეს შენიშვნა არაფრით მართლდება“.

(1556)

4547

ქილილა და დამანა. XIX

(ს.-ს. ორბელიანის რედაქციისა).

328 ფ.: 35,5 × 20,5; მწვანე ფერის ქაღალდი, დალაქავებული, ძველი რესტავრირებული, ზოგიერთი ფურცელი გვერდებზე შემოცვეთილია, გახეულია ფფ. 166, 286, 328; ტვიფრული ტყავგადაკრული ხის ყდა, ყუა დაზიანებული აქვს; ნაწილობრივ დაშლილი; მხედრული, სათაურები, შაირთა და აბჯაცთა დასაწყისები სინგურით; თავსამაკალი: 3 რ, 97 რ, 127 რ, 153 რ, 193 რ, 210 რ, 217 რ, 228 რ, 241 რ, 262 რ, 269 რ, 278 რ. 301 რ, 314 რ; ბოლოსამაკალი: 152 v, 192 რ, 209 რ, 216 v, 227 v, 240 v, 261 v, 268 v, 277 v, 300 v; 313 v; [XIX ს. I მეოთხედი], ჰვირნიშანი: 1914 წ.; დაუწერელია: 1 რ—2 რ, 96 v, 192 v, 209 v, 328 რ-v.

ქილილა და დამანა]. — „ვიწყეთ პირველი არაკი იგავთა მარგალიტთა მებაზრეთა და სიტყუა ხელოვნებათა გამომჩხრეკელთა და უცხოთა არაკებთათვის პირის ამღებთა და საკურველთა შემქვერებითა თქმულთა შემწყობელთა.

ამა ჰამბეისა თავი ჰაი, ჰაი, ასე მოურთავთ, ქებულისა გამოჩენილის კაბა-
დონთა ამა დასაწყისი უცხოთ რომ შეუწყვიათ, რომელსა პირველთა ქამთა და
დროთა ჩინეთის ქუჩყანათა ერთი მეფე ყოფილა, რომ მისი ბედსვიანობა და
მისის სახელ-დიდების ჭმა ყოველთა ალაგთა განფენილი იყო...“ 8 v — 327 r.

შენიშვნა: 1. უძღვის: ა. „კირი პირველი ქილილა დამანასი, სპარსულისაგან ქართუ-
ლად თარგმნილი მეფის ვახტანგისაგან. —

მეც მივპყვე სპარსთა ზღაპარსა თარგმანებისა
მგებართა,
არაფინ მიშვევს გარეგან მათთა გინა მებარ-
თა...“ (2 v).

ბ. „დასაწყისი პირველი წიგნისა ამის შესავალად თქმული ბრძნისა ანეკალა სოი-
ლისა. — სრული სიბრძნე ამისად შემსგავსებულად დაუც და ყოველთა წიგნებთა შინა
მთქმელისა სახელი დიდთ უსახელოვნებია...“ (3 r — 6 v). გ. ანდერტი სულხან-საბა
ორბელიანისა. — „ეს წიგნი ქირიანს და ისპაანს შეპირებთაჲ მყოფს და
უსაქმო მოზრუნავს გონების ურვის წამლად მოემუშაჲა მეფეს ვახტანგს ქართველ-
თასა. სპარსულისაგან ქართულად ეთარგმნა...“ (6 v — 8 v). დ. [ქართა საძიებელი]
(8 v).

2. ერთვის: ა „მეფის ნაბძანები შაირება—

კულავ მიხმეს ისევ ისპაანს, დამრჩა ეს შეუსრულები,
მომცეს პატევი მრავალი, ვაჲ თუ დავაბა სულები...“ (327 v).

ბ. „ვით წინა ლექსი აჩენს, მე დამრჩა გაულექსავი და სულხან-საბამ გალექსა
ორბელის ძემან. რასაც ლექსს აშაზედ მანი უჯის. მეფისა არის ნაბძანები, დი-
დის ცდით ჩემვან ნალაწი, თუმცა გაავლოთ გულები (327 v).

3. ვახტანგ VI-ის ანდერტი ამ ნუსხაში არ არის, მხოლოდ 8 v-ზე აღნიშნულია
სინგურით: „აჲ ბატონის ანდერტი უნდა დაიწეროს“.

4. ქილილა და დამანას საბასეული რედაქცია გამოცემულია სამჯერ: 1. რ. კყო-
ნიას მიერ 1886 წ. 2. ალ. ბარამიძისა და პ. ინგოროყვას მიერ 1949 წ.

3. ალ. ბარამიძისა და ელ. მეტრეველის მიერ 1961—62 წ.

5. ხელნაწერი აღწერილი აქვს ექვთიმე თაყაიშვილს იხ. „Описание“,
ტ. II, გვ. 486.

მინაწერები: (გადამწერის): 1. „ეს შეცდომით მომივიდა, იქით გვერდი ამ პირზედ
უნდა დამეწერა და ეს გვერდი იქით პირზედ უნდა დამეწერა“ (20 v).

2. „ამ პირზედ ამიტომ ვერ დაიწერა, რომ მელანი გამოდიოდა და მერტუ პირი-
ზედ(!) დაიწება“ (70 v).

(1557)

4548

ქაშნი. XVI, XVIII

II + 376 ფ.; 19 × 14,8; ქალაღი, სხვადასხვა დროის; ტყავგადკრული ხის ყდა,
ყუა დაზიანებული: ნაკლული, დაშლილი, ნუსხური, სათაურები და დასაწყისები სხ-
გურით; [XVI (129 r — 256 v), XVIII სს.]; კვირნიშანი აქვს: ნაწილის (XVIII ს.) გა-
დამწერი „იოსებ“ (119 v, 122 r, 264 v); დაუწერელია: 1 v—2 r, 124 v—125 v, 372 v,
376 v.

(ქაშნი). 1... ქაშნი შუალამისანი. „... ღისა მიერ აღდგე რაჲ,
გაქუნდეს პირსა შინა შენსა ლოცვათა წმიდათა ღმერთშემოსილთა მამათა...“
4 r — 19 r.

შენიშვნა: „უამნი შუალამისანი (4 რ); „უამნი შაბათისანი“ (9 რ); „ლოცვა ვმიდისა ევსტათისა“ (12 ვ); „გალობანი შუალამისანი“ (13 რ); „სხუად ლოცვა სავედრებელი უფლისად ჩუენისა იჲჲ ქრისტესისა“ (16 ვ); „სხუად ლოცვა“ (17 რ); „ლოცვა შუალამისა. თქმული იოანე დამასკელისა“ (17 რ); „სხუად ლოცვა ყოვლად ვმიდისა ღისმშობლისა მიმართ“ (18 ვ).

„ლოცვანი ლამისანი უამისა ათორმეტნი. — ლოცვა ლამისა ა უამისა. რომელი ესე უამსა შინა ღლისასა ხედვითა დაბადებულთა შინასა ღიდმოქმედებისა შენისათა...“ 19 რ — 22 რ.

„უამნი ცისკრისანი. — მღღელმან: კურთხეულ არს ღმერთი. და თუ არა იყოს მღღელი, ლოცვითა ვმიდათა მამათა ჩუენთათა, უფალო, იჲჲ ქუე ჩუენო, შეიწყალენ...“ 22 რ — 26 რ.

„წარდგომანი რვათა ჳმათა ზედა. — გალობად სამებისა, ჳმა ა, ჳორცივლითა სახითა უნორცოთა...“ 26 რ — 35 რ.

„უამნი ღლისანი უამთა მზისათა. — მღღით თაყუანის ვცეთ გ-ჳერ სიტყუანი ჩემნი ყურად იხუენ...“ 35 რ — 38 რ.

„უამნი სამ უამი. — მეუფუო ზეცათაო ნუგეში. ვმიდაო ღმერთო, მამაო ჩუენო, მარადით თაყუანის ვსცეთ...“ 38 რ — 41 რ.

„უამნი მეეჳუსე. — მღღით თაყუანისვცეთ...“ გ — ჳერ. ღმერთო, სახე-ლითა შენითა მაცხოვრე მე...“ 41 რ — 43 ვ.

„უამნი ცხრა უამისა. — ვმიდაო ღმერთო, მამაო ჩუენო. კსნი იბ. მღღით თაყუანისვცეთ გ. ვითარ საყუარელ არიან საყოფელნი შენნი...“ 43 ვ — 50 ვ.

„უამნი მწუხრისა. — უკეთუ ა... იყოს ვმიდაო ღმერთო, მამაო ჩუენო, რამეთუ შენი არს სუფევად. კსნი იბ. მღღით თაყუანის ვსცეთ გ. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა...“ 50 ვ — 53 რ.

„უამნი ღიდისა სერობისა ღიდთა მარხვათა. — და ვითარცა თქუას მღღელმან კურთხეულ არს ღმერთი ჩუენი, ვიწყებთ ვმიდაო უფალოსა და მუღლთ მოდრეკასა გ და ვიწყებთ ხადილსა ჩუენსა, ესმა ჩუენი ღმერთსა სიმართლისა ჩუენისასა...“ 53 რ — 59 ვ.

„განგებად მცირეთა სერობისა. — მღღელი ჳყოფს კურთხეულ არსა და თუ მღღელი არა იყოს, ლოცვითა ვმიდათა მამათა ჩუენთათა...“ 59 ვ — 60 ვ.

„ოხითა იბაკონი აღდგომისანი რვა ჳმანი. ჳა ა. — რაჳამს ლოდი იგი დაბეჳდულ იყო...“ 60 ვ — 61 ვ.

„ოხითა იბაკონი სამგზეფსონი. — ზეცისა მჳედრობრთა, მთავარ-ანგელოზნო მიქელ და გაბრიელ...“ 61 ვ — 63 რ.

„ოხითა იბაკონი მარხვათა და ზატიკთანნი მეზვერისა და ფარისეველისა. ოხითა აღდგომისა იბაკო, ღმერთო, ყოვლისა მჳყრობელო...“ 63 რ — 67 ვ.

2. [თვეთა მეტყველებანი]. „თუესა სეკლენბერსა აქუს ღღე ლ, ღღეთა აქუს უამი იბ და ღამეთა უამი იბ. თუესა სეკლენბერსა ა, დაწყებად იდიკტიონისა, ესე იგი არს ახლისა წელიწადისა და ჳსენებად ღირსისა მამისა ჩუენისა სჳმეონ არქიმანდრიტისა და ჳსენებად ღისმშობელისა მასიანეს და ვმიდისა მოწამისა აითალასი და ვმიდათა ორმოცთა ღედათა და ამონა ღიაკონისა და მოძღურისა მათისა და ჳსენებად ვმიდათა მოწამეთა კალის-

ტრატე, ერმოგენი და ევგოდოსი და მოგსენება დიდისა წუისა და კსენებად ისო ნავესი. ოხითა ბ. — ყოვლისა დიდებულისა შემოქმედო, ჟამთა და წელთა თვისთა გელმწიფებითა დამსხმელო...“ 68 r — 122 r.

შენიშვნა: იხილე: „შესხმა სოფრონი იერუსალიმელ პატრიარქისა მიერ“ (104 v); მოსახსენებელი გიორგი მთაწმიდელისა (117 v).

3. „აქა იწყებთან ჳმად სახარებანი ყოველთა წმიდათა კურიაკესა“ 122 v — 123 v.

4. „დასდებელნი აღდგომისანი“. — ჳა ა. — სამწუხრონი ლოცვანი ჩუენნი შეიწირენ წმიდაო უფალო...“ 126 r — 187 r.

5. „სახარებანი საციცკრონი აღდგომისნი ია. სახარებად მათესი. — ზოლო ათერთმეტნი იგი მოწაფენი წარვიდეს გალილიად მთასა მას, სადაცა უბრძანა მათ იესუ...“ 187 r — 197 r.

6. „იბაკონი ღვთისმშობლისანი. — სასოო და შესავედრებელოა, ქრისტეანეთაო ურცხუწნელო...“ 197 r — 230 v.

7. [საგალობლები საუფლო და დიდი დღესასწაულების]. თუესა სეკდემბერსა მ, შობაჲ წმიდისა ღვთისმშობლისა. უფალო ღწა. ჳა ა. ეჰა დიდებული საკრველი წყაროჲ ცხოვრებისა...“ 230 v — 238 r.

„თუესა სეკდემბერსა იდ, ამალეუბაჲ პატიოსნისა ჳუარისა და დანებებაჲ წმიდისა იოანე ოქროპირისა. — ზეცისა გწწე. ჳა ა. — ბრწყინვალედ შუწნიერ არს ჩუენდა კრებაჲ ესე...“ 238 r — 246 v.

„თუესა სეკდემბერსა კვ, მიცვალეებაჲ წმიდისა და ყოვლად ქებულისა იოანე მახარებელისა და ღწისმშობლისაჲ. ჳა ა. ჳცისა გწწე. — მოციქულსა ქსსა, მოღით ერნო ღღეს...“ 246 v — 251 v.

„თუესა ნოენბერსა მ და სეკდემბერსა ვ. — კრებაჲ დიდებულისა მიქელ მთავარანგელოზისა. ჳა ა. — მიქელ დიდებულო ღწა(!), ყოველთასა სღმ მსახური ხარ...“ 251 v — 254 v.

„თუესა ნოენბერსა ივ, წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე ოქროპირისაჲ. უფალო ღწა. — ოქროანსა ორღანოსა და სულიერსა ებანსაჲ...“ 254 v — 258 v.

8. „ლოცვაჲ სავედრებელი წმიდისა ღწისმშობლისა, რომელ არს პარაკლისი. მღწ კწრსი. ფწნი. უფალო, შეისმინე ლოცვისა ჩუენისა. სღ. დბჲ. აწჲ. ღწი. უწი. ვ. ოხითა ბ. — ღწისმშობელსა ლმოზიერად შეურდეთ ჩუენ ცოდვისანი ესე...“ 258 v — 264 v.

9. „იბაკონი წმიდისა ღწისმშობელისანი, რომელსა დაუჯდომელი ეწოდების ქართულად, ხოლო ბერძნულად აკათისტო. — ჳეშთამბრძოლისა ჩემისათვის და მოლუწისა უძღვევლისა...“ 265 r — 279 v.

10. [გალობანი და ლოცვანი ჳიარებისანი] — „საჳმარ არს ცნობა, ვისცა ენებოს ჳიარებაჲ ცხოვრების მომცემელთა საიდუმლოთა მწუხროთვან, ჳერარს დაცვაჲ თავისა თვისსა ყოვლისაგან ჳრახვისა ბოროტისა...“ 279 v — 298 v.

11. [დასდებელნი აღდგომისანი]. „დიდსა ჳაბათსა მწუხრო, დასდებელნი აღდგომისნი. — სამწუხრონი ლოცვანი ჩუენნი...“ 298 v — 300 v.

„წმიდასა დიდსა კუთირიაკესა ღამისა თვეად გალობანი. უგბჲ ბ გწი. რწ დაფრ. — ქრისტე მწსნელო ჩუენო მოკვდავთა...“ 300 v — 303 r.

„ბრწყინვალესა კუირიაკესა, ცისკრად გალობანი. უგზმ. ჳა ა. — აღდგომისა დღე არს, განბრწყინდებოდეთ აწ ერნო...“ 303 რ — 307 რ.

„დასდებელნი ახალკუირიაკისანი, უფალო ღლყა. ჳა ა. — რომელმან ბჭეთა ჳშულთა მწიფეთა კრებულსა თანა შეხვედნი...“ 307 რ — 311 ვ.

„აღსებითაგან კუირიაკესა მენელსაცხებელთა დედათა და იოსებ მართლისა. უფალო ღლყვ. დასდებელნი აღდგომისანი. — პირველ საუკუნეთა მამისაგან შობილსა...“ 311 ვ — 317 ვ.

„მეოთხესა კუირიაკესა, განრღუტულისა, უფალო ღყვსა, დასდებელნი აღდგომისანი. ჳა გ. ჳუართა შენითა ჳე მცზრ...“ 317 ვ — 323 რ.

„ოთხშაბათსა შუა ზატიკსა განზოგებად, სამშაბათსა მწუხრი. უფალო ღლყა. ნთლმზ და უწმ. დ. — წარმოდგა ერგასისთა დღეთა...“ 323 რ — 329 რ.

„მეხუთესა კუირიაკესა სამარტიკელისა, უფალო ღლყა, დასდებელნი აღდგომისანი. ჳა დ. — ცხოველსმყოფელსა ჳუარსა შენსა...“ 329 რ — 334 რ.

„მეექუსესა კუირიაკესა შობათაგან ბრმისა, დასდებელნი ანგლოზისნი. ჳა ა გრი. — პატოხისისა ჳუარისა შენისა მიერ, ჳრისტე...“ 334 რ — 340 რ.

„მეექუსესა ხუთშაბათსა ამალღებად უფლისა ჩუენისა იესუ ჳრისტესი. უფალო ღლყვსა, ჳა ბ გრი. — უფალი ამალღდა ჳეცად, რათა მოგვევილინოს ნუგეშინის მცემელი...“ 340 რ — 345 ვ.

„კუირიაკესა მეშუდესა სამას ათურამეტთა წმიდათა მამათა ნიკიელთა. დასდებელი აღდგომისანი. ჳა ბ გრი. — ძღვევად გაქუნდა ჳრისტე...“ 345 ვ — 353 რ.

„კუირიაკესა მეერგასესა დღესა, მოსლვა წმიდისა სულიისა წმიდათა მოციქულთა ჳედა. უფალო ღლყა, დასდებელნი. — ნათელი ნათლის მეერგასესა დღესა...“ 353 რ — 359 რ.

„კუირიაკესა ყოველთა წმიდათასა, შაბათსა მწუხრი, უფალო ღლყა, დასდებელნი აღდგომისანი დ გრი. — მწუხრისა. გალობასა და სიტყვერსა მსხუტრპლსა...“ 359 ვ — 363 რ.

„კუირიაკესა წმიდასა მეერგასესა. მწუხრად ვრეკთ, ადრე დავიწყებთ აჯხსსა, შემდგომად აკურთხევსისა მშუდობიანი დიდი. მშუდობითოდ მიმართ. ჳეცით გარდამო უფალი... 363 ვ — 372 რ.

12. „უკეთუ ვინმეს დაცემა შეემთხვიოს, რომელსა... ეზიარებნის. — მიწყალე სლ...“ 373 — 376 რ.

შენიშვნები: 1. ხელნაწერის კიდებზე ზოგჯერ აღნიშნულია სავალობლის ავტორი, მაგ.: „თეოფანე“ (150 ვ, — 156 ვ); „იოსებ“ (170 ვ).

2. ერთვის სხვა ეამნებისაგან განსხვავებული დამატებითი მასალა. იხილე შედგენილობა.

ანდერძები: 1. „წმიდაო ღმერთო, შეიწყალე ამაზე მშრომელი იოსებ“ (67 ვ).

2. „ჳრისტე, შეიწყალე იოსებ“ (119 ვ).

3. „ყოვლად წმიდაო ღვთისმშობელო, შეიწყალე იოსებ“ (122 რ).

4. „ჳრისტე, შეიწყალე იოსებ, ამინ“ (264 ვ).

5. „უფალსა ღმერთსა მოგახსენებ და გამცნებ, შეილნო, ძმანო და მეგობარნო, ნუ დამივიწ...“ (372 v).

მინაწერები: 1. „ჩღდ მაისის კჳ. ქ. გვართომობით ქვაბულიანმან, კახთმდიენის და ვითის ძემან, ყოვლად სამღუდლომან რუსთველმან იოანემ შევსწირე საღღესასწაულო ესე არტოზანს აღშენებულსა მდიენის კარის ეკლესიისა მთავარანგელოზისა სულისა ჩემისა საოხად და ძმისა ჩემისა საღღეგრძელოდ. ვინც მოიპაროს ან გამოსწიროს, რისხედეს მთავარანგელოზთა ძალნი უსხეულონი“ (2 v).

2. „ქ. ქართველმან ბატონმა, ძემან ლეონისამან, ქორწილი ქნა, ჯვარი დაიწერა მარტყოფს, ჯევესა ნორისასა, საყდარსა, ღიდად სახელოვანის მეფის ერეკლეს ასულთან, პატრონს ელენესთან და ჩაიყუანა ქალაქსა ტფილისისა გორანიკონსა უჯ, თვესა ოკდონებრსა ხუთსა“ (3 r).

3. „ქ. სამებელი ბერი მოვიდა ახალციხეს აპრილს ოცდაოთხს, ქრისტეს ქნონიკოზეთ(!). ქკს ჩღვთ“ (3 r).

4. „ღმერთო, შეიწყალე ცოდვილი ეპიფანე“ (139 v).

5. (გადამწერის: XVIII ს.): „წყალი დავლი [დავლიე, თ. ბ.] და წვეთი დავარდა ამაზე“ (281 v).

იხ. აგრეთვე 1 v, 2 r, 153 r, ქვემო ყდის v.

(1558)

4549

ქამნი 1763

1 + 1180 გვ.; 16,1X10,2; ქალალი; ტვიფრული ტყავგადაკრული ხის ყდა; ბოლონაკლული; ნუსხური, დასაწყისები და სათაურები სინგურით, თავსამკაულები და ილუსტრაციები: გვ. გვ. 1, 22, 31, 71, 88, 99, 120, 121, 136, 152, 175, 199, 227, 239, 254, 288, 289, 305, 312, 316, 323, 333, 364, 366, 372, 392, 443, 448, 474, 487, 583, 597, 603, 605, 610, 617, 625, 630, 641, 780, 809, 817, 825, 832, 844, 855, 856, 907, 943, 948, 956, 982, 1005, 1018, 1023, 1053, 1063, 1074, 1079, 1097, 1105, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112; 1763 წ. (გვ. 1116), ჭეორნშანი აქეს; გადამწერი: ნიკოლოზ ჩაჩიკასშვილი (გვ. 1116); ადგილი: თბილისი (გვ. 1116); დაუწერელია 1 r — v.

[ქამნი]. — 1. ქამნი. ძალითა ღვთისათა ყოველი რაოდენი აქეს ლოცვა მსგავსად წესისა მის წმინდისა იმერუსალიმისა და კეთილთა მონასტერთა შინა. რაქამს აღსდგე, ძილისაგან განეშორე სარეცელსა და ბრძანეთ...“ გვ. 1—121.

[ქამნი შუალამისანი] — „ქამნი პირველისა შუალამისა, დიდებამა შენდა ღმერთო ჩუენო...“ გვ. 2—31.

შენიშვნა: შეიცავს: „ქამნი პირველისა შუალამისა“ (გვ. 2); „ლოცვა ეფრემისი“ (გვ. 15); „ლოცვა დიდისა ბასილისა“ (გვ. 16); „ქამნი პირველი შაბათსა შუალამისასა“ (გვ. 22); „ლოცვა წმიდისა ეესტრატისა“ (გვ. 29).

2. „ქამნი და დასაწყისი ცისკრისა. უკეთუ იყოს დიდ მარხვა, პირველად ვიტყვი: კხრსსა, ორლო, კხნი, იზ, მოვედით თყენის. გ და თქვენ ფხნი ესე. უკეთუ მარხვანი არა იყოს, კხრსი, მოვედით თყენის ვკეთ გ, ფხნი ით. — შეისმინენ ყოველნი უფალმან დღესა ჭირისა შენისასა...“ გვ. 31—71.

შენიშვნა: შეიცავს: „გალობა წმინდა სამებისა“ 8 ხმაზე (გვ. 40); „გალობა პირველი, თქმული წინასწარმეტყუელისა მოსესი“ (გვ. 44); „გალობა მეორე მოსესი“ (გვ. 46); „გალობა მესამე ანანიასი“ (გვ. 49); „გალობა მეოთხე განჯორციელებასა უფლისასა, ლაღადებს ამბაკომ“ (გვ. 50); „გალობა მეხუთე, თქმული წინასწარმეტყუელისა ესაიასი“ (გვ. 52); „გალობა მეექვსე, იინა წინასწარმეტყუელისა“ (გვ. 53); „გალობა მეშვიდე, ლოცვა, წმიდათა სამთა ყრმათა დამშრეტილ ექმნა აღსა“ (გვ. 54); „გალობა მერვე, ყოელნი დაბადებულნი მეუფესა აქებდით“ (გვ. 57); „გალობა მღვთის-მშობლისა“ (გვ. 58); „გალობა მეცხრე წინასწარმეტყუელისა ზაქარიასი წინამორბედის მამისა“ (გვ. 58); „გამოავლინე აღდგომისა“ (გვ. 59); „გამოავლინე რაჲ არს განმანოლებელი ესე“ (გვ. 60); „გამოავლინენი ყოველთა მსგუზესთა წლისა სამარადისო კვირასა და ბედნიერს დღეს“ (გვ. 61); „ლოცვაჲ ეფრემისა, ვითარცა წერილ არს შუაღამესა“ (გვ. 67); „უამნი პირველ მზისა“ (გვ. 67).

3. უამნი მესამე, შემდგომად კურთხეულარისსა თქვან: მეუფსო ზეცათაო, წოღო, რამეთუ შენი არს. კსნი იბ. მოვედით თყვნის ვცთ გ.—ისმინე, უფალო, სიმართლისაჲ ჩუენისაო, მოგედენ ვედრებასა ჩუენსა...“ (გვ. 71—75).

შენიშვნა: აქვე შედის: „ლოცვა ესე მარდარისა“ (გვ. 75).

„უამნი მეექვსე, პირველად ვიტყვით: მოვედით თაყვანის ვცეთ, გ.—ღმერთო, სახელითა შენითა მაცხოვრე მე...“ გვ. 75—88.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ლოცვა ესე დიდისა ბასილისაჲ“ (გვ. 79); „განგება საღლის ჟამისა“ (გვ. 80).

4. უამნი ცხრა უამნისა, შემდგომად კხრსისა, მეუფეო ზეცათაო, წმიდაო ღმერთო, კსნი იბ, მოვედით თაყვანის ვსცეთ გ.—ვითარ საყვარელ არიან საყოფელნი შენნი...“ გვ. 88—99.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ლოცვა დიდისა ბასილისა“ (გვ. 92); „დაწყება მწუხრის ლოცვისა“ (გვ. 93).

5. უამნი დიდისა სერობისა, მღნ კხრსი, უკეთუ მღღელი არ იყოს: ლოცვითა წმიდათა მამა. მეუფსო ზეცათაო, წოღო, რამეთუ შენი არს სდ. კსნი იბ. მოვედით თაყვანის ვცეთ გ. უკეთუ პირველი კკე იყოს დიდ მარხვისა, პირველად თქუან ესე. ღმერთო შეწევნასა ჩემსა მხ. სდ. და შემდგომად მოვაბამთ ანდრიას გალობასა, რამეთუ ამას კვირიაკესა სხვაჲ გალობაჲ არ უნდა. რაჟამს გალობა დაასრულონ დ. მოვედით თაყვანის ვსცეთ გ.—ხაღილსა ჩემსა ესმა ჩემი...“ გვ. 99—120.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ლოცვაჲ ბასილისა“ (გვ. 108); „ლოცვაჲ მანასესი ოულაინთ მეფისა“ (გვ. 111); „ლოცვა თქმული პლვე მონაზონისა მიერ“ (გვ. 116).

6. უამნი მცირე სერობისა, შემდგომად კხრსისა მეუფსო ზეცათაო, ოღო კსნი იბ, მოვედით თაყვანის ვცეთ ღა გ. მიწყალე მეღო, სდ. ღო შეწევნასა ჩა. სდ. ოო, შეისმინე ღცვა დ, ღბჲ მღღთა შაღა, სდ. მრწამს ერთი ღი დ. ღირს არს ჰეშმარითად სდ. წოღო, ოხითა მის დღისაჲ, ანუ წთა, ანუ ესე.—ღო მამათა ჩნთაო, რი ყოფ მარღის ჩნ ზა კეთილსა სახარებისაჲ შენისასა ნუ განმამორებ წყალობასა...“ გვ. 120—121.

7. „თვეთა მეტყველებანი ძალითა ღრისათა წლითი-წლად. თვესა სეკდენბერსა აქვს დღე ლ, დღეთა აქვს ჟამი იბ და ლამეთა ჟამი იბ. თვესა სეკდენბერსა ა. ქ. დაწყება პირველისაა ინდიკტიონისა ახლისა წელიწდისა და ჯსენება ა ღირსისა მამისა ჩუენისა სჯემონ მესვეტისა და კრება ა ყოვლად წმიდისა ღრისმშობელისა მასიანეს და წმიდისა მოწამისა აითალასი და წმიდათა ორმოცთა მოწამეთა დედათა და ამონა დიაკონისა და მოძღვრისა მათისა და წმიდათა მოწამეთა კალისტე და ძმათა მისთა, ეოდე და ერმოგინესი. და ჯსენება მართლისა ისო ძე ნავესი და ჯსენება დიდისა მის დაწვისა. უქმი და ჯსნილი ღვინითა და ზეთითა. ოხითა. ინდიკტიონისა. ჯა ბ. — ყოვლისა დაბადებულისა შემოქმედო, ჟამთა და წელთა თჯსითა ჯელმწიფებითა დამსხმელო...“ გვ. 121—380.

შენიშვნა: ერთვის გადაწყერის ან დერძი: „განსრულდა თენი და ჟამნი სახარება და სამოციქულოთი ღთთ აბრისს ი, ქორთნიკონს უნ, ჩღბ“ (გვ. 380).

8. „ოხითა იბაკონი აღდგომისანი რვა კმანი. — ჯა ა. რაჟამს ლოდი იგი დაბეჭდულ იყო...“ გვ. 381—385.

9. „საგალობელი ესე შემდგომდ ნეტარარინისა ყოველსა კვირიაკესა წელიწდისა ვიტყვით. ჯა ე. კხრ შნ, ო, მასწავენ მე სიმართლნი შნნი. — გუნდნი ანგელოზთანი განკვირდეს...“ გვ. 385—387.

10. „ოხითა იბაკონი მსგზეფსისანი, ორშაბათსა ჯა მ, ბ. ზეცისა მჯერობათა მთავარანგელოზნო...“ გვ. 387—390.

11. „სსუა საგალობელი მიცვალებულთათჯს შემდგომდ ნეტარარინისა, ყოველსა შაბათსა ითქმის ლაზარობამდე, დიდს მარხვაში უმისოდ არ უნდა, არც თვედროობის შაბათსა. ყოველსა მეტლსა ზედა ესრეთ ითქმის. კხრ შნ ო, მასწავენ მე სნი. ჯა ე. — კრებულმან წმიდათამან პოვა წყარო...“ გვ. 390—392.

12. „ოხითა იბაკონი მარხვათანი და ზატიკთანი. ვიწყებთ მეზვერისა და ფარისევლის კვირიაკით, ვიდრე ყოველთა წმიდათა კვირიაკემდე. კვირიაკესა მეზვერისა და ფარისევლისა ოხითა, აღდგომისჯმისა. ჯა მ. ცისკრად სახარება ია. უწყოდეთ, რამეთუ ამიერ კვირიაკითგან ვიდრე ბზობის კვირიაკემდე ნაცვლად მოციქულთა ვედრებისა ვიტყვით ამათ სამთა მყოფელთა ყოველთა კვირიაკეთა შემდგომდ მიწყალესა, დზბ, ჯა მ. — მსწრაფლ განუტვენ სინანულისა ბჰენი...“ გვ. 392—399.

13. „შაბათსა ჯორციელისასა ჯსენებასა აღვასრულებთ ყოველთა საუკუნითგან შესვენებულთათჯს მართლმადიდებელთა ქრისტეანეთა მამათა და ძმათა ჩუენთა. ოხითა ჯა მ. — რომელი სიღრმითა მით სიბრძნისა შენისათა კაცთმოყვარებით ყოველსავე განაგებ...“ გვ. 399—403.

14. „კვირიაკესა, ჯორციელისასა, ჯა ბ, ცისკრად სახარება ბ. ოხითა აღდგომისა. მჟს შთაჯედს. დზბ. მწა. ღ. უფროსდ კხრ შნ. იბაკო. ჯა ა. — რაჟამს მოჯვიდე ღმერთი დზბით ქვეყანასა ზედა...“ გვ. 403—416.

შენიშვნა: აჯვე შედის: „ყველიერისა ხუთშაბათსა წმიდისა მამისა ჩუენისა შიო. მღვიმელისა საკუირველისა. ოხითა ჯა დ“ (გვ. 406); „შაბათსა ყველიერისასა ჯსენება ყოველთა ღირსთა და ღმერთშემოსილთა მამათა, რომელნიცა მოღვაწებითა გამობრწყინდენ...“ (გვ. 413.).

15. „კვირიაკესა ყველიერისასა, ადამის ექსორიობისა, ჯე გ, ცისკრად სახარება გ. ოხითა აღდგომისა. იხარებდით ტანი დაიბ. დზე. გზე. ლ. შნ. შუამდგ. იბაკო. ჯე არა დააკლდი.—უსწავლელთა მასწავლელო და სიბრძნისა მომცემელო...“ გვ. 416—455.

შენიშვნა: აქვე შედის: „პირველსა შაბათსა მარხვათასა ვსენება შესვენებულთა და სასწაული წანდილისათჳს, ქმნილი წმიდისა დიდისა მოწამისა თეოდორეტიონისა. ოხითა ჯე ბ“ (გვ. 418); „კვირიაკესა პირველსა, წმიდათა მარხვათასა, რომელ არს მართლმადიდებულთა და ვსენება წმიდათა წინასწარმეტყუელთა მოსესი და ჰრონიისი და შემდგომთა წმიდათა და პატრიოსანთა ხატთა აღმართება. ჯე დ. ცისკრად სახარება დ. ოხითა აღდგომის ტმისად ჯე დ. ბრწყინვალე ღზე ჯე ბ“ (გვ. 421); „კვირიაკესა მეორესა წმიდათა მარხვათასა, ითქმის რიგისა და შესძინებთ ამას წმიდათა შორის მამისა ჩუენისა გრიგოლი მთავარეპისკოპოზისად თესლონიკელთა საკვრველმოქმედისა პალამიელისა. თქმული წმიდისა ფილოფე პატრიარქისად. ჯე ე. ცისკრად სახარება ე. ოხითა აღდგომისად, ჯე ე“ (გვ. 426); „კვირიაკესა მესამესა მარხვათასა, ვლდესასწაულობთ თაყვანისცემისა პატრიოსნისა და ცხოველს-მყოფელისა ჭვარისა. მწუხრად ნეტარარს კაცი. ოხითა აღდგომისად. ჯე ვ. ანგელოზთა ძალნი დზე. სხე ოხითა. ჭვარისა დზე“ (გვ. 431); „მეოთხესა კვირიაკესა წმიდათა მარხვათასა ესეცა განეწესა, რაითა ამას თანა ვგალობდეთ ვალობასა ამას წმიდისა მამისად ჩუენისა იოანე კლემენტისისად აღმწერელისასა...“ (გვ. 435); „ხუთ შაბათსა მეხუთესა მარხვათასა ვგალობდეთ დიდსა ვალობასა ღირსისა ანდრიასასა“. (გვ. 438); „შაბათსა ამას მეხუთესა ვგალობთ ყოვლად წმიდისა ღისმშობლისა მიმართ დაუჯღომელისა ქებასა“ (გვ. 438); „მეხუთესა კვირიაკესა მარხვათასა და ღირსისად დედისა ჩუენისად მარიამ მეგვიპტელისად“ (გვ. 440); „მეექვსესა შაბათსა მარხვათასა, წმიდისა და მართლისა ლაზარესი“ (გვ. 443); „მეშვიდესა კვირიაკესა, ბიაობისასა“ (გვ. 448).

16. „წმიდასა და დიდსა ორ შაბათსა ვნების კვირისასა. მწუხრად, ვითარცა არს ჩუეულება აწ განმიტევეზე ოხითა. „ღისმშობელო ქალწულო“ და სხვა, ვითარცა არს ჩუეულება. მეტანია ჩუეულებისაებრ. უწყოდეთ, რამეთუ ერთგვის აღესრულების დავითნი. მწუხრად კანონი ბ და ცისკრად გ, ხოლო დიდსა შაბათსა „ნეტარარინი“, ხოლო ყოველთა მწუხრად ჭირის კანონი, სახარება მწუხრისად წარიკითხვს შეიღეულსა ამას საწინასწარმეტყველოს დასრულებაზე, ცისკრად — წარდგომის დასრულებაზე და ფსალმუნი ნ. წმიდასა დიდსა ორ შაბათსად, ვითარცა ფსალმუნისად ითქმის ალ და ზედა ოხითა, მძიმედ და ტბილად და სამოს ჳმითა. ჯე ც. — აჰა, ესერა სიძე მოვალს შუა ლამესა...“ გვ. 455—550.

შენიშვნა: შეიცავს: „წმიდასა და დიდსა სამ შაბათსა ვნების კვირიაკისასა ცისკრად“ (გვ. 460); „წმიდა დიდსა სამ შაბათსა სახარება ვირისად მწუხრად“ (გვ. 466); „წმიდასა და დიდსა ოთხ შაბათსა ვნების კვირისასა ცისკრად“ (გვ. 471); „წმიდასა და დიდსა ხუთ შაბათსა ვნების კვირიაკისასა ცისკრად...“ (გვ. 474); „წმიდასა და დიდსა ხუთ შაბათსა მწუხრად“ (გვ. 478); „წმიდასა და დიდსა პარასკევსა ვნების კვირიაკისასა უე ჩუენისა იჯს ქრისტესსა...“ (გვ. 487); „განგება ჟამთა წმიდასა და დიდსა პარასკევსა განწესებული კვირის მთავარეპისკოპოზისად...“ (გვ. 319); „და ითქმის ჟამნი მესამე: „მოველით თაყვანის ეცეთ...“ (გვ. 525); „და მეყსეულად ვიტყვით მეექვსესა ჟამსა...“ (გვ. 530); „და ვიწყებთ მეცხრესა ჟამსა და ვიტყვით ჟამსა თ...“ (გვ. 534); „წმიდასა დიდსა შაბათსა ცისკრად...“ (გვ. 545); „მწუხრად შაბათსა...“ (გვ. 547);

17. „წმიდასა და დიდსა კვირიაკესა პასექისასა, ოხითა იბაკო. უწყოდეთ, რამეთუ დიდსა კვირიაკითან ვიდრე თომას კვირიაკისა წინა დღეს შაბათამდე ყოველი ჟამნობაჲ ესრეთ ილოცების. შემდგომად კურთხეულარსისა, ოხითა. ქრისტე აღდგა მკვდრეთით, სიკვდილითა სიკვდილისა დამორგუნველი და საფლავებით შინათა ცხოვრების მიმნიჭებელი. გ-გზის. აღდგომა ქრისტესი. გ. — აღდგომა ქრისტესი ვიხილოთ...“ გვ. 550—583.

შენიშვნა: შეიცავს: „ლოცვა და კურთხევა, რომლითა განიხსნვის ჯორცი წმიდასა დიდსა კვირიაკესა პასექისასა“ (გვ. 562); „ლოცვა და კურთხევა ყველისა და კვერცხისა წმიდასა დიდსა კვირიაკესა პასექისასა“ (გვ. 562); „წესი წირვის პასექისაჲ“ (გვ. 563); „წმიდასა და დიდსა კვირიაკესა პასექისაჲ მწუხრად“ (გვ. 567); „ორშაბათსა ბრწყინვალესა შვიდეულისასა, ცისკრად...“ (გვ. 568); „ორშაბათსა ბრწყინვალესა კვირიაკესა, მწუხრად“ (გვ. 571); „სამშაბათსა ბრწყინვალესა შვიდეულისასა, ცისკრად...“ (გვ. 571); „სამშაბათსა ბრწყინვალესა შვიდეულისასა, მწუხრად...“ (გვ. 573); „ოთხშაბათსა ბრწყინვალესა შვიდეულისასა, ცისკრად“ (გვ. 573); „ოთხშაბათსა ბრწყინვალესა შვიდეულისასა, მწუხრად“ (გვ. 576); „ხუთშაბათსა ბრწყინვალესა, ცისკრად“ (გვ. 576); „ხუთშაბათსა ბრწყინვალესა, დასდებელი აღდგომისაჲ“ (გვ. 579); „პარასკევსა ბრწყინვალესა, ცისკრად“ (გვ. 579); „პარასკევსა ბრწყინვალესა შვიდეულისასა“ (გვ. 581); „შაბათსა ბრწყინვალესა პასექისასა, ცისკრად“ (გვ. 581).

18. „კვირიაკესა აღვსებისასა, რომელ არს დიდებულისა და ყოვლად ქებულისა თომა მოციქულისა გვერდის განხილვა. შვენის უწყებაჲ, რამეთუ ამას მეორესა აღვსებისა კვირიაკესა, არარაჲ ითქმის აღდგომისა, არამედ ყოველივე დღესასწაულისა აღვსებულების შაბათსა მწუხრად. მღვდელმან: კურთხეულარსი. მოჟამემ: ქე აღდგა, გ. და ჟამნი, თჳ ჟამნი, ვითარ სევრთიანი. ოხითა, მალლით გარდმზღ. ჳჲ მ. იბაკო, დალაკათუ და მღნ კხრსი, ქე აღდგა გ. აკხვს სლი ჩნი, დიდი კრქსი. ნტრარს კცი. კწნი. სდ, ოო ღლტყესი და ითქმის დსბი ახალკვისა, ი, ჳჲ ა, და სტიქარონი და ოხთა ჳჲ ზ. — დაბეჭდლით საფლავით ცხოვრება აღმობრწყინდი...“ გვ. 583 - 597.

შენიშვნა: შეიცავს: „ორშაბათსა ახალკვირიაკისასა, რომელ არს თომასი“ (გვ. 586); „სამშაბათსა მეორესა ახალკვირიაკისასა“ (გვ. 588); „ოთხშაბათსა მეორესა ახალკვირიაკისასა“ (გვ. 389); „ხუთშაბათსა ახალკვირიაკისასა“ (გვ. 391); „პარასკევსა ახალკვირიაკისასა“ (გვ. 392); „შაბათსა მეორესა კვირიაკისასა“ (გვ. 395).

19. „მესამესა კვირიაკესა შემდგომად პასექისა წმიდათა მენელსაცხებელთა და იოსებ მართლისა, მწუხრად კანონი სდ ოო ღლატყავსა, და სბი, ჳნისა, ჳჲ ბ, ცისკრად სხარება გ, ოხითა ჳჲ ბ. — რაჟამს შთაწედ საფლავად ცხოვრებაჲ ვე უკვდავი...“ გვ. 597—648.

შენიშვნა: შეიცავს: „მეოთხესა კვირიაკესა. შემდგომად პასექისა, რომელ არს განრღვეულისა, ჳჲ გ.“ (გვ. 603); „მეოთხესა ოთხშაბათსა, შუა ზატიკისასა, ოხითა ჳჲ მ“ (გვ. 605); „შაბათსა მეოთხესა, შუა ზატიკისასა წირვაზე“ (გვ. 608); „მეხუთესა კვირიაკესა სამართელისა, შემდგომად პასექისა“ (გვ. 610); „მეექვსესა კვირიაკესა. შემდგომად პასექისა, შობითან ბრმისა“ (გვ. 617); „სამშაბათსა მეექვსესა, მწუხრად წარგზავნა პასექისაჲ“ (გვ. 622); „ოთხშაბათსა მეექვსესა, ამაღლებამ უა ჩუენისა იესუ წმიდისი“ (გვ. 625); „შაბათსა მეექვსესა, ამაღლებისასა წირვაზე“ (გვ. 628); „მეშვიდესა კვირიაკესა სამას ათვრამეტა წმიდათა მამათა ნიკილთა“ (გვ. 630); „მეშვიდესა ზატიკის კვირიაკისასა, ოთხშაბათსა. წმიდისა მამისა ჩუენისა დოდო ქართველისი“ (გვ. 633); „მეშვიდესა კვირიაკესა ზატიკისასა ხუთშაბათსა, წმიდისა მამისა ჩუენისა ქართველთა მნათობისა დავით გარეჯელისა“ (გვ. 634); „ხუთშაბათსა

მეშვიდეს კვირიკისასა ზატიკისასა ხუთშაბათსა, წმიდისა მამისა ჩუენისა ქართველთა მნათობისა დავით გარეჯელისა“ (გვ. 634); „ხუთშაბათსა მეშვიდესა კვირიკისასა ზატიკისასა, დავით გარეჯელის“ (გვ. 635); „მეშვიდესა, კვირიკესა ზატიკისასა, წმიდისა მამისა ჩუენისა ათორმეტთა მამათა მამისა და ქართველთა განმანათლებელისა წმიდისა იოანე ზედაძნელისა. ამისი დღესასწაული გარდაიჭდების დაისა“ (გვ. 635); „მეშვიდესა კვირიკესა მამისა იოანე ზედაძნელისა“ (გვ. 636); „შაბათსა მეშვიდესა კვირიკისა პასექისასა“ (გვ. 637); „მერვესა კვირიკესა მეერგასისასა, მოსლვა ყოვლად წმიდისა სულისა, მწუხრად“ (გვ. 641); „პარასკევსა მწუხრად“ (გვ. 646); „კვირიკესა მეცხრესა, ყოველთა წმიდათა“ (გვ. 647).

20. [შაბათ-კვირიკის სახარება-სამოციქულო]. „პირველსა კვირიკესა ყოველთა წმიდათასა, ჳგ მ, ცისკრად: სახარებაჲ ა, მწუხრად: ნეტარ არს კაცი. ცისკრად: აქებდით აუარებდით. გუნდნი ანგელოზთანი, აღსავალი. სიყრმით ჩითგნ მტერი გნმ. წგდ...“ გვ. 648—780.

შენიშვნა: შეიცავს ოცდათორმეტი კვირიკის მასალას.

21. [სახარება-სამოციქულო საზიაროსი] „განგება წმინდათა უხორცოთა წინასწარმეტყველთა, მოციქულთა, მღვდელთ-მოძღვართა, მოწამეთა, ღირსთა ქალწულთა და ყოველთა წმიდათა ძალთაცა. სახარებაჲ ცისკრისა ან სამოციქულო და სახარებაჲ წირვისაჲ, რომელსაცა არ უწერია, ესე მათი საზიარო არის ყოვლის დღისაჲ. აქ იკითხება დაუცადებლად. წმინდას რომ არ ეწეროს, აქ იძიეთ. წირვისა და ლოცვისათჳს...“ გვ. 781—809.

შენიშვნა: შეიცავს: „განგება წმიდათა ზეტისა ძალთა უხორცოთა...“ (გვ. 781); „განგება წმიდათა წინასწარმეტყველთა საზიარო...“ (გვ. 781); „განგება წმიდათა მოციქულთა საზიარო...“ (გვ. 784); „განგება მღვდელთ-მოძღვართა და მღვდელთ მთავართა ოთთავესი(ღ), ეს არს საზიარო...“ (გვ. 788); „განგება მოწამეთა საზიარო“ (გვ. 791); „განგება მღვდელთ-მოწამეთა საზიარო...“ (გვ. 795); „განგება ღირსთა მოწამეთა საზიარო...“ (გვ. 798); „განგება ქალწულთ მოწამეთა საზიარო (გვ. 800); „განგება ღირსთა დედთა საზიარო...“ (გვ. 803); „განგება აღმსარებელთა საზიარო“ (გვ. 807); „განგება ღირსთა და ქრისტესთჳს სალოსითა საზიარო...“ (გვ. 808).

22. „სახარება სამოციქულო მიცვალეულთათჳს შვიდეულთა დღეთა წირვისა. ორშაბათსა წირვზე სახარებაჲ სამოციქულო. წგდ. სულმან მათმან კეთილსა შინა განისვენოს და ნათესავმან მათმან დაიმკვიდროს ქუეყანა. ნეტარ არს, რომელი გამოირჩიე და შეიწყალე უფალო. მომავალთა მიმართ ებისტოლე წისა პავლე. — ძმანო, რომელი იგი ზრახვიდეს დღესას...“ გვ. 809—817.

შენიშვნა: შეიცავს შვიდივე დღეს.

23. „სამოციქულო და სახარება შვიდეულთა კვირისა და შაბათისაჲ. რიგში სწერია და ესენი ორშაბათისაჲ, სამშაბათისაჲ, ოთხშაბათისაჲ, ხუთშაბათ-პარასკევისაჲ. ორშაბათსა სახარებაჲ-სამოციქულო წირვისა, წგდ. რომელმან შექმნა ანგელოზნი მისნი სულად და მსახურნი მისნი აღდ ცეცხლისაჲ აკზვს სლო ჩი ოა, ოროლო ჩო გნს. ებრაელთა მრთ ებისტოლე წისა პვლე მო. — ძმანო, რი ანგელოზთა მიერ ითქვა სიტყვა...“ გვ. 817—825.

24. „სახარება-სამოციქულო რიგისა შაბათ-კვირას გარდა წირვაზე. ორშაბათს, სამშაბათს, ოთხშაბათს, ხუთშაბათს და პარასკევს. ესენი იკითხება ყოველს კვირის შედეგულში შაბათ-კვირისა ჴომ. რიგშია და ეს ამ გუთს დღეს იკითხება წირვაზე რიგის წილ. ორშაბათსა წირვაზე სახარება-სამოციქულო, წგმ.—რომელმან შექმნა ანგელოზნი მისნი სულად...“ გვ. 825—832.

25. „სახარებანი აღდგომისანი, ათერთმეტნი. ა. პირველი: მათესაგან წმიდისა სახარებისა.—მას ჟამსა შინა, ხოლო, ათერთმეტნი იგი მოწაფენი წარვიდეს...“ გვ. 832—844.

26. „პარაკლისი ახლად თარგმნილი სავედრებელი ყოვლად წმიდისა ღისმშობელისა მიმართ. მოვედით თაყვანისცემით და შეუვრდეთ გ.—უფალო, შეისმინე ლოცვისა ჩვენისა...“ გვ. 845—854.

შენიშვნა: ბოლოში ერთვის სინგურით დაწერილი ანდერძი: „განსტულდა ღანველითა ჩაჩიკასველის მღდელ ნიკოლოზისათა ნოენბერსი, ქორონიკონს უნ“ (გვ. 854).

27. „ლოცვა შუალამისა, რაჟამს აღდგე ძილისაგან, განეშორე სარეცელსა და ბრძანო: ლოცვითა მამათა ჩვენთა, უფალო იჯ ქე, ღმერთო ჩვენო, შენ ჩნ. წო ღო და ჴა ესე.—აღდგომილნი ძილისაგან შეევირდებით შენ სახიერ და ანგელოზთა გალობასა...“ გვ. 855—906.

შენიშვნა: შეიცავს „ლოცვანი შუალამისანი, თქმული იოსებ გამომეტყველისა მიერ...“ (გვ. 857); „სხვა ლოცვა შუალამისა...“ (გვ. 866); „სხვა ლოცვა ყოვლად წმიდისა“ (გვ. 866); „სხვა ლოცვა ყოვლად წმიდისა ღისმშობლისა მიმართ, თქმული გერმანოზ კონსტანტინეპოლელ პატრიარქისა...“ (გვ. 868); „სხვა ლოცვა შუალამისა“ (გვ. 869); „სხვა ლოცვა სავედრებელი უფლისა ჩუენისა იჯ ქრისტეს მიმართ“ (გვ. 873); „სხვა ლოცვა“ (გვ. 875); „ლოცვა სავედრებელი ყოვლად წმიდისა ღისმშობლისა მიმართ, თქმული წმიდისა მამისა ჩუენისა მარკოზ მონაზონისა“ (გვ. 876); „სხვა ლოცვა შუალამისა“ (გვ. 889); „სხვა ლოცვა შუალამისა წინა მამისა იოანე დამასკელისა“ (გვ. 889); „სხვა ლოცვა შუალამისა“ (გვ. 892); „სხვა ლოცვა შუალამისა, თქმული წმიდისა მამისა ჩრნისა დიდისა ბასილისა“ (გვ. 894); „სხვა ლოცვა შუალამისა, თქმული მისავე წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუენისა ბასილი კესარიელ მთავარეპისკოპოზისა“ (გვ. 897); „სხვა ლოცვა“ (გვ. 906).

28. „იბაკონი წმიდისა ღთისმშობელისანი, რომელსა დაუჯდომელი ეწოდების ტვატ.—ზეშთა მბრძოლისა ჩუენისათვის და მოღვაწისა უძვეველისა...“ გვ. 907—938.

შენიშვნა: შეიცავს: „ლოცვა ყოვლად წმიდისა ღისმშობლისა მიმართ, თქმული ღირსისა ფილოთეოს მთავარეფისკოპოსისა კონსტანტინეპოლელისა“ (გვ. 916); „სხვა ლოცვა ყოვლად წმიდისა ღისმშობლისა“ (გვ. 920); „სხვა ლოცვა სავედრებელი“ (გვ. 920); „ლოცვა დღითი-დღე სათქმელი წმიდისა ღისმშობლისა მიმართ, უკეთე გსურის ხილვა მისი ჟამსა სულისა შენისა განუთხისა“ (გვ. 921); „ლოცვა განთიად და მიმწუხრი სათქმელი იოანე დამასკელისა“ (გვ. 924); „ლოცვა თქმული წმიდისა მარკოზისი“ (გვ. 926); „ლოცვა წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე ოპროპირისა“ (გვ. 928); „ლოცვა წმიდისა იოანე ოპროპირისა აღსარებისათვის ცოდვათასა და სინანულისა“ (გვ. 933); „ლოცვა წმიდისა ამონისი“ (გვ. 934); „ლოცვა წმიდისა ეფრემისი“ (გვ. 934); „ლოცვა“

ვამ წმიდისა ისაკ განშორებულისა“ (გვ. 935); „ლოცვამ წმიდისა ტიმოთეისი“ (გვ. 937); „ლოცვამ ბოროტთა გულის სიტყვათათჳს“ (გვ. 937).

29. „ლოცვამ ყოველთა შვიდეულთა დღეთანი, რომელიცა ვინ ყოფდეს აღსარებასა თჳსთა ცოდვათათჳს. კვირაცესა სათქმელი თეოფანესაგან, ლოცვამ ბოროტთა გულის სიტყვათათჳს. კვირაცესა. — უფალო ღმერთო ჩვენო, რომელმან სინანულისა მიერ მიტყვებამ ცოდვათა შენდობისამ კაცთა მიანიჭე...“ გვ. 938—948.

შენიშვნა: შეიცავს: „შეწვენითა ღმრთა და იოელ მთავარანგელოზისთა, ლოცვამ ძილად დაწოლისა ორშაბათს“ (გვ. 939), სამშაბათსა (გვ. 939), ოთხშაბათსა (გვ. 940), ხუთშაბათსა (გვ. 941), პარასკევსა (გვ. 942), შაბათსა“ (გვ. 943); „ესე ლოცვა ყოველთა დღეთა უნდა შემდგომად მწუხრის გამოლოცვისამ“ (გვ. 943); „ლოცვამ წმიდისა ანგელოზისა მიმართ სულისა და ჯორთა მცველისა...“ (გვ. 944); „ლოცვამ წმიდისა ანგელოზისა მიმართ მცველისა ცხოვრებისა ჩუენისა სამარადისო“ (გვ. 945); „ლოცვამ ავაზაკისა ერთისა, რომელი მავრიკ მეფემან მიიყვანა ღმრ“ (გვ. 945); „ლოცვამ ძილად დაწოლისა, სავედრებელი ყოვლად წმიდისა ღმრსმშობელისა მიმართ სამარადისო“ (გვ. 946); „ლოცვამ ბოროტთა გულის სიტყვათათჳს სამარადისო“ (გვ. 947); „სხვამ ლოცვამ მისიემ“ (გვ. 948).

30. „წესი და განგება წმინდისა ზიარების ლოცვისა, ოდეს ვენებოს შეწირვა უსისხლოსა მსხვერპლისა, წინა დღე სერობისამ ილოცე ესრეთ. კბრსი მეუფეო ზეცათაო: წო ორო, კსნი იბ. მოვედით თყანისვცთ გ. მიწყალე ღო შეწვენასამ, ორო, შეისმინე ღმრ მალალთა. მრწამსი — და მეყსეულად გალობამ ესე გალობამ ა. მოვედით ერნო: ღმრ შნდა ღო ჩნო, ღმრ შენდა. — პურ ცხოვრებისა, საუკუნოსა მექმენინ გორცი წმიდამ შენი, მოწყალეო უფალო...“ გვ. 948—981.

შენიშვნები: 1. შეიცავს: „ლოცვა წმინდისა ზიარებისა წმიდისა შამისა ჩვენისა ბასილისი“ (გვ. 957); „ლოცვა ზიარებისა წმიდისა შამისა ჩვენისა იოანე ოქროპირისამ ბ“ (გვ. 959); „ლოცვამ წმიდისამ სუმეონ მეტაფრასისამ გ“ (გვ. 960); „ლოცვამ ზიარებისა წმიდისა სუმეონ მეტაფრასისამ დ“ (გვ. 961); „ლოცვამ ზიარებისამ წმიდისამ შამისა ჩვენისამ იოანე დამასკელისამ ე“ (გვ. 964); „ლოცვამ ზიარებისამ წმიდისამ დიდისამ ბასილისამ ვ“ (გვ. 965); „ლოცვამ წმიდისამ სუმეონ ახლისამ ღმრს მეტყველისამ ზ“ (გვ. 966); „ლოცვამ ზიარებისამ წმიდისა შამისა ჩვენისამ იოანე ოქროპირისამ“ (გვ. 968); „ლოცვამ ზიარებისამ იოანე ოქროპირისამ თ“ (გვ. 969); „ლოცვამ ზიარებისამ იოანე დამასკელისამ ი“ (გვ. 969); „ლოცვამ ზიარებისამ იოანე დამასკელისამ ია“ (გვ. 970); „ლოცვამ ზიარებისამ, თქმული წმიდისამ შამისამ ჩვენისამ დიდისამ ბასილისამ იბ“ (გვ. 971); „ლოცვამ ზიარებისამ იოანე ოქროპირისამ იგ“ (გვ. 975); „ლოცვამ სხუამ ყოვლად წმიდისა ღმრსმშობლისა მიმართ“ (გვ. 979).

2. ერთისა ანდერძი (სინგურით): „ადესრულა ღმრთისამ მადლით დეკენებრს იბ, ქორნიკონს ღმრ ნიკოლოზ“ (გვ. 981).

31. „კურთხევანი ძალითა ღმრსათა, ახლად თარგმნილი ბერძულისაგან ქართულად კვიპრიანე სამთავნელისამ. ა. ლოცვამ აღბეჭდვასა ყრმათასა, ოდეს მიიღებდეს სახელსამ დღესა მერვესა შემდგომად შობისამ მისისამ, ხოლო მერვესა დღესა მიიყვანს ყრმასა ამქმელი ტაძრად და დაქადგენს წინაშე ბჭეთა ტაძრისათა, ხოლო მდღელი მოვალს და ყოფს კბრსსა: წმიდაო ღო, რამეთუ შენი არს ოხითა მის დღისამ, ანუ ეკლესიის წმიდისამ. ხოლო მდღელი დაბეჭდავს ჳვა-

რითა ყრმასა მას შუბლსა პირსა და მკერდსა და იტყვის მღვდელი ლოცვასა ოჯ მიმართ. — უფალო, ღმერთო ჩვენო, შენ გიგალობთ და შენ გხადით...“ გვ. 982—1005.

32. „წესი, რომელი იქმნებისა წინდობისა. ხოლო შემდგომად ამისა მოვლენ კაცი და დედაკაცი, [კ]აცი დადგება მარჯვნივ, ხოლო ქალი მარცხნივ, ხოლო მღვდელი დასდებს ბეჭდებს ტრაპეზსა ზედა ოქროსა და ვეცხლისასა, ხოლო მღვდელი დასწერს ჯუარსა თავსა ზედა მათსა გვხის და მისცემს მათ ანთებულსა სანთელსა. შევალს მღვდელი ტრაპეზად და აკმევს ჯის სხდ. დქნ: გქნენ მეფსო. მღნ: კხრს მეუფებაჲ მა. ან. დქნ: მშვიდობით ოჯ მრ. ზეგარ დამო. მშვიდობისთჳს. წის ამის. მთვრ ეფი. პატიოსნთა მღ. მონისა ამის ღჯ. სხლი კცისა, სხლი ქლისა. — აწ შეერთებულთა ამით ურთიერთარს ცხოვრებისაჲ მათისათჳს ოჯ მრთვი. რათა მომადლოს ამით შვილი შესაწევნელად თჳსად და პატიოსნად ცხოვრებისა მათისათჳს...“ გვ. 1005—1018.

33. „მეორისა ქორწინებისა ნიკიფორეს მიერ კოსტანტინეპოლელ პატრიარქისა, აღმსარებელისა და გამომეტყველისა. მეორესა ქორწილსა გვირგვინი არ დაედმის, არამედ განიკანონების პატიჲდ ზიარებისა უხრწნელისა საიდუმლოსა წელსა ბ. ხოლო მესამე ქორწინება წელსა ე. — ლოცვაჲ მეორისა ქორწინებისაჲ. მღნ: კხრსი ღი...“ გვ. 1018—1023.

34. „ლოცვა ზეთსა ზედა, ვგალობთ ესრეთ, რამეთუ შეკრბენ შვიდნი მღვდლნი ეკლესიას შინა, გინა სახლსა. მღნ: კურთხეულ არსი...“ გვ. 1023—1053.

35. „ლოცვა მცირისა აიაზმისა. მღნ: კხრსი. ოჯ, შეისმინელცისაჲ ჩისა...“ გვ. 1053—1063.

36. „წესი დიდისა აიაზმისა წმიდასა განცხადებასა მის დლისასა. [მო]ვა მღვდელი წირვის დასრულებაზე და გარდინდის დიდს აიაზმასა და გალობენ მუგლებსა ამას...“ გვ. 1063—1074.

37. „ლოცვაჲ სულთ-ბრძოლისა. მღნ თქუას: კხრსი...“ გვ. 1074—1079.

38. „წესი, რომელი აღესრულების ერის კაცსა ზედა შესვენებულისა. — რაჟამს განვიდეს ამიერ სოფლით მართლ-მადიდებელთაგანი ვინმე, მოუწოდონ მღვდელსა და ნათესავთა მისთა, მიიღოს მღვდელმან ოლარი და სასაკმეველი დაუკმოს და თქუას კხრსი...“ გვ. 1080—1097.

39. „წესი, რომელი აღესრულების ჩჩვილსა ზედა აღსრულებულისა. — შემდგომად კხრსის მღნ: რომელი დამკვიდრებულ არს. სდ. აღჯ...“ გვ. 1097—1105.

40. „წესი და განგებაჲ პანაშვიდისა, ახლად თარგმნილი ბერძულისაგან, რომელსა აღვასრულებთ მიცვალებულსა ზედა, შემდგომად მწუხრის ლოცვისა. მღნ შეიმოსნენ ოხრსი, წო ღჯ, რამეთუ შენი არს სვჯა კსნი იბ.—მოვედით თაყვანის ვცეთ...“ გვ. 1105—1107.

41. „ლოცვაჲ შემდგომად სიკვდილისა შესანდობელი. — უნ იჯ ქრისტემან ღნ ჩნმნ, რმნ სალონი საიდუმლონი მისცნა წმიდათა მოწაფეთა...“ გვ. 1107.

42. „მოძღვრისაგან შენდობის წიგნი მოწაფისა.—მონა ღჯ, კემმარიტისა და მოღვაწე მსახურებისა მისისა...“ გვ. 1107.

43. „კუთხევა ყურძნისა ეკლესიასა შინა. ოჲ მიმართ. — აკურთხე, უფალო, ახალი ესე ნაყოფი ვენაცისა...“ გვ. 1108.
44. „კუთხევა ღვინისა ახლისა, ოდეს ივმიოს უფლისაჲ მიმართ — ო ლო ჩნო სახიერო...“ გვ. 1108.
45. „კუთხევა მარილისა, უჲ მრთ ვილოცოთ. — ყოველთა ზედა ჭელმწიფეო...“ გვ. 1108—1109.
46. „კუთხევა ყველისა და კვერცხისა. მღნ: კხრსი, ქე ღი დგა გ. ღქნ: ოჲ მიმართ. — მეუფსო, ო ლო ჩნო...“ გვ. 1109.
47. „კუთხევა განჯსნასა ჯორცისასა წა კქსა აღდგომისასა, მღნ: კხრსი, ქე აღდგა გ. ღქნ: ოჲ მრ. — მოიჭილე უფალო იჯ ქე...“ გვ. 1109.
48. „ლოცვაჲ შეგინებულის მკამელისა ზედა. ესე ლოცვაჲ აღდგომის უნდა ერს წაუციტხონ თავსა ზედა. დაიხოქოს. — მეუფეო ო, ლო ჩნო, რი მაღალთა შინა...“ გვ. 1109—1110.
49. „კუთხევაჲ ბაიისა კქესა ბაიისასა, რომელ არს ბზა, ოჲ მრ, ო ლო ჩნო...“ გვ. 1110—1111.
50. „კუთხელსა ზედა შეგინებულსა შვენის რა. ჭურჭელი იგი გარეცხონ კარგათ და ჭვარის სახეთ შთაასხან წყალი აიაზმისა. მღნ: უჲ მრთ...“ გვ. 1111.
51. „შენდობისა წიგნი მღვდელთ-მთავართა მიერ. ვისთვისცა გენებოსთ...“ გვ. 1111.

შენიშვნები: 1. ერთვის: ა. „საძიებელი წიგნისა ამის, თუ რა სწერია“ (გვ. 1113—1116); ბ. „ზაქარიამან ყოვლად უღირსმან ხუცე-მომღვარამან, ხოლო სქესით ვიდრემდე გაბარამან, უფერადოთა ლექსთა მიერ მდაბიურთა ენათა ზედა აღწერე ექვს ნაწილად თხოვა ესე ლჲ მიმართ. გლოვა არს მჭუნვარებაჲ სულისაჲ, ლომბასა შინა გულისა მოწყალებიასა მარადის საწყურელასა ზედ დადგრომით მეძიებელი“ (გვ. 1117—1149); გ. (ცხრილი აღდგომის ქორონიკონისა და მასთან დაკავშირებული საღვთსაწალო დღეებისა) (გვ. 1150 — 1154); დ. „ქელთა“ (გვ. 1155—1157); ე. „ქორონიკონი მართალი და ქეშარიტი ქელთაზე გამართული ვრცლათ დასაბამით-ვან ცხოვრებისეული აქეთ. ჩღად ქორონიკონი ორზ. ზედნადები დ...“ (გვ. 1158—1178); ვ. „აღსარება შვიდს მომაკადინებელს ცოდაზე არს...“ (გვ. 1178—1180).

ზ. საერთოდ ხელნაწერს ერთვის სხვა უამნებისაგან განსხვავებული დამატებითი მასალა. იხილე ხელნაწერის შედგენილობა.

2. 1154 გვ-ზე ტექსტის ბოლოს მიწერილია გადაწერის თარიღი „ქქს უნა“.
3. ილუსტრაციებად და თავსამკაულებად ხშირად გამოყენებულია რომელიღაც ნაბეჭდი წიგნიდან ამოჭრილი და შემდეგ გაფერადებული სურათები.
4. ხელნაწერს აქვს ანბანური პაგინაცია, როგორც რვეულობრივი, ისე ფურცლობრივი.
5. ზემო და ქვემო ყდის v-ზე დაკრულია ფურცლები სხვა ხელნაწერიდან. ტექსტი წარმოადგენს: „იოანეს მიერ ჯამბაკურიან-ორბელიანი-სა, ქართველთა ნამსაჯულებვისა, სიტყული პირველი“-ს ფრაგმენტს.
6. ერთეულებრივი დანომრვა აღწერის დროს გავაყეთეთ ხელნაწერის მიხედვით.

ანდერძები: 1. „აღსრულა ძალითა ღვთისათა წმიდაჲ ესე სულთა განმანათლებელი წიგნი ესე ჯამნი და თორმეტი თვე სახარებაჲ-სამოციქულოთი, და საიდლებელითა ბედნიერის ღვთისა მარხვის, და ნატიყის ოხითა იბაკით და სახარებაჲ-სამოციქულოთი, და ოცდაათთხმეტი შაბათ-კვირა სახარებაჲ-სამოციქულოთი, საზიაროს და შეიღვეულის სახარებაჲ-სამოციქულოთი, შუაღამის ლოცვითა, პარაკლისითა და დაუჯლომელს“

გმადლობისთა, და ზიარების ლოცვითა, კურთხევნითა, გელთითა და ჭორონიკონითა ესე აღიწერა ჩემ ცოდვილის ველით ჩაჩიკას შვილის ნიკოლოზისათა. ღმერთო, ჩემი ცოდვა და უშჯულოება მპატიე და შეეწიე უძლურსა გორცსა ჩემსა და სხეულსა სულსა ჩემსა, შეიწყალე სულიერად და გორციელად. მეუღლესა ჩემსა დარეჯანს და ძესა ჩემსა იოანეს და ასულთა ჩემთა მოგვეცე შენი სიყვარული და წყალობაჲ. გარდამოგვევლინე და დ[ა]მშვიდე ქრისტიანობაჲ, და შეეწიე და აცოცხლე ძმა ჩემი კაცია, და დედა ჩემი, და განუსვენე შენის მოწყალებით ზიარება ჩემს ელისე დმანელს, მასწაველსა და მაქველსა ჩემსა, და შენ განუსვენე მამასა ჩემსა ასლამაზს და ძმათა ჩემთა ფირანს და ზაზას, და დათა ჩემთა და ყოველსა სულს ქრისტიანესა. ჩემი მოწყალე და კეთილის მყოფელი დაიფარე შენის მადლითა და მოწყალებითა და შეიწყალე ჩვენის კეთილის მყოფელი მღვდელი მოსე მეოღლითა და ასულითა. ღმერთო, შეიწირე მცირე ესე ჩემი ნაღვანი და ნაშრომი. ძმანო და დანო, ვინც იხილოთ და მიილოთ, ლოცეასა ყოფილი ჩემთვის. ღმერთის სიყვარულსა, შეცდომით რაც მომსლოდენ ნუ მწყევთ სიყვარულისათვის სულისაჲ თქვენისა. აღესრულა ქალაქსა ტფილისისასა მას ჟამსა, ოღეს მეფე ირაკლიმ მეფობასა თვისსა სტანბა გამოიღო პალატსა სამეფოსასა. ის ჟამი იყო—ზატხან ქარიმხან წაყვანინა, აღესრულა მარტსა, დასაბამითგან ვსოა ქს აქეთ ჩღგ, ჭორონიკონს უნა. ნიკოლოზ“ (გვ 1115—1116).

2. „ქრისტე ღმერთო, აცხოვენე სული ცოდვილის მღვდლის ნიკოლოზისა, რათა ვადილო სახელი თქვენი“ (გვ. 1149).

3. „ეს ველით რომ დავხატე, იყო დასაბამითგან ვსოა, ქრისტეს აქეთ იყო ჩღგ. ქართული ჭორონიკონი იყო ონა. მზის მოქცევი იყო გასული ცხრამეტი წელი. მარტენა ველზე, ნეკზე ზის ბ. და ნაკი მთვარის მოქცევი ზის ივ. აცხრამეტური ზის კა. ზედნადები ზის კვ. დ[ა] ამ წელიწადს აღდგომა მარტს კვ. ხარება ახალკვირის სამშაბათსა დ[ა] აღებაჲ იანვარს კვ. მარხვა დადებაჲ ფებერვალს გ“ (გვ. 1156).

4. „ღმერთო, მშვიდობაში ავმარე მონასა შენსა ჩაჩიკას შვილს მღვდელს ნიკოლოზს. აღიწერა წმიდაჲ ესე ჟამნი თვესა მარტსა, დასაბამითგან ვსოა ქს აქეთ ჩღგ, ქკს უნა“ (გვ. 1176).

(1559)

4550

ბაუმეისტერი ფ. ქ., კრებული XVIII

409 ფ.; 20,7 × 16; სხვადასხვა ქაღალდი, დალაქვეებული, დაზიანებული (პირველი ფურცლის პატარა კუთხეა შერჩენილი, გახეულია ფ. 224, მე-18 ფურცლის ზემო ნაწილი მოხეულია, შერჩენილია მე-19 ფურცლის ნახევარი); უყდო; ნაკლები, დაშლილი; მხედრული სათაურები ნუსხურით; [XVIII ს.], კვირნიშანი აქვს; გადაშვები: ტრიფილე (407 v); დაუწერელია: 201 v, 234 v, 385 v, 408r—409 v.

1. [ლოგიკა, ნაწილი პირველი, თავი პირველი, § 50]. „...მიერ წარმოიდგინების... ესე ვითარითარე... ..ბანი საზო... რომელიცა... პავლეს... საზო... (ან... 112 სული გონ... დამე არს არცა... ოდენ... უკუშ აქ ...კაც... ..რს, რ... უ... გონიერისა, ჰპოვებ შენ არა რამესა...“ 1r—96 v.

წყდება: „...ოდეს კითხუათა ძლით და მიგებათა იქმნების პაექრობა, მაშინ კარ...“ (ნაწ. II, თ. 10, § 221).

შენიშვნები: 1. წინამდებარე ხელნაწერში ლოგიკის მხოლოდ ორი ნაწილია შემორჩენილი: [ნაწილი პირველი ლოდიკისა, სათეორეტყო ანუ სამათაჲს მოქმედებათა გონებისათა] (1r—45 v) და „ნაწილი მეორე საგმარებისათვის ლოდიკისა“... (46r—96 v).

2. 2r-ზე გვიანდელი ხელით გაკეთებულია წარწერა: „რიტორიკა ანტონ კათალიკოზისა“.

2. [ფილოსოფია საპრაქტიკოე. ნაწილი I, საითიკო ფილოსოფია]. — „თავი პირველი. საქმეთათჳს კაცობრივთა და განყოფილებისა მათისა. § 5. — ოდეს ძილოსოფიასა შინა ითიკასა მჩუშნებელსა, ვითართამე ნივთთა მწადნე ყოფად...“ 100 v — 230 v.

წყდება: „...რომელი მიგვიყუანებს კეთილისა მიმართ საქმისა. § 169 (ნაწილი III, თავი VII, § 168).

შენიშვნები: 1. შეიცავს ნაწილებს: ა „საითიკოსადმი ფილოსოფიისა“ (100 v—152 v); ბ „ზედ-დადგინებანი ბუნებითისა სამართლისანი“ (156 r—201 r); გ „ზედ-დადგინებანი საითიკოსანი, ანუ ყოფაქცევათა მოძღურებითისა ძილოსოფიისა, ესთა(!) შემოკლებით ზედწოდებულისანი“ (203 v—230 v).

2. თითოეულ ნაწილს წინ უძღვის თავისი წინასიტყვაობა. იხ. 97 r—100 v; 153 r—156 r; 202 r—203 v.

3. ამ თხზულების შესახებ იხილე: კ. კეკელიძე, „ძველი ქართული მწერლობის ისტორია“, I², 1951 წ. გვ. 357; „მომბე“ 1898 წ., № 9, გვ. 93; ს. ვორგაძე, „ფილოსოფიის მთავარი დარგები ქართულ მწერლობაში“ გვ. 64—66.

3. [მეტაფიზიკა]. — თავი პირუშლი. — პირუშლთათჳს დასაბამთა კაცობრივისა ცნობისათა. § 9. ონტოლოგიასა თანა-აცს დადგინებად უპირუშლესნი დასაბამნი კაცობრივისა ცნობისანი...“ 235 r—407 r.

შენიშვნები: 1. შეიცავს ნაწილებს: ა. „ზედ-დადგინებანი ონტოლოგიისანი“ (235 r—294 r); ბ. „კოზმოლოგია საზოგადო“ (294 r—314 v); გ. „პნევმატოლოგია პსიხოლოგიისა და ბუნებებითისა ლისმეტყულებისა გარეშემცემლი“ (315 r—385 r); დ. „ლისმეტყულება ბუნებითი“ (386 r—407 v);

2. უძღვის: ა. „ზედ-დადგინებანი მეტაფიზიკასანი. წინა-სიტყუაობა ბუნებისათჳს და თვისებისა მეტაფიზიკასა. § 1. დაღათუ გულის-სიტყუელობენ რომელნიმე...“ (231 r—233 r); ბ. „ზედ-დადგინებანი ონტოლოგიისანი: წინა-სიტყუაობა...“ (233 r—234 r).

3. ერთგონს: „გვ. 3 ნეტარ არს კაცი, რომელმან ჰპოვა სიბრძნე,

13. და მოკუდავმან, რომელმან იხილა გონიერება.

14. ესე უმჯობეს არს მოსაგებელად,

15. ვიდრე ოქროს და ვეცხლი საუნჯესა

უბატონსნეს ძვრფასისა ანთრაქის.

ღი არავინ სადა იხილა.

რომელი იყო წიალთა მამისათა, მან

გამოთქვა“ (407 v).

ბოლო ორი სტრიქონი მიწერილია გვიან, სხვა ხელით.

4. ამ თხზულებების თარგმანი ეკუთვნის ანტონ I (იხ. კ. კეკელიძე, „ძვე. ქართული მწერლობის ისტორია“, I², 1951., გვ. 356—357).

5. ხელნაწერის ქვემო კიდევებზე მოთავსებულია ანტონის შენიშვნები. (იხ. 7 v, 28 v და ა. შ.).

6. იხ. მუხრის ოვალური ფორმის ბეჭდები ლეგენდით (102 v, 385 v). ლეგენდა არ იკითხება.

7. კიდევებზე გაკეთებულია გადამწერის შენიშვნები:

ა. „ამის სხოლონი დამრჩა და პირდაპირ სწერია ფურცელზე. გაღმა გახედე, დაინახე“ (306 v);

ბ. „ამის სხოლონი გაღმა სწერია, ის არის“ (318 v);

გ. „აქ არა აკლია რა, ისე...“ (387 r).

ანდერძი: „ალიწერა ძებერუალს 7, ტრიფილესჭან“ (407 v).

მინაწერები: (ქიმიური მელნით) 1. „... Книязь Орбелиани...“ (9 r).

2. Константин Багратион“ (358 r).

3. (შავი ფერის მელნით): „ღმერთი არს ყოვლად სრულ და განუსაზღვრებელ და გარემომოუწერელ და იცნობების მის მიერის ქმნულებისა მიერ, რომელ არს ცისა და ქვეყანისა განკარგულება, ჭმნილნი და სასწაულნი — ბარამ“ (407 v).

იხ. აგრეთვე: 64 r, 175 v, 306 v.

(1560)

4551

კრებული. XIX

33 ფ.; 17,5×22; ორი სხვადასხვა რვეულია შეკინძული. მწვანე და თეთრი ფერის ქაღალდი, დალაქავებული; უყდო; თავ-ბოლონაკლული; ცუდად შეკინძული: მხედრული (სხვადასხვა ხელი); [XIX ს.]; ჭვირნიშანი აქვს; მეორე რვეულის (ფფ. 19 r—33 v) დამწერია გულუღათ ქალი ანნია (33 v); დაუწერელია: 15 r—18 v.

1. [ქალ-ვაჟიანი]. — „...უთხრეს: შვილო, ნება შენი ათავდესო. მივიდა ხემწიფის სარიაში. კარის კაცებსა უთხრა, — ტყვეები(!) არავის უნდა გასაყიდლო? ...“ 1 r—13 r.

შენიშვნა: „ქალ-ვაჟიანი“ ზევრჯერაა გამოცემული: 1881 წ. იაგორ ნერსესოვის მიერ 1887 წ.; 1901, 1910 და 1911 წწ. მიხეილ ხარიძის მიერ; 1916 წ. ბაგ. არნაუტოვის მიერ.

2. [ოთარ ქობულოვი] — „ვიხილეთ საყვარლათ ედემის ვარდი, ვიშრა გვიამა, სურნელბით(!) საესე კეკელი ვარდი, ვიშრა გვიამა...“ 13 r—v.

შენიშვნა: ავტორი აღდგენილია S—1522 : 184 ხელნაწერის მიხედვით.

3. „ქ. წიგნი ალექსიონის, თუ ვითარ უშვილო იყენენ მისი მშობელნი, ვითარცა ენატრებდათ(!), შეიწყალა ღმერთმან ისინი და ისინა მათი ვედრება. უბოძა ყრმა მშვენიერი და ანუ თუ იგი ყრმა როგორი მეცნიერი და ღვთის მოყვარული გამოვიდა და როგორ დასთმო თავისი დიდება და ქვეყთიერობა(!) და თავისი დედ-მამანი გაუშო ნატრული, ამის ქვემოთ მოგიტხრობსო, თუ როგორი სასიამოვნოთ სასმენელია და საყვარელია. — კაცი ვინმე იყო სტანბოლის ქვეყანას მდინარე(!) და მრავლის მქონიელი, უთვალო ვერცხლის და მარგალიტის პატრონი იყო, სოფლებიც მრავალი ჭონდა და სახელად ეფრემ ეწოდებოდა...“ 14 r—v.

წყდება: „...და ყოველსა მრავალი მოწყალემა უბოძა დანამ(!) გლახათ...“

შენიშვნები: 1. ხელნაწერის მეორე რვეული (ფფ. 19 r—33 v) გამოვრება პირველი რვეულის (ფფ. 1 r—14 v). მხოლოდ „ალექსიანი“ აქ წყდება სიტყვებზე: „ბალში ოქროთ ნაკერი ორხო ეფინა. ოთხი მიმინო ვერცხლით ნაკეთი იყო...“ (33 v).

2. ხელნაწერი აღწერილ აქვს ე. თაყაიშვილს. იხ. „Описание рукописей...“ ტ. II, გვ. 504.

მინაწერი: (ტექსტის ხელი): „ესე წიგნი გუთულათ ქალისა ანნიას არს. ვინც წაიკითხოს, ცხონება თჳის“ (33 v).

(1561)

4576

კრებული. 1827

107 ფ.; 20,5×17; ქალალი მომწვანო ფერის. ზოგ ადგილას დალაქავებული; ყავისფერი ტვიფრული ტყავადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული, სათაური და დასაწყისები სინგურით, თავსამკაული: 1 r; 1827 წ. (105 r). ჭვირნიშანი აქვს; გადამწერი: იოსებ ავალოვი (105 r); დაუწერელია: 104 v, 106 r—107 v.

1. [მარგალიტი (აპოკრიფული კრებული)]. „სწავლანი გამოკრებულნი სოფლიერნი დიდთა წიგნთაგან მარგალიტისა, დაბადებისაგან ღისა.—დასაბამად ქმნა ცაჲ და ქრესტყანა, ესე უხილავი და განუზხადებელი...“ 1 r—96 r.

შენიშვნები: 1. შედგება შემდეგი სტატიებისაგან: [შექმნისათჳს ცისა და ქუეყანისა]; „თარგმანება წმიდისა იპოლიტესი განკაცებისათვის უფლისა ჩუშნისა იესო ქრისტესი“; „შესხმა და სახელები წმიდისა ღვთისმშობელისა“; „სიტყუა დაბადებისა მისთვის და სამოთხის შეწინააღმდეგებისათჳს“; „თქმული წმიდისა დიონოსი არიოპაგელისა სიტყუა დაბადებისა სამოთხისა და აღამისათჳს“; „წიგნსა მარგალიტისა წერია საქმე ესე სულისა“; „სწავლა წმიდისა მამისა ჩუშნისა მაქსიმე აღმასარებელისა“; „სხვა სწავლა წმიდისა მაქსიმე აღმასარებელისა“; „სხვა სწავლა წმიდისა მამისა ჩუშნისა მაქსიმე აღმასარებელისა“; „სწავლანი წმიდისა იოანე ოქროპირისანი ფიცისათვის“; „სწავლა წმიდისა იოვანე ოქროპირისა მოწყალეებისათვის“; „სხვა სწავლა წმიდისა იოანე ოქროპირისა, თუ ვითარ აღიდებდეს ღმერთსა“; „სხვა სწავლა იოანე ოქროპირისა სწავლისათჳს საღმრთოსა სიტყვისა“; „სიტყუანი მოციქულისა სასოწარკვეთილებისათვის“; „თქმული წმიდისა იოანე ოქროპირისა მართლისა და ცოდვილისა“; „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა იოვანე ოქროპირისა, ოთხშაბათ-პარასკევისათჳს და კრევისათჳს“; „თქმული წმიდისა მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა კვირიკისა კრძალულებისათვის“; „სწავლანი სულიერნი გამოკრებულნი თითო სახეთა წიგნთაგან“; „მოწყალეებისათჳს, უკეთუ წარსცე ყოველი მონაგები იგი და თავიცა იგი ზედა დართო, ვერა სძლო ნიქი დიდებისა ღისა“; „კითხვა-მიგება ბასილისი და გრიგოლისი“; „კითხვა-მიგება ბასილისი და გრიგოლისა მიმართ“; „კითხვა-მიგება გრიგორი ღისმეტყველისა ანგელოზთა მიერ“; „ათანასე აღექსანდრიელის თქმული“.

2. ამ ტექსტის შესახებ იხილეთ: კ. კეკელიძე, „ქართული ლიტერატურის ისტორია“, 1960, ტომი I, გვ. 451—456.

2. „უწყება პეტროს მკაწრველისათჳს და ალაჯორისათჳს და ალაჯორი მარნვისა. — იყო პატრიარქი კაწცი (!) წმიდა, მართალი და უბიწო და პრწმენა სიტყუათა მისთა ყოველსა...“ 96 v—104 r.

შენიშვნა: „უწყება პეტროს მკაწრალისათჳს და ალაჯორისათჳს“ გამოცემულია, იხ მ. საბინინი, „საჭირთველოს სამოთხე“, გვ. 629—631; Меликсет—Бекоев Л., Грузинский извод сказания о посте „араджавор“; Христ. Восток, т. V, вып. 2, стр. 85—90.

ანდერძი: „აღიწერა თავადი იოსებ ავალოვისა მიერ ნოენბრის თვრამეტს, ათას რვას ოცდა შვიდს წელსა, პარასკევსა პ (!) მესამისა ჟამისასა, ესე იგი სათისა ზ“ (105 r).

მინაწერები: 1. „ № 4576, შეძენილია დეკემბერში 1906 წელსა — ე. თ.“ (ზემო ყდის v).

2. „წელს ჩემს, იენისის კბ, წიგნისა ამის ძვირფერად საქებელისა ვიწყე აღმოკითხვად თავადის მელქისედეკ ქაეკვაეაძის ასულმან, უბედურმან ქვრივმან სალომემ ანდრონიკოვისამ და რომლითაც შევიქმენ ყოვლის გამართუქმელის სიამუნებით სრული და არს ესე წერილი სულისათვის წყარო ცხოვრებისა და ხორცთაცა გამანათლებელი, მწრთველი და მასწავლელი. ოჰ, ნეტარ არს კაცი იგი, რომელიცა ღირს იქმნების ამა წიგნის წარკითხვასა და გულისხმისყოფასა ჰყოფს და მასთნიც (!) წარმოკითხვითა ამისთათა მიეცემა მზიარულება და ყოველივე ნუგეში მღვთისა. მაშასადამე, კაცმან თავისი თავი არ უნდა მისცეს ეშმაკსა წარსაწყემნდელად, რადგანაც ორივე ხელთა ქვეშე თვისთა აქვს ღვთისა მიერ ნაბრძანები მადლი, თუ რასა ზედა შედგება და ცოდოცა თავისისვე გონებიდგანვე წარმოსდგება. და მასა გთხოვთ შენაცა, აღმოკითხოთ წიგნი ესე ხელის წამალად და მისგან მიიღოთ არამცირელი საწყაულნი. მეცა მომიგონეთ უბედურად მცხოვრებელი ქვეყანასა ზედა სადმე. ოდესცა დაშობება ნაწერნი ესე ქალღმერთა ზედა და თითნი მწერალთანი მიწათა შინა მოქცევილნი, აი, ვითარ ხედავთ აღმწერელთა ამა წიგნისათა, განსვენებულ იყოს აღმწერთა „მარგალიტინისა“ საუკუნესა საცხოვრებელსა შინა, ამინ“ (105 r—v).

(1562)

4577

იოანე სინელი, კლემაქსი. 1773

186 ფ.; 21,7 × 16; ქალღმერთი (სინესტიკაგან დალაქაეებული, მელნით ვაქედნილი); ტვიფრული ტყაეგადაკრული ხის ყდა; მხედრული, სათურები და აბჯანის დასაწყისები ასომთავრულით და სინგურით; 1773 წ. (183 v), ქვირინიანი აქვს; ვადამწერი: სვეტის ცხოვლისა და ანჩისხატის დეკანოზი გიორგი [გიორგი ალექსის ძე მესხიშვილი იხ. S-278 ანდ.] (183 v); დაუწერელია: 1 r—v, 184 r—186 v.

[კლემაქსი] „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა იოანე სინელ მამასახლისისანი, რომელნი მიუძღუანნა მამასა იოანეს, რაითელ მამასახლისსა, რამეთუ ითხოვა მისგან, რათა აღსწერნეს სწავლანი მონაზონთა მიმართ. პირველი, გამოსულისათვის სოფლით.— შეწევნითა სახიერისა და კაცთ-მოყუარისა და მოწყალისა ღისა და მეუფისა ჩვენისათა, ვიწყით სიტყუად, რამეთუ კეთილ არს, რათა ღმერთი ვპყოთ დასაბამად სიტყუსა მონათა მიმართ ღისათკ...“ 10 r—171 v.

შენიშვნა: 1. კლემაქსის ტექსტს წინ უძღვის: ა. „კიბე სათნოებათა ცალ აღმყვანებელი, თქმული დანიელ მონაზონისა რაითელისა. წიგნისა ამისთვის სულთა განმანათლებელისა, რომელსა ეწოდების კლემაქსი, რომელ-არს. კიბე“ (2 r—3 v); ბ. „ცხოვრება წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა იოანე სინელ მამასახლისისა, მოძღვრებითა განთქმულისა სულთა განმანათლებელისა და ქვემარტივად სანატრელისა, რომელი ესე აღწერა დანიელ მონაზონმან რაითელმან“ (3 v—7 v); გ. „ეპისტოლე წმიდისა მამისა იოანე რაითელ მამასახლისისა ნეტარისა იოანეს მიმართ სინელ მამასახლისისა“ (8 r—v); დ. „ეპისტოლე წმიდისა და ნეტარისა მამისა იოანე სინელ მამასახლისისა იოანეს მიმართ რაითელ მამასახლისისა. რომელსა ზედა წერილი ესე არს: ფიცარნი სულიერნი, იოანე იოანეს ახარებს“ (8 r—9 v).

2. ვრთვის: ა. „კიბე სათნოებათა“ (171 v—172 r); ბ. „თქმული მისივე ნეტარისა მამისა ჩვენისა იოანე სინელ მამასახლისისა. მწყემსისა და წინამძღვრისა მიმართ, რომელი-ესე მისცა სხუათა ამთ პირველ-თქმულთა თავთა თანა იოანეს რაითელ მამასახლისისა. რომელსა ეთხოვა მისგან, რათა დაუწერნეს სწავლანი მონაზონებისანი“ (172 v—183 r).

3. კიდევბზე მოთავსებულია თარგმანებანი ე. ი. განმარტებანი.

ანდერტები: 1. (მთარგმნელისა, ექვთიმე მთაწმიდელისა): „ესე საცნაურ იყავნ ყოველთა, რომელნი იკითხვიდეთ ანუ სწერდეთ წმიდასა ამას წიგნსა, წმიდანო ღვთისანო, ვითარმედ ნეტარას მას მამასა, რომელსა ესე სულთა განმანათლებელი წიგნი უთქუამს. არა თუ კლემაქსი ეწოდების, ნუ იყოფინ, არამედ იოანე არს სახელი მისი, ხოლო კლემაქსი წიგნსა ეწოდების და არს კლემაქსი ბერძულითა ენითა ვითარმედ კიბო. ხოლო ამისთვის ეწოდების წიგნსა ამას კიბე, რამეთუ ვითარცა კიბე სათნოებათა შექმნა წიგნი ესე. და მდაბალთა საქმეთაგან იწყების და თანა მალალთა მიმართ ადვალს, ვითარცა თვით აღსასრულსა წიგნისასა ჰპოოთ გამოსახული კიბე სათნოებათა. ხოლო რომელსა გამოკრებული იგი მცირედი პირველ ეთარგმანსა, კლემაქსი ეთქუა მის წმიდისა და აწ, უკეთუ ვინმე წიგნისა სახელსა იტყოდის, თქუნ კლემაქსი, რომელ არს კიბე, ხოლო უკეთუ წმიდისა მის სახელსა იტყოდის, თქუნ იოანე; ვინაღან უკუწ პირველსა მას თარგმანსა მრავალი მღუმრიად დაეწერა და მრავალი დაეგლო, ამისთვის მე გლახაკმან ეფთჳმე ბრძანებითა წმიდისა მამისა ჩემისა იოანესითა ვსთარგმნე ესე, ვითარცა თვით მას წმიდასა ეთქვა ბერძულად, რამეთუ ბერძენი იყო იგი ნათესავით.“

აწ უკუწ, რომელნიცა იკითხვიდეთ წმიდასა ამას წიგნსა, წმიდად ლოცვა ყავთ წმიდისა მამისა ჩემისა იოანესთვის და ჩემთვის ცოდვილისა ეფთჳმესა, და რომელნი სწერდეთ, ვითარცა აქა ჰპოოთ, ეგრეთ დაწერეთ და თაენი, ვითარცა აქა იყუნენ, ეგრეთ დასხენით, რამეთუ მე ვითარცა მიპოვინან, ეგრეთ დამისხამნ ყოველნი წითლითა და ამითა სიტყუათა ნუ ვინ დაავდებთ, არამედ დასწერდით ღვთისათვის და ჩემსაცა ცოდვილისასა სახელსა“ (2 რ).

2. (გადამწერისა) „აღიწერა კლემაქსი ესე წელითა მისის უწმიდესობის მოძღურის სვეტის ცხოვლისა და ანჩისხატის დეკანოზის გიორგისათა, მხილველთა შენდობის მოქენე, თთუღსა ივლისსა იდ. წელსა ჩლოგ ქართულსა ჭორნიკოსს უჲ“ (183 v).

მინაწერები: 1. „შექმნილია დეკემბერში 1906 წლისა. ე. თ.“ (ექვთიმე დაყაი-შვილი, ზემო ყდის შიდა გვერდი).

2. „იოელ ალექსევი“ (ზემო ყდის შიდა გვერდი).

3. „ესე კლემაქსი ეკუთვნის იოელ ალექსიევს. ღმერთმან განუხვეწოს იოელსა. და ახლა წმიდა წერილი ესე ეკუთვნის თავადსა და ვით აფხაზოვსა, მიცემითა საფასისათა მის იოელისა ცოლისა მართასადმი, 1833 წელსა, სექტემბრისა 23 დღესა“ (2 რ).

4. „აღვიკითხე კლემაქსი ესე თავადმან ილია აფხაზოვმან ჩუცწ წელსა. დეკემბრის თსა დღესა, წლისა ვარ იცისა“. (ქვემო ყდის შიდა გვერდი).

(1563)

4578

ჩარდავრიშანი. XIX

127 ფ.; 21,5 X 17; მწვანე ფერის ქაღალდი, დალაქვებული; მუყაოს ყდა (კუთხეებში და ყუბზე ტყავი); ბოლონაკლული; მხედრული; [XIX ს.], ჭვირნიშანი აქვს.

ჩარდავრიშანი. — „ქ. იყო ტელმწიფე კოსტანტილეპოლის შუა მორკმული-განგებიანი, არა გულსა მისისა შეჭირვება, ლხინობდის ასპიროზობის (!) და ბურთაობდის...“ 1 რ.—127 v.

წყდება: „... მოიტანეს სურმა, თვალში გამოუხვეს, ორი სამი წვეთი ჩამოსცვივდა და თვალეზი აეხილად (!). ნახეს, რომ მართლათ თაჯი-თომარნი ტელმწიფეზი სხედან და დაინახეს ესე...“

შენიშვნა: 1. ხელნაწერს აქვს ანბანური პიენაციაც.
2. „ჩარდავრიშანი“ გამოცემულია ორჯერ. 1876 და 1890 წწ., ამ გამოცემებში ხელნაწერთან შედარებით ტექსტი შემოკლებით და ცოტადენი ცვლილებითაა გადმოცემული (იხ. კ. ქეკელიძე ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, ტ. II, 1952, გვ. 338).

მინაწერი: „შეძენილია დეკემბერში 1906 წლისა. ე. თ.“ (ზემო ყდის v).

(1564)

4579

კრებული. XIX

241 ფ.; 21,2 × 17; ქალალი, სინესტისაგან დალაქავებული; მწვანე ფერის ხავერდ-გადაკრული ხის ყდა, დაზიანებული, ჰქონია ორი საკეტი, დარჩენილია ერთი. ხელნაწერი ყდიდან ამოვარდნილია, 45 რ-მდე ხელნაწერი დაშლილია; მხედრული, სათაურები და დასაწყისები სინგურით; [XIX ს.], ჭვირნიშანი: 1829 და 1833 წლები; დაუწერელთა: 1 v, 5 v—6 v, 157 v—158 v, 191 რ—193 v, 217 v, 241 რ-v.

1. „ღირსისა მამისა ჩვენისა იოანე მონაზონისა და ხუცისა დამასკელისა, გარდამოცემაჲ უცილობელი მართლ-მადიდებლისა სარწმუნოებისა, ვითარმედ მიუწთომელ არს ღმერთი და ვითარმედ არა ჯერ-არს ძიებაჲ და გამოწულილვაჲ არა მოცემულთა ჩვენდა წმიდათა წინასწარმეტყუელთა მოციქულთა და მახარებელთა მიერ. გ. მ.—თავი ა. ღმერთი არავინ იხილა, ოდესცა მხოლოდ შობილმან ძემან, რომელი იყო წიაღთა მამისათა. მან გამოსთქუა...“ 7 რ—157 რ.

შენიშვნები: 1. უძღვის: „შეწვენითა ღმრთათა ზანდუკი იოანე დამასკელი-სა, მიუწთომელობისათჳს ღმრთისა და ვითარმედ არა ჯერ-არს ძიება და გამოწულილვაჲ არა მოცემულთა ჩვენდა წინასწარმეტყუელთა, მოციქულთა და მახარებელთა მიერ“ (2 რ—5 რ).

2. გარდამოცემის ეს ტექსტი ქართულ ენაზე თარგმნა არსენ ვაჩეხ ძე იყალთოელმა, იხ. ს. გორგაძე, იოანე დამასკელის *πρωτη γωσθαια* ქართულ მწერლობაში, მიმოხილველი, 1926, ტ. I, გვ. 175—187.

2. „თარგმანი ძნიად გულისკმის საყოფელი მოციქულისა პავლეს სიტყუათა, გამოკრებული თარგმანებათაგან წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა კოსტანტინუპოლელ პატრიარხისა. მუტლი დ.—მოციქულისა: რომელი გამოსჩნდა ძედ ღმრთისა. თარგმანი: ესე იგი არს, ვითარმედ საცნაურ იქმნა ჩუშნ შორის და დაემტკიცა წინასწარმეტყუელთა მიერ...“ 159 რ—190 ვ.

შენიშვნა: ერთვის ანდრძი: „მსუროდა უცხოებასა შინა მყოფსა აღწერა ორთავე წიგნთა ამათ. ერთისა ვიდრემე იოანე დამასკელი-სა და მეორე, ესე გამოკრებული თარგმანი სამოციქულოსა იოანე ოქროპირისა მიერ კმნილი და აღწერე მოხუცებულმან, ფრიად მჭონებელმან წელთა სამეოცდაათერთმეტთა, მყოფმან მონასტერსა შინა ჟუარისასა ქალაქსაკიზლარს, ძემან ზახარია მეფის-მოდღურისამან, გაბაონმან ოსე პროთოიერმან, თებერვლის ოცდაერთს, ქრისტეს აქათათას რუას ათოთხმეტსა. აღმოკითხველთა მიერ ვითხოვ შენდობასა და ლოცუასა, რათა ყოვლად სახიერმან მეუფემან და ღმერთმან თქვენცა კურთხევითა მოვიგწინენს სასუფეველსა თვისსა ამინ, ამინ, ამინ. ოსე ვაბაშვილი“ (190 ვ).

უკანასკნელი ორი სიტყვა დაწერილია მხედრული ჩართული დამწერლობით.

ეს ანდერძი უნდა ეკუთვნოდეს იმ ხელნაწერს, საიდანაც ვადმოწერილია ეს ხელნაწერი. ამაზე მიუთითებს ხელნაწერის ქალაქის ქვირინში „1829“ და „1833“ წლები.

3. (სჯულის კანონი). — „...რომელნი შემოკრბეს კოსტანტინუპოლის პატარა შინა და დაამტკიცეს მართალი სარწმუნოება და დასწერეს ძველი დასამტკიცებლად (აქაცა აკლდა წმიდათა მამათა კრებათა რიცხუნი), რომელთა შეურყეველად დაიცუნეს და რომელთა შეიწყნარნეს...“ 194 რ — 240 რ.

შენიშვნები: 1. საბათრსა და ტექსტს შორის ასეთი შენიშვნაა გაკეთებული: „აქა, სიძველისა ჟამო დედანსა პირველსა დაწვებასა თავისა ამის ჰსჯულის კანონისა, სიძველისა ჟამო, აღარ არნდა, აღწერილი სრულიად აღმოჩნო იყო და, ვერეთე წმიდათა მამათა სახელნი და მწვალებელთა სახელნი. და რაოდენი შრომით აღმოვიკითხე თავი ამა სჯულის კანონისა, აღმოვსწერე და ვგვრეთე მწვალებელთა სახელნი და ესე წინამდებარე არს დაწვებული“.

დედანი რომ ნაკლული იყო, ამაზე მიუთითებს სინგურით დაწერილი სიტყვებიც: „აქა ფურცელი აკლდა დედანსა“ (145 ვ); „აქა აკლდა დედანსა ფურცელი“ (215 ვ); „აქაცა აკლდა ფურცელი“ (217 რ).

2. ერთვის: „შეწვინთა დისათა ზანდუკი ჰსჯულის კანონისა“ (240 ვ).

3. ზემო ყდის v-ზე დაკრულია ფურცელი, რომელზედაც წერია სინგურით გარდამოცემის სრული სათაური, შავი მელნით კი რუსულად ნაწყვეტი „Богослов. книг 1-ой, глав 12-й“-დან.

მინაწერები: 1. „შეძენილია დეკემბერში 1900 წლისა. ე. თ.“ (1 რ).

2. (ფანქრით): „იოანე დამასკელის წიგნი, სამოციქულოს თარგმანი, სჯულის კანონი. 1814 წ.“ (ქვემო ყდის v).

(1565)

4580

ვახტანგ VI, სამართლის წიგნი. 1846

123 ფ.; 21,5 X 17; ქალაქი; მუყაოს ყდა, ყუა შემოკლილი; მხედრული; სათაური და მუხლის დასაწყისები სინგურით; 1846 წ. (122 რ); ქვირინში აქვს; ვადამწერი: მაქსიმელ ვერაგვილიძე(?) (1 ვ).

„სამართალი ვახტანგ მეფისა მიერ თქმული. თავი ა.—ა. ჯერ ეს გკადროთ და მოგახსენოთ მეფეთა და მსაჯულთა და ყოველს სამართალში მჯდომს კაცსა. ეს იცოდეთ და დამარხვით გუნებაში გქონდეს...“ 7 ვ — 111 რ.

შენიშვნები: 1. უძღვის ვახტანგ VI სამართლის წიგნთა კრებულში შესული ბერძნული სამართლის პირველი მუხლი და მეორე მუხლის სათაური (2 რ — 7 ვ).

2. ერთვის: „საძიებელი“ 111 რ — 121 ვ.

3. ბოლო 5 მუხლი (280—284) ვახტანგ VI სამართლის წიგნთა კრებულში შესული ბერძნული სამართლის მიხედვითაა გაკეთებული. ის „ბერძნული სამართალი ვახტანგ VI წიგნთა კრებულიდან“. ტექსტები გამოსცა, გამოკვლევა, ლექსიკონი და ტერმინთა საძიებელი დაურთო თ. ბრეგაძემ. 1964, გვ. გვ.: 91, 94. მუხ.: 186, 187, 188, 189, 195.

4. ხელნაწერი აღწერილი აქვს ექვთიმე თაყაიშვილს წიგნში „Описание...“, ტ. II, გვ. 629.

5. ხელნაწერი A ნუსხის ტაბისაა. ის ვახტანგ VI სამართლის წიგნი. ტექსტი გამოცემად დაამზადა, გამოკვლევა და ტერმინთა საძიებელი დაურთო თინა ენუქიძემ. თბილისი, 1955, გვ. 32.

ანდერძები: 1. „ღმერთო, აცოცხლე ბატონი ამისი მაქსიმელ ვერაგველი ძე და მერმედ აცხოვნე სასუფეველსა შენსა, ამინ. უკეთუ შეტომა იხილოთ. ნუ მწყევთ, ამინ, თქვენც შეინდოს“ (1 v).

2. „ღაიწერა სამართლის წიგნი ქორანიონს ჩემვ წელსა, იანუარსა ზს“ (122 r).

მინაწერები: 1. „განწკის ქახალი და წითლათ წერისათვის. ყიზირბოია და სიჯიმფირა და ხის წიბორწყალი ცხელი წყალით მოზილე და წვენი დაასხი საკმაო...“ (ზემო ყდის შიდა გვერდი).

2. „ძე ჩემი გიორგი იშუა წელსა ჩემვ-სა ნონოებრივს(!) იმ, მთუარე იყო იმ დღეს ცამეტი და რა დღეს იშუა, ორშაფათს“ (1 r).

3. „ღმერთო აცხოვნე სამართლად მკითხველი წიგნისა ამის, ამ სოფელს აცოცხლე“ (1 r).

4. „შეძენილია დეკემბერში 1906 წელსა. ე. თ.“ [ქეთიმე თაყაიშვილი] (1 r).

5. (რუსული სიტყვების განმარტება ქართულად): „ბრდ—ღმერთი; ხრისტე—ქრისტე; ტროიცა—სამება; ნებო—ცა...“ (122 v—123 r);

6. „ქ. ენკენისთვის ოცდარგასა დღესა ავიღეთ ღუქნის ფიცარი დოსკა“ (ქვემო ყდის შიდა გვერდი).

(1566)

4581

კრებული. 1827

113 ფ.; 20.5 × 16,5; მწვანე და თეთრი ფერის ქაღალდი, ტუჟყანი, დაზიანებულია ფ. 38; ტვიფრული ტყავადაკრული ხის ყდა ორი დაზიანებული ტყავის საკეტით. აქვს ყდის საცავი ფურცელი; ბოლონაკლული; მხედრული, სათაურები ნაწილობრივ და საზედაო ასოები ნუსხურით; სათაურები და დასაწყისები სინგურით, საზედაო ასოები ზოგჯერ შესრულებულია სხვადასხვა ფერით. თავსამკაული; 1 r, 15 r, 28 r, 39 r, 51 r, 58 r, 70 r, 84 r. ბოლოსამკაული: 26 v, 37 v. ილუსტრაციები: 27 r, 38 v, 80 r; 1827 წ. ოქტომბერი (79 v), კვირნიშანი: 1824, 1826, 1827 წლები; გადამწერი: ოსებ ავალოვი (79 v); დაუწერელია: 27 v, 80 v—83 r.

1. „თვესა ნოენბერსა ოცდაოთხსა, (ათანასი მალიმწერალი), წამება წმინდისა ქალწულმოწამისა, რომელი იყო ასული კოსტა მეფისა, ეკატორინა.—წელსა ოცდა-მეათორმეტესა მეფობასა უღითოსა და უსჯულოსა მეფისა მაქსეტრიანესსა შური დიდი იყო კერპთმსახურებისა...“ 1 r—14 v.

შენიშვნები: 1. ბოლოს ტექსტზე მიწერილია: „ეს მეათანასი მალიმწერალი მამონამან წმიდისა ეკატორინესმან, აღესწერე მოსახსენებლად წმიდისა მის ყოველთა კრძალულებითა, ხოლო აღესრულა დედოფალი ესე ჩუშნი წმიდა ეკატორინა ნოენბერსა (კე), შაბათსა, ჟამსა მესამესა“.

2. ტექსტი კიშნური რედაქციისაა (იხ. კ. ქეკელიძე, „ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან“, ტ. V, გვ. 125).

2. „თვესა დეკენბერსა ოთხსა, წამება წმიდისა ქალწულმოწამისა ბარბარასი.—იყო მათ ჟამთა მეფე, რომელსა ერქუა მაქსიამიანოს და ხელმწიფე ყუა(!) აღმოსავლით კერძო, რომელსა სახელი ერქუა მარკიანე...“ 15 r—26 v.

შენიშვნები: 1. ბოლოს მიწერილია: „წმიდა ბარბარა, აწცა ევედრე შენგან შეყუარებულს იესოს ვს (!) პირველ ჟამსა წამებისა შენისასა, რამეთუ მგონებთა შენითა მოგუშყვის მოტევება ცოდვითა“.

2. ტექსტი კიმენური რედაქციისა (იხ. კ. კეკელიძე „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 121).

3. „თვესა ივლისსა მეთაზვიდმეტესა, წამება წმიდისა ქალწულ-მოწამისა მარინასი, რომელი იყო ასული მხოლოდ შობილი ედესიოსი.— შემდგომად ამალეებისა უფლისა ჩუშნისა იესო ქრისტესა დიდებით და მამისა თანა დაჯდომისა, წმიდათა და სანატრელთა მოციქულთა აღასრულეს სრბა მათი...“ 28 რ—38 რ.

4. „თვესა ივლისსა ოცდაოთხსა, წამება წმიდისა ქალწულ-მოწამისა ქრისტინასი.— იყო ვინმე ქალი ერთი წმიდასა ქალაქსა შინა ტვიროსა, სასოებითა ღვთისათა ქალწული, სახელით ქრისტინა...“ 39 რ—50 რ.

შენიშვნები: 1. ტექსტი კიმენური რედაქციისა (იხ. კ. კეკელიძე „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 139).

2. 50 v-ზე წერია: „რომელთაცა წარიკითხოთ. წამებანი ესე წმიდათა ქალწულ-მოწამეთანი, პარაკლისიცა ესე ამათნი თქუშნით, რომელნიცა აქა დაწერილ არს, თუმცა ერთი არს და ყოველთა მოხბავეების, დიდად ოხის მიმართნი არიან ღვთისადმი ჩუშნ ცოდვილთათვის, რომელთაცა გურწამს სახელი ამათი და თუ ვინმე სახელისათვის ამათისა ვილუწოთ, სასოება გუაქუს, რათა მოგვაგონ ასწილად დღეს მას განკითხვისასა“.

5. „პარაკლისი სავედრებელი წმიდათა ქალწულ-მოწამეთა.— მღვდელმან—კურთხეულარსი, მეუფეო ზეცათაო...“ 51 რ—57 v.

6. „თთვესა სეკდენბერსა კ, სიმხნე და მოთმინება და შემდგომად წამება წმიდისა მოწამისა ევსტატისი. გ. მ.— მესამესა წელსა მარკიანე მეფისასა იყო სპასპეტი ერთი მხნე ფრიად...“ 58 რ—70 რ.

შენიშვნები: 1. ერთვის: „შენ ღვთისა ჩემთვის იქმენ ხორცთა, სატანა დაეც შენ სიმდალით მოსვლითა, ადამ ტყვე ქმნილი სიცრუისა ზეობითა, თავისუფალ ყავ ჭოჯოხეთით ყოფნითა, აწ მეცა მფარველ მოწამეთა ოხითა, უკუნითი უკუნისამდე ყოველთა“.

2. ტექსტი კიმენური რედაქციისა (იხ. კ. კეკელიძე „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 125)

7. „ცხოვრება და მოქალაქობა წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა ქსენეფორესი. გ. მ.— გვითხრობდა ბერთაგანი ვინმე ფრიად სათნოა, ვითარმედ იყო ვინმე სეფეწული სახელით ქსენეფორე...“ 70 რ—79 v.

8. „ქება და დიდება, შესხმა და გალობა ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობლისა და მარადის ქალწულისა მარია მისა. უწყება უბიწოსა და სანატრელისა მოქალაქობისა მისისა შობითგან მიცულებადმდე, აღწერილი წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა მაქსიმეს მიერ ძილოსოფოსისა და აღმსარებელისა. გ. მ.— ილხინეთ ესე ყოველმან თესლებმან და ყურად იღეთ...“ 84 რ—113 v.

წყდება: „... ვინილეთ ვარსკლავი მისი აღმოსავლით და მოვედით...“

ანდერძი: „აღწერილ არს ესე მოწამეთა ცხოვრება თავადი იოსებ ავალოვისა მიერ. მექმენით მე შეგე, წმინდანო მოწამენო, ცოდვილსა იოსებს ყოველსა შინა საქმესა ჩემსა, რათა მარადის გადიდებდე შენ. აღიწერა ოქტობრის ადღესა, ჩუქვს-სა წელსა“ (79 v).

- მინაწერები: 1. „შექნილია დეკემბერში 1906 წელსა. ე. თ.“ (ზემო ყდის v).
 2. „1900 ა ქ ა ზ ა ნ დ რ თ ი კ ო ვ ი“ (ზემო ყდის საცავი ფურცლის v).
 იხ. აგრეთვე მინაწერი ფანქრით: 83 v.

(1567)

4582

მილორდიანი. XIX

114 ფ.; 20,3×17; სხვადასხვა ფერის, მწვანე და თეთრი ქაღალდი, დალაქავებული მუყაოს ყდა (ყუაზე ტყავი); მხედრული (სათაური ნუსხურით); [XIX ს.], ჭვირნიშანი აჭეს; დაუწერელია: 1 v — 3 v.

„ისტორია გიორგი მილორდისა. თავი ა.—წარსულსა დროსა ევროპიელნი, არ სრულიად ქრისტიანობისა მიმღებელნი, ჰსცხოვრებდენ კერპთა მსახურებასა შინა, მიიღებდენ ბელოვნებისა ჰსწავლასა და სამოქალაქოსა ყოფაქცევისა. ანგლიაში შეემთხუა კაბუკსა ერთსა მილორდის საკვირველი განსაცდელი...“ 4r—114 v.

- მინაწერები: 1. „შექნილია დეკემბერში 1906 წელსა. ე. თ.“ [ექვთიმე თაყაიშვილი]. (ზემო ყდის შიდა გვერდი).
 2. „ეს წიგნი ეყუთვნის კნელინა ნინო ამილახოროვისას. მოიგონე სიყვარული, შენთვის თავის გაწირვა“ (114 v).
 3. „არ-კი ვანობდი, არის ტყული, ტასიკო ტყუის, არ არის შეშლილი, ამელამ არის მისი ჭორწილი, იცი, ვინ ირთავს?“
 (ნაწევები გ. ერისთავის „შეშლილიდან“ იხ. 1936 წ. გამოცემა გვ. 118).

(1568)

4583

კრებული. XVIII

236 ფ.; 19×15,5; ქაღალდი (ზოგი ფურცელი ძველი რესტავირებულია, ფ. 127 გახეულია, ფ. 204-ის მცირე ნაწილია შემორჩენილი); ტვიფრული ტყავადაკრული ხის ყდა; თავ-ბოლონაკლული; მხედრული, სათაურები და დასაწყისები სინგურით; 150 v-ზე ფერებში შესრულებული ყვავილი. [XVIII ს. I ნახევარი], ჭვირნიშანი აჭეს; გადამწერი: მესხაძელ მამასახლისის შვილი გიორგი (201 r); დაუწერელია: 1 v—8 v, 152 v, 201 v, 222 v, 229 r—236 v.

1. |სწავლანი გამოკრებული სიბრძნისაგან და იგავთა სოლომონისა, ისო ზირაქისა სამოციქულოსა და კათოლიკისაგან, რომელიცა ახარებს გულსა და განუსვენებს სულსა კაცისასა. იგავნი სოლომონისანი და სწავლა საყოველთაო გამოკრებული მეფისა ვახტანგისაგან]. — „... ვითარცა იგი უსასყიდლოდ მისა აღმაშენებელი სახლისა. სახლის მისისა უცხოთა სახელითა, ვითარცა შემკრებელი ქუათა ზამთრისათა...“ 9r—150r.

- შენიშვნები: 1. ერთის: „ზანდუი წიგნისა ამის.—საყოველთა. ბ ლთის შიშისათვის და ცნობისა...“ 150 v—152 r.
 2. სულ შეიცავს 65 იგავს.
 3. სათაური აღდგენილია ხელნაწერთა ინსტიტუტის H—370 ხელნაწერის მიხედვით.
 3. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. VI

2. „სახელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისათა, ამინ. საქრისტიანო მოძღვრება პირველად სასწავლო ყრმათათვის, აღწერილი სულხან-საბა ორბელიანისაგან და მის მიერ თქმული, რომელსა ეწოდების სამოთხისკარი.—სარწმუნოებებისათვის მართლისა და უბიწოსა შჯულისა, რომელი მოგვეცა წმიდათა მამათა მიერ...“ 153 რ—200 ვ.

შენიშვნები: 1. ერთვის ავტორის ანდერძი: „ესე არს მართალი და უბიწო საქრისტიანო მოძღვრება მოკლითა სიტყუითა მე, სულხან-საბა ორბელიანისაგან თქმული, რომელსა ეწოდების სამოთხისკარი. დავსწერე ქორონიკონს აქათ 1713. ქორონიკონს უ, იენისსა კა.“

ვიყავ ვერად, მკობდენ ვერად,
ვიქმენ ბერად, ემსგავსე ვერად“ (201 რ).

2. 187 ვ-ზე მოთავსებულია სიტყვა „მკალი“-ს განმარტება: „მკალი — თაფლი ველური“.

3. „წამება წმიდათა წინასწარმეტყველთანი. იესო ქრისტე, ძე ღთისა, ღმერთი ჭეშმარიტი, ვითარ განხორციელდა, იშვა და ჯვარს ეცვა, აღდგა, კულად მომავალ არს განსჯად ცხოველთა და მკუდართა. გამოღებული სწოთა წერილისაგან სულხან-საბა ორბელიანისა მიერ. — თავი ა, ესაია კთ, იგ. შეყუარებული უფლისა იაკობისნი ძენი და რჩეულნი ღთისა, ერი და ნათესავი მათი ვითარ განუდგეს ღთსა...“ 202 რ—222 რ.

შენიშვნა: ბოლოს ტექსტის ხელით მიწერილია: „ვინც აქილამ გარდასწეროს და საბას სახელი არ დაწეროს, ღმერთმან მისი სახელი აღმოვთცოს სასუფეველისაგან“ (222 რ).

4. „შესასწავებელად ყრმათა და ერის კაცთა მათ, რომელთა არა აქუსთ გამოცდილებით ძალი და სმენა საღთოთა წერილთა, რათა აქუნდესთ შიში ღთისა და მოსხენებითა საუკუნოსა სატანჯველისათა და სიტკბოება სასუფეველისა.—სადიდებელად წმიდისა სამებით ღთისა სრულისა...“ 223 რ—228 ვ.
წყდება: „... და ზეცად არიან მართალნი სასუფეველის ძენები...“

ანდერძი: „ესე სულხან-საბა ორბელიანის თქმული სარწმუნოება მეხდალელ მამასახლისის შვილმა გიორგიმ გარდმოვსწერე ჩემის ალალი თეთრითა. დავსწერე ესე სიკბუქესა ჩემსა, ოდეს მეფე ვახტანგ რუს ჯელმწიფემ იგმო მოსკო[ვ]სა. ვინც ამ წიგნზედ გარდასწეროს და საბა ორბელიანის სახელი და[ი]კლოს, მართალ მსაჯულმან ღმერთმან ორსავე სოფელს სიხარული და[ი]კლოს და შუარცხენის და წარწყმიდოს სოფლითა და სამკუიდრებელისაგან სასუფეველსა ზეცისასა დაკლებულ ყოს“ (201 რ).

მიანწერები: 1. „შეძენილია დეკემბერში 1906 წელსა. ე. თ. ა“ [ექვთიმე თაყაიშვილი] (ზემო ყდის საცავი ფურცლის v).

2. (ფანქრით). „საქრისტიანო მოძღვრება და სხვა ნაწერები საბა ორბელიანისა“ (ზემო ყდის საცავი ფურცლის v). იხ. აგრეთვე ზემო ყდის საცავი ფურცლის v, 1 რ, ქვემო ყდის საცავი ფურცლის r.

(1569)

4584

კრებულთ. 1885

112 ფ.; 16,5 × 10,5; ქალალი (ქუქუიანი); ტყავდაკრული ხის ყდა; მხედრული, სათაურები და აბზაცის დასაწყისები სინგურით, ზოგჯერ მთავრულით; 1835 წ. ნომბ-

რის 3 (108 v), კვირნიშანი აქვს; გადამწერი: გიორგი ტერტერაშვილი (108 v); დაუწერელა: 18 r, 109 r, 111 r, 112 r.

1. „პარაკლისი-სავედრებელი წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისა.—მღვდელმან „კურთხეულ-არსი“, უკეთუ ერისკაცი იყოს.—ლოცვითა წმიდათა მამათა ჩვენთათა, უფალო იესო ქრისტე, ღთო ჩემო, შემიწყალო მე, ამინ...“ 2 r—17 v.

2. „თუჟსა აგვისტოსა იე, მიცვალება ყოვლად წმიდისა ღთისმშობელისა. საკითხავი, თქმული წმიდათა შორის მამისა ჩვენისა ვასილი კესარიის მთავარეპისკოპოსისა.—რაჟამს იგი სულისაგან წმიდისა ღთისა მშობელმან მარიამ ეამი განსლვისა თვისისა ამიერ სოფლით გულისგმპყო...“ 19 r—86 v.

შენიშვნა: უძღვის: „შენდამი იხარებს, მიმალღებულო, ყოველი დაბადებული, ანგელოსთა კრებული და კაცთა ნათესავი, ტაძარო სიწმიდისაო, სამოთხეო სიტყვიერო, ქალწულებისა სიქადლო, რომლისაგან სიტყუა განზორციელდა და ყრმა იშტა პირველ საუკუნეთა, ღთო ჩვენი, რომელმან საშო შენი საყდრად გამოაჩინა და მუცელი შენი ცათა უფრცვლეს ჰყო, შენდამი იხარებს, მიმალღებულო, ყოველი დაბადებული, დიდება შენდა“ (18 v).

3. „თთუჟსა დეკემბერსა დ, წამება წმიდისა და დიდისა მოწამისა ბარბარასი.—სულთა და გონებათასაცა უსხეულობით და გრძნობისა უაღრესობით, ზესთა თქმისა მიერ კერძომან სიტყვამან ღთნ გორც-სხეულიან და გრძნობად ქმნითა შობასა უფროსლა წინა პატივ-სცა რა ქალწულებასა, ქალწულებმცა პატივსცა მას ქალწულებრთა სისხლთა...“ 87 r—108 v.

ანდერძი: „ალიწერა გელითა გიორგი ტერტერაშვილისათა, უკეთუ შეცთომა იყოს რამე, შენდობას ვმოქენობ. წელსა ჩყდგ-სა, ნოემბრის გ დღესა“ (108 v).

მინაწერები: 1. „შეძენილია დეკემბერში 1906 წლისა“. (ექვთიმე თაყაიშვილის ხელით). (ზემო ყდის შიდა გვერდი).

2. „ეს რვეული ანუ წიგნი ეკუთვნის არსენ სირმასს ძე ხავეთასს“ (1 v).

3. „წელსა ჩყდ მარიამქობის თვის ივ დაიბადა ქალი მარიამ ილიასი ილურიძესი“ (109 v).

4. „წელს დეინობისთვის იე დღესა დაიბადა გიორგი ილას ძე ილურიძე“ (109 v).

5. „წელსა ენკისთვის (!) დღესა იდ დაიბადა დავით ილიას ძე ილურიძე“ (109 v).

6. „წელსა ჩყდ დაიბადა იანვრის თვის დღესა ივ სამის ძე ნიკოლოზი ილურიძე“ (109 v).

7. „წესა (!) ჩყნ დაიბადა ილიას ძე ივანე იანვრის დღესა ვ“ (109 v).

8. „წელსა ჩყდ მარამბითვის (!) იზ დაიბადა სამის ასული სალომე“ (110 r).

9. (ფანქრით): „ილიას ასული ნინო დაიბადა (!) წელსა ჩყა“ (110 r).

იხ. მინაწერები: 1 r, 111 v, 112 v.

(1570)

4585

ანტონ I, შეყვანილება კატელორიათა სიმეტნე. XVIII

161 ფ; 14,7 X 10,5; ქალაღი, ფ. 159—160 თავვის მიერაა დაბრული, რის გამოც, ზურცლის მარჯვენა მხარეზე მოთავსებული ტექსტი არ იკითხება; ტვიფრული ტყავა-

დაკრული ხის ყდა; თავნაკული; მხედრული, სათაურები ნუსხურით; [XVIII ს.]; დაუწერელია: 122 რ — 123 ვ.

(ანტონ I, შეყუანაილება კატელორიათა სიმეტნე). — „... ..
§ 8. სული კაცობრივი, რომელ-არს არსება მარტივი, უსხეულო, უკუდავი...“
1 რ — 121 ვ.

შენიშვნა: ერთვის; „პინაქს-სიტყუაობაჲ ჩუჲს მიერთა შეყუანაილებათა კატილორიათა სიმეტნეთა და რომელთაჲმჲ ჰსჯილთა ჩუჲს მიერ ქართოლსა აღქაივითა ზედა“ (124 რ — 159 ვ).

მინაწერი: „შეძენილა დეკემბერში 1906 წ. ე. თ.“ (ზემო ყდის ვ).

4586

წალკოტი ანუ კრებული სხვადასხვა ლოცვებისა
(მხედრული, ყდაში ჩასმული).

დაკარგულია. იხ. დ. კარიჭაშვილის გარდაცვალებასთან დაკავშირებით შემდგარი 1927 წ. 5 თებერლის აქტი.

(1571)

4588

ფენელონი, გარდასავალი თელემაკისა. XIX

9 ფ.; 22,2 × 17,5; ქაღალდი; უყდო; (ფ. 1 მოცილებულია); თავ-ბოლონაკული; მხედრული; [XIX ს.], კვირინიანი: 1830 წ.

[ფენელონი], (გარდასავალი თელემაკისა). — „... მუზიკებისა. აპოლო მითხრა მე; განრისხდა, რომე იუპიტერ ქუხილთა მიერ ანძრევს ცასა. და ენება ზღვევად ციკლოფთა...“

წყდება: „... მე მიუგე მას: ოდეს ოლისე მივიდოდა გარემო დგომად ქალაქისა ტროადისა, მიმილო მე მუხლთა ზედა თვსთა და ვეპყარ ქელითა ესრეთ...“

შენიშვნები: 1. „ხელნაწერი წარმოადგენს II და III წიგნს „გარდასავალი თელემაკისა“-ს.

2. ამ ხელნაწერის შესახებ იხილეთ: ტრ. რუხაძე, ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან (XVI—XVIII სს.), 1960, გვ. 276—277.

(1572)

4589

ლექსების კრებული. XIX

10. ფ.; 22,4 × 17,5; ქაღალდი, დალაქავებული; უყდო; ნაკული; მხედრული; [XIX ს.].

1. (ერისთავი გიორგი); „მაზურკის სმაზედ...“

აგერ ცაში მზე ბრწყინვალეებს,
და გაპფანტა ღამე ბნელი...“ 1r.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია: „გ. ერისთოვ.“

2. ეს ლექსი შედის გ. ერისთავის კომედია-პოემა „შეშლილში“-ც (იხ. გ. ერისთავის თხზულებათა კრებული შ. რადიანის და ი. ბალახაშვილის რედაქციით, ტფილისი, 1936, გვ. 97).

2. ქერისთავი გიორგი, ნახვამდის (როზალია ბიშპინგს — პასუხი მისის ლექსებისა, ეპოს მოშორებისას).—

„გმაღლობ, რადგანაც მეტყევი ნახვამდის,
და ჰყოფ გულსა ჩემს ნუგეშცემულად...“ 1v.

შენიშვნა: იხ. გ. ერისთავის დასახელებული გამოცემა, გვ. 16.

3. ქერისთავი გიორგი, ე... წ...|.—

„ში მშვენიერო, რად მიჰფრინავ უცხოსა მხარეს?
უკუწ მიტევებ შენსა მღერაღს ესრეთ მწუხარეს...“ 1v—2v.

შენიშვნა: ლექსი მცირე ვარიანტული განსხვავებით გამოქვეყნებულია (იხ. გ. ერისთავის დასახელებული გამოცემა, გვ. 45—46).

4. (ქერისთავი გიორგი), [მაიორ ანტონ მიცკევიჩს, პოეტს].—

„ღრო, ჩემთვის მარად ჩვეულ მკმუხვნარე,
შენთან უბნობით ღღეს განვიტკბილე...“ 2v—3v.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია: „გ. ერისთოვ.“

2. იხ. გ. ერისთავის დასახელებული გამოცემა, გვ. 11—12.

5. (ქერისთავი გიორგი), [მ... ოს]—

„რად ხარ აგრე შენ ფერმიხდილი?
შენ ტუჩით რად ჰკარგეს ტურფა ღიმილი?...“ 3v.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია: „გ. ერისთოვ.“

2. იხ. გ. ერისთავის დასახელებული გამოცემა, გვ. 64.

6. (ქერისთავი გიორგი), [მარი], „მიბაძვა პუშკინისა...“

შენ სადღეგრძელოს ვსვამ, ჩემო მარი,
შენი სახელით არს ღვინო მტკბარი...“ 3v—4r.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია: „გ. ერისთოვ.“

2. იხ. გ. ერისთავის დასახელებული გამოცემა, გვ. 26.

7. (ქერისთავი გიორგი), „ყაბახსა ზედა.—

ჭი მოედანო! მიყვარდა მე ეპოს გაზაფხულის,
მიმოსვლა შენზედ, დავსტკებბოდი წმიდის ჰაერიო...“ 4r—v.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია: „15 იან. 1836 წ. გ. ერისთოვ.“

2. იხ. გ. ერისთავის ზემოთ დასახელებული გამოცემა გვ. 6.

8. (ერისთავი გიორგი), „ქალს.—

მითხარ, ტურფავ, რად უჩივი, რადა ჰყვედრი სიყვარულსა?
ნუ არწმუნებ, ნუ აშინებ, მაგგვარ ჰაზრით ჩემსა გულსა...“
4v—5r.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია: „გ. ერისთავ“.

2. იხ. გ. ერისთავის ზემოთ დასახელებული გამოცემა, გვ. 20. გამოცემაში ამ ლექსს სათაურად აქვს: „თეოდოსია მირეცკას“.

9. [ორბელიანი გრიგოლ], „იარალისადმი.—

ჩემო იარალი, ნეტავი ოდეს?
ლხინით აღვსილნი ვსხდეთ ველსა მწვანეს...“ 5r—6v.

წყდება: „...რომე მარჯვენით
ერთისა დაკვრით...“

შენიშვნა: იხ. ორბელიანი გრიგოლ, თხზულებათა სრული კრებული, თბილისი, 1959 წ., გვ. 14—17.

10. [ერისთავი გიორგი], „ახალი მოდის იამბიკო—

ჭი მოლექსევ, ღირს-წოდების კაცო,
ჭი გენიავ, მტკიცეო მამაკაცო...“ 7r.

შენიშვნა: იხ. გ. ერისთავის დასახელებული გამოცემა, გვ. 71.

11. (ერისთავი გიორგი), „გაზაფხული—

კუალად მოხვედი, გაზაფხულო, ჩვენო სტუმარო,
ყოველთა ცხოველთ სიქადულო, გულმომდიმარო...“ 7r—v.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია „გ. ერისთავ“.

2. ეს ლექსი შედის გ. ერისთავის კომედია-პოემა „შეშლილში“. (იხ. გ. ერისთავის დასახელებული გამოცემა, გვ. 102).

12. (ერისთავი გიორგი). „მოგონება—

მიყუარს გარდაშლა მოგონების ყვაველთ ნაშალთა,
მათში ვკითხულობ წარსულთ ღღეთა ჩემთა ნავალთა...“
7v—8r.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია: „გ. ერისთავ“.

2. იხ. გ. ერისთავის დასახელებული გამოცემა, გვ. 39.

3. გამოცემაში (იხ. გვ. 70) ამ ლექსის ბოლო სტროფი — „აწლა ფილა სიტკბოების მექმნა დაცლილი“ — წინამდებარე ხელნაწერის საფუძველზე შეცდომით დამოუკიდებელ ლექსად დაბეჭდილი. გამომცემლები წყრენ: „იბეჭდება საქარ. მუზ. ყოფ. ქართვ. შორის წერა-კითხვის გამავრც. საზ. ხელთ. № 4589 მიხედვით. პირველად ქვეყნდება ჩვენს გამოცემაში“ (გვ. 395).

გამომცემლების შეცდომა გამოწვეულია იმით, რომ მათ არ გაუთვალისწინებიათ ხელნაწერი S—4589-ის ფურცლების არა სწორი შეკინძვა (ფურცლები არეულია). ხელნაწერის გვერდების დალაგების შედეგად ეს სტროფი მოთავსდა თავის ადგილას.

13. (ერისთავი გიორგი), „ბატოცკის საფლავს, მიცკევიჩი-თგან—

გაზაფხულისა მხარეს, საშუალ მდიდართ მტილთა,
დაჰსკჳნი ამად, ჭი ვარდო, რომე ჟამთა წარსულთა...“ 8r—v.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილი აქვს: „გ. ერისთავ“.

2. იხ. გ. ერისთავის დასახელებული გამოცემა, გვ. 24.

14. (ერისთავი გიორგი) „მტკვრისადმი.—

მტკვარო, მდინარეე ჩემის მამულის!

სად ხარ, რომელსა ხშირად შეგსვამდი?...“ 8v.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია: „გ. ერისთავი“.

იხ. გ. ერისთავის ზემოთ დასახელებული გამოცემა, გვ. 5.

15. „საჩრდილო იგი, ვარდთაგან შეწმახნილი,

წყარო, რომელი გამომცენარებს ტურფად!...“ 9r.

შენიშვნები: 1. ლექსის ავტორი არაა მოხსენებული, არც სათაური არა აქვს, იწვევა ახალი ვერდიდან. შეიძლება აქ ხელნაწერს აკლდეს წინა ფურცელი და ამის გამო ლექსის დასაწყისიც.

2. ეს ლექსი ამ ხელნაწერის მიხედვით პირველად გამოქვეყნებულია გ. ერისთავის ზემოთ დასახელებულ გამოცემაში. იხ. გვ. 72 და 396.

16. (ერისთავი, გიორგი), „ერთის მინუტის სიჭაბუქე, ეიკტორ გუგოსაგან.—

მხიარულისა მოგონებით ცხოველებული,

ვკითხულობ წარსულთ წელთა ჩემთა სოფელს ცხოვრებას...“

9r—v.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია: „გიორ. ერისთავი.“

2. იხ. გ. ერისთავის დასახელებული გამოცემა, გვ. 37.

17. (ორბელიანი გრიგოლ), [ალბომში ღრაფინია ოპერმანი-
ას].—

„...მაქუს ვედრება ეს,

რაც ვერ ვსთქვი ენით—მიხვდე გულითა...“

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია: „გრ. ორბელიანი.“

2. იხ. გრ. ორბელიანის დასახელებული გამოცემა, გვ. 54—56.

18. (ორბელიანი გრიგოლ), „ეპიტაფია მირზაჯანასი.—

მუხთალ ამ სოფელს გსურის ვრსაცა იყო ბედნიერ,

სიყუარულითა და ღვინითა ჩემებრ დათვერ...“ 10r.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია: „გრ. ორბელიანი.“

2. იხ. გ. ორბელიანის დასახელებული გამოცემა, გვ. 24.

19. [პუშკინი], „ოცნება ((თარგმანი ალ. ჭავჭავაძისა)).—

სადა არიან ოცნებაო სიტკბონნი შენი!

სად ხარ ღამის სიხარულო, მწრაფლ განმსრბოლო...“ 10r—v.

შენიშვნები: 1. ბოლოს მიწერილი აქვს: „თარგ. ალექს. ჭავჭავაძისა“.

2. ეს ლექსი სათაურით „სიზმარი“ იხ. ალ. ჭავჭავაძის 1940 წ. გამოცემაში, გვ. 140.

3. ეს ხელნაწერი გამოყენებულია გ. ერისთავის თხზულების 1936 წ. გამოცემაში.

4. ხელნაწერი აღწერილი აქვს ე. თაყაიშვილს (იხ. „Описание...“ ტ. II, გვ. 446). იმის გამო, რომ აღმწერელს არ გაუთვალისწინებია ხელნაწერის არასწორი ძეგინძელობა, აღწერის დროს დაშვებულია შეცდომები.

(1573)

4590

ერისთავი გიორგი, შეშლილი. XIX—XX

24 ფ.; 22 × 17,5; ქალაღი (დაზიანებული და დაღაჰავებული. ფფ. 1 და 24); უყდო; მხედრული; [XIX—XX სს.].

[ერისთავი გიორგი, „შეშლილ [ი], კომედია-პოემა. — გამ... ანახანუმ ზის ტასტზედ... ანასტასია, მერმე ნინა)... ნეტა რადა ხარ დადიქრებ... შენ როგორ... მითხრას...“ 1 r—24 v.

შენიშვნა: თხზულება გამოქვეყნებულია (იხ. გ. ერისთავი, თხზულებანი, შავა რადიანის და ი. ბალახაშვილის რედაქციით. ტფილისი, 1936, გვ. 92—119).

(1574)

4591 ა

ეფემია ანდრონიკოვისა, ლექსი და წერილი
კნეინა მარიამ ჯანდიეროვისადმი. XIX

2 ფ.; 35,2 × 22; ქალაღი (გაყვითლებული და დაზიანებული); უყდო; მხედრული, ავტოგრაფი; [XIX ს. II ნახ.].

(ეფემია ანდრონიკოვისა) 1. [ლექსი]. „ინვრის ივ-ს შილდით.—
უცხო რამ მფრინველი, შორის სამხრეთით,
მოფრინდით ოროლნი, ქუფრნი, თალხ მოსით...“ 1 r.

2. [წერილი] — „უსაყვარლესნო დებო და სძლებო! რა განმეშორეთ, თქუშნი ანბავი დამიძვირდა...“ 1 r—v.

შენიშვნები: 1. ბოლოში მიწერილია: თქუშნი მარად მშვიდობის და კეთილი დღე-
[ვ]ბის მსურველი და ეფემია ანდრონიკოვისა“.

2. 2 v-ზე მოთაუგებულია ადრესატის მისამართი: „მათ ბრწყინვალეხას უმოწყალეს ხემწიფას ივანეს ასულს კნეინა მარიამ ჯანდიეროვისსა. ს. ვაჩნაძიანს“.

3. ხელნაწერი აღწერილი აქვს ე. თაყაიშვილს იხ. „Описание“ ..., ტ. II, გვ. 444.

4591 ბ

ორი ლექსი. XIX

1. ფ.; 36 × 22,2; ქალაღი დაღაჰავებული, მელნით გაყდენთილი; უყდო; მხედრული; [XIX საუფ. II ნახ.].

1. „სიცოცხლის კარგვა.—

საყვარელი განმეშორა, მიმეფარა, ვიშ ვაიმე,
სადა ვქებნო, სადა ვჰპოვო, ვერა ვჰპოვო, ვიშ ვაიმე...“
1 r—v

2. „სიცოცხლის გლოვა.—

ჰი, დამმწარდნენ დღენი რა ტკბილნი, გულს
ლახვრად მესხნენ წარსულნი ლხინნი,
სოფლის შებანი, ტკბილ-გემებანი, აწ დავჰკარგენი, ვითარ
ყოფილნი...“

შენიშვნა: ხელნაწერი აღწერილი აქვს ე. თაყაიშვილს, ობ.: „Описание...“
ტ. II. გვ. 444.

4591 გ

ლექციაშვილი ქიტუა, სიმღერა 1854 წ. ოზურგეთს
თურქთა ზედა ი. მ. ანდრონიკაშვილის გამარჯვებაზე. XIX

2 ფ.; 35 X 22; ქალაღი დაზიანებული; უყლი; მხედრული; [XIX საუკ. II ნახ.].

(ლექციაშვილი ქიტუა), „სიმღერა კნაზ ივანე მალხაზის შვილისა ანდრონიკოვისა ოზურგეთს თურქთ გამარჯვებასა ზედა ჩუნდ.—

1. ივანე მალხაზის შვილი საქართველოს სარდალია, ხელმწიფისა ერთგულია, ჯარები მას აბარია, ხელმწიფის ბრძანება ესმა, ომს გვიპირობს ხონთქარია, მაშინ ხმალს ხელი მიახო, ვერას ვვიზამს თათარია. ბრძანება ვასცა, მოიხმო, დრუჟინის კამანდარები, პოლკოვნიკებსა უბრძანა, შაყარეთ თქვენი ჯარები, ვალი გემართებს ხელმწიფისა, ვადინოთ სისხლის ღვარები.
2. ბრძანება სპატა სპეტისა ივანე მალხაზისა შვილისა, მისვლა შტურმაზე ქართვლისა, რუსის ჯარებისა, გამარჯვება ივანე მალხაზისა შვილისა და გაქცევა თათარ-ხნისა. ამას ქვემოთ აღინიშნებიან, რომელთ დარბაისელთაც იბრძოლეს ამავე ომში მხნეთ ახოვანი მამაცი და გაიმარჯვეს ჰძალითა მღვთისათა.

3. გიორგი ჯანდიერთვი ხმალში არის გამოსული, კავკასიის მთა უჭირავს, დაღის ტნამდის ქონდა ყური, ლეკები დამონავა (!), ჩაჩნებს ამოართვა სული, ოსმალის ჯარს დაიძახეს, ხმა შემოესმა ომისა, დაკრაჟუნა (!) კბილები, სიმარღე ქონდა ქორისა, ქისიყის ჯარს, დაინახა, სიმაგრე ქონდა გორისა, კახეთის ჯარი მოვიდა, ცხენები ყვანდათ ლომისა, თუშს, ოსსა და ქართლის ჯარს აღმები ქონდათ ყუადისა, საქართველოს ჯარს გაუძღვა ჩერქეზულათ მოკმაზულსა, მივიდა ოზურგეთში, ჯარსა საომარი მისცა, ოსმალის ჯარი მოვიდა ოცი ათას კაცამდისა, გიორგიმ გაიხედა, ჯარი დაინახა მტრისა მობსა (!) მობრუნდა, ჯარი დააწყო, რჩევა მისცათ ხლმით მისვლისა, დილა გათენდა, აღრიან მღვდელსა საწირავი მისცა, ახსენეს ღმერთი, წმინდანი, ოსმალს დაერივნენ ხლმითა, ზოგი ხოცავდა ფაშებსა, ზოგს ნაჭერი კაცი მისცა, ორი რჯულ-ძაღლი ოსმალი ჩამსხდარიყვნენ მუხის ძირსა, ორთავ უტყუბეს თოფები, გიორგი ცხენს მაგრა ზისა, ორთავ შტიკებს ხელი სტაცა გამლო (!) მიზის (!) ყურებითა, ორივე ერთმანეთს შამაკრა, ცხენ წინ მიწა მტვერათ იქცა, მათზე ხმალი არ იკადრა, ფოფიც (!) თავის ბიჭსა მისცა, ყალიონი არ მოშალა, დაძახილი კარგის ხმითა, ზარბაზნები ბევრი დარჩათ, თეთრი ფქვილი სტანბოლისა, იარაღი ვადაყარეს, მკარავები ზურნებიცა.

4. ივანე ამილახვარი ატუტნატი (!) ჯარებისა, ღლე და ღამე გვასწავლიდა, როგორც კარგი მამა შვილსა, ასე დაწყისა ჯარები, ვით რომ ანგელოზი ცისა, ვაისარჯენით, ბიჭებო, თუ ხათრი გაქვსთ ხელმწიფისა, ომში გამოცდილი არის და ნასწავლი რუსებისა.

5. სპატა სპეტისა შვილი არჩილი დაიძახის დიდის ხმითა, დაურბინის ოსმალებსა, სულ ბზესავით დაფანტისა, ნუ გეშინიანთ, ბიჭებო, ეს სახელ ძვირათ (!) ღირსა, მამა ჩემი ვასახელოთ და ხელმწიფე რუსეთისა. ზაქარია ანდრონიკოვი ასისთავი ქისიყისა, ორი სამი იმან მოკლა, ერთი ფაშაც მოკლა ხლმითა, მერე თოფი მოგვიხვედრეს ორთავ შუა სუკის ძირსა, ზაქარია გადმოვარდა, ჭირის ოფლი მოდის პირსა, სპატა სპეტისა ჩვენი ივანე დაეკონა თვალისა ძირსა, ნუ გეშინის ზაქარიავე, ვაჟკაცი ხარ ჩვენი გვრისა, ხელმწიფე შვილებსა შაგინახს, ჯავრი ნულა მიგდევს სხვისაა, ვაჟკაცურათ სიკვდილი სჯობს, სახელი მაგივა ხლმისა.

6. ეს დავითი ვახვახოვდი ასი თავი თელავისა, ორი სამი იმან მოკლა,
ორი სამი იმან მოკლა, არც ის დარჩა სხვაზე ძირსა, იმ ჟამთ ისიც მოგვიკლეს, რალა ქება უნდა სხვისა.

7. ეს კიაზო ერისთავი ყოჩალია თვის ჯარითა, თუშებისა ასისთავი, ძველი სახელი აქვს ხლმისა.

8. ნიკო ჭავჭავაძე ნახეთ, როგორც ყოჩალიათ დადისაა, კისერში თოფიდ (!) დაიჭრა, სიმაგრე აქვს დევეებისა, თითოს აგეთს დაიკივლებს, ოსმალებს ძირს გადმაყრისა,

9. სპატა სპეტი ივანე ნახეთ ბიჭო რას დადისა, ატრიალებდა თვლებსა, ვით ქორი არაგვისა, ორი თავადი მამიკლეს ამ ოსმალოთ, ესეც ღირსა, მაგრამ ჯავრი არ შავქამე ურჯულო ხონთქარისა, ოცი ათასი კაციდამ ასიც აღარ დარჩათ ძირსა, ისიც სტანბოლში გავგზავნენ, ხონთქარ მოახსენონ პირსა, ანბავი შატყობინონ დალესილი ჩვენი ხლმისა. ვესურვი ყველამ ინებოთ დაბეჭვდა ამ ქალღღისა, ლაშქარი მხნეთ ახმოჩნდებისა, მამაცობა ჯარებისა.

სურვილით დაწვერე გამარჯვებისა გამოთქმა ესე ამავე ჯარის მილიციონერ-მა ზემო მაჩხანელმა ქიტუა ლეკია შვილმა.

1855 года Агуства (!) 19 дня“ 1 г — 2 в.

შენიშვნა: სიმღერის დაყოფა ხელნაწერისეულია. ხელნაწერი აღწერილი აქვს ექვს-თიმე თაყაი შვილს. იხ.: „Описание...“, ტ. II, გვ. 444.

(1575)

4592

ავგაროზი. XIX

1 ფ.; 35 × 21,5; სქელი ქაღალდი; უყდო; მხედრული; [XIX ს.].

[ავგაროზი]. — „მე წარმომიწერთ თქვენ, რათა დღესა წმინდისა აღდგომისა ჰქმნათ კეთილ-მორწმუნება...“ 1 რ — v.

მინაწერი: (ბეტრე უმიკა შვილის) „ეს წერილი რაღაც თანსატარებელია, როგორც ჯადო, ვგონებ“ (1 რ).

(1576)

4593

ამონაწერები სამკურნალო წიგნიდან. XX

21 ფ.; 21 × 13; ქაღალდი, დალაქავებული, დამწვარი, დაფლეთილი; უყდო, დაშლილი, თავნაკული; ქართული და რუსული დამწერლობა; დაუწერელია: 21 v.

[ამონაწერები სამკურნალო წიგნიდან ქართულ და რუსულ ენებზე]. — ... „16. ფუტკრის ნაკბენისათვის: ფუტკრის ნაკბენი ადგილი დაისველე ნივრისა ანუ ხახვის წვენით და მაშინვე გაქრება ტკივილი და სიმსივნე...“ 1 რ—21 რ.

შენიშვნა: ქართულ ტექსტს უკავია ფფ. 1 რ—9 v და შეიცავს 72 დარიგებას (აქედან წინა 15 დარიგება ხელნაწერის თავნაკულობის გამო აკლია). რუსულ ტექსტს უკავია 10 რ—21 v.

(1577)

4612

ყოვლად საზოგადო ისტორია. წიგნი პირველი. XIX

62 ფ.; 25 × 16,5; ქაღალდი; ქაღალდის ყდა (გაყვითლებული); მხედრული [XIX ს.].

„ყოვლად საზოგადო ისტორია. წიგნი პირველი“: — „შესავალი ისტორიასა შინა. — 1. ისტორია ეს-გუარ იხედ წოდების ბერძენთა ლექსისაგან, რომელი ჰნიშნავს ხილულად ამად, ვითარმედ მას შინა წარმოებანი წინაიდებიან რეცალათუ წინაშე თულათა...“ 2 რ—61 v.

მინაწერები: 1. „მის ღირსებას უღს მღუღელს, გიორგი ოდიშაროვს მიერ-თვის საჩქაროდ ზორგას ჩყნგ-სა წელსა, ნოენბრის კდ-სა“ (1 რ).

2. „Јоро (!) Монахъ Калистрат“ (1 რ).

3. „წიგნი ესე მებოძა ბატონის დავით დადიანისაგან ჩყნგ-სა წელსა, იანვარს კდ-სა, მონასა მისსა გიორგი სხვიტარიას. ესე იგი წიგნი არის გიორგი ოდიშარიასი. იყოლეთ“ (1 რ).

4. „ვეკუთნი ხობის მონასტრის კახნაჩვის, იერო-მონაზს კალისტრატე ჩი-ჩუას“ (1 v).

5. „წიგნი ესე მებოძა ბატონის დავით დადიანისაგან ჩყნგ-ს წელსა, კს იანვარს, მონასა მისა გიორგი სხვიტარიას“ (61 v).

6. „მისს უგანათლებულესობას, სრულიად მინგრელოვის მართულას ეკატერინა ალესადრე (!)“ (62 რ).

7. „1862-го год“ (62 v).

(1578)

4613

ტიმოთე გაბაშვილი. მიმოხლეა. XIX

89 ფ.; 23 × 17; ქაღალდი (ფფ. 1—11 ამომწვარია, ფ. 8 ამოვარდნილია); ქაღალდის ყდა; მხედრული (სათაურები და დასაწყისები სინგურით), თავსამკული: 3 რ; [XIX ს.].

[გაბაშვილი ტიმოთე. მიმოხსენება]. „საუკუნო ქსნა მოგვანტა და უკეთუ ცთომილად საგონებელი რაამე იხილოთ, პირველად ღრმად გაჩხრიკეთ მეცნაერთა...“ 2 რ — 88 რ.

შენიშვნები: 1. უძღვის თავფურცელი: „წიგნი ესე მღუღელთ-მთავრის ტიმოთეს მიმოხსენისა. ჩემ...ს წელსა მარტის ბ-სა დღესა“ (1 რ).

2. ერთვის ზანდუი „წიგნის ამის საძიებელი“ (88 v — 89 რ).

3. ტიმოთე გაბაშვილის „მიმოხსენება“, გამოკვეთვით, ლექსიკონითა და საძიებლებით გამოცხად. მეტრეველმა, თბილისი, 1956 წ.

მინაწერები: 1. „ეს წიგნი ეკუთვნის ილუმენს ბესარიონს. 1850 14/3“ (ყდის v).

2. „წიგნებთაგან კალისტრატესა“ (2 რ).

3. „წიგნი ესე ეკუთვნის მამა იერო-დაკონს კალისტრატეს. 18 $\frac{1}{20}$ 62“

(89 v).

(1579)

4614

კრებული. 1812

108 ფ.; 21,3 X 16,5; მწვანე ფერის ქაღალდი, ქუქყიანი; ტვიფრული ტყავადაკრული მუყაოს ყდა; ორი ტყავის დაზიანებული საკეტით; მხედრული, სათაურები და დასაწყისები სინგურით; 1812 წ. 23 აგვისტო (103 v), ჭიკრიშინი აქვს; გადამწერი: სოლომონ დიაკონი (103 v); დაუწერელია: 2 v — 3 v, 23 v, 104 რ — v, 105 v, 106 v — 108 v.

1. [მარგალიტი (აპოკრიფული კრებული)]. „სწავლანი გამოკრებულინი სულიერნი დიდთა წთან მარგალიტისა დაბადებისაგან ღუთისა. — დასაბამად ქმნა ღმერთმან ცა და ქუშყანა და ქუშყანა ესე უხილავი და განუმზადებელი...“ 1 რ — 94 რ.

შენიშვნები: 1. შედგენილობა: [შექმნისათვის ცისა დი ქუშყანისა]; „თარგმანება წმიდისა იპოლიტესი, განკაცებისათვის უფლისა ჩუშნისა იესო ქრისტესისა“; „შესხმა და სახელები წმიდის ღმრთობისა“; „უკეთუ გინდეს, თუ რაოდენი ნათესავნი არიან ქუშყანასა ზედა“; „სახელები შვილთა ცათა“; „სიტყვა დაბადებისა ამისთვის და სამოთხისა შეენიერებისათვის“; „თქმული წმიდისა დიონოსი არიოპაგელისა სიტყვა დაბადებისა სამოთხისა და აღმისათვის“; „წიგნისა მარგალიტისა შიგან სწერია საძმე ესე სულისა“; „სწავლა წმიდისა მამისა ჩუშნისა მაქსიმე აღმსარებელისა“; „სხვა სწავლა წმიდისა მაქსიმე აღმსარებელისა“; „სხვა სწავლა წმიდისა მამისა ჩუშნისა მაქსიმე აღმსარებელისა“; „სწავლანი წმიდისა იოანე ოქროპირისანი ფიცისათვის“; „სწავლა წმიდისა იოანე ოქროპირისა მოწყალეობისათვის“; „სხვა სწავლა წმიდისა იოანე ოქროპირისა თუ ვითარ აღიღებს ღმერთსა“; „სწავლა წმიდისა იოანე ოქროპირისა სწავლისათვის სამართისა სიტყვასა“; „თქმული წმიდისა მამისა ჩუშნისა ეფრემ ასურისა“; „მისივე იოვანე ოქროპირისა“; „სიტყვანი მოციქულისა სასოფარკვეთილებისათვის“; „სხვა, იოანე ოქროპირისა ჭადილისათვის სიწმინდისა“; „მისივე იოანე ოქროპირისა ლოცვისათვის“; „თქმული წმიდისა იოანე ოქროპირისა მართლისა და ცოდვილისა“; „თქმული მისივე იოანე ოქროპირისა“; „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა, თხზუბათსა და პარასკევის შერევისათვის“; „თქმული წმიდისა მამისა ჩუშნისა გრიგორი ნოსელისა ეკლესიას მისლვისა და ლოცვისათვის“; „თქმული წმიდისა მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა კვრიაკისა კრძალვისათვის“; „მცნება წმიდისა ბასილისა მღვდელთა მიმართ. თარგმანი იოანე ოქროპირისა“; „სწავლა წმიდისა იოანე ოქროპირისა და სხვათა ფილოსოფოსთა, მეორედ მოსლვისათვის“; „სწავლანი სულიერნი, გამოკრებულინი თითო სახეწიგნებთაგან“; „სახის-მეტყველებით სიტყვს განგება წმიდათა მღვდელთა მოძღვართა, ბასილისი და გრიგორისი“; „კითხვა-მიგება წმიდისა ბასილისა და გრიგორისა“;

„კითხვა-მიგება წმიდისა ბასილისა გრიგორის მივართ“; „კითხვა-მიგება გრიგორი დეთის-მეტყველისა ანგელოზისა მიერ“; „ათანასე ალექსანდრიელისა თქმული“; „სიტყვანი წმიდათა მამათანი“; „კითხვა-მიგება წმიდათა მამათა“; „სიტყვანი გამოკრებულნი სახარებისანი წმიდათა მამათა მიერ“.

2. ამ ტექსტის შესახებ იხილეთ: კ. კეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, 1960, ტ. I, გვ. 451 — 456.

2. „უწყება პეტროს მკარწყელისათვის და ალაჯასათვის და ალაჯორი მარხვისა.—იყო პატრიარქი კაცი წმიდა, უბიწო და მართალი და პრწმენა სიტყუათა მისთა ყოველსა...“ 94 v.—96 v.

შენიშვნა: „უწყებაჲ პეტროს მკარწყელისათვის და ალაჯორისათვის“ გამოცემულია (იხ. მ. საბინინი, საქართველოს საბოთხე, გვ. 629 — 631; Меликсет-Бекоев Л., Грузинский извод сказания о посте „араджавор“. „Христ. Восток“, т. V, вып. 2, стр. 85—90).

3. „უწყება სუბალიძისა სუბ-სარქისისათვის.—მათვე ჟამთა შინა კაცი ვინმე იყო ნაგმირევი...“ 96 v.—99 r.

4. „თარგმანება სომეხთა წვალებათათვის და თუ რომლითა პირითა შეიჩვენებინ სომეხნი“ 99 r.—103 r.

შენიშვნა: ხელნაწერს აქვს რვეულობრივი პაგინაცია.

ანდერძი: „წელსა 1812 აღიწერა წიგნი ესე მარგალიტისანი კელითა სოლომონ დიაკონისათა, აგვისტოს 23. აღმოჩითხველნი წიგნისა ამის მარგალიტისანო, ოდეს აღმოაჩითხვიდეთ ამას, უკეთუ შეცთომა რამე იხილოთ, ანუ ასოთა და ანუ ლექსთა, ნუ მწყევთ ამისთვის, რომე დიდი სურვილი მაქუნდა წიგნის ამის და მოვიმადლე ერთისა ვისგანმე ნათხოვრად წიგნისა ამის დედანი, და ოდეს აღმოჩითხუ და გსცან ძალი ამისი, ვეტრფე ამას და ვიწყე აღწერად და აღვწერე მცირედსა ოდენ ხანსა ამისთვის, რომე პატრონი წიგნისა ამის მაშურებდა და უკეთუ ნაკლებულეა აღწერასა წიგნსა ამას შინა იქმნება სწრაფად აღწერისა ამის გამო, მომიტყვეთ ცთომა ჩუი, რამეთუ ყოველთა და არს ცთომა ანუ აღწერასა წიგნისასა და ანუ აღმოთქმასა სიტყუათასა, არამედ კურთხევით მომიხსენებდეთ თვითოულისა სიტყუათა, რამთა თქუწცა მოხსენებულ იქმნეთ ქრისტეს იესოს მიერ უფლისა ჩუწნისა, რომლისა არს დიდება. უკი უკე, ამინ“ (103 v).

მინაწერები: 1. „დიაკონად ხელდასხმულ იქმნა გიორგი, გიორგი (!) ენკენისთვის იღ დღესა, ჩუგ წელსა ხელითა ევსევისათა“ (ზემო ყდის v).

2. (ნუსხურით): „დიაკონად გელ-დასხმულ იქმნა სოლომონ აპრილის იე, წელსა ჩუი, დღესა დიდსა ზუთშაბათისა კელითა წილკნელ სამთავნელ დერეჯასისათა“ (1 r).

3. „მღელელად გელდასხმულ იქმნა ფებერვლის 17 დღესა, წელსა 1817 კელითა აზრუმის მიტროპოლიტის თეოდოსისათა“ (1 r).

4. „Его высокопреосвященнейшему Архиепископу Карталинскому и Кахетинскому Экзарху Грузии и ковалеру Евгению Архерею“ (1 v).

5. „ხაქარია ნადიროვმან“ (106 r).

იხ. აგრეთვე მინაწერები: ზემო ყდის v, 1 r, 2 r, 105 r.

(1580)

4615

ჟამნი. XVII

157 ფ.; 18,5 × 13,5; ქაღალდი, დაზიანებული, ძველი რესტავირებული; ტვიფრული ტყავადაკრული ხის ყდა, ზემო ყდაზე ამოტიფრულია ჯვარზე გაკრული იესო დროი ანგელოზი; ამოცენილია ფურცლები: 1, 5—7, 25, 65, 127, 128, 135; ფფ. 45

და 46 თავის ადგილზე არაა ჩაქრული, ასევე არეულია ფურცლები, რომელზედაც ქორნიკონია მოთავსებული; ნუსხური, სათაურები და დასაწყისები სინგურით, თავსაძკაული: 1r; [XVII ს.], ქვირინიანი აქვს.

[ქამნი] 1. „ქამნი შუალამისა ძალითა ღრთისათა რაოდენი აქუს ლოცვა მსგავსად წვისისა მის წმიდისა იმრუსალიმისა და კეთილთა მონასტერთა. რაჟამს აღსდგე ძილისაგან, განეშორე სარეველსა და ბრძანებთ. — ლოცვითა წმიდათა მამათა ჩუენთა, უფალო იესუ ქრისტე, ღმერთო ჩუენო, შეგვიწყალებ ჩუენ...“ 1r—26r.

შენიშვნა: შეიცავს: „სხვანი შუალამისნი, თქმული იოსებ გამომეტყუელისა მიერ“ (2r); „სხვა ლოცვა შუალამისა ბ“ (6r); „სხვა ლოცვა ყოვლად წმიდისა გ“ (6v); „სხვა ლოცვა და შუალამისა ქართული“ (7r); „სხვა ლოცვა ყოვლად წმიდისა ღრსმშობლისა მიმართ, თქმული ვერმანოზ კოსტანტინეპოლელ პატრიარქისა“ (8r); „სხვა ლოცვა შუალამისა ვ“ (8v); „სხვა ლოცვა სავედრებელი უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტეს მიმართ ზ“ (10v); „ლოცვა-სავედრებელი ყოვლად წმიდისა ღრსმშობლისა მიმართ, თქმული წმიდისა მამისა ჩვენისა მარკოზ მონაზონისა თ“ (11v); „გალობანი შუალამისანი“ (13v); „სხვა ლოცვა შუალამისა“ (17v); „სხვა ლოცვა შუალამისა წმიდისა იოანე დამასკელისა“ (17v); „სხვა ლოცვა შუალამისა იბ“ (19r); „სხვა ლოცვა შუალამისა, თქმული წმიდისა დიდისა ბასილისა იგ“ (20r); „სხვა ლოცვა შუალამისა, თქმული მისივე წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა ბასილი კესარიელ მთავარეპისკოპოსისა“ (21v); „სხუა ლოცვა“ (25v).

2. „იბაკონი წმიდისა ღრსმშობლისანი, რომელ არს დაუჯდომელი. — ზემთა მბრძოლისა ჩუენისათვის და მოღვაწისა უძლეველისა...“ 26v — 34v.

შენიშვნა: შეიცავს: „ლოცვა ყოვლად წმიდისა მიმართ ღრსმშობლისა, თქმული დირსისა კირ ფილოფვისა, არქიეფესკოპოსისა კოსტანტინეპოლის ქალაქისა“ (30v); „სხუა ლოცვა ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობლისა“ (32v); „ლოცვა უფლისა მიმართ იესუ ქრისტესა“ (33r); „ლოცვა ღვთი-ღვე სათქმელი ყოვლად წმიდისა ღრსმშობლისა მიმართ, უკეთუ გსურის ზილვა მას ეამსა სულისა შენისა განყოფისა“ (33r).

3. „წესი და განგება წმიდისა ზიარების ლოცვისა. — ოდეს გენებოს შეწირვა უსისხლოსა მსხუშრპლისა...“ 34v — 54v.

შენიშვნა: შეიცავს: „ლოცვა ა წმიდისა ზიარებისა, თქმული წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ბასილისა“ (38v); „ლოცვა ბ წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე ოქროპირისა“ (39v); „ლოცვა გ წმიდისა სვიმეონ მეტაფრასისა“ (40v); „ლოცვა დ წმიდისა სვიმეონ მეტაფრასისა“ (41r); „ლოცვა ე წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე დამასკელისა“ (42v); „ლოცვა ვ წმიდისა დიდისა ბასილისა“ (42v); „ლოცვა წმიდისა სვიმეონ ახლისა ღმრთისმეტყუელისა“ (43v); „ლოცვა შ წმიდისა იოანე ოქროპირისა“ (44r); „ლოცვა თ წმიდისა იოანე ოქროპირისა“ (44v); „ლოცვა ი წმიდისა იოანე დამასკელისა“ (44v); „ლოცვა ია წმიდისა იოანე დამასკელისა“ (45r); „ლოცვა იბ წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ბასილისა“ (45v); „იდ ლოცვა ზიარებისა წმიდისა იოანე ოქროპირისა“ (47r); „ლოცვა ა ზიარებისა სამადლობელი“ (48r); „ლოცვა ბ შემდგომად ზიარებისა, თქმული მისივე“ (48v); „ლოცვა შემდგომად ზიარებისა მისივე“ (48v); „ლოცვა დ შემდგომად ზიარებისა მისივე“ (49r); „ლოცვა ე შემდგომად ზიარებისა, თქმული სვიმეონ მეტაფრასისა“ (49r); „ლოცვა ვ შემდგომად ზიარებისა“ (49v).

ბისა წმიდისა კვრილე ალექსანდრიელისა“ (49 v); „ლოცვა ზ შემდგომად ზიარებისა წმიდისა ღთისმშობელისა მიმართ ვედრებაჲ“ (49 v); „პარაკლისი ახლად თარგმნილი ბერძულისაგან“ (50 r).

4. (ლოცვა გმადლობისი). „ლოცვა განთიად და მიმწუხრი სათქმელი წმიდისა იოანე დამასკელისა. — დიდებაჲ შენდა ღმერთო დამბადებლო და და ამგებლო ყოველთაო...“ 54 v—69 v.

შენიშვნა: შეიცავს: „ლოცვაჲ თქმული წმიდისა მაკარიისი“ (56 v); „ლოცვა წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე ოქროპირისა“ (57 v); „ლოცვა წმიდისა იოანე ოქროპირისა აღსარებისათჳს ცოდვათასა და სინანულისა“ (60 r); „ლოცვა წმიდისა ამონისა“ (60 r); „ლოცვა წმიდისა ეფრემისი“ (60 v); „ლოცვა წმიდისა ისაკ განშორებულისა“ (60 v); „ლოცვა წმიდისა ტიმოთესი“ (61 v); „ლოცვა წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ბასილი მთავარეპისკოპოსისა სინანულისათჳს ცოდვათასა, თარგმნილი წმიდისა მამისა გიორგისი“ (62 r); „ლოცვა სინანულისა, თქმული მისივე წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ბასილისი“ (67 v); „ლოცვა ბოროტთა გულის-სიტყუათათჳს“ (69 r).

5. „ლოცვანი ყოველთა შუდეულთა დღეთანი, რომელიცა ვინ ჰყოფდეს აღსარებასა თჳსთა ცოდვათასა. კვრიაკესა სათქმელი. თეოფანესაგან თქმული. — აღვიარებ შენ, მამაო, უფალო ცათა ქუეყანისაო...“ 69 v—110 v.

შენიშვნა: შეიცავს: „ლოცვა ბოროტთა გულის-სიტყუათათჳს კვრიაკესა“ (73 v); „ლოცვა ბოროტთა გულის-სიტყუათათჳს ორშაბათსა“ (73 v); „ლოცვა ორშაბათსა სათქმელი ღრსა მიმართ და წმიდათა ანგელოზთა, თქმული იოანე დამასკელისა“ (74 r); „ამასვე დღესა სხუად ლოცვა სინანულისა, თქმული ეფრემისი“ (78 r); „შეწვენითა ღრსათა და იოველ მთავარანგელოზისათა ლოცვაჲ ძილად დაწოლისა“ (80 r); „ლოცვა ბოროტთა გულის-სიტყუათათჳს სამშაბათსა“ (80 v); „ლოცვა სამშაბათსა სავედრებელი წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისა და წმიდათა წინასწარმეტყუელთა და წმიდათა მღელღემოძღუართა“ (81 r); „სამშაბათსავე ლოცვა აღსარებით თქმული ეფრემისი“ (84 v); „სამშაბათსა, შეწვენითა ღრსათა და იოველ მთავარანგელოზისათა, ლოცვა დაძინებისა“ (86 v); „ლოცვა ბოროტთა გულის-სიტყუათათჳს სავედრებელი ყოველად წმიდისა მიმართ ოთხშაბათსა“ (87 r); „ლოცვა ოთხშაბათსა სავედრებელი წმიდისა ღრსმშობლისა, თქმული იოანე დამასკელისა“ (88 r); „ოთხშაბათსა ლოცვა წმიდისა ეფრემისი სინანულისათჳს“ (91 v); „შეწვენითა ღრსა და იოველ მთავარანგელოზისთა ლოცვაჲ ძილად დაწოლისა ოთხშაბათსა“ (93 v); „ლოცვა ხუთშაბათსა სინანულისა სავედრებელი წმიდათა მოციქულთა თქმული იოანე დამასკელისა“ (94 v); „ხუთშაბათსა ლოცვა თქმული წმიდისა ეფრემისი“ (99 r); „შეწვენითა ღრსათა და იოველ მთავარანგელოზისათა ლოცვა ხუთშაბათსა დაწოლისა“ (100 r); „ლოცვა ბოროტთა გულის-სიტყუათათჳს პარასკევისა“ (100 v); „ლოცვა სავედრებელი ჯუარისა, თქმული იოანე დამასკელისა“ (100 v); „პარასკევისავე სინანულისა თქმული წმიდისა ეფრემისი“ (104 v); „ლოცვა ყოველად წმიდისა ღრსმშობელისა, პარასკევისა“ (105 v); „შეწვენითა და იოველ მთავარანგელოზისათა, ლოცვა დაწოლისა პარასკევისა“ (107 r); „ლოცვა შაბათსა სათქმელი სინანულისა, თქმული წმიდისა იოანე დამასკელისა“ (107 v); „ლოცვა ბოროტთა გულის-სიტყუათათჳს“ (110 r); „ლოცვა ძილად დაწოლისა შაბათსა“ (110 v).

6. „ესე ლოცვა ყოველთა დღეთა უნდა შემდგომად მწუხრის გამოლოცვისა. — კურთხეულ-ხარ, მეუფეო ღმერთო, ყოვლისა მპყრობლო... 110 v—113 r.

შენიშვნა: შეიცავს: „ლოცვა წმიდისა ანგელოზისა მიმართ სულისა და ჭოროცთა მცველისა სამარადისოდ“ (111 r); „ლოცვა წმიდისა ანგელოზისა მიმართ მწუწმლისა ცხოვრებისა ჩუენისა სამარადისოდ“ (111 r); „ლოცვა ავახაისა ერთისა, რომელი მავრიკ მეფემან მიიყვანა ლსა; რაქამს დაწვებოდი, წართქვი და უფროს ხოლო პირველსა სიკუდილისასა სამარადისოდ“ (111 v); „ლოცვა ძლად დაწოლისა სავედრებელი ყოვლად წმიდისა ღწმწმბელისა მიმართ სამარადისოდ“ (112 r); „ლოცვა ბოროტთა გულის-სიტყუათათჳს სამარადისოდ“ (112 v); „სხვა ლოცვა მისივე“ (113 r).

7. „ლოცვანი დამისანი ათორმეტთა ჟამთანი. ლოცვა პირველისა ჟამისა. — რომელნი ესე ჟამსა დღისასა ხედვითა დაბადებულთა შინა...“ 113 r — 116 v.

8. „ლოცვანი დღისანი ათორმეტნი. ლოცვა პირველისა ჟამისა. — გმადლობ შენ, უფალო ღმერთო ჩვენო, და გადიდებ ნათლითა შენითა...“ 116 v — 121 v.

9. (ლოცვა დაცემისა). — „ლოცვა, უკუეთუ მღდელსა დაცემა შეემთხვოს ძილსა შინა. — შემდგომად დაცემისა, მეყსეულად აღდგეს და თქუას: კურთხეულარსი, წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩუენო, ... — ვცოდე შენდამი მაცხოვარ, ვითარცა უძღებმან შეიღმან...“ 121 v — 125 v.

შენიშვნა: შეიცავს: „და ზედა ლოცვა ესე მარკოზ მონაზონისა“ (122 v); „სხვა ლოცვა წმიდისა დიდისა ბასილისა“ (123 v); „ლოცვა წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე ოქროპირისა“ (124 r); „ლოცვა ძლსა შინა დაცემისა ერის კაცისა“ (125 r).

10. [სახარება-სამოციქულოს (პავლეს) საკითხავების ცხრილი, განლაგებული 8 ხმაზე]. — „კუალად მეორესა დაწყებასა გმათასა. ჳა ა, სახარებაჲ ბ, პავლე გ...“ 125 v — 126 v.

11. „სახარებანი, გამოავლინენი და დიდებაჲ აქებდითისი, ცისკრისა საცისკრონი, სახარებაჲ მათესი. — ხოლო ათერთმეტნი იგი მოწაფენი წარვიდეს...“ 126 v — 141 v.

შენიშვნა: ერთის: ა. ჭორონიკონი „ესე ჭორონიკონი დაიწერა სხუთთა იმწრუსალიმისათა უცთომელი“ (142 r — 152 v); ბ. ცხრილი აღდგომის ჭორონიკონისა და მასთან დაკავშირებული საღღესასწაულო დღეებისა (153 r — 155 v); დ. ჳელთა (156 r — 157 v).

შენიშვნები: (ჭორონიკონზე მიწერილი): 1. (მე-19 საუკუნის მხედრულით): „ეს უნდა იყოს გაღმწეწერილი 1317 წ., რადგან ჭორონიკონი „ჳბ“ უხის (142 r).

2. (ნუსხურით): „ოწ [1390] აჳ პირველად მზე დაბნელდა“ (143 v).

3. (ნუსხურით): „რ6წ [1463] ჳართველთ[ა] [მეფე]მ თავრეზ [დალა]შჳრა და თემ[ურა] [აქაოვრა“ (144 r).

4. (ნუსხურით): „რბ [1474] გიორგი მეფე გარდაიცვალა“ (144 r).

5. (ნუსხურით): „როგ [1485] ყაენი მოვი[და], სამცხე ა[ა]ოვ[რა], აწყვერ[ის] [ლი]ს მშობელი [დაატყუშეგს“ (144 r).

6. (ნუსხურით): „რპ [1499] [დი]დი ყვერყვე[რა] მიიცვალა“ (144 v).

7. (ნუსხურით): „რია [1423] დაწბ (!) ბერძენთა“ (145 r).

8. (ნუსხურით): „რიგ [1428] სარკინოზ შექმნა“ (145 r).

9. (მე-18 საუკუნის მხედრულით): „რკვ [1438] [ქ]ოსტანტინე მეფე [გარ]დაიცვალა“ (145 v).

10. (მე-18 ს. ნუსხურით): „რლგ [1445] კოსტანტინეპოლი თათართა დაბერეს“ (145 v).

11. (ნუსხური): „სდ [1516] მ ზ ე ჯ ა ბ [უ ე მ ი] ც ვ ა ლ ა“ (146 რ).
12. (ნუსხური): „სკვ [1535] მ უ რ ჯ ა ხ ე [თ ს შ] ე ბ ნ ე ს“ (146 რ).
13. (მე-18 საუკ. ნუსხური): „სკვ [1539] სო მ ე ბ თ თ ე ვ ე ლ ო რ ბ ი ს კ ი რ ა კ ა მ ე ს“ (146 v).
14. (მე-18 საუკ. მხედრული): „სლა [1543] ... რ ის ფ ა შ ე ბ ი გ ა მ ო ვ ი დ [ეს რ ი ც] ხ ე თ ო ც და ო რ ი... და ტ ა ო ა მ ო ს წ ე ვ ი [ტ ე ს]. მი უ ჯ ლ ა ბ ა გ რ ა ტ მ ე [ფ ე] ... თ ლ ს ა კ რ ა ლ ა ქ ს (!), [გ ა ი მ ა რ] ჯ ვ ა და ა მ ო ს წ ე ვ ე ბ ა“ (146 v).
15. (მე-18 საუკუნის მხედრული): „სლმ [1550]... [ქ] ე ე ვ ა ნ ა დ ა ი ჭ ი რ ე ს [ურ უ] მ თ ა“ (146 v).
16. (მე-18 საუკუნის მხედრული): „სმა [1553] [არ] ტ ა ნ უ ჭ ი წ ა არ თ ვ ე ნ“ (146 v).
17. (მე-18 ს. მხედრული): „სმბ [1554] ... მ ო მ ე ვ ა ხ უ შ ტ... ყ ე ე ნ მ ა...“ (146 v).
18. (მე-18 ს. მხედრული): „სმდ [1556] ... ი მ ე ვ ე თ მ ე ფ ე ს... მ ა რ ი ა მ ყ რ ფ ი ლ ი... მი ი ც ვ ა ლ ა“ (146 v).
19. (მე-18 ს. მხედრული): „სნდ [1566] დ ლ ი ჟ ა მ ი გ ა ხ [და]“ (147 რ).
20. (ნუსხური): „სნვ [1569] ფ ა რ ც ხ ი ს ი ს ო მ [ში] მ ე ვ ე ს ე ი მ ო ნ თ ა თ არ თ წ ა ი ე ვ ა ნ ე ს“ (147 რ).
21. (მე-18 ს. მხედრული): „სდა [1573] ყ ი ზ ი ლ ბ ა შ თ ო ც ხ ე]... პ ა ტ რ ო ნ ი ქ ა ი ხ ო ს - [რო] ყ ა ხ მ ი ნ ს მი ი ც ვ ა ლ ა“ (147 რ).
22. (ნუსხური): „სდვ [1579] ა ჭ ა ლ ა ლ ა ფ ა შ ა გ ა მ ო [ვი დ ა]“ (147 რ).
23. (მე-18 ს. მხედრული): „სდმ [1580] ს ი ნ ა მ ფ ა შ ა [გ ა მ ო ვ ი დ ა]“ (147 რ).
24. (მე-18 ს. მხედრული): „სო [1582] უ რ უ მ თ ბ ა ტ ო ნ ს... უ ლ ა ლ ა ტ ე ს და...“ (147 რ).
25. (ნუსხური): „სპმ [1600] მ ე ვ ე ს ე ი მ ო ნ დ ა ი ჭ ი რ ე ს უ რ უ მ თ ა“ (147 v).
26. (ნუსხური): „სუა [1603] [ქ] ა ხ მ ა ბ ა ტ ო ნ მ ა მ ა და [ქ] მ ა მ ო კ ლ ა“ (147 v).
27. (მე-18 ს. მხედრული): „სუბ [1603] მი ი ც ვ ა ლ ა ა თ ა პ ა გ ი ს ა ს უ ლ ი თ ე ო - დ ო რ ა“ (147 v).
28. (ნუსხური): „სუვ [1609] ... თ ა თ ა რ ხ ა ნ ი მ ო ვ ი დ ა ქ ა რ თ ლ ს და მ ე ვ ე ს ლ უ ა რ ს ა ბ ს გ ა ე მ ა რ ჯ ვ ა“ (147 v).
- (ნუსხური): „ტ [1612] შ ა ჭ ა ბ ა ზ კ ა ხ ე თ ი ა ო ო რ ა. ბ ა ტ ო ნ ი ლ უ ა რ ს ა ბ ყ ა ე ნ თ ა ნ წ ა ვ ი დ ა“ (148 რ).
30. (ნუსხური): „ტდ [1616] ბ ა ტ ო ნ ს თ ე ი მ უ რ ა ზ ს [გ ა] ე მ ა რ ჯ ვ ა ყ ი ზ ო ლ [ა შ ხ ე]“ (148 რ).
31. (მე-18 ს. მხედრული): „ტკბ [1634] მ ე ო რ ე დ ს ო მ ე ხ ნ ი [შ ე ი შ ა ლ] ნ ე ს“ (148 რ).
32. (მე-18 ს. მხედრული): ტ კ დ [1636] ხ ო ნ თ ქ ა რ ი გ ა მ ო ვ ი დ ა და ე რ ე ვ ა ნ ი ა ი ლ ო“ (148 რ).
33. (მე-18 ს. მხედრული): „ტლ [1642] ს ე ფ ე ყ ა ე ნ ი [შ ო] ვ ი დ ა“ (148 v).
34. (მე-18 ს. მხედრული): „ტლგ [1645]... [დ ე] ლ ო ფ ლ ს მ ა რ ი ა მ ი ს ძ ე [ო ტ] ი ა მი ი ც ვ ა ლ ა“ (148 v).
35. (მე-18 ს. მხედრული): „ტლზ [1649] ა რ ჩ ი ლ დ ი ბ ა და“ (148 v).
36. (მე-18 საუკ. მხედრული): „ტმდ [1656]... [და] ი ქ] ც ა გ უ მ ბ ა თ ი ... მ ე ვ ე ს ა (148 v).
37. (ნუსხური): „ტმვ [1658] [მ] ე ვ ე რ ო ს ტ ო მ მი ი ც ვ ა ლ ა და დ ა ჯ და მ ე ვ ე დ შ ა პ - ნ ა ე ა ზ“ (148 v).
38. (მე-18 ს. მხედრული): „ტნა [1663] ბ ა ტ ო ნ ი თ ე ი მ უ რ [ა ხ ო რ ა] ნ ს მი ი ც - ვ ა ლ ა“ (149 რ).
39. (ნუსხური): „ტნგ [1665] ი მ ე რ ე ლ მ ე ვ ე ა ლ ე ქ ს ა ნ დ რ ე მი ი ც ვ ა ლ ა“ (149 რ).
40. (მე-18 ს. მხედრული): „ტნვ [1668] ა რ ჩ ი ლ მ ე ვ ე [მ] თ ე ი მ უ რ ა ხ ო ს ძ [ის დ ა ვ ი თ ი ს ა ს უ ლ ი] ქ ე თ ა ე ვ ა ნ შ ე ი რ [თ ო], [მ ა] ს ე ე წ ო ლ ს ა ყ... ნ“ (149 რ).

41. (ნუსხური): „ტგე [1675] მეფე შაჰნავაზ მიიცვალა და დაჯდა ძე მისი გიორგი“ (149 r).
42. (ნუსხური): „ტო [1682] მარიამ დედოფალი მიიცვალა“ (149 r).
43. (ნუსხური): „ტოა [1683] თამარ დედოფალი მიიცვალა. კიდევ ვამი გ... იმერელთ მეფე ...ურიელი მოკლეს“ (149 r).
44. (ნუსხური): ტოვ [1688] კახთ მეფის შვილი ერეკლე დაჯდა მეფედ ქართლს“ (149 v).
45. (ნუსხური): ტომ [1690]... ტფილელს ბისონისა... აცევს და მიტრა“ (149 v).
46. (ნუსხური): „ტბ [1692] [შ]აჰსულეიმან მოკულა. ელენე დედოფალი მიიცვალა“ (149 v).
47. (ნუსხური): „ტუა [1708] [ქარ]თველნი წაივინენ ყან[დაა]რს ლაშქრად“ (149 v).
48. (ნუსხური): „ტუბ [1704] [დაჯდა] ვახტანგ“ (149 v).
49. (ნუსხური): „ტუვ [1708] [სიო]ნის გუმბაღი აშენ[და] ლორდინითა“ (149 v).
50. (ნუსხური): „ტუმ [1710] [მეფე] გიორგი ყანდაარს მოკლეს“ (149 v).
51. (ნუსხური): „უ [1712] ვახტანგ წაივინა ყანთან“ (151 r).
52. (ნუსხური): „უბ [1714] იესე მოვიდა მეფედ ქართლისა, ლევანის ძე“ (151 r).
53. (ნუსხური): „უდ [1716] ბაქარ დაჯდა მეფედ“ (151 r).
54. (ნუსხური): „უე [1717] ამ წიგნის პატრონი ...მი შედგა ბერად, [წლი]სა იყო კიგ [33]“ (151 r).
55. (ნუსხური): „უმ [1720] აქა მეფე ვახტანგ ის...“ (151 r).
56. (მე-18 ს. მხედრული): „უთ [1721] მიიცვალა კახთ მეფე და დაჯდა ქართლ-კახეთის ბატონათ ...სი კოსტანტინე“ (151 r).
57. (ნუსხური): „უთა [1723] აქა ურუმნი მოვიდნენ“ (151 r).
58. (მე-18 ს. მხედრული): „უთგ [1725] ვახტანგ მეფე რუსეთს წაივინა“ (151 r).
59. (მე-18 ს. მხედრული): „უთზ [1729] კათალიკოზად დაჯდა ბესარიონ“. კიდევ სომეხნი შე...“ (151 r).
60. (მე-18 ს. მხედრული): „უთშ [1730] მიიცვალა ამა [დღესა] [ალავერ]დელი ნიკოლოზ და...“ (151 r).
61. (მე-18 ს. მხედრული): „უთთ [1731] ამ ქორონიკონსა შედგა ბერად ომან და იწოდა ონოფრე“ (151 r).
62. (მე-18 ს. მხედრული): ა. „უთკ [1732] და დაჯდა ალავერდელად ბოდბელრ ბაქარია. ეფრემ უკან“.
- ბ. „უთხ ... კოსტანტინე ...“ (151 r).
63. (მე-18 ს. მხედრული): „უთკა [1733] დაჯდა კახთ მეფედ თეიმურაზ“ (151 r).
64. (მე-18 ს. მხედრული): ა. „უთკვ [1735] მიიცვალა რუსთველი ნიკოლოზ“.
- ბ. „უთკვ მოვიდა თამაზხან და ქართლი და კახეთი ააოტრა“ (151 r).
65. (მე-18 ს. მხედრული): „უთკდ [1736] დაჯდა ქართლს მეფედ კახთ მეფის დავითის შვილი ალექსანდრე. ამჟებ ქორონიკონსა მიიცვალა...“ (151 v).
66. (მე-18-ს მხედრული): „ალავერდელი ზაქარია მიიცვალა და დაჯდა ნიკოლოზ, იმისი მძისწული, ქორონიკონსა უკვ [1738]“ (151 v).
67. (მე-18 ს. მხედრული): „უთკვ [1738] [გარდა]იცივალა სახელოვანი ...მოურავი ამა... და უმარტ... ..ენის მძის იბ... ნს ქრშო... დეს ოკდონზე... ით“ (151 v).

შენიშვნა: ხელნაწერის კიდევები აკინძვის დროს ჩამოუჭრიათ, რის გამოც მინაწერების ტექსტი სრულად ვერ იკითხება. აღდგენილი ტექსტი კვადრატულ ფრჩხილებში ჩავსვით.

68. „თ ვ ე ნ ი ქ ა რ თ უ ლ ნ ი: აპანი, სურწყუნისი, მირკანი, იგრიკა, ვარდობისა, მარილისა, თბისა, ქველთობისა, ახალწლისა, სთელისა, ტირისკონისა, ტირისდენი“ (152 v).

69. „ჩყფთ-სა ქართველთა ვიყიდეთ თოლოლოს ჭილი და აღვაშენეთ საკანეთ და სჭიკათ. გ რ ი გ ო რ ი მ ო ნ ა ზ ო ნ ი“ (152 v).

70. (ხელრთვა): „ქათალიკოს ბესარიონ“ (152 v).

71. „შენი შეილო კეთილათ (!) სახსენებელი“ (156 r).

72. „ქ. შენი ჭირი შეყაროს შენსა საყვარელს ძმას ბეჟანს პატიოსანს თავს“ (157 r).

იხ. აგრეთვე მინაწერი: 157 v.

(1581)

4616

კრებულთ. XVIII—XIX

111 ფ.; 17,2×10,8; ჭაღალდი (პირველი ორი და ბოლო ფურცელი დაზიანებულია); ტვიფრული ტყავადაკრული ხის ყდა (ორი ტყავის საკეტი); მხედრული; სათაურები და დასაწყისები სინგურით; თავსაქაული: 1 r; მოხატული საზედაო ასოები: 1 r, 18 v, 36 r, 45 v, 62 v, 83 r; [XVIII—XIX სს.].

1. „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა ათანასისა ალექსანდრიის მთავარეპისკოპოსისა, კითხუა-მიგებანი წმიდათა მამათა ჩუშნთა არსან უფ და იოანესი. — კითხუა. რათამე უკუტ შეუწდობ ... ის ქრისტეს უარის-მყოფელსა და სულისა წმიდისა მგობარსა...“ 1 r—9 v.

2. „სიტყვანი წმიდათა მამათანი. იგავი. სახარებისა ა. — კაცი ვინმე გარდამოვიდოდა იერუსალიმით იერიქოდ და ავაზაქნი დაესხნეს, განძარცვეს იგი და წყლეს...“ 10 r—18 v.

3. [კითხვა-მიგებანი]. — „კ: რომლისა ლოცვისაგან უფროს ეშინის ეშმაკსა? მ: სხუათა ყოველთა ლოცვათა მიერ უფროსად ეშინის ამათ ლოცვათა მიერ, რომელ არს ფსალმუნი...“ 18 v—35 v.

4. „სწავლანი სულიერნი წმიდისა გრიგორი ღვთიმეტყველისანი, რომელნიცა აქა დაწესებულ არიან. თავი ა. — დასაბამად და აღსასრულად ყოველთა საქმეთა შენთა ღმერთი გაქენდინ...“ 36 r—45 r.

5. „წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუშნისა დიდისა ვასილისა სწავლა ლოცვისათვის და სხუათა თითო სახეთათვის სათნოებათა საცხოვრებელად სულისა. თავი ა. — „თქვა წმიდამან ვასილი, ლოცვა უბნობა არს გონებითა ღთისა მიმართ, აწ უკუტ გულისტმა-ყოთ, ძმანო...“ 45 r—62 r.

6. „სწავლა წმინდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუშნისა დიდისა ვასილისა. მ. გ. — სახარებასა შინა წერილ არს: ილოცეთ, რათა არა იყოს სივლტოლა თქვენი ზამთარსა შინა, გინა შაბათსა...“ 62 v—82 v.

7. „თქმული წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუშნისა ვასილისა თითოეულთა სათნოებათათვის. — თქუა წმიდამან ვასილი: გარემიქცევა პირისა ღთისა ითქმის, რაჟამს იგი განსაცდელსა მიგვიშენეს ჩუშნ კელთა განსაცდელისა მის...“ 83 r—92 r.

8. (ნიკოლოზ ორბელიანი) — „შვიდნი მომაკდინებელნი ცოდვანი არიან და შვიდნი მისნი წინა-აღმდგომნი მადლნი. პირველი მომაკდინებელი ცოდვა ამპარტავანება. — ამპარტავანება ეს არის, რომელსაც თვისნი ნათქვამნი და ნაქმარი დღათ მოსწონდეს და დღათ დიდების მოყვარე იყოს და სწავლების მოთაკილე...“ 92 v — 111 v.

შენიშვნა: ერთვის: „ეს შვიდი ლოცვანი მომკლელობის სულისანი და შვიდნი კე[თილ]ნი წამალნი მომკლელნი მათ სენთანი თფილელ მიტროპოლიტის ნიკოლოზის ორბელიანის მიერ ქმნილ არის, რომელნიც იხილვიდეთ, შენდობას უბრძანებდეთ.“

მინაწერი: „წიგნებთაგან კალისტრატესი“ (1 r).

4617

ნადირ-შაჰის ისტორია სპარსულ ენაზე.

გადატანილია სპარსულ ხელნაწერთა კოლექციაში pers. № 264.

(1582)

4618

ორბელიანი სულხან-საბა, ქართული ლექსიკონი XVIII

(B რედაქცია)

IV გვ. + 830 გვ.; 19,5 X 14,5; ქაღალდი; მუყაოს ყდა (ყუაზე ტყავი); მხედრული, დასაწყისები სინგურით, ლექსიკონის სათაური ასოები მოხატულია ფერებით და ცხოველებისა და ფრინველების თავებითაა შემკული, [XVIII ს.], ჭვირნიშანი აქვს; გადამწერი: მიხეილ (გვ. 827); დაუწერელია: გვ. 12.

[ს. ს. ორბელიანი. ქართული ლექსიკონი]. — „ანი არს პირველი ასო და კმინი და ართრონი, მრავალრიგად და თავად მოვალს ყოველთა სიტყუათასა და ბოლოდაცა, ვითარცა ზედდ დამიწერია. აა. 18. კავშირში.—იხილე აქა, თუ ვითარ გაჰყოფს აობასა და მყოფსა. მყოფი ზოვადი სახელი არს არსებისა და შემთხვევითისა...“ გვ. 13 — 827.

შენიშვნა: 1. უძღვის: ა. „ანბანი პირელად სასწავლონი ყრმათანი“ (გვ. I—2); ბ. „ანდერძ-ნამაგი“ (გვ. 3—7); გ. „იესო ქრისტეს მოწაფეთ სახელები ვინ იყუნეს და საღვთისკობის იქმნეს“ (გვ. 7—10); დ. ლექსები:

1. „სიბრძნის წყარო ხარ მდინარე, უფასოდ ასუამ ყოველთა, მცირე რამ ცუარი გვაპკურე, ჩვენ სიტკბოებითა მთხოვლთა“.
2. „ეს ლექსიკონი, ჩემი საკონი, ესრეთ სასურვო, ვით ვარდის კონი“.
3. „ეს ლექსიკონი გულსა ვიკონი, ამის ხილვითა სიბრძნე ვიკონი“.
4. „მოედ, მსწავლელნო სიბრძნისანო, მე ამ წიგნისათვის ვხადილობ, გული დაატკბო სიტკბოთი, ყური უდევით ვხადილობ, ეძიებდით და კპოთთცა, ვახ, ღთსა მისთვის ვხადილობ, და უქმისა სასწავლისათვის ცრუებად ნურვინ ნანდვილობ...“ (გვ. 11).

2. ერთვის: ა. შენიშვნა ასო „ჴ“-ს „ფ“-ს შესახებ. იხ. გვ. 825 და 827; ბ. ავტორის ანდერძი (გვ. 828); გ. მოხელეთა სახელები. (გვ. 829); დ. „დასაბამითგან ქრისტეს მოსულდამდე ქართულის რიცხვით გარდაქდა წელნი...“ (გვ. 830).

3. ხშირად სხვა ხელით ჩამატებულია სიტყვები განმარტებითურთ. განმარტება ზოგჯერ რუსულადაა მოცემული.

4. ხელნაწერი B რედაქციისაა. იხ. ლ. ქუთათელაძე, „სულხან-საბა ორბელიანის ლექსიკონის რედაქციები, გვ. 269.

ანდერძი: „დავშუშრ წერთა ლექსიკონისათა, მიხეილ“ (გვ. 827).

მინაწერი: „შეძინილა სყიდვით ბუკინისტისაგან. ე. თ. 1907 წ. ექვსი მანათი“. (ზემო ყდის შიდა გვერდი).

(1583)

4619

ვაკაფა (ენის სასწავლო). 1725

149 ფ.; 15×9,5; ჭალაღი, დალაქავებული, ზოგან გაცვეთილი; ტვიფრული ტყავ-გადაკრული ხის ყდა; დაშლილი; მხედრული, რუსული სიტყვებიც ქართული ანბანითაა დაწერილი; 1725 წ. (4 r), ჭვირნიშანი აქვს; გადამწერი: ლუარსაბი (5 v); დაუწერელია: 3 v, 137 v.

[ვაკაფა]. — АМНЬ — ამინ-

ბოლ — ღმერთი.

ბოლ ოტეც — ღმერთი მამა.

ბოლ დუზ სვიატ — ღმერთი სული წმინდა.

სვატაა ტროიცა — წმინდა სამება...“ 6 r — 149 v.

შენიშვნები: 1. ხელნაწერის გვერდები ორ სვეტადაა გაყოფილი. პირველ სვეტში რუსული სიტყვები ქართული ანბანითაა დაწერილი; მეორე სვეტში რუსული სიტყვების განმარტებაა ქართულად:

2. უძღვის ანდერძი: „ჩაკე. ანდერძი წიგნისა ამისა, რომელსა ეწოდების ვაკაფა, წელსა 1725, ამ ქკსა.—სრულად რუსეთის მპყრობელი ჯელმწიფე დედოფალი ეკატერინე, მეუღლე დიდად სახელ-განთქმულის პეტრე იმფერადო რისა (!), სანკთ-პეტერბურხს ბჰანდებოდა და საქართველოს გამგებელი მეფე ვახტანგ მიბჰანდა მათთან ძმითა და ძითურთ. იმ წელს იქ ბჰანდებოდენ. მეფის ძე ბაქარ დიდათ სწავლის მდომელი ბჰანდებოდა და ინება წიგნი ესე სათარგმნელად და ჯელ-ყო წერად ამისად, რომელსა ეწოდების ვაკაფა — ენის სასწავლო და თარგმნა რუსთ ენა ქართულათ. დიდითა გულის-წმიერებითა თვისითა აღასრულა წიგნი ესე. რაოდენი სახელები დაწერილ არს წაგნსა ამის შინა, თვით მათგან თარგმნილი არს. ამას და გარდა მეფისა ძემანი მიიღო სწავლა მეორე, სრული და უნაკლული და ციფირი ისწავლა, რომელი დაწერილ არს წიგნისა ამის დასასრულსა, სრული აღსარიცხავი სრულად აღასრულა სიბრძნითა თვისითა და თარგმანთა ამათ ექმნა პერეო ჩიქკნიაზ მიხაილ.

მეფისა ძესა სწადად, რომელსამე მათთანა მახლებელთა ქართველთაგანთა მიეღოთ სწავლა მის მიერი და ესწავლათ ენა და ანგარიში ესე, და ჩვენ, ლუარსაბ, კნიაზ წოდებულმა, იმჟამადვე მათის წერილისაგან გარდმოვიღევით და ჯელ-ყავით სწავლასა ამას შეწევნითა მათითა და რაც ოდენი სახელებს გარდა სიტყვა აღწერილ არს წიგნსა ამას ვაკაფასა შინა, ისიები ჩვენ შევმატეთ შეწევნითა მათითა, იქნება ჩამატებული რვეული ათი. ამასდა გარდა, ჩვენცა მივიღევით სწავლა ანგარიშთა მათ ციფრისა. სრულყავით ძლიერებითა მათითა; სიბრძნე მათი შემწედ ჩვენდა იქმნა და ეს ციფრიც მისთვის დავსწერეთ წიგნს ამას შინა, რომე სწავლანი ესენი მათგან მივიღევით. ამისთვის გარჯა-დაუზარელ ყავით ჩვენ მიერ. ამას იქით ვისცა ვის გენებოს სწავლა კოდნისა ამის, მიიქლებდეთ უსასყიდლოთ. რომელსამე გენებოს წიგნისა ამის გარდაწერა, ჯელ-ყავით წერად ანდერძსა. ამრიგად, როგორც ამაში სწერია, ამრიგად უნდა დაიწეროს. ამისთვის, რომე ნაშრომი მეფეთა ძეთა არს. იმათ უწინ არცა ვის ეს წიგნი უთარგმნია და არცა ვის ეს ანგარიში უსწავლია, თვარემ, დიდა, ადვილ მისახლომა; თარგმანი იმის მეტის კაცისათვის არ უთქმევინებით და ქართველმა კაცმა ხომ

ჯერ არავინ რა იცოდა, და ცარევიჩსაც არ შეუკვრევინებია ამის წიგნი, თითო-თითოს რვეულს ბძანებდა ვაკაფა რაც იყო, და ისწავლიდა და აღარას გამოეცილებოდა. მე თითოს რვეულს რომ დასწერდა, ვიშოვნიდი და მაშინვე გარდმოვწესხვედი, იმას ვსწავლობდი, იმით სხვასაც“ (4 რ—5 v).

3. „ვაკაფა თარგმნილია ბაქარ ბატონი შვილის მიერ. იხ. ტ. რუხაძე, ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან (XVI — XVIII სს), 1960, გვ. 6, 259, 264, 265; П. Пекарский, Наука и литература, т. I, გვ. 19, 20, 254.

მინაწერი: „ნასყიდა 1907 წ. ბუენისტიხსაგან ე. თ. [ეჭვთიძე თაკაი შვილი] (ზემო ყდის შიდა გვერდი).

იხ. აგრეთვე: 1 რ, 2 რ—3 რ, ქვემო ყდის შიდა გვერდი.

(1584)

4620

საქმენი და გაწვრთნილობანი ქრისტიანებრივნი
კეთილი ცხოვრებისათვის. XIX

26 ფ.; 10,5 × 8; ქაღალდი; ტყავადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული, სათაურები და დასაწყისები სინგურით, ტექსტი ჩასმულია ჩარჩოში; [XIX ს.]; დაუწერელია: 1 v, 25 რ—26 v.

„საქმენი და გაწვრთნილობანი ქრისტიანებრივნი კეთილი ცხოვრებისათვის.—ვისაც გული უთქუამს საუკუნოდ ცხოვნებად, განისაზღაურავს (!) დროსა და ჟამსა...“ 2 რ—24 v.

შენიშვნა: ტექსტი წარმოადგენს დარიგებებსა და ლოცვებს.

მინაწერი: „ნასყიდა ბუენისტიხსაგან 1907 წ. ე. თ. [ეჭვთიძე თაკაი შვილი] (1 რ).

(1585)

4621

კრებული. XIX

95 ფ.; 19 × 14,5; ქაღალდი, დასაწყისი და ბოლო ფურცლები ქიხისაგან დაზიანებულია; მუყაოს ყდა; მხედრული, საზედაო ასოები შთავრულით; [XIX]; გადამწერი: ბერი გაბრიელ (?) (2 v); კვირინიანი; 1826 (ფფ. 87,93); დაუწერელია: 1 v, 2 რ, 77 v, 84 v, 95 v. შემოწირულია ანდრონიკაშვილის მიერ.

1. „ცხოვრება და საკვირველებანი წმიდისა და ნეტარისა შიოსნის, რომელი იყო ანტიოქიად შუამდინარისად ასურეთისა. ხოლო მოიწია ქვეყანად ქართლისა და დაემკვიდრა სარკინისა მღვიმეს, რომელი ესე აღწერა ღირსმან მარტვირი, რომელსა ეწოდა პირველად იოვანე, რომელი იყო მოწაფეთაგანი წმიდისა იოვანესთა კოსტანტინოპოლით. ვვაკურთხენ, მამაო! — ცსენებითა წმინდათათა, ოდესმცა სადა იქმნა განართომა ცნობის მქონებელთაგან, არა თუ ვინმე სრულიად წარტყვენულ იყოს გონებითა ეშმაკისა მიერ და თვალნი სულისანი აქვნდეს ყოვლად უმხედველო...“ 4 რ—48 v.

შენიშვნები: 1. უძღვის: „აღესრულა ნეტარი, სამგზის სანატრელი შიო თვესა მისისა ცხრასა, დღესა პარასკევსა, მოხუცებულ დღეთა და იყო იგი წლისა თხმეოც-დაექვისსა. იყო ნეტარი შიო გვაშითა სრული, ანაგებითა მრთელ, პირ მწიოთურ და ფეროვან, წვევრითა ზომიერ, თვალთა გრემან, წარბითა ბრტყელ, შუბლითა განტყეკელ, თმითა გრძელ, პირითა მოცინარ და სახიერ, ტანადობითა გრძელ და ყოვლითა სახიერებითა სავსე ესე მადლითა ღვთისათა“ (3v).

2. ტექსტი მეტაფრასული რედაქციისაა. ერთვის: ა. „თქმულნი წმიდისა და ნეტარისა შიოს მიერ, რომელსა მარადის იტყვიან ოხითად მკვიდრნი მის მონასტრისანი“ (49r—v).

ბ. „თხრობა სასწაულათსა წმიდისა და ღმერთ-შემოსილისა მამისა შიოსითა, რომელი ესე სხვათა მიერ აღწერილი ადგილ-ადგილ ერთად შემოკრება ბასილი კათოლიკოსმან, ძემან დიდისა პატრიქისა ვაჩესმან. გვაკურთხენ, მამაო!“ (49v—66r). ეს ტექსტი დამატების სახით გამოცემულია (იხ. ასურელ მოღვაწეთა ცხოვრების წიგნთა ძველი რედაქციები, ტექსტები გამოკვლევითა და ლექსიკონით გამოცემა ილია ბუღაძემ, თბილისი, 1955, გვ. 199—213). ხელნაწერი S—4621 გამოცემაში H ლიტერითაა აღნიშნული. „შიოს ცხოვრების“ მეტაფრასული რედაქცია გამოცემულია მ. საბინინის მიერ (საქართველოს საზოგადოებრივი, პეტერბურგი, 1882, გვ. 265—286).

ანდერძი: „სრულ იქმნეს წმინდა და სულთა განმანათლებელი ცხოვრებანი და სასწაულნი წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა შიოსისა“ (66r).

2. „თვესა სეკდემბერსა იჲ, წამება წმიდათა დედათა სოფიასი და სამთა ასულთა მისთა პისტისი, ელპიდისი და ალპისი. გვაკურთხენ, მამაო!—შემდგომად ყოვლად კერძო განფენისა ქადაგებასა მას ცხოვრებისასა და ყოველთავე აღესებისა მეცნიერებითა უფლისათა, ვითარცა ნაწილმან რაჲმანმე უღმთოებისმან, ეგრეთ დაიბყრა მეფობაჲ რომთა ანდრიანე...“ 67r—77r.

შენიშვნა: თარგმნილია თეოფილეს მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, თბილისი, 1957, გვ. 206).

3. „საკითხავი სარტყლის დადებისათჳს უფროსად კურთხეულისა დიდებულისა და ყოვლად ქებულისა დედოფლისა ჩვენისა ღვთისმშობელისა, რომელი იკითხების ივლისის ბ. გვაკურთხენ, მამაო!—ჟამთა მათ ლეონ დიდისა, მეფისა მის მორწმუნისა ბერძენთასა; რომელი იგი შემდგომად მარკიანესა მეფობდა, იყენეს ორნი ერისთავნი...“ 78r—84r.

4. „თვესა დეკემბერსა ოთხსა, წამება წმიდისა და ნეტარისა ქალწულ-მოწამისა ვარვარასი. გვაკურთხენ, მამაო!—იყო მათ ჟამთა მეფე, რომელსა ერქუა მაქსიმიანოზ და ველმწიფე იყო აღმოსავალით კერძო კაცი, რომელსა ერქუა მარკიანე...“ 85r—95r.

შენიშვნები: 1. ტექსტი ძირითადად მისდევს კიმენურ რედაქციას (შდრ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, V, თბილისი, 1957, გვ. 121).

2. ხელნაწერის 2 v-ზე მოთავსებულია: ა. (გადამწერის ხელით) [მიძღვნა] „ბრწყინულ-ლინო კენიანო დედაო ანანავ. დაო და სძალნი ელენავ და ვარვარავ. მიღეთ მეტაფრასი ესე ფრიად კეთილისა ამოსაკითხველნი და მეცა ვახსოვდეთ ცოდვილი ბერი ვაბრიელ. არცა ესე წიგნი იპოვებადა(!) მშობელს სახლსა ჩემსა შინა და ამისთჳს ესეცა მოგიძღუანეთ.“

ბ. [ლექსი]. — „იჭალოდენ ძმა ყოველი, ვინ ჭება გზდენას, მამა შიო,
ხამს სურვილი და ხსოვანი მარად შენი მომამშიო,
შიოს სიბრძნე მონაკადი, ნეტარძი მას, ვინცა ჰსვიო,
და უღირსმან მონამ ვინმე ლექსი ესე კდემით ვთქვიო.“

ლექსის ქვევით თხზული ასოებით წერია: „ს ვ ი მ ო ნ , გ ა ბ რ ი ე ლ“ (გ ა ბ რ ი ე ლ — განსხვავებული მელნით). ქვევით სხვა ხელით მიწერილია „მსაჯული ძველთაგან ჩვენის ცხოვრებისა, 1865 წელს“.

3. 3 რ-ზე ჩამოწერილია „სახელები წმინდათა მოწაფეთა იოანე ზედაძნელი-სათა: იოანე ზედაძნელი, შიო მღვიმელი, დავით გარეჯელი, სტეფანე ხირსელი, იოსებ ალავერდელი, ზენონ იყალთოელი, ანტონი მარტომყოფელი, ისე წილკნელი, აბიბოს ნეკრესელი, თადეოს სტეფანწმინდელი, ისიდორე სამთავენელი, მიხაილ ულუმბელი“ ქვევით მიწერილია სხვა ხელით: „კვირიოს ბრეთელი, ილია დიანონი“.

მინაწერები: 1. (გადამწერის ხელით) „ქარგი კალამი არის ძალიან, კარგათაც დამაწერიანებს და... მაღლობელი ვიქმნები“ (1 რ).

2. (სხვა ხელით) „წმინდა სოფიას მოთხრობაა ეს. ვინც აღმოიკითხოთ, მღვდელ-მონაზონს გაბრიელს შენდობა მიუძღვანეთ“ (66 ვ).

3. მინაწერებია აგრეთვე ზედა და ქვედა ყდის საცავ ფურცლებზე.

(1586)

4622

კრებული. XIX

130 ფ.; 20,5 × 16; ქაღალდი: უსიფერი და ლურჯი; ტყავგადაკრული მუყაოს ყდა, ყდის საცავ ფურცლებად გამოყენებულია მხედრულით ნაწერი ფურცელი, აგრეთვე ძველი გაზეთის ფურცელი: მხედრული, ორი ხელი: I (1 რ — 33 ვ), II (35 რ — 130 რ); საზედაო ასოები მთავრულით, სათაურები და საზედაო ასოები სინგურით; [XIX]: I ნაწილი (1 რ — 33 ვ) გადაწერილია მღვდელ-მონაზონის ანტონის მიერ (33 ვ); კვირნიშნები: 1809 (ფ. 13). 1815 (ფ. 81); შემოწირულია ანდრონიკაშვილის მიერ.

1. „სახელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისათა, ამინ. საქრისტიანო მოძღურებდაჲ პირველად სასწავლო, რომელი მოგუწყდა წმიდათა მამათა მიერ სარწმუნოებისათჳს მართლისა და უბიწოსა ჰსჯულისა. — მოძღუარმან ჰკითხა ყრმასა მას ვისმე, ვითარმედ: შენ ვინ ხარ? ყრმამან მიუგო და ჰრქუა: ქრისტიანე ვარ.“

მ.: რაჲ არს ქრისტიანობა?

ყრ.: რათა გვრწმუნეს მართლმადიდებლობისა სარწმუნოებდა...“ 1 რ — 33 ვ.

შენიშვნა: 33 ვ-ზე გადამწერის ხელით მიწერილია: „ვრცელად წმიდასა სახარებასა და წმიდათა წერილთა შინა იძიე.“

ანდერძი (გადამწერისა): „განსრულდა სადიდებლად ღვთისა, ამინ. აღიწერა ესე სასწავლო ყრმათა წმიდასა ეკლესიასა ღვთაებისასა ხელითა ჩემ უღირსის მღვდელ-მონაზონის ანტონის მიერ. უკეთუ ვინმე შეცთობა რაჲმე იხილოთ ნუ მწყევთ. ღმერთი მრავალს შეცთომას მიუტევებს და მეცა შეცთომისათვის ნუ მომიხსენებთ უმაღლოდ, რომელ თქვენცა შეგინდვენსო შეცოდებანი თქვენნი. წელსა ჩუივ, ოკ-დონბრის ვ ღღესა ღვთაების ეკლესიით (!)“ (33 ვ).

2. „სიტყუანი და სქწავლანი სამეცნიერონი, ფრიად მარგებელნი, სულ სახელობით ორკერძოვე ძუშლისა და ახლისა წმიდათა წერილთაგან პრჩევით გამოკრებულნი კლემაქსისა და დიდისა ვასილისა და გრიგოლი ღვთისმეტყუშლისა და იოანე ოქროპირისა და მამისა ეფრემისა და მაქსიმეს ცხოვრებისაგან, მამათასა და სხუათა წმიდათა მღუდელთ-მოძღუართა, მოციქულთა, წინაწარმეტყუშლთა, სოლომონ, ზირაქისა და გარეშე წიგნთა—პლატონ, სოკრათი და მენიანოს და სხუათა ფილასოფოსთა მიერ, თქმულნი კლემაქსისაგან. — ყოველთა, რომელთა გენებოს და ეძიებდენ ღმერთსა, ეპოების მათ, რამეთუ იგი არს ყოველთა ღმერთი და ყოველთა ცხოვრება...“ 35 რ — 70 რ.

შენიშვნა: თარგმანი შესრულებულია რუსულიდან ბაქარის თანამედროვის მიერ (იხ. ლ. ძოწენიძე, რუსული „აპოთეგმატას“ ქართული რედაქციები, 1959 გვ. 26).

ანდერძი: „ალიწერა წიგნი ესე თვესა ივლისსა ით. ქრისტეს აქეთ ჩუვი, დღესა დ“ (70 რ).

3. „აპოთეგმატა, რომელ არს შემოკლებულთა რიტორებრივთა და წესისა მასწავლელთა სიტყვებთა, წიგნი სამი. ხოლო მათ შინა არიან დადებულ თითოეულნი კითხვა-მიგებანი, ცხოვრება და ქცევა და იგავნი (რომელ არიან სახის-მეტყველებანი) და მეტყველება სხვათა და სხვათა ფილასოფოსთა. შემოკლებულთა სიტყვათა და მიგებათა წიგნი პირველი, სწავლა სოკრატისა. მოკლედ სიტყვის გება სოკრატისი, სწავლა პირველი, თარგმნილი და სხვათაცა ფილასოფოსთა რუსული საგან ქართულს ენაზედ ერასტი თურქისტანის შვილისაგან. — კეთილის კაცის წესი არ არის კაცს პირში აქებდეს და უკან კი სძრახვედეს...“ 70 რ — 123 რ.

შენიშვნები: 1. ტექსტი „აპოთეგმატას“ ვრცელ რედაქციას წარმოადგენს (შდრ. შედგენილობის მიხედვით S-4634 ხელნაწერს). „აპოთეგმატას“ ქართული რედაქციების შესახებ იხ. ლ. ძოწენიძე, რუსული „აპოთეგმატას“ ქართული რედაქციები, თბილისი, 1959, გვ. 35—41.

2. „აპოთეგმატის“ მომდევნოდ ტექსტში გადაწყვიტის ხელით ჩართულია: „მიცვალა დიდი ხემწიფე იმპერატორი ელისაბედ პეტრეს ასული თვესა დეკემბერსა კე, შობას დღეს, საათსა მესამესა, დღესა სამშაბათსა, ქრისტეს აქეთ ჩღდა.“

მიცვალა მეფე საქართველო მესა თემიურაზ თვესა იანვარსა ც, დღესა სამშაბათსა, ხემწიფის მიცვლის მეთხუთმეტეს დღეს, საათსა მეორესა ლამისასა, ქორონიონს ქრისტეს აქეთ ჩღდა.“

4. [ლოცვა] „ვინაცა ესე ლოცვანი სინანულითა და მხურვალითა გულითა მუხლთ-მოდრეკით წართქვას, მტერთა ხელთა არა შთავარდეს კაცი იგი. რაზომით წელიწადით უწინარეს თქვას, წმიდა მარიამ გამოეცხადების, ახარებს სულსა, რომელი შვიდნი სიტყვაწი ჩვარსა ზედა თქვნა. — უფალო იესო ქრისტე, ძეო ღვთისა ცხოველისაო, რომელმან უკანასკნელ დამოკიდებულმან შვიდნი სიტყვანი სთქვენე, რამეთუ იგი პატიოსანი სიტყვანი მარადის მოვიხსენოთ...“ 123 რ — 124 რ.

5. [ყათმა ზას შვილი ოროსტომ, ლექსი]. —

„ფილასოფოსთ უწერიათ, სწორე არის მათი მცნება, ათასის წლით უწინ იყვნენ, მაშინ იყო ჭკუა-მცნება...“ 124 რ.

შენიშვნა: ლექსი სამსტროფიანია, ლექსის ავტორია როსტომ ყათმაზას-
შვილი (შტრ. S—1625 : 2, ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, S კოლექცია, III,
თბილისი. 1963, გვ. 89).

6. „ხუთნი ხმანი არიან: ნათესავი, სახე, განყოფილება, თვისი და
შემთხვევით...“ 125 r—127 r.

შენიშვნა: 124 r-ზე მოცემულია სქემა.

7. [ლექსი].—

„ოფალს ჩემსა გევედრები, არ მომადლის მტერსა ჩემსა,
არ მოუშვა ძალი მათი წარსაწყემნდელად გულსა ჩემსა...“ 127 r—v.

შენიშვნა: ლექსი ოთხსტროფიანია.

8. [ლექსი].—

„ენა—წყარო მწყურვალთათვის, ენა—ცეცხლი კაცთა მწველი,
ენა—ნუგეშ მწუხარეთა, ენა—მახვილ-გამკვეთელი...“
127 v—128 r.

შენიშვნა: ლექსი ოთხსტროფიანია, ბოლო სტროფია „ენა ტკბილი; ენა მწარე...“,
რომელიც ხელნაწერებში ხშირად ცალკე ლექსად გვხვდება. ამ სტროფის შესახებ იხ.
A—1541 : 7, შენიშვნა (ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, A კოლექცია, V, თბი-
ლისი, 1955, გვ. 66), აგრეთვე A—1575 გ : 1, შენიშვნა ა და ბ (იხ. იქვე, გვ. 92).

9. [ლექსი].—

„მწირ ვიყავ ამ ქვეყანასა, უცხო თესლი გადმოვარდი,
მეფემ მონად შემიყვანა, ნათელ მცა და არ დავარდი...“ 128 r.

შენიშვნა: ლექსი ორსტროფიანია.

10. [ზღაპარი].— „მეფე იყო ერთი რომლისამე ადგილისა და შვილი არა
ჰყვანდა მას მეფესა...“ 128 r—129 r.

წყდება: „...მეფეს აუწყეს ასე...“

11. [სხვადასხვა ერთასია].— „ა. ებრაელნი
ბ. სირიანნი...“ 129 v—130 r.

შენიშვნა: სულ ჩამოთვლილია 67 ერი, ბოლოში მიწერილია: „და იქნეს სხვათა
და სხვათა, ვითარცა გარეგანი ჰქუსისა. ხოლო ერთი იგი მეორისას არ ისმენდა, თუ
რას იტყვის: იძახდენ მოტანად კირხსად და მათ მოაქენდათ ქვანი, და იძახდენ მოტანათა
ქვათა“ (130 r).

მინაწერები: (სხვა ხელით): 1. „ჩიჲ წელსა, აგვისტოს ივ დღესა ხემწიფე იქმპე-
რატორმა ინება ციბირი დამ ტუსაღების განთავისუფლება კახეთი დამ გაგ-
ზავნილების კნიაზებისა და ჩიით წელს, იანერის ვასულს, ტფილიქსში მოვიდნენ,
მთავრობასა ერმალოვისასა ალექსეი პეტრიჩის დროს.“

ჩიით წელს, ფებ[ერ]ვლის თვეში, პირველს კვირას თევდორობის დღემარხვის დღესა
ოთხშაბათსა გარდაიცვალა აშტრახანში და ჩვენ აქ გაჯვილადენეს აპრილის თვის
ვასულს. პირველ შარის დღესა სამშაბათსა ვანსკენებული მამაჩემი ელიადასი სეი-
მონა (34 r).

2. „ჩიე წელსა, ოკტობრის ვ დღესა მე შევიქენ ოცდაცხრის და ოცდამეათეში
ჩავდევ. დიდება ღმერთსა, თომა“ (34 v).

3. „ჩემი წელს ენკენისთვის იზღვსა დაიბადა პატარა დარიელ ღვთისმშობლისა“ (34 v).
4. „წელსა ჩემით, ოკლობრის ბ-სა, ღვთისმშობლისა გარდაიცვალა სარდლის ოვანეს კნენა ანასტასია“ (129 v).
5. „განსვენებული მეფის გიორგის ძე ღირანაღიანი (!) და სენატორი და ორდენთა კავალერი და ვით გარდაიცვალა პეტრებრუხში (!), მისის ი ღვთისმშობლისა დაეცა და ცამეტს მოკდა, წელსა ჩემით 1819 წელს“ (130 r).
6. „ჩემით წელსა, სეკდობრის ც, ღვთისმშობლისა გარდაიცვალა ონანა შვილი ვაფლან ლუარსაბის ძე“ (130 v). ეს მინაწერი მეორდება ჭვედა ყდის საცავ ფურცელზე.

(1587)

4623

ავიოგრაფიული კრებული. XIX

74 ფ.; 32,5 × 21; ქაღალდი, კისფერი; ტყავგადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული; [XIX]. გადამწერი: კატო (30 r); ჭვირნიშანი: 1811, 1812; დაუწერელი: 1 v, 12 v, 20 v, 34 v — 74 v; შემოწირულია ანდრონიკაშვილის მიერ.

1. „თვესა ივნისსა კვ, წამება წმინდისა თებრონიასი. გვაკურთხე, მამაო! — იყო ღვთისმშობლისა დეოკლიტიანე მეფისათა ანთიმოს მთავარი, და იყო ოგი უძლურ ხორცითა და იღვა ცხედარსა ზედა...“ 2r—12r.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისაა (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, V, თბილისი, 1957, გვ. 138).

2. „თვესა დეკემბერსა ოთხსა, წამება წმინდისა დანეტარისა ქალწულ-მოწამისა ვარვარასი. გვაკურთხე, მამაო! — იყო მათი ჟამთა მეფე, რომელსა ერქუა მაქსიმიანოზ...“ 13r—20r.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისაა (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 121).

3. „თვესა ივლისსა იზ, წამება წმინდისა მოწამისა მარინასი. — შემდგომად ამაღლებისა უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესა და დიდებით ამაღლებისა მისისა ზეცად, ნეტართა მისთა მოციქულთა აღასრულეს ყოველი მცნება მოძღვრისა მათისა...“ 21r—30r.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისაა (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 132).

4. „თვესა ოკტობრსა იდ, წამება წმინდისა, ყოვლად ქეზლისა ქალწულისა პარასკევიასი. — ესე ასული იყო აღათონიკესი, რომისა სტრატელატისა და მეუღლისა მისისა პოლიტასი...“ 30v—34r.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისაა (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, თბილისი, 1957, გვ. 135).

ანდრძი (გადამწერისა, მოსდევს „მარინას წამებას“): „დაუწერ[ე] მე, კატომ, წმინდა მარინაო, შემეწიე და მეოზ მეც[ა]ე მე“ (30 r).

მინაწერი: (ზედა ყდის საცავ ფურცელზე)

„ეშ უფალი, ქვეყნის მპყრობელი,
ადამისთვის გვერდგანობილი,
ოთხკუთხი ქვეყანისას მამად ხმობილი,
ღედა მმარამ (!) ქრისტეს მშობელი“.

ამვე გვერდზე ეს სტროფი მიწერილია განმეორებით, სხვა ხელით.

(1588)

4624

„მეტაფრასი“. 1812

294 ფ.; 33 X 21,5; ქაღალდი; ტვიფრული ტყავგადაკრული ხის ყდა; აქვს რვეულბრივი სათვალავი, შეიცავს ლხ რვეულს; მხედრული, საზედაო ასოები მთავრულით, სათურები და საზედაო ასოები სანგურით; 1812 წ. (294 v); გადამწერი: ბერი ნიკოლას ვაჩნაძე (294 v); დაუწერელია ფ. 213; ჰვირნიშანი: 1809 (ფფ. 5,6); შემოწირულია ანდრონიკაშვილს მიერ.

1. „თთუშსა სეკნდემბერსა (!) მ, წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუენისა იოანე მონაზონისა და ხუცისა დამასკელისა სიტყვა შობისათჳს ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩუენისა ღვთისმშობელისა და მარადის ქალწულისა მარიამისა. — მოვედით ყოველი წარმართნი, ყოველი ნათესავი კაცთა, ყოველი ენა და ყოველი პირი და ყოველი ჰასაკი ყოვლისავე თანა პატივისა და მხიარულებით ვლდესასწაულობდეთ ყოვლისა სოფლისა სიხარულსა შობისა ღღესა...“ 1r—7r.

შენიშვნა: სათური შესრულებულია თხელი ასომთავრულით, სინგურით.

2. „თთუშსა სეკდემბერსა იდ, წმიდათა შორის მამისა ჩუენისა ანდრეა კრიტელ მთავარეპისკოპოსისა სიტყუა მსოფლიოსათჳს ამალღებისა პატიოსნისა და ცხოველსმყოფელისა ჭუარისა. გუაკურთხენ, მამაო! — ჭუარისა კრებასა აღუასრულებთ და ყოვლისავე ეკლესიისა განბრწყინდების საესება...“ 7v — 11v.

შენიშვნა: თარგმნილია ექვთიმე ათონელის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, V, თბილისი, 1957, გვ. 211).

3. „თთუშსა ოკდომბერს გ, ცხოვრება წმიდისა მღუდელ-მოწამისა დიონვისიოს არიოპაგელისა. გუაკურთხენ, მამაო! — მოგვთხრობს თავისა თჳსისათჳს დიონვისიოს და იტყჳს, ვითარმედ: „მე, ძმანო ჩემო, ვიყავ ძე მთავრისა სოკრატისი, რომელი იყო დიდებულ ათინელთა შორის...“ 12r — 14v.

შენიშვნა: ტექსტი ძირითადად მისდევს კიმენურ რედაქციას (შდრ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 123).

4. „თთუშსა ოკდომბერსა კვ, წამება წმიდისა და დიდებულისა ქრისტეს მოწამისა დიმიტრისა. გუაკურთხენ, მამაო! — აქუნდა რა სკიპტრა ბერძენთა მეფობისა მაქსიმინე ერკულსა, ფრიად სასტიკებით მოქედულ იყო იგი ქრისტეანეთათჳს...“ 15r—20v.

შენიშვნა: თარგმნილია ეფრემ მცირის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 167).

5. „თთუშსა ნოემბერსა ც, წმიდათა შორის მამისა ჩუენისა იოანე ოქროპირისა, კოსტანტუპოლელ (!) პატრიარხისა, თქმული სერაქიმთათჳს. გუაკურთხენ, მამაო! — ძლითა სადმე განვლეთ ოზიასა თჳსი უფსკრული, ხოლო ძლით განვლეთ არა გზისა სივრცისათჳს, არამედ სწავლისმოყუარებისა თქვენ ჩვენ თანა ნავით მავალთასა...“ 21 რ — 25 რ.

6. „თთუშსა ნოემბერსა კა, ტაძრად მიყუანებისათჳს ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩუენისა ღვთისმშობელისა, მარადის ქალწულისა მარიამისა, თქმული წმიდათა შორის მამისა ჩუენისა გიორგი ნიკომიდელისა, რიტორისა. გუაკურთხენ, მამაო! — ბრწყინულე არს მიზეზი ამის კრებისა, რომლისა მიერ მიუწოდმელისა მის ნათლისა მიმართ აღიწვიან აქა შემოკრებულნი ესე...“ 25 ვ — 31 რ.

7. „თთუშსა დეკემბერსა კ, წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუენისა იოანე ოქროპირისა, შესხმა და ქება ნეტარისა ძილოლონესი, ანტიოქელ მთავარეპისკოპოსისა, და ვითარმედ ყოველთათჳს ზრუნვისა სწორი არარაჲ არს ღვთისა სათნო-ყოფად, და ვითარმედ განუკრძალველად მიახლება წმიდათა საიდუმლოთა სასჯელისა დიდისა მომატყეებელ არს, დაღათუ ერთგუის ხოლო ვინმე ეზიარებოდეს წელიწადსა შინა. ხოლო აღმოთქუა უწინარეს ქრისტეს შობისა პირველ ხუთისა დღისა და იკითხების დეკემბერს ოცს. მამაო, გუაკურთხენ! — მე უკუშ განმზადებულ ვიყავ მწულალებელთა ღუაწლისა მიმართ წყობად, რათამცა ნეშტი იგი თანა-მღები აღმესრულებინა თქვენდა...“ 31 ვ — 37 ვ.

8. „თთუშსა დეკემბერსა კდ, წინა დღით ქრისტეს შობისა საკითხავი, თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუენისა ათანასი აღექსანდრელ პატრიარხისა. სიტყუა აღწერისათჳს ყოვლად წმიდისა ქალწულისა და ღვთისმშობელისა მარიამისა და იოსებისთჳს, რომელმან მითხოვა იგი. მამაო, გუაკურთხენ! — ვითარცა მუშაკნი იგი, რომელნი აღმოჰკუტდიან მიწასა გამოსადნობელსა ოქროსასა, რაჲამს ჰპოვიან ნაპრალთა მისთაგანი რაჲმე მცირე ნაწილი, ყოვლითურთ შეუდგინან მუშაკობასა მისსა, ვითარცა წინამძღუარსა შესაძინელისასა...“ 38 რ — 43 რ.

9. „თთუშსა დეკემბერსა კე, ყოვლად წმიდა და დიდებული შობა უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტესი. საკითხავი, თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა იოანე დამასკელისა, სიტყუა შობისათჳს უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესი. გუაკურთხენ, მამაო! — რაჲამს ზაფხული მოიწიოს, ყოვლისა სოფლისა ნიფთნი კუალად განახლებად მოიქცევიან...“ 43 ვ — 51 რ.

შენიშვნა: თარგმნილია გიორგი ათონელის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ოტიუდები, V, გვ. 179).

10. „თთუშსა დეკემბერსა კთ, წმიდისა მამისა ჩუენისა ვასილი ისაგორელ ეპისკოპოსისა სიტყუა ჩჩვლთათჳს, ბეთლემს მოწყუტდილთა. მამაო, გუაკურთხენ! — კუალად მევე ბერი სიტყუათა სტადიონად შევიყუანები...“ 51 ვ — 54 ვ.

11. „თთუშსა იანუარსა ვ, ნათლისღებისათჳს უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტესა, თქმული წმიდისა მამისა ჩვენისა იოანე ოქროპირისა. — და ვითარცა ველნი შუშნიერნი, ყუავილითა ოქროს ფერთა შემკულნი, და ვითარცა ხენი შუშნიერად შემოსილნი ფურცლითა და საღვურნი მფრინველთა ნივთად მგმობარეთანი, რომელთა იგი სმენითა ყურნი კაცთანი განუხუნიან...“ 54 v — 56 r.

შენიშვნა: ტექსტს მოსდევს: „თქმული იოანე ეპისკოპოსისა უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტეს ნათლისღებისათჳს საკითხავი“ (56 r—57 r).

12. „თთუშსა ძებერვალსა ზ, წმიდათა შორის მამისა ჩვენისა ამჟილოქე იკონიელისა სიტყუა მიგებებისათჳს უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესსა. მამო, გუაკურთხენ! — მრავალნი დიდთა მათ სახელოვანთა კაცთაჲანი საკრველ-ჰყოფენ ქალწულებასა და არსცა ჭეშმარიტად საკრველ, ვითარცა თანაზიარი ანგელოზთა...“ 57 v—61 r.

შენიშვნა: თარგმნილია ეფრემ მცირის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 180).

13. „თთუშსა ძებერუალსა იზ, შესხმა წმიდისა და დიდებულიისა მოწამისა თეოდორე ტირონისა, თქმული წმიდისა მამისა ჩვენისა გრიგორი ნოსელისა. გუაკურთხენ, მამო! — ერნო ქრისტესნო და სამწყსონო წმიდანო, სამეფონო და სამღუდლონო, რომელნი ეგე ქალაქთაგან და დაბათა და ყოვლით კერძო ერთბამად მოიწიენით...“ 61 v—67 r.

შენიშვნები: 1. ტექსტს მოსდევს: „სასწაულნი საკრველნი წმიდისა და დიდებულისა ქრისტეს მოწამისა თეოდორესნი“ (67 r—72 v).

2. თარგმნილია გიორგი ათონელის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 175).

14. „თთუშსა ძებერვალსა კდ, წმიდისა მამისა ჩვენისა თეოდორე სტოდელისა სიტყუა შესხმისა პოვნასა თავისა იოანე ნათლისმცემელისასა. მამო, გუაკურთხენ! — მესამე არს წოდება ესე, რომელი მოაქუს ჩვენდა ჰესენებისათჳს წინამორბედისა ღვინდელსა ამას ღლესა...“ 73 r—75 v.

შენიშვნა: თარგმნილია ეფრემ მცირის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 57. 183).

15. „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა იოანე ოქროპირისა თქმული იგავისა მისთჳს მეზუშრისა და ჭარისეველისა. მამო, გუაკურთხენ! — საყუარუნო, ორნი კაცი აღვიდეს ტაძრად ღოცუად, ერთი ჭარისეველი და ერთი მეზუშრე...“ 76 r—79 r.

16. „წმიდათა შორის მამისა იოანე ოქროპირისა სიტყუა უძღვებისათჳს შჳლისა. მამო, გუაკურთხენ! — მარადის თანა-მდებ ვართ ქადაგებად კაცთმოყუარებასა ღვთისასა, რამეთუ მის მიერ ცხოველ ვართ...“ 79 r—84 r.

17. „კკრიაკესა ჯორცთა აღებისასა, საკითხავი თქმული წმიდისა მამისა ჩვენისა ეფრემ ასურისა მეორედ მოსლვი-

სათვს უფლისა ჩუენისა იესო ქრისტესსა. მამო, გუაკურთხენ! — საყუარულნო, ნურარას პატივ-ჰსცემთ უფროს შეუორგულბელისა სიყუარულისა, რამეთუ ფრიად ვსცთებით დღითი-დღე ყოველსავე ყამსა ღამისასა...“ 84 r—91 v.

18. „შაბათსა ყუშლიერ იერისასა(!), ჰსენებასა წმიდათა მამათასა, სიტყუა წმიდისა მამისა ჩუენისა ეჭრემ ასურისა წმიდათა მამათათვს შესუწნებულთა. მამო, გუაკურთხენ!—გული ჩემი მელმის, შენდობელ მექმენით მე, ძმანო და მამანო კურთხეულნო...“ 91 v—93 v.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისაა (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუღები, V, გვ. 52).

19. „თხრობა დიდებულსა სასწაულსა, რომელი იქმნა წმიდასა მას მას(!) ზედა ჭურღმულსა საუფლოსაგან და პატიოსნისა ხატისა უფლისა ღვთისა და მაცხოვრისა ჩვენისა იესო ქრისტესსა და მუნ მისრულისათვს პატრიკისა და ქრისტეს-მოყუარისა მწიგნობრისა მისისა. მამო, გუაკურთხენ. თქმული ეფრემისი.—არარად არს ესრეთ მახარებელ სულთა ღვთის მოყუარეთა, ვითარ საქმეთა ღვთისა მიერ საკრველებით აღსრულებულთა...“ 94 r—98 r.

შენიშვნა: თარგმნილია ეფრემ მცირის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუღები, V, გვ. 181).

20. „თთუშსა მარტსა თ, წამება წმიდათა ორმეოცთა სევასტიას წამებულთა, რომელთა სახელები ესე არს: დომენტიანო, კირილე, ვალენტი, ევტუქი... გუაკურთხენ, მამო!—ყამთა ნოკევის მეფისათა იყო ღვენულება დიდი ქრისტეანეთა...“ 98 r—101 v.

შენიშვნა: ტექსტი ძირითადად მისდევს „ორმეოცთა წამების“ კიმენურ რედაქციას (შდრ. კ. კეკელიძე, ეტიუღები, V, გვ. 134).

21. „თთუშსა მარტსა კვ, წმიდათა შორის მამისა ჩვენისა იოანე ოქროპირისა სიტყუა ხარებისათვს ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩვენისა ღვთისმშობელისა და მარადის ქალწულისა მარიამისა. გუაკურთხენ, მამო! — კულად სიხარულისა ხარებაჲ, კულად განთავისუფლებისა უწყებაჲ, კულად აღმოწოდებაჲ...“ 102 r—104 v.

22. „თთუშსა აპრილსა ა, ცხოვრება წმიდისა და ნეტარისა დედისა მარიამ მეგვკტელისა. გუაკურთხენ, მამო!—გვთხრობდეს წმიდანი მამანი, ვითარმედ წმიდასა მამას ზოსიმეს გულმან უთქუა, ვითარ გვთხრა ჩვენ მისულა უდაბნოდ...“ 104 v—113 r.

შენიშვნა: 104 v-ს კიდევ მინაწერია მხედრულით: „მარიამ შეგვიპტელის აბაფია (!)“.

23. „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა ანდრეა იერუსალიმელისა კრიტელ მთავარეპისკოპოსისა, სიტყუა ლაზარეს-თვს, ოთხ დღე მომკუდრისა, რომელი იგი აღადგინა უფალმან. გუაკურთხენ, მამო!—ლაზარე შემოპკრიბა აწინდელი ესე შესაკრებელი და ვგულ-ვების სერობისა ყოფად...“ 113 v—123 r.

24. „წმიდათა შორის ნეტარისა მამისა ჩვენისა იოანე ოქროპირისა, კოსტანტინუპოლელ პატრიარხისა. საკითხავი, თქმული კვრიაკესა ბაიაობისასა. მამო, გუაკურთხენ! — საკვრველთაგან საკვრველბად და სასწაულთაგან სასწაულთა მიმართ უფლისათა ვიდოდეთ, ძმანო, და მოვიწივნეთ, რაოდენ შესაძლებელ არს ძალითი ძალად...“ 123 r — 127 v.

25. „იოანე მდაბლისა მონაზონისა და ხუცისა დამასკელისა სიტყუა ლელვსათვს განცემელისა და იგავისა მისთვს ვენაგისა, რომელი აღმოსთქუა დიდსა ორშაბათსა. მამო, გუაკურთხენ! — აღძრავს მე სიტყუად ერთ-არსი სიტყუად ღვთისა მამისა, რომელი იგი მამულთა წიხლთა არაოდეს განეშორა...“ 127 v — 131 v.

შენიშვნა: თარგმნილია ეფრემ მცირის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 67).

26. „წმიდათა შორის მამისა ჩვენისა იოანე ოქროპირისა სიტყუა დიდისა ხუთშაბათისა განცემისათვს იუდასგან და მიცემისათვს წმიდათა საიდუმლოთასა და რათა არა ვიგსენებდეთ ძვრსა. მამო, გუაკურთხენ! — მცირედ საჭირო არს ღღეს თქუენისა მიმართ სიყუარულისა თქმად...“ 132 r — 138 r.

შენიშვნა: თარგმნილია თეოფილე ხუცეს-მონაზონის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 74).

27. „დიდსა პარასკევსა საკითხავი ჯუარცმისათვს დაფულისა უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტესისა, თქმული ნეტარისა მამისა ჩვენისა გიორგი ნიკომიდელისა. მამო, გუაკურთხენ! — მაღალსა და აღმატებულსა სახილველსა აღიწია ქადაგებაჲ იგი სახარებისა...“ 138 r — 147 v.

შენიშვნა: თარგმნილია ექვთიმე ათონელის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 24).

28. „წმიდათა შორის მამისა ჩვენისა ეპიძანე კვბრელ მთავარეპისკოპოსისა სამღრთოთა გორცთა უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტესთა და დაფულისათვს და იოსებ და ნიკოდიმოსისათვს და ჯოჯოხეთს შთასლვისათვს უფლისა, შემდგომად განმაცხოველებელისა ვნებისა მისისა, რომელი ესე იკითხების დიდსა შაბათსა. მამო, გუაკურთხენ! — რაჲ არს ესე ღღეს ღუმილი მრავალი ქუეყანასა ზედა...“ 148 r — 156 r.

29. „წმიდათა შორის მამისა ჩვენისა გრიგორი ღვთისმეტყუშლისა საკითხავი პასხასათვს. მამო, გუაკურთხენ! — აღღვომისა ღღე და დასაბამი მარჯუშ და განვბრწყინდეთ კრებასა და ურთიერთარს შევიტყბნეთ...“ 156 r — 157 r.

შენიშვნა: თარგმნილია ექვთიმე ათონელის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 30).

30. „თთუშსა აპრილსა კგ, წამება წმიდისა და დიდებულისა მთავარმოწამისა გიორგისა. გუაკურთხენ, მამაო!—მაცხოვრისა ჩვენისა იესუ ქრისტეს პირველ საუკუნეთა მეუფებისა არა არს დასაბამი ღლეთა, არცა დასასრული ცხოვრებისა...“ 157 v—165 r.

შენიშვნები: 1. ტექსტი კიმენური რედაქციისა (იხ. კ. კეკელიძე, ვტიულები, V, გვ. 122).

2. ტექსტს მოსდევს: „უწყება საკრველებათაჲს წმიდისა და დიდებულისა ქრისტეს მოწამისა გიორგისა“ (165 r—177 r).

31. „წმიდათა შორის მამისა ჩვენისა იოანე ოქროპირისა სიტყვა ამალღებისათჳს უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესსა. მამაო, გუაკურთხენი — ბრწყინვალე არს ყოველი ღღესასწაული უფლისა განგებულებისა და განამბრწყინებელ გულებსა მორწმუნეთასა...“ 177 v—179 v.

შენიშვნა: თარგმნილია ეფრემ მცირის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ვტიულები, V, გვ. 180).

32. „წმიდათა შორის მამისა ჩვენისა გრიგორი ღვთისმეტყუელისა მეერგასისათჳს და სულისა წმიდისა. გუაკურთხენ, მამაო! — ღღეს ღღესასწაულისათჳს მცირედ ვჭილოსოფოსობდეთ, რათა სულიერად ეღღესასწაულობდეთ...“ 180 r—185 r.

33. „თთუშსა იუნისსა კდ, თქმული წმიდისა მამისა იოანე ოქროპირისა დაღუმებისათჳს ზაქარიასა და შობისათჳს წინამორბედისა სიტყუა შესხმითი. გუაკურთხენ, მამაო! — მოსე, დიდმან მსახურმან ღვთისმან, წინასწარმეტყველთა თავმან, ზღუს მოგზაურმან, რანდმან ჰაერისამან, ტაბლა-ყოფელმან მანანასამან, ჰსჯულისმდებელმან ღვთისამან, რომელმან მიიხუნა ფიცარნი დიდებულნი...“ 185 v—188 r.

34. „თთუშს იუნისსა კთ, წმიდათა შორის მამისა ჩუნისა იოანე ოქროპირისა, კოსტანტინუპოლელ არხიეპისკოპოსისა, შესხმა წმიდათა და თავთა მოციქულთა პეტრესი და პავლესი. გუაკურთხენ, მამაო!—ცისა და ქუშყანისა ურთიერთარს შესწორებისათჳს ჳღომასა ვჰხედავ ღღეს მოწეენილსა ამას ღღესასწაულსა პჳსენებასა წმიდათა მოციქულთასა...“ 188 v—191 r.

35. „თთუშსა აგვსტოსა ვ, ღირსისა მამისა ჩვენისა ექრემ ასურისა სიტყვა ძერისცუალებისათჳს უფლისა ღვთისა და მაცხოვრისა ჩვენისა იესუ ქრისტესსა. გუაკურთხენ, მამაო!—აგარაქისაგან მკაჲ სიხარულისა, ზოლო ვენაქისაგან ნყოფნი სანოვაგეთანი და წერილთაგან სწავლანი ცხოველსყოფენი...“ 191 v—195 r.

36. „თთუშსა აგვსტოსა იე, საციოთხავი ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელისა მიცუალებისათჳს, თქმული წმიდისა მამისა ჩვენისა ვასილი კესარიელისა, რაჟამს აღვიდა ქუეყანი თ ზეცად. მამაო, გუაკურთხენი!—რაჟამს სულისაგან წმიდისა ღვთისმშობელსა მარიაჲს გულისწმა-ყოჲ ჟამი განსლვისა მისისა ამიერ სოფლით, მამინ მხიარულ იქმნა სიბრძნითა სამღრთოთა...“ 195 v—212 v.

37. „ცხოვრება და მოქალაქობა წმიდისა მამისა ჩვენისა მაკარი ჰრომაელისა. მამო, გუაკურთხენ!—გვედრებით ჩვენ მდაბალნი ესე და გლახანი თეოფილე, სერგის და ევლენი, რათა ისმინოთ ცხოვრება ნეტარისა მაკარისი...“ 214 რ—217 ვ.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისაა (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 132).

38. „თთუშსა სეკდემბერსა კდ, წმიდისა პირველ-მოწამისა და მოციქულთა სწორისა თეკლასი.—მო-რა-უკუშ-ვიდოდა ჰავლე იკონია ქალაქად შემდგომად დევნულებისა მის, თანამგზავრად შეუდგეს მას დიმა და ერმოგენი, სპილენძის-მოქმენი მჭედელნი...“ 218 რ—226 რ.

39. „თთუშსა სეკდემბერსა ლ, წამება წმიდისა გაიანესი და მოყვასთა მისთა.—და იყო მათ ჟამთა ოდენ ეძიებდა ცოლსა დეოკლიტიანე კეისარი და წარავლინა ყოველთა მიმართ საბრძანებელთა მისთა გამოხატველნი ჭეშმარიტებით ჰასაკისა ფიცართა ზედა...“ 226 რ—235 რ.

40. „თთუშსა ოკდომბერსა იდ, წამება წმიდისა ყოვლად ქებულ[ი]სა ქალწულ[ი]სა პარასკევასი.—ესე ასული იყო ალათონიკოს, რომელისა სტრატიატისა, და მეუღლისა მისისა პოლიტასი, მორწმუნეთა მშობელთა...“ 235 ვ—238 რ.

41. „თთუშსა ოკდომბერსა კთ, თქმული წმიდისა ეფრემისი აბრაამ მონაზონისათჳს და ძმისწულისა მისისა მარიამისთჳს.—მნებაეს, საყვარელნი ჩემნი, თქვენსა მაგას ერთობასა სმენად დიდებული იგი საქმე აბრაამისი, რომელი ჰქმნა ჟამსა მას სიბერისა მისისასა...“ 238 რ—241 ვ.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისაა (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 118).

42. „თთუშსა დეკემბერსა თ, თქმულ[ი] წმიდისა მამისა ჩვენისა ეპიფანე კვპრელ ეპისკოპოსისა მუცლად ღებისათჳს ანნასა, რაჟამს ეხარა შობა წმიდისა ღვთისმშობელისა. გუაკურთხენ, მამო!—რად არს საიდუმლო ესე ახალი და დიდებული ღვთისა ქუეყანად გარდამოსლვა და დაძველებულისა მის ბუნებისა ბრწყინვალედ განახლება...“ 242 რ—246 ვ.

შენიშვნა: თარგმნილია თეოფილე ხუცესმონაზონის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 161).

43. „თთუშსა დეკემბერსა კბ, წამება წმიდისა ქალწულ-მოწამისა ანასტასიასი.—და იყო ჟამსა მას რაჟამს მოიქცა მეფე დეოკლიტიანე მაკედონიად სურმიად, აუწყეს მას, ვითარმედ ანასტასია ჰმსახურებს წმიდათა...“ 247 რ—253 ვ.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისაა (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 119).

44. „თთუშსა დეკემბერსა კე, შობისათჳს უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტესა, თქმული წმიდათა შორის მამისა ვრიგორო-

ღვთისმეტყველისა. მამაო, გუაჟურთხენ!—ქრისტე იშუშის — აღიდებდით, ქრისტე ზეით მოვალს — მიეგებოდეთ...“ 254 r—259 r.

შენიშვნა: თარგმნილია ეფრემ მცირის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 178).

45. „თთუშსა იანუარსა ვ, წმიდათა შორის მამისა ჩვენისა გრიგორი ღვთისმეტყველისა სიტყუა ნათლისღებისათჳს. გუაჟურთხენ, მამაო!—კულად იესუ ჩემი და კულად საიდუმლო საიდუმლო არა საცთურიანი, არცა უმკობელი, არცა საწარმართოსა საცთურისა და მთურალობისა...“ 259 v—265 v.

შენიშვნა: თარგმნილია ეფრემ მცირის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 180).

46. „თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა ვასილი კესარია კაბადუკიელისა, შესხმა წმიდათა ორმეოცთა მოწამეთა. გუაჟურთხენ, მამაო!—მარტულთა ჭსენებითა ოდესმე იქმნა განძლომაჲ მოყვასისა მათისა, რამეთუ საკუთართა მათ და საყვარელთა მონათა მიმართ მეუფისათა პატივი სხვათა მათ და უღარესთა შეონსათა სასწაული არს მათისა უფლისა მიმართ ერთგულებისა...“ 265 v—270 v.

შენიშვნა: თარგმნილია ექვთიმე ათონელის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 17).

47. „თთუშსა იულისსა კდ, წამება წმიდისა ქრისტინასი. — იყო ვინმე ქალი ნეტარი წმიდა ქალაქსა შინა ტჯროსსა სასოებითა ღვთისათა ქალწული ქრისტინა ვითარ ათერთმეტის წლის...“ 271 r—278 v.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისა (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 139).

48. „თთუშსა იულისსა კე, ცხოვრება ანტიგონესი და მეუღლისა მისისა ევბრაქსიასი და ასულისა მათისა, რომლისა სახელი ევბრაქსიავე. — დღეთა ღვთის-მსახურისა თეოდოსი მეფისათა იყო ვინმე კაცი, სახელით ანტიღონე...“ 279 r—290 r.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისა (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 120).

49. „თთუშსა აგუსტოსა ლა, საკითხავი, თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა გერმანოს მთავარეპისკოპოსისა კოსტანტინუპოლელისა სიტყუა სატფურებისათჳს ტაძრისა ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩვენისა ღვთისმშობელისა, რომელ არს ხალკოპრატისა და ეწოდების სოროჲ, და მას შინა დადებისათჳს პატიონისა და წმიდისა სარტყლისა მისისა და ყოვლად სამსახურებელთა და თაყვანის-საცემელთა საზღვიველთა უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტესთა. გუაჟურთხენ, მამაო! — დიდებული ითქუა შენთჳს, ქალაქო ღვთისაო, სამღრთოთა სულითა აღძრული დავით მილაღებდინ ჩვენ...“ 290 v—294 r.

შენიშვნა: კრებულში შესულ ძველთა უმეტესობა მეტაფრასული რედაქციისა,

ანდრძი (გადამწერისა): „ალიწერა წიგნი ესე მეტაქრასი, რომელ არს საკითხავი უდიდესთა დღესასწაულთა, დიდთა და მცირეთა, ჰრჩევით გამოჩეულთა, საწაღი და სასურველი მრავალმთის უდაბნოსა გარესჯიხასა, თუთ სამარხოსა. სანატრელისა მამისა დავითისასა, უნდოსა მიერ ბერისა ნიკოლოს ვაჩნაძისა, რომელიცა მხილველთაგან ლოცვით მოხსენებას ვითხოვ და ცთომისათჳს შენდობას, წელსა ჩემს, მაისი იღ“ (294 v).

მინაწერები (ზედა ყდის საცაე ფურცელზე): I. „Милостивому Государю Князю Анд...“

2. „Господину Еристову“ (გვარი გადახაზულია).
3. ... князя приходил (?) Васил“.
4. მინაწერია ქვედა ყდის საცაე ფურცელზეც.

(1589)

4625

რუსულდანიანი. XIX

238 ფ.; 38 × 21; ქალაღი: ლურჯი და თეთრი; კოლენკორგადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული (ორი ხელი), სათაურები სინგურით; [XIX]; დაუწერელია: ფფ. 1—6, 178, 193 გ, 224 — 238; კვირინშანი: ლურჯი ქალაღისა: 1816 (11 ფ.), თეთრი ქალაღისა: 1836 (178 ფ.).

„რუსულდანიანი ეწოდების ამა წიგნსა.—იყო ქვეყანასა ზმირისასა დიდებული და სახელგანთქმული, რომელსა სატელად ერქვა აფთვიმენე...“ 7 გ—223 v.

წყდება: „...რა მიველ პალატსა მეფისასა, მუნებური ვეზირი მიცნობდა...“

შენიშვნები: 1. ხელნაწერის ნაკლები ადგილები შევსებულია. თეთრი ქალაღით: ნაწერია სხვა ხელით (ფფ. 7, 12, 13, 171, 179 — 223). ტექსტს ერთვის ილუსტრაციები, შესრულებული ჩამატებულ თეთრ ქალაღზე (19 გ, 57 გ, 58 გ, 200 გ).

2. ტექსტს 177 v-სა და 179 გ-ს შორის აკლია III კარი (შდრ. რუსულდანიანი, ი. აბულაძისა და ივ. გიგინეიშვილის რედაქციით, თბილისი, 1957, გვ. 246—321). ტექსტი წყდება IV კარზე (შდრ. იქვე, გვ. 403).

3. აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 481, ხელნაწერი № 250).

(1590)

4626

რუსულდანიანი. XIX

138 ფ.; 32,7 × 20,7; ქალაღი: მუყაოს ყდა, დაშლილი; მხედრული, ორი ხელი: I (1 გ — 118 v), II (118 v — 133 v); სათაურები და დასაწყისი სიტყვები სინგურით; [XIX]; დაუწერელია: 48 v, 134 გ — 138 v; შემოწირულია დავით გურამიშვილისაგან.

„კარი მეოთხე, რუსულდანიანი. აქა ამბავი ყვითელის ქალაქის კელმწიფის ნუშრევანისა და ძისა მისისა ხოსროსი, კარგის ჭაბუკისა.—მეოთხემან ძმამან გურზიმ სტქვა: თქვენ ჩემნი უფროსნი და ბატონნი ხართ...“ 1 გ—133 v.

შენიშვნები: 1. ტექსტი შეიცავს მხოლოდ IV კარს: „აჲ ამბავი ყვითელის ჭალაჭის ჯელმწიფის ნუშრეანისა...“, რომელიც გამოცემის მიხედვით III კარია (შდრ. რუსუდანიანი, ი. აბულაძისა და ივ. გიგინეიშვილის რედაქციით, თბილისი, 1957, გვ. 246).

2. ტექსტს ბოლოში ერთვის ორსტროფიანი ლექსი:

„ეფრათის შვიდნი ნაკადნი, სამოთხით გამომდინარე,
თეთით შვიდ-შვიდ შტოდ იყოფის, ღეთის წყალობისა მინარე...“

3. აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 482, ხელნაწერი № 251).

(1591)

4627

კრებული. 1853

166 ფ.; 34 × 21; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული, სათაურები და სტროფის დასაწყისი სიტყვები სინგურიით; 1853 წ. (105 v, 162 v); დაუწერელია: ფ. 106, 163 r—166 v; შემოწირულია დავით გურამიშვილისაგან.

1. „ამბავი სპარსული, ქართულებრ ნათარგმანები, ქვეყნის მპყრობელისა ბარამ ჯელმწიფისა.—

შე ერთო ღმერთო, უკვდავო, მამო ყოვლის მპყრობელო,
შე შემოქმედო ცათა და ქვეყნად მფლობელთა მფლობელო...“
1r—105v.

შენიშვნა: გამოცემულია კ. კეკელიძის რედაქციით, ნოდარ ციციშვილი, შვიდი მთები, ქართული წიგნი, 1930.

ანდერძი (გადამწერისა): „განსრულდა წიგნი ესე დიდბარამიანი ჩუგ წელსა, იანუარის ე დღესა“ (105 v).

2. „ქარი პირველი. დასაწყისი ჯონშერ ჩინელთა მეფისა ამბავი, რომელსა ზედან იწყების მიჯნურობა გულიჯანრისა და ბარამისა, სასმენლად საამო.—

არსებით ვხადი ერ[თ] უფლად სამ სახედ გვაგონებასა,
მამისა მიერ ძესა და ეგრეთ სულისა თნებასა...“ 107r—162v.

შენიშვნა: ყდაზე დაკრულ ფურცელზე წერია: „დიდბარამიანი და პატარა ბარამიანი.“

ანდერძი (გადამწერისა): „განსრულდა წიგნი ესე პატარა ბარამიანი ჩუგ წელსა, იანუარის ეთ-სა დღესა“ (162 v).

მინაწერი (ფანქრით, ზედა ყდის საცავ ფურცელზე): „ეს წიგნი ეკუთვნის კენისა ქეთევან გურამოვისასა.“

(1592)

4628

მილორდიანი. 1819

02 + 147 ფ.; 21 × 16,8; ქაღალდი; თეთრი (1r—3v) და ლურჯი (4r—147v); მუყაოს ყდა, დაშლილი, ფურცლები დაზიანებული; მხედრული, ორი ხელი: I (1r—

3 v), II (4 r — 147 r); 1819 წ. (147 r); გადაშწერი: ოსეფ ტერ ვართან ქამოიოვი (147 r); დაუწერელია: 147 v; ჭვირნიშანი: 1815 (ფფ. 8, 11); შემოწირულია დავით გურამიშვილისაგან.

[კომაროვი მათე], „ქარი პირველი. ანგლიელი გიორგი მილორდისა მცნობცბთა (!) ვისიმე საამოთ სასმენელი. — წარსულსა დროსა ევროპიელნი არა იყენენ ქრისტიანობის მიმღებელნი და ცსცხოვრობდნენ კერპთმსახურებასა შინა...“ 1 r — 147 r.

შენიშვნები: 1. ტექსტის ნაკლები ადგილი დასაწყისში შევსებულია თეთრი ქაღალდით, სხვა ხელით (1 r — 3 v), ტექსტის ძირითადი ნაწილი (4 r — 147 r) ერთი ხელით ჩანს გადაწერილი, თუმც დასაწყისი ფურცლები (4 r — 10 r) გაკრული ხელითაა ნაწერი.

2. ნაწარმოების ავტორისა და მისი მთარგმნელის შესახებ ქართულ ენაზე იხ. ტ. რუხაძე, ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან XVI—XVIII სს., თბილისი, 1960, გვ. 278—279.

ანდერძი (გადამწერისა): „სრულ იქმნა ისტორია მილორდ გიორგისა კელითა ოსეფ ტერ ვართან ქამოიოვისათა ამ ქართულს ჭორონიკონს ფფ, წელსა ჩყით, თვესა მარტსა კა“ (147 r).

მინაწერი (ზედა ყდის საკვე ფურცელზე): „მილორდის წიგნი“.

(1593)

4629

დიდმოურავიანი. XIX

63 ფ.; 19 X 16; ქაღალდი; მუყაოს ყდა, დაზიანებული; მხედრული; ფურცლის კედები შემახანულია, ხელნაწერს აქვს მოხატული საზედაო ასოები და თავსაქალები, შესრულებული შავი მელნითა და სინგურით; მინიატურებია 13 r-სა და 19 v-ზე; [XIX]; დაუწერელია: 23 r, 62 r — 63 r; შემოწირულია დავით გურამიშვილისაგან.

„ამბავი ვალექსით გარდათარგმნილი დიდის მოურავის გიორგის ძისა შაუშისა, რომელი იყო ტფილისისა, ქცხინუალისა და კავკასიის მთისა მდავლეთისა მოურავი, კაცი ძლიერი, საგვლოვანი, პაეროვანი და ომისა ფრიად შემმართველი, რომელიცა დაშვრა დიდითა შრომითა საქართველოსა ზედა ქართლსა და კახეთსა, რომელმანცა მრავალგზის განათავისუფლნა საქართველო ყიზილბაშისა მეორისა შაჰაბაზისაგან აოხრებასა და იყო მთავარი ქართლის სამეფოსა შინა, მდიდარი ფრიად. —

მეფესა ქართლის ცხოვრება ებრძანა განექსულებით, ხოლო რუსთველის ბაასი კახთ მეფის საქმე სრულებით...“

1 r — 110 r.

შენიშვნები: 1. კიდევზე გატანილია სიტყვები განმარტებებითურთ (3 r, 4 r, 6 r — 8 r).

2. გამოცემულია გ. ლეონიძის მიერ (დიდმოურავიანი, თბილისი, 1939).

ანდერძი: „დასასრული დიდის მოურავის ამბისა, ლექსად თქმული თსცივე ტომის ოსებ ტფილისის მიტრპალიტისაგან, კურთხეულმცა არს სული მისი, ამინ. გეძლუნას ჩემგან წიგნი ესე“ (61 v).

(1594)

4630

თიმსარიანი. XIX

102 ფ.; 21,5 X 16,5; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული, სათაურები და დასაწყისი სიტყვები სინგურით; ნაკლები; [XIX]; ჭვირნიშანი: 1825 (ფ. 3); დაუწერელია: 24 v,

25 წ; 97 v — 102 v; შემოწირულია დავით გურამიშვილისაგან.

„ქარი პირველი. დასაწყისი ინდოთ ხელმწიფის ანბავი მეფის პატრონის თეიმურაზისაგან პარსთა(!) ენისაგან ქართულად ნათარგმნილი(!), სამოდ სასმენელი.—იყო ხელმწიფე ერთი ინდოეთისა სამეფოცა, ნათესავდ ჩინგთა ძველთა გვართა ხელმწიფეთა შვილი...“ 1 რ—199 რ.

წყდება: „...ჩემი საგლმწიფო ყოვლის ავის საქმისაგან გაწმენდილი დამავლია, სამართლითა სავეს და მტერთაგან შეუფარებელი. აწე ნურცა...“

შენიშვნები: 1. ტექსტი გამოცემულია (იხ. თეიმურაზ მეორე, თხზულებათა სრული კრებული, გიორგი ჯაკობიას წინასიტყვაობით, რედაქციით, ლექსიკონით და შენიშვნებით, თბილისი, 1939). გამოცემაში ხელნაწერი S — 4630 აღნიშნულია P ლიტერით.

2. ბოლოში ტექსტი გაწყვეტილია (შდრ. გამოცემას, გვ. 222).

მინაწერი: ქვედა ყდის საცავ ფურცელზე.

(1595)

4631

ჩარღავრიშინი. 1829

143 ფ.; 22 X 17; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული; 1829 წ. (ფ. 131); გადამწერი: აზნაური მოსესა ყორღანოვი (ფ. 130); შემოწირულია დავით გურამიშვილისაგან; დაუწერელია: 131 v—133 v, 134 v—137 რ, 138 v—141 v, 142 v—143 y; ქვირნიშანი: 1828 (ფ. 133).

„ქარი პირველი, დასაწყისი და შესაქცევარი. ამა წიგნსა ჩარღავრიშინი ეწოდება, ესე იგი ოთხი დავრიშის ამბავი არს. რომელთაცა არა გსმენოდესთ, ისმინეთ და ყურად მიიღეთ.—იყო ჯელმწიფე კოსტანტინეპოლესა შინა მორჭმული, გამდიდრებული და ყოველსა ქუცყანასა სახელგანთქმული...“ 1 რ—130 რ.

შენიშვნები 1. დასაწყისში ხელნაწერს ჰკლებია ორი ფურცელი. ნაკლები პირველი ფურცლის ნაკვალად ხელნაწერში ჩაკერებულია სხვა ხელით ნაწერი ფურცელი.

2. 131 რ-ზე გადამწერის ხელით მიწერილია [გამოცანა]:

„ორსა ბროლის ბურჯსა შუა შიგან უფასო თვლია,
იავუნდისა აუზი, მაშიგან ვარდის წყალია,
გარემოს ქალა ავლია, ვერ დასწევას ნაპერწყალია.
და ყველა მახუდან ვაჯისობს; მეფე და მისნი სპანია.
ვინცა ამა ლექსი შეიტყობთ, ხართ სიბრძნე მოსაწონია.“

3. ჩარღავრიშინი რამდენჯერმე გამოცემული: ე. ხელაძის მიერ 1876 წ. და 1890 წ., დ. კახაროვის მიერ 1913 წ.

ანდერძი (გადამწერისა): „დაიწერა წიგნი ესე და დასრულდა ჯელითა მისითა აზნაური მოსეს ყორღანოვისათა ორთაქალის კარახტინში ბრწყინვალის კინაზ რევას თუმანოვისათვისა საკითხავად, შესაქცევრად და ძველთ ანბავთა საგონებლად. ვითხოვთ ამა წიგნსა მქონელთა და ანუ აღმოჩიხველთა, რომელთაცა კითხვით შექცევა მოინებთ, არა გაგვიცხვით, თუმცა რაიმე შეკდენა იხილოთ, არამედ მოვეხსენიოთ ჩვენ ამისი ცოდვილი ზემორე ხსენებული აღმომწერალი, რომელნიცა იქვენცა იყვნეთ წინაშე ღვთისა ხსენებულნი. ამინ.“

კურთხეულ. შყოს, რომელმანცა ამგვარი შესაქცევარი და(!) საკითხავად გარდაწეროს, მაზედან იქირანახლოს, ამად, რომე ქვეყანათა ზედან ბირველნი და ძველად გასრული საქმე არ ამოვარდეს და მათთა გარდავლილ ფალავანთა და ანუ სხვათა ანბანნი არ ამოვარდეს, მეორეთ გარდაწეროს და განაახლოს. შესაქცევრად კარგია და, თუმცა მკითხავს ჩაუვარდება, თეთ შეექცევა და სხვათაც შეაქცევს. ყმაწვილმან ამგვარი წიგნები იკითხოს, კი მსწავლელიც შეიქნება და ენასაც ვაიტებს, მრავალს შეიმატებს და მარადის გამოიყენებს სამღვთო თუ საეროში კელმწიფეთა თუ ამხანაქანა. ესეი მოხვდება, რომ კითხვა და სწავლა დიდათ გამოადგეს.

აღიწერა წიგნი ესე, რომელს ეწოდების ჩ ა რ დ ა ვ რ ი შ ი ა ნ ი, სპარსთაგან გარდმოწერილი ჭართულსა ენასა ზედან დროსა მისის დიდებულების ნელმწიფის ნიკოლაი პავლოვიჩისასა, რომელსაცა ეპყრა საბრძანებულნი თვისნი რუსეთი და სრულიად საქართველო, ესამა მთავარმმართველობისასა მის პრწყინვალესობის დენერალ-ატიუტანტი ღრაფ პასკევიჩისასა, რომელმანცა თვისითა ბედნიერობითა ქმნა მძლავრობანი სპარსეთსა ზედან და დაიპყრა ქვეყნები მათი და აგრეთვე ოსმალთაგანი, არა თუ მარტო ქვეყანანი, არამედ წარმოგზავნა სარასკანი და ფაშანი, ტყვენი მრავალნი, რომელ ყოველგან განითქო ანბანნი ესე და დაპყრობა აზრუმისასა თვესა იენისის დღესა, და კულავად შყოს მძლავრი მტერთა თვისსა ზედან, ამინ და ამინ. ჩყეთ წელსა 18² 29¹ (130¹ — 131¹ r). ანდერძში რევაზ თუმანოვი ჩაწერილია ამოშოლად აღვიღზე. როგორც ჩანს, მის ნაცვლად ჯერ სხვა სახელი ეწერა.

მენაწერები; 1. „მღთით ვიქორწინე თავადსა ალექსანდრე დავითის ძეს გურამოვთან ჩყედ წელსა. მღთით დაიბადა ასული ჩემი ოლინკა ჩყენ წელსა მარია-მოზის 6 დღესა ქალაქს ტფილისს და მონათლულ იქმნა კეთლშობლის იესეს სულხანოვისა მიერ“ (134 r).

2. „ღვით ჩემ შვილს გიორგის წიგნი გაუგზავნე რუსეთს ფოტრით თიბათის ვბ დღეს, ჩყოვ წელს“ (134 r).

3. „ჩყლბ წელსა, თიბათის დ დღესა წავიდა ჩემი შვილი გიორგი რუსეთს კორპუსტში. ღმერთმან მშვიდობითა ჰყოს მგზავრობა მისი და ბედნიერათ დაქაბრუნოს“ (137 v).

4. „ჩყლგ წელსა, თიბათის ით დღესა ღვით წავიდა ჩემი მეორე შვილი, დიმიტრი რუსეთს კორპუსტში. ღმერთმან მშვიდობითა ჰყოს მგზავრობა მისი და ბედნიერათ დაქაბრუნოს“ (137 v).

5. „ჩემი მესამე შვილი ჩყლე წელსა, მარია-მოზის იზ დღესა ღვით წავიდა ჩემი შვილი აპოლონ რუსეთს კორპუსტში. ღმერთმან მშვიდობითა და ბედნიერ ჰყოს მგზავრობა მისი: თავადი რევაზ თუმანოვი (138 r).

6. [გამოცანა] „ფრანგნი და ურიანი ხომალდსა შინ ისხდნენ და ხომალდი დამძიმდა. და ფრანგთა ურიანი ისე დაქყენეს, რომ ხომალზედ (!) რო რვა შესრულდებოდა და მეცხრეს ზღვაში გარდაქაგდებდნენ. და ფრანგთა ურიანი გადაყარეს ზღვაში და მათი საქონელი სო (!) მათ დარჩათ და თვითონც მორჩნენ“ (142 r).

7. „ოთხი წითელი, ხუთი თეთრი, ორი წითელი, ერთი თეთრი, სამი წითელი, ერთი თეთრი, ერთი წითელი, ასი თეთრი, ასი წითელი, სამი თეთრი, ერთი წითელი, ასი თეთრი, ასი წითელი, ერთი თეთრი“ (142 r).

8. 142 v-ზე მინაწერია სომხურ ენაზე.

9. „ეს წიგნი ეკუთნის კნინა თამარ თუმანოვისას. ეგვე მინაწერი გაკეთებულია ქართულად ნუსხურითაც, აგრეთვე სომხურ და რუსულ ენებზეც. ქვევით მიწერილია თარიღი: „1832-го года“ (ქვედა ყდის საცავ ფურცელზე).

(1596)

4632

ს.-ს. ორბელიანი, სიბრძნე სიცრუისა. XVIII

92 ფ., 19,5 × 16; ქაღალდი (სხვადასხვა); ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; მხედრული (ორი ხელი), სთაურები და დასაწყისები სინგურით; [XVIII]; ჭვირნიშანი:

1781 (57 ფ.); შემოწირულია დაეთ გურამიშვილსაგან.

„წიგნი სიბრძნე სიცრუვისა, ნათქვამი სულხან ორბელიანისა ჟამსა სიჭაბუკისა მისისასა. — იყო ზღმწიფე ერთი, რომლისა საქმენი არავისგან მოიგონებინ...“ 1 r — 92 v.

შენიშვნები: 1. ხელნაწერის ნაკლები ადგილები შეესებულა სხვა ხელით ნაწერი ფურცლებით (5 r — 7 v, 88 r — 92 v).

2. გამოცემულია (იხ. სულხან-საბა ორბელიანი, თხზულებანი, I, გამოსაცემად მოამზადეს ს. ყუბანეიშვილმა და რ. ბარამიძემ, თბილისი, 1959). S—4632 ხელნაწერის შესახებ იხ. იქვე, გვ. 268.

მინაწერები: I. „ეს სიბრძნე სიცრუის წიგნი თუმცა ზაქარია ფალენოვისაა(!), მაგრამ ახლანოთა ტერტერას ძის მურადოვისაა“ (1 r).

2. „მომისხენე მე, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუფევითა შენითა“ (13 r).

3. „მომისხენე, უფალო, სადაცა მართალნი იხსენებინ, სული მონისა შენისა — ს. ტყავაძე“ (46 v).

4. მინაწერებია აგრეთვე: 2 v, 18 v, 34 r, 37 v, 40 v.

(1597)

4633

კრებული. XIX

63 ფ.; 21 X 17; ქაღალდი, სხვადასხვა; კოლენკორგადიარული მუყაოს ყდა, ახალი რესტავირებული; მხედრული, სამი ხელი: I (1 r — 29 v), II (30 r — 39 v), III (40 r — 53 r); ნაკლები; [XIX]; დაუწერელი: 48 v, 54 v — 56 r, 57 v — 59 v; შემოწირულია დაეთ გურამიშვილსაგან.

I. [ქრისტეს ცხოვრება]. — „საჯელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისათა, ამინ. ღუთისმოყუარებამან თქუწმან და კეთილქმსახურებამან კეთილად უწყის, რამეთუ უფალი უფალთა და მეუფე მეუფეთა, შემომქმედი ყოველთა ქმულთა, მხოლოდშობილი ძე ღუთისა მეუფისა ზეციერისა დღეს ჯორციით მოკლდა ჩუწნოვს...“ 1 r — 29 v.

წყდება: „... და შემდგომ წარგრაგნეს იგი არმენაკსა წმიდასა სულნელთა მათ თანა, ვითარცა ჩუწულება იყო...“

შენიშვნა: მოთხრობილია ქრისტეს ცხოვრება საიდუმლო სერობიდან აღსასრულამდე.

2. „ქება და დიდება ქალწულის მოწამის წმინდა მარიანასი...“

თვით მშვენიერი, ბრწყინვალე იყო უფლისა ნებისა, ქალწული წმინდა, მლოცავი იყო ქრისტეს წამებისა...“

30 r — 40 v.

წყდება:

„...დასწერა ნიში ჯვარისა, ლამის მით წარწყმედლისა და აწ ამას იქით ეშმაკი ნულარ მოელის ლხენასა...“

შენიშვნა: ილუსტრაციებისათვის გაშვებული შემოხაზული ადგილები, ჰყვით მიწერილია ილუსტრაციების შინაარსი.

3. (ნანი). —

„მოისულწნე, მოისულწნე,
შვილო ჩემო, საყვარელო,

ტკბილის ძილით დაიძინე,
გულს ნათელი დაიფინე,
ნანი, ნანი, ნანი, ნანი...“ 41r—42v.

შენიშვნა: ლექსი ცამეტსტროფიანია, მიძღვნილია ქრისტესადმი.

4. „სიზმრის წიგნი.— № 1. დღე მთვარისა პირველი კეთილი არს ყოვლისა საქმისათვის...“ 43r—47v.

წყდება: „...ესე არს ბოროტი ვარსკვლავი, რომე განეცხადა ღმერთი...“

5. [სამკითხაო წიგნი].— „ა. ჭი კაცო, გიხსნას შენ ღმერთმან ყოვლისა განსაძღვლისაგან...“ 49r—53r.

შენიშვნები: 1. ტექსტს უძღვის ცხრილი (48r).

2. ხელნაწერს ბოლო ფურცლებად ერთვის რესტავრაციის დროს ძველი მუყაოს ყდიდან ამოღებული ორი ფურცელი (61, 62 ფფ.) XVIII-ის მიწურულისა, შეიცავს ფრაგმენტს თხზულებიდან „ალსარება სარწმუნოებისა სომეხთა ეკლესიისა“.

მინაწერები: 1. „ჩუნდ წელსა, გორგობის იდ დღესა ვიქორწინეთ მე, თავადის რევაზ თუმანოვის ასულმა ქეთევანმა და თავადმა ალექსანდრე დავითის ძემ მურამოვმა“ (53v).

2. „ჩუნდ წელსა, მარიამობის 11 დღესა დაიბადა პირმშო ასული ჩემი ოლ და და მონათლულ იქმნა კეთილშობილის იასე სულხანოვისა მიერ“ (53v).

3. ჩუნდ წელსა, ფებერლის ქვესსა მღვთით დაიბადა ქე ჩემი დავით და მონათლულ იქმნა თავადის პართენ ბარათოვისა მიერ“ (53v).

4. „ჩუა წელსა, ენკენის თვის 28 დღესა მღვთით დაიბადა მეორე ასული ჩემი მაშოკო და მონათლულ იქმნა თავადის თადეოზ გურამოვის ასულის ოლიკოს მიერ“ (53v).

5. „ჩუი მღვთით დაიბადა მესამე ასული ჩემი ნინა აპრილის ცხრასა და მონათლულ იქმნა კეთილშობილის ვანო პაიქაძისაგან“ (54r).

6. იგივე მინაწერები გაპიორებულია ფანქრით 54r-ზე, 56v-ზე და 57r-ზე. მინაწერებია აგრეთვე 60v-ზე და 63r-ზე.

(1598)

4634

კრებული. XVIII

102 ფ.; 16,7 X 10,5; ქაღალდი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი ხის ყდა, ქვედა ყდის საცავ ფურცლად გამოყენებულია ნუსხურით ნაბეჭდი ფურცელი; მხედრული, საზედაო ასოები მთავრულით, სათურები და საზედაო ასოები სინგურით; [XVIII]; ჰვირნოზანი: 1788 (ფფ. 12, 13); დაუწერელია: 78 v, 102 v.

1. „მოკლედ სიტყვს-გება სოკრატისად, სწავლა პირველი და სხვათაცა ძილოსოფოსთა ქართულს ენაზედ თარგმნილი.— კეთილის კაცის წესი არ არის კაცს პირში აქებდეს და უკან სძრახედეს...“ 1r—78r.

შენიშვნები: 1. ხელნაწერი „აპოთეგმატას“ ვრცელ რედაქციას შეიცავს (იხ. ლ. ძო-წენიძე, რუსული „აპოთეგმატას“ ქართული რედაქციები, თბილისი, 1959, გვ. 40);

2. თარგმნილია რუსულიდან ერასტი თურქისტანიშვილის მიერ (იხ. იქვე, გვ. 43—44).

2. „ქარი პირველი. დასაწყისი ამირნასარიანი, თქმული სპარსთა ენისაგან ქართულად ბატონის შვილის განმგებელის ვახტანგისაგან. ანდერძი შამქირისა ძისა თუსისა თანა.—იყო ჳელმწიფე ქეჟაოზ და შვილი მისი ამირნასარ, და შვილი ამირნასარისა—ალექსანდრე, შვილი ალექსანდრესი—ყაბოზ, და შვილი ყაბოზისი—შაქირ...“ 79 r — 102 r.

შენიშვნები: 1. ტექსტი გამოკლევითურთ გამოცემულია (იხ. გ. იმედაშვილი, ყაბუზ-ნამეს ქართული ვერსია ამირნასარიანი, ლიტერატურული ძიებანი, IX, გვ. 347—373).

2. აღწერილობა ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 443—444, ხელნაწერი № 209).

მინაწერი: ზედა ყდის საცავ ფურცელზე.

(1599)

4699 ა

ლექსი. 1865

2 ფ.; 22 × 17,5; ქალღი; მხედრული; 1865 წ. (2 v); ადგილი: გორი (2 v).

[ლექსი]. —

„ქვეყნის მპყრობელის მემკვიდრე, ჳაბუკო ყვავილოვანო, ყველგან საქებრად განთქმულო, სვე-სრულო, სახელოვანო...“

1r — 2v.

შენიშვნები: 1. H — 2762 ხელნაწერში ლექსის ავტორად გატანილია ინიციალები ე. ე. ამის საფუძველზე ავტორად აღდგენილია ეკატერინე ერისთავისა (იხ. H კოლექციის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, VI, თბილისი, 1953, გვ. 168, ხელნაწერი № 2762 : 1).

2. აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 466 — 467, ხელნაწერი № 233). ე. თაყაიშვილის აზრით „ლექსი მიღწენილია უფლისწულის ნიკოლოზ ალექსანდრის ძის გარდაცვალებსადმი“ (იხ. იქვე).

ანდერძი: „1865-სა წელსა, აპრილის 20-ს დღესა, გორსა“ (2 v).

4699 ბ

ლექსი. XIX

1 ფ.; 21 × 13,5; ქალღი; მხედრული; [XIX]; დაუწერელია 1 v.

[ლექსი]. —

„მასვე ვვედრებ, ვინც სიცოცხლე დანასა,
ვინც მშვენებით გული სრულად დანასა...“ 1r.

შენიშვნა: აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 467, ხელნაწერი № 234).

4699 გ

პასუხი. 1858

1 ფ.; 20,5 × 13; ქალღი; დაზიანებული; მხედრული; 1858 წ. (1 v).

„პასუხი.—

ცეცხლი მოედოს, ვინც რომ ენდოს ეხლანდელ კაცსა,
ცივ-უგრძნობელსა, უღმობელსა, ქალთ მატყუარსა...“ 1რ-v.

შენიშვნები: 1. აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II; გვ. 467, ხელნაწერი № 234).

2. უძღვის ეპიგრაფი: „ცეცხლი მოედოს, ვინც რომ ენდოს ღამაზსა ქალსა“, რომლის ავტორადაც Q-27 ხელნაწერში მოხსენიებულია ბარამ ბარათაშვილი (იხ. Q კოლექციის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, I, თბილისი, 1957, გვ. 24, ხელნაწერი № 27 : 20) 1რ-ზე სხვა ხელით გაკეთებულია მინაწერი: „ჩემის სიყრმის მეგობრობის დროს დაწერილი თ. პავლე ალექსანდრეს ძის თუმანიშვილისა. ქუთაისში მომრიგებელ მოსამართლედ იყო 1880 წლებში“. ამ მინაწერის საფუძველზე კ. ე. თაყაიშვილი ვარაუდობს, რომ ეს ლექსი დაწერილია პავლე თუმანიშვილის ლექსის პასუხად (იხ. ე. თაყაიშვილის დასახ. აღწერილობა).

ანდერძი „1858-ს წელსა, ენენისთვის 13-სა, ე. ი.“ (1 v).

4699 დ

ლექსი (ფრაგმენტი). XVIII

1 ფ.; 17,5 × 21,5; ქაღალდი; მხედრული, სტროფის დასაწყისი სიტყვები სინკური; [XVIII]; აწვს ჭვირნაშანი.

[ლექსი].—

„...მათ განმაშორონ გზაზედა მავნე პაერის მცველია...“ 1რ-v.

შენიშვნები: 1. ფურცელი გადახეულია, იწყება ერთ-ერთი სტროფის მეოთხე სტრიქონიდან. ლექსი წარმოადგენს სულისა და ხორცის გაბაასებას.

2. აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 468, ხელნაწერი № 236).

4699 ე

რუსთაველი შოთა, ვეფხისტყაოსანი (ფრაგმენტი). 1837

1 ფ.; 21,5 × 16; ქაღალდი. დაზიანებული; მხედრული; 1837 წ. (1 v).

[რუსთაველი შოთა, ვეფხისტყაოსანი].—

„...ქართველთა ღუთისა დავითის, ვის მზე მსახურებს სარებლად,
ესე ამბავი ვავლექსე მე მათად საკამათებლად...“ 1რ-v.

შენიშვნები: 1. ტექსტი გადმოწერილი ჩანს ეახტანგ VI-ის მიერ გამოცემული „ვეფხისტყაოსნიდან“, შეიცავს ეპილოგის ბოლო სტროფებს (შდრ. შოთა რუსთაველი, ვეფხისტყაოსანი, 1712, გვ. სპე, სპე).

2. აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание II, გვ. 468, ხელნაწერი № 237).

ანდერძი: „ჩუღს-სა წელსა, თებერვლს გ-სა დღესა“ (1 v).

(1600)

4730

ქართლის ცხოვრება (ჯანაშვილისეული). XVIII

408 ფ.; 30,5 × 20,5; ქალაღი; ზედა ყდიდან შემორჩენილია მუყაო, ჭკედა ყდა—ტყავადაკრული მუყაო; დაშლილი; მხედრული, ორი ხელი: I (1 რ—370 ვ, 407 რ—408 ვ), II (371 რ—406 ვ); ნაკლული; [XVIII]; აქვს კვირნიშანი (ფ. 41, 371).

[ქართლის ცხოვრება]. — „...თვინიერ ქართულისაჲ. და მან შექმნა მწიგნობრობაჲ ქართული...“ 1 რ—408 ვ.

წყდება: „...დიდისა დიდებითა შთავიდა ისპაანს...“

შენიშვნები: 1. ხელნაწერის კიდებზე გაკეთებულია შენიშვნები.

2. ხელნაწერი ჯანაშვილისეულია. ზედა ყდის საცავ ფურცელზე მინაწერია: „1906 წ. 21 მაისს შეიძინა ეს წიგნი მ. გ. ჯანაშვილმა და გადასცა წერა-კითხვის საზოგადოებას თხოვნით, რომ იგი (ჯანაშვილი) გაანათავისუფლონ საწვერო ფულის (წარსულ და მომავალ დროის) შეტანისაგან. 29 დეკემ. 1907 წ.“

3. აღწერილია მ. ჯანაშვილისა და ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. ა. მ. ჯანაშვილი, ნაშრომი, საისტორიო საბუნების შესწავლის მდგომარეობა ჩვენში და ახლად აღმოჩენილი „ახალი ქართლის ცხოვრება“, ტფილისი, 1907. ბ. ე. თაყაიშვილი, Описание, II, გვ. 114—132).

4. გამოცემულია (იხ. ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით ს. ყაუხჩიშვილის მიერ, I—II, თბილისი, 1955, 1959). გამოცემაში ხელნაწერი S—4730 აღნიშნულია D ლიტერით.

5. ხელნაწერში ჩადებულია ლექსი:

არც დვალეთში, არც ჭიხუშო, არც ჰერეთში,
არც დღეის დღეს, არც ხვალეთში, არც მერეთში,
არც ბოხოხში, არც ცილინდრში, არც ბერეტში,
სვინტრი იგი ხარობს თურმე იმერეთში.

უნდა შუბლით ფიქრთა ნისლი გამერევა,
მსურდა სწრაფად მსოფლიოსთვის დამერევა,
რომ აღმოჩნდა, რომ აღმოჩნდა ამერიკა
და რომ სვინტრი ბალახია იმერეთში“.

ქვევით მიწერილია: „გ ა ლ ა ქ ტ ი ო ნ ი, 10/X-54 წ“. ლექსი გალაქტიონისა არ უნდა იყოს.

(1601)

4731

იოხებზილიხანიანი (ფრაგმენტი). XIX

3 ფ.; 37 × 22,5; ქალაღი; დაშლილი; მხედრული; [XIX]; კვირნიშანი: 1819 (ფ. 3) [თეიმურაზ I, იოსებზილიხანიანი]. —

„...მისრეთს ღმერთი არ იცოდნენ, ყველას კერპი დაესვენა,
და ეშმაკთ ზორუბა მას ქალაქსა სასიკვდიინდ დაესვენა...“

1 რ—3 ვ.

წყდება:

„...ბრძანა: უხმეთ, დაჰპატიყეთ, მალვით უთხართ, წადი, ყურსა,
მას მნათობსა ჯელმწიფესა, მაგრამ ახლა მონა-ყულსა.

მოვიდეს და მოიღვინოს გულს (!) მისგან მონაყულსა

და აწ მსახუროს ჯელსა, მისგან დაჭირულსა, დასსახულსა (!)...“

შენიშვნები: 1. სტროფის დასაწყისი სიტყვებისა და სათაურებისათვის გაშვებული ადგილი, სტროფის დასაწყისი სიტყვები ჩაწერილია გვიან, ფანქრით.

2. ფრაგმენტი მოიცავს 109—138 სტროფებს (შდრ. თეიმურაზ I, თხზულებათა სრული კრებული, ტექსტი, გამოკვლევა, ლექსიკონი, ალ. ზარამიძისა და გ. ჯაკობიას რედაქციით, ტფილისი, 1934, გვ. 73—77). გამოცემულ ტექსტთან შედარებით ფრაგმენტი გვაძლევს რედაქციულ სწავობებს.

3. აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 506, ხელნაწერი № 298).

(1602)

4732

რუსთაველი შოთა, ვეფხისტყაოსანი. 1827

164 ფ.; 33×21; ქაღალდი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი მუყაოს ყდა; მხედრული, სათაურები და სტროფების დასაწყისი სიტყვები სინგურით; 1827 წ. (141 v); გადამწერი: პეტრე ლარაძე (141 v); აქვს ჭეირნიშანი (ფ. 10); დ. ზაქრაძის ბიბლიოთეკიდან; დაუწერელია: ფ. 142, 145 v, 162 v — 164 v.

რუსთაველი შოთა, ვეფხისტყაოსანი. „შესავალი პირველი ვეფხისტყაოსნისა. ამა ამბისა დასაწყისი პირუტლი, ჰამო და სასმენელად შუშნიერი სწავლისათს მოშაირეთასა, ტარიელისა და ნესტან-დარეჯანისა, რომელსა ვეფხისტყაოსნობით უტმობენ.“

რომელმან შეკჳმნა სამყარო ძალითა მით ძლიერითა...“

1r — 141v.

შენიშვნები: 1. ერთვის: ა. „საძიებელი წიგნისა ამის ვეფხისტყაოსნისა“ (143 r — 145 r).

ბ. „ლექსიკონი ამა წიგნსა შინა წერილთა ძნელთა ლექსთა“ (146 r — 162 r). ლექსიკონს მოსდევს შენიშვნა: „განმარტება ლექსთა ამთ, რომელნიცა უხმარნია ბრძენსა მას შოთა რუსთაველსა თვსსა ამას შრომილსა ვეფხისტყაოსანსა შინა. რომელნიცა ვითთავანმე მძიმედ საცნობელ და მისახლომ იქმნებიან, ამისთს აქა ანბანსა ზედა ასხმულ არიან ლექსნი იგი მისგანვე განმარტებითა თვსითა მხილველთავან ადულ მისახლომელად. ხლომ მრავალთა უწყიან და არად საგმარ არს მათთს განმარტება ლექსთა, და ესე შრომა დაჰშობების მათთს, რომელთაცა საგმარ ექმნების. ესრეთ ეწერა უძველესსა და ძნელად აღმოსაცნობელსა ღედანსა შინა“ (162 r).

2. 01 r-ზე ფანქრით მიწერილია: „ეს ისეთივეა, როგორც № 305“. S — 305 ხელნაწერის 01 გვერდზე აგრეთვე ვაკეთებულია მინაწერი: „ეს იგივეა, როგორც 4732“. ქრ. შარაშიძის აზრით მინაწერები ეკუთვნის დ. კარიჭაშვილს (იხ. S კოლექციის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, I, თბილისი, 1960, გვ. 358, ხელნაწერი № 305).

3. ტექსტი არტანუჯული რედაქციისა (იხ. ს. ცაიშვილი, ვეფხისტყაოსნის ვახტანგისეული რედაქცია, თბილისი, 1957, გვ. 65 — 74).

4. აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 554 — 556, ხელნაწერი № 314).

ანდრძი (გადამწერისა): „სრულ იქმნა, დიდება ღმერთსა, ყოველთა კეთილთა მიზეზსა დამბადასა. თუმცა იყუნეს წიგნი ვეფხისტყაოსნობით კმობილნი საქართულთა შინა ბეჭდილი და კელწერილინიცა, გარნა ფრიად განრყუნლინი და არად საგმარნი. ამისთს მისცემოდა გულსმოდგინება თავადს სტატკის სოვეტინის და კავალერს თუმანთს გიორგი ევანატის ეს და მოუპოვა უძველესი ნაწერი ვეფხისტყაოსანი კერძოთა არტანუჯისათა, და ესე მე პეტრე ყარაბმან ლარაძემან მრავალითა შრომითა დ. ლუაწლის დადებითა მუნთ გარდმოეწერე იანვრის ა-სა დღესა, ჩუკ-სა წელსა.“

კელი მშრომელისა მიწების,
ხოლო შრომილი მისი კშთების“ (141 v).

მინაწერი: „Приобретено 29 апр. 1877 г. от Николая Тадича кн. Чо-
локаева Дм. Захарьевичем Бакрадзс“ (1r).

(1603)

4733

მარმონტელი, ველისარიონი. 1817

118 ფ.; 19,5 × 16; ქალაღი; ვარაყიანი წითელი ტყავით შემოსილი მუყაოს ყდა; მხედრული, საზედაო ასოები მთავრულით; 1817 წ. (115 v); გაღამწერი: ივანე (115 v); ადგილი: სანკტპეტერბურღი (115 v); დაუწერელია: 1 v — 3r, 116 r — 118 v; კვირნი-
შანი: 1816 (ფ. 76); დ. ბაქრაღის ბიბლიოთეკიდან.

[მარ მონ ტელი, ველი სარიონი] „თავი ა.—მოუღლურებული განგრძე-
ლებულითა მძაქრცველობითა ჰრომის იმპერია სახელმწიფო დღეთა იუსტინიანეს
მოხუცებულებისათა დაუახლოვდა უკუნე სრულსა შემუსრუასა...“ 4r—115 v.

შენიშნა: თარგმნილია რუსულიდან კაიოზ არქიმანდრიტის მიერ (იხ.
ტ. რუხაძე, ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან XVI—
XVIII სს., თბილისი, 1960, გვ. 244).

ანდერძი (გაღამწერისა): „სრულ ვჰყავ წელსა ჩუიჲ, თთუშსა ნოენბერსა კსა,
სანკტპეტერბურღსა, ივანე“ (115 v).

მინაწერები: 1. „Отд. I № 139, История Юстиниана и Велизария,
написанно в Петербурге в 1817 г.“ (1r).

2. „ველისარიონს (!) წიგნია“ (3 v).

3. „ველიზარ“ (4 r).

4. „პეტრე“ (4 r).

5. „წიგნი ესე ეკუთვნის პეტრე ქეზაძეს“ (115 v).

(1604)

4734

ვახუშტი, საქართველოს გეოგრაფია და ისტორია. XIX

432 ფ.; 32,5 × 20,5; ქალაღი; ვარაყიანი მწვანე ტყავით შემოსილი მუყაოს ყდა; მხედრული; საზედაო ასოები და სათაურები სინგურით; [XIX], კვირნიშანი: 1823 (ფფ. 429, 430); აქვს რვეულებრივი სათვალავი, შეიცავს წგრვეულს; დაუწერელია: 1r — 5v, 13 v, 26 v, 150 v, 196 v; დ. ბაქრაღის ბიბლიოთეკიდან.

[ვახუ შტი, საქართველოს გეოგრაფია და ისტორია] „ზნე-
ნი და ჩუეულეზანი საქართულსანი.—ღმერთმან სიბრძნითა თვისი-
სა მოწყალეებისათა გამოუთქმელითა და მიუწდომელითა დაჰბადა კაცი...“ 14r—
424 v.

წყდება: „...ხოლო შემდგომად კაციას ჩიქოანის სიკუდილისა ნაცოლარი
მისი და დედინაცვალი გიორგი ლიპარტიანისა, დისწული შოშიტა ერისთვისა,
შეირთო გურიელმან გიორგიმ ცოლად და ამათ გამო მცდელობდა პირველ ოღიშ-
სა და აწ უმეტეს იმერთსა...“

შენიშვნები: 1. შედგენილობა: ა. „მკითხველთათვის სიტყუა, რამათვის არს შრომა ესე“ (6 რ — 13 ვ).

ბ. „ზნენი და ჩუშულეზანი საქართულოსანი“ (14 რ — 26 რ).

გ. „აღწერა სამეფოსა საქართულოსა“ (27 რ — 67 ვ).

დ. „აქა დაიწყება ბაგრატიონთ მეფობა“ (67 ვ — 150 რ).

ე. „უწყებულება მკითხველთათვის“ (151 რ — 158 ვ).

ვ. „აღწერა აწინდელისა ქართლისა სამზღვრით, მითი, მინდურებით და აღკოლთა და მათ შინათა შენებულებათა“ (159 რ — 196 რ).

ზ. „შემდგომად განყოფისა სამეფოსა სამსამეფოდ და ხუთ სამთავროდ ცხოვრება და ქმნულება მეფეთა ქართლისათა“ (197 რ — 267 ვ).

ყ. „აღწერა ქერეთისა, კახეთისა და კუხეთისა, კულად თუ შეეთისა და დიდოეთისა“ (268 რ — 321 რ). ეს თავი შეიცავს: 1. „ქმნულება და ცხოვრება კახეთისა და ქერეთისა“ (282 რ — 285 ვ), 2. აღმოჩენა და პყრობა აწინდელთა მეპატრონეთა კახეთისათა“ (285 ვ — 287 რ), 3. „ცხოვრება აწინდელთა მეპატრონეთა“ (287 რ — 321 რ).

თ. „აღწერა აწინდელისა ოვსეთისა ანუ კავკასიათა შინათა სავლოსაბრუს“ (321 რ — 331 ვ). ეს თავი შეიცავს: 1. „ქუშყანისათვის“ (322 ვ — 323 ვ), 2. „კაკისა და ჩუშულეზისა, ზნისა და გელაგნებისათვის“ (323 ვ — 330 ვ), 3. „ცხოვრება“ (330 ვ — 331 ვ).

ი. „აღწერა საჩინოთა ადგილებთა სამცხე-საათაბაგოსთა“ (331 ვ — 354 რ). შეიცავს: „ცხოვრება სამცხე-კლარჯეთისა“ (348 რ — 354 რ).

ია. „წარმოჩენა ბაგრატიონთ ნათესაობისათვის“ (354 ვ — 373 ვ).

იბ. „აღწერა ეგრისის ქუშყანისა ანუ აფხაზეთისა ანუ იმერეთისა“ (374 რ — 424 ვ). წყდება კ თავზე (შდრ. საქართველოს ცხოვრება 1469—1800 ბატონი-შვილი ვახუშტის მიერ, II, გამოც. ზ. ჭიჭინაძისაგან, 1913, გვ. 318).

2. აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 668 — 669, ხელნაწერი № 392).

3. გამოცემები: ვახუშტი, საქართველოს ისტორია, განმარტებული და შევსებული... დ. ზ. ბაქრაძის მიერ, ნაწილი პირველი, ტფილისი, 1885. საქართველოს ცხოვრება 1469 — 1800-მდე ბატონიშვილი ვახუშტის მიერ, II, გამოც. ზ. ჭიჭინაძისაგან, თბილისი, 1913). ვახუშტი, აღწერა სამეფოსა საქართველოსა (საქართველოს გეოგრაფია) თ. ლომთურის და ნ. ბერძენიშვილის რედაქციით, თბილისი, 1941.

ანდერძი: „ხოლო სრულ იქმნა შრომა ესე ჭრისტეს აქეთსა ქორონიკონსა წლისასა 1886, ქართულსა უღგ, ოკდომბერს კ მეფის შვილის ვახუშტის მიერ სამეფოსა ქალაქსა მოსკოვის, ნაპარესნასა“ (13 რ).

(1605)

4735.

საქართველოს ისტორია. XIX

209 ფ.; 32 × 21,5; ქალაღი. ლურჯი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი ხის ყდა; მხედრული, საზედაო ასოები მთავრულით, სინგურიით; აქვს რვეულგბრივი სათვალავი, შეიცავს კვ რვეულს; [XIX], ჭვირნიშანი: 1818 (ფ. 207); დ. ბაქრაძის ბიბლიოთეკიდან; დაუწერელია: 1 ვ — 2 ვ, 3 ვ, 204 რ — 209 ვ.

1. [ვახუშტი], „ისტორია ყოვლისა საქართულოსანოვის და იაფეთის თესლისაგან ვიდრე ქართლოსისა და ძმათა მის-

თამდე და განყოფილებანი მათნი და ძეთა მათთა. — აწ ზნეთათჳს ვიწყით ძველიდამ ახლადმდე საქართუშლომასათა ზნეთა და ჩუშულე-ბათა და წესთა მათთა პირველ განყოფილებისა და შემდგომად განყოფილებისა...“ 4რ — 187 ვ.

შენიშვნები: 1. უძღვის თავფურცელი: „ისტორია გეორგიისა ანუ ყოვლისა საქართუშლომასა, ქმნილი ვახუშტის მიერ ბაგრატიონისა, ძისა ვახტანგ მეფისა“ (3რ).

2. შედგენილობა: ა. „აღწერა სამეფოსა საქართუშლომასა“ (12რ — 23 ვ).

ბ. „ათნი სტყუანი წმიდისა ნინას და მოცემულნი“ (24რ — 96 რ).

გ. „აღწერა აწინდელისა ქართლისა საზღურიჲ, მითი, მდინარებით, ადგილთა და მას შინა შენებულბათა“ (96 ვ — 119 რ).

დ. „შემდგომად განყოფისა სამეფოსა სამ სამეფოდ და ხუთ სამთავროდ, მათი ცხოვრება და ქმნულება მეფეთა ქართლისათა“ (119 ვ — 163 ვ).

ე. „აღწერა შერეთისა, კახეთისა და კუხეთისა, კუალად თუ შეეთისა და დიდოეთისა“ (164 რ — 187 ვ). წყდება ბეჟან ხანის ისტორიაზე (შდრ. საქართველოს ცხოვრება 1469—1800, ბატონიშვილი ვახუშტის მიერ, II, გამოცხ. კიქვიანიძისაგან, 1913, გვ. 194).

2. [სუმბატ დავითის ძე] „მეათცხრამეტე (!) მეფე ქართლისა გურამ ბაგრატიონი. ხოლო ესე გურამ იყო დედით ხოსროიანი და მამით ბაგრატიონი. ხოლო ესე ბაგრატიონი, რომელნი აწ მეფობით მემკვდრეობენ, შულისშულნი და ნათესაენი არიან ამა გურამისანი. და აწ ვიწყით ყოველივე ჰანბავი ბაგრატიონთა, თუ ვითარ არიან ნათესაენი დავით წინაწარმეტყულისა და სოლომონისნი, ანუ ვითარ მოიწინეს ქუეყანასა ჩუენსა. ვიწყით ადამისით და წარმოვსთქუათ ყოველი ნათესაობად მათი. — ადამ ჰშუა სეით, სეით ჰშუა ენოს, ენოს ჰშუა კაინან...“ 188რ — ვ.

შენიშვნა: სუმბატ დავითის ძის ქრონიკა გამოცემულია (შდრ. ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით ს. ყაუხჩიშვილის მიერ, I, თბილისი, 1955, გვ. 218—220, სქოლიო). S — 4735 ხელნაწერის ტექსტი რედაქციულად მისდევს BD... ხელნაწერების ტექსტს (იხ. იქვე).

3. [ხერხეულიძე ომან], „შემოკლებული ისტორია ქართლისა ირაკლი მეორისათჳს. იწყების, თუ ვითარისა შრომითა მიიღო მეფობა ქართლისა, გარნა პირველად მოუბოძა გარდამატებულისათჳს სიმუნისა (!) მისისა კახთ მეფობად შაჰნადირ, ხოლო შემდგომად შეაერთნა სკიპტრად ორმეფობითი. — წოლსა 1722 დაჰსჯდა ყაენად ძე შაჰ სულტან უსეინისა შაჰ თამაზ...“ 189რ — 203 ვ.

შენიშვნები: 1. ავტორია ომან ხერხეულიძე (შდრ. ქართლის ცხოვრება, II, დ. ჩუბინაშვილის გამოცემა, 1854, გვ. 475—500).

2. 203რ-ზე სხვა ხელით მიწერილია ერთი სტროფი:

„მეფეო, შენის გარდაცვალებით აწ ჩვენ მავგევა დიდი ურვანი,
ყოველთა შენთა და შორიელთა ვერდარ ვიხილეთ ნათელთ ბრუნვანმ.
შენს ქეყანასა, სიტყვიერ მზეო, დაეცა ბნელი უჟუნ ბრუნვანი,
თვალნი დაბინდდეს, გულნი დაგვიდნეს, გვაქვს სიცოცხლისა ფრად
მღურვანი“.

3. ხელნაწერი აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 677, ხელნაწერი № 405)

მინაწერი: „უგანათლებულის მეფის ირაკლის ასულის თეკლესია, ვინც მოიპაროს, გაუწყობს...“ მომდევნო სიტყვა ამოშლილია (ქვედა ყდის საცავ ფურცელზე).

(1606)

4736

ვახუშტი, საქართველოს გეოგრაფია და ისტორია. 1785

392 ფ.; 28 X 19; ქალაღი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი ხის ყდა; მხედრული; საზედათ ასალები სინგურით; 1785 წ. (335 რ); გადამწერი: დეკანოზი მიხაილ (335 რ); დაზიანებულია ფ. 127; დ. ბაქრაძის ბიბლიოთეკიდან; დაუწერელია: 2 ვ, 335 ვ, 336 რ, 386 რ — 392 ვ.

[ვახუშტი], „ტომობა და ჩამომავალობა ქართულთა და ცხოვრებაჲ მათ [ი], რომელ ეწოდების წიგნსა ამას ცხოვრება ქართლისა, ნოეს ძის იაფეთის თესლისაგან ვიდრე ქართლოსისა და ძმათა მისთამდე და განყოფილებანი მათნი და ძეთა მათთანი. — აწ ზნეთათვის ვიწყობთ ძულთაგან ახალთამდე საქართულთა ზნეთა [და] ჩუტულებათა და წესთა მათთა პირველ განყოფილებისა და შემდგომად განყოფილებ[ი]სა...“ 3 რ — 385 ვ.

წყდება: „...იხილა სიამაყე ესე კახთა ხანმან, იწყო მოწამლვით და რომელთამე ცხად სიკუდილი. ამისთვის კახთაცა იწყეს კრძალვა...“

შენიშვნები: 1. შედგენილობა: ა. „ტომობა და ჩამომავალობა ქართულთა და ცხოვრებაჲ მათი“ (3 რ — 193 ვ).

ბ. „აღწერა აწინდელისა ქართლისა სახ[ლ]ურით, მდინარებით, ადგილთა და მას შინა შენებებულბათა“ (194 რ — 241 ვ).

გ. „შემდგომად განყოფისა სამ სამეფოდ და ხუთ სამთავროდ ცხოვრება და ქმნულება მეფეთა ქართლისათა“ (242 რ — 335 რ).

დ. „აღწერა ქერეთისა, კახეთისა და კუხეთისა, კვალად თუ შეეთისა და დიღოეთისა“ (339 რ — 385 ვ). წყდება ბეჟან ხანის ისტორიაზე (შდრ. საქართველოს ცხოვრება 1469—1800, ბატონიშვილი ვახუშტის მიერ, II, ვამოც. ზ. კიკინაძისაგან, 1913, გვ. 194).

2. ხელნაწერის კიდევზე მიწერილია ვახუშტის შემდგომდროინდელი ისტორიული ცნობების შემცველი შენიშვნები: ა. „ქკს ზუგ ამ წელს ს[ე]ქედემბრის იაყაჯარი ხოჯა მამადხან მოვიდა ტფილის. მეფე საქართველოსი ირაკლი და მეფე იმერთა სოლომონ შეებნენ სეიდაბათსა და კრწანისის ბაღებთანა და ცოდვათა ჩვენთათვის იძლივეს (!) ორნი ესე მეფენი ქართველი და კახნი და იმერნი. მოჰყვენენ სპარსნი და მასე დღეს სამშაბათსა აღიღეს ტფილისი ქალაქი და... ცეცხლითა. და ორნი ესე მეფენი განერნენ მშვიდობით. და მერვეს დღეს იყარა ყაჯარი აღამამად ხან და წავიდა. და ამავე ქრონიკონს ნოენ ბერ ში რუსეთის ჯარი მოეშველა საქართველოსა“ (239 ვ — 240 რ).

ბ. „ქკს ზუგ ამ წელს აპრილ ში რუსის ჯარი შემოიადგა დარბანდს“ (240 ვ).

გ. „წელსა 1803 მარტის 9 რუსისა და კახეთის ჯარები ბელაქანში გავიდნენ, კარელი და დაღისტნის ჯარი დაამარცხეს, მრავალი მოკლეს და მრავალი დაიჭირეს, ბელაქანის სოფელში შევიდნენ, დაატყვევეს, აიკლეს და დაწვეს“ (382 ვ).

3. ხელნაწერის სათაურად 2 რ-ზე სხვა ხელით გატანილია „ქართლის ცხოვრება.“

4. აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 677 — 678, ხელნაწერი № 406).

5. გამოცემები: ვახუშტი, საქართველოს ისტორია, განმარტებული... დ. ბაქრაძის მიერ, I, 1885. საქართველოს ცხოვრება 1469—1800, ბატონიშვილი ვახუშტის მიერ, II, გამოც. ზ. ქიქინაძისაგან, 1913. ვახუშტი, აღწერა სამეფოსა საქართველოსა, თ. ლომოურის და ნ. ბერძენიშვილის რედაქციით, 1941.

ანდერძი (გადამწერისა): „აღმწერი წიგნისა ამის უღირსი ხუცესი დეიანოზი მიხაილ მოციქვე წერად თთჳსა აპრილს იე და გავასრულე მთიბათვის დ, რომელ იქნება დღე ორმოცდაათი. თუ მეტ-ნაკლებობა ჰპოვოთ, საეიობელ ნუ მყოფთ, ამიტომ, რომელიც დედანი იყო, იმ დედანზედ ჩაითხვით და განსწორებით და შემოწმებით ქმნილი არს. და მინც რომელიმე ლექსი პოვოთ ცთომილი, მოხუცებულობის მიზეზი იქნების, რომელიც ვიყავ აჟამად წლისა ძვ და თვისა დ და ქრისტეს გავორციელებითგან ჩღპე, ქორაინიონს უოგ“ (335 r). ანდერძში მიხაილის წინა სიტყვა ამოშლილია.

მინაწერები: 1. „თვესა მისსა მოტყვენა მათს ბრწყინულებას ჩემს მწყალობელს ბაგრატოვანს დავითოვს (!) როსტომს“ (99 r).

2. „შემან მიწამან გამისაკუთრა ტურფათა სახლთა მომლოდებელი, თურამეტის წლისა ვარ შავი დღისა, ევლარა მხედეს ჩემი შობელი, ცი სოფელი, მუხთალმოფელი, ჩემის სიტოცხლის აღმამხიციელი, ლხინთა მაგიერ მამეგზნო ცეცხლი, ვაყაყობისა დამდნობელი“

(324 v — 325 r).

სტრიფის ბოლო ორი სიტყვა განწერებითა მიწერილი

3. „ღთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი დედა, ქალწული შეენიერი შროშანი, მას ახარებდა ანგელოზი ფთაისანი: შენგან იშვების მეუფე კვირკვირისანი და მას მონებენ მეფენი მრავალყმოსანი.

შენ ხარ ვენახი, ახლად აყვავებული
მორჩი კეთილი, ედემს მინა ნერგული,
ალვა სუნელი სამოთხეს შინა აღმოსრული,
ღმერთმა შეგამყო, ვერავენ გვიზობს(!) ქებული
და თავით თვისით მზე ხარ გაბრწყინებული“ (337 v).

4. 136 r-სა და 338 r-ზე სლავური სიტყვებით ქართული ტრანსკრიპციით მიწერილია ნაწყვეტი ლოცვიდან.

5. მინაწერებია აგრეთვე: 1r, 117r, 135r, 324v, 325r, 326r, 336v, 337v, 338r, v, 340r.

(1607)

4737

საპოლიტიკო თეატრონი ანუ საყოფაქცეო სახილველობა. 1827

242 ფ.; 35,5 × 21,5; ქაღალდი; ტეფრული ტყავით შემოსილი ხის ყდა; მხედრული, საზედაო ასოები მთავრულით; 1827 წ. (239 v); გადამწერი: მონაზონი გრიგორი (239 v); დ. ბაქრაძის ბიბლიოთეკიდან; დაუწერელია: 3v, 241r — 242v; კვირინიანი: 1826 (ფ. 2).

„საპოლიტიკო თეატრნი ანუ საყოფაქცეო სახილველობა, რომელსა შინა შეკრებულ არიან უაღრესნი განზრახუანი, თუ რაჲ უხმს ქმნად და რაჲსაგან ლტოლვად სათანადო არს მთავარი. თავი ა. ვითარმედ მთავარსა

თანა-აძს, რათა განატაროს ცხოვრება თვის პატიოსნებით, რამეთუ მას შეუღლებიან გელის-ქუშენი თხსნი, ვითარცა აჩრდილი გუამსა. — თუმცა თვითოეული კაცი თანა-მდებ არს, რათა გარე შეიცვდეს სათნოებასა, ვითარცა ბუნებით სასურულსა და პბრწყინვიდეს წინაშე კაცთა კეთილსახილველობითა თხსითა, გარნა ესე პირველ თქმითა უმეტეს საძიებელ არს მისგან, რომელიცა ღირსებითა და ბედნიერებისა თანა-მოქმედებითა აღყუანებულ იქმნების უმაღლესსა ზედა ხარისხსა...“ 5 რ — 239 v.

შენიშვნები: 1. უძღვის: ა. თავფურცელი „საპოლიტიკო თეატრი ესე იგი საყოფა-ქცეო სახილველობა, თარგმნილი ლათინურისაგან ელლინურსა ენასა ზედა უმაღლესისა ყოვლად ბრძენსა უნკრო-ვლახიის მთავრისა ნიკოლაოს მავროკოტრანტავისაგან. რომელიცა პირუშლად გამოიცა ტიპოგრაფიითა და მიეჭლუნა ძისა მისისა ღვთის მსახურსა და ყოვლად ბრძენსა უმაღლესსა მთავრსა უნკრო-ვლახიისასა უფალსა უფალსა(!) კოსტანტინეს ნიკოლაოსის ძეს მავროკოდრატოვსა წარსაგებელითა უჩინებულესისა და სამეუფოება მონასტრისა ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელისა კიკოდ წოდებულისა, რომელიცა არს ჭალაქსა შინა კიპრიისასა.

ადგილი ბეჭდისა, ხატი ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელისა კიკოს მონასტრისა შრომითა და გულსმოდგინებითა მეცადინობითა ყოვლად ღირსისა და უეყოილწავლულისა უფლისა სერაფიმ პისიდელისათა, მისვე სამეუფოება მონასტრის არხიმანდრიტისათა.

დაბეჭდა იოანეს მიერ ვოტოლოპემმანუილ პერიოპოპისა საქსონიის ქალაქსა შინალიქსიას 1758 ჩდწმ. ზოლო ქართულსა ენასა ზედა გარდმოდებულ იქმნა ტქილისს, იერუსალიმის მონასტერსა შინა ეკლესიასა პატიოსნის ჭუარისასა არხიმანდრიტისა ვენედიქტესაგან და შეწყობილი იქმნა ქართულსა ენასა ზედა წელსა 1817 ჩეიზ“ (1 რ — v).

ბ. [სერაფიმ პისიდელის მიმართუა უნკრო-ვლახიის მთავრის კოსტანტინესადმი] — „უმაღლესო და უაღმატებულესო ღვთის-მსახურა მთავარო. მაწყალეო გელმწიფევე მრავალნი უქუშ არიან მიზენნი, რომელთა გამოცა წიგნი, ესეოდენ ჩინებული შეთხზვისამებრ თხსისა და საკრველი ყოვლად ბრძენსა აღმწერელისა მიერ, ევოდენვე უქუშნიერ და ბრწყინვალე არს ჩვენისამებრცა ენისა, რომელიცა გარდმოდებულ იქმნა უტკილესსა ტრასსა ზედა უმკვერმეთქუშისისა მთარგმნელისა მარად სახსოვრისა თქუშნის უმაღლესობისა მშობელისაგან...“ (2 რ — 3 რ).

გ. „კითხვის მოყუარეთადმი — უეტუ ვინმე სიხარულით კმაყოფილ იქმნების აღმოკითხუასა აღმოკითხუასა (!) ზე რომლისამე ძუშლთა კაცთა ანუ სახელოვანთა ტილოსოტოსთა ისტორიისასა, რაოდენ უმეტეს მიიღებს სიხარულსა და შესაძინელსა საპოლიტიკოსა ამის თიატრისაგან...“ (4 რ — v).

2. ერთეს [პილატე პონტოელის განჩინების პოვნა] — „1550-სა წელსა, კონსტანტინუპოლის იერემიას პატრიარხოზისა ქამსა განსცხადნა ვანჩინება ესე პონტოელისა პილატეს მიერ გამოცემული მაცხოვრისა ჩუენსა იესოს ქრისტეს ზედა, რომელი ჰპოვეს ქალაქსა შინა აკილიასსა, რომელიცა ერთსა კლდესა შინა მდებარე იყო შეენიერისა რკინისა კილობნითა, რომელსაცა შინა იყო სხუა კოლიფი მარმარილოსა საკრველი და მუნ მას შინა იდუა დაბეჭდულად განჩინებამე, ეტრატსა ზედა დაწერილი ებრაულისა ენითა და ითარგმნა ენასა ზედა ბერძულსა, რომელსა შინა წერილ იყო ესრეთ...“ შემდეგ მოტანილია დოკუმენტის ტექსტი (240 რ — v).

3. კიდებზე ფანქრით გაკეთებულია შენიშვნები: 39 რ, 66 რ, 67 რ, 68 რ, 69 v, 72 v, 75 რ, 79 რ, 85 რ, 86 v, 87 რ, 96 v, 97 რ, 109 რ, 111 რ, 130 რ, 132 v, 143 რ, 180 v.

4. ხელნაწერში ჩადებულია წერილი — „დიმიტრი კოსტანტინიჩ! ამ თქულს დავითიან წიგნს გიგზანით და მადლობას მოგახსენებთ. გარდა ამისა, თუ სხუა წიგნი ვახლამთ კარგი საკითხავი, კიდევ გვათხოვეთ. თქვენი მონაზაალ ჩიკოტი. 1873 წელს, დეკემბერი, 6 დღეს“.

ანდერძები (ვადამწერისა): 1. „მებრძანა მისის უგანათლებულესობის რუსეთის ღენერალ-მაიორის და კავალერის და სრულიად სადადიანოს სამფლობელოს მსაჯულთ-უხუცის და სარდალთ-სარდლის და მოურათეთ-მოურათის და დიდიანოვის ნიკო-ლაოს პირველისაგან მე უღირსს, მდაბალს მონაზონს მარტომყოფს გრიგო-რის საღმრთოსა სამოქალაქოსა წიგნისა ამის ვარდმოწერად. და აღესწერე მოკლესა ჟამსა შინა გულმოდგინედ ბრძანებისამებრ მისისა და მებრძანა მისის უგანათლებულესობისაგან სრული შრომის სასყიდელი. ღმერთმან განადიდოს სახელი მისი ორთავე შინა ცხოვრებასა სრულებით, ამინ. 1827 წელსა, ოქტომბრის 14“ (239 v).

2. „დიდება ღმერთსა ყოველთა კეთილთა სრულყოფელსა. ამინ. აღწერა წელსა ქრისტესით ჩუკუნსა, ოქტომბერს იდ-სა დღესა“ (240 v).

(1608)

4738

ვახტანგ VI, დასტურლამალი. XVIII

78 ფ.; 31 × 21; ქალაღი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი მუყაოს ყდა; მხედრული, სათაურები და საზედაო ასოები ლინგურით; [XVIII]; დ. ბაქრაძის ბიბლიოთეკიდან; დაუწერელია 1 v.

[ვახტანგ VI, დასტურლამალი] „აწ ვიწყით და ამით ყოველთა სცნან და დაიმარხონ წესი და რიგი ესე, თუ რომელი სამსახურის მოქმედნი და მოხელენი დაგვიდგინებია სახელთა თვისთა ზედან. ესრეთ თვითეულად აღწერილის წიგნითა ამით იცნობდენ და ვენენ, და ნუმცა ვინ დაკლებულ იქნების ნახევარი ერთ ხანს და ნახევარი მეორე ხანს ცვალებითა და რიგითა სამსახურსა ჩვენსა, რაჟამს რომელსა რიგი აღესრულოს, კვალად სხვა კარისაგან განუყრელად იქმნებოდეს თვისთა უხუცესთა დასტურით და შეკითხვით. პირველ პირველ (!) ჯერ-არს ხსენება და აღწერა, რამეთუ ამათ მიერ არს რიგი პურობისა, წყალობისა და რისხვისა. კარი პირველი. ყოვლისა ჯელოსნისა და მათის სარგოსი. — დაგვიდგენია ეშიკაღასბაშათ არაგვის ერისთვის შვილი ზურაბ და ამილახორის შვილი რევაზ. ეს ორნი ამის სახელონი იყენენ...“ 2 v — 77 r.

შენიშვნები; 1. გამოცემულია (იხ. დასტურლამალი მეფის ვახტანგ მეექვსისა, რედაქტორობით პეტრე უმიკაშვილისა, ტფილისი, 1886). S—4738 ხელნაწერის ტექსტი წყდება ღვ თავზე (შდრ. დასახ. გამოცემას, გვ. 39).

2. „დასტურლამალის“ ტექსტს უძღვის: „ემა დიდება შენდა, მბაღო ყოველთაო, რომელმან ყოველნი არსნი არსებად მოიყვანენ, ხარ და ეგები უკუნისამდე ეამთა და წელთა და უბერაობითა, და შენ გადიდებენ ყოველნი ქმნილნი ჯელთა შენთანი...“ (2 r — v), (შდრ. დასახ. გამოცემას, გვ. 3—4).

3. ერთვის „ზანღუი წიგნისა ამის“ (77 v—78 v).

4. ტექსტი ალაღ-ალაგ ნასწორებითა სხვა ხელით: ზოგან გადახზულია, ზოგან კიდევბზე მიწერილია ჩასამატებელი ტექსტი.

მინაწერები; 1. „ეს წიგნი სულხან მდივნისა არის“ (1 r).

2. „ეს დედანი დასტურლამალისა (როგორც წინა ფურცელზე სწორია სულხან მდივნისა) მჭინდა პირველად დაბეჭდვის დროსა და ამ დენის ვარიანტები დაიბეჭდა დასტურლამალის პირველ გამოცემაში ჩემის რედაქტორობით 1886 წელსა 10 მკათათვეს. ტფილისი, პეტრე უმიკაშვილი. ფრიად შესანიშნავი დედანია და კარგი შენახვა უნდა სამუდამოდ დასაცველად. პეტრე უმიკაშვილი“ (2 r).

3. „ესე წიგნი მოგართვი. სიბრძნეჲმან მამისამან, მხოლოდშობილმან ძემან ღეთისამან, ყოვლად კეთილმან ღმერთმან მოგანიჭოს ზეგარდამოითა წყალობითა ნიჭნი კეთილთანი, უფალო თავადი დარჩი ბებუთოვო“ (1 r). ეს მინაწერი ამავე გვერდზე გაქოთებულია სომხურადაც.

(1609)

4739

მხითარ ხევასტიელი, რიტორიკა. 1764

168 ფ.; 15,5 X 10,5; ქალაღი; მწვანე ტვიფრული ტყავით შემოსილი ხის ყდა; მხედრული, სათაურები და საზედაო ასოები მთავრულით, სინგურით; სათაური შესრულებულია თხზული ასოებით (10 რ); 1764 წ. (1 რ); დ. ბაქრაძის ბიბლიოთეკიდან; დაუწერელია: 2 რ, 9 რ — v; აქვს ჭვირნიშანი (ფ. 57).

„თჳს ჳელოვნებისა სარიტოროჳსა ესე იგი სამჭევრმეთქოჳსა. თჳს საზღურისა სამჭევრმეთქოჳსა და წუჳლებისა ნაწილთა მისთაჳსა. თავი ა. — მჭევრ-მეთქუშობა, რომელიცა ითქმის რიტორებად, არს ჳელოვნება საკეთილმეთქო...“ 10 რ — 165 რ.

შენიშვნები: 1. უძღვის: ა. „... მამათმთავრობასა ანტონისსა წელსა დასაბამითგან სოფლისა 7272, ჳორციელად შობიუგან სიტყჳსა ღმრთისა 1764, თთუშსა მეშჳდესა, რიცხჳსა 10“ (1 რ). წინ აკლია 1 ფ. (შდრ. H კოლგეციის ხელნაწერთა აღწერილობა, I, თბილისი, 1946, გვ. 183, ხელნაწერი № 256).

ბ. „წინასიტყუაობა. ეპისტოლე, მიწერილი ანტონის მიერ არხიეპისკოპოსისა ყოვლისა საქართუშლოჳსა, დავითან ბაგრატოვანისა, ირაკლის მიმართ მეორისა, ძმისა თჳსისა, მეფისა ყოვლისა საქართუშლოჳსა დავითან ბაგრატოვანისა. ირაკლი დავითან ბაგრატოვანსა, ყოვლად ბრწყინუალესა მეფესა ყოვლისა საქართუშლოჳსა, მის მეფობის სიმაღლეს, ჩემს ყოვლად სატრფოს ძმას. — იცის საზოგადომან ჩუშქულეზბამან, ვითარმედ ყოველნი უმჯობესისა[დ]ქმი მიმართებენ თავთა თჳსთათჳს, ვითარ-იგი ბრძანებს სჳულიცა ბუნებით...“ (2 v—8 v). ეპისტოლის სათაური მეორდება 1 v-ზეც.

2. ერთვის „პინაჳსსიტყუაობა სარიტოროჳსა ჳელოვნებისა, ესე იგი სამჭევრმეთქოჳსა...“ (165 v — 168 v).

3. თარგმნილია სომხურიდან ფილიპე ყაითმაზაშვილის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, I, 1960, თბილისი, გვ. 367).

მინაწერები: I. „17 $\frac{4}{18}$ 86, დღესა ოთხშაბათს“ (169 v).

2. მინაწერებია ქვედა ყდის საცავ ფურცელზე.

(1610)

4740

კრებული. XIX

68 ფ.; 22 X 18; ქალაღი; ქალაღის ყდა; მხედრული; [XIX]; დ. ბაქრაძის ბიბლიოთეკიდან; დაუწერელია: 62 რ — 68 v.

1. [ხერხეულიძე ომან], „შემოკლებული ისტორია ცხებულის მეფის თეიმურაზისა და ძისა მისისა მეფის ირაკლი მეორისა, თუ ვითართა შრომითა, ღვაწლითა და მსურითა მორბელობითა მოილო მეფობა ქართლოსიანთა ზედა გულოვანმან ირაკლი თემურაზის ძემან. — დაჯდა ყენად ძე შაჳ სულთან უსეინისა შაჳ თამაზ წელსა ჩღკბ, რომელსა რიცხესა შინა იჯდა მეფედ ქართლისა ვახტანგ, ძე ლეონისა, ხოლო კახეთს მეფობდა კოსტანდინე (!), ირაკლი პირველისა ძე, რომელსა მეორე სახელად ეწოდა მაჳმად ყული ხან...“ 1 რ — 49 v.

შენიშვნა: ტექსტი რედაქციულად განსხვავდება გამოცემისაგან (შდრ. ქართლის ცხოვრება, II, დ. ჩუბინაშვილის გამოცემა, 1854, გვ. 475—500).

2. „შემდგომად წყლის რღვნისა. — ნოეს ძის იაქეტისაგან იყო შესამე თაობა თარგამოს, ამას ესხნეს რუანი ძენი.“ 50 r — 61 v.

შენიშვნები: 1. წარმოადგენს საქართველოს ისტორიის მოკლე კონსპექტს, რომელიც თავდება 1798 წლით: „გ ი ო რ გ ი, ძე ირაკლისა — 1798“.

2. აღწერილია ე. თაყაიშვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 689, ხელნაწერი № 416).

მინაწერი: (ეჭვთიმძე თაყაიშვილის ხელით) „61 ფურცელია ამ წიგნში, ე. თ.“ (61 v).

1611)

4741

დავით და კოსტანტინეს წამება XIX

16 ფ.; 22 X 17; ქალაღი; უყდო; მხედრული; [XIX ს.]; დ. ბაქრაძის ბიბლიოთეკიდან.

„თვესა ოკდომბერსა ორსა. წამება და ღვაწლი წმიდათა და დიდებულთა მოწამეთა დავით და კოსტანტინესი, რომელნი იწამნეს ქუწყანასა ჩრდილოეთისასა. გვაკურთხენ, მამო! — მეფობასა ბერძენთა ზედა ღუთის-მსახურისა ჰერაკლისასა, ოდეს იგი განაგებდა საბრძანებელსა მისსა კურთხევითა მეფობისა თვისისათა, განილაშქრა სპარსთა მეფე ზუასრო ქალაქსა მას ზედა ღუთივ დაცულსა წმიდასა იერუსალიმსა...“ 1 r — 16 v.

შენიშვნები: 1. კიდებზე ფანჭით რუსულ ენაზე გაკეთებულია შენიშვნები.

2. S—4741 ხელნაწერის ტექსტი რედაქციულად მისდევს ს. ყუბანეიშვილის გამოცემას (შდრ. ძველი ქართული ლიტერატურის ქრესტომათია, I, თბილისი, 1946, გვ. 233—240).

(1612)

4742

იტალიურ-ქართული ლექსიკონი. XVIII

26 ფ.; 19 X 13; ქალაღი; ტყავაკარული მუყაოს ყდა; მხედრული; [XVIII]; ვადამწერი: ანტონ (22 v); დ. ბაქრაძის ბიბლიოთეკიდან; დაუწერელია: 8 r — v, 16 r, 17 v, 19 r — v, 26 v. აქვს პეირნიშანი (ფ. 23).

[იტალიურ-ქართული ლექსიკონი]: — „Acanito — შხამიანი ძაღლის ყურძენი...“ 1 r — 26 r.

შენიშვნები: 1. იტალიურ სიტყვებს ალაგ-ალაგ სხვა ხელით მიწერილი აქვს შესატყვიალი ლათინური ფორმები.

2. ლექსიკონში ძირითადად განმარტებულია სამკურნალო მცენარეები.

3. 22 v-ზე რ-ს ბოლოს ვადამწერის ხელით მიწერილია ანტონ.

მინაწერები: 1. „Ильи И. Циннамзгварова“ (ფანქრით, ზედა ყდის საცავ ფურცელზე).

2. 6 v-ზე ჩამოწერილია გვარები: „Наказаний: Сумбатов, Картвелов, оба Аракеловы, Ив. Абимеликов, Ио. Абимеликов, То. Резников. Ва. Резников, Ис. Аргутинский, Ми. Аргутинский, Ал. Аргутинский. Зу. Ратнев, Кобнев, Кантмазов, Бектабегов, Вачинадзе, Да. Вачинадзе. Похвала: Дакишевич, Кандинов, Караев — очень хорошо учились“. ბოლო სამი გვარი მიწერილია 5 v-სა და 13 v-ზე.

3. „Шлем: Гедеван, Саам, Канхосро, Иване, Иосеб. ბარბარა“. სხვა მელნით მიწერილია „ზაქარა“ (13 v). იმავე ხელით „ზაქარა“ მიწერილია 17 v-ზეც.

4. „პეტრე ბეზი, კასკალოვი იაქო, ნი კანდინოვი, ში დაკიშევიჩი, რა კარაევი, ალ ბეზირდანიოვი, ზა ყანდინოვი, ში ყანდინოვი, იო ენდრონიკოვი, ნი ენდრონიკოვი, ნი კარაევი, კოს კანდინოვი, ნი იეზოვი, ალ ისარლოვი, იაგო ისარლოვი, ილრა (!) ისარლოვი, იოს ისარლოვი, იოვ ბუბალოვი, ნი (?) ბუბალოვი“ (15 v).

5. „გიორგა“ (16 v).

6. „Сие книга принадлежит Яковъ Миханлов Г. Сааков. 1841“ (ქვედა ყდის საცავ ფურცელზე).

7. მინაწერებია აგრეთვე 11 v-სა და 13 v-ზე.

(1613)

4743

ძღვისპირნი და ღმრთისმშობლისანი. 1773

125 ფ.: 16 X 10; ქალაღი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი მუყაოს ყდა; ახალი რესტავირებული; ნუსხური, სათაურები და საზედაო ასოები სინგურით; ფერებით შესრულებული თავკაზმლობა (3 r); 1773 წ. (2 r); ვადაწყვრი: იოვანე (87 r); დ. ბაჭრაძის ბიბლიოთეკიდან; აქვს ქვირინიანი (6, 7 ფ.).

„სძღვისპირნი და ღმრთისმშობელისანი საცისკრონი, ორგლბსა, ჳმაა ა. — სასწაულითა იქსნა ერი უფალმან და ზღუაა მღელვარე სიტყვით განაგმო პირველ...“ 3 r — 123 r.

შენიშვნები: 1. გაწყობილია რვა ხმაზე.

2. ხელნაწერს ბოლო ფურცლებად (124, 125 ფფ.) ერთვის რესტავრაციის შედეგად ყდიდან მოკლებული ფურცლები, ნაწერია ნუსხურით, XVIII ს-ის ხელით, შეიცავს ღვთისმშობლის საგალობლებს. 124 ფ-ზე ჩამოწერილია ქართული ანბანი, როგორც ჩანს, ვარჯიშის მიზნით.

3. 1 v-ზე თხზული ასოებით წერია: „სძღვისპირი ვინა...“

ანდრძი (ვადაწყვრისა): „ესე გეთხოა ჩემთვის ბოღიშით და რად ბოღიშით, ვაა ამაღ, ეზღენსა ხანსა მიცნობ და არა მიცან. ჳელად მიიღე და, რა ტვილ მუსიკობდე, გამივსენებდე, მარამ დიდად ვსწუბ ცუდ ხელობისა ამისისათჳს. სიმეროსა ჳამსა წარმიწერაა და სწავლაც ამაში მიმილია. ნუ მეციენები, თუ არ საყადრი იყოს. აპტილი იე, ჳქუს უა“ (2 r).

მინაწერები: 1. (ვადაწყვრისა, სინგურით, ნუსხურით) „ილი, ილი, რომელ არს ებრაულად ღმერთი, ღმერთო, და შეიწყალე ცოდვილი და ყოვლით ბიწით შესვარული იოვანე“ (87 r).

2. „ეს წიგნი ვაჩუქე სახსოვრად სიძეს დიმიტრი ბაქრაძეს 1878 წელსა მოყვარემ დიმიტრიმ მეღვინეთხუცესოვი“ (123 v).
3. „წელსა ქკსა უოზ ბიძის ჩემის თომას სახლიდამ გამოვედით აბრილის კბ, დღესა კვირაქესა გიორგობას“ (123 v).
4. „ღმერთო, ანგელოსთ გელმწიფევე, კეთილი ქმენ ჩემთვის და მათთვისაც“ (123 v).
5. მინაწერებია აგრეთვე 1 რ-ზე.

(1614)

4744

კრებული. XVIII

77 ფ.; 15 X 10; ქალაღი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი ხის ყდა; ნუსხური, სათურები და საზედაო ასოები სინჯურით; [XVIII]; დ. ბაქრაძის ბიბლიოთეკიდან; დაუწერღლა: 2 რ — 7 v, 71 v, 72 რ — 75 v, 76 v, 77 რ — v.

1. „პირველსა შაბათსა წმიდათა მარხვათასა წმიდისა მამისა ჩუენისა ნექტარი კოსტანტინოპოლელ მამათმთავრისა საკითხავი ესე, რომელი აღწერაჲ სასწაულისა მისთვს წმიდისა თევდორეს მიერ აღსრულებისა, რომელი იგი აღასრულა ყოვლად ქებულმან და უძლეველმან მოწამემან ჟამთა ივლიანე განდგომილი სათაჲ, რომელი იკითხვების პირველსა შაბათსა მარხვათასა. მამაო, გუაკურთხენ! — ბრწყინვალე არს და შუშნიერ დღეს მგალობელთ მთავრისა დავითის თანაგალობად ჩუენდა...“ 8 რ — 23 v.

2. „თუესა ოკდომბერსა. წამებაჲ წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა დიმიტრისი. მამაო, გუაკურთხენ! — მას ჟამსა შინა უსჯულმან მეფემან მაქსიმიანე დაიმორჩილნა გუთნი და სავრომატნი და მივიდა თესალონიკელთაჲ ქალაქსა და მუნ იყოფებოდაჲ...“ 24 რ — 35 რ.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისა, თარგმნილა ექვთიმე აბონელის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები, V, გვ. 123).

3. „თუესა აგვსტოსსა კთ. თქმული წმიდისა და ნექტარისა მამისა ანდრიაჲ იერუსალშმელისა კრიტელ მთავარებისკობოსისა თავის კუშთასათვს(!) წმიდისა და დიდებულისა წინამორბედისა ნათლისმცემელისა იოვანესსა. მამაო, გუაკურთხენ! — ჰკრთების სიბერე[ე], ვითარცა მრავალსახედ მორთხმული ძარღუშბითა გულსმოდგინებისათა და სიტყუაჲ უძლეური განძლიარების...“ 35 v — 71 რ.

შენიშვნა: ხელნაწერს ახასიათებს მგეტობა.

მინაწერები: 1. „ყოვლად წმიდაო დედოფალო, დამიევე და დამიფარე ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა ჩემისათა და ნუ მიმანლობ მე კაცობრიესა ვანზრახვასა. არავინ მის თვინიერ შენსა არც ცასა და არცა ქეყანასა ზედა. შემოწყალე მე ფრიად ცოდვილი გლახაკი ბერი თეოფანე“ (1 v).

2. „თეოფანე იყო პაპიქემის ძმა მეღვინეთხუცესოვი, რომელიც გაჰყ...“ (1 v). მინაწერი დიმიტრი მეღვინეთხუცესისა უნდა იყოს (შდრ. ხელის მახვედით. S—4743 ხელნაწერის 123 v-ზე დიმიტრი მეღვინეთხუცესის ხელით გაკეთებულ მინაწერს).

3. „პატარა რეეაზ დაიბადა გიორგობის თვის კმ დღესა, ოთხშაბათსა, ქკს უოა“ (76 რ).

(1615)

4745

სამთვარიო. 1844

42 ფ.; 10,5×8 ქალაღი; ხის ყდა; მხედრული, საზედაო ასოები სინგურით; 1844 წ. (39 რ); გაღამწერი: ღიაკვანი ნიკო (40 რ); დ. ბაქრაღის ბიბლიოთეღიღან; აქვს კვირინი-შანი (ღ. 21).

„მთოვარის მსრბოლობა. — თეითოეულსა მთოვარესა აქუს დღე ოცღაცხრა, ნახევარი ღღისა ანუ ღამისა და ყამისაღა ნახევარი და მეზუთე ნაწიღი საათისა...“ 1 რ—39 ვ.

შენიშვნა: 39 v-ზე ჸამოწერიღიღა თეეები და გასწვრივ მიწერიღიღა რამღენ ღღიანიღა მათოეული მათღანი.

ანღვრღები: (გაღამწერისა) 1. „ღასრულღა სამთვარიო ესე ჸყმღ-ზა წელსა იღლისის ვ-სა (39 რ).

2. „აღწერა ზელითა ჸემითა კერღო ღიაკვნის ნიკოს მიერ. შეტომა თუ რამე ღბიღოთ, ნუ მწყეუთ, არამეღ შემინღევით, მაღანო და ძმანო.“ (40 რ).

მიწაწერები: 1. „ეს წიგნი ეყუთნის ნინა ქაიხოსროენას“ (1 რ).

2. ეს წიგნი ეყუთნის ნინო მიქელაღის ასულს და მოახმაროს“ (41 რ).

3. „1847 года мая 20-го дня მიიცღალა ნეტარხსენეზული მარიამ აბაშიძის ასული“ (40 რ).

4. „1855 умер Давид Цулукидзе (ქეღა ყღის საცავ ფურცლებზე).

5. მიწაწერეზა აგრეთვე ზეღა და ქეღა ყღის საცავ ფურცლებზე. 40 v, 41 რ— v:

(1616)

4746

მარზვანი. XVIII

469 ფ.; 15,5×10,5; ქალაღი; ტეფრული ტყავით შემოსიღი ხის ყდა; ქეღა ყღის საცავღ გამოყენეზულიღა ნუსხურით ნაბეჭღი ფურცელი; ნუსხურა, სათაურები და საზედაო ასოები სინგურით; სათაური შესრულეზულიღა თხზული ასოებით (1 რ); [XVIII].

„იწყეებიან წმიღანი მარზვანი მეზუერისა და ფარისევეღლისანი კვრიაკესა. ოღო ღღყე პირვეღად აღღგომისანი, მერმე ესე ჸმაღა ეზა ღღიღეზული საკვრეღი. — ნუმღა ვიღოცავთ ფარისევეღებრ, ჸ ძმანო, რამე-თუ რომეღმან აღმიღლოს თაღი თვისი, ღამღაბღღეს...“ 1 რ—23 ვ.

„ყვეღიერიღსა ორ შაბათსა ცისკრად ხუშღღრნი. ჸმაღ ა. მო-ნეზისა. ბრწყინავს წინა ღღესასწაული ესე მარზვისა და მოღუაწეზისა...“ 23 v—69 v.

შენიშვნა: შეიღავს: ა. შიოს საგაღოზლებს—„სხუანი ვაღოზანი წმიღისა შიოსნი, რომელთა თაღნი იტყავს: არსენი ქართლის კათალიკოზი შიოს უვაღოზ“ (40 რ—44 v).

ბ. „სწვღანი სულიერნი წმიღისა და ნეტარისა მაღისა ჸუენისა თეღოღორე სტო-ღელთა წინამღღუარისა თვისთა მოწაღეთა მიმართ“ (63 v—65 რ).

„ორ შაბათსა პირველსა შვდღელისასა მარხვისათს და უვნებლობისა, რომელი თქუა დაწყებასა მარხვათასა. გუაკურთხენ, მამაო! — ძმანო და მამანო, მარხვისა ესე უამი, ყოველსავე წელიწადსა შინა შეერთებული, მგავსარს ნავთსაყუდელსა რასამე უღელვოსა, რომელსა შინა შევლენ ყოველნი კაცი და იშუშებენ მყუდროებითა სულიერითა...“ 69 v — 119 r.

„ორ შაბათსა მეორესა შვდღელისასა, რათა არა გვყვარდენ სოფლისა ამის საშუშებლნი სურვიელთათს საუკუნეთა კეთილთასა. გუაკურთხენ, მამაო! — ძმანო და მამანო, სარბიელსა წმიდათა მარხვათასა წინამდებარედ აქუს ლუაწლი მარხვისა...“ 119 r — 154 r.

„ორ შაბათსა მესამისა შვდღელისასა მადლობისათს და მოთმინებისა. გუაკურთხენ, მამაო! — ძმანო და მამანო, რომელთა ესე სანთლად მგზებარედ გუაქუს სიყუარული უფლისა და სურვილი საუკუნეთა მათ კეთილთა თანა გუაც, რათა მარადღე აღუგებდეთ ზეთსა მას სიპოხისასა...“ 154 r — 195 r.

„ორ შაბათსა მეოთხესა, რათა განვექრძალნეთ სწავლისაგან და მხილებათა წმიდათა მამათასა. გუაკურთხენ, მამაო! — ძმანო და მამანო, ვინათგან საქმედ ჩემ... სიტყუაჲ მოცემულ არს, სწავლისა არა ჯერ-არს უღებებაჲ...“ 195 r — 241 r.

„ორ შაბათსა მეხუთესა საღმრთოსა მოქალაქობისათს და შურისა კეთილისა და სათნობათა წარმართებისათს. გუაკურთხენ, მამაო! — ძმანო და მამანო და შვილნო სულიერნო, კუალად ვიწყებ მივლინებად თქუენდა ჩუშულებისაებრ სიმდაბლისა ჩემისა სიტყუათა გრილთა და უნდოთა...“ 241 r — 304 v.

შენიშვნა: შეიცავს „გალობანი სინანულისანი, თქმულნი წმიდისა ანდრია იერუსალმელ კრიტიკლისნი“ (260 r — 262 r).

„ორ შაბათსა ვ, ვერაგობისათს მზაკვრობისა მის გუქლისა და ვითარმედ ქეშმარიტითა სიმდაბლითა და გზასა სამეფოსა სლვითა განვერნეთ მისთა მრავალ-სახეთა მანქანებათაგან. — ძმანო და მამანო, დღეთა ამათ შინა წმიდათა ყოველთავე თანა-მაც სწავლა...“ 304 v — 357 r.

„დიდსა ორ შაბათსა ცისკრად აღჯსა ზედა, დ გი. — აჰა ესერა სიძე მოვალს შუვადამესა და ნეტარ არს მონა იგი, რომელი იპოოს მღვდარედ...“ 357 r — 469 v.

შენიშვნა: კიდევზე გატანილია საგალობელთა, ავტორები: თეოდანე (14 r, 145 r), იოსებ (26 r, 63 v, 65 r, 71 v, 84 v, 86 v, 125 v, 196 v). თეოდორე (63 r, 87 r, 145 v), რომანოზ (60 v), არსენი (108 v), კოზმან (347 v, 357 v), ანდრია (376 r).

მინაწერები: (მხედრულით) 1. „დავით“ (1 r).

2. „ზზობის დღეს ოქროპირით უნდა წირვა“ (351 r).

3. მინაწერებია აგრეთვე: 351 v, 388 v, 469 v და ქვედა ყდის საცავ ფურცელზე.

(1617)

4747

კრებული. XVIII

376 ფ.: 29 X 19; ქაღალდი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი ხის ყდა; ნუსხური, სათაურები და საზედაო ასოები სინგურით, საზედაო ასოები მთავრულით; სათაური შესრულებულია იხზული ასოებით (1 რ); [XVIII ს.]; ნაკლული; ხელნაწერის ფურცლები დაზიანებულია და ძველი რესტავირებულია; აქვს ჭვირნიშანი (ფ. 322).

I. „დასდებელნი აღდგომისანი ო ო ლ ო ლ ყუ, ჳმამ ა. — სამ-წუხრონი ლოცვანი ჩუენნი შეიწირენ, წმიდაო უფალო, და მოგუმაღლე ჩუენ მიტეეზა ცოდვათა...“ 1 რ — 152 ვ.

შენიშვნა: გაწყობილია რვა ხმაზე.

II. [სადღესასწაულო] 1. „თუესა სეკდენბერსა აქუს დღე ლ, დღეთა აქუს ჟამი იზ და ლამეთა ჟამი იზ. თუესა სეკდენბერსა ა, დაწყებამ ინდიკტიონისა ახლისა წელწდისა და წმიდისა მამისა ჩუენისა სჳმეონისა და ჳსენებამ, წმიდისა ღვთისმშობელისა მასიანეს შინა...“ 153 რ — 156 რ.

2. „თუესა სეკდენბერსა ე, წმიდისა წინაწარმეტყუელისა ზაქარიასი ნათლისმცემლის მამისა...“ 156 რ — 157 ვ.

3. „თუესა სეკდენბერსა ვ, მიქაელ მთავარანგელოზისა ხონას...“ 157 ვ — 159 რ.

4. „თუესა სეკდენბერსა შ, შობამ წმიდისა ღვთისმშობელისა...“ 159 ვ — 163 რ.

5. „თუესა სეკდენბერსა ივ, სატფურებამ წმიდისა ქრისტეს აღდგომისა და წმიდისა კორნილიე ასისტავისა და წინა დღე ჳუარის ამალღებისა...“ 163 რ — 164 ვ.

6. „თუესა სეკდენბერსა იდ, ამალღებამ პათიონისა ჳუარისა და დაძინებამ წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე ოქროპირისა...“ 165 რ — 169 ვ.

7. „თუესა სეკდენბერსა კ, წმიდისა დიდებულისა მოწამისა ევსტათისი...“ 169 ვ — 171 რ.

8. „თუესა სეკდენბერსა კვ, მუცლად ლებამ წმიდისა იოანე ნათლისმცემლისა და დაღუმებამ ზაქარიასი...“ 171 რ — 173 რ.

9. „თუესა სეკდენბერსა კდ, წმიდისა და დიდებულისა პირველ-მოწამისა თეკლასი...“ 173 რ — 174 ვ.

10. „თუესა სეკდენბერსა კვ, მიცვალებამ წმიდისა იოანე მახარებლისა და ღვთისმეტყუელისა...“ 174 ვ — 177 რ.

11. „თუესა სეკდენბერსა ლ, წმიდისა გრიგოლი პართეველისა...“ 177 რ — 178 ვ.

12. „თუესა ოკდონბერსა ა, საგლობელი სუშტისა ცხოველისა და კუართისა საუფლოსა და კათოლიკე ეკლესიისა...“ 178 ვ — 183 რ.

13. „თუესა ოკდონბერსა გ, წმიდისა დიონოსი არიოპაველისა...“ 183 რ — 185 რ.

14. „თუესა ოკდონბერსა ვ, წმიდისა თომა მოციქულისა...“ 185 რ — 186 ვ.

15. „თუესა ოკლომბერსა ზ, წმიდათა მოწამეთა სერგის და ბაქოსი...“ 186 v — 187 v.
16. „თუესა ოკლომბერსა იძ, წმიდისა მოციქულისა და მახარებლისა ლუკასი...“ 187 v — 189 r.
17. „თუესა ოკლომბერსა კ, წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა არტემისი...“ 189 r — 190 r.
18. „თუესა ოკლომბერსა კა, წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუენისა ილარიონისი...“ 190 r — 191 r.
19. „თუესა ოკლომბერსა კბ, წმიდისა მამისა ჩუენისა მოციქულთა სწორისა ამბერკისი, იერაპოლელ ეპისკოპოსისა, და წმიდათა შვდთა ყრმათა ეფესელთა...“ 191 r — 192 r.
20. „თუესა ოკლომბერსა კვ, წმიდისა იაკობ, ძმისა უფლისა...“ 192 r — 193 r.
21. „თუესა ოკლომბერსა კვ, წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა დიდისა დიმიტრისი...“ 193 r — 195 v.
22. „თუესა ნოენბერსა აქუს დლე ლ, დლეთა აქუს ყამი ი და ლამეთა ყამი იდ. თუესა ნოენბერსა ა, წმიდათა და საკვრველთმოქმედთა კოზმან და დამიანესი...“ 195 v — 197 v.
23. „თუესა ნოენბერსა გ, წმიდათა მოწამეთა აკეფსიმა და აითალასი და იოსებ და წმიდისა გიორგის სატფურება ლუდიას შინა...“ 197 v — 198 v.
24. „თუესა ნოენბერსა ვ, წმიდისა მამისა ჩუენისა პავლე აღმსარებელისა...“ 198 v — 200 r.
25. „თუესა ნოენბერსა ც, კრებაჲ წმიდათა მთავარანგელოზთა მიქაელ და გაბრიელისი...“ 200 r — 203 v.
26. „თუესა ნოენბერსა ია, წმიდათა მოწამეთა მინა, ბიკტორ და ბიკენტისი და წმიდისა სტეფანიდასი და წმიდისა თეოდორე სტუდელისა...“ 203 v — 204 v.
27. „თუესა ნოენბერსა იბ, წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე მოწყალისა და წმიდისა მამისა ჩუენისა ნილოსი...“ 204 v — 206 r.
28. „თუესა ნოენბერსა ივ, წმიდათაგანისა მამისა ჩუენისა იოანე ოქროპირისა...“ 206 r — 210 r.
29. „თუესა ნოენბერსა იდ, წმიდისა მოციქულისა ფილიპესი...“ 210 r — 212 r.
30. „თუესა ნოენბერსა ივ, წმიდისა მოციქულისა და მახარებლისა მათესი...“ 212 r — 213 v.
31. „თუესა ნოენბერსა იზ, წმიდისა მამისა ჩუენისა გრიგოლი საკვრველთმოქმედისა. ამასვე დლესა წმიდისა მოწამისა მიქაელ ქართველისა, რომელსა ეწოდა გობრონ...“ 213 v — 215 v.
32. „თუესა ნოენბერსა ით, წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუენისა ილარიონ ქართველისა...“ 215 v — 217 v.

33. „თუესა ნოენბერსა კ, წინა ღღე ტაძრად მიყვანებისა ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელისა და წმიდისა მამისა ჩუენისა პროკლე კოსტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოსისა და ღირსისა გრიგოლი ათქალაქელისა...“ 217 v—219 r.

34. „თუესა ნოენბერსა კა, ტაძრად მიყვანება ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩუენისა ღვთისმშობელისა...“ 219 r—222 r.

35. „თუესა ნოენბერსა კდ, წმიდისა დიდისა მოწამისა ეკატერინასი და წმიდისა მოწამისა მერკურისი...“ 222 r—224 r.

36. „თუესა ნოენბერსა კე, წმიდისა კლემენტოზ, პროთა პაპისა და პეტრე ალექსანდრიელისა...“ 224 r—225 v.

37. „თუესა ნოენბერსა კზ, წმიდისა მოწამისა იაკობ სპარსისა...“ 225 v—227 r.

38. „თუესა ნოენბერსა კქ, წმიდისა მამისა ჩუენისა სტეფანე ახლისა და წმიდისა მოწამისა ირინარხოსი...“ 227 r—228 r.

39. „თუესა ნოენბერსა ლ, წმიდისა და ყოვლად ქებულისა მოციქულისა ანდრიასი...“ 228 r—230 r.

40. „თუესა დეკენბერსა დ, წმიდისა მოწამისა ბარბარასი და წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე დამასკელისა...“ 230 r—232 r.

41. „თუესა დეკენბერსა ე, წმიდისა მამისა ჩუენისა საბასი...“ 232 r—234 v.

42. „თუესა დეკენბერსა ვ, წმიდისა და ნეტარისა ნიკოლოზისა, მირონ ქლაქისა ლუკიის ეპისკოპოსისა...“ 234 v—237 r.

43. „თუესა დეკენბერსა ზ, წმიდისა მამისა ჩუენისა ამბროსი მედიანოლელ ეპისკოპოსისა...“ 237 r—238 r.

44. „თუესა დეკენბერსა თ, მუცლადღება დედის დედისა ღმრთისა წმიდისა ანნასი...“ 238 r—239 r.

45. „თუესა დეკენბერსა ი, წმიდათა მოწამეთა მინა, ერმოგენი და ევდრაფოსი...“ 239 r—240 v.

46. „თუესა დეკენბერსა იბ, წმიდისა მამისა ჩუენისა სფირიდონისი...“ 240 v—242 v.

47. „თუესა დეკენბერსა იგ, წმიდათა მოწამეთა ევსტრათი, ავქსენტი, ევგენი, მარდარი, ორესტი და წმიდისა ლუკიასი...“ 242 v—246 r.

48. „თუესა დეკენბერსა იზ, წმიდისა წინაწარმეტყუელისა დანიელისი და წმიდათა სამთა ყრმათა ანანია, აზარია და მისაელისი...“ 246 r—249 v.

49. „თუესა დეკენბერსა კ, წინა ღღე ქრისტეს შობისა და წმიდისა მღღელ-მოწამისა ეგნატი ღმერთშემოსილისა...“ 249 v—251 v.

50. „თუესა დეკენბერსა კდ, წინა ღღე ქრისტეს შობისა და წმიდისა მოწამისა ევგენიასი...“ 251 v—258 r.

51. „თუესა დეკენბერსა კე, შობაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი ბეთლემს წმიდისა ქალწულისა მარიამისგან...“ 258 r—263 v.

52. „თუესა დეკენბერსა კვ, კრებაჲ ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელისა და ჭსენებაჲ წმიდათა და მართალთა და ვით, ღმრთისა მამისა იოსებ მართლისა და იაკობ ძმისა...“ 263 v—265 r.

53. „თუესა დეკენბერსა კზ, წმიდისა პირველ-მოწამისა სტეფანესი...“ 265 r—266 r.

54. „თუესა დეკენბერსა კშ, წმიდათა ჩხულთა ყრმათა, რომელნი ჰეროდეს მიერ მოისრნეს და წმიდისა მარკიანესი...“ 266 r—267 r.

55. „თუესა იანვარსა აქუს დღე და, დღეთა აქუს ჟამი ი და ღამეთა ჟამი იდ. თუესა იანვარსა ა, წინადაცულთა უფლისა ჩუენისა იესუს ქრისტესი და წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ბასილისი...“ 267 r—271 r.

56. „თუესა იანვარსა ბ, წინა დღე განცხადებისა და წმიდისა მამისა ჩუენისა სილიბისტრო ჰრომთა პაპისა...“ 271 r—273 v.

57. „თუესა იანვარსა ვ, წინა დღე ნათლისღებისა და წმიდისა სჯნკლიტიკესი და წმიდისა მოწამისა თეონასი...“ 273 v—278 v.

58. „თუესა იანვარსა გ, განცხადება და ნათლისღება უფლისა ჩუენისა იესუს ქრისტესი...“ 278 v—285 v.

59. „თუესა იანვარსა ზ, წმიდისა წინაწარმეტყუელისა წინამორბედისა ნათლისმცემლისა იოანესი. ამასვე დღესა წმიდისა მოწამისა აბო ქართველისა, ტფილისისა ქალაქსა შინა წამებულისა...“ 285 v—288 r.

60. „თუესა იანვარსა ი, წმიდისა გრიგოლ ნოსელისა და წმიდისა მარკიანე, მამისა ჩუენისა დიდისა ეკლესიისა იკონომოსისა...“ 288 r—289 r.

61. „თუესა იანვარსა ია, წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუენისა თევდოსი ზოგად-ცხოვრებულისა...“ 289 r—291 r.

62. „თუესა იანვარსა იდ, წმიდისა დედისა ჩუენისა ნინო მოციქულისა...“ 291 r—294 r.

63. „თუესა იანვარსა იე, წმიდათა და ღირსთა მამათა ჩუენთა პავლე თებელისა და იოანე გლახაკისა და წმიდისა მოწამისა პანსოფისა...“ 294 r—295 r.

64. „თუესა იანვარსა ივ, თაყუანის-ცემა პატიოსანთა ჯაჭუთა პეტრე მოციქულისათა...“ 295 r—296 v.

65. „თუესა იანვარსა იზ, წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ანტონისი...“ 296 v—298 r.

66. „თუესა იანვარსა იშ, წმიდისა დიდისა ათანასესი და კვრილესი...“ 298 v—299 r.

67. „თუესა იანვარსა ით, წმიდისა მაკარი მეგვპტელისა და წმიდისა თეოდოტი მღდელთ-მოდღურისა...“ 299 r—300 v.

68. „თუესა იანვარსა კ, წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ეფთჳმისი...“ 300 v—302 v.

69. „თუესა იანვარსა კა, წმიდისა მაქსიმე აღმსარებელისა და წმიდისა ნეოფიტე მონაზონისა და წმიდისა აღნისი...“ 302 v—304 r.

70. „თუესა იანვარსა კბ, წმიდისა ტიმოთე მოციქულისა და ანასტასი სპარსისა...“ 304 r—305 v.

71. „თუესა იანვარსა კგ, წმიდისა და დიდებულისა კლიმი და ალათან-გელესი...“ 305 v — 307 r.
72. „თუესა იანვარსა კდ, წმიდისა და საკვრველთმოქმედისა ქსენისი...“ 307 r.
73. „თუესა იანვარსა კე, წმიდისა და ღმერთშემოსილისა გრიგოლი ღვთისმეტყველისა...“ 307 r — 309 r.
74. „თუესა იანვარსა კზ, ნაწილთა აღმოყვანებაჲ წმიდისა იოანე ოქროპირისათა...“ 309 r — 312 v.
75. „თუესა იანვარსა კთ, წმიდისა ევნატის ნაწილთა მოყვანებაჲ ...“ 312 v — 314 r.
76. „თუესა იანვარსა ლა, წმიდათა მოწამეთა კვროს და იოანესი და მათ თანა წმიდათა ქალწულთა...“ 314 r — 315 r.
77. „თუესა ფებერვალსა აქუს დღე კშ, დღეთა აქუს ყამი იბ და ღამეთა ყამი იბ. თუესა ფებერვალსა ა, წინა დღე მიგებებისა უფლისა ჩუენისა იესუს ქრისტესი და წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა ტურიფონისი...“ 315 r — 316 v.
78. „თუესა ფებერვალსა ბ, მიგებებაჲ უფლისა ჩუენისა იესუს ქრისტესი, რომელი მეორმოცესა დღესა ტაძრად მიიყვანა წმიდამან ღვთისმშობელმან...“ 316 v — 319 v.
79. „თუესა ფებერვალსა გ, წმიდისა სკამეონ მართლისა და წმიდისა ანნასი...“ 319 v — 320 v.
80. „თუესა ფებერვალსა დ, წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა თეოდორე სტრატილატისა...“ 320 v — 321 r.
81. „თუესა ფებერვალსა იზ, წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა თეოდორე ტირონისა...“ 321 r — 322 r.
82. „თუესა ფებერვალსა კდ, თავის ჰოვნა წმიდისა იოანე ნათლისმცემლისა...“ 322 r — 324 r.
83. „თუესა მარტსა თ, წმიდათა და ყოვლად ქებულთა ორმოცთა მოწამეთა...“ 324 r — 325 v.
84. „თუესა მარტსა კდ, წინა დღე ხარებისა...“ 325 v — 326 v.
85. „თუესა მარტსა კე, ხარება ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელისა...“ 326 v — 329 v.
86. „თუესა აპრილსა აქუს დღე ლ, დღეთა აქუს ყამი იგ და ღამეთა ყამი ია. თუესა აპრილსა ა, წმიდისა დედისა ჩუენისა მარიამ მეგვპეტელისა...“ 329 v — 330 v.
87. „თუესა აპრილსა კგ, წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა გიორგისი...“ 330 v — 333 v.
88. „თუესა აპრილსა კე, წმიდისა და ყოვლად ქებულისა მარკოზ მახარებელისა...“ 333 v — 334 v.
89. „თუესა აპრილსა ლ, წმიდისა მოციქულისა იაკობ, ძმისა წმიდისა იოანე მახარებელისა...“ 334 v — 335 r.

90. „თუესა მისსა აქუს ღლე ლა, ღლეთა აქუს ყამი იღ და ლამეთა ყამი ი. თუესა მისსა ზ, წმიდი[სა] მამისა ჩუენისა დიდისა ათანასესი...“ 335 რ.
91. „თუესა მისსა ზ, გამოჩინებაჲ პატიოსნისა და ცხოველსყოფელისა ჟუარისა, რომელი გამოჩნდა ზედა წმიდასა გოლგოთასა ყამსა მესამესა დღისასა ნათლის სახედ კოსტანტინეს ზმ მეფისა ძისა დიდისა კოსტანტინესსა...“ 335 რ.
92. „თუესა მისსა ც, წმიდისა იოანე მახარებელისა და ღვთისმეტყულლისა...“ 335 რ.
93. „თუესა მისსა ი, წმიდისა მოციქულისა სიმონ მოშურნისა...“ 335 რ — 336 რ.
94. „თუესა მისსა კა, წმიდათა მეფეთა კოსტანტინე და ელენესი...“ 336 რ — 337 რ.
95. „თუესა მისსა კდ, წმიდისა და ღმერთ-შემოსილისა მამისა ჩუენისა სკამონ (!) საკვრველთ-მოქმედისა...“ 337 რ — 338 ვ.
96. „თუესა მისსა კე, მესამედ თავის პოვნა წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისა...“ 338 ვ.
97. „თუესა იენისსა აქუს ღლე ლ, ღლეთა აქუს ყამი იე, და ლამეთა ყამი თ. თუესა იენისსა ც, წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა თეოდორე სტრატოლატიისა...“ 338 ვ.
98. „თუესა იენისსა ია, წმიდათა მოციქულთა ბართლომესი და ბარნაბაჲსი...“ 338 ვ.
99. „თუესა იენისსა იღ, წმიდისა წინაწარმეტყუელისა ელისესი...“ 340 ვ — 341 ვ.
100. „თუესა იენისსა ით, წმიდისა იუდა მოციქულისა...“ 341 ვ — 342 ვ.
101. „თუესა იენისსა კდ, შობაჲ წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისა...“ 342 ვ — 346 რ.
102. „თუესა იენისსა კმ, ნაწილთ აღმოყუანებაჲ წმიდათა და საკვრველთ-მოქმედთა კვროს და იოანესი...“ 346 რ.
103. „თუესა იენისსა კთ, წმიდათა და ყოვლად ქებულთა თავთა მოციქულთა პეტრესი და პავლესი...“ 346 რ — 349 რ.
104. „თუესა იენისსა ლ, წმიდათა ათორმეტთა მოციქულთა და გიორგი მთაწმიდელისა “ 349 რ — 351 ვ.
105. „თუესა იელისსა აქუს ღლე ლა, ღლეთა აქუს ყამი იღ და ლამეთა ყამი ი. თუესა იელისსა ა, წმიდათა და საკვრველთ-მოქმედთა მკურნალთა კოზმან და დამიანესი...“ 351 ვ.
106. „თუესა იელისსა ბ, დადება პატიოსნისა სარტყლისა... ღვთისმშობლისა ვლაქერნას...“ 351 ვ — 352 ვ.
107. „თუესა იელისსა ც, წმიდისა დიდებულისა მოწამისა პროკოპისი...“ 352 ვ — 354 ვ.
108. „თუესა იელისსა იგ, მიქაელ მთავარანგელოზისა...“ 354 ვ.
109. „თუესა იელისსა იე, წმიდათა მოწამეთა კვრიკე და ივლიტასი...“ 354 ვ — 355 ვ.

110. „თუესა ივლისსა ივ, გსენებაჲ წმიდათა მამათა ქლ, რომელნი შეკრბეს ქალკიდონს მეოთხესა კრებასა...“ 355 v — 357 r.

111. „თუესა ივლისსა ივ, წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა მარინასი...“ 357 r — 358 r.

112. „თუესა ივლისსა კ, წმიდისა წინაწარმეტყუელისა ელიასი...“ 358 r — 360 v.

113. „თუესა ივლისსა კბ, წმიდისა მარიამ მაგდანელისა...“ 360 v — 361 v.

114. „თუესა ივლისსა კე, დაძინებაჲ წმიდათა და მართალთა იოვაკიმ და ანასი, მშობელთა წმიდისა ღვთისმშობლისათა, და გსენებაჲ წმიდათა დედათა ევპრაქსია და ულუმპიასი...“ 361 v — 362 v.

115. „თუესა ავგსტოსსა აქუს დღე ლა, დღეთა აქუს ყამი ივ და ლამეთა ყამი ივ. თუესა ავგსტოსსა ა, გამოჩინებაჲ პატიოსნისა ძელისა ცხოველსმოფელისა ჭუარისა და გსენებაჲ შვდთა ძმათა წმიდათა მოწაჲეთა მაკებელთა და დედისა მათისა სოლომონიდასი და მოძღვრისა მათისა ელიაზარისი...“ 362 v — 364 v.

116. „თუესა ავგსტოსსა ბ, აღმოყვანებაჲ ნაწილთა პირველ-მოწამისა სტეფანესთა...“ 364 v.

117. „თუესა ავგსტოსსა ვ, ფერისცვალებაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი...“ 364 v — 368 r.

118. „თუესა ავგსტოსსა თ, წმიდისა მოციქულისა მატათასი...“ 368 r — 369 r.

119. „თუესა ავგსტოსსა იე, მიცვალებაჲ ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობლისა...“ 369 r — 372 r.

120. „თუესა ავგსტოსსა კთ, თავის კულთა წმიდისა და დიდებულისა წინაწარმეტყუელისა წინამორბედისა და ნათლისმცემლისა იოანესი...“ 372 v — 376 v.

წყდება: „...გალობით ვადიდებდეთ ზეცისა ძალთა თანა მოციქულთა...“

შენიშვნები: 1. კიდეებზე გატანილია სავალბელთა ავტორები: თეოფანე (306 r, 362 r), იოსებ (310 r, 375 r), იოანე (314 r, 371 r), ტარასი (338 v), თეოფანე (339 r), გერმანოს (343 r), ანდრია (363 r, 375 v).

2. „საღღესასწაულო“ ტრადიციული ძეგლი რედაქციისაა.

(1618)

4748

ს.-ს. ორბელიანი, ლექსიკონი. 1730

03 + 242 ფ.; 22 × 16,5; ქაღალდი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი ხის ყდა; მხედრული, დასაწყისები სინგურით; 1730 წ. (199 r); გადამწერი: მხატვრის ძე ალექსი (214 v); დაუწერელია: 215 v, 217 r — 222 v, 225 v, 241 v — 242 v.

[ს.-ს. ორბელიანი, ლექსიკონი]. — „ა გმიანი, თავი, ბოლო. აქა იწყებინ ლექსიკონი ქართული ვანმარტებულად ენათა, რომელსა თანავე ენა თურქეთისა და“

სომეხთა უწერია. ა ვთავების ყოველსა სიტყუასა და ებოლოვებისცა. აა 18 კავ-
შირში, აქა დასტორვიტენ, სწავლის მოყუარეო, ვითარ ძნელ არს ფილასოფოსთა
ენანი, არამედ გემოან და საწადელ...“ 8რ — 215რ.

შენიშვნები: 1. ლექსიკონს უძღვის: ა. „ცნობისათვის და უწყებისათვის კეშმარიტად,
რომელნი მოგვიბრუნა ჩვენ მოძღვართა“ (1რ — 2ვ). ეს ტექსტი გამოცემულია მ. შა-
ნიძის მიერ (ფსალმუნის ძველი ქართული რედაქციები X — XIII საუკუნეების ხელნა-
წერების მიხედვით, თბილისი, 1960, დანართი II, გვ. 461 — 466).

ბ. „ან-ბანი სასწავლონი ყრმათა მიერ“ (3რ).

გ. „არიცხვი ქართულთა ანბანთა“ (3ვ — 5რ).

დ. „საქცევი ხუთთა ასოთა და სხვათა თავ-ბოლოთანი“ (5რ — 6რ).

ე. „ანდერძნაშავა მუშაჲსა ფრიად დამაშვრალისა მოსწავლ[ე]თათვის, ხოლო მრ-
ვალნი მოსწავლენი მგობარ და მიაკცხარ ექმნებიან შრომისათვის და არა სარეწავად
მისცემენ შენდობასა“ (6რ — ვ), მგრემ ხელნაწერს აკლია.

2. ლექსიკონს ერთვის: ა. „რაბები ჩინელთა“ (212ვ).

ბ. „დღეთა სახელნი ძველი ქართული“ (212ვ).

გ. „ათორმეტთა ზოდიაქოთა სახელები“ (213რ).

დ. „ქართული მოკვლე რაც ვთარგმნე“ (213რ — 214ვ).

ე. „იესუ ქრისტეს სამეოცდაათორმეტი მოწადეთ სახელები“ (216რ — ვ).

ვ. [ქელთა და ატცხრაშეტური] (223რ — 225რ).

ზ. [რიცხვი პასეჲთა] (226რ — 240ვ).

3. რედაქციულად ეს ლექსიკონი დგას S — 2498 და ქუთ. 300 შორის. S — 2498
გამოცემაში D ლიტერითაა აღნიშნული, ქუთ. 300 — Cq ლიტერით (ბ. ს.-ს. ორბე-
ლიანი, თხზულებანი, IV, ავტოგრაფული ნუსხების მიხედვით გამოცემად მოამზადა
ილია აბულაძემ, თბილისი, 1965).

4. ხელნაწერს დართული აქვს მინიატურა ბერის გამოსახულებით (ამ სურათის შე-
სახებ იხ. ა. ლ. ქუთათელაძე, სულხან-საბა ორბელიანის მინიატურული პორტრე-
ტი და მისი შემსრულებელი ალექსი მესხიშვილი, საბჭოთა ხელოვნება, № 10, 1959,
გვ. 17 — 20. ბ. კ. კეკელიძე, სულხან-საბა ორბელიანის პორტრეტისათვის, კო-
მუნისტური აღზრდისათვის, № 3, 1960, თბილისი, გვ. 87 — 89).

5. ხელნაწერი მხატვრულადაა გაფორმებული, 02 ვ-ზე ჯვარის გამოსახულებით. სა-
ლექსიკონო ასოები მოხატულია სინგურით, ხ-ში ჩაწერილია „ალექსი“ (125ვ), ხ-ში—
„ქელითა ალექსისადა“ (199ვ).

ანდერძი: 1. „ში ტვილო იესო, მაცხონე ფრიად ცოდვილი მნუსხელები ამა წიგნისა
(მომდევნო სიტყვა „ალექსი“ გადაშლილია), ნაღველთაგან შეპყრობილ ვიყავ და
მტერთაგან დასაჯლავად მიცემულ და სასოწარკვეთილ ვიყავ ყოვლისა საქმისაგან.
არამედ რაოდენ ძალ-მედვა, აღმადგინა უფალმან წყლული და მწარედ გულ-კაეშანშე-
მოყრილი და ძლით უნდა ესე ვიმუშავე. ფიქრითა და ნაღველითა სრულ იქმნა ლექსი-
კონი ესე. რომელი დედანში ეწერა, მეც ის დაეწერე. რომელიცა იხილოთ ამა წიგნსა
გინა კეაილ, გინა ბოროტ, მე არცეთში შუა ვარ. ორივე, დასაწერი გინა მოსაწონი,
დენდისა არის, მე გადმიწერის მეტში არას შუა ვარ. ამისთვის დაეწერე, რამეთუ ნაღ-
ველისაგან მწარე უღებება შემექმნის და უღებების განმაქარებულად ესე მოვიგონე, რა-
თა არა მომეწყინოს ყოვლადე შემწეობითა წმიდათა მამათა ჩვენთათა.

ლაღადებს სისხლი ჩემი წინაშე მართლმსაჯულისა მიმართ შორის ჩემსა და შორის
ნათესავთა ჩემთა, რომელთა შემასმინეს წინაშე უსჯულოთა, რამეთუ ყუენ შეთქმულება
ურთიერთას ესრეთ, რამეთუ ამას მრავალი განძი მეფეთა აქვს და სხვადა მრავალი სი-
ტყუა დაარწმუნეს უსჯულოთა და განუკითხავად სიკუდილსა მიმცეს. არამედ ძლივე ქრის-
ტიანს მივსნა, სისხლი ვიყიდე. მცირედ ვთქვი ჩემი ტანჯვა, რამეთუ აქ არ აღიწერება
და გძელი იქმნებოდა. მრავალი ძვირი და განსაცდელი მოაწიეს ჩემ ზედა. რომელთა

მოაწიეს, ესე სახელები მათი (სახელები გადაშლილია და აღარ იკითხება). ქქს ურძი (199 r.).

2. „დაიწერა გელითა მხატვრის ძის ალექსისათა“, ქვევით თხზული ასოებით წერია: „მონისა ღვთისა გელოვანისა მწერალ-მწიგნობარ-მაგალობელისა“ (214 v.).

3. „პასექის“ ბოლოს მიწერილია ანდერძი: „დასასრული წმიდათა პასექთა, რომელი არს სამარადისოდ მბრუნავი ხუთას ოცდათორმეტს წელიწადსა შინა და ქუალად თავითგანვე იწყებთან, ესრეთ საუკუნოდ სრულ არს თავის ზედნადებით და ნაკით. რამდენსაც მარტსა თუ აპრილს აღდგომა გათენდეს, მის წლის მარხვა, ესნილი თუ ბედნიერი დღე, ზევითს კინკლასში იძიეთ, რომელი არს შეკრებული ერთად სამარადისო ყოველი აღდგომა მარტის კბ აპრილს კე, ამავების კარებში ყოველსავე პაიებთ. ხოლო ესრეთ სრულ იქმნა გელთის რიკებით მონისა ღმრთისა მღუდლის ალექსის დეკანოზისათა, რომლისათვის არად საგმარ იყო დედანი რიცხვთა ამათთვის, ქრისტეს აქეთ 1787. ღმერთო, კეთილად აღგვასრულებინე რიცხვი პასექთა ჩუენ დეკანოზის ალექსის. უქმს უგულუბელს ყოფა გარდაიწერთა მშრომელთა ამის“ (240 v.).

მინაწერები: 1. „ე—ერთი ფული, ი—ორი ფული, კ—ერთი ბისტი, ლ—ექუსი ფული, მ—ორი ბისტი, ნ—ერთი შაური, ა—სამი ბისტი, ო—თითხმეტი ფული, პ—ოთხი ბისტი, ე—თერამეტი ფული, რ—ორი შაური, ს—ერთი აბაზი, ტ—ექუსი შაური, უ—ორი აბაზი, ფ—ათი შაური, ქ—სამი აბაზი, ლ—თითხმეტი შაური, ყ—ოთხი აბაზი, შ—თერამეტი შაური, ჩ—ერთი მილანთული, ც—ორი მილანთული, ძ—სამი მილანთული, წ—ოთხი მილანთული, კ—ხუთი მილანთული, ხ—ექუსი მილანთული, გ—შვიდი მილანთული, ჯ—რვა მილანთული, კ—ცხრა მილანთული, შ—ერთი თუმანი“. ქვევით მიწერილია: „და ვითი“ (01).

2. „იოელ ალექსევი“ (03 v).

3. „პეტრე უმიკაშვილისა, Петра Умикова“ (1r, 8r).

4. „№ 06. ეს ლექსიკანი ეყუთუნის იოელ ალექსიეეს“ (8r).

5. „შეწევინთა ღვთისათა 1835 წელს-სა წელსა, ოკტომბრის 18 დღესა, პარასკეხს, პატარა ქალი ელენე დაიბადა შუალამიდამ მეთოხე სა[ა]თხედ. მთვარე იყო ცხრისა. თავი ალექსანდრე სუმბატოვის ასული. ნათლიად იყვნენ გრიგოლ ბეზუთოვი, იაკობ სტეფანიჩი სუმბატოვი, დავით აფხაზის კნენა დარუხა და პავლოვის ცოლი“ (241r).

6. „1836-სა წელსა გიორგობის 28 დღესა, კვირა ღამეს პატარა ქალი მელანია დაიბადა შუადლიდამ მეთერთმეცე სა[ა]თხედ. ნათლიად იყვნენ: იასე ერისთოვი და ჩუმბაროვის ცოლი ელისაბედ“ (241r).

7. „ჩელქ 1838-სა წელსა თებერვლის 28-სა დღესა ორშაბათს პატარა ქალი ნინო დაიბადა შუადლიდამ მეთერთმეცე სა[ა]თხედ, მთვარე იყო თოთხმეტისა“ (241r).

8. მინაწერებია აგრეთვე 02 r, 189r, ქვედა ყდის საცავ ფურცელზე.

{1619}

4752

ჯუარის გზა. XIX

6 ფ.; 20,5 × 15,5; ქალალი; მუყაოს ყდა; მხედრული; [XIX ს.]; აქვს ქვირნიშა. ნი (ფ. 4,5).

„ჯუარის გზა, გინა ჯვარაზიდულის ქრისტეს მგზავრობის კაპკეთით გოლგოთამდის, საფიქრებელნი ათოთხმეტთაგანი წესისამებრ აღგილთა მათ წმიდათა იერუსალ[ემ]ისათა. — სახელითა მამისათა, და ძისათა, და სულისა წმიდისათა, ამენ. ღმერთო, შეწვენასა ჩემსა მოხედენ. უფალო, შეწვენად ჩუენდა ისწრაფე. დიდება მამასა და ძესა და

სულსა წმიდასა, ვითარცა პირველად იყო აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამენ. ქება შენდა უფალო, მეუფეო დიდებისა საუკუნოსაო. 1. პირუელსა ადგილსა ამასა ქრისტეს გაასამართლებენ ჯვარსაცმელად. თათყუანსა (!) გცემთ შენ, ქრისტე, და გაკურთხებთ შენ, რამეთუ წმიდისა ჯუარისა მიერ შენისა დიხსენ ქუეყანა...“ 1r—6r.

შენიშვნა: 6r-ს ქვედა კიდეზე და 6v-ზე მინაწერია ლათინურად.

(1620)

4753

იავორსკი სტეფანე, სასწაული ანტექრისტეს
მოსვლისა. XVIII

164 ფ.: 20,2 × 16,5; ქაღალდი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი ხის ყდა; მხედრული, სათაურები და საზღვაო ასოები სინგური; [XVIII]; კვირინიშანი: 1752 (ფ. 12); დაუწერელია: 1r—2v, 25v, 26r, 146v.

[იავორსკი სტეფანე], „სასწაული ანტექრისტეს მოსვლისა და ამ სოფლის აღსრულებისა. თავი პირველი, პირველისა მის სასწაულისათვის მოსულისა ანტექრისტესისა წინამორბედობითა, რომელ არს მოხრება და [ა]ღსასრული რომლისა (!) გელმწიფებისა. — ხოლო თესალონიკელთა და კოლასელთა იხილეს რა ფიცხელი ყამი იგი, რომელსაცა ყამსა იყუნენ სოფელსა ამას, წმიდა იგი მოციქულნი ჰგონებდენ უკვე მოახლებასა უკანასკნელისა მის ყამისა ანტექრისტესისასა...“ 52r—163v.

შენიშვნები: 1. ტექსტი თარგმნილი ჩანს მარკოვის 1703 წ. გამოცემიდან.

2. უძღვის: ა. 1703 წ. მოსკოვერი გამოცემის თავფურცლის ტექსტი: „სასწაული ანტექრისტეს მოსვლისა და ამ სოფლის აღსრულებისა სამართაგან წერილთა გამოჩენილი. მოციქულთაგან ვითხვა: შენი რა არს სახელდება სასწაული მოსვლისა შენისა და სოფლისა ამის აღსრულებისა? მათესა შინა კდ თანაშემობითა.“

დაიბეჭდა ბრძანებითა კეთილისმყოფელისა დიდისა პატრონისა ჩვენისა მეფისა და დიდისა მთავრისა პეტრე ალექსივიჩისათა, ყოვლისა დიდისა და მცირისა თეთრისა რუსეთისა თვითპყრობელისათა, და ყამსა კეთილად შობილისა პატრონისა ჩვენისა მეფის შვილისა და დიდის მთავრისა ალექსი პეტრეს შვილისათა, ხოლო კურთხეულითა ყოველთა მათ სამღვდელთა კრებათათა (!) შორის პატრიარქობისა სამეფოსა შინა დიდად სახელდებულისა ქალაქსა მოსკოვს, წელსა დასაბამითგან სოფლისა ამის ვსიბ, ხოლო შობითგან განკორციელებისა მღვთისა სიტყვისათა ჩღვ, ინდიკტიონს იბ, თვესა ნოენბერსა ია“ (3r—v).

ბ. თავფურცელს მოსდევს მოციქულთა წიგნებიდან ამოწერილი ციტატები ანტექრისტეს მოსვლისათვის და „წინამეტყველება კეთილის მყოფელთა მკითხველთა მიმართ“ (3v—52r).

3. ტექსტს მოსდევს: „მწუხარებათაგან მრავალთა და სნეულებათაგან გულისათა აღსწერე თქვენდა მრავლითა ცრემლითა არა ვითარცა რათა მწუხარე იქმნეთ, არამედ რათა სცნოთ სიყვარული, რომელი გუაქვენ ნაყოფიერად თქვენდა მომართ. მეორე კორინთელთა, თავი ბ“ (163v).

4. ეს თარგმანი განსხვავებულია ამავე თხზულების ვახუშტისეული თარგმანისაგან (მღრ. A—58).

5. ამ თხზულების შესახებ იხ. ტ. რუხაძე, ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან, XVI—XVIII სს., თბილისი, 1960, გვ. 216—218

ანდრძი (გადამწერის ხელით): „ამას ყოველთა მღვთივ განბრძნობილთა შმიდისა ეკლესიათა მართალმადიდებელთა კათალიკისა აღმოსავლეთისასა განსამზღერებითა კელვიდებ თქვენ მზასა გამართვად, უეტუ იყოს ამაში შეტკოდბანი რომელნიმე“ (164 რ).

(1621)

4756

სიმოკლე საქრისტიანო მოძღვარებისა. XVIII

125 ფ.; 14,3×10; ქალაღი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი ხის ყდა, ზემო ყდაზე გამოსახული ჯვარტმა; ზემო ყდის საცავი ფურცელი ძველი რესტავირებულია, რესტავირაციისათვის გამოყენებულია მხედრული ნაწერი ფურცელი; მხედრული, სათურები და დასაწყისები სინგურით; [XVIII]; ფ. 35,36 ძველი რესტავირებულია; დაზიანებულია ფ. 13, აგრეთვე ქვედა ყდის საცავი ფურცელი; აქვს ჭვირნიშანი (ფ. 125).

„სიმოკლე საქრისტიანო მოძღვარებისა. ა თავი, სარგებლისათვის საქრისტიანო მოძღვარებისა.—

მ. საჭირო არს საქრისტიანო მოძღვარება თუ არა?

შ. საჭირო არს, ოდეს ცხონება გვინდა...“ 2რ—125ვ.

შენიშვნები: 1. უძღვის თავფურცელი: „თარგმანი ხუტურ სიტყვათა: ვა—ვითარკა, ყდ—ყოვლად...“ (1ვ). ჩამოწერილია ხშირად ხმარებული დაქარაგმებული სიტყვებსა და მათი შესაბამისი გახსნილი ფორმები.

2. თხულება შეიცავს 5 თავს, დაწერილია კითხვა-მიგების სახით მოძღვარსა და შვედრდს შორის, შიგადაშიგ ჩართულია „მოთხრობები“. ტექსტი ლათინურიდან ჩანს თარგმნილი.

3. ხელნაწერში ჩადებულია დაბეჭდილი წიგნიდან ამოჭრილი სურათი, ქვევით მიწერილია იტალიურად: „Tomaso di villa Noua“.

4758

რუსთაველი შოთა, ვეფხისტყაოსანი.

ნომერი გაუქმებულია, ხელნაწერი ამჟამად გატანილია S-5006 ნომრით. ხელნაწერი ძველი ნომრით აღწერილია ე. თაყაი შვილის მიერ (იხ. Описание, II, გვ. 566).

(1622)

4774

ანტონ I, წყობილსიტყვაობა. 1792

01 + 135 ფ.; 16,3×10,5; ქალაღი, სხვადასხვა: თეთრი და ცისფერი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი ხის ყდა; მხედრული, სათურები და სახედაო ასოები სინგურით, მთავრულით; 1792 წ. (133რ); გადამწერი: ერისთავის ძე გიორგი (133რ); დაუწერელია: 01ვ, 10ვ, 134რ—135ვ; ჭვირნიშანი: 1790 (132 ფ.).

„წიგნი წყობილსიტყუაობა. ნაწილი პირუელი, ლუთისმეტყუშლე-ბისათჳს. თავი პირუელი, თჳს სამობისა და ერთობისა.—

ერთ არს ზესთა დაუსაბამო კეთილ,
ზესთნათლოვანი ერთობა სამპირებით,

უდასაბამო და უმიზეზო ყოფის,

ერთის წყაროსგან ორნი ნექტარნი მყოფნი...“ 11რ—132რ.

შენიშვნები: 1. უძღვის: ა. „წინასიტყუაობა წინამდებარისა წიგნისა ხუთთავიანთა სტიხთა ანუ შაირთა, ქმნილი გაიოსის მიერ არხიდიაკონისა...“

წინასიტყუაობით შეყუანილებათა რა
ვაწინმდებარებთ ანტონი ყოვლად ბრძნისთა
შუქნიერ თქმათა, სტიხთა წყობილსიტყუათა...“ (1r—4r).

წინასიტყვაობის დასაწყისი სამი სტრიქონი წერია 01r-ზეც.

ბ. „პინაქსი წყობილსიტყუაობისა...“ (4v—10r).

2. ერთვის: ა. „ქმნილი მცირისა ტრიფილესაგან დიაკონ-მონაზონისა—

ეს წყობილ-სიტყუა განკარგულ ქმნილ, თხზულ, ლექსულ
არს ანტონისგან ყოვლად ბრძნის, ბრძენთ უბრძნისის...“

(132v—133r).

ბ. „თვს სახელწოდებისა მისის უწმიდესობისა...“

დღე ესე მსგავს არს დღისა მერგასისა,
ჩუქნიერ ანტონი ახალ მეტაფისიკოს...“ (133r).

3. გამოცემულია პლ. იოსელიანის მიერ (წყობილსიტყუაობა, ქმნილი ანტონისაგან პირუშლისა, დაბეჭდილი თფილისს, 1853 წ.)

ანდერძი (გადამწერისა): „სრულ იქმნა წელსა 1792, თთუქსა ივლისსა 27 გიორგი-საგან ერისთვს ძისა, დროსა სიყრმისასა პალატსა შინა საპატრიარხოსა“ (133v).

(1623)

4775

ანტონ I, გრამატიკა. 1789

139 ფ.; 32,8 × 21,5; ქალღი, ცისფერი; ტვიფრული ტყავით შემოსილი ხის ყდა; მხედრული, სათაურები შთავრულით; 1798 წ. (137v); გადამწერი: ერისთავის ძე გიორგი (137v); დაუწერელია; 3v, 50v, 97v, 138r—139v; ქვირინიშანი: 1796 (116 ფ.)

(ანტონ I), „თვს ტელოვენებისა ღრამმატიკოსობითისა. ნაწილი პირუელი, რომელსა შინა მარტივად მდებარე არიან თვთოეულნი ნაწილნი სიტყუათანი მაგალითებითურთ, რომელიცა ზეპირებად სათანადო არიან ღრამმატიკაჲსა მოწაფე ქმნილთა. თავი პირუელი, ბრუნუათათვს სახელთასა. § 1 — რიცხუსა შორის ჩუენ მიერ განსჯითა შემოყუანილნი ბრუნუანი სახელთანი არიან რუა...“ 4r—137r.

შენიშვნები: 1. ტექსტს უძღვის: ა. „შეყუანილება წიგნისა ღრამმატიკაჲსა, მიწერილი მოძღუართად და მოწაფეთად ღრამმატიკაჲსათა ანტონის მიერ არხიეპისკოპოსისა ყოვლისა ზემოხსა საქართულოჲსათა“ (1r—v).

ბ. „პინაქსი ღრამმატიკაჲსა“ (2r—3r).

2. გრამატიკის ტექსტი რედაქციულად მიყვება 1885 წლის გამოცემას (შდრ. კართული ღრამმატიკა, შედგენილი ანტონ I-ის მიერ, თბილისი, 1885).

ანდერძი: 17 $\frac{10}{12}$ 98, იყავნ სადიდებულად შენდა, სიტყუაო და სიბრძნეო ღუთისაო,

და უბიწოდ მშობელისა შენისა ყოვლად კურთხეულისა დედოფლისა. მწერალი ამისი ვევედრები მხილველთა ამისთა ცთომის მოტყუებასა. თთუქსა ივლისსა 12, ერისთვს ძე გიორგი (137v).

(1624)

4776

ანტონ I, კატილორია სიმეტნე. XVIII

I + 189 ფ.; 13,5 × 9,5; ქალღი; ტყავადაკრული ტვიფრული ყდა; მხედრული (სათაურები ასომთავრულით); [XVIII ს.]; გადამწერი — ვიორგი ერისთვს ძე (189r); დაუწერელია: 1, 2 და 5 ფფ.

„ანტონის მიერ არხიეპისკოპოსისა დავითიანისა კატილორიათა არისტოტელითად შეყუანილება. — საჭირო ვიდრემე არს სიბრძნის-მოყუარებისად მოწაფე ქმნილთა ცნობად, რაოდენ გვარობს ზედმოწევილება კაცობრივი...“ 6r—145v.

შენიშვნები: 1. ტექსტს წინ უძღვის: ა. თავფურცელი: „სადიდებლად ცხოველს-მყოფელისა თანაარსისა და განუყოფელისა სამებისა ანტონისა გან არხიეპისკოპოსისა, ყოვლისა ზემოასა საქართუმლოსისა დავითიან-ბატოვანისა, ქმნილი ანუ თქმული წიგნი კატილორია სიმეტნე, და ჰსჯილი მისგან კმასა ზედა არისტოტელისა შედგომითავე მისითა, მაკრა სხუთაცა სხოლასტიკოსთა და ახალთა ფილოსოფისთა განსაზღურებათაგან და გარდამოცემთა მოღებული. ხოლო წინადადებული თვისისა სხოლისა მიწაფეთად, დროსა ყოვლად ბრწყინუალისა უკეთილ-მსახურესისა და უმაღლესისა ირ[ა]კლი მეორისა, მეფისა ყოვლისა ზემოასა საქართუმლოსისა, ხოლო მამათ-მთავრობასა თვისისას. წელსა დასაბამითგან სოფლისა 7275. გორკვილად შობითგან სიტყუსა ღმრთისა 1767, თუმსა მერუსა, რიკუსა 9. დაიწერა ახალსა გნოსისსა შინა სამეფოსა მისისა მეფობის უმაღლესობისასა“ (1r—v).

ბ. „წინასატყუობა (!) წინამდებარისა წიგნისა ხუთნაწილოვანთა, ანუ დასდებულთა ზედა ცხრა რიცხულთა ანტონის მიერ არხიეპისკოპოსისა დავითიანისა. — 1. „არ სიღალითმან კადრმან გუათანადა ჩუენ ახლად ზელყოფად ქუმტქმულებანი ძუმსნი...“ (3r—4v).

2. ერთვის „პინაქსიტყუობა[ს] ჩუენ მიერთა შეყუანილებათა კატილორიათა სიმეტნეთა, და რომელთამე ჰსჯილთა ჩუმს მიერ ქართულსა აღფავიტასა ზედა...“ (147 r—189 r):

3. 34v-ზე მოთავსებულია არსების სქემა.

4. იხ. კ. კეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ. I, 1951, ვვ. 357.

ანდერძი: „იყავნ სადიდებლად ემმანუილისა და უბიწოდ მშობელისა მისისა, ამინ. მოქმედი ვიორგი ერისთვს ძე“ (189r).

(1625)

4788

ბაუმეისტერი, ფილოსოფია ყოფაქცევათა მოძღურებისა. 1779

I + 260 ფ.; 14 × 9,5; ქალღი; ტყავადაკრული ტვიფრული მუყაოს ყდა; მხედრული (სათაურები ასომთავრულით); 1779; გადამწერი — იოანე ოსესძე (259r); შემომწირველი — ქაინოსრო ქავთარაძე; დაუწერელია: 4v, 259v, 260r—v.

ბაუმეისტერი [ფილოსოფია ყოფაქცევათა მოძღურებისა]. — თავი პირველი. „საქმეთათუს კაცობრივთა და განწულეებისა მათისა, ოდეს ფილოსოფიასა შინა ითიკასა მჩუწნებელსა, ვითარმე ნივთთა მწადნე ყოფად და რომელთაგანმე განშორებად...“ 10r—220v.

შენიშვნები: i. ტექსტს წინ უძღვის: ა. თავფურცელი: „ფილოსოფია ყოფაქცევითა მოძღვრებისა. ზედ-დადგინებანი, რომელნი შეიცემნ ბუნებითა სამართალსა, ითიკასა და პოლიტიკასა“ (1r).

ბ. „პინაქსი საყოფაქცევსა ფილოსოფიისა...“ (2r—4r).

გ. „წინასიტყუაობა საითიკოვსადმი ფილოსოფიისა.—უკეთუ ვშურებით ზუნ ამისიკს, რაჟთა უცხადესად გამოვაჩინენითჟა კანონნი...“ (5r—10r).

2. საყოფაქცეო ფილოსოფიის შედგენილობა: I. „თავი პირველი. საქმეთათჳს კაცობრივთა და განწულებისა მათისა“ (10r—95r).

II. „ფილოსოფიისა საპრაქტიკოვსა ნაწილი მეორე, ზედ-დადგინებანი ბუნებითისა სამართლისანი“ (95v—165v).

III. „ფილოსოფიისა საპრაქტიკოვსა ნაწილი მესამე. ზედ-დადგინებანი საითიკოვსანი ანუ ყოფაქცევითა მოძღვრებითისა ფილოსოფიისა ესთა შემოკლებით ზედწოდებულისანი“ (166r—220v).

3. ტექსტს ერთვის: „ზედ-დადგინებანი პოლიტიკისანი, ესე იგი სამოქალაქოვსანი. წინასიტყუაობა. — ფილოსოფია პრაქტიკა იპყრობს თჳს შორის სამთა ვიდრემ სწავლათა, ვითარ-ივი ზემო ითქუა მისთჳს“... (221r—258v).

4. ტექსტს ახლავს მრავალი სქოლიო, რომელიც ანტონ კათალიკოსს ეკუთვნის. ყოველი სქოლიოს ბოლოში მიწერილია ნუსხურად ანტონი. (ახ. 14v, 16r, 23v, 26r, 46v, 57v, 60v, 74r, 104v, 108v, 111v, 114r, 141v, 150v, 160v და სხვ.).

5. იხ. კ. კეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ 1, 1951, გვ. 357.

ანდერძი: „იყავ სადიდებულად შენდა მხილოდშობილო სიტყუაო მამისაო და უბოწოდ მშობელისა შენისა, მარიამ ყოვლად უკურთხეულესისა დედულესისა. 1779 წ. 16.4 სრულ იქმნა ჩემ მიერ ყოვლად უღირსისა ზუესისა იოანე ოსესისა“ (259r).

მინაწერები: 1. გადამწერის ხელით. „გაქებ, გაკურთხებ, გმადლობ და ვადიდებ შენ. ღმერთსა ჩემსა, ცხაველმყიფელსა სულსა მით, რამეთუ ყოველივე ნიჭთა შენ მიერ წარმართებდა შენ მიერვე მიეცემის თხოვეულთა“ (259r).

2. „იმერთის მიტროპოლიტი დავით გარდაიცვალა იდ-სა ფებერვალსა ჩუნგ-სა წელსა. ქუთაისი“ (260r).

3. „სამეგრელოს მთავარი დავით დადიანი გარდაიცვალა წელსა ჩუნგ-სა, ლა-სა აგვისტოსა“ (260v).

4. „ჩუნა წელში იყო დაღამება ნაშუალამევის ექვს საათზე, ივ-ს კათათვეს. შემდეგ ისევ მზე გამოვიდა“ (1r).

5. „ქაიხოსრო ქაჯთარაძის შემოწირული“ (საცავი ფურცლის შიდა მხარე).

(1626)

4789

ხრონოგრაფი. 1815

358 ფ.: 31 × 20,5 სმ; ქაღალდი (ლურჯი და თეთრი); მხედრული (სათაურები სინ-ჯურით, საზედაო ასოები ასომთავრულად); ტყავგადაკრული ტვიფრული მუყაოს ყდა; 1815 წ., გადამწერი — ანჩისხატის კანდელაკის შვილი დავით დიაკონი (358v); შემომწირველი — ივანე გიუნაშვილი.

„შემოკლებით მოთხრობა, დაწყებული დასაბამითაჲ სოფლის მეფობადმდე კონსტანტინე პალეოლოგოსა უკანასკნელისა ბერძენთა მეფისა, რომელსა ხონოლოგი ეწოდების. წიგნი ა. — სათნო უჩნდა სიბრძნითა შემოქმედსა მას ღმერთსა და უფალსა ჩუქსა, რათა შექმნას სოფელი ესე მრავლითა სიბრძნითა მისითა...“ 1r — 353 v.

შენიშვნები: 1. ერთვის „ზანღუეი წიგნისა ამის საქმეთა, რომელსა გარეშეიყავს შემოკლებით მოთხრობა, დაწყებული დასაბამითგან სოფლისა მეფობადმდე კოსტანტინე პოლოლოლოსა, უკანასკნელ ბერძენთა მეფისა“ (354r — 358v).

2. ხრონოლოგიური ჭარბულად თარგმნეს ბაგრატიონთა სოლოლაშვილთა და არჩილ მეფეებ (იხ. H-294 ხელნაწერის ანდერძი, 128r).

3. იხ. კ. კეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ. I, 1951, გვ. 469.

ანდერძი: „სრულ იქმნა ხელითა ანჩისხატის კანდელაკის შვილის დიაკონის დავითისათა 1816-სა წელსა, 22-სა სექტემბერსა, დღესა სამშაბათსა. მხილველთა გვედრებით, რათა არა მოიღოთ ჩემდამი გიოზა შეტომისათჳს“ (358v).

მინაწერი: „ივანე გიუნაშვილისაგან 1908 V — 26“ (ყდის შიდა მხარე).

(1627)

4795

კრებული. XIX

167 ფ.; 20,5 × 15,5 სმ; ქაღალდი (ლურჯი); ტყავდაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული; [XIX ს.]; ჭიკრიჭიანი — 1819 წ.; დაზიანებულია.

1. „წიგნი სიბრძნე სიკრუვისა, ნათქვამი სულხან ორბელიანისა უამსა სიჭაბუკისა თვისისა. — იყო გელმწიფე ერთი, რომლისა საქმენი არავისგან მოიგონებინ, რომლისა სიკეთისა და სიქველისაგან ვეგოდენი მოწყალებანი შეეკრიბნა გულსა თვისსა“... 2r — 132v.

შენიშვნები: 1. ხელნაწერს წინ უძღვის „სიბრძნე სიკრუის“ ტექსტის დასაწყისი ნაწილი, სხვა ხელით შესრულებული (1v).

2. ტექსტი გამოყენებულია 1959 წლის გამოცემაში; ეკუთვნის მეორე რედაქციას (იხ. სულხან-საბა ორბელიანი, თხზულებანი, ტ. I, 1959, გვ. 269).

(ჩარდავრი შიანი). — „...დასაწყისი მესამეს დავრიშისაგან, რომელი იყო სპარსი. წამოიჩოქა და მწარედ ამოიხორა და დაიწყო ტირილი...“ 133r — 168r.

წყდება: „...გელმწიფეს გული ეტკინა და მანცა ბევრი იტირა. იმ ყმარწვილს გული დაუამა და ამბვის თქმა უბრძანა. მოჰყვა ის ყმარწვილი თავისის ამბვის თქმას და იწყო...“

შენიშვნები: 1. ტექსტი ნაკლებია, შეიცავს მხოლოდ მესამე კარს (იხ. დავრიშანი, გამოცემა პირველი, 1876 წ.).

2. ხელნაწერის ტექსტი გამოყენებული ტექსტისაგან განსხვავდება.

3. იხ. კ. კეკელიძე, ძვ. ქართული მწერლობის ისტორია, ტ. II, 1952, გვ. 338.

4. ხელნაწერის საცავ ფურცელზე და ყდის შიდა მხარეს არის მინაწერები უწიგნური ხელით.

მინაწერები: 1. (ანბანთქება). —

„ან ალვად ნაზარდო ნორჩო,
ბან ბროლოთ ნათალ მინაო“... (1r).

2. „თალხად მოსილსა, შემოსილსა, ვეტრფოდი მარად,
ხელმწიფად ჩემივის ღმერთსა ერთარს მარად და მარად“ (168v).

შენიშვნა: ამ ლექსის ავტორი S-2531 ხელნაწერის მიხედვით არის სოლომონ ონიკოვი (იხ. S ფონდი ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. IV, № 2531 : 26).

H—2761 ხელნაწერის მიხედვით კი — ბესიკი (იხ. H ფონდის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა ტ. VI, № 2761 : 1). ბესიკის თხზულებათა ახალ გამოცემაში ეს ლექსი შეტანილი არ არის (იხ. ბესიკი, თხზულებანი, ტექსტი, შენიშვნები, ლექსიკონი, აღ. ბარამიძისა და ვ. თოფურიას რედაქციით, 1962).

4797

წერილები მარი ბროსესადმი.

ნაწილი გადატანილია მ. ბროსეს არქივში: № 4, 5, 6, 27—145, 147—151, 153—158, 161—163, 164, 165, 166.

ნაწილი — მეღვინეთ-უხუცესის არქივში: № 22, 53.

(1628)

4798

ვახტანგ VI, სამართლის წიგნი. XVIII

34 ფ.; 22,5 × 16 სმ; ქალაღი; უყლო; მხედრული; თავ-ბოლონაკლული; [XVIII ს.].

(ვახტანგ VI კანონები, მუხ. 5). — „...ჰკითხოს ღმრთის წინაშე, რასაც მიხვთეს, სწორე და მართალი უნდა თქვას და არ დაზოგოს და არც არავის მიეფეროს. მეფის ვორგულობისა, ლალატისა, რა წმალში გატარებისა, საღაროსა და საყდრისა გატენისა, მსგავსსა ამათებრზე ამ წესით, რომე ვორმოცსა და ან ნაკლებს დღემდის ალოცონ, თვითო წიგნი დაუწერონ...“ 1r—34v.

წყდება: „...თუ უშვილო კაცმა ერთი მტყვე იყიდოს და ან ისე უცხო იშვილოს, ხელმწიფით მოსამართლით სახლის კაცის ნებით როგორც მართალი, ისე შვილი იქნება. ბატონსაც ემსახუროს და თუ რამე ვალი აქვს, ისიც მისცეს“.

შენიშვნები: 1. ტექსტი დამუხლულია, შეიცავს 125 მუხლს.

2. გამოცემული ტექსტის მიხედვით ხელნაწერი იწყება 5 მუხლიდან და თავდება 261 მუხლით.

3. ტექსტი ზოგან შეცვლილია, ტოვებს გამოკრებილის შთაბეჭდილებას (იხ. ვახტანგ VI, სამართლის წიგნი, თ. ენუქიძის გამოცემა, 1955).

(1629)

4799

კრებული. XIX

8 ფ.; 17,5 × 22 სმ.; ქალაღი; უყლო; მხედრული; [XIX ს.]; თავ-ბოლონაკლული.

1. (ხილთა ქება). —

„... და სუფრას ავავსებ ნიადაგ იავუნდითა და ლალითა.

შეინდმა თქო: ტურტა ხილი ვარ, არ გავერევი ლალშია...“

1r—2r.

შენიშვნები: 1. ტექსტი აკლია დასაწყისი.

2. ტექსტი შეიცავს შემდეგ ხილთა ქებებს: შეინდის, კომშის, თურინჯის, მსხლის, ლეღვის, ხურმის, წაბლის, ზეთისხილისა და კოწახურის.

3. ტექსტი რედაქციულად განსხვავდება თეიმურაზ II, გ. ჩოლოყაშვილისა და გ. კაბუჯაშვილის ხილთა ქებისაგან (შდრ. თეიმურაზ II, თხზულებათა სრული კრებული, გ. ჭაკობიას წინასიტყვაობით, რედაქციით, ლექსიკონით და შენიშვნებით, 1939, გვ. 109—113; S—6, 28r—30v და S—1408, 19v—26v).

4. იხ. ალ. ბარამიძე, ნარკვევები ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, II, 1940, გვ. 470.

2. „ან ბავი ვარდისა და ბულბულისა. ბრჭობა კაცთა თავის საბოთ (!) ნათქომი; ბატონის თეიმურაზისა თქმული. —

ყეი, არზისა (!) შემოქმედო, შენგან არის ყოვლიფერი:
ცა, ქვეყანა, ზღვა და ხმელი, დარი მზისა მონაფერი...“
2v—8v.

წყდება:

„...მიწის ნამყოფსა ყვავილსა სიტურფით გავახარებო,
თავს მოუხდება საგესა, ჭიქასა მე ვაჭიქებო...“

შენიშვნები: 1. ტექსტი მისდევს გამოცემას (იხ. თეიმურაზ I. თხზულებათა სრული კრებული, ტექსტი, გამოკვლევა, ლექსიკონი ალ. ბარამიძისა და გ. ჯაკობიას რედაქციით, 1934).

2. ტექსტი წყდება 45 სტროფზე.

მინაწერები: 1. „შენსა განშორებას, განშორებეს (!). ვინ გაიფონებს,
ცხარე ცრემლით ვსტირი, ვინ გამიფონებს“
(გიორგი ჩუთანოვის ხელით) (2v).

2. „ამ პარათისა მოწამე ვარ გიორგი ჩუთანოვი“ (3r).

(1630)

4800

ბეჟანიანი (ფრაგმენტი). XIX

9 ფ.; 17,5×21 სმ.; ქაღალდი; უყლო; მხედრული; [XIX ს.]; თავ-ბოლონაკლული.

(ბეჟანიანი).—

„... და ხოსრულად სტავრები სავარდენსა შიგ ეფინა.
ტახტ გვირგვინისა საჩრდილოთ ამართეს ვერცხლის ზეარი,
შტო ესხა ზშირათ ოქროსი ფურცელი თვალგვარიანი...“

წყდება:

1r—9v.

„...და როსტომ გამოჩნდა ლომგული, ჰვერობს ჯვარ სრულითა.
გოდერძი და ტუსი, როსტომ გარდმოხდეს ცხენებითა...“

შენიშვნები: 1. „ბეჟანიანი“ ტექსტი ნაკლულია; იწყება 4284 სტროფიდან და თავდება 4362 სტროფით. ხელნაწერს აკლია შუაში სტროფები: 4328—4341.

2. ტექსტი მისდევს „შაჰნამეს“ 1934 წ. გამოცემას.

3. გამოცემასთან შედარებით ზედმეტია შემდეგი სტროფი:

„აწ ამბავი გილმწიფესა მიუტანა ჩქარმა კაცმა.
კითხა, ჰკადრა, ბეჟან ორმოღამან ცხენსა შესვა ლომა კაცმა.
წამოველით, დაგვეწიფენ, რა შიეტყო პაპამ თქვენმა,
და შემოვებნენ ამოვწყვიტეთ ასი მოკლა ჩემა კაცმანა“ (9v).

ზედმეტი სტროფი მოთავსებულია გამოცემის 4359—4360 სტროფებს შუა.

(1631)

4801

ანტონ I, მეტაფიზიკა. 1784

117 ფ.; 20,5×17 სმ.; ქაღალდი; ტყავკადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; მხედრული (სათაურები და საზედაო ასოები ასომთავრულით, სინგურით შესრულებული); 1784 წ., გადამწერი — მიხეილ 112 v; დაუწერელია: 1, 4, 113 — 117 ფფ.

(მეტაფიზიკა). — თავი 1. „პირუშლთათჳს დასაბამთა კაცობრივისა ცნობისათა. — ონტოლოლიას თანა-ადს დადგინებად უპირუშლესნი დასაბამნი კაცობრივისა ცნობისანი (§ 6). ხოლო ყოვლისა კაცობრივისა ცნობისა ორნი ვიდრემე არიან დასაბამნი: პირუშლი ვიდრემე არს წინააღმდეგომ თქმისა, ხოლო მეორე — ჳმაჲსა მიზეხისა...“ 7r — 112 v.

შენიშვნები: 1. ტექსტს წინ უძღვის: ა. თავფურცელი: „მეტაფიზიკისა ნაწილი პირუშლი. ონტოლოლია ანუ ფილოსოფია პირუშლი“ (2r).

ბ. „პინაქსი მეტაფიზიკისა. — წინასიტყუაობა ბუნებისათჳს და თჳსებისა მეტაფიზიკისა, ზღდადგინებანი ონტოლოლიისანი...“ (3r—4r).

გ. „ზედდადგინებანი მეტაფიზიკისანი. — წინასიტყუაობა ბუნებისათჳს და თჳსებისა მეტაფიზიკისა...“ (5r — 6r).

დ. „ზედდადგინებანი ონტოლოლიისანი. — წინასიტყუაობა...“ (6r — 7r).

2. მეტაფიზიკა ოთხი ნაწილისაგან შედგება:

I. „ონტოლოლია ანუ ფილოსოფია პირუშლი“ (7r — 43v).

II. „კოზმოლოლია საზოგადო“ (44r — 56r).

III. „პნემატოლოლია პსიხოლოლიისა და ბუნებათისა ღმრთის-მეტყუშლებისა გარეშემტყუშლი“ (56v—99r).

IV. „ღმრთის-მეტყუშლება ბუნებითი“ (99v — 112v).

3. ტექსტს ახლავს მრავალი სქოლიო, რამელიც ანტონ კათალიკოსს ეკუთვნის. ყოველი სქოლიოს ბალოს მიწერილია ანტონი (მთავრული ასოებით).

4. ტექსტს ბალოს ერთვის:

„იგავი: 3 ნეტარ არს კაცი, რომელმან ჳოვა სიბრძნე,

13 და მოკუდაემან, რომელმან იხილა გონიერებაჲ.

14 ესე უმჯობეს არს მოსაგებელად,

15 ვიდრე ორქოჲ და ვეცხლი საუნჯესა

უპატრონისს ძვირფასისა ანთრაქის.

ანტონი (112v).

5. იხ. კ. კეკელიძე, ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, ტ. I, 1951, გვ. 357.

ანდერძი: „იყვენ სადიდებელად შენდა სიბრძნეო და სიტყუაო ღმრთისაო და უბიწოდ მშობელისა შენისა. მიხეილ (თხზული ასოებით). სრულ იქმნა 17 $\frac{9}{2}$ 84“

(112 v).

(1632)

4802

ანტონ I, მზამეტყველება. XVIII

231 ფ.; 30,5×20,5 სმ.; ქაღალდი; ტყავკადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; მხედრული (სათაურები და საზედაო ასოები სინგურით); [XVIII ს.]; კვირინიანი 1746 (15-18 ფფ.); დაუწერელია: 19, 75, 230v, 231 ფფ.; ჩამოტანილია ატენიდან ქ. ქავთარაძის მიერ.

„წიგნი, რომელსა ეწოდების მზამეტყველებამ, აღწერილი ანტონის მიერ ქართველთა სამეუფოსა ქალაქისა მცხეთისა და სრულიად საქართველოსა მთავარეპისკოპოსისა დავითიანისა, ნისტორიანთა ბოროტისა წვალებისა დასარღვეველად. წიგნი 1.—ნამდვილ ქადაგთა მათ ჭეშმარიტებისათა სამღვდელთა მწყემსთა კმა საყოფელ არს...“ 20r—224v.

წიგნიწიგნი: 1. ტექსტს წინ უძღვის: ა. „წინასიტყვაჲ წიგნისა მზამეტყველებისა, რომელითაცა გამოთქმელი ძღვნისმრთმელობს წიგნსა ამას ყრმათამი აღმოსავალისა წმიდისა ეკლესიისათა.—არა მრავლისა წლისანი არიან ბერძენნი...“ (1r—2v).

ბ. დამოწმებულ წყაროთა ნუსხა (2v—3v).

გ. ზანღუკი (3v—4v).

დ. პინაქსიტყვაჲბა (4v—18v).

2. ტექსტს ერთვის: ა. „ერგასეულნი ანტონი სრულიად საქართველოსა მამათმთავრისა დავითიანისანი, ხუთმუჯღნი დასდებულნი. ჳმა დ. ლოცვამან ანა.—

ერთი არს ზესთა დაუსაბამო კეთილ,

ზესთ ნათლოვანი ერთობაჲ სამპირგბით;

უდასაბამო და უმიზნო ყოფის,

ერთ ნექტარისაგან ორნი ნექტარნი მყოფი“... (225r—228v).

ბ. „თქმული ტიმოთეს მიერ ყოვლად სამღვდელთა სამთავროსა და გორისა მიტროპოლიტისა ანტონი მამათმთავრისა დავითიანისა ვითარებათათვის“ (229r—230r).

3. „მზამეტყველება“ შედგება სამი ნაწილისაგან.

4. ტექსტს ახლავს მრავალი სქოლიო, რომელიც ანტონ კათალიკოსს ეუთვნის: „სხოლინი ანტონი სრულიად საქართველოს მთავარეპისკოპოსისანი“ (71r).

5. ტექსტი მისდევს „მზამეტყველების“ გამოცემას (იხ. ანტონ კათალიკოსი, მზამეტყველება, მღ. პ. კარბელიაგის რედაქტორობით, ტფილისი, 1892).

6. იხ. კ. კეკელიძე, ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, ტ. I, 1951, 33-351.

7. ხელნაწერში დევს ორი სურათი ნაბეჭდი წიგნიდან.

ანდერძები: 1. ანტონ კათალიკოსის: „ეიყავ, ოდეს სრულ იქმნა წიგნი ესე, მე, ანტონი, სრულიად საქართველოს მამათმთავარი, წლისა ვიდრემე 31 და თთვისა

4. ხოლო მონაზონებისა აღკვეცისა შემდგომად დამეყო წელიწადი ვითარ 13 და თთვე 3 ხოლო მამათმთავრობასა შინა წელიწადი ვითარ 7 და თთვე 8“ (224v).

2. ვადამწერის: „დასრულდა წიგნი ესე მზამეტყველებამ. დიდება ღმერთსა, ყოვლად წმიდასა სამებასა“ (224v).

(1633)

4803

ანტონ I, კატეხიზმო. XVIII

I + 89 ფ.; 20 X 13,5; ქალაღი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; მხედრული (სათაურები სინგური); [XVIII ს.]; ვადამწერი — გიორგი (77r). ჩამოტანილია ატენიდან ქ. ქავთარაძის მიერ.

„წიგნი კატეხიზმოს ანუ მოწოდება, რომელიცა თანა არს ქრისტეანეთა კეთილმსახურთა აღსარებად და შეწყნარებად, რომლისა შორის სიმოვლიონ (!) აღიხსენების 123 შინა კითხვსა მიგებათა.— კითხუა: რაჲ არს სათანადო ქრისტეანეჲსა მიმართ, რაჲთა ჰრწმენეს? მიგება: სიმოვლიონ, რომელი არს ათორმეტი ტაეპი, ქმნილი მეორისაგან მსოფლიოისა კრებისა, პირველად კონსტანტინუპოლის შეკრებულისა...“ 3r—89r.

შენიშვნები: 1. უძღვის: ა. „შეყუანილება ანუ წინასიტყუაობაჲ წიგნისა კატეხიზ-
მოსისა. —

არ მომწყინდების თქუწთანა საუბარი,
ჟ ქართულნო, სიბრძნის შემყუარებელნო,
აღტეხილება მაქუს ნიჭად თქუშადა მომართ,
შრომად, უბნობად, წერად, მეშაირობად...“ 1r — v:

ბ. საღიდებულად ცხოვლსმყოფელისა თანაარისა და განუყოფელისა სამებისა, მამისა, და ძისა, და სულისა წმიდისა. ანტონის მიერ არხიეპისკოპოსისა ზემოდასა საქართუშლოჲსა და ვითიანბაგრატონისა წიგნი კატეხიზმოს, რომელ არს მოწოდება თჳსთა მოწაფეთა ქეშპირიტებისა მიმართ სარწმუნოებისა და საქმისა, რომელიცა სათანადოსა ქრისტეანეთასა აღმოჩინებითა ღმრთის-მეტყუშლებითისა და ჭი-
ლოსიქოსობითისათა იპყრობს თჳს შორის ვითხუა-მიგებითად ღროსა უკეთილშესაზურებისა და უმაღლესისა ირაკლი მეორისა, მეფისა ყოვლისა საქართუშლოჲსასა, მამათ-
მთავრობასა თჳსისასა ქართუშლოა ზედა. წელსა დასაბამითგან სოფლისათ 7275; გან-
ხორციელებითგან სიტყჳსა ღმრთისა 1767, თთუშსა მერუშსა, რიცხუსა 20“ (2r).

2. ერთგის: „ბინაქსიტყუაობა ჩუენ მიერ ქმნილისა წიგნისა კატეხიზმოსისა, რომ-
ლისა შორის სიმოღლიან აღისხენების 123 ვითხვისა მიგებათა შინა ქართულსა აღძეა-
ტასა ზედა...“ (78r—89r).

3. გაღამწერია გიორგი [ერისთავი] (77r) (შდრ. S—4776 ხელნაწერის 189 r).

4. იხ. კ. კეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ. I, 1951, გვ. 350.

1634)

4804

ისტორია ბერძენთა და რომაელთა განხეთქილებისა. 1775

51 ფ.; 20 X 16,5 სმ.; ქაღალდი (ლურჯი); მუყაოს ყდა (ქიანაქამი); მხედრული
(სახედაო ასოები და სათაური ასომთავრულით); 1775 წ. (2v); დაუწერელია: 1, 50,
51 ფფ.; ჩამოტანილია ატენიდან ქ. ქავთარაძის მიერ.

(ისტორია ბერძენთა და რომაელთა განხეთქილებისა). —
„განხეთქილება გამოსლვისათჳს სულისა წმიდისა, ვითარმედ მხოლოდასგან მამისა,
ანუ მამისაგან და ძისაგან გამოვალს, ფრიად განცხადებული არს ყოველსა შინა
სოფელსა...“ 3r — 49v.

შენიშვნები: ტექსტს წინ უძღვის: 1. „ისტორია თჳს დაწყებისა და განხეთქილებისა
შორის ბერძენთა და რომაელთათჳს გამოსლვისა სულისა წმიდისა, ქმნილი წელიწადსა
1714 თეოფანეს მიერ პროკოპოვიჩისა, არხიეპისკოპოსისა დიდისა
ნოვაღოროდისა და დიდისა ლუკიისა, ქმნილი ისტორია ლათინურსა ენასა
ზედა დაწყებისათვის განხეთქილებისა ბერძენთა და რომაელთა შორის გამოსლვისათვის
სულისა წმიდისა. ხოლო როსიისა ენასა ზედა თარგმანებულ საიმპერატოროჲსა უნი-
ვერსიტეტისა მოწაფისა მატთე სოკოლოვისაგან და დაბეჭდილი ბრძანებითა
უწმიდისისა მმართველისა სინოდისათა მოსკოვის უნივერსიტეტისა ტიფოლრაფიასა
შინა 1773. ხოლო ქართულსა ენასა ზედა გარდმოღებულ იქმნა პორფირის მიერ
არხიმანდრიტისა ბაგრატოვანისა, ბრძანებითა ყოვლისა საქართუშლოჲსა უწ-
მიდისისა პატრიარხისა, მეფის ძის ანტონი ბაგრატოვანისათა, რომლისა
სახელი იყავნ კურთხეულ უკუნისამდე, წელსა 1775, ყიზლარს“ (2r).

2. „უწმიდესო მეუფეო, ჩემო მოწყალეე გმომწიფეე! — ძუშლოთა ემოლიელთა (!) იყო
ჩუშულება, რომელ წულკოტთა თჳსთაგან პირველსა ნაყოფსა ნაწყალეთა თვისთა, ნიშ-
ნად მადლობისა და მორჩილებისა, მოართმიდიან. ხოლო მე, მცოდნელმან ამისმან, გან-
ვსაჩუე შესაბამად, რათა წიგნი ესე ჩემმიერ თარგმანებული, ვითარცა პირველი ნაყოფი,
შრომისა ამის ჩემისა, მოვართუა უწმიდესობასა თქუწსა, ვითარცა მოწყალესა და

დამწყებელსა კეთილდღეობისა ჩემისასა. ვინათგან ცხად არს ესე, რომელ ავტორი წიგნისა ამის იყო მწყემსი კეთილი ქრისტეს სამწყსოვსა და მრავალგზის პირადპირადთა როსიისა მონარხთაგან მალისა განზრახვისა ქონებისათჳს პატივცემული, და უზენაესისა სწავლულებისათჳს, თუ ჰსთქუა, სრულიად ვერობისაგან, მაშასადამე ვესავ, რომელ წიგნი ესე არ დატევენულ იქმნების უწმიდესობისა თქუშისა მოწყალებით (!) მიღებისაგან, ხოლო მე, ბრძანებითა უწმიდესობისა თქუშისათა მთარგმნელი ამისი, მარადიმზარჩილებასა და მონებასა შინა სამსახურისა მიმართ განმზადებული ვცაგი; უწმიდესო მეუფევი, ჩემი მოწყალევე კელმწიფევე, უკანასკნელი მონა პორტირი. 1775 წელსა, ოკტომბერს 15. ყიზლარს“ (2v).

3. თარგმანთან დაკავშირებით იხ. ტრ. რუხაძე, ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან XVI—XVIII სს., 1960, გვ. 220.

მინაწერი: „დიდება მარკოზ ეფესელის მართლმკუთხედობას. ამინ“ (49v).

(1635)

4805

ბაუმეისტერი ფ. ნ., ლოლიკა. XVIII—XIX

96 ფ.; 21×16,5 სმ.; ქაღალდი (ლურჯი); ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა (ქიანაქამი); მხედრული (სათაურები და საზედაო ასოები ასომთავრულით); [XVIII—XIX სს.]; ქვირინიშები: 1790, 1791, 1792 (19, 70—71, 76 ფფ.); გადაწერა—ვიარგი ერისთუს ძე (96v); დაუწერელია: 1. 11, 13 ფფ.; ჩამოტანილია ატენიდან ქ. ქავთარაძის მიერ.

„ნაწილი პირველი ლოლიკისა, სათეორეტიკო ანუ სამთათჳს მოქმედებათა გონებისათა. თავი ა. მოგონებათათჳს ანუ იდეათა. § 29. — პირველსა ვიდრემე მოქმედებასა გულისხმის-ყოფისა ჩუენისასა მარტივად მოგონებად ანუ იდეად წოდებულ-ვპყოფთ...“ 22v—96r.

შენიშვნები: 1. ტექსტს წინ უძღვის:

ა. ძრიდერიკოს ბრისტიანოს ბაუმეისტრისა, გორლიციურის ღმნაზისა რექტორისა, დასაბამი ძილასოფისა ახლისა, სარგებელად ყრმათა სხოლისა შინათა ქმნილი და მრავალთა მიერ იგავთა და მავალითა ძულთათგან მწერალთა რომელთასა მოღებულთა, განმარტებული ქართულსა ენასა ზედა, ვარდამილებით შრომილი ანტონის მიერ არხივისკოპოსისა, დავითან ბავარტოვანისა, დროსა ყოვლად უბრწყინულესისა და უმპყრობელისა დიდისა ხელმწიფისა იმპერატორიკა ეკატერინა ალექსეევნასა, თუმპყრობელისა ყოვლისა რუსიისასა და მემკვიდრისა მისისა კეთილმოწმუნისა კელმწიფისა ცესარევიჩისა და დიდისა მთავრისა პავლე პეპროჩისა (!); წელსა დასაბამითგან სოფლისა 2720, გორციელად შობითგან სიტყუსა ღმრთისა 1762, ინდიკტონსა (!) 10, თთუშსა მესჯდესა, რიკსუსა 30“ (2r—v).

ბ. ანტონის მიერ არხივისკოპოსისა წინასიტყუაობა ძილასოფისა ამის წინამდებარისა...“ (3r—11r).

გ. „პინაქსი ლოლიკისა, ნაწილი პირუშლი, სათეორეტიკო ანუ სამთათჳს მოქმედებათა გონებისათა...“ (12r—v).

დ. „თავი პირუშლი. წინასიტყუაობა ძილასოფისა და ნაწილთა მისთა, § 1. — ვინათგან აწ შრომა ჩუშნი არს ამას შინა...“ (14r—22v).

2. ტექსტს ახლავს სქოლიოები, რომელიც ეკუთვნის ანტონ კათალიკოსს. ყაველ სქოლიოს მთავრული ასოებით მიწერილი აქვს ანტონი.

3. იხ. კ. ქეკელიძე, ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, ტ. I, 1951, გვ. 357.

ანდერძი: „ალიწერა კელითა გიორგის ერისთუს ძისათა პალატსა საპატრიარხოსა ეამსა სიყრმისასა, წლისა 19“.

შემდეგ კრიპტოგრაფით (317131) და თხზული ასოებით სწერია „გიორგი“ (96v)

(1636)

4806

ბასილი დიდი, სუფევა. 1799

I+134 ფ.; 17,5 X 11; ქალაღი (ლურჯი); ტყეგადარული, ტეფრული ყღა; მხედრული (სათურები და სახეღაო ასოები ასომთავრულით, შესრულებულია სინგურით); 1799 წ., გადამწერი—გრადეღო (134v); მფღობელი—გაიანე (Ir).

„წმიღათა შორის მამისა ჩუენისა დიდისა ვასილისა, კესარია კაბბადლუკიისა ასრეებისკოსისა (!) თქმულთაგან ღმრთივ-შეენიერნი სწავღანი, რომელსა ეწოდების სუფევა. სწავღა ა. სარწმუნოებისათს წმიდისა სამებისა.—ღმრთისა ხსენება მარადის კეთილ არს და განუძღომელ სულისა მის ღმრთის მოყვარისა, ხოლო სიტყვით გამოცხადება საქმეთა ღმრთისათა კადნიერება არს...“ Ir — 123r.

შენიშნები: 1. შეიცავს 12 სწავღას: ა. „სარწმუნოებისათს წმიდისა სამებისა“ (1r—8v); ბ. „სიყვარულისათს ღმრთისა“ (8v — 16r); გ. „სურვილისათს ღმრთისა“ (16v—30v); დ. „სიძღაბლისათს (30v—40v); ე. „სამარადისოსა ლოკვისათს და მადღობისათს ღმრთისა“ (41r—50r); ვ. „მოწყალებისათს გღახატასა“ (50r—62r); ზ. „ანგაპართა მიმართ“ (62r—75r); თ. „მოვახშეთა მიმართ“ (75r — 87 r); თ. „პრისხანეთა მიმართ“ (87r — 100v); ი. „მოშურნეთა მიმართ“ (100v — 110v); ია. „სინანულისათს“ (110v—116v); იბ. „ღმობიერებისათს“ (117r — 123r).

2. ტექსტს წინ უძღვის: (ლოცვა ბასილისათის) „ჲმა დ: რომელი იწოდე სენად სუფევისა, რაჲამს იგი სამეუღრა შენღა სამღუღეღო ვრი, საზუპურო ქრისტესი სიბრძნით და ჳონიერებით დამწყესე. მღუღელ-მთავარო, მაშინ გვირგვინთა სუფევისათა შეგამყო მეუღვან მუღუღეთამან, და მამისა თანასწორმან სიტყვამან, და თანაარსმან და თანამღობელმან. ღმერთშემოსიღო დიდო მღუღელ-მთავარო ვასიღო, მას ევეღრე ცხოვრებად და განათლებად სულთა ჩუენთათს“ (Iv).

3. ვრთვის: ა. „ეებისტოლე წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუენისა დიდისა ვასილისა ღმრთისმეტყველისა გრიგორის მიმართ“ (123v — 129v); ბ. „გრიგორის მიერ ღმრთისმეტყველისა დიდისა ვასილისა საფღავსა ზეღა წარწერიღნი სიტყვანი, რომელსა ეწოდების ეპიტაფია“ (130r — 132v); გ. „ბეჭედი“. — „ღმრთივ სულერი და პატროსანი ესე წიგნი წმიდისა და ღმერთშემოსილისა ვასიღო დიდისა მრავალთა და ვრცელთა სწავღათაგან რჩევით აღმოწერიღ არს, ვითარ-იგი კაცი ბრძენი და გელივანი შთავიდის რა სიღრმესა და სივრცესა ზღვისასა და ჰჳოვის ვითიღნი მარგარტინი, აღმოღღის და განჯარგის და შეაწყვის, ვითარცა ფარღული შეენიერი სამკაული იგი ვორცთა და ესე სულსა; და ეწოდების ამას სუფევა მით რამეთუ, ვინათგან წიგნსა მას საგაღინელსა (!) ფსალმუნსა ეწოდების მთქმელისა მის სახელი დავითი. და საღმთოსა დიონისიოსის წიგნსა — დიონისიოს, და გრიგორი ღმრთისმეტყველის წიგნსა — ღმრთისმეტყველი, და სხუთა მრავალთა ესრეთუე, ვითარ-იგი ეფრემი და დამასკელი; ამისთს ამასცა ღირსად და სამართლად შეენიერად ეწოდა სუფევა და, რამეთუ ვასიღო სუფევედ ვამოითარგანების.

და ჰქონან თს შორის სწავღანი ათ ორნი, მსგავსად იესუ ტკბილისა მოძღვრებისა. რაჲამს იყო რა იგი ათორმეტისა წლისა, ტაძარსა შინა მღღ-მარე სიტყვას უგებღა და განაკვირებღა ყოველთა. და შემღღობად ვამოირჩინა ათორმეტნი მოციქულნი და წარავღინნა ქაღაგებად და სწავღად და ესეცა ამცნო ღმრთივშეენიერად მეტყველმან: არა ათორმეტნი ეამნი არიანა დღისანი, რომელი ვიდღღეს ამათ რიცხვთა სწავღათა შინა. არა წარსკეს ფერჯი საბრძითა ეშმაკისათა, რწ ნათელსა ამის სოფღისაჲსა ჰჭეღაღეს, რომელ არს მეტყველი: მე ვიარ ნათელი სოფღისა, და მერმესა მას შევბას დასხღეთ თქუენცა ათორმეტთა საყღართა დასჯად ათორმეტთა ტომთა ისრაილისათა. ხოლო ღმრთისმეტყველი გრიგორი ჰქუხს: ვითარმედ, რაჲამს ვღღად მივიღო წერიღნი ვასილისანი, დამეიწყეღების თავი ჩემი და ზეცას მივიტაეები ვონებითა და თაყვანისსკემ სულსა წმიდისა, რამეთუ მისნი არიან ნიჭნი ესე.

8. ხელნაწერთა აღწერილობა ტ. VI

აპა, სწავლისა მოსურნენო და სიტყვათა ტრფილნი, მიიღეთ სუფევა ესე, და აღმასრულებელთა მიიღეთ ზეცისა იგი სუფევა ღმრთისა მიერი, რომლისა არს სუფევა და ძალი და დიდება საუქუნეთა მიმართ, ამინ“ (133r — v).

დ. „ზანდუქი წიგნისა ამის“ 134r.

4. „სუფევა“ შედგენილია გაბრიელ მცირის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, ტ. V, 1957, გვ. 20).

5. ა. 134v-ზე წერია ხელნაწერის ვადაწერის თარიღი $17 \frac{5}{13}$ 99 წ. და ვადაწერის სახელი გრიგოლ (შესრულებულია ხეული ასომთავრულით, შედგება ორი ასოსაგან გლ).

ბ. გრიგოლს, იერომონაწად წადებულს (შდრ. H — 906), ვადაწერილი აქვს ამ ხელნაწერის ვარდა კიდევ ორი „სუფევა“. ეს ხელნაწერებია H—906 და A—232.

მინაწერი: სხვა ხელით: „წიგნი ესე არს მათის უგანათლებულესობის მეფის ასულის გაიანესი, რომელი მიართვა თჳსმა ნათლიამ, ყოვლად სამღუდელთა წილკნელ არხიეპისკოპოსმა იოანემ“ (Ir).

(1637)

4807

სვიმეონ ჯულფელი, დიალექტიკა. XVIII

136 ფ.; 16,5 × 10,5; ქალაღი; ტყავადაკრული ტვიფრული ყდა; მხედრული (სათაურები და სახედაო ასოები ასომთავრულით და მხედრულით, შესრულებულია სისვური); [XVIII საუკუნის ბოლო]; კვირინიშანი 1750 წელი.

[სვიმეონ ჯულფელი, დიალექტიკა]. — „დაწყებასა შორის დიალექტიკისასა საგმარ არს კითხვისათჳს მცირისა რაჲსამე თქმად, რომელსა განსაზღვრებს არისტოტელი. ესრეთ კითხუა არს ძიება მიგებისა. — აწ უკუშ დაღაცათუ მრავალ არიან სახენი კითხვსანი, გარნა აქა საგმარ არიან ჩუენდა, რაჲ არსისა და ვითარი არსისათჳს, რომელნი თქმად არიან ამათჳს, რომელთა ყოფა აღსარებულ არს“... 1r — 136v.

შენიშვნები: 1. ტექსტის სათაური აღდგენილია S—255 ხელნაწერის მიხედვით.

2. დიალექტიკაში წარმოდგენილია შემდეგი ნაკვები:

ა. „მარტივ-მიღებისათჳს, რომელ არს ნაკუში პირველი“ (2r — 52v);

ბ. „თხზვისათჳს, რომელ არს ნაკუში ბ“ (53r—73v);

გ. „სილოგიზმისათჳს, რომელ არს ნაკუში მესამე“ (74r — 100r);

დ. „აღდილათჳს დიალექტიკობისათა წიგნისაგან არისტოტელისა, რომელ არს თიოტიკონტი“ (100r — 122v);

ე. „ცთომილებისათჳს, რომელ არს ელენქონტი“ (122v — 136v).

3. იხ. კ. კეკელიძე, ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, I, 1951, 340—341 გვ.

მინაწერი: „აქა არს სიბრძნე, რომელსა ისხენ ყურნი სმენად, ისმინენ“ (27r).

(1638)

4808

მხითარ სევასტიელი, რიტორიკა. 1792

144 ფ.; 15,5 × 10; ქალაღი; ტყავადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; მხედრული (სათაურები და სახედაო ასოები ასომთავრულით); 1792 წ., ვადაწერი — იოანე ხუცესი (142r); დაუწერელია: 1, 2, 3, 10 ფვ., 142v, 143, 144 ფვ.

(მხითარ სევასტიელი). — „თვს ჳელოვნებისა სარიტოროჲსა, ესე იგი სამჳევერმეთქოჲსა წიგნი ა. თვს საზღვრისა სამჳევერმეთქოჲსა და წუალების ნაწილთა მისთასა. თავი ა. — მჳევერმეთქულობა, რომელიცა ითქმის რიტორებად, არს ჳელოვნება საკეთილმეთქო...“ 11r — 139r.

შენიშვნები: 1. ტექსტს წინ უძღვის:

ა. „მხითარ ყოვლად ბრძნისა, მოძღურისა სომეხთასა, სევასტიელისა ქმნილი წიგნი რიტორიკა, სარგებელად ყრმათა სხოლის შინათა ქართულსა ჳმასა ზედა, ვარდმოღებთ შრომილი ანტონის მიერ, არხიებისკობოსისა ყოვლისა ჳემოჲსა საქართულლოჲსა, დავითიან-ბაგრატიონისა, დროსა უკეთილმსახურესისა ყოვლად უბრწყინულესისა და უმაღლესისა მეფისა ირაკლი მეორისა, ყოვლისა საქართულოისასა მამათმთავრობასა ანტონისასა. წელსა დასაბამიდგან სოფლისა 7272, ჳორციელად შობიდან სიტყუსა ღმრთისა 1764, თთჳსა მეშვდესა რიცხუსა 10“ (4r).

ბ. „წინასიტყუობა, ეპისტოლე მიწერილი ანტონის მიერ, არხიებისკობოსისა ყოვლისა ჳემოჲსა საქართულლოჲსა, დავითიან-ბაგრატიონისა, ირაკლის მიმართ მეორისა, ძმისა თვისისა, მეფისა ყოვლისა საქართულლოჲსა დავითიან-ბაგრატიონისასა...“ (4v—9v).

2. ერთვის: „პინაქსიტყუობაჲ სარიტოროჲსა ჳელოვნებისა, ესე იგი სამჳევერმეთქოჲსა...“ (139v—142r).

3. ტექსტს სქოლიოებში დართული აქვს ანტონის შენიშვნები.

4. ჳ. კეკელიძე, ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, ტ. I, 1951, 340, 344 გვ.

ანდერძი: „სრულ იქმნა, იყავნ სადიდებელად შენდა სიტყუაჲ და სიბრძნეო ღმრთოსო, 17 ¹⁰/₂ 92 (142r). ცოდვილი ხტუესი იოანე ცდომილჲს შენდობის მთხოველი მხილუშლთაგან. იენისის ბ. ქკს უპ, 18 3 — იმ გ“ (142r).

(1639)

4809

მაქსიმე აღმსარებელი და იოანე დამასკელი, მავეობა. XVIII

I + 125 ფ.; 15 X 10,5; ჳალაღი; ტყავგადაკრული ტვივრული ხის ყდა; მხედრული (სათურთი და საზედაო ასოები ასომთავრულით); [XVIII საუკუნის ბოლი]; დაუწერელია: I, 119v, 120—125 გვ.

„მავეობა სულისათვს, შემოკრებული სიტყუათა და მოგონებათა წმიდათა მამათა ჩუენთა მაქსიმე აღმსარებელისა და იოანე დამასკელისა. — ვენაითგან მყოფნი ყოველნი ვიდრემე ანუ გრძნობითა იცნობებიან, ანუ გონებით მიიწთომიან“... 1r—119r.

წყდება: „...ვინა ესე არს აწ შორის საცხადლოთა, რამეთუ რომელთაცა შორის პირველნი ნაკუშთნი მუნცა პირველნი გუარნი, ხოლო სა...“

შენიშვნა: ხელნაწერის ჩამონაკერზე ირგვლივ მოთავსებულია კრიბტოგრამა რიცხვითი გამოსახულებით: 4 1 5 3 7 2 1 2 4 3 1 2 1 2 4 3 1 2 1 4 1 5 1 3 1 5 2 6 1 4 5 2 4 3 1 2 4 5 2 1 9 1 4 4 1 7 5 2 9 1 4, რომელიც იკითხება: მავეობა სულისა სულისა მიერ განცხადებული ჳუნებითად და ჳესითად.

(1640)

4810

საფუძველი არტილერიისა. XVIII

75 ფ.; 33,5 × 20,5; ქალაღი; ტყავადაქრული მუყაოს ყდა. მეტად დაზიანებული; მხედრული (სათურები სინგურით); [XVIII ს. ბოლო]; ქვირნიშანი 1750 წ.; დაუწერელია: 1,30 — 32 ფფ., 33v, 34r, 35r — 56r, 57 — 69 ფფ., 70v, 71v, 72r, 73ფ., 74v, 75v.

„საფუძველი არტილერიისა ანუ უწყება მდგომარე საძირკველთათვის. — თუცა ამისთვის არიან პირდაპირნი განძრახვანი, მარამ უმრავლესთაგან (!) ცნობილ-არს, რომელ მდგომარე საფუძველი არტილერიისა მდგომარეობს სამთა შინა ნივთთა, ესე იგი არს გვაარჯილა (!), გოგირდი და ნახშირი...“ 2r — 27r.

შენიშვნები: 1. თარგმანის ტექსტში მოცემულია: ა. პრაქტიკული ხასიათის დარიგებანი თოფის წამლის შემზადებისა: „თოფის წამლისა შემზადებისათვის“; „ვითარ იცნობის კარგი წამლი“. ბ. კანონები სწავლისა: „მოძიებისათვის კუბიკურისა ტაბლიცისა ძუნთებთა“; „მოძიებათათვის ლოტებთა ტაბლიცისა; რადიქს კუბიკისა გამო“; „მოძიება დიამეტრისა 22/3 ლოტისა“; „მოძიებათათვის ლოტებთა სხვა კანონითა“; „ტაბლიცა დიამეტრთა 32 ლოტისათა, რომელ არს ერთი ვუნთი“ და სხვა.

2. ტექსტს ახლავს გეომეტრიული ჩანახაზები.

3. თარგმანში ჩართულია ჩანახაზები წარწერებით: „მარტირქა“ (70r); „ამ მარტირს ვულა მოუნდება ცხრა ძუთი 9“ (71r); „სიმაგრის დამრღველა“ (75r).

4. ხელნაწერის ტექსტი განსხვავდება დავით ბატონიშვილის, იოანე ბატონიშვილისა და ალექსანდრე არჩილის ძის მიერ თარგმნილი სარტილეროო წიგნებისაგან. ჩანს, რომ მთარგმნელი სარგებლობდა სხვა დედნით.

5. ტრ. რუხაძე, ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან XVI—XVIII სს., 1960, გვ. 259

6. ყდის შიდა მხარეს მოცემულია არითმეტიკული გამოანვარიშებანი.

(1641)

4811

მარმონტელი, ველისარიონი. 1787

26 ფ.; 34,5 × 21,5; ქალაღი; უყდო; თანაკლული; მხედრული; 1787 წ.; გაიოზ რეჟტორის ავტოგრაფი (26r); დაზიანებულია: 24—26 ფფ.

[მარმონტელი, ველიაზარ]. — „...შინა და დამონებულ. უთხრა ტიბერიოს: ნუთუ ჰსწუხდენ შენ ამათ მტანჯულთა თავისუფლებასა და მონათა მტანჯულობასა ზედა. მიუგო მკნემან: ვჰსწუხ არა ეგრეთისა სენათისათვის, ვითარცა იყო იგი“... 1r — 26r.

შენიშვნები: 1. ხელნაწერი იწყება მე-12 თავიდან.

2. ტექსტი თარგმნილია გაიოზ რეჟტორის მიერ (იხ. H ფონდის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. III, № 1007).

3. ტექსტის სათაურა და ანდერძი აღდგენილია H—1007 ხელნაწერის მიხედვით.

4. გ. ლეონიძე, ბესიკი, მარმონტელი და ლესაყი, ლიტერატურული საქართველო, 1938, 30 IX, № 24; ტრ. რუხაძე, ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან XVI—XVIII სს., 1960, გვ. 276.

5. ხელნაწერის ბოლო საპი ფურცლის ზედა ნაწილი მოხეულია.

ანდერსი: „სრულ ვკეე წელსა 1787, თთუშსა დეკემბერსა 14, კრემენჩუქს, გაიოსი“ (26r).

(1642)

4812 ა

აპოკრიფი (ფრაგმენტი). XIX

4 ფ.; 34,5 × 21,5; ქალღი (ლურჯი); მხედრული; [XIX ს.]; კვირნიშანი 1801 წ.

[ქრისტესა და მოციქულთა შესახებ].—„აჲ მნებავს უუნდოესსა და უუგუნურესსა ხუცესსა მცირედი რაჲმე სიტყვა, ეროს საზერნო (!) მაცხოვრისანო, უმეცრულითა გონებითა უკადრითა სულითა და უღირსითა ბავითა...“ 1r—4v.

4812 ბ

მოსეს წიგნების შინაარსი (ფრაგმენტი). XIX

10 ფ.; 34,5 × 21,5; ქალღი (სხვადასხვა ფერი); მხედრული; [XIX ს.]; კვირნიშანი 1800—1801 წწ.

[მოსეს წიგნების შინაარსი].—„...იუდასა და უფროსად. აწ რამეთუ მიახლა იგი, რომელიცა მოსლვად არს, რ'იგი არს მოსალოდებელი წარმართთა...“ 1r—10v.

წყდება: „...პოეს წყალი სასმელად მათდა და მივიდეს ადგილსა მას, რომელსა ეწოდების მერა და ვერ ძალ-ედვათ წყლისა მისმად, რომელიცა პოეს...“

შენიშვნა: ტექსტში გზადგზა ჩართულია კომენტარები.

4812 გ

კრებული. XIX

8 ფ.; 34,5 × 21,5; ქალღი (ლურჯი); უყლო. თავ-ბოლონაკლული; მხედრული; [XIX ს.]; კვირნიშანი 1800 წ.

1. „იოანე მოციქულისა თუშსა სეკემბერსა ოცდაექუსსა, ცხოვრება და ქადაგება წმიდისა და ყოვლადქებულისა მოციქულისა და მახარებლისა იოანე ღმრთისმეტყველისა, აღწერილი პროხორეს მიერ მოწაფისა მისისა, ერთისა შეიდთა დიაკონთავანისა, ძმისწულისა სტეფანე პირველმოწაფისა(!). თარგმნილი წმიდისა მამისა და განმანათლებელისა ჩუენისა ახლისა ოქროპირისა ევთიმის მთაწმიდელისა მიერ. მამო გვაკურთხენ. — ესეცა კაცი ღმერთ-შემოსილი უზესთაესი ანგელოსთაცა შეყვარებული...“ 1v—5v.

შენიშვნები: 1. ცხოვრება კიმენური რედაქციისა (იხ. კ. კეკელიძე, ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, V, 1957, გვ. 129; ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, 1951, გვ. 418).

2. ტექსტს აკლია 1v—2r-სა და 2v—3r-ს შუა.

2. თთუქსა ოკდომბერსა ვ. მოსახსენებელი წმიდისა მოციქულისა თომასი. მამო გვაკურთხენ.—ოდეს იგი პირველ სადამე მიმოვიდოდა ქვეყანასა ზედა...“ 5v—8v.

წყდება: „...მამა მიდრკა ბუნებითისა. ლმობისა მიმართ გოდებით ცრემლთა გარდამოადინებდა და გლოვით განი...“

შენიშვნები: 1. ტექსტი მეტაფრასული რედაქციისა (ხ. კ. კეკელიძე, ვტიულები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, ტ. V, 1957, გვ. 177).

2. 1r-ზე მოცემულია ჯვარის საკითხავის დასასრული.

4812 ლ

სამოციქულოს თარგმანება (ფრაგმენტი). XIX

12 ფ.; 34,5×21,5; ქაღალდი (ლურჯი); მხედრული; [XIX ს.]; კვირნიშანი 1801 წ.

(სამოციქულოს თარგმანება). — „...ბ კორინთელთა თავი იგ. მოციქულისა: წინასწარ ვჰსთქუ და აწცა წინასწარ ვიტყვი, ვითარცა იგი პირისპირ მეორედ მაშინ და აწ შორით მივსწერ წინასწარ შეცოდებულთა მათ და სხვათა ყოველთა. და უკეთუ მოვიდე კუალად, არღარა ვრიდო. თარგმანი: შუშნიერად შეამკო აღწერილი ესე...“ 1r—12v.

შენიშვნა: ტექსტი ნაკლულია; შეიცავს თარგმანებებს:

1. ბ. კორინთელთა თავი იგ, იწყება: 13 თავის მეორე მუხლიდან (1r—2v).

2. წიგნი გალატელთა მიმართ: 1, 1—6 (2v—4v).

3. იოანეს გამოცხადების თარგმანება: 6, 12—13, 17; 22,5—20 (5r—12v).

მინაწერი: ტექსტისავე ხელით, ნუსხურად: „ოდენასაც აკლდა“ (1r).

(1643)

4813

მამათა ცხოვრება (პატერიკი). XVIII

23 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდა; მხედრული (სათაურები სინგურით); [XVIII ს.]; ბოლონაკლული.

(მამათა ცხოვრება). — 1. „სიტყვა ლიმონისაგან მინა დიაკონისთვის, რომელი წარვიდა სოფლად და განიძარცვა სახე მონაზონებისა და ვითარცა წმიდამან სენმან ამხილა მას და ცხონდა.—მოვეითხრობდა ჩუენ იგი რაითელი ძმისათვის ვისმე დიაკონისა მუნ მყოფისა, სახელად მანოესა...“ 1r.

2. „სიტყვა ჭაბუკისათვის, რომელი სცრციედა(!) პირველ მკუდართა და მოიქცა და შეინანა უსჯულოება თვისი.—წმიდისა მამისა ჩუენისა იესი, რომელი იყო თებაიდას მონაზონ, მოვეითხრობდა და იტყოდა: ესრეთ იყო ვინმე ჭაბუკი ქალაქსა შინა ფრიად ბოროტის მყოფელი...“ 1r—v.

3. „სიტყვა მრისხანებისათვის, რომელი იპყრობდეს რისხვასა თვისსა მეგობარსა ზედა, იხელმწიფებს ეშმაკსა.—მოვეითხრობდა მონაზონი ისაკ და იტყოდა: მექმნა მე ოდესმე მკსინვარება ძმათა...“ 1v.

4. „ამბა სისოსთვის მოთხრობა. — იტყოდეს ამბა სისოსთვის, რამეთუ იყოფოდა კალმენიას შინა...“ 1v.

5. „სიტყვა ლიმონისაგან მონაზონისათვის, რომლისა მოკულა ინება სარცმან.—მოგვითხრობდა ჩუენ სარცი ვინმე და იტყოდე, რამეთუ წარვედ ერთგზის მთასა მამისა ანტონისასა...“ 1v.

6. „სიტყვა ჭაბუკისა ვისთვისმე ოქრომჭედელისა, რომელმან უქმნა ჯუარი პატრიკსა და შესძინა ათი ოქრო თვისი. — იყო ვინმე ჭაბუკი გელოვნებით ოქრომჭედელი ყრის სამკაულისა...“ 1v—2r.

7. „სიტყვა სინანულისათვის. — იყო ვინმე ებისკოპოზი რომელსამე ქალაქსა, და ეშმაკისა ბოროტად ხელოვნებითა შთაფარდა სიძვასა...“ 2r.

8. „სიტყვა დავითისთვის, ესე ღირსი მამა პირველ იყო ავაზაკი. — ესე წმიდა და ღირსი მამა ჩუენი დავით იყო პლ ავაზაკი და იქცეოდა უდაბნოსა შინა...“ 2r.

9. „მოთხრობა რომლისა მემლუდელისა და სოზონ დიაკონისა, რომელთა აქუნდა თავსა შორის მტერობა. — მლუდელსა ვისმე ლთის მოყვარესა და დიაკონსა მოეგოთ ურთიერთისა მიმართ სამლოთო სიყვარული...“ 2r—3r.

10. „სიტყვა სამთა დედათა, პოვნილთა მთათა შინა, რომელთათვის მოგვითხრობდა პავლე ებისკოპოზი მანოვანისა. — პავლე, ძე ლეონისი, იტყოდა მათთვის წმიდათა, ვითარმედ წარვიგზავნენ აღმოსავლეთით მოღებად ხარკთა მეფისათა...“ 3r—v.

11. „სიტყვა ლიმონისაგან ალათონისთვის, თუ ვითარ განსდევნა სიტყვითა ეშმაკი. — მოვიდეს უკვე ოდესმე წარმართნი ბეთსაიდას ბერისა მიმართ ალათონისა...“ 3v.

12. „სიტყვა ევლოგი მონაზონისა და გლახაკისა ვანრღვეულისათვის. — სახოლისტოვი რომელიმე, სახელით ევლოგი, აღძრულმან ლთისა სიყვარულისათვის დაუტევა სოფლისა ამის სიყვარული...“ 3v—4v.

13. „სიტყვა პატრიკისაგან ფილოლორე(!) მონაზონისათვის, რომელმან პოვა ათასი დრაჰკანი და მიაქცია მისდავე, რომელსა იგი წარეწყმიდა. — იყო ვინმე მონაზონი სახელით ფილოლორე, რი იყოფოდა იშლიმს...“ 4v.

14. „სიტყვა ორისა მონაზონისა, რლთა აცხოვნეს მეშავი. — ორნი ვინმე მონაზონნი წარვიდეს უდაბნოთაგან ტარსო ქალაქად...“ 4v.

15. „სიტყვა მოწყალეებისათვის, რომელ მიცემელი გლახაკისა, ქს მისცემს. — კაცი ვინმე იყო კოსტანტინეპოლის დიდად მოწყალე...“ 4v—5r.

16. „სიტყვა მლუდელისათვის, რომელი შეკრა ეფისკოპოზმან. — მოგვითხრობდა ფილონ მონა ქრისტესი...“ 5r.

17. „სიტყვა იოანე მოწყალისა პეტრე მეზვერისათვის. — აფრიკეთს ფრივივისასა იყო ესე პეტრე მეზვერე დიდად უწყალო...“ 5r—v.

18. „სიტყვა წმიდისა იოანე ღმრთისმეტყველისა, თუ ვითარ ასწავა კაცსა გონიერად გამოწერა ხატისა. — არს ქალაქი მცირე მახლობელ ქალაქისა მის სამეუფოსა...“ 5v—6r.

19. „სიტყვა იოვანე კლემენტისა(!). — მოგვითხრობდა იოვანე კლემენტი: იყო ვინმე წინამძღუარი წმიდა საზოგადოსა მამათა საყოფელსა, ყოვლითა სათნოებითა შემკული და მოწყალე გლახაკათა...“ 6r—v.

20. „სიტყვა მლუღელისათვის, რომელი დაეცა სიძვითა და მიემთხვია შენდობასა სინანულითა. — მლუღელი ვინმე იყო კოსტანტინეპოლის და მოქმედებითა ეშმაკისათა შთაფარდა სიძვასა...“ 6v—7r.

21. „სიტყუა ეფრემისი განცხადებისათვის სეფისკვერისა ძმისა მის დაბრკოლებულისა. — იტყოდა რომლისამე ძმისათვის, ვითარცა იქმნა შეკრება ჟამსა კვირისასა. აღდგა ჩვეულებისაებრ, რომელ შევიდეს ეკლესიად...“ 7r—v.

22. „სიტყვა მქედლისათვის, რომელმან ლოცვითა თვისითა აღფხურნა მთა მიქცევად მდინარესა შინა ნილოსისასა. — აღექსანდრიას შინა ეგვიპტისასა იყო ვინმე ოქრომჭედელი, სახელოვანი ფრიად ყოველსა შორის ქალაქსა...“ 7v—8v.

23. „მოთხრობა ვისმე მონაზონისა სულთა სარგებელისათვის. — იყო ვინმე მონაზონი სკვიტოს შინა მორჩილი მამისა მრავალთა წელთა...“ 8v.

24. „სიტყვა რომლისამე წინამძღუარისა, რომელი გამოსცადა ქრისტემან სახითა გლახაკისათა. — საყოფელსა საზოგადოსა იყო ვინმე წინამძღუარი და ჰყვეს ძმანი უმრწმენესნი...“ 8v—9r.

25. „თქმული მუსხიოს ასისტავისათვის, ვითარ ჰყო წყალობა გლახაკისა დედაკაცისა თანა, რომელი არა შეეზო მეძაობით. — ქალაქსა ტივერიისასა იყო ვინმე ათისთავი სახელით მუსუხ...“ 9v.

26. „თქმული ვაჭრისა ვისმე ღმრთისმოყუარისათვის, რომელსა ზედა მოავლინა ეშმაკმან განსადელი მოწყალებისა მისისა მოშურნემან. — მოგვითხრობდა მამათავანი ვინმე საქმესა საკვირველსა და სარგებელითა სავსესა, რამეთუ ვაჭარსა ვისმე კეთილმორწმუნესა და მოწყალესა...“ 9v—10v.

27. „თქმული დედაკაცისათვის მეუღაბნოვისა მის. — მონაზონი ვინმე წარვიდა უშორესსა უღაბნოსა და იხილა დედაკაცი კლდესა ზედა მჯდომარე...“ 10v.

28. „თქმული წმიდისა სერაპიონისათვის, თუ ვითარ აცხოვნა მეძავი. — ბერი ვინმე სახელით სერაპიონ იყოფებოდა უღაბნოსა შინა...“ 10v.

29. „თქმული პატრიკისაგან სულთა სარგებელისათვის. — იტყოდა ბერი ვინმე თებაიდელი: ვიყავი მე კერაბთა მლუღელისა ძე...“ 10v—11r.

30. „თქმული ევხარის მწყემსისათვის. — ორნი მამანი იყოფოდეს უღაბნოსა შინა და ევედრებოდეს ღმერთსა...“ 11r.

31. „თქმული ღმრთისა სამართალთა გამოუძიებლობისათვის. — ევედრებოდა რომელიმე მონაზონი ღმერთსა ამისთვის, რათამცა ეცნა საშჯელი ღმრთისა...“ 11r—v.

32. „თქმული ბერისათვის, რომელი შეასმინეს იოვანე მოწყალესა. — დიდი პატვი აქუნდა იოვანე მოწყალესა მონაზონებისა სახეთა ზედა...“ 11v—12r.

33. „თქმული ბერისათვის იორიოსა, რომელი გამოსცადა ეშმაკმან და არცხვინა. — იყო ბერი ვინმე უღაბნოსა შინა იორიოს. ამან უკვე არა იხილა გემო მიწიერთა საზრდელთა ათ წელ...“ 12r.

34. „სწავლა უცხოთა შეწყნარებისათვის. უცხოთ შეწყნარება უფროს არს წინაშე ღმრთისა მმარხველობისა და უღაბნოს ცხოვრებისა. — იყო ვინმე ბერი ასურეთს. დაჯდა თანა წარსლვასა გზისასა მახლობელ უღაბნოსა...“ 12r.

35. „თქმული ვონიფანტისთვის მოწყალებისათვის.— წმინდა ვონიფანტე იყო დიდებული მოწყალებითა და შეწყალებითა ყოველსა შორის ქუეყანასა ჰრომისასა...“ 12r—v.

36. „თქმული ბერისათვის, რომელი ვერა აცთუნა მეძაგმან და მოკულა, ევედრა ღმერთსა და აღადგინა იგი.—ბერი ვინმე იყო უქვეყნესა ქუეყანასა ეგვიპტისასა, სახელოვანი მარტომყოფელი უდაბნოსა ადგილსა შინა...“ 12v.

37. „თქმული რისამე მონაზონისა, რომელი შევიდა ქუაბსა შინა მონებად უფლისა და სცთა ეშმაკისაგან. კუალად შეიყვანეს მონასტერსა და ცხონდა.—მონაზონი ვინმე ღმრთისმოშიში, სახელით გრიგოლ, მოგვითხრობდა...“ 12v—13v.

38. „თქმული წმიდისა მარკიანესთვის, თუ ვითარ განიძარცუა სამოსელი თვისი და მისცა იგი გლახაკსა.— წმიდისა გენადი პატრიარქისა სლვასა ნაწილთა მიმართ წმიდისა მოწამისა ანასტასიასა...“ 13v—14r.

39. „თქმული პავლინა ებისკოპოსისათვის, რომელმან მისცა ყოველი მონაგები თსი ქველის საქმედ და უქანასკნელ თავიცა თვისი მისცა განსყიდვად წარტყვევულთათვის.— რომელი შეცთომილთა მათთვის სულსა თვისსა დასდებდეს სიტყვისაებრ ამის თქმულისა...“ 14r—v.

40. „თქმული ავაზაკისათვის, რომელმან მოკლა მცირე ყრმა და შემდგომად იქმნა მონაზონ და ცხონდა.— იყო ვინმე ავაზაკი და მივიდა მამისა მიმართ ზოსიმესა და ევედრებოდა...“ 14v—15r.

41. „სიტყვა ორისა ბერისათვის და მეძვისა მისთვის.— რომელსამე უკვე ქალაქსა შინა იყუნეს ორნი ბერნი და წარვიდნენ მსახურებად...“ 15r.

42. „სიტყვა რომლისამე მეძვისათვის, რომელი ჰიყოფოდა ქველის საქმესა და არა უტევა სიძვა.—წელსა ლეონ მეფისასა იყო ვინმე კოსტანტინოლის კაცი დიდებული და ფრიად მდიდარი და მოწყალე გლახაკთა...“ 15r—v.

43. „სიტყვა მამათავან.—მოგვითხრობდა ჩუენ მაჰა ვინმე მეტყველი, ვითარმედ იყუნენ ორნი ვაჭარნი ერთისაგან დაბისა და სიყვარული აქუნდათ ურთიერთისა მიმართ...“ 15v—16r.

44. „თქმული მისთვის, რამეთუ ეკლესიასა შინა დამარხვენ ცოდვილთა.— იყო ვინმე ბერი ქვეყანასა თებაიდისასა, რომელსა მოეგო ჳორცთა კრძალულება...“ 16r.

45. „თქმული მკუდართა ეკლესიასა შინა დამარხვისათვის.— ვალბნთიანე ვინმე სახელით, მსაჯული ლადიონისა, მოკულა ოდესმე კაცი სრულიად ბოროტისმოქმედი და ქრთამის მიმღებელი...“ 16r.

46. „სწავლა ლხინებისათვის სალმოზათავან მოწყალებათათვის და კუალად რა, რომელი შემნანებელი მოკულა.— კაცი ვინმე იყო კოსტანტინეპოლის, სალმოზიერ იქმნა და შეიშინა სიკუდილისა...“ 16r—v.

47. „თქმული გრიგოლი რომთა პაპისა უცხოთ შეწყნარებისათვის.— კაცი ვინმე იყო მდიდარი და ყოვლითა მოსწრაფებითა უნებდა სტუმართ მსახურება...“ 16v.

48. „თქმული ცხოვრებისაგან წმიდისა მარტიანე მოწყალისა.— იყო-ღა რა წმიდა მარტიანე ოცისა წლისა და არა მიეღო კუალად წმიდა ნათლისღება...“ 16v—17r.

49. „თქმული მონაზონისა ვისთვისმე, რომელი განვიდა მონასტრით სხვად მონასტრად, ვერ დამთმენელი ძმათა შეურაცხებისა. — ძმა ვინმე ჰყოფდა საზოგადოთა საყოფელსა შინა მონაწული და იყო საყვარელ ხუთთა მათ და შეაჭირვებდეს მას ერთი...“ 17r.

50. „თქმული პატრიქისაგან ტირილისათვის ვისამე. — ღმერთო შეიწყალე ქსია. ძმა ვინმე ჯდა მონაიდისა მონასტერსა შინა და ესე იყო ლოცვა მისი მარადის...“ 17r—v.

51. „თქმული ლიმონისაგან ივლიანე მონაზონისათვის, რომელი აცხოვნა ანგელოზმან სიძვისაგან. — მოგვითხრობდა მონაზონი ივლიანე თავისა თვისისათვის ჯდომასა ჩა კიდესა შინა...“ 17v.

52. „თქმული ლიმონისაგან ლევი მონაზონისათვის, რომელი იტყოდა სასუფეველისა ქონებად. — წელსა ტიბერიოს რომთა კეისრისასა იყო ვინმე მონაზონი ქალაქსა შინა ასიასა, ქალაქისა კაბადუქისა...“ 17v—18r.

53. „სიტყვა იოვანე იელუსალემელ (!) ეფისკოპოზისათვის, ვითარ უკვე ეპიფანე ხელოვნებითა აღილო ვეცხლი და განუყო გლაზაკთა ქველის საქმით. — მოვიდა ვინმე ოდესმე იეროსალემით დიაკონი და მიუთხრობდა წმიდასა ეფიფანეს იოვანე იერუსალემ ეფისკოპოზისათვის...“ 18r—v.

54. „სიტყვა პაფნოტი მონაზონისათვის და სათნოებისათვის მამასხლისისა, ხოლო რისათვის ღმერთმან აუწყა. — პაფნოტი დიდი მეუღაბნოვე, წმიდა ბერი მვედრებელი ოდესმე ღმრთისა გამოჩინებად მისა, რომელთა წმიდათა მსგავს არს...“ 18v—19r.

55. „სიტყვა პატრიქისაგან მარკოზ მონაზონისა წინა მხილველობისათვის მისისა, ვითარ იხილა. — იტყოდეს მონაზონისა მარკოზ მეგვიპტელისათვის, რამეთუ იყო ოცდაათი წელი, რომელ არა გამოვიდა სენაკისაგან თვისისა...“ 19r.

56. „სიტყვა მლუდელისა ვისთვისმე, რომელსა ანგელოზი მსახურებდა. — მოგვითხრობდა ბერი ვინმე, რამეთუ იყო მლუდელი წმიდა ღირსი...“ 19r—v.

57. „სიტყვა დანიელ მონაზონისათვის, რომელი შეისმინებოდა მეძაობითა. — მოგვითხრობდა ჩუენ მოხუცებული აბბა დანიელ მეგვიპტელისათვის მეტყველი...“ 19v.

58. „სიტყვა წმიდისა პაფნოტი მეუღაბნოსა ავაზაკისათვის, რომელი ცხოვრდა. — იყო კაცი უღაბნოსა შინა, ქვეყანასა ირაკლი თეზაიდასა...“ 19v—20r.

59. „სიტყვა ქალისათვის მონოინისა, ვითარ აცხოვნა იგი წმიდამან მაკარი უწყალოებისა მისგან. — ქალი ვინმე იყო ალექსანდრიას შინა სახელით მონოინა...“ 20r—v.

60. „სიტყვა პატრიქისაგან. — ძმა ვინმე წარიგზავნა მამისაგან მსახურებად და მივიდა ადგილსა მწყურნებსა რასამე და პოვა დედაკაცი ვინმე, რომელი რეცხდა სამოსელსა...“ 20v.

61. „სიტყვა დედაკაცისათვის ღმრთის მვედრებელისა, რომელსა ზედა არა რა განსაცდელი მივიდა. — მოგვითხრობდა ჩუენ ერთი ვინმე მამათავანი: რამეთუ ალექსანდრიას შინა შევედ და შევლე ეკლესიასა შინა...“ 20v—21r.

62. „სიტყვა ბერისათვის, რომელმან დააგნა (!) სენაკისათვის ძმანი. — იყო მონაზონი ვინმე განშორებული, ფრიად წარჩინებული...“ 21r.

63. „სიტყვა ქალისა ვისთვისმე, რომელმან ყო წყალობა დაშობად მნებებელსა ზედა ვახშმისათვის. — ალექსანდრიას შინა ეგვიპტისასა...“ 21r—v.

64. „სიტყვა პატრიკისაგან ქურივისათვის, რომელ შეიწყალა მთავარმან სიმდაბლისათვის ძისა მისისა. — დედაკაცსა ვისმე მოხუცებულსა და გლახაკსა ესნეს ორნი შვილნი...“ 21v—22r.

65. „სიტყვა მონაზონისათვის საეშმაკოთა საქმისა ხილვისა, რათა ნუ ვინმე სცთების საოცრებათა გამოჩინებისათვის. — მონაზონსა რომელსამე გამოუჩნდა ეშმაკი ანგელოზისა სახითა შეცვალებული...“ 22r.

66. „სიტყვა სისოსათვის წმიდისა მის, თუ ვითარ აღადგინა მკუდარი. — მოვიდა უკვე ერის კაცი ვინმე მაშისა მიმართ სისოსა...“ 22r.

67. „სიტყვა პატრიკისაგან. — ძმა იკითხვიდა რომლისაგან მაშისა, ვითარ მოაგლგნს ეშმაკი განსაცდელსა...“ 22r.

68. „სიტყვა პატრიკისაგან. — წარვიდა ძმა აღმოვსებად წყლისა მდინარისაგან და პოვა დედაკაცი მრეცხელი სამოსლისა...“ 22v.

69. „სიტყვა გრიგოლი მზრახველისა. — მწედარი ვინმე ამის ქლაქისა ჩუენისა შეჭირვებისაგან ზღვისა იძლია და მოკულა...“ 22v—23r.

70. „თქმული პატრიკისაგან, რომლისათვისმე მეუღაბნოსა შენანებისათვის. — მოგვითხრობდა მამა პაფნოტი, ვითარმედ განვიზრახე განსულა უღაბნოსა შინა...“ 23r.

71. „თქმული მამათაგან, რომელმან სძლო მტერსა და მოიღო გვირგვინი. — ხოლო მოგვითხრობდა ძმა, ვითარმედ ვიღოდით განტევებულნი დაბასა შინა...“ 23r.

72. „სიტყვა წმიდისა ათანასის ალექსანდრიელ მთავარეფისკოპოზისა მელიქისედეკისთვის. — მეფესა მელქილს, ვითარცა ვთქუთ, ესენეს ორნი ძენი. —“ 23v.

წყდება: „...ხოლო სალიმა, დედა მელქისედეკისა, ჯდა სახლსა თვისსა და ლაღადყო ვმითა დიდითა და თქუა: შვილო, არა სტირა მელქისედეკ ძმასა შენსა, რომელი ესე ოდენტა შრომათა წარვალს დაკულად. და არა უწყი, ღმრთისა მიმართ წარვალს მსხუტრბლად...“

(1644)

4814

ზატკი. XIV

40 ფ.; 26,5 X 20,5; ეტრატო, ნაწილობრივ დალაქავებული. მე-19 ფ. 3/4 აბოკრილია: ყდად გამოყენებულია ეტრატის ფურცელი (შერჩენილია მხოლოდ ზემო ნაწილი); დაშლილი, ბოლონაკლული; ნუსხური/სათაურები და დასაწყისები სინგურით; თავსამკაული და მიხატული საზედაო ასო (XIV საუკუნისათვის დამახასიათებელი მხატვრობა) (1r); [XIVსაუკ.]; გადამწერი: ბარნაბა (20r).

„იწყებიან წმიდანი ზატკინი წმიდით და განმაცხოველებლით ქრისტეს აღდგომით და სრულ იქმნებიან კუირიაკესა ყოველთა წმიდათასა რვანივე კუირიაკენი სრულნი ყოვლითურთ.“

დიდსა შაბათსა მწუხრი, უფალო ღაღადყავსა, ჯ'ა ა. — სამწუხრონი ესე ლოცვანი ჩუენნი შეიწირენ, წმიდაო უფალო, და მოგუმაღლე ჩუენ მოტევებაჲ ცოდვილთაჲ...“ 1r—4r.

„ბრწყინვალესა კუთრიაკესა ცისკრად ვალობანი, ოგბა ჯ'ა ა. — აღდგომისა დღე არს, განებრწყინდეთ აწ ერნო...“ 4r — 19v.

„დასდებელნი ახალკუთრიაკისანი, უფალო ღაღადყავსა, ჯ'ა ა. — რომელი ბჭეთა წმულთა მოწაფეთა კრებულსა თანა შეხუელი...“ 20r — 40v.

წყდებთა: „...ჰოი, იოსებ სანატრელო, აღ...“

შენიშვნები: 1. უძღვის მღვდელმსახურების წესი აღდგომის დღესასწაულისათვის (ზემო ყდის v).

2. ვალობათა სახელწოდებები გატანილია ხელნაწერის კიდებზე.

3. ხელნაწერს აქვს რვეულობრივი პაგინატიაც. სულ ხუთი რვეულია.

4. 19 r-ზე ტექსტის ხელით დაწერილია კრიპტოგრაფია.

ანდერძები: 1. (სინგურით სათაურთან): „უფალო ღმერთო, წარმართე საქმე ჰელთა ჩუენთა. აღიდენ ღმერთმან ორსავე ცხოვრებასა შინა ერისთავთ ერისთავი შალვა“ (1r).

2. „ბარნაბას და მშობელთა მისთა შეუნდენ ღმერთმან“ (20r).

მინაწერი (გადამწერის): „ღედასა ძლისპირი არა ჩნდა“ (2r).

იხ. მინაწერები: ზემო ყდის v, 4r, 4v, 5r, 5v.

(1645)

4815

განყოფისათჳს არტილერიისა საქურველთა.

XVIII — XIX

8 ფ. (16 გვ.); 22,5 × 17; მწვანე ფერის ქაღალდი; უყდო; მხედრული; [XVIII—XIX სს.], ჰვირნიშანი 1797 წ.; დაუწერელია გვ. 16.

„განყოფისათჳს არტირელიისა საქურველთა სიმძიმისა რაოდენობისათჳს ნივითა წინამდებარისა სასროლისა მათისათა. — კითხვაჲ: როგორ განიყოფებიან არტირელიისა საქურველნი მებრ თვისითა სიმძიმითა.“

მიგებთა: განიყოფებიან ესენი სამად... გვ. 1—15.

შენიშვნა: ტექსტი, რომელიც წარმოადგენს კითხვა-მიგებას, ორი თავისაგან შესდგება: 1. „თავი ბ. განყოფისათჳს არტილერიისა საქურველთა სიმძიმისა...“ (გვ. 1—12); 2. „თავი გ. მისთვის, რაჲცა სავმარ არიან ზარბაზნისა“ (გვ. 12—15).

(1646)

4871

კიღობანი სწავლათა. XIX

115 ფ.; 21,5 × 17; ლურჯი ფერის ქაღალდი (80v—81r დასვრილია მელხით); ტეფრული ტყავადაკრული ხის ყდა (ჰქონია 3 ტყავის საკეტი); თანაკლული; მხედრული; სათაურები და დასაწყისები სინგურიო; [XIX ს.], ჰვირნიშანი აქვს: 1816 წ.

[კიდობანი სწავლათა]. 1. [მახვილსიტყვაობანი]. —... „...ნი და ეტყოდნენ — თეთრი მოგვეცო. მან უბასუხა თავაზიანად: ეს იყო ახლა შამეყვარნენ თქვენსავით პატიოსანნი კაცნიო ...“ 1r — 50r.

შენიშვნა: წინ აქლია 54 მახვილსიტყვაობა.

2. „დემოფონ ფილოსოფოსისათვის. — ვივლტი კაცთაგან, იტყვის დემოფონ...“ 50v — 52v.

3. „სიყვარული ცოლისა ქმრისა თვისისა მიმართ. — ინგლისს მეფედ ყოფილი იაკობ მეცადინობდა...“ 52v — 56r.

4. „შოტლანდიის ლიტონი სალდათი. — ლლასკოვსა შინა სალდათი, სხელად რიჩარდ მედილტონ, ღლესა კვირიაკისასა მივიდა ეკლესიას...“ 56r — 63v.

5. „სხვადასხვა გვარნი ხუმრობანი. — ერთსა სადმე მეჭლისსა ჩმოადღეს სიტყვა ტრანსილსა ზედა...“ 63v — 64v.

6. „სხვადასხვა სააზრონი წინადადებანი. — მეცნიერული წინადადება. პლანტენი (!) არს მყარნი და ბნელნი სფერანი...“ 64v — 65r.

7. „ღირსსახსოვარნი სიტყვანი. — ოთხნი ნივთნი არიან უკმოუქცევლნი...“ 65r — 66r.

8. „რომელნიმე შესწავებანი დედაკაცთათვის და ქორწინებისათვის. — დედაკაცთა სილამაზეს შეადგენენ: ახალ მოასაკობა, საშუალ ტანადობა და წყობილობა ყოველთა ნაწილთა სხეულისათა...“ 66r — 67r.

9. „მეცნიერულნი განსაზღვრებანი და შესწორებანი ანუ შემსგავსებანი. — სული და გორცი არიან განუშორებლნი მტერნი...“ 67r — 69v.

10. „კეთილნი აზრნი. — ჩინებულება უმეტეს დამოკიდებულ არს ბედნიერებასა, ვიდრე გვაროვნებასა...“ 69v — 71v.

11. „აღწერა თვისებათა უჩინებულესთა ერთა ევროპიისათა. — ნემენი, ფრანციენი, იტალიელნი, ღიშანელნი, ინგლისნი...“ 71v — 72r.

12. „უბნობა შორის მწიგნობრისა და ყმაწვილისა. — ყრმა ერთი დასეირნობდა პირსა ზედა მდინარისასა...“ 72r — 74v.

13. „ყოვლად საზოგადო დასახულება სწავლათა და ჯელოვნებათა. — ცნობა ნივთთა არს სამგვარი...“ 75r — 76r.

14. „წარმოება კაცობრივთა ცნობათა. — ბუნებითნი ნივთნი ანუ პირუტყვნი მოქმედებენ გრძნებათა ზედა...“ 76r — 76v.

15. „მეხსიერება, რომლისაგანცა არს ისტორია. — ისტორია არს აღწერა საქმეთა...“ 76v — 78r.

16. „ზნეთ-სწავლებითნი განზრახვანი, გარდამოცემულნი კანცლერისა მიერ ღრაფისა ოქსენსტირისა. — 1. კაცი ცრუ არს, საცავი ქარისა, ეხო ეშმაკისა და დაფიცებული მტერი თვისსა პატიოსნებისა...“ 78r — 90r.

17. „მოძღვრება სამკურნალო. — კაცი სიკაბუქესა შინა უმეტეს მეცადინობენ...“ 90r — 92r.

18. „სწავლა ახალ მოსწავლეთა ყრმათათვის კერძობითად ჟამის განყოფისათვის. — ერთსა საუკუნესა შინა არს ასი წელიწადი...“ 92r—93r.

19. „აზრი ადგილის მყოფობისათვის სულისა ჩვენისა კაცსა შინა. — ოდეს ღმერთი არს არსება და ბრძენი სულიერი დაუსრულებელი...“ 93r—93v.

20. „ადმოჩინება უკვდავებისათვის სულისა ჩვენისა. — ოდეს იგი არს არსება მარტივი და ესრეთ ვერ შემძლებელ არს დარღვევად...“ 93v—94 v.

21. „შვილთა მშობელობისათვის. — მსგავსადვე ამისა სიბნელითა დაფარულ არს ჩვენგანა შემეცნებაცა შვილთა მშობელობისა...“ 94v—97r.

22. „აზრი ეპიკტიტე ფილასობოსისა სიკვდილისათვის. — სიკვდილი, დევნლება და ყოველივე, რააცა ოდენ უდიდეს უბედურებად შერაცხილ არს...“ 97r—98r.

23. „უჩინებულესნი პოვნილებანი რომლისამე ჟამითგან ევროპიასა შინა ქმნილნი. — 1. უკანონო და ცვლილებით მდგომარეობა უძრავთა ვარსკლავთა აღმოაჩინა უფ. ბრადლეიმ...“ 98r—108v.

24. „დროს განყოფისათვის სხუა და სხუა ეპოხად და სხუანი. — ქრისტიანენი პრაცხენ წელიწადსა ორად...“ 108v—110v.

25. „განმარტება კაცთა სახელებისა. — ა. აარონ, მწარე ანუ მალაღი. ებრაულ...“ 111r—115r.

შენიშვნა: S—1517 ხელნაწერის მიხედვით ტრ. რუხაძეს „სწავლა კიდაბან-თა“-ს მთარგმნელად კოსტანტინე ჯორჯაძე მიაჩნია (იხ. ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან (XV—XVII სს. გვ. 287, შენ. 6), სინამდვილეში კოსტანტინე ჯორჯაძე ხელნაწერის გადამწერია (იხ. ქართულ ხელნაწერთა (S კოლექცია) აღწერილობა, ტ. II, გვ. 311; ე. თაყაიშვილი, იმე-ნიე...“, II, გვ. 265).

მინაწერები: 1. „ჩუკ-სა წელსა, ივლისის იბ, დღესა სამშაბათს მთიეს (!) თოთხმეტსა დღესა შეწეენითა ღმრთისათა ჩაყარე სახლებს საძირკველი და ვიშუავე სახლები“ (71 r).

2. „ჩუღდ წელსა, ივლისის კმ, დღესა შაბათსა წაიყენეს ჩემი ქალი დარიღალ... ბიჩნა ჩოლაყვმა, ღმერთი იყოს მათი შემწე“ (71r).

3. „ჩუღთ წელს, სექტემბერს მ დღესა გარდიცვალა თავად პოლკნის (!) ივენეს (!) ძე მალხაზ, წლისა თოთხმეტისა, ცხელებითა. ამავე თვის იმავე დღესა ხუთშაბათსა ანუ ოთხშაბათს ღამით. პარასკებს მიიღეს ეეჯინს ღთების (!) ეკლესიაში“ (74v—75r).

4. „ჩუკ წელსა, ოქტობრის იე, დღესა პარასკებს გარდაიცვალა კნიაზი ორბელიანი დიმიტრი ზაალის ძე ძმანას და იქვე მიიღეს“ (87r).

5. „ჩუღმ წელსა, მაისის თვის კვ დღესა, პარასკებსა დღისასა არა.... გარდაი-ცვალა უმცრათ, რომელიც ილოცედა იმ დროს და ძლით დღესა პარასკებსა, თავადის თომა სვიმონის ძის მეუღლე კნინა ანასტასია, თავადის ელიზბარ ქსნის ერისთავის ასული, და დაეასაფლავეთ ფხოვეშივე ეკლესიას კვირაცხოველ-ში“ (108v—109v).

6. „გარდაცვალა იპერატორსა (!) პეტრე დიდისა ასცამეტი წელი არს“ (110v).

7. „ჩუღმ წელს, მარტის იზ დღესა, პარასკებსა გარდაიცვალა პარუქი (!) და მერვე ანას კავალერის მქონე თავადი აბელ ქაიხოსროს ძე ჩოლოყაყევი სო-

ფელსა ახმეტას; ჩუღ წელსა, ფებერვალს იმ დღესა გარდიცვალა პარუჩიკი და მეტონე მერჟე ანას კვალურისა თავადი ზურაბ სოლომონისძე აზენიკოვ, ფხოველს, შიო... მონასტერში დავით... (110v).

8. „წელსა ჩუგ გარდაიცვალა თა ივანე აბაშიძე, დავითის ძე და დაშთა წერილი შვილნი და ცოლი უბედურად მყოფი. ვინცა აღმოიკითხოთ, შენდობას უბრძანებდეთ. სეკდენბერს პირველს კვირას დილით განუტევა სული“ (114r).

9. „ჩუგ წელსა, სეკტემბრის კვ, დღესა ხუთშაბათსა, პირველ ღამეს ცხეში (!) კარი-დამ თოფი გვესროლეს... კნენას ანასტასიასა შარჯენას თითვეში მოხდა... და იჭრა და მე დამცდა“ (115r).

10. „ჩუგ წელსა, იანვრის კ დღესა, კვირა იყო. მთვარის ოცდაერთს დაიბადა თომას ძე სვიმონ ღამისა...“ (115 v).

11. „ჩუგ წელს, იანვრის ო დღესა, კვირას მთვარის თხუთმეტს დაბნელდა. მთვარე დადგა 22 საათს...“ (115 v).

12. „ჩუგ წელსა, დეკემბერს დღესა გარდაიცვალა ქალაქს თავადი ბეჟანი ბეგის ძე გიორგი მანანოვის სახლში“ (115 v).

13. „ჩუგ წელსა, დეკემბრის კვ დღესა, ხუთშაბათსა დღის მეცხრე საათს ვარდიცვალა თავადი მიხელ დავითის ძე ანდრონიკოვი თბილისის და წამოვიდეთ, დავასაფლავეთ ვეჯინს ღთებების ეკლესიაში“ (115 v).

იხ. მინაწერი: 5r, ქვემო ყდის v.

(1647)

4872

ნებიერიძე იოანე, კრებულო. 1861

28 დ.; 26,5 X 21,4; ქალაღი (გაყვილებული); უყდო; მხედრული, თავსაქაული (3r, 13r); აეტოვრაფი; 1861 წ. (2r); ადგილი: ახალციხე (2r); დაუწერელია 2v.

1. „ანდერძი იაკობ მამათ-მთავრისა, ქმნილი ათორმეტთა ძეთა თვსთადმი ჟამსა მსცოვანებისა მისისა, სასიკუღინედ განმზადებულისა, რომელ იყო მდებარე ლოგინად სარეცელსა ზედა თვსსა 147-ის წლის მიგრწილი მოხუცებული, დამეტებით აღწერილი ვიდრე სიკულიადმდე ბისა მის იოსებ მშუშნიერისა, რომელიცა გარდაიცვალა ეგვიპტის ქვეყანასა შინა 110-ის წლისა. განმარტებული ლექსითი ლექსად, ავლ სმენისათვს ჰაზრისა, მდაბიურის უბნობითა იოანე ნებიერიძის მიერ-ახალციხელისა. ჩახრუხაულად წყობილი ოთხტაეოვანი ოცმარცულოვანი. 1 — ა. — შემოკრებით ჩემნო, თორმეტნო შვილნო, ძენო იაკობის ისრაილისნო...“ 3r—10r.

2. „აქა განიმარტების პროზად (და არა ლექსად), წულილიადითა გამოძიებითა, მდაბიურის უბნობითა წინა თქმული ანდერძი იგი იაკობ მამათ მთავრისა შესამეცნებელად ჩვენდა, თუ ვითარითა სახითა წარმოებულ არს შთამომავლობა მისი შვილითი შვილამდე ძველთა ჰსჯულთაგან მოდგმით.— 1. რუბენი არის პირველი შვილი იაკობ მამათმთავრისა...“ 10r — 13r.

3. „ცხოვრება იოსებ მშუშნიერისა კითხვა-მიგებითად განმარტებული. — აქა იაკობ მამათმთავრისა ათნივე ძენი მოიძულევენ თავიანთსა ძმასა იოსებს. იოსები ნახავს ორსა სიზმარსა. იაკობი წარგზავნის იოსებსა თავის ძმების სასახავად. ძმანი შეთანახმავდებიან იოსების მოსაკულებლად. რუბენი დაიგნის მათგან იოსებსა და მისყიდვენ მას ისმაიტელების ვაჭართა ოც ვეცხლ ფულად. იაკობი თავის შვილებისაგან მოტყუებით სისხლით შესვარულსა იოსე-

ბის ტანისამოსსა ზედა იგლოვებს. იოსებსა ეგვიპტის ქვეყანაში მისყიდვენ პეტაფრესა, ვითარცა ფარაონ მეფისა ჯალათ მთავარსა ბოქოულსა. — კითხვა: ვინ იყო იოსებ? მიგება: იოსებ იყო მეთერთმეტე ძე იაკობ მამათმთავრისა...“
13r — 28 v.

შენიშვნები; 1. 1r-ზე წერია: „ანდერძი იაკობ მამათმთავრისა“. აქვე მოთავსებულია საქართველოში წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ბეჭედი.

2. უძღვის: ა.

„ანდერძი ესე განმარტებულ არს,
ვითა ჰშუშნოდა, წმასნით წყობილ არს,
ლექსითი ლექსად მითე დათხულ არს,
ადულ სმენისად ზელი-ზედ ჰრთულ არს.
ანდერძნამავი, ვით ჰრჩეულ მანგი,
საარმალანოდ ძნობილი დანგი,
ედღუნის სანუკურად არ მცხრალი მანგი,
მწულილი წურილადი, მოძღუნილი დარგი“ (1v).

ბ. „ყოვლად უსამღღლოესსა მეუფეს, უმოწყალესსა მწყემსთ-მთავარს, ქუთაისის კათედრისა და იმერთა ეპარხიისა მღუდღლთ-მთავარსა, ეპისკოპოსს და კავალეროსანს გაბრიელს მდაბლად მიუძღუნის იაკობ მამათ-მთავრისა ანდერძსა ამას, ლექსად განმარტებულსა. — ადულ სმენისათჳს ზედმიწეენილებითისა იღუმალთა ჰაზრთა წინათ-მაუწყებელთა წმიდანთა მამათა ჩუშნათა, რათამცა წულილიადითა გამოჩიებითა შევიმეცნებდეთ ღრმად ვარდამოცემულთა მათ მიერ ჩუშნად ესევეითართა მისაწოთილთა გონებისა ჩუშნისადმი საიდუმლოვანთა სიტყუათა სიღმრთოვასა წერილისათა და მით დავჰსტკებდეთ სრულითა მეკსიერებითა ჩუშნითა და არლა ვიკუთნებდეთ საგონებლად სხუა და სხუა ჰაზრით.“

ყოვლად უმოწყალესო მეუფეო! წარმოდგენილი წინაშე ყოვლად უსამღღლოესობისა თქუშნისა უმცირესი ნალუაწი ესე ჩემ მიერი, ვითხოვ, ფრიადითა კეთილ-მოწიწებითა მიიღოთ მჰსგავსად ქურთივისა მის შემწირტელისა ორისა მწულილისა და მით დააჯილდოოთ მოწყალებითი ვარდამოსლუად განმგნობისათჳს მთხუშელისა ამის კეთილ-მიმთხუშელისადმი ივერთა სასარგებლოდ თანა-მემამულეთა ჩუშნათა. თქუშნის ყოვლად-უსამღღლოესობისა უფმდაბლესი მონა იოანე სტეფანეს ძე ნებეჩერაძე. 23-სა დეკემბერსა 1861-სა წელსა, ახალციხით“ (2v).

3. ქვემო კიდებზე მოთავსებულია „შემნიშვნელობა“-ნი. შენიშვნებზე გაცემებულია ხელის მოწერა: ივ. ნებეჩერაძე (იხ. 5r, 8r, 16r და ა. შ.).

შინაწერები: 1. „კ. დ. ყიფიანის ბიბლიოთეკიდან“ (1r).

2. (ფანქრით):

„ბოლოჯ-ბილოჯად გაბრიყვებულად,
სულელ-სულელად, ჩერჩეტულად,
ქუა-გონების არ გავონების, უბრალო ჰაზრის დასა-
ბნელებლად,
ჩახრუხაულად, ახრიხაულად, უსაქმობისგან მოგონებულად“ (5r).

(1648)

4873

სულხან-საბა ორბელიანი, ლექსიკონი. XVIII

216 ფ.; 31 X 21; ქალაღი შეყვითლებული, ძველი რესტავირირებული; ფ. 105-ის ქვემო მარჯვენა კუთხე მოხეულია; ტვიფრული, ტყავვადაკარული მუყაოს ყდა (აპოტიფრული ყოდვილა ვარაყით); ხელნაწერის მეშვიდე ფურცელი მეცხრე ფურცლის შემდეგ უნდა იყოს ჩაკინძული; ნუსხური (1r — 5v), მხედრული (6r — 216v), სათაურები და დასაწყისები სინგურით; საზედაო ასოები მოხატული. [XVIII ს. I ნახ.], კვირანშანი აქვს.

[სულხან-საბა ორბელიანი, ლექსიკონი ქართულისა ენისა]. — ანთარს პირველი ასო და ჳმანი და ართრონი მრავალ რიგად...“ 10r — 212r.

შენიშვნები: 1. ლექსიკონს უძღვის: ა. სიტყვების განმარტება: „ა. ან ა-გებისათჳს: ძნად განსავდებულობა და უმრავალ ეამერისობა, მდგომ და ძნად შესაცვალმებლი. ან გელო ჳი: არსება, კონიერი, მარადის მოძრავე, თუ ჳელმწიფე უსხეულო მსახური ღთისა, სიტყვერი, უკუდავე (დამასკელი). ან გელო ჳი: უნიეთო ბუნება, პირველი, დაბადებული (გრიგოლი). კულად, მცნობელნი, საცნაურნი (დიონოსი). აოზისა: აობა თან, განწვალება, აობისაგან (კავშ. 18). აობა: მომწვეტე არათაგან (კავშ. 18). არსება: უკვე, საქმე თუ თჳსით მყოფი არა მოქენე სხვისა შემტკიცებისა მიმართ (არისტოტელი). არსება: ვიდრე მე ჳე მდებარე არს, ვითარცა ნიეთი საქმეთა (არისტოტელი). ყოველთა შორის მყოფთა თავსა შორის თვისსა და არა სხვისა შორის მქონებელი ყოფისა (არისტოტელი). განთჳსე ბუღებო: თვის არსებისა არს არა ჳე მდებარესა შინა ყოფნა, რამეთუ უფროსდა იგი აქვს ჳე მდებარედ. შემთხვევითთა ყოფისა მიმართ: მყოფი აცხოვნებენ, არა მყოფი განხრწნიან. კულად არს თუ მდგომი არ მოქენე სხვისა გამყოფებულად თვისად, ვითარ ჳედ მოსრულთა (კავშ. 18). ბ. ბედისა: ვითარმედ თანად მოსულად და შემოკრებად არს ორსთა“ (6r); ბ. „რიცხვი ათორმეტთა წელიწადთა, ათორმეტთა პირტყუთა სახელსა უწოდენ, თვითთს წელიწადსა თვითთს აუფლებენ, რომელთა სახელები ესე არიან...“ (6r); გ. „რღეთა სახელნი ძველი ძველი ძველი...“ (6r); დ. „ათორმეტთა ჳოდიაქოთა სახელები, რომელთა მზე მიითვალავს თვითთსა თვისსა, ხლო მთვარე თვისსა ათორმეტსავე...“ (6v); ე. [ანბანი პირველად სასწავლო ყრმათათჳს] (8r); ვ. „ნულა ქართული რიცხვი, რომელთაც სწავლება ვინდათ“ (8v — 9r); ჳ. „საქცენი ხუთთა ჳმიანთა ასოთანი და სხუთთა თაბოლოთანი“ (9r — v); შ. „ანდერ ძანამაგი ამის მუშაჳისა ფრად დამაშურალისა მოსწავლეთათვის...“ (9v — 7r); თ. „ესე ოთხნი ნიშანი ჳეყანის მზამელონი ჳელოვნებანი არიან“ (7r — v); ი. „ესე ნიშანი სადაცა სხენან, მიგასწავლის ცხოველი არს, თუ მვენად, გონება ავანმხედველე...“ (7v).

2. ერთვის: ა. ს.ს. ორბელიანის ანდერძი: „ამა წიგნისა მომღვაწებელსა...“ (212r — v); ბ. „იესო ქრისტეს სამეოცდა ათორმეტი მოწაფეთ სახელები და ვინ იყუნენ და სად ებისკოპოზ იქმნეს“ (212v — 213v); გ. ლექსი „მეფის ვახტანგისა — სიყრმითგან იყო მუღამად...“ (213v); დ. „მისივე — რადგან დაშურა ასრე საბა...“ (213v); ე. „საბას ნათქუამი. — ამ ლექსიკონის რიგები...“ (213v); ვ. „მოგვლენი, რომელნი არიან ქართულნი და რომელთამე არღარ უწოდენ და დაეიწყებენ და სხუთა მთურქთა ენათაგან მოუღიეს ამის ნაცვლად...“ (214r); ჳ. [წელთადრიცხვანი]. — „დასაბამიდან ქრისტეს მოსლვამდე ქართულის რიკებითა გარდაცა...“ (214v); შ. „კაი გ. კენჯ კლ. ადგ ბეჳან შავი ცხენი ჳიტას მიეც“ (214v); თ. „განჯფისა და მისის თამაშობის სახელები ქართულად და თათრულად“ (214v); ი. [უცხო ტერმინთა განმარტებანი]. — „გეომეტრია — ჳეყენის შომე: ლი...“ (214v — 215r); ია. [საქმართ სახელები, ესეცა გარდაცვლილი]. — „ზარანდაზი...“ (215r); იბ. „ქ. ტალანტისათვის...“ (215v — 216r); იგ. „ქ. ნათესაობისა და ჳეშმართების აზრით მიესწერე ესე სოფის...“ 216r; იდ. „მეფობა პირველი საქართველოსი“ (216 v).

3. 127v-ზე მოთავსებული ანდერძი: „ამა წიგნთა შინა რაოდენთა ადგილთა ბერძულად სიტყუა სწერია, რომელიც წიგნით შეეიტყვე, სწორედ დავსწერე და ერთი მღალ. მონაზონი იყო ბერძენი, ცოდნას ჩემობდა. რომელიმე მისის სიტყუთ დავსწერე, შემდგომად ვსცან, არა იყოდა-რა. საზომს მისწუდეთ, გასინჯეთ, ასრე მომიცდა; მე სხუთა ენა არ ვიცოდი ქართულის მეტი“.

4. ლექსიკონი A რედაქციისა (იხ. ლ. ჳუთათელაძე, სულხან-საბა ორბელიანის ლექსიკონის რედაქციები. თბილისი 1957 წ. გვ. 273).

5. 1r—6r წარმოადგენს ნუსხურად დაწერილ ფრავენტს სულხან-საბა ორბელიანის ლექსიკონისას.

6. ხელნაწერში დევს პატარა ზომის ფურცელი (4×17,5), რომელზედაც სიტყვა „მუშთარი“-ს განმარტებაა მოთავსებული.

7. 1r-ზე დასაწყისში მხედრულით წერია: „ანი, იაგარდი კანებით მომეც და მაყნოსებინე“ (1r).

8. 1r—7r-ზე გაბზით (თითო ფურცლის r-ზე თითო სიტყვა) ყაფილა გაკეთებული მინაწერი, რომელიც ამოუშლიათ. მინაწერი იწყება: „ევე ქართული ლექსის კონა...“

9. წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ბეჭედი ზის: 18r, 54r, 76r, 82r, 126r, 142r, 143r, 179r, 206r.

მინაწერები: 1. „საქართველოს ექსარხოზად მობძანდა მოსე არხიებისკოპოსი რუსი წელსა ჩუღბ-ს, იენისას ე-ს დღესა“ (216r).

2. „როსიის ხელმწიფემ აღექსან დრე პირველმა ინფა წელი ოცდა ექვსი, გარდცვალა ჩუკე წელსა ნოებრის ით. დაბადებდამ იყო ორმოცდაშვიდი წლისა“ (216r).

(1649)

4874

ნიკიფორე ხუცესი, ანდრია სალოსის ცხოვრება. 1851

202 ფ.; 21,5×17,5; ქაღალდი, შეყვითლებული; მუყაოს ყდა (ყუაზე და კუთხეებში ყავისფერი ტყავი); ნუსხური; 1851 წ. (202r); დაუწერელია 202v.

[ნიკიფორე ხუცესი], „ცხოვრება წმიდისა ანდრია სალოსისა. — ცხოვრება და მოქალაქობა ნეტარისა ანდრეასი, რომელი იქმნა სალოს ქრისტეს ღწა. გ. მ.—ქმანო ჩემო საყუარელნო და მამანო, ისმინეთ ვედრებისა ჩუენისა და გაუწყო, რამეთუ არს საქმე ტკბილ, ვითარცა თაფლი და საყნოსელად სუნნელ...“ 1r—202r.

შენიშვნა: ნათარგმნი უნდა იყოს ექვთიმე მთაწმიდლის მიერ. იხ. კ. კეკელიძე, „მტიულები...“, V, გვ. 104.

ანდრძი: „დასრულდა საღიდებელად ღწისა წელსა ჩუნა, ფებერვალის იბ. აღიდე უფალო და წმიდაო ანდრია, დაიკევ ორსავე ზინა ცხოვრებისა გურიის ეპისკოპოსი ევთიმე“ (202r).

მინაწერი: „ხსენება წმიდისა ანდრეასი იყო ოკლომბრის ბ-სა დიდისა ლევან მეფისასა, წელსა დასაბამითან ხუთი ათასს ცბრასა, ას სამეოცდა ერთსა“ (1r).

იხ. აგრეთვე მინაწერები ზემო და ქვემო ყდის v-ზე.

(1650)

4875

სამადლობელი პარაკლისი. XVIII

15 ფ.; 22,5×17; ქაღალდი; ქაღალდის ყდა; მხედრული; ხათატურები სინგურით; [XVIII ს.]; დაუწერელია 15v.

[სამადლობელი პარაკლისი]. 1. „სამადლობელი ლოცუვა ღუთისადმი, რომელიცა აღესრულების მარტს იბ და სეკდემბერს იე დღესა. არხიერი ანუ მლუდელი იწყებს—„კურთხეულ-არს მეუფება“, მგალობელთა ჰვალო-

ბენ — „მეუფეო ზეცათაო“; მკითხულობან — „წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩვენო“, „უფალო შეგვწყალენ“ იზ, „მოვედით თაყვანის ვსცეთ“. შემდგომად მგალობლნი გალობენ სამეუფოსა ამას ფსალმუნსა კ. — უფალო ძალითა შენითა იხარებდეს მეფე...“ 1r—6v.

2. „სამადლობელი თხოვათა მიმთხვევისათვის და ყოველისავეთჳს ქველის-მოქმედებისა საღმრთოასა. — უწყებულ იყავნ ყოველთა მართლ-მადიდებელთა ქრისტიანეთად...“ 7r—15r.

შენიშვნა: თარგმანი ეკუთვნის ტრიფილე იღუმენს (ალექსიშვილს (!)). იხ. S—516-ის ანდერძი (ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა ყოფილი ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების (S) კოლექციისა, ტომი I, თბილისი, 1959 გვ. 586).

(1651)

4876

ჟამნი. XVII—XVIII

245 ფ.; 9,8 X 7; ქალღი; ტვიფრული ტყავადაკრული ხის ყდა (დაზიანებული, ხე შუაზეა ვადატეხილი); ბოლონაკლული, ამოცენილია ფურცლები: 5, 6, 9, 10, 12, 19, 27, 35, 42, 123, 124, 143, 145, 148, 228; 41 და 79 ფურცლებს ქვემო მარჯვენა კუთხე აქვთ მახელი; ნუსხურა, სათაურები და დასაწყისები სინჯურით; [XVII—XVIII სს.], კვირნი-შანი აქვს; დაუწერელია: 165v, 167v, 173v, 175r, 179v, 183v, 186r, 192r, 198r, 202v, 211v, 215v, 230v, 233v.

[ქამნი] — 1. „ქამნი შუალამისა, თუალითა აღსლა.—ლოცვითა წმიდათა მამათა...“ 1r—31v.

შენიშვნა: შეიცავს: 1. „ქამნი შუალამისა, თუალითა აღსლა“ (1r); 2. „ქამნი პირველისა შუალამისა“ (3r); 3. „ლოცვა წმიდისა ევსტათისი“ (27v); 4. „ქამნი შუალამისა კვირიაკისა“ (29r).

2. „ქამნი ცისკრისა. დაწყება. — დიდება შენდა ღმერთო, წმიდაო ღმერთო...“ 31v—57v.

შენიშვნა: შეიცავს: 1. „ქამნი ცისკრისა, დაწყება“ (31v); 2. „იბაკო დღისა წმიდათა დიდთა მარხეთა ნაცვლად“ (44r); 3. „გამოავლინე სამარადისო“ (46v); 4. „გამოავლინე შაბათისა“ (49r); 5. „ქამნი მზისა პირველ“ (53r).

3. „იბაკოა წმიდისა ღმრთისა დღითი-დღე სათქმელი, რომელსა დაუჯდომელი ეწოდების, ბერძულად აკატისტო. — ზეშთა ბრძოლისა ჩრსთს და მოღვაწისა...“ 58r—73v.

შენიშვნა: შეიცავს: 1. „ლოცვა დღითი-დღე სათქმელი წმიდისა ღმრთისა, უკუეთუ გსურის ზილვა წმიდისა ღმრთისა“ (67r);

2. „ლოცვა სავდარებელი წმიდისა ღმრთისა, თქმული წმიდისა მარკოზ მონოზონისა დღითი-დღე სათქმელი“ (70r).

4. „ქამნი სამ ქამისა. — წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩვენო...“ 74r —

5. „უამნი ექუს უამისა.—მარადით თაყუანი ვს. ღმერთო, სახელითა შენითა მაცხოვნე მე...“ 77v—82v.

6. „უამნი ცხრა უამისა.—წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩუენო. მარადით თაყუანის-ვსცეთ...“ 82v—92r.

7. „უამნი მწუხრისა ვიწყო.—მეუფეო ზეცათაო, წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩუენო...“ 92v—110r.

შენიშვნა: შეიცავს: 1. „უამნი მწუხრისა ვიწყო“ (92v); 2. „ლოცვა მცირე სერობისა“ (110r); 3. „ოხითა იბაკონი აღდგომისა“ (110v); 4. „ოხითა იბაკონი სამგზეფსო“ (115 r).

8. „სახარებაჲ აღდგომისა, პირველი სახარებაჲ მათესი.— ხოლო ათერთმეტნი იგი მოწაფენი...“ 118r—139r.

9. [თვეთა მეტყველება]— „თუესა სეკდნებრსა აქუს დღე ლ. დღეთა აქუს უამი იბ და ღამეთა უამი იბ...“ 139r—225v.

შენიშვნა: შეიცავს სექტემბერ-აგვისტოს ე. ი. მთელი წლის მასალას.

10. „ლოცვა ზიარებისა, თქმული წმიდისა იოანე ოქროპირისა.— მკუდარ იყავ შეტოდებითა...“ 226r—228r.

11. „წმიდა არსნი წმიდისა სამებისანი დიდთა მარხვათასა.— ჭორციელითა სახითა უჭორცოთა საცნაურისა...“ 228v—235v.

12. „ოხითა იბაკონი მარხვათა და ზადიკთანი კუირიაკესა მეზვერისა და ფარისეველისა.— ოხითა აღდგომისა...“ 235v—243r.

13. „აღდგომა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი“ 243v—245v.

წყდება: „...კუირიაკესა სამარიტელისა. ოხითა აღდგომისა...“

შენიშვნა: აქვს რვეულობრივი პავინაციატ. სულ 32 რვეულია.

მინაწერი: „Πεικρυσθισι“ (1r).

(1652)

4906 ა

ორბელიანი ვახტანგ, ლექსები. XIX

225 ფ.; 22×17; ქალაღი (ხაზიანი და უხაზო): უყდო; დაშლილი; მხედრული; [XIX ს. II ნახ.]; ვადამწერი: პეტრე უმიკაშვლი; დაუწერელია: ყველა ფურცლის v, 165r-v, 183r-v, 223r-v.

(ორბელიანი ვახტანგ, ლექსები).

1. „მთის ქალი და მოგზაური.—

ქალი: მგზავრო, ჩემს შერთვას, ჩემს წაყვანას ამოოდ ეძებ...“

1r—6r.

2. „არის ადგილი ... ვუძღვნი იმერთ.—

არის ადგილი, მის შვენებას ვერ აღწევს ხელი...“ 7r—10r.

3. „ძველს მეგობარს.—

დაებური, დაეჩაჩანავდი, წვერი შემეჭნა ჭალარა...“

11r—12r.

4. „კოლხიდა.—

ძველო ქვეყანავ, კოლხიდავ, მი თხარ...“ 13r—14r.

5. „ამერნი იმერთ.—

ძმანო იმერნო,
ვით ჩვენ ივერნო...“ 15r—16r.

6. „ბუღბული.—

ერთს განშორებულს მშვენიერს მტილსა...“ 18r—19r.

7. „მშვენიერთ დასნი. (მიბაძვა პუშკინისა).—

მშვენიერთ დასნი შეკრებილნი წალკოტს ხარობენ...“ 20r.

8. „რა მზე დასავალს ჩაესვენება... (მიმსგავსება პუშკინისა).—

რა მზე დასავალს ჩაესვენება,
და ცას ამოვა სრული მთოვარე...“ 21r—22r.

9. „დიდის კარის წინ (ჩ—ს. მ—ს).—

განველე ვზა გრძელი,
ბნელი და ძნელი...“ 23r—24r.

10. „როდისაც მშვენიერებავ...—

როდისაც, მშვენიერებავ, შენს გულში ჭმუნვა ტრიალებს...“
25r—26r.

11. „ორი შენობა.—

ორ შენობასა ვხედავ თვალთ წინ, რა გათენდება...“

27r—29r.

12. „ჯვარი ვაზისა.—

ზღვას ქარიშხალი ძლიერად ჰბერავს...“ 10r—37r.

13. „ნანგრევთა შუა ლამპარო. (ი. მ. მ—ას*) (* იონა მიხეილის ძეს მეუნარგიას, ფრანცუზულად მთარგმნელს ვეფხის ტყაოსნისა. პ. უ.)—

ნანგრევთა შუა მდინარებდა ჩვენი ცხოვრება...“ 38r—41r.

შენიშვნა: 41r-ზე გაკეთებულია შენიშვნა: „ლექსილამ „ობოლი“ ავტორისა. ლექსი დაწერილია ვეფხის-ტყაოსნისა ფრანსიულს ენაზე გადათარგმნის გამო იონა მიხეილის ძის მეუნარგიასგან. შენიშვნა პეტრე უმიკაშვილისა“.

14. „მიმსგავსება ვიკტორ ჰუგოსი.—

რად არ ვარ მეფე, რომ მას მივცე დიდება ტკბილი...“ 42r.

15. „როგორც განაბნევს...—

როგორც განაბნევს ღამის ნისლს მზე, დღის მნათობი
თვის სხივით...“ 43r—44r.

16. „ირაკლი და იმისი დრო.—

ჩვენს მიწა-მამულს,
მტრისგან წამებულს...“ 45r—53r.

17. „გალია.—
ნუ დაატყვევებთ შრომანსა, ნუ ჩასომთ ვალიაშია...“ 54r.
18. „ხმა სამშობლო ქვეყნისა.—
ღმერთი მლოცავდა,
ბოცა მბადავდა...“ 55r — 57r.
19. „მართალი არაკი.—
არის ქვეყანა სადამე, ვანშვენებული ბუნებით...“ 58r — 59r.
20. „დიდ-მარხვის ლოცვა.—
რა მომესმის გალობა დიდ-მარხვისა...“ 60r — 61r.
21. „ორი სიზმარი. (ვუძღვნი ვას. აბაშიძეს).—
ვნახე სიზმარი! აღვსულვიყავ მას მთას წმინდასა...“ 62r — 64r.
22. „ძველი დმანისი.—
მამა-პაპათგან მხვედრად შემხვდა დმანისი ძველი...“ 65r — 66r.
შენიშვნა: 65r-ზე მოთავსებულია შენიშვნა: „სოფელი დმანისი, მდიდარის შენობათა ნანგრევებით, ორბელიანთ მამულშია, მაშავერის წყალზე. მამულის გაყოფის შემდეგ ერგო ავტორს.“
23. „ვიდექ შენ წინა (მიმსგავსება).—
ვიდექ შენ წინა უჯონო, უცრემლო, გაქვავებული...“ 67r—68r.
24. „მოგონება.—
სამშობლოსაგან ეტლით ვიყავ მოშორებული...“ 69r—70r.
25. „წიგნი მოწერილი რუსეთიდან.—
განდევნილს შორსა, შეუწყნარსა ამ წყვილიდს მხარეს...“ 71r.
შენიშვნა: 71r-ზე ქვემო კიდზე წერია: „მოწერილი ავტორის სრულიად ახალ ყმაწვილობაში.“
36. „გამოსალმება.—
მშვიდობით ველნო, საყვარელნო, ზურმუხტნო ველნო!...“
72r.
27. „კაცი ის არის...—
კაცი ის არის,
ვინც ოფლს მიწას ღვრის...“ 73—76r.
28. მდინარე ა...ს.—
კვალად მოვედი მე შენს ნაპირსა...“ 77r.
29. „სამშობლო ქვეყნის პასუხი (ილ. ჭავჭავაძის ლექსების გამო — ჩემო კარგო ქვეყანავ რაზედ მოგიწყენია?)—
მკითხავ, ჩემო პოეტო, რაზედ მომიწყენია?...“ 78r — 81r.
30. „დახშულის გულით...—
დახშულის გულით, დაჩაგრულით, ვლიდი ამ ქვეყნად...“ 82r.

31. „კახეთს.—

ვინც სოფლისაგან და ბედისაგან არს დაჩაგრული...“ 83რ.

32. „განკითხვა. (პოემა). I.—

ღამეა ბნელი, ღამე წყვილი...“ 85რ—113რ.

33. „ძეგლი.—

არის ხეობა ვიწრო და მწირი...“ 114რ—121რ.

34. „ბაქარ ქართლელს.—

რისთვის მიწოდებ მე შენ პოეტად...“ 122რ—124რ.

შენიშვნა: 124რ-ზე ფანქრით პ. უმიკაშვილს გაუყუებია შენიშვნა: „ლექსი დაწერილია პასუხად ბაქარ ქართლელის (ფსევდონიმი განსვენებულის დიმიტრი ივანეს ძის ყიფიანისა) ლექსისა—„ძეგლს“...“ ნახე გაზეთი „დროება“, 1883 წ., № 231“.

35. „ქალი ის არის.—

ქალი ის არის,
ვინც რომ ნათლად სჯის...“ 125რ—129რ.

36. „კიდევ კახეთს.—

აღარ მელირსა, მშვენიერო ჩვენო კახეთო,...“ 130რ—131რ.

37. „ობოლი.— I

იყო თბოლი, სიობლემში აღმოიზარდა...“ 132რ—140რ.

38. „ტფილისის პირველის კლასიკურის გიმნაზიის 50 წლის იუბილეს დღესასწაულობაზედ 1881 წ. სექტემბრის 27-ს.—

ისწავლეთ ბენო, ნუ დაზოგავთ ღვაწლსა და შრომას!..“ 141რ.

39. „თავადის გრიგოლ ზურაბის ძის ჭამბაკურიან-ორბელიანის გარდაცვალებაზედ.—

აღარ გვყავს იგი, ვისაც გულთი ჩვენს შევხაროდით,...“ 142რ—143რ.

შენიშვნა: 142რ-ზე შენიშვნა: „ზურაბ ნათლობის სახელია განსვენებულის პოეტის მამისა და არა დიმიტრი.“

40. „პოეტს.—

მე არ მიყვარს კილო მუხამბაზისა...“ 144რ — 147რ.

შენიშვნა: 144რ-ზე შენიშვნა: „გრიგოლ ორბელიანის „სადღეგრძელოს“ ეწოდებოდა პირველად „ტოლუბაში“, რომელიც პოეტს შეაცვლევინა ვახტანგის ძმამ, ქართველმა მწერალმა ალექს. ორბელიანმა. შენიშვნა პ. უ — ისა.“ 144რ—147 რ.

41. * * * —

„გავჩნდით რისთვისა?
ნუთუ მისთვისა...“ 148რ—149რ

შენიშვნა: 149რ-ზე შენიშვნა: „ვარიანტი: სიტყვისა „სახლ-კარსა“ — უკანასკნელ ოთხ სტრიქონში ორჯელ ხმარებულის ნაცვლად არის „მამულსა“. შენიშვნა პეტრე უმიკა შვილისა“.

42. „ქ. ე. შ...ს.—

განვლეს წელთა, რაც იყო, არს წარსული...“ 150რ—152რ.

43. „ორი დახატული სახე.—

ორს სახესა—მხატრობას თვალი უმზერს...“ 153რ—154რ.

44. „დედოფალი.— (მიჯნურობა სხვა რამეა, არ სიძვისა დასადარი, იგი სხვაა, სიძვა სხვაა, შუა უზის დიდი მზღვარი“. რ უ ს თ ა - ვ ე ლ ი).—

სდგას მეფის წინა მშვენიერი ვინმე ასული...“ 155რ—161რ.

45. ქარიშხალი ჰბერავს].—

„ქარიშხალი ჰბერავს, გრგვინავს, გრიალებს...“ 162რ—164რ.

46. „რა ნახა ლაზარემ საიქიოს ზღაპარი.—

იყო მღვდლისშვილი, ერქო ლაზარე...“ 166რ—182რ.

შენიშვნა: 182რ-ზე შენიშვნა: „ლექსის დასრულება ავტორს ველარ მოუხდა, თუმცა პირველი კარი დასრულებული ჰქონდა 1888 წელსა. II და III კარი შავდ ნაწერი დარჩა. II უფრო შესწორებულია, ხოლო III—თითქმის შეუცვლელი. შენიშვნა პეტრე უმიკა შვილისა“.

47. „თითისტოლა ბავშვი (ზღაპარი ქუეკოვსკიდგან ქართულის ენის პატარა მოსწავლეთ).—

იყო საღლატა,

ბავშვი რაღატა...“ 184რ—189რ.

48. „ვასიკოს თავგადასავალი.—

ვასიკო იყო მარდი, ტანწვრილი...“ 190რ—191რ.

49. „ირაკლი და კოხტა ბელადი.—

ირაკლიმ კახეთს შესძახა, კახეთო, მოდის მტერიო...“ 192რ—
200რ.

შენიშვნა: 192რ-ზე შენიშვნა: „ნამდვილი ისტორიული ფაქტი. ავტ.“ 194რ-ზე ფანქ-
რით: „ავტორის სიტყვით პირველი სიყვარულის საგანი, კახელი ყმაწვილი ქალი, რომე-
ლიც გარდაიკვალა სიყმაწვილეშივე. პ. უმიკა შვილი“.

50. „ვის გინახავთ (მიმსგავსება პუშკინისა).—

ვის გინახავთ ქვეყანა მშვენიერი...“ 201რ—202რ.

51. „იმედი.—

ვინა ხარ. ეკა, მშვენიერო, მოხვედი რითა...“ 203რ—215რ.

52. „რაკი დადგება გაზაფხული.—
რაკი დადგება გაზაფხული, ქვეყნის შეენება...“ 216რ.
53. „სიცოცხლის რაში (მიმგავსება).
დილითგანვე მივაქენებთ ძალზედა...“ 217რ.
54. „ლოცვა.—
ოდეს გულსა შემისრობს სევდა მკვლელი...“ 218რ—219რ.
შენიშვნა: მიწერილი აქვს თარიღი: „1886 წ. აპრილის“.
55. „იანვრის 14-ს.—
არის ქვეყანა, ზღვა ამშვენებს მას ერთის მხრითა...“ 220რ —
222 რ.
56. „თავად ისე ადამის ძის ანდრონიკაშვილის იუბილეის
გამო.—

ის ითქმის კაცად,
ქველად და ნათლად...“ 224რ—225რ.

შენიშვნები: 1. მიწერილი აქვს: „23 თებერვალი 1887 წ.“.

2. ხელნაწერი ჩადებულია ორად გაკეცილ ქაღალდში, რომელსაც აწერია: „№ 4906 ბ. ვახტ. ვახტ. ორბელიანი“, ლექსები, თეთრად გადაწერილი დასაბეჭდად პეტრე უმიკაშვილის მიერ“.

3. ამ ხელნაწერიდანაა დაბეჭდილი ვახტანგ ორბელიანის ლექსების 1894 წლის გამოცემა. იხ. „ლექსები ვახტანგ ორბელიანისა. სრული გამოცემა მისი ასულის მარიამ ორბელიანისა, ავტორის პორტრეტით. ტფილისი 1894 წ.“

ლექსებს წინ უძღვის პ. უმიკაშვილის წინასიტყვაობა და ილია ქაეჭავაძის „მოკლე ბიოგრაფია ვახტანგ ვახტანგის ძის თავ. ჭამბაკურიან ორბელიანისა“.

4906 ბ

ორბელიანი ვახტანგ, ლექსები. XIX

316 გვ.; სხვადასხვა ზომის : 22,5×17,5; 35,5×22; უყდო; დაშლილი; მხედრული; [XIX ს.]; ხელნაწერის 201—203; 214—313 გვერდები ავტოგრაფია; დაუწერელია: გვ. გვ. 196—200, 204—214, 224, 234—235, 239, 246—247, 253—255, 297, 301—303, 305, 308—309, 314—316.

- (ვახტანგ ორბელიანი, ლექსები) — 1. „გამოსალმება.—
მშვიდობით ველნო, საყვარელნო, ზურმუხტნო ველნო...“ გვ. 1.
2. „წიგნი მოწერილი რუსეთიდან.—
განდევნილს შორსა, შეუწყნარსა ამ წყვიდად მხარეს...“
გვ. 1—2.
3. „მოგონება.—
სამშობლოსაგან ეტლით ვიყავ მოშორებული...“ გვ. 3—5.

4. „ვიდექ შენ წინა (მიმსგავსება).—
ვიდექ შენს წინა უგონო, უცრემლო, გაქვავებული...“ გვ. 5—7.
5. „მდინარე ა.....ს.—
კვლად მოვედი მე შენს ნაპირსა...“ გვ. 7—8.
6. „ძველი დმანისი.—
მამა-პაპათგან ხვედრად შემხვლა დმანისი ძველი...“ გვ. 8—9.
7. „ორი სიზმარი (ვუძღვნი ვ. აბაშიძეს).—
ვნახე სიზმარი, აღვსულ ვიყავ მას მთას წმინდასა...“ გვ. 11—14.
8. „დიდ-მარხვის ლოცვა.—
რა მომესმის გალობა დიდ-მარხვისა...“ გვ. 14—15.
9. „დახშულის გულით.—
დახშულის გულით, დაჩაგრულით, ვვლიდი ამ ქვეყნად...“
გვ. 16.
10. „იმედი.—
ვინა ხარ, ეპა, მშვენიერო, მოხვედი სითა?...“ გვ. 17—33.
11. „ჯგარი ვაზისა.—
ზღვას ქარიშხალი ძლიერად ჰბერავს...“ გვ. 34—43.
12. „ორი შენობა.—
ორ შენობასა ვხედავ თვალიწინ, რა გათენდება...“ გვ. 43—47.
13. „როდისაც მშვენიერებავ.—
როდისაც, მშვენიერებავ, შენს გულში კმუნვა ტრიალებს...“
გვ. 47—49.
14. „მიმსგავსება ვიკტორ ჰუგოსი.—
რად არ ვარ მეფე, რომ მას მივსცე დიდება ტკბილი...“
გვ. 49—50.
15. „როგორც განაბნევს...—
როგორც განაბნევს ლამის ნისლს მზე, დღის მნათობი თვის
სხივით...“ გვ. 50—52.
16. „კახეთს—
ვინც სოფლისაგან და ბედისგან არს დაჩაგრული...“ გვ. 53—55.
17. „ირაკლი და კოხტა ბელადი.—
ირაკლიმ კახეთს შესძახა, კახეთო, მოდის მტერიო...“ გვ.
55—70.
18. „არის ადგილი (ვუძღვნი იმერთ).—
არის ადგილი, მის შვენებას ვერ აღსწერს ხელი...“ გვ. 70—73.
19. „დედოფალი. (მიჯნურობა სხვა რამეა, არ სიძვისა დასადარი, იგი
სხვაა, სიძვა სხვაა; შუა უზის დიდი მზღვარი. რუსთაველი).—
სდგას მეფის წინა მშვენიერი ვინმე ასული...“ გვ. 74—83.

20. „ქიდევ კახეთს.—

ალარ მელირსა, მშენიერო ჩვენო კახეთო...“ გვ. 84—85.

21. „გალია.—

ნუ დაატყვევებთ შრომანსა, ნუ ჩასომთ გალიაშია...“ გვ. 85—86.

22. „ხმა სამშობლო ქვეყნისა.—

ღმერთი მლოცავდა,
როცა მბადავდა...“ გვ. 87—90.

23. „განკითხვა. პოემა.—

ღამეა ბნელი, ღამე მწყევლიდი... გვ. 90—126.

24. „ძეგლი.—

არის ხეობა ვიწრო და მწირი...“ გვ. 126—137.

25. „ქალი ის არის.—

ქალი ის არის,
ვინც რომ ნათლად სჯის...“ გვ. 137—142.

26. „პირველის კლასსიკურის გიმნაზიის აქტის დღესასწაულობაზედ. 1881 წ.—

ისწავლეთ, ძენო, ნუ დაზოგავთ ღვაწლსა და შრომას...“
143—144.

27. „ობოლი.—

იყო ობოლი, სიობლეში აღმოიზარდა...“ გვ. 144—154.

შენიშვნა: ამ ლექსზე გაკეთებულია შენიშვნა: „ამ ლექსის დამწერს ხშირად გაუგონია მეფის ირაკლის ასულის თეკლესაგან, რომელიც გარდაიცვალა 1846 წ., რომ საქართველოს სამეფოს სახლში ძველ დროიდანვე სიტყვიერად შემდეგი გარდმოცემა ყოფილა: თურმე შოთა რუსთაველი ყოფილა ობოლი, ტომით მესხი, სოფელს რუსთავეთგან, რომლის სახელითაც იმ დროებში მისთვის უწოდებიათ „რუსთაველი“ — შოთა ყოფილა მშენიერი სახის კაცი.—ავტ.“ (გვ. 154).

28. „სამშობლო ქვეყნის პასუხი ი. ჭავჭავაძის ლექსების გამო „ჩემო კარგო ქვეყანავ, რაზედ მოგიწყენია?“—

მკითხავ ჩემო პოეტო, რაზედ მომიწყენია?...“ გვ. 154—158.

29. „თავადის გრიგოლ ზურაბის ძის ჯამბაკურიან-ორბელიანის გარდაცვლაზედ.—

ალარ გვყავს იგი, ვისაც გულით ჩვენ შევხაროდით...“ გვ.
158—160.

30. „ძეგლს მეგობარს.—

დავბერდი, დავჩაჩანაკდი, წვერი შემეჭნა ქალარა...“ გვ.
160—163.

31. „კოლხიდა.—

ძეგლო ქვეყანავ, კოლხიდავ, მითხარ...“ გვ. 163—164.

32. „ბაქარ ქართლელს.—

რისთვის მიწოდებ მე შენ პოეტად?...“ გვ. 164—167.

33. „პოეტს.—

მე არ მიყვარს კილო მუხამბაზისა...“ გვ. 168—172.

34. „ირაკლი და იმისი დრო.—

ჩვენს მიწა-მამულს,
მტრისგან წამებულს...“ გვ. 172—182.

35. „ტ. ე. შ...ს.—

განვლეს წელთა, რაც იყო, არს წარსული...“ გვ. 182 — 185.

36. „ორი დახატული სახე. —

ორს სახესა მხატრობას თვალი უმზერს...“ გვ. 185 — 187.

37. „ამერნი იმერთ.—

ძმანო იმერნო,
ვით ჩვენ ივერნო...“ გვ. 188—190.

38. „რა მზე დასავალს ჩაესვენება... (მიმსგავსება პუშკინისა).

რა მზე დასავალს ჩაესვენება
და ცას ამოვა სრული მთოვარე...“ გვ. 190—193.

39. „დიდის კარის წინ. მ—ს.—

განვლე გზა გრძელი,
ბნელი და ძნელი...“ გვ. 193—195.

40. „სარჩევი.— 1. გამოსაღმება...“ გვ. 201—202.

შენიშვნა: ვ. ორბელიანის ხელით სარჩევს ფანქრით მიწერილი აქვს: „უნდა ჩაუ-
მატო: 1. ნანგრევთა შუა ლამპარი 18.; 2. თითისტოლა ბავშვი; 3. მე არ მიყვარს
კილო მუხამბაზისა; 4. ირაკლის მაგარ სადგურს თელავში. 5. რა ნახა მდვდლის
შვილმა მახარემ საიქოს; 6. იასე ანდრონიკაშვილის იუბილეს გამო 19; 7. სიცოცხ-
ლის რაში; 8. ვის გინახათ ქუეყანა მშუნიერი“ (გვ. 203). მეოთხე და მეხუთე დასა-
ხელება ავტორის მიერ გადაშლილია.

41. „ძველი დმანისი.—

მამა-პაპათგან მხვედრათ შემხვდა დმანისი ძველი...“ გვ.
214—215.

შენიშვნები: 1. 214 გვერდზე ფანქრით წერია: ა. „უნდა დარჩეს ეს ტეტრადკა,
მანამ სულ დაიბეჭდება ჩემი ლექსები“. ბ. „აქედამ არ გადაიწეროს. შესამოწმებლად.“
გ. (წითელი ფანქრით): „დაიბეჭდა“.
2. იხ. ეს ლექსი ზემოთ, 6 ნომრის ქვეშ.

42. „არის ადგილი.—

არის ადგილი, მის შევენებას ვერ აღსწერს ხელი...“ გვ.
216—218.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.
2. იხ. ეს ლექსი ზემოთ, 18 ნომრის ქვეშ.

43. „ამერნი იმერთ.—

ძმანო ივერნო,
ვით ჩვენ ივერნო...“ გვ. 219—220.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა.“

2. იხ. ეს ლექსი ზემოთ, 37 ნომრის ქვეშ.

44. „კახეთს.—

„ვინც სოფლისაგან და ბედისაგან არს დაჩაგრული...“ გვ.
221—222.

შენიშვნები: 1. აწერია წითელი ფანქრით: „დაიბეჭდა“. მელნით: „ამას შეცდომით წაუღუსი ხაზები, ამ ადგილს უნდა დარჩეს“.

2. იხ. ეს ლექსი ზემოთ, 16 ნომრის ქვეშ.

45. „კიდევ კახეთს.—

აღარ მეღირსა, მშვენიერო ჩვენო კახეთო...“ გვ. 223.

შენიშვნა: ლექსი გადახაზულია. აწერია წითელი ფანქრით: „დაიბეჭდა“; მელნით: „ეს აქ არ უნდა იყოს, ქვემოთ არის“.

2. იხ. ეს ლექსი ზემოთ, 20 ნომრის ქვეშ.

46. „ბაღია.—

ნუ დაატყვევებთ შრომანსა, ნუ ჩასომთ გალიაშია...“ გვ. 224.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი ზემოთ, 21 ნომრის ქვეშ.

47. „ძველს მეგობარს.—

დავბერდი, დავჩინავდი, წვერი შემექნა ქალარა...“ გვ.
226—227.

შენიშვნები: 1. აწერია წითელი ფანქრით: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი ზემოთ, 30 ნომრის ქვეშ.

48. ზმა სამშობლო ქვეყნისა.—

ღმერთი მლოცავდა,
როცა მბადავდა...“ გვ. 228—229.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი ზემოთ, 22 ნომრის ქვეშ.

49. „თავადის გრიგოლ ზურაბის ძის ჯამბაკურიან-ორბე-
ლიანის გარდაცვალებად.—

აღარ გვყავს იგი, ვისაც გულით ჩვენ შევხაროდით...“ გვ. 230.

შენიშვნები: 1. აწერია წითელი ფანქრით: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი ზემოთ, 29 ნომრის ქვეშ.

50. [ტფილისის პირველის კლასიკურის გიმნაზიის 50 წლის იუბილის
დღესასწაულობაზედ 1881 წ. სექტემბრის 27-ს].—

„ისწავლეთ ძენო, ნუ დაზოგავთ ღვაწლსა და შრომას...“

გვ. 231.

შენიშვნები: 1. აწერია წითელი ფანქრით: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი ზემოთ, 26 ნომრის ქვეშ.

51. „დიდის კარის წინ ჩ—ს. მ.—ს.—

განვლე გზა გრძელი,
ბნელი და ძნელი...“ გვ. 232—233.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი ზემოთ, 39 ნომრის ქვეშ.

52. „ნანგრევთა შუა ლამპარი (ი. მ. მ.—ს).—

ნანგრევთა შუა მდინარებდა ჩვენი ცხოვრება...“ გვ. 236.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. ლექსს ბოლოში მიწერილი აქვს „ვ. თ.“ (ვახტანგ ორბელიანი).

53. [ქარიშხალი ჰბერავს].—

„ქარიშხალი ჰბერავს, გრგვინავს, გრიალებს...“ გვ. 240 — 242.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. ბოლოში მიწერილი აქვს „ვ. თ.“ (ვახტანგ ორბელიანი).

54. „ვის გინახავთ (მიმსგავსება პუშკინისა).—

ვის გინახავთ ქვეყანა მშვენიერი...“ გვ. 244—245.

შენიშვნა: ბოლოში მიწერილი აქვს: „ვ. თ.“ (ვახტანგ ორბელიანი).

55. [რაკი დადგება გაზაფხული].—

„რაკი დადგება გაზაფხული, ქვეყნის შვენება...“ გვ. 248—251.

56. „სიცოცხლის რაში (მიმსგავსება).—

დილიდგანვე მივატენებთ ძალზედა...“ გვ. 252.

შენიშვნა: ლექსს აწერია: წითელი ფანქრით: „დაიბეჭდა“, ლურჯი ფანქრით: „ლექსი იყო „მწყემსში“? არ არის?“

57. „დიდ-მარხვის ლოცვა.—

რა მომესმის გალობა დიდმარხვისა...“ გვ. 256.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი 8 ნომრის ქვეშ.

58. „კაცი ის არის.—

კაცი ის არის,
ვინც ოფლს მიწას ღვრის...“ გვ. 257—259.

შენიშვნა: წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

59. „ორი სიზმარი“ (ტუძღვნი ვ. აბაშიძეს).—

ვნახე სიზმარი: აღვსულ იყავ მას მთას წმინდასა...“ გვ.

260—261.

შენიშვნები: 1. აწერია წითელი ფანქრით: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი 7 ნომრის ქვეშ.

60. „პოეტს.—

მე არ მიყვარს კილო მუხამბაზისა...“ 262r—264r.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი 33 ნომრის ქვეშ.

61. „კიდევ კახეთს.—

ალარ მელირსა, მშვენიერო ჩვენო კახეთო,...“ გვ. 265—266.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი 20 და 45 ნომრის ქვეშ.

62. „ქალი ის არის.—

ქალი ის არის,

ვინც რომ ნათლად სჯის...“ გვ. 267—270.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი 25 ნომრის ქვეშ.

63. „მოგონება.—

სამშობლოსაგან ეტლით ვიყავ მოშორებული...“ გვ. 271—272.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი 3 ნომრის ქვეშ.

64. „ვიდექ შენ წინა (მიმსგავსება).—

ვიდექ შენ წინა უგონო, უცრემლო, გაქვავებული...“ გვ. 273.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი 4 ნომრის ქვეშ.

65. „დახშულის გულით.—

დახშულის გულით, დაჩაგრულით, ვლიდი ამ ქვეყნად...“ გვ. 274.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი 9 ნომრის ქვეშ.

66. „როდისაც მშვენიერებავ.—

როდისაც, მშვენიერებავ, შენ გულში ჰმუნვა ტრიალებს...“
გვ. 275.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი 13 ნომრის ქვეშ.

67. „მიმსგავსება ვიქტორ ჰუგოსი.—

რათ არ ვარ მეფე, რომ მას მივცე დიდება ტყბილი...“
გვ. 276.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი 14 ნომრის ქვეშ.

68. „როგორც განაბნევს.—

როგორც განაბნევს ღამის ნისლს შზე, დღის მნათობი თვის
სხივით...“ გვ. 277—278.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. ეს ლექსი 15 ნომრის ქვეშ.

69. „ქ. ე. შ.-ს.—

განვლეს წელთა, რაც იყო არს წარსული...“ გვ. 279—280.

შენიშვნები: 1. აწერია წითელი ფანქრით: „დაიბეჭდა“.

2. ეს ლექსი იხ. 35 ნომრის ქვეშ.

70. „ორი დახატული სახე.—

ორს სახესა მხატრობას თვალი უმზერს...“ გვ. 281—282.

შენიშვნები: 1. წითელი ფანქრით აწერია: „დაიბეჭდა“.

2. იხ. იგივე ლექსი 36 ნომრის ქვეშ.

71. „რა ნახა მღვდლის შვილმა ლაზარემ საიქიოს. ზღაპარი.—

იყო მღვდლის შვალი, ერქო ლაზარე...“ გვ. 284—296.

შენიშვნა: 1. 291 გვ. აწერია: „რა ნახა მღვდლის შვილმა ლაზარე საიქიოს“ უნდა დავასრულო და მერე დაიბეჭდოს. ჯერ დაუბეჭდავი ლექსები.“

2. ლექსის I ნაწილის ბოლო ფანქრითაა დაწერილი.

72. „წიგნის წერა კარგათ იცის ნატომა,

უყვარს ლოცვა, მეტადრე სახლში შრომა...“ გვ. 298—299.

73. „ქართულებო! ოღონდ თქვენ განათლდით

გონებითა კეთილითა და სწავლით...“ გვ. 300.

74. [არის ადგილი], რუსული თარგმანი.—

Есть уголок земли, красоты его не описать...“ გვ. 304—305.

75. „По случаю торжества 50-и лет... юбилея 1-ой клас. гимназии.—
Учитесь...“ გვ. 306—307.

შენიშვნა: წარმოადგენს თარგმანს ლექსისას „პირველის კლასიკურის გიმნაზიის აქტის დღესასწაულობაზედ 1818 წ.“ ლექსი ფანქრითაა დაწერილი.

76. „Лампада между развалинами. (И. М. Меунаргии).—

Между развалинами текла жизнь наша...“

შენიშვნები: 1. თარგმანია „ნანგრევთა შუა ლამპარი“-ს, გვ. 310—313.

2. ხელნაწერში დევს გაზეითიდან ამოჭრილი ორი ლექსი: ა. ლოცვა.—ოდეს გულსა შემეშრობს სველა...“

- ბ. „თავად იასე ადამის ძის ანდრონიკაშვილის იუბილის გამო“.
3. ლექსები ფანქრით ნასწორება ვ. ორბელიანის მიერ, იხ. გვ. 1, 148, 164, 248, 284 და ა. შ.
4. ლექსებზე გაკეთებულია ავტორის შენიშვნები: გვ. 1, 24, 55, 154, 158, 230, 238, 241.
5. ხელნაწერი დევს ორად გაკეცილ ქაღალდში, რომელსაც აწერია: „ვახტ. ვახტ. ორბელიანი. ლექსები შავად“.
6. ვახტანგ ორბელიანის ლექსები გამოცემულია ოთხჯერ:
- ა. ლექსი თ. ვახტ. ორბელიანისა, გამოცემული ზაქარია ჭიჭინაძის ანგან, ტფილისი, 1881; ბ. ლექსები ვახტანგ ორბელიანისა, სრული გამოცემა მისი ასულის მარია ორბელიანისა, ავტორის პორტრეტით, ტფილისი 1894 წ.; გ. ორბელიანი ვახტანგ, ლექსები, სრული კრებული, გამოცემა „ქართული წიგნი“, ტფილისი, 1928 წ.; დ. ვახტანგ ორბელიანი, „საბჭოთა მწერალი“, 1949 წ.
- ხელნაწერი S 4906 ბ, როგორც ავტოგრაფი, საფუძვლად უდევს, ვ. ორბელიანის ლექსების 1928 წლის გამოცემას, რომელიც განმეორებით 1949 წ. დაიბეჭდა.

4906 გ

პეტრე უმიკაშვილის წინასიტყვაობა ვ. ორბელიანის
წიგნზე. 1881 წ.

13 ფ. სხვადასხვა ზომის: 35,5 × 22; 22 × 17; ქაღალდი; უყდო; პ. უმიკაშვილის ხელი. 1881 წ.; დაუწერელია: 1v, 3v, 7v, 13r—v.

(პეტრე უმიკაშვილის წინასიტყვაობა). „ლექსები, თქმულნი ვ. ო., გამოცემული 1881 წ. ტფილისს.— თ. ვახტანგ ორბელიანის ლექსები, აქამომდე ჟურნალ-გაზეთებში გაფანტული, ამ გამოცემაში შეკრებილია ერთად...“ 1r—7r.

- შენიშვნები: 1. წინასიტყვაობა შავად არის დაწერილი. წინასიტყვაობა გამოქვეყნებულია ვახტ. ორბელიანის ლექსების 1894 წ. გამოცემაშიც, გვ. III—IV.
2. ერთვის „Указ ин отставке. ვახტანგ ორბელიანის ბიოგრაფიისათვის“ გვ. 8r—12v.
- ეს მასალა გამოყენებული აქვს ილ. ჭავჭავაძეს წერილში: „მოკლე ბიოგრაფია ვახტანგ ვახტანგის ძის თავ. ჯამბაკურიან-ორბელიანისა“ იხ. ვახტ. ორბელიანის ლექსების 1894 წ. გამოცემა, გვ. V—XX.

(1653)

4907

ჭავჭავაძე ალექსანდრე, ლექსები. XIX

184 ფ.; 22 × 18; ქაღალდი; უყდო, დაშლილი რვეულებად (სულ 5 რვეული); მხედრული; სხვადასხვა ხელი. [XIX ს.]; დაუწერელია: 7r,—8v, 37v, 38v, 80v—81v, 82v, 122r—128r, 129v, 184r—v, 169r—171r, 172r—v, 173v.

ალექსანდრე ჭავჭავაძე, ლექსები.—1. » * * *

სახე შენი როს ვიხილო,
მრისხანეო, წარბ შეხრილო?...“ 9r—11v.

10. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. VI

2. „ლაჯარამ.—

სახე შენი მე მახევა, მებადა,
სრულ განმძაბრეცა, რაცლა ცნობა მებადა...“ 11v—13r.

3. „მასტამ იალალზე შარა-შური შუშტარ მუხალფში.—

ვაჰ, დრონი, დრონი, ნაგებნი მტკბარად,
წარილტვენენ, განჰქრენ სიზმრებრივ ჩქარად...“ 13r—14r.

4. „მუხამბაზი ლათაიური.—

ლოთებო, ნეტავი ჩვენა, იარი ალალი
დღეს მოგვეცა შვება-ლხენა, თარი-ალალი...“ 14r—18v.

5. „მუხამბაზი.—

ელების კარი გაზაფხულისა,
დროთა ცვლებით დანაგულძა...“ 18v—21r.

6. „ყაფია თეჯლისი.—

არვის მართებს მის ვარდისა მიხვედრა,
ვის გლახ გული დაემონა და ესვა...“ 21r—22v.

7. [სიყვარულო ძალსა შენსა].—

„სიყვარულო ძალსა შენსა ვინ არს რომე არ ჰმონებდეს,
ვინ არს რომე გულსა ტახტად, ოხვრას ხარკად არ[ა] გცემდეს...“
22v—23v.

8. * * * —

„აჰა, ესე ვარდ-ზამბახნი, შენთა ელფერთ მომპარველნი,
წალკოტს ვნახენ, შვენებიოთა სრულ აღევსოთ სვენარ-ველნი...“
23v—24v.

9. „მუხამბაზი.—

შენს ღირსებასა ნატრულობენ ყოვლნი ქალნია,
იტყვიან, თუმცა გვაქენდეს ჩვენცა მისნი თვალნია...“ 24v—26r.

10. „ჯანყუში ბუიელარდას ხმა.—

„ვა მე შორს მყოფსა შენსა,
ვერ ჰვრეტსა შენსა მშვენად...“ 26v—28r.

11. „მანჰა განჯალუ დეგულამის ხმა.—

მაისის ვარდმან ფურჩენილმან;
ბეზეკმან მწვანით მკობილმან...“ 28r—29v.

12. [ნარგი ზოვანს].—

„ნარგიზოვანს წალკოტს ნარგი,
შლილობს ფეროვნად ვარდი...“ 30r—31r.

შენიშვნები: 1. ლურჯი თანქრით აწერია: „არ უნდა“.

2. 1940 წ. ალ. ჭავჭავაძის ლექსების გამოცემაში ეს ლექსი შეტანილია. 1881 და 1949 წ. გამოცემებში ლექსი არაა გამოქვეყნებული.

13. [სულის ყვავილო].—

„სულის ყვავილო, გულისა ვარდო,
შეგების წალკოტო მოსანავარდო...“ 31r—v.

შენიშვნები: 1. ლურჯი ფანქრით აწერია: „არ უნდა“.

2. ლექსი გამოქვეყნებულია ა. ქავჭავაძის ლექსების 1940 წ. გამოცემაში. როგორც საღაო ლექსი, იხ. გვ. 108 და 307.

3. დიმიტრი ბაგრატიონის ავტორობით ლექსი გამოქვეყნებულია წიგნში: „ქართული სიტყვა-კაზმული მწერლობის ანთოლოგია, ტ. II, 1928, გვ. 252.

14. [როს აღმობრწყინდა].—

„როს აღმობრწყინდა ბადრი მთვარე მანათობელი,
შვიდთა ცთომილთა აფროდიტთა დამამცრობელი...“
32r—32v.

შენიშვნები: 1. ლურჯი ფანქრით აწერია: „არ უნდა“.

2. ლექსი არაა დაბეჭდილი ალ. ქავჭავაძის ლექსების 1881, 1940 და 1949 წ. გამოცემებში.

15. „თეჯნისი.—

ვინ არს ესე სრულ თავთირებ მანათი,
ვისგან სწვეთენ ნამით ვარდთა საღებად...“ 33v—34v.

16. „ბაიათი.—

ვიწყო წერა მაჯამით,
და ჰშურეს (!) ჩემი მაჯამით...“ 35r—36r.

17. „აღსარე ბავოლტერისა.—

ჰე, მალალო! ვის ვერ ვინმე მოგწლომიეს ჯერედ ცნობად...“
36r—37r.

18. „ბავლე პირველის სამეფო სასახლისადმი პეტერ-ბურღს.—

ჰე პალატო! ვინ მონარხმან, დიდებისა მოყვარემან...“ 39r—40v.

19. „მუხტაზადი.—

უწყალო სენმან, ყოვლთ მაწყენმან გვიკოდა გულნი...“ 40v—42v.

20. „სანბირეილალ აზარუმის ხმა.—

ანზღად ზილვამან მე შენმან, მზეო,
ასე მძლია და წარმტაცა გლახ გული!...“ 43r—v.

21. „მუხტამბაზი, ბოი სალბუჩინარის ხმაზე.—

უწყალო სიყვარულო, რად მკოდე ესდენ ძნელად...“
44r—46r.

22. [ქამნი რბიან].—

„ქამნი ჰრბიან, შენცა მეღტვი,
ჰოი, სულგრძელო საყვარელო!...“ 46v—50v.

23. [შენთან არს გული მნათობო].—

„შენთან არს გული, მნათობო, ვიყო სად გინა...“
50v—51v.

24. [ქსიგერს გლახ-გული].—

„ქსიგერს გლახ-გული, საყვარელო, მლოდე შენი უწყლავს
თმენას...“ 52r—v.

25. [ჰოე, ვით გვემტყუნვა]. —

„ჰოე, ვით გვემტყუნვა
სოფლისა ბრუნვა!...“ 53r—55r.

26. „ჯოვრი ჯანდა ხარიბამ, თათრულია: ინადს რომ მიშვრები, მე
ყარები ანუ უცხო ვარ.—

უწყლავივარ ჭირთა მალვასა,
დუმილს, ოხრვას და კრძალვას!...“ 55r—57r.

27. „მართას ავათმყოფობა და ექიმის ნახვა.—

ოდეს პირველმან კაცმან მცნებისა გარდახდომიო...“
57v—67v.

28. „კობლე და ხლოე.—

კობლე:—

ხლოევ! რაა მაგრე მარტო ტარება?...“ 68r—70r.

29. „მუსტაზადი. —

ვარდო კოკობო, ყოვლთა მჯობო, მომხედე კრულსა...“
70v—71v.

30. „სხვა და სხვის დროისათვის კაცისა.—

ეს სოფელი, სამყო ძნელი, მაჩვენებელი ჭმუნვისა ალთა...“
71v—73r.

31. „* * *.—

ეპა, ჩემო ოცნებავ, კვლავ რად წარმომედგინე...“ 73r—74r.

32. „ვგაჲ სოფელსა ამას და მისთა მდგმურთა. (ეს ლექსნი
დავით რეკტორისა, ესე იგი ცუკიასა ხელით არის გადაწერილი. ოთხ-
ნივე ესენი რედაქციას თ. ილ. ჭავჭავაძემ გადმოსცა დასაბეჭდათ).—

ბოროტებისა და საცრუვს ჭურთა,
კეთილ მოყვარების დათრგუნვის მსურთა...“ 74r—77 v.

33. „გაფი „ესე ხელ-ხების“ ხმაზე.—

ჰოე, წარმავალნო გზასა ქალნო...“ 78r—80r.

შენიშვნა: მელნით გაკეთებულ ჩასწორებაზე. რომელიც განსხვავდება ტექსტის ხე-
ლისაგან, ი. გრიშაშვილის ფანქრით მიუწერია „ილიას ხელია. ი. გრიშა-
შვილი“ (78 v).

34. „დუგაის გუშა. ხარიბაქაძაშის ხმა (პარსულია: ეკალი იმის ხელ-
ში ვნახე, სისხლი ამიდულდა).—

ვისაც გსურთ ჩემთა ჰამბავთა ცნობა...“ 83r—85r.

შენიშვნა: 84r-ზე ი. გრიშაშვილის შენიშვნა: „ილიას ხელია. ი. გრიშა-
შვილი. 1925 10 მაისი“.

35. „თავის საყვარელთან მიწერილი. —
 მითხარ, თუ ვხალო თავმა რა ქვასა...“ 85v—87v.
 შენიშვნები: 1. ლურჯი ფანქრით აწერია: „არ უნდა“.
 2. ლექსი არაა გამოქვეყნებული ალ. ქავკავაძის ლექსების 1881, 1940 და 1949 წ. გამოცემებში.
36. „ვოლტერის თქმული (ფრანციტულის ენისაგან). —
 მე ამას წინად ვეწვივე ჩვენს მეწიგნეს მათეოსსა...“ 88r—99v.
37. „კავკასია. —
 თხემის შეუპოვარის პონტოს ზვირთთ-მიმყრობი...“
 100r—104r.
38. „თეჯისი. —
 არვის ჰმართებს მის ვარდისა მიხვედრა...“ 104r—106r.
 შენიშვნა: ეს ლექსი იხ. ნომრის ქვეშ.
39. „* * * —
 ამად მემღური ვინა მო,
 და მყნოსეო ვინ ამო...“ 106r—107v.
40. „მემთვრალისადმი. —
 შენ ნარგიზი ახალი ხარ, თავსა შენსა ჰსტრფობ და ჰყვარობ...“
 108r.
41. „* * * —
 როს ბულბული საამოვნოდ აღიმალღებს ხმას და მღერობს...“
 108v—109r.
42. „ვიდრემდის გქონან. (პუშკინით). —
 „ვიდრემდის გქონან ღვთისაგან ოქროსნი ღლე და ღამები...“
 109 r—v.
43. „ყმაწვილი ქალის საფლავზედ წარწერილება. —
 შეენიერ იყო! მარა რა? ამა სოფლისა ყოველი...“ 109v—110r.
44. „* * * —
 როს ვკვრებ შენსა სიკეკლუცეს, შენსა სახეს, შენსა ქცევას...“
 110r—v.
45. „* * * —
 ერთგზის ხელმან შემბრაღემან ტრფიალებით მწყურვალესა...“
 110v.
46. „ერთი ყმაწვილი ქალს თაიგულის მირთმევაში ეუბნება. —
 აჰა, ესე ვარდ-ზამბახნი, შენთა ელფერთ მომპარველნი...“
 111r—112r.
47. „მუხამბაზი. —
 მოვედ ამ არედ შესამკობელად...“ 112r—116r.
48. „მუხამბაზის ყაზალი. —
 ჰმუნვის მახილი გულსა მსობია...“ 116v—117v.

49. „ * * * . —
შენის გონების სხივნი ესრედ ბრწყინვენ ძლიერად...“
118r—118v.
50. „მუსტაზადი. —
ვარდის გაყრილსა სულმიხდილსა ჭმუნვა-მწარებით...“ 119r—v.
51. „რასტის ხმაზე, დედურ გულიანუმ მანუმ იართუმ გელ. —
რომელთაგან მქონდა სიამე, შეება...“ 119v—120v.
შენიშვნები: 1. ლურჯი ფერის ფანქრით აწერია; „არ უნდა“.
2. 119r—121v სხვა ხელითაა დაწერილი.
3. ეს ლექსი არაა, გამოქვეყნებული 1940 წლის გამოცემაში.
52. „მოძღვარი და მოწაფე (ფრანცუზულით). —
ერთსა ვისმე მოხუც პატრსა პარასკევსა დიდ მარხვისას...“
120v—121v.
53. „სიმღერის ლექსი თ. ა. ჭავჭავაძისა. —
თავსა უფლად ნურვინ ჰგონებთ...“ 130r—v.
54. „თ. ა. ჭავჭავაძისა, კავკასიის ზეავც. (პუშკინით). —
ზვირთნი ხმოვანნი, აღქაფებულნი...“ 131r—132v.
შენიშვნა: ქვევით გაკეთებული აქვს შენიშვნა: „თარგმნილია პუშკინის ლექსი «Онега“.
55. „ყვავილი. (პუშკინით). —
ყვავილი მხმარი, სუნ მიღებული...“ 132v—133r.
56. „ანჩარ. (პუშკინით). —
ულაბნოს მწირსა და განხრეკლსა...“ 133r—134v.
57. „ * * * . —
ვოგჩა ტბა ვრცელი, ხმოვანებით ზღვისა მბაძავი...“ 135r—137r.
58. „კავკასია. —
თხემის შეუპოვარის პონტოსის ზღვის მიმყრდნობი...“ 137r—
139 v.
შენიშვნა: იხ. იგივე ლექსი 37 ნომრის ქვეშ.
59. „ლექსები თავადის ალექსანდრე ჭავჭავაძისა. ქვირ-
ფასო საყვარელო. —
ქვირფასო საყვარელო, მხოლოდ მფლობო გულისავ...“
140r—141r.
60. „სიზმარი. (პუშკინით). —
სადა არიან, ოცნებო, სიტკბონი შენნი...“ 141r—v.
61. „ * * * . —
„როს ვიყვარდი სურვით შეყვარებულსა...“ 141v—142v.

62. [მე შენ არ გეტყვი].—

„მე შენ არ გეტყვი, ვითა სსუანი გეტყვიან...“ 143r—v.

63. „კამენასადმი.—

„ოჰ, თუ ვითარის ტრფობით და აღტაცებით დიდით...“
143r—144v.

64. „რუსული სიმღერა. (რუსულით).—

ფერსა ბნელს, ფერსა შავს
მე ვეტრფი მარად ჟამს...“ 144v—146r.

65. „წვრილი ლექსები.—

ა) „მას წალკოტსა მშუშნიერსა, სად მდელონი შენაკრბიან...“
146 r.

ბ) „გულთა საწყლავად კუბიდონს შენ უძღვენ ესე ისარი...“ 146v

გ) „სვემ მიწვიმა მანანა,
მომივლინა მან ანა...“ 146v.

66. „საყვარლისათვის.—

ლიმილმან ლალთ კარ გაღებით მარგარიტთ მწყობრი აჩინა...“
147r.

67. * * *—

„გული წამართვი ცნობითურთ, მითხარ ნაცვალი მომე რა?...“
147r—v.

68. „მუსტაზადი.—

ისმინეთ, მსმენო, კირთ-მთმენო, მომიპყართ, ყურნი...“
147v—149r.

69. „სიბრძნე სიცრუვის ზღაპრები. მგელი და კრავი.—

კრავსა ერთსა მოეწყურვა და მიმართა წყლისა კიდეს...“
149r—150v.

შენიშვნები: 1. ქვეით ლურჯი ფერის ფანქრით მიწერილია: „გიორგი ავა-
ლოვისა“.

2. ამ ლექსის შესახებ იხ. ალ. ჭავჭავაძის 1940 წ. გამოცემა, გვ. 333.

70. კრიჰინა და ჯინჰველა (ფრანცუზული).

კრიჰინამ ერთხელ კრიჰინით მთელი ზაფხული ატარა...“
151r—v.

71. „თხა და მელა.—

თხა და მელა მდგომარნი მიდგნენ ქის პირს სმად წყლისა...“
151v—152v.

შენიშვნები: 1. ქვეით, 151v-ზე, ლურჯი ფერის ფანქრით წერია: „გიორგი ავა-
ლოვისა“.

2. ამ ლექსის შესახებ იხილეთ ალ. ჭავჭავაძის 1940 წლის გამოცემა, გვ. 334.

72. * * *—

„მეორედ მოსვლა ვამსგავსოთ სიყვარულისა შორეებას...“ 153 r.

73. * * *—

„მცირე სენის ეგზომ შიში სიმხნეს, ვჰგონებ, არა ჰგვანდეს...“
153v.

74. * * *—

„თუ ხე ბუნებით მწარეა, ანგელოსს მიაბარეა...“ 154r.

75. * * * —

„ეს ცეცხლი რომ მე მეგზნება...“ 154v.

76. * * * —

„ცრუიან ბრძენნი, მეტყუშლნი შემთხვევით სოფლის ყოფა-
სა...“ 155r.

77. * * * —

„ენა მღუმარებს, გული მწყულვია, სევდა მსშომია...“ 155v.

78. * * * —

„შენნი გამცდელნი ჩივიან, ვაჲ დავკარგენით გონიო...“ 155v.

79. * * * —

„როს შენ ვერ გხედავ, როს არ მესმის ხმა შენი ტკბილი...“
156 r.

80. „მანსურის ხმაზედ. —

ჰოჲ გაბადრულო მთვარე...“ 156v—157v.

შენიშვნა: ამ ლექსზე გაკეთებულია შენიშვნა: „ამ ლექსს მარტო სკანდარო-
ვის „საზანდარში“ მიწერილი აქვს: „ალ. ჰავჭავაძე“. იქნება ეს ლექსი ჰავჭა-
ვაძისაც არ იყოს, რადგან სხვა პოეტების ლექსებსაც აწერია „საზანდარში“ „ალ.
ჰავჭავაძე“. იგივე თქმის შემდეგ სიმღერებზე: „მიველ წალკოტს სანუგეშოთ“ და
„მშვენიერთა ხელმწიფავ“. გ. თ.“ (157v).

81. „დიმიტრი საგინოვის მაგიერს. —

მივლენ წალკოტს სანუგეშოთ, გლახ ჩემ გულს სევდა ასე...“
157v.—158r.

შენიშვნები: 1. ლურჯი ფანქრით მიწერილია: „ეს ლექსი არის ჰავლე თუმა-
ნოვისა. ეს შემოტყვია იმის შეუღლისაგან. პ. უმიკაშვილი. ვიღაც ყოფილა
დიმიტრი საგინოვის (ან ეს ვინ ყოფილა?) მაგიერი, იმისთვის მიუწერია“ (158r).

2. ამ ლექსის შესახებ იხ. ალ. ჰავჭავაძის 1940 წ. გამოცემა, გვ. 306 — 307.

82. „ყაზალის ხმაზედ. —

მუხთალმან, ამან სოფელმან, ასრე შემქმნა მოტირალი...“
158v—159r.

შენიშვნები: 1. შავი ფერის ფანქრით მიწერილია: გიორგი ივანატ. თუმანო-
ვისა...“ (158v).

2. ეს ლექსი არაა გამოქვეყნებული 1940 წ. გამოცემაში. ლექსი ვკუთვნის გ. თუ-
მანიშვილს. იხ. გ. მიქაძე „გიორგი თუმანიშვილი“ (ძვ. ქართული მწერლობის
საკითხები. კრ. I, 1962, გვ. 54).

83. * * * —

„მშვენიერთა ხელმწიფავ,
მკლავს სიშორე შენითა...“ 159r—160r.

84. „საპარის ხმაზედ [ვარდი და ბუღბუღი. (ოდოევსკისა)]. —

ვარდო, რად ხარ თავ-დახრილი?...“ 160r—v.

85. * * * —

„უგვანთა ტრფობა, უგრძნოდ ტკობა ვისა გსმენია?...“ 161r—v.

86. „ძეობა.—
„მუზნო ვლიდით, ისწრაფიდით...“ 162r—163r.
87. „მონასტრის ბერისაგან თქმული.—
შენ განგშორდი, ღვინი, შვება, სიამე...“ 163v—164r.
88. * * *—
„მიველ წალკოტს სანუგეშოთ, გლახ ჩემს გულს სევდა ესია...“
164v—165r.
- შენიშვნები: 1. რვეულში ეს ლექსი ორჯერაა მოთავსებული, იხ. ზემოთ № 81.
2. შვი ღანქრით მიწერილია: „ზოგნი ამბობენ ეს ლექსი ვეუთუნის ალექს. კავკავაკის ერთს თანამედროეს პავლე იოსების ძეს თუ მანიშვილ-საო. ნამდვილი ცნობა არ გვევლინება. რედაქც.“ (165 r).
89. [სძგერს გლახგული].—
„სძგერს გლახგული, საყვარელო, მლოდე შენ უწყლავს თმენას...“ 165v—166r.
- შენიშვნა: იხ. ზემოთ № 24.
90. „უამნი რბიან.—
უამნი რბიან, შენცა მეღტვი
ჭი, სულგძელო საყვარელო...“ 166v—167v.
- შენიშვნა: იხ. № 22
91. [თავსა უფლად...].—
„თავსა უფლად ნურვინ ჰგონებთ...“ 168r—v.
- შენიშვნები: 1. იხ. № 53. 2. 174r-დან ბოლომდე სხვა ზელითაა დაწერილი.
92. „პარბახანდან ჩეშმი მახტუმის ხმა.—
მიკვირს, რად ჰსძრახვენ მას, ვინცა არს შენებითა ძლეული...“
174r.
93. „მუნამბაზი.—
ჰოჲ, საყვარელო, შენგან ხელსა აწ მაქვს ზრუნვანი...“
174 v—175r.
94. „გაფი. შუშტარ მუნალიფის ხმა.—
ვაქებ თავსა, თმა მდიდარსა, რომელსა ვლახ უბამს გული...“
175r—176r.
95. „პუსეინის გაფი. გარდუნ-გარდუნის ხმა.—
მომივედ, მთოვარეგ, შუქის მფენო...“ 176r—v.
96. „უჩტიქონდლუმ ყუშის ხმა.—
ედემს რგულსა საროს მაშორვა ბედმან...“ 176v—177r.
97. „გაფი ქაქარ ბარუხამის ხმა.—
აჯას ვამრავლებ მე შენდა,
გულს შენი ტრფობა მეშენდა...“ 177r—v.
98. „ყაიდა. ბახჩა დივარინდან აშტუმის ხმა.—
შენ გეტრფის, ვარდო, გლახ გული...“ 177v—178r.

99. „ოსმალოს ყაიდა, თემრო-თემროს ხმაზე.—

ვაგ შენგან წყლულსა, დაკოდის გულსა...“ 178v.

100. „მუხამბაზი. ნუ დამწვავ ცეცხლშია. შანშეს ხმა.—

გლახ თვალთა შენი შვება სრული...“ 178v—179v.

101. „მანსურის გაფი. ჯან ყუში ბუიერლარდს ხმა.—

ბლახშ-ბეზევის ბავით სიტყვა წარმონაშობი...“ 179v — 180r.

102. „გეთმასამ ოლდუროურო თიარაბანის ხმა.—

ქენებით ვხმოვანობ, მისმინე მევედრსა...“ 180r—v.

103. „ალამსანისანის ხმა.—

ვაგ სუსტსა სენით, ავა ხმათ სმენით გულსაცე წყენით!...“

180v—181r.

104. „საბაი-საბაჟი ჩამანამის ხმაზედ.—

შვენებანო, სახილვოდ სასურველნო...“ 181r.

105. „რასტის გუშა. გულ ჰამანუმ ჰამანის ხმა.—

მსურდა ოხრვა ჩემი მდუმარს მეკრძალა...“ 182r—v.

106. „სარიარი დარამ შაბ — სპარსული ხმა.—

ნუ მომკალ მწარედ შორ-ყოფით უწყალოდ გულის დამყოფით...“ 182v—183r.

107. „ბრძოლისათვის.—

აღჰსტყდა ომი საშინელი, ცემა-სროლა აღირია...“ 183v.

შენიშვნები: 1. უძღვის ა. თავფურცელი წარწერით: „თ. აღ. ქავქავაძის ლექსები“; ბ. საძიებელი (1r—6v).

2. ქვემო კიდებზე მოცემულია ვარიანტული სხვაობები. ვარიანტებისათვის გამოყენებულია აღ. ქავქავაძის ლექსების ჩუბინაშვილისეული გამოცემა, „ივერიასა“ და „ვისკარში“ დაბეჭდილი ლექსები, მიხეილ ბირთველ-თუმანიშვილის რვეული, პ. უმიკაშვილის რვეული, მესხივეის რვეული, ზაქარია ჭიჭინაძის რვეული, გ. სკანდაროვის „სალხინო საზანდარი“.

3. 128 v-ზე შავი ფერის ფანქრით დაწერილია ლექსების სათაურები, აქვე მითითებულია, თუ სად შეიღება მათი ნახვა.

4. ყველა ლექსზე გადასმულია ლურჯი და წითელი ხაზები, ვაკეთებულია ჩასწორებები. ზოგიერთ ლექსს სათაური წითელი ფერის მელნითა აქვს ვაკეთებული. ლურჯი ფანქრით ნამუშევარი პ. უმიკაშვილის ეკუთვნის, იხ. 158 r. ეს გვაფიქრებინებს, რომ ხელნაწერი გამოყენებული იყო 1881 წლის აღ. ქავქავაძის ლექსების გამოცემის დროს (იხ. აგრეთვე აღ. ქავქავაძის ლექსების 1940 წ. გამოცემა, გვ. LXXIV შენ. 3).

5. ეს ხელნაწერი, სხვა ხელნაწერებთან ერთად, გამოყენებულია აღ. ქავქავაძის 1940 წ. გამოცემაში. იხ. რედაქტორის ი. გრიშაშვილის შენიშვნები, გვ. 257—344.

მიწაწერი: (შავი ფანქრით): „ამირანის ლექსი სოფ. კირბალს გორის უეზდში, მეჭვრის ხევთან... კირბალულაზედ მდებარეობს (129r).

4908

ნინოშვილი ეგნატე, „პარტახი“ (შავი).

(გადატანილია ეგნატე ნინოშვილის არქივში № 3).

(1654)

4909

ტლაშაძე იესე, კათალიკოს-ბაქარიანი. 1890

152 გვ.; 21,8×17; ცალხაზიანი რვეულის ქაღალდი; უყდო, დაშლილი; მხედრული; 1890 წ. (გვ. 54); გადაწერები: რეჯებ ნიქარაძე (გვ. 54), ისლამ კაკაცოლი (კაკაციოშვილი) (გვ. 108); გვ. 1—150 დაწერილია პეტრე უმიკაშვილის მიერ; დაუწერელია: გვ. 49, 109, 110, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152.

„არის წიგნი ესე კათალიკოს ბაქარიანი, მრავალმცა არიან წელნი და ქამნი ცხოვრებისა მათისანი, თქმული ტლაშაძის მღვდლის იესესი ქალაქსა შინა სამეუფოსა კოსტანტიპოლის ქრისტეს აქათ ჩღკუ, ქკს უიე.—

ღმერთო, აღძარ ენა ჩემი შენ წინაშე საქებარად,
პირველცა ჰქმენ და საწყისად, მერმე ნივთნი მთა და ბარად,
შენვე ესე ყოველივე ზღვაზედა ჰქმენ დასამყარად,
და გარდამოგედ ქვეყანაზედ, ცოდვილთათვის აღვედ ჯვარად...“
გვ. 2—108.

წყდება: „...ვანტანგ ზის თავის ტანტზედა, ელის ღვთისაგან შველასა ღმერთსა შესტირის ცრემლითა, ჩვენ გზდავთ დაწვთა სველასა. მე მამარჩინე სატანას, ამ ეშმაკსა და გველასა, ტკბილად უბძანებს ქართველებს გულს უღებდა ყველასა...“

შენიშვნები: 1. უძღვის: „არის წიგნი ესე კუ-ბაქარიანი, მრავალმცა არიან წელნი და ქამნი ცხოვრებისა მათისანი, თქმული ტლაშაძის მღვდლის იესესი, დაიწერა ქალაქსა შინა სამეუფოსა კოსტანტინეპოლის ქრისტეს აქათ ჩღკუ ქორონიკონსა უიე.

აამე მსმენთა, კარგ ღვინის მსმელთა, ანუ შენ წიგნი ბაქარიანი, კარგა შეეჭენენ, არსად გავექენენ, ვინც სუფრაზე ზის, აქ არიანო. რიტორ რუსთველო, კარგ გამოთქმელო, ენა ტკბილო და შაქარიანო, და აფმა მთქმელებმა, ქურდმა მელეებმა, ლექსი მრავალი მოგპარიანო“. (გვ. 1).

2. ერთვის: „ტლაშაძის ბაქარიანისა შინაარსი გვერდების რიცხვით“, დაწერილი პეტრე უმიკაშვილის მიერ. (გვ. 114—151).

3. ხელნაწერში ჩადებულია დაწერილი ფურცელი: „ფურცლების დაწვობა შინაარსის რიგზე“, დაწერილი პ. უმიკაშვილის ხელით.

4. ტექსტი ნასწორებია და კიდევზე შენიშვნები გაკეთებულია პეტრე უმიკაშვილის მიერ, ამაზე მიუთითებს პეტრე უმიკაშვილის ხელმოწერა (იხ. გვ. 3, 9).

5. ტექსტი ნასწორებია ლურჯი ფანქრით, და შავი ფერის მელნით.

6. 54 და 108 გვერდებზე მოთავსებულია პ. უმიკაშვილის მინაწერები: ა. „1 გვერდიდამ აქამდის გადასწერა რეჯებ ნიქარაძემ (ქობულეთელმა, სოფელ ალაშხრელმა) 1890 წელსა (გვ. 54); ბ. „55-დამ აქამდის გადასწერა ისლამ კაკაციოლიმ, კაკაციოშვილმა“ (გვ. 108).

7. პოემა გამოცემული აქვს ექვთიმე თაყაიშვილს 1895 წ. და სოლ. ყუბანეიშვილს 1962 წ. იხ. იესე ტლაშაძე, „ბაქარანი“, თბილისი, 1962.

(1655)

4910

კორნელი, სინა. XIX

(თარგმანი ალ. ჭავჭავაძისა)

42 ფ.; 35×23,5; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მკედრული, სათურები და დასაწყისები ნუსხურით; [XIX ს.], ჭვირნიშანი: 1842 წ; ალ. ჭავჭავაძის ავტოგრაფი; დაუწერელია 42r—v.

კორნელი, სინა, თარგმანი ალ. ჭავჭავაძისა]. — „მოქმედება პირუელი. სინა. ტრალედია. მოქმედება პირუელი, წარმოდგინება ა. ემილია: ჭი, მოუთმენო სურჯლო, სურჯლო სისხლის ზღუტვისა...“ 2r—41v.

შენიშვნები: 1. უძღვის: ა. წარწერა ნუსხურით: „სინა, ტრალედია ესე ითარგმნა ძრანციულის ენითგან თავადის ალექსანდრე ჭავჭავაძისგან“ (1r); ბ. (ნუსხურით და მხედრულით): „სინა: ტრალედია. მოქმედნი პირნი: ოკტავი, ავგუსტო, კესარი (რომის ჭელმწიფე)...“ (1v);

2. სელნაწერი გამოყენებულია გამოცემაში: „ალექსანდრე ჭავჭავაძე, თხზულებანი. ი. გრიშაშვილის რედაქციით, წინა თქმით, შენიშვნებით და ლექსიკონით. 1940 წ.“ იხ. გვ. LXXVII და 339.

მინაწერი: (ფანქრით): „დაწერილია არა უადრეს 1841 წლისა. ქაღალდი ამ წლისა“ (1r).

4911 ა

ჭავჭავაძე ილია, რამდენიმე ხურათი ანუ ეპიზოდი უჩაილის ცხოვრებილამ.

(გადატანილია ი. ჭავჭავაძის პირად არქივში. იხ. № 447)

(1656)

4911 ბ

ბარათაშვილი ნიკოლოზ, ლექსები და წერილები. XIX

45 ფ.; სხვადასხვა ზომის: ფფ. 1—12-მდე 20,5×1,5; ფფ. 13—14-მდე 11×17,8; ფ. 15—33,3×21; ფფ. 16—24-მდე 22×17,8; ფფ. 25—28-მდე 36×22,2; ფ. 29—45-მდე 36×11,2; ქაღალდი, უყდო, დაშლილი, ცალ-ცალკე ფურცლები; მხედრული; [XIX ს.]; დაუწერელია: 1v, 2v—3r, 5v, 15v, 24v, 26v, 29v, 30v, 31v, 32v, 33v, 34v, 35v, 36v, 37v, 38v, 39v, 40v, 41v, 42v, 43v, 44v.

1. „ბედი ქართლისა. კარი პირველი.—

მწყემსო კეთილო, შენს წმიდას სამწყსოს
შემოვავედრებ ჩემსა სამეფოს...“ 2r—12r.

შენიშვნები: 1. უძღვის მიმართვა „კახთა მიმართ“.—

„ქმანო კახელნო, ნამდვილ ქართველნო, მოლხინე სულით...“ (1r).

2. ლექსს ბოლოში მიწერილი აქვს: თ რ ი ნ. ბ. 1839 წელსა ტ ვ ი ლ ი ს ი ი .

3. პოემის ბოლოს მიწერილია:

„არა ბრძანებ გიორგ დედად, ესე ვიყავ ზეზ შეთერად.

თმით იკარი კუე ლალ მომცემ ნებვენ ოსო პროკოპ, ქვერად,

როგორ საამს ტახტ უკეთუ ფეფ ქექ ლორდ ყუყშიშ ჩამჩქერად

და ცივიც ქექ წუწუ ქმუქ ხეხ ჯოჯ ჯოჯ ჰაიმიხა შიერად.

თქმული მეფის ე ა ხ ტ ა ნ გ ი ს მიერ“.

2. „ქართლის ბედისაგან [დამატება 59 გვერ.] რომ განვისყიდოთ თავისუფლება?“—

„იცი, მეფეო, რომე ივერნი

იქმნებიან რუსთ ხელთ ბედნიერნი...“ 13r—14v.

შენიშვნა: წარმოადგენს პოემა „ბედი ქართლისა“-დან ამოწერილ იმ ადგილებს, რომლებიც „ცისკარში“ (1858 წ. №№ 2,9.) არ დაბეჭდილა და ნ. ბარათაშვილის 1945 წ. გამოცემის ვარიანტებში K'-ით არის აღნიშნული. (იხ. დასახელებული გამოცემა, გვ. 125).

3. „ჩინარი.—

„განმარტოებულს ფრიალოს კლდეზე ჰსდგას ალვის ხისა ნორჩი ახალი...“ 15r.

შენიშვნა: ბოლოში უბის თარიღი: „1844 წ.“

4. (წერილი მიწერილი გრიგოლ ორბელიანისადმი. 1841 წ. მაისის 28).— „საყვარელო ძმო, გრიგოლ, დამნაშავე ვარ შენთან დიდი...“ 16r—v.

შენიშვნა: 16 r-ზე გაკეთებულია რედაქტორის შენიშვნა: „ეს ძვირფასი წიგნები მიწერილია თ. გრიგოლ ორბელიანთან, რომელსაც მათ დასაბეჭდათ(!) გადმოცემისათვის უგულითადეს მადლობას უძღენით. რედ“.

5. (მასვე, 1841 წ. 18 ოქტომბერს).— „საყვარელო ძმო გრიგოლ, შენი წიგნი მომიტანა დ. ჯ-ქემ...“ 17r—18r.

6. (მასვე, 1842 წ. 2. მაისს).— „საყვარელო ძმო გრიგოლ! ილია მართლა ტყვედ არის შამილთან...“ 18r—20v.

7. (მასვე, 1843 წ. 21 აგვისტოს).— „საყვარელო ძმო გრიგოლ, არა, უკაცრავად, მთავარო ავარისაო...“ 20v—23r.

8. [მასვე].— „აი ჩემი უკანასკნელი ლექსი, რომელიც კნიაზ ბარათოვს ალბომში ჩაუწერე...“ 23v—24r.

შენიშვნა: ბოლოს ფაქტით მიწერილია: „მეუწარგოას იონას ჩ ი ს ПИСЬМО И ...“

9. „ნიკოლოზ ბარათაშვილის წერილები ზაქარია ორბელიანთან“.— „საყვარელსო ძმო ზაქარიავე! მომილოცავს პოლკოვნიკობა!...“ 25r—26r.

10. „წერილი ნიკოლოზ ბარათაშვილისა ზაქარია ორბელიანთან.— „Любезный брат Захарий, отчего мы не переписываемся...“ 27r—28r.

შენიშვნა: წერილი 1844 წ. 15 აპრილსაა დაწერილი.

11. „კიდევ ზაქარია ორბელიანთან. — Любезный брат Захарий, с восторгом поздравляю...“ 28r—v.

შენიშვნები: 1. წერილი დაწერილია 1844 წ. 10 მაისს.

2. 29r—34r-ზე მოთავსებულია ამ ორი უკანასკნელი წერილის ქართული თარგმანი, როგორც 28r-ზე გაკეთებულ წარწერიდან ვგებულობთ, ეს თარგმანები გაზეთ „კვალში“ გამოქვეყნებულია: „დაბეჭდილია თარგმანი ამ წერილებისა გაზეთ კვალში 1893 წელს“.

3. ერთვის: „წერილი თ. ლევან მელიქიშვილისა თ. გრიგოლ ორბელიანთან, 19 იანვარს 1846 წ., ტფილისი. — საყვარელო გრიგორ, არ ვიცი როგორ ავიწერო ის საშინელი კრძნობა, რომლითაც გული საეგე მაქვს საწყალი ბარათაშვილის სიყვდილის გამო...“ 35r—44r.

აქვე პარალელურად მოთავსებულია წერილის რუსული ტექსტი.

4. ხელნაწერის სტამბაში ნამყოფობაზე მიუთითებს სტამბის მური და რედაქტორის, პ. უმიკაშვილის, სასტამბო ხასიათის მინაწერები და შენიშვნები.

5. ეს ხელნაწერი აღნიშნულია ნ. ბარათაშვილის 1945 წ. გამოცემაში K ლიტერით. იხ. გამოცემის 125 გვ.

4911 გ

გრიგოლ ორბელიანი, ლექსები. 1879

მოადგენს გრიგოლ ორბელიანის ლექსების 1879 წლის გამოცემის 23 ფურცელს (1—47 გვ.), ჩასწორებულს ფანქრით და მელნით. ფურცლები გამზადებულია სასტამბოდ.

4911 დ

რობერტ ბერნსი, ყველაზედ უფრო. XIX

2. ფ.; 17,5×11, ქალღი, უყდო, დაშლილი; [XIX ს.].

„ყველაზედ უფრო [რობერტ ბორნსის(!)]. —

იყავ ღარიბო პატროსანი,

შრომა გიყვარდეს ყველაზედ უფრო...“ 1r—2r.

შენიშვნა: ბოლოს უხის თარიღი 1863 წ. 26 ოქტომბერი.

(1657)

4912

ერისთავი დ., რა არის ბენეფისი? 1881

4 ფ.; 22,5×8; ქალღი; უყდო; მხედრული, ავტოგრაფი; დასაწყისი წითელი ფერის მელნით; 1881 წ. (1r); დაუწერელია 4v.

(დავით ერისთავი), „რა არის ბენეფისი? ინტერმედია-დივერტის-მენტი. მიბაძვა ღრისოლოგუბისა(!). ფარდა რომ აიხდება, მთელი ტრუპპა სცენაზეა. ერთ მხრივ ქალები, მეორე მხრივ კაცები. შუაში აბაშიძე სდგას. — აბაშიძე: მოწყალენო ხელმწიფენო!...“ 2r—4r.

შენიშვნა: 1რ-ზე წერია: „რა არის ბენების? ინტერმედია - დივერტისმენტი (მიბაძვა გრად. სოლოგუბისა), ვ. აბაშიძის ბენფისისათვის დაწერილი თ. დ. ერ... სავან. 1881 წ.“

მინაწერი: „დავით ერისთავის ნაწერი, წაკითხული 24 მაისს 1881 წ. აბაშიძისაგან, დუმილით და ცოტა შტევენით მიღებული პუბლიკისაგან.“ (1რ).

(1658)

4913

„წერა“ ზმნის უღლილება. 1853

1 ფ.; 68×102; სქელი ქაღალდი, ნაკვეთში გახეული; უყდო; მხედრული, რუსულ-ქართული ტექსტი; 1853 წ. 31 მარტი. თბილისი(1რ); დაუწერელია 1v.

„Спряжение глагола *წერა*—*писать*. — К представлению грузинского отдела в комитет начертаний учебных пособий от 31 марта 1853 года: Тифлис“ (1რ).

შენიშვნა: წარმოადგენს „წერა“ ზმნის უღლილების ცხრილს, რომელსაც ხელს აწერენ ამ კომიტეტის თავმჯდომარე დ. ყიფიანი, წევრები: პ. იოსელიანი, ზ. ყორღანოვი, მღვდელი ეფრემ ალექსეევი და სხვები.

(1659)

4914

**ერისთავი გიორგი, წარსული დროების
სურათები. 1863—1864**

12 ფ.; 22×18; ქაღალდი; უყდო, ჩადებულია ორად ვაკეცილ თეთრ ქაღალდში; ავტოგრაფი; 1863—1864 წ., ქ. გორი (12რ); დაუწერელია 12v.

„წარსული დროების სურათები. თხზ. გიორგი ერისთავისა.— მოქმედნი პირნი: ივან მიკირტიჩ მინასოვი. გაბრიელ, მისი ძმა. ხანფერვან, ივანეს ცოლი...“ 1v—12r.

შენიშვნა: ხელნაწერი, როგორც ავტოგრაფი, გამოყენებულია წიგნში: გიორგი ერისთავი, თხზულებანი. შალვა რადიანის და ი. ბალახაშვილის რედაქციით, 1936 წ. ტფილისი, გვ. 265—278 და 407.

4915

**ილია ჭავჭავაძის წინასიტყვაობა ვისრამიანის
გამოცემისათვის და მისი წერილი პეტრე უმიკაშვილთან.
(გადატანილია ილ. ჭავჭავაძის არქივში. № 53).**

4916

**ხუთი წერილი ილია ჭავჭავაძისა პეტრე უმიკაშვილთან
და ილიას ნაწერების შავები**

(ბაზალეთის ტბა, დიმიტრი თავდადებული, по поводу письма Яновского).
(გადატანილია ილია ჭავჭავაძის არქივში № 54).

4917

გაბრიელ ეპისკოპოსის ქადაგებების ინგლისური
თარგმანის წინასიტყვაობა რუსულ ენაზე.
(გადატანილია Ros. № 127).

4918

რაფიელ ერისთავის ბარათი ლექსით ნინო ორბელიანთან.
ავტოგრაფი. იქვეა მინაწერი ნ. ორბელიანის ლექსი—პასუხი.
(გადატანილია რ. ერისთავის არქივში № 461).

(1660)

4919

სწავლა ლექსთთხზულებსათჳს საზოგადოდ. XIX

10 ფ.; 21,5×18: მწვანე ფერის ქაღალდი; უცდო. ჩადებულია ორად გაკეცილ
თეთრ ქაღალდში; მხედრული, დასაწყისები ნუსხურით; [XIX ს.], ჭვირნიშანი: 1809 წ.

„ჰსწავლა ლექსთთხზულებსათჳს საზოგადოდ. — ლექსთ-
თხზულება არს მეორე ნაწილი ღრამმატიკისა, რომელიცა ასწავებს კანონიერსა
შეერთებასა ლექსთასა...“ 1r—9r.

შენიშვნა: 1r-ზე მოთავსებულია ბეჭდები ლეგენდით: ა „ს ტ ე ფ ა ნ ზ უ რ ა ბ ო ვ“;
ბ „ღ ი მ ი ტ რ ი ბ ე რ ი ე ვ“.

იხილვ მინაწერები: 9v—10v.

(1661)

4920

სულხან-საბა ორბელიანი, ლექსიკონი. 1838

242 ფ.; 35×22,5; ქაღალდი, სინესტიხავან დაზიანებული და ვაჭუქყიანებულ; უცდო, დაშლილი, ნაკლული, აკლია: 174 — 175, 175 — 176, 217 — 218, 228 — 229, 232—233 ფურცლებს შორის; მხედრული, ბოლოსამკაული: 20v, 43v, 58r, 67r, 78v, 91v, 106r, 112r, 147v, 161v, 165v, 171r, 195r, 218v, 220v, 240v; 1835 წ. (240v); გადაწერა: დიაკანი სვიმონ პეტრეს-ძე დადიანძე (240v); დაუწერელია: 241v—242v; ხელნაწერი შემოუწირავს ივანე გიორგის ძე ავალიშვილს.

[სულხან-საბა ორბელიანი, ქართული ლექსიკონი]. — ა. ანი არს პირველი ასო და ჭმიანი და ართრონი მრავალრიგად და თავად მოვალს მრავალთა სიტყუათასა და ბოლოდაც, ვითარცა დამიწერია ა. 18. კავშირში...“ 1r—240v.

შენიშვნები: 1. ერთვის: ა. „პირველად ამა წიგნისა მომღვაწეებელსა სულხან-საბა ორბელიანს ლოცვით მოიხსენებდეთ. დაბადებულა სულხან-საბა ორბელიანი ქართლის ქვს ტყვ. ოკლონბრის კდ-ს, რომ ლათინურად ოთხი ნოენბერი იქნება, დღესა კვირიაკესა, ჟამსა შუალამისასა. ვინც ეს ლექსიკონი გარდასწეროს და საბას სახელი ასრევ არ დასწეროს, მის მაგიერად უფალმა ის ვაიკითხოს“ (240v); ბ. „იესო ქრისტეს სამეცნა ათორმეტი მოწაფეო ჰყამდა“ (241r) (მარტო სათაური); გ. „მეფის ეახტანის თქმული. — სიყრმიდამ იყო მუღამად...“ (241r); დ. „საბას თქმული. — ამ ლექსიკონის რიგები, თუ ბრუნება დამწუნოთა...“ (241r);

2. ლექსიონი A რედაქციისა.

3. ბოლოსამკაულეებში ჩაწერილია ნუსხურით: 67r-ზე — „სვიმონ“; 78v-ზე — „კატი“; 91v-ზე — „ღვთისა“.

4. აქვს რვეულბრივი პავინატიც.

5. წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ბეჭედი უზის: 1r, 2r, 107r.

ანდერძი: „გადაესწერე დედნიდამ აღწერილის საბა ორბელიანისა განკაშა ჩემსა მთავარ-ღიაკენობისასა ღიაკენმა სვიმონ პეტრეს ძემ დადიანიძემ მიისის ლა-სა, ჩუღე წელს დაიწერა. გთხოვთ ამ წიგნისა გამხილველთ განსნათ ბაგე თქვენი და მოხსენით ლოცვით მცირე შრომისათვის. რომელზედაც ღმერთი თქვენ მავიერ ჯაგებთ“ (240v).

მინაწერი: „შევიძინე და შევწიურე წ. კ. გ. ს. ივანე გიორგის-ძე ავალი-შვილმა. 40 რვეულია, თვითოში 12 გვერდი. 1909 წ. 3 იანვ.“ (1r).

(1662)

4921

კრებული. XVIII

130 ფ.; 26×18,5; მწვანე ფერის ქაღალდი, დალაქავებული, ქაღალდი მელანს იშრობს; მუყაოს ყდა; ბოლონაკული; მხედრული, სათაურები და დასაწყისები სინგურით; [XVIII ს.], კვირნიშანი აქვს; დაუწვრელია: 1r — 3r, 5v, 6v, 9v, 10v, 11v, 12v, 17v, 22v, 23v, 24v, 29v, 61r—v, 85v, 94v, 95v, 99v, 100v, 108v, 111v, 115v, 120v, 129r — 130r; შეშენილია ადამო თუთაგვისაგან.

ქრებული. 1. „ლექსი მუნასიბი ტკბილ-გაწყობილი, მსმენელთათვის საამო, ვარდ-ბულბულის გაბრჭობა, ნათქუამი მეფის თეიმურაზისაგან.“

ჰე, არსისა შემოქმედო! შენგან არის ყოველიფერი...“ 4r—16v.

შენიშვნა: გამოკვეყნებულია წიგნი: თეიმურაზ პირველი, თხზულებათა სრული კრებული. აღ. ბარამიძის და გ. ჯაკობიას რედაქციით. 1934 წ., გვ. 3—14.

2. „შელაპარაყება და ბაასი მათ მათი შესაფერი, მიჯნურობა ფარვა-ნახაგან და თავის დაწვის გაწირვა, თქმული მეფის თეიმურაზისაგან.“

ღმერთო, ყოველთა ცხადთა და იღუმალ დაუფარო...“

17r—25v.

შენიშვნა: თეიმურაზ პირველის დასახლებულ გამოცემისთან შედარებით აკლია 24-ე სტროფი.

3. „ლექსნი მუნასიბნი და ქებით მკობა მეფის ალექსანდრესი და დედოფლის ნესტან-დარეჯანისა, მეფის თეიმურაზისაგან თქმული.“

რადგან არ ესცხრები ქებასა, ვგონივარ ამით მისანი...“

26r—29r.

შენიშვნა: იხ. დასახლებული გამოცემა, გვ. 121—124.

4. „ანბანთქება, თქმული მისვე მეფის თეიმურაზისაგან.“

აღვახვენ ჩემნი ბაგენი, ღმერთო, სამებით ქებულო...“

30r—33v.

შენიშვნა: იხ. დასახლებული გამოცემა, გვ. 149—154.

11. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. VI

5. [შვიდთა კრებათათვის]. „ქება წმიდისა და ერთარსისა სამების, თქმული მეფის თეიმურაზისაგან.—

აღვლო პირი, სიბრძნე და ძვირი, ზესთა ძალისა ჩემისა მობ-
ბად...“ 34r—36v.

შენიშვნა: იხ. დასახელებული გამოცემა. გვ. 161—167.

6. „მეფე თეიმურაზ დავით გარეჯას მივიდა და მეფის თამარის სახე ნახა და იმას უაღერსა ესრეთ.—

მეფენი მოვლენ სურვილით, შენსა სახელსა მონებენ...“ 36v.

შენიშვნა: ხელნაწერში მხოლოდ პირველი სტროფა მოთავსებული. იხ. ზემოთ დასახელებული გამოცემის გვ. 144.

7. „თავადის ყაფლანის შვილის დიმიტრი სალთხუცის (I) თქმული: ხარება. — მოვა ნაზარეთს ჭალაქად ერის მთავარი ღთისადა...“
36v—45r.

შენიშვნა: ტექსტი შეიცავს სახარების ვალექსილ სიუჟეტებს: „ხარება“ 36v — 37r; „შობა“ 37r—v; „მირქვა“ 37v—38r; „ნათლისღება“ 38r—v; „ფერისცვალება“ 38v; „შობა“ 39r; „ენება“ 39r—44r; „ადღვომა“ 44r—45r.

8. „მეფის არჩილისაგან. [ვისრამიანი (ნაწყვეტი)].—

ვაი სრულ ცუდად ყოფასა, ვაი სრულ შაირობასა...“

45r—46v.

შენიშვნა: ტექსტი წარმოადგენს: „ვისრამიანის“ ბოლო ნაწილს. იხ. არჩილიანი. 1937 წ. გამოცემა, ტ. II, სტროფები 723—743.

9. [არჩილი]. — „საქართველოს ზნეობა. სიტყვა ა. —

მოწყალე ხარ მართლის გულით მოქენეთა უხვად, ღმერთო...“

47r—59r.

შენიშვნა: იხ. არჩილიანის დასახელებული გამოცემა, გვ. 3—16.

10. [არჩილი, გაბაახვება თეიმურაზისა და რუსთველისა (ნაწყვეტი)]. — „აქა ამილახვარი და ზაალ ერისთავი მეფეს თეიმურაზს ახლდენ და კათალიკოზი ევდემოზ დიასამიძე, გოჩაშვილი გიორგი და ნოდარ ციციშვილი წიგნით გაუთორგულდენ როსტომ მეფესა. სადამდინ მეფე თეიმურაზ მისწრობდა, როსტომ მეფე წავიდა და ნოდარ ზედ გაემარჯვა:—

ამილახვარი იოთამ და ზაალ ც მაშინც მე მახლდენ...“

59r—60v.

შენიშვნა: არჩილიანის II ტ. 1937 წ. გამოცემის მიხედვით. სტროფები 768—780.

11. „ენიან დიმიტრის ბაგრატიონისაგან. —

ვისი ვსთქვა ქება, თქვენც ნახეთ, ვისაც გვირს ცეცხლთა
ღებანი...“ 62r—63v.

12. (დიმიტრი ბაგრატიონი) — „ელისაბედიანი, ლექსი ალერსიან მამისაგან ნათქვამი აღარ დსაგვიანი. —

ღმერთმან ინება აღორძინება...“ 63v—64v.

შენიშვნა: იხ. ტრ. რუსთაძე, ძველი ქართული ლირიკის ისტორიიდან, 1854. გვ. 264—267.

13. (დიმიტრი ბაგრატიონი), „ნანა.—
ვეტყვი ახოს ნანასა, მისსა შესაგვანასა...“ 65r.

შენიშვნა: იხ. ტრ. რუხაძის დასახ. წიგნი, გვ. 268.

14. (დიმიტრი ბაგრატიონი).—

„ჩემო მთვარეო, შენთვის ვარეო,
სრულად მოვლანე თემთა ჰარეო...“ 65r—v.

15. (დიმიტრი ბაგრატიონი), „რუსული ჯმა.—

ვაქო პირად ბადრია, გინა თუცა აღრია...“ 65v—66v.

შენიშვნა: იხ. ტრ. რუხაძის დასახ. წიგნი, გვ. 268.

16. (დიმიტრი ბაგრატიონი), „სხვა.—

გულის ყვავილო, გულის ვარდო,
შეების წაჯკოტო, მოსანავარდო...“ 66v.

შენიშვნა: იხ. ტრ. რუხაძის დასახ. წიგნი, გვ. 264—266.

17. (დიმიტრი ბაგრატიონი), „შაირი.—

ღმერთო, რომელმან ყოველი ბრძანებით შექმენ ზენითა...“
67r—73v.

შენიშვნა: იხ. ტრ. რუხაძის დასახ. წიგნი გვ. 270.

18. (დიმიტრი ბაგრატიონი), თათრული ჯმა.—

ჩემს ქალს მივმართავ ვულ-სევდიანი...“ 73v—74v.

შენიშვნა: ლექსები № 12 — 18 გამოქვეყნებულია. იხ.: ქართული სიტყვა-კაზმული მწერლობის ანთოლოგია, ტ. II, 1928 წ. გვ. 249 — 255; ტრ. რუხაძის დასახ. წიგნი, გვ. 273.

19. „ანბანთ-ქება, დიმიტრისაგანვე თავის ქალის მკობა.—

ახლად აღვამკობ აღვასა, ანაგებ ანაზებულსა...“ 74v—75v.

20. (დიმიტრი ბაგრატიონი).—

„ვით აღვიწერო, არ ძალმიცს, მე ჩემი ანასტასია...“ 76v—77r.

შენიშვნა: წინ უძღვის დ. ბაგრატიონის ვრცელი შესავალი „ჩემის მეორის ქალის თვალადობა ვითა კნინა მახის და იმას ესწერო...“ (75v—76v).

21. (დიმიტრი ბაგრატიონი), „მღურვა სოფლისა ძაგნაკვა-
რული.—

აწ გვასა მივალ საჭიროს, არ დია საადვილოსა...“ 77r—80v.

22. (დიმიტრი ბაგრატიონი), „ზმა ხეობაებზედ.—

შენ ამაღევი უარჰყავ, იქ ის სტიროლა მწარეთა...“ 80v.

23. (დიმიტრი ბაგრატიონი); „ხილზედ.—

მონე სვიანსა უფალსა, მოსხალის აპობს ცულითა...“ 80v.

24. (დიმიტრი ბაგრატიონი), „ამიცანა.—

ვნახე ვით მკვდარი გამგმარი, საკაცებედან მღებარე...“ 81r.

25. („ესე შესაქმე, ლექსად თქმული კნიაზ დიმიტრი გიორგის ძის ბაგრატიონისა მიერ).—

ღმერთიან ჰქმნა ცა და ქვეყანა, უძლიერესმან ძალითა...“
81r—85r.

შენიშვნა: ბოლოს მიწერილი აქვს: „ესე შესაქმე ლექსად თქმული კნიაზ დიმიტრი გიორგის ძის ბაგრატიონისა მიერ“ (85r).

26. „კარი პირველი ლეილ-მაჯუნუნისა ამბავი სპარსულისაგან ქართულად თარგმნილი მეფის თეიმურაზისაგან და ლექსად მისგანვე ნათქვამი.

ღმერთო, რომელი თვთ სიბრძნე ხარ სიბრძნის მომცემელობით...“
86r—116v.

შენიშვნა: თეიმურაზ I თხზულებათა 1934 წ. გამოცემის მიხედვით ზელნაწერს აკლია სტროფები: 76—83; 196—203; 214—215; 270.

ზელნაწერის მიხედვით გამოცემას აკლია 187 და 188 სტროფებს შორის 6 სტროფი; 215—216-ს შორის 2 სტროფი.

27. [თეიმურაზ I, შედარება გაზაფხულისა და შემოდგომისა (ბოლოსიტყვაობა)].—

...მე ვიყავ უცხო ლარიბად, რაჟა რქვიან თუ აგარა...“
117r—120r.

შენიშვნა: თეიმურაზ I თხზულებათა 1934 წლის გამოცემით შეიცავს სტროფებს: 77—108.

28. „ბრძენი აღმოსავლეთისა, გინა განზრახვა მისი საგულმწიფოსათვის მმართველობისა. შეძნობილი სამადლობელად აწ მპყრობელისა მეფისად იმერთა სოლომონისა, თავადის მიერ აღექსანდრე ამილახვაროვის შევილისა. — თავი ა. მეფეთა მმართველობისა. — ნეტარ არს ერი, მქონებელი მეფისა ბრძნისა...“ 121v — 128v.

შენიშვნა: 1. შედგება თავებისაგან: ა. „მეფეთა მმართველობისა“ (121v — 123v); ბ. „თავადთა და მთავართათვის სამეფოსათა“ (123v—124v); გ. „შეძნობილი და მთავართა მათათვის“ (124v — 125r); დ. „სამღვდელთა წესთათვის“ (125r — 126r); ე. „ვაჭართათვის“ (126r — v); ვ. „გლეხთათვის გინა მიწისა მოქმედთა კაცთა“ (126v—127r); ზ. „სამოციქულოთა სჯულთა დადებისათვის“ (127r — v); თ. „სწავლისათვის მეცნიერებისა და წიგნებისა“ (127—128r); ი. „საკურფელითა უმეტესისა ლელების მეფე ანუ მშვიდობით“ (128r—v); ი. „სახოველოთად გასიწულთა“ 128v.

2. უძღვის: ამილახვარის მიმართვა მეფე სოლომონისადმი: „ყოვლად მოწყალეო მეფეო, დიდებულო სოლომონ, წყალობა და კეთილი დიდებულების თქვენისა ეგზომ დაბეძდოლ არიან გონებასა ჩემსა, რაზომ იგი ბოროტებანიცა სოფრმოთგან მდევნელისა ჩემისა, რომელსა მომცემიეს გრძნობა ორთადვე ჰამოთგან პირველისა მამისა მიერ ხისა მისგან ცნობადისა ბოროტისა და კეთილისა, რომლისათვისცა ვლადელე სიღრმით გულისათ, ვითარ იგი ბოროტებასა მისსა, ეგრეთვე კეთილსა შენსა ყოველსა ქვეყანასა ზედა და სზომცა (!) ვალდებულ ვარ დიდებულებისაგან თქვენისა გამოხსნითა მდევნელისაგან ჩემისა და ცხოვრებითა აწ კურთხეულსა შინა საგულმწიფოსა. ეგზომ მხიარულება გულისა ჩემისა მოწყადიობს თქვენდა ღირსისა მადლობისა მიცემად, კარნა უღონობითა ჩემითა სხვისა ვერასა მპოვნელი შესაფერთა მეფობისა თქვენისა, საძღვნოთა მოგიძღვნი მცირესა ამას ნაშრომსა ჩემსა—განზრახვას აღმოსავლურისა ბრძნისასა, ჩემ მიერ მოპოვნებულსა. მოხედე სიმაღლით ხარისხისა შენისა მცირესა ამას ძღვენსა ზედა, მიიღე კეთილად და შერთე სიკეთესა შენსა განზრახვაცა

აღმოსავლურისა ბრძნისა მისა; მეფობდი სვიანად და კეთილ-დღიანად, მსგავსად ყოველად ბრძნისა მის მოსახელისა შენისა. უმდაბლესი მონა მეფობისა თქვენისა თავადი ალექსანდრე ამილახვარის შვილი" (121r—v).

3. ერთვის:

„მცირე ვკაცე კირი, ვაუბენ პირი, შესაწვეწველად მამულთა თვისთა; სიყრმეთან ჩემთ, კვეა გასაჩემით, შეუპყრავს შურსა კეთილთა თვისთა, თუ ჩემებრ ძმანი ცდილობდენ სხვანი, ბედნიერ ჰყოფდენ ყოველთა მისთა, არ ჰქონდესთ თვისი, ავასხოზ სხვისი, კვლავ შეიწვედენ ზე ძალთა ლთისთა“ (128v).

მინაწერები: 1. [იგავი]— „ვითარ გონებთ თქვენ, კაცსა ვისმეს ესხნეს ორ ძე, მოვიდა პირველისა მის და რქვა: შვილო, წარვედ დღეს და იქმოდე ვენახსა ჩემსა. ხოლო მან მიუგო: არა მნებავს (!), და შემდგომ შეინანა და წარვიდა; და მიუღდა მგორესა და რქვა ეგრეთვე, ხოლო მან მიუგო: აწვე წარვიდე, უფალო ჩემო, და არა წარვიდა. და აწ, წარმკითხველნო. თქვენ ბძანეთ, ვინ ორთა ამათჯანმან ყო ნება მამის თვისისა. უკეთუ მე მკითხამთ, ორივე ურჩ ექმნენ, გარნა რომელმა შეინანა, იგი ცხოვრდეს და პირველი შეცდომა მიეტყვეს“ (ზემო ყდის v).

2. „ისაც გამოითარგმანების ებრაულის ენით სიცილად და სიხარულათ“.

„ბაბილონი გამოითარგმანების შერევენად“ (3v).

3. „მეფის თეიმურაზისგან თარგმნილი სპარსულისაგან ქართულად ლექს-მა აჯანუხის ამბავი და სხვადასხვა ლექსები შემომიწირამს ქართ. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებისათვის. ალალო თუთაევი. 1 იანვარი, 1909 წლის, თბილისი“ (4r—5r).

4. „ბრძენს ესრეთ დაუწერიათ:

რა ოსტატი ასოს სმიდეს, მისი გული სხვას იწვრთოდეს,
ონით ხმალებრ სხვას არ სჭრიდეს,
ინსა მახვლად არ ხმარობდეს,
ენსა მშულდად ნუ იხმარებს, ხანით ისრით არა გმირდეს.

იყოს გულითა წრფელითა, ისმენდეს ღვთისა მცნებასა,
ვითარ გვიბძანებს უფალი, ნუ დაივიწყებს ნურასა,
ეკრძაღე ცულად მტრეველსა

უმსგავსოთ მოუბარესა,

ერთი სთქვას ბრძნული კარგად,

ისმენდე შენცა კეთილად.

ბოროტ ენისა მთრეველსა თავსა ლაფი დაატანე,

ძირში ენა ამოაძრე, კლიტე თანა გაატანე.

შენს საკუთარს ნუ სძულობ, ნუ აგდებ ძველსა შარასა,

რა რომ ახალი დაქველდეს, მასცა ასე იქ შარასა,

მტრის გულისათა ვახდები, სწყევდე ენისა მთრეველსა,

საფრხესა რასმე ჩავადებს საზომით მიუწომელსა,

ადვილათ ნუ ვინ თმობ გმობღლსა და მისა ამაგსა,

მისებრ არავინ დაგინდობს, ვერც პოვო ვერაოდესა,

არავის ლმერთი მოუწონებს მშობლისა განშორებასა,

თვისი ქმნას მას. არ უსმინოს, რათა სჭრს (!) ესე რომელსა.

ნუ აზვადდები გულითა უმაღლეს ამოჩენითა,

გონებას შურსა ნუ შერთავ, ნუცა სძულობ მოკეთესა,

თორემ ინანებ, შენც ეგრე მიგენიქება,

საქმე ხელი დამწა... ვა, ველარ ეწევი ვერასა

და დღესა არა მისმენ სწავლასა, ბოლოს ინანებ ყოველსა“

(130v — ქვემო ყდის v).

შენიშვნა: ამ ლექსის 1—4 ტაქტის განსხვავებული ვარიანტი იხ. „ქილილა და დანა“-ში (სულხან-საბა ორბელიანი, თხზულებანი, II, ალ. ბარამიძის და ელ. მეტრეველის რედაქციით, 1962, გვ. 95).

5. „შესვ მონაო ღისაო, ამოდ იქმოდ ღნისაო“ (ქვემო ყდის წიგნი, მინაწერი აგრეთვე 130v-ზე).

(1663)

4922

ასტრონომიის წიგნი. XIX

103 ფ.; 20,5×16,5; მწვანე ფერის ქაღალდი, ძველი რესტავირებული; ტვიფრული ტყავადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული, სათაურები და დასაწყისები სინკურიოზი ილუსტრაციები, ზოგან დატოვებულია ადგილი ილუსტრაციებისათვის. თავსამკაული (5r); [XIX ს.], ჰეირნიზანი 1804 წ.; დაუწერელია: 1r—2v, 3v, 101r—102r, 103r; შექმნილია ადამიანთა თუთავეისაგან.

[ასტრონომიის წიგნი]. — „დასაწყისი პირველი ძილოსოფიოსთაგან თქმული, თუ კაცი რომელს ეტლზე დიბადება. წმიდა იობ ბრძანებს, რამეთუ ყოველსა კაცს შეეტყობის თავისავ ტელზე თავისი ყოფიერი საქმე რასაც იქს. — ესე წმიდის იობისგან თქმული და ძილოსოფოსთაგან გამოცხადებული ესე ცოდინარობა, რომელსა ეწოდების ლათინურად კირომანცია...“ 5r—99r.

შენიშვნა: უძღვის ხანდუცი (4r).

მინაწერები: 1. „ძველი წიგნი ესე ასტრონომიისა შემომიწირამს წერა-კითხვის ვამაგრცვლებელ საზოგადოებისათვის, ადამიანთა თუთავეი. 1 იანვარი, 1909 წელს, თბილისი“ (4r—v).

2. „დაიბადა გიორგი ამილახვარი სსსული სოფიო ჩემო წელსა, აგვისტოს კვ-სა, მოივარის კვ-სა, დღესა პარასკევსა, შუაღლისა ჟამსა“ (99r).

3. „ეს ლექსი კარგი არის თავმამწონისა დამწერი, ვერეფერია, მალლიდან არ. ემინიან, ქვეშეკნელში არაფერია.“

ვინცა ნახავს, გაიცინებს, ემაწე... არაფერია“ (99v).

იხ. მინაწერები: 3r, 45v, 100r—v, 103v.

(1664)

4923

ზატკი. 1679

158 ფ.; 28×20; ქაღალდი დალაქავებული; ტვიფრული ტყავადაკრული ხის ყდა. ყუა დაზიანებული; ბოლონაკლულ; ფფ. 90, 93, 102, 117, 126, 133, 134, 148—150 ამოუკვენილია; ნუსხური, სათაურები და დასაწყისები სინკურიოზი: 1679 წ. (2r); ჰეირნიზანი აქვს; ვადამწერი: ნიკოლოზი (2r); დამკვეთი: გენათელი ლორთქიფანიძე გედონი (2r, 25r, 40r, 59r, 80r, 88v, 94r, 117r, 152v); დაუწერელია 93v; შექმნილია კარბლაშვილისაგან.

(ზატოკი). „დიდსა შაბათსაჲ მწუხრი, დასბლნი აღდგომისანი, ჳ^ა — სამწუხრონი ესე ლოცვანი ჩუენნი შეიწირენ, წმიდაო უფალო...“ 2r — 5v.

„ბრწყინვალესა კუირიაკესა ცისკრად ვალობანი. უფალბსა, ჳ^ა — აღდგომისაჲ დღე არს. განვბრწყინდებოდეთ აწ ერნო...“ 5v—21v.

„დასდებელნი ახალ კუირიაკესანი, ო ლღყსი, ჳ^ა ა. — რომელი ბჭეთა ვშულთა მოწაფეთა კრებულსა თანა შეხუსდი ცხადად, ყოვლად ძლიერო...“ 21v—40r.

„აღვსებითაგან გ კუირიაკესა მენელსაცხებლეთა დედათა და იოსებ მართლისა. ო ლღყვსა, დასდბლნი აღდგომისანი, ჳ^ა ბ. — პირველ საუკუნეთა მამისაგან შობილსა...“ 40r — 59r.

„მეოთხესა კუირიაკესა განრღუსტულისა. ო რ ლღყვსა, დასბლნი აღდგომისანი, ჳ^ა გ. — ჭუართა შენითა, ქრისტე მაცხოვარ, და ჰქსნდა (!) ძალი სიკუდილისა...“ 59r—80r.

„მეხუთესა კუირიაკესა სამარიტელისა. ო ლღღყვსა, დასბლნი აღდგომისანი. — ცხოველს მყოფელისა ჭუარსა შენსა დაუცხრომელად თაყუანის ვსცემთ, ქრისტე...“ 80r—93r.

„მეექუსესა კუირიაკესა შობითან ბრძმისა. დასდებლნი აღდგომისნი, ჳ^ა ა გ. — უქცევთ ათთა ზედა და ვიტყვთ შჯლთა აღდგომისათა...“ 94r—116v.

„კუირიაკესაჲ ზ. სამას ათრვამეტა წმიდათა მამათა ნიკიელთა. დასბლნი აღდგომისანი, ჳ^ა ბ გ. ო ლღყსა. — ძლევაჲ გაქუნდა, ქრისტე, ქუშსკნელს ჯოჯოხეთისა და ჭუარსა ზედა აჰმალღდი...“ 117r—136r.

„კუირიაკესა მეერვასესა დღესა მოსლვაჲ წმიდისა სულისა წმიდათა მოციქულთა ზედა, ო ლღღყვსა, დასდებელნი, ჳ^ა ა. ნათელი ნათლისაგან. — მეერვასესა დღესა ვდღესასწაულობთ და მოსლვასა სულისა ცხოველისასა...“ 136r — 153r.

„მეცხრესა კუირიაკესა ყოველთა წმიდათასა. წინა დღით მწუხრი, წინასწარმეტყუელებაჲ ესაიასი საკითხავი. ამას იტყვს უფალი, ყოველნი წარპართნი შეკრბეს ერთბამად...“ 153r—158v.

წყუდება: „...ხოლო თავადმან ჰრქუა მათ: სდევით ბადე ეგე მარჯუენით კერძთ ნავისა ამ...“

შენიშვნები: 1. უძღვის სხვა ხელით დაწერილი „დიდსა და სახაქრულე ქანსა აღვსებაჲსა აღდგომისა უფალსა ჩუენსა იესუ ქრისტესსა...“ — სამხრად ფსალმუნი...“ (1r—5v).

2. ზოგიერთი ვალობათა დასაწყისები (ვმა. ძლსპირი) გატანილია ხელნაწერის კიდებზე, მვ: 8r.

3. ზოგ სავალობელთან კიდებზე აღნიშნულია ავტორი: „ვალობაჲ არსენისა“ (111r); „არსენი კყლი“ (კყონიდილი) (119r, 127r, 137v, 147v, 151r); „თეოდორე“ (134r); „თეოდანე“ (136r).

ანდერძები: 1. (სინგურთი): „ნებითა ღრისათა და იყო წმიდაჲ ესე ზატოკი ქორონიკონსა სამას სამეოცდა შეიდსაჲ ბრძანებითა გენათლის ლორთქიდანძისა გედეონისითა, ხელითა ფრიად ცოდვილისა ნიკოლოზისითა. ეხნცა ამათ წმიდათა წიგნთა წაიკითხვიდეთ, გენათლის გედეონისთჲს შენდობაჲსა ბრძანებდეთ, ვინცა შენდობით მოიწესნოთ, თქუენც მოივსენოს ღმერთმან სასუფუველსა მისსა. ღმერთო, შეიწყალე და აცხოვრე ცენათელი გედეონ და ცოდვანი მისნი შეუნდევ“ (2r).

2. (სინგურით): „ღმერთო, აცხოვენ გენათელი ლორთქიფანიძე გედეონ ვინცა შენდობად ბრძანათ. ღმერთმან თქვენც შევინდოს“ (25r).
3. (სინგურით): „ღმერთო, შეიწყალე და აცხოვენ გენათელი ლორთქიფანიძე გედეონ, ამინ“ (40r).
4. (სინგურით): „ღმერთო, შეიწყალე და აცხოვენ გენათელი ლორთქიფანიძე გედეონ და ცოდვანი მისნი შეუნდევ“ (59r).
5. (სინგურით): „ღმერთო, აცხოვენ გედეონ გენათელი“ (80r).
6. (სინგურით): „ღმერთო, აცხოვენ გენათელი გედეონ“ (88v).
7. (სინგურით): „უფალო იესუ ქრისტე, ღმერთო ჩუენო, შეეწიე, შეიწყალე გენათელ მიტროპოლიტი ლორთქიფანიძე გედეონ და ცოდვანი მისნი შეუნდვენ, ამინ, ამინ, ამინ და კირილეისონ“ (94r).
8. (სინგურით): „ღმერთო, შეიწყალე და აცხოვენ გენათელ მიტროპოლიტი გედეონ და ცოდვანი მისნი შეუნდევ“ (117r).
9. „ღმერთო, შეიწყალე გენათელი გედეონ და ცოდვანი მისნი შეუნდევ“ (152v).

მინაწერები: 1. „ჰ. დაიფარე, ღმერთო, მონა ღმრთისა ლუარსაბ მადლითა შენითა და სულისა წმინდისა, უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესთა“ (ზემო ყდის v).

2. „თვესა ამისა დღეთასა ვწერ სიტყვასა მას ლექსთასა,
...ზნის ძესა გიორგისა ავედრებ ... ღმრთს ზეცასა,
...ნცა ღმრთ დაგიფაროს განსაცდელთასა ძნელთასა,
...: ვცეთ მუუფესა ქრისტიანეს... მხსნელთასა“ (ზემო ყდის v).

3. [რუსულ-ქართული სალექსიკონო მასალა]. „ხოტელოსბი—ნეტავი.

მნე ზნატ—მე ვიკოდევ...“ (ზემო ყდის v).

4. იხ. მინაწერები: 1v, 27v—28r, 50v, 64v, 91r, 158v. ქვემო ყდის v.

(1665)

4924

სადღესასწაულო. XVII—XVIII

219 ფ.; 28,5×20; ქალაღი, გაკუქყიანებულღ, ამომწვარღ ფურცლებღ: 65, 66, 151, 176, 182, 189; ტღფრულღ ტყავგადაკრულღ ხღს ყდა, ყდაზე დაკრულღა ხელნაწერღს ფურცლებღ ჟამნღდან; თავ-ბოლონაკულღ, ამოცენღლია ფურცლებღ: 16—19, 59, 62, 69, 82, 89, 98, 105; ნუსხურღ, ორ სევტად, სათაურებღ, და დასაწყღსებღ სინგურღთ, მოხატულღ საზედაო ასო (42r), თავსამკაულღ: (81v, 93v); [XVII—XVIII ს.], კღვღრნღშანღ აქვს; დღადმწერღ: იოანე დღიაკონღ (93v); შექმენღლია კარბელამღვეღღსაგან.

[სადღესასწაულო].— 1. „...შენ მიგცე იგი და ნათესავსა შენსა, და იყოს ნათესავი შენი, ვითარცა ქება ზღვსა...“ 1r—9r.

2. „თა სეკდენბერსა იდღ, ამადღლებად პატღიოსნღსღსა და ცხოველს-მყოფღსღსა ჟღუარღსა. ამასვე დღესა მიცვალღებად წმღდღსღსა იოანე ოქროპღრღსღსა, ჳღ ბ ჳღ. ყღ სსღბღ.—დღეს ჟღუარღ ამადღლებღს და მღს ზღდა ჟღუარცმულღსა ქს ღღ ვნებათა გღლობად მომღწოღს...“ 9r—13r.

3. „თა სეკდენბერსა კვ, მიცვალღებად წმღდღსღსა და ყოვღად ქებულღსღსა მოციქულღსა მახარებელღსა და იოანესღსღ. ჳღ ა. ზეცღსა განწესებულ.—მოციქულსა ქსსა მოღღთ დღღეს, ერნო, პატღვს ცემღდღთ სღწმღდღთ გღლობღთა საღვთოღთა...“ 18r—21v.

4. „თა თკონბერსა კვ, წმიდისა და დიდებულისაჲ მოწამისა დიდ-
მეტრისი. ჳჲ ბ გი. სსოწარკუ. — სიწმიდისა ნიჰად სლდდ სიმიდირედ გა-
მოუჩინდი დიმიტრი...“ 21v—26r.

5. „თა ნოენბერსა მ, კრებაჲ წმიდათა მთავარანგელოზთა. ორო
ლლჳ, ჳჲ ა. — ზეცისა გწწ. — ანგელოზებრ მორწმუნო, ვლდესასწაულობდეთ და
საყდართა მათ ზედა მალალთა მჯდომარესა...“ 26r—34v.

6. „თა ნოენბერსა იგ, წმიდისა იოანე ოქროპირისაჲ მიცვალებისა
ნაწვლი. ორო ლყ. ჳჲ ა. ზეცისაგან წ. — ნათლის მცემელსა ემსგავსე...“ 34v
—38v.

შენიშვნა: კიდევ ქვემოთ ტექსტის ხელით: „წმიდისა გიორგისა კვ აბ-
რილს ბრძანეთ“ (34v).

7. „თა ნოენბერსა კა, ტაძრად მიყვანებაჲ წმიდისა ლსიმშობლისა. ორო
ლლყა, ჳჲ ა. ეპა დიდებული. — დღეს განსცხრებოდეთ თქუენ მორწმუნენო გა-
ლობით შესხმითა...“ 38v—43r.

8. „თა ნოენბერსა კა, ტაძრად შეყვანებაჲ ყოვლად წმიდისა დედოფლისა
ჩუენისა ლსიმშობლისა. კზა. ხატისა მის. — ედემისა ბჭენი განხუნს კაცთა, რო-
მელნი იგი დაეხშენს პირველ ქმნილსა მას...“ 43r—46r.

9. „თა დეკენბერსა დ, წმიდისა მოწამისა ბარბარასი და იოანე და-
მასკელისა, ჳჲ ბ. მამისგან შობილს. — რაჟამს იხილა სამსჯაროსა მას საში-
ნელსა...“ 46r—50v.

10. „თა დეკენბერსა ე, წმიდისა მამისა ჩუენისა საბაჲსი. ორო ლლყ.,
გწნთა, ჳჲ ა გი. — გწნ სამკვდრებლო, შუშნიერო ჭეშმარიტისა ლუაწლისო...“
50v—54r.

11. „თა დეკენბერსა ვ, წმიდისა მამისა ჩუენისა ნიკოლოზისი, მღღლოთ
მოძღურისა მირონ ლუკისა. ზეცისა გწწეს. — ეკლესიისა შვლნი სწავლითა
აღაფრინვენ...“ 54r—57v.

12. „თა დეკენბერსა თ, მუცლად-ღებაჲ წმიდისა ანნასი დ. რომელი
იწოდე. — რომელი მყოფრს მალალთა შინა ღმერთი...“ 57v—61v.

13. „თა დეკენბერსა იზ, წმიდისა წინასწარმეტყუელისა დანიელისი
და წმიდათა სამთა ყრმათა ანანია, აზარია და მისაელისი. ორო ლლყ.
მჭწნი ჳჲ დ. — დანიელ ღმერთ შემოსილმან გული უბიწოჲ მოიგო...“
61r—67r.

14. „თა დეკენბერსა კ, წინა დღე ქრისტეს შობისა და წმიდისა მღღელ-
მოწამისა ეგნატი ლთშემოსილისა. ო ლლყა. — ამიერითგან დაეცადების
პარაკლიტონი ვწე...“ 67r—72r.

15. „თა დეკენბერსა კდ, წინა დღე ქრისტეს შობისა და წმიდისა
მოწამისა ევგენიასი. ჳჲ ა. ეპა, დბლწი. — ეპა, დიდებული საკვრველი,
რამეთუ მეფე ყოველთაჲ და უფალი პირველ საუკუნეთაჲ...“ 72r—81v.

16. „თა დეკენბერსა კე, გორციელი შობაჲ ოჲ ჩწისა იწს ქსი ბეთ-
ლემისა წმიდისა ქწლისა მარიამისაგან. ო ლლყა. ჳჲ ბ. თუოი. რამე შევწიროთ
შენდა ქწ, რ მოხუჲდ გორცითა, ვითარცა კაცი ჩუენთს...“ 81v—93v.

17. „თა იანვარსა ა, წინა დაცუჴთაჲ ოჲ ჩუენისა იჴ ქრისტესი დ წმიდისა ლმერთშემოსილისა მამისა ჩუენისა დიდისა ბასილისა, ჳჲ ა. შენ სიტყუაჲ დაუსაბამოჲ ზეცისა მეუფე...“ 93v—100v.

18. „თა იანვარსა ბ, წინა დღე განცხადებისა და წმიდისა სილიბის-ტროსი ჰრომთა პაპისა. ო ლჴ. ბ გნი. ანგელოზთა დღეს წინა უვიდოდეს...“ 101r—114r.

19. „თა იანვარსა ვ, წმიდაჲ თავისაჲ გამოცხადებჲჲ უფლისაჲ ჩუენისა იჴს ქსი. ჳჲ ბ. მამისაგან შობილი. — დღეს მოხუჴდ წყალთა მათ ზედა...“ 114r—133.

20. „თა იანვარსა კჲ, წმიდისა გრიგოლი დ რისმეტყუელისა. — წმიდა-ნო მარტულნო, მამათ გრიგოლი, საფლავმან, რომელ არს მიზეზი დავიწყებისა...“ 133r—136v.

21. „თა ფებერვალსა ზ, მიგებებჲჲ უფლისაჲ ჩუენისა იჴს ქსი, ჳჲ ა. შენ სიტყუაჲ.— ქალწულისაგან შობილი...“ 136v—143v.

22. „თა ფებერვალსა კდ, პოვნა პატროსნისა თავისაჲ წმიდისა იოანე ნათლის მცემელისა. ვზნნი. — გზნ თავო შუჴნიერო...“ 143v—148v.

23. „თა მარტსა თ, წმიდათა ყოვლად ქებულთა ორმოცთა. ა. ზეცისაგან. — ზეცისა მჳედრობაჲთა თანა...“ 148v—152v.

24. „თა მარტსა კდ, წინა დღე ხარებისა. ბ. ანგელოზთა დღე. — სიხარუ-ლისა ხარებჲჲ ესმა სოფელსა...“ 152v—156r.

25. „თა მარტსა კე, ხარებჲჲ ყოვლად წმიდისა დრისმშობელისა. შენ სიტყუაჲ.— ზეცისა სიმაღლისაგან მთავარანგელოზი ნაზარეთს გარდამოჴდა...“ 156r—163r.

26. „თა აპრილსა კვ, წმიდისა მთავარმოწამისა გიორგისი. ვ. შენ სიტყუაჲ.— დიტყუჴლენით ჳელნი თჴუჴნნი...“ 163r—168v.

27. „თა მაისსა ზ, გამოჩინებჲჲ პატროსნისა და ცხოველს მყოფელისა ჳუარისაჲ...“ 169r.

28. „თა მაისსა თ. წმიდისა მოციქულისა და შახარებლისა იოანე დრის მეტყუჴლისა...“ 169r.

29. „თა ივნისსა კდ, შობჲჲ წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისაჲ. ო ლჴ, უჴკვეთ თ-თა მუჴლთა ზედა და უიტყუთ: ნეტარ არს ჳცი. ლმჴს თეჳჲ. ჳჲ დ. მზნნი.— დაუსაბამოსა დრისა სიტყუაჲ მჳადაგებელსა...“ 169r—178r.

30. „თა ივნისსა კთ, წმიდათა და ყოვლად ქებულთა თავთა მოციქულთა პეტრესი და პავლესი. ო ლჴ, ჳჲ ბ. თუთი. — ეჳა, გვრგვზნო ქებისა-ნო...“ 178r—184r.

31. „თა ივნისსა ლ, კრებჲჲ წმიდათა და შემდგომად ქებულთა ათორჳმეტ-თა მოციქულთაჲ“ 184r.

32. „თუჴსაჲ ივლისსა კ, წმიდისა წინასწარმეტყუელისა ელიაჲსი, ო ლჴ, შენ სიტყუაჲ.— შენ რომელმან ელია თეზბიტელი მჳუჴენით ცეცხლი-სა ეტლითა მით, მოწყალეო, მისცვლე...“ 184r—189v.

33. „თუშსა ივლისსა კ, წმიდისა წინასწარმეტყუელისა ელიასისა კწა. რნი მოსეს. — რომელმან ცოდვანი წინასწარმეტყუელისა ელიას უნწო დაჰყენ...“ 189v—191r.

34. „თა ავგსტოსა ვ, ფერისცვალებაჲ ოჯ ჩუენისა იჯს ქრისტესი. შუღ ნტრრს კცისა. ორო ღყა ვიტყვთ და უქცევთ მ-თა მწლთა ზედა და ვიტყვთ ამთ ამთ მწლთა. გერნი ბ-ბ-ჯერ. დ გ.ი. — პირველ ჟუარცმისა შენისა, უფალო...“ 191r—198v.

35. „თა ავგსტოსა ვ, ფერისცვალებაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი. კწა აბრმიან. — ნათელითა ბრწყინვალითა მიუახლებელითა...“ 198v—201v.

36. „თა ავგსტოსა იე, მიცვალებაჲ წმიდისა ღწმშობლისა. ჯა ა. ეპა, დიდებული. — ეპა, დიდებული საკვრველთა წყარო ცხოვრებისა...“ 201v—211v.

37. „თა ავგსტოსა კო, თავის კუშთა წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისა. ჯა ა. შწ სიტყა. — ანგლოზად სახელ ვდებთ შენ წინასწარმეტყუელს...“ 211v—219v.

წყდება: „...და მოვიდეს და შემოკრბეს მოციქულნი ღწა(!) და უთხრეს მას ყოველი, რაოდენი ქმნეს და ასწავეს...“

შენიშვნები: 1. ხელნაწრის კიდებზე ტექსტის ხელით წერია: „ანდრიკ“ (22v, 25v, 70r); „ს მინანტი“ (22 v).

2. აქვს რვეულობრივი პავინაცია.

3. წერაკითხვის გამავერცელებელი საზოგადოების ბეჭედი იხილეთ: 1r, 38r, 69r, 1219 v.

ანდერძი: „ღმერთო, შეიწყალე ჭრიად ცოდვილი იოანე დიაკონი“ (93v).

მინაწერები: 1. (ნუსხური): „ეს საწინასწარმეტყუელო... ვიშოე“ (1v).

2. (ნუსხური): „წმიდა დავით გარესჯა, მოველ შენს...“ (17v).

3. „ქ. ღმერთო, შეიწყალე ამის მწერალი, ამინ“ (35r).

4. „ქ. ეს დღესასწაული გიორგის ერისთვის ქალისა ზრის“ (149v). იხილეთ მინაწერები: 35v, 136f, 142r, 208v—209r, 211v—212f.

(1666)

4925

მარხვანი XIV

239 ფ.; 25,5×18,5; ეტრავტი, დაზიანებული, უყდო, დაშლილი, ნაკლული; ნუსხური, სათაურები და დასაწყისები სინგურით, ზოგჯერ მონათული საზედაო ასოები; ფფ. 26—31, 84—85, 113r—114v, 134r—140v, 155r-v დაწერილია XVII—XVIII სსტუქუნიისათვის დამახასიათებელი ხელით; [XIV ს.]; შექმნილია კარბლაშვილისაგან.

[მარხვანი]. — „...რს სამსჯავროჲ იგი საშინელი, სადა იგრ გუშტულების ჩუშწ წარდგომა...“ 1r—9v.

„ყველიერისა ორ შაბათსა მწუხრი. უფალო ღაღადყავსა ბ. მამისაგან შუბი. — რომელი ესე მოვიწიეთთ ასპარეზსა ყოვლად წმიდათა...“ 9v—34v.

„ყველიერისა კვრიაკესა მწუხრი, ბ. მამისაგან შუბ. — ვანვეყენ-ნეთ ბოროტისაგან და შევიდეთ ასპარეზსა წმიდათა მარხვათასა...“ 34v—36r.

„პირველსა ორ შაბათსა ხუტდრნი, ბ. ვანაპო სიღრ. — ჰოჲ, ვითარმე დაწყებაჲ ვყოთ დღეს...“ 36r—60v.

შენიშვნა: ამ კვირის მასალაში შედის „ქსენებაჲ წმიდისა და დიდებისა მოწამესა თეოდორესი“ (49v).

„პირველსა კვრიაკესა მწუხრი, უო ღყა დ: მოგიცე. — მომეცი ლმობიერება და ბოროტთაგან უცხო ყოფა...“ 60v—61r.

„მეორესა ორ შაბათსა ცისკრად ხუშდრნი. უგა ჯა დ. დანთქენ. — მხოლოო სხრ წყალობისა წყაროო...“ 61r—75r.

„მეორესა კვრიაკესა მარხვათასა უძღებისანი და მარხვათანი. უო ღყესა გ. არაა დააკლი. — ჟ, განწირულთა სასოო და დაცემულთა აღდგომაო...“ 75r—78r.

„მესამესა ორ შაბათსა ხუშდრნი. ა გი. უგა. ეტლთა სიმ. — რომელსა ღებრ მწყულბ გქუს. სინანული ჩემი შეიწირე, რომელმან უძღებებით წარვაგე მე...“ 78v—97v.

„მესამესა კვრიაკესა მწუხრი. უო ღყედ ჯა დ გი. უო პლ სკნ. — უფალო, რომელმან ჯუარსა ზელა ნებსით...“ 97v—98v.

„მეოთხესა ორ შაბათსა ცისკრად ხუშდრნი. დ გი. უგა. სიღრმე მეწამ. — ჯუარისა აწ ბრწყინვალე და ცხოველს მყოფელი...“ 98v—121v.

„მეოთხესა კვრიაკესა მწუხრი, უფალო ღყა. ა. შნ სტყა. — უამბესე ღთივ ბრწყინვალე...“ 122r—123r.

„მეხუთესა ორ შაბათსა ცისკრად ხუშდრნი. უგა, ბ გი. უკლვლ. — გონებანი ჩუშნი განვიწმიდნეთ...“ 123r—156r.

„მეხუთესა კვრიაკესა მწუხრი. უო ღყესა. ა. წნო მრტულნ. — დაბვლხკენ ქე მდიდარი და კცნი განამდიდრენ...“ 156r—157r.

„მეექუსესა ორ შაბათსა ცისკრად ხუშდრნი, უგა. ა. მონებსა მისგანმცა. — ვნებანი მოვაკუდინნეთ...“ 157r—180r.

„შაბათსა მწუხრი. დასდებულნი ბზობისანი, უო ღყა, ჯა ა. ზეცისა განწყობილება დღესასწაულობს დღეს...“ 180r—185r.

„გალობანი ბაიაობისანი, რომელთა თავნი იტყვან ბერძულებრ: ოსანა ქე კბლი ღთი. გლბა ა. — იხილვნეს უფსკრულთ წყარონი“ 185r—192r.

შენიშვნა: აქვე შედის „სხუანი იოსების იბაკონი ამავე დღესა“ (191v).

„სამფსალმუნნი დიდისა ორ შაბათისანი, რომელთა თავნი იტყვან ბერძულებრ. ორ შაბათსა ა, ჯა ბ. — სლვად უჩუეველისა და მღელვარისა...“ 192r—239.

წყდება: „...ბნბათა წთა...“

შენიშვნები: 1. ზოგჯერ ხელნაწერის კიდევ ვატანილია იკოსის ტექსტი (52r, 58 v).

2. ხელნაწერის კიდევებუ: ა აღნიშნულია საგალობლების ავტორები: „თეოდორე სტოდიელი“ 1r, 9r, 15r, 20v, 25r, 35r, 37r, 38r, 43r, 46r, 47r, 48v, 62r, 63r, 64v, 66r, 67r, 68v, 71r, 72r, 79r, 86r, 88v, 97v, 99v; 101r, 102v, 110v, 112v, 117r, 122r, 123v, 126r, 147v, 150v, 156v, 158r, 160v, 162r, 163r, 165r, 166v, 167v, 169r, 198v; „იოსებ“ 7v, 10v, 16v, 19v, 34v, 36r, 38r, 41r, 42v, 44r, 45r, 46v, 48r, 60v, 61v, 63r, 64r, 65v, 67r, 68r, 69v, 72r, 77r, 78v, 80r, 81r, 82v, 87r, 88r, 90r, 91r, 97v, 98v, 100v, 103v, 104r, 110r, 112r, 117r, 122r, 123r, 124v, 125v, 130v, 147r, 148v, 149v, 152r, 157r, 159r, 159v, 162r, 164v, 167v, 168v; „გიორგი“ 170r; „იოანე“ 177r; „კოზმან მონაზონი“ 185r, 205r, 208r, 211v, 216v, 226v; „ანდრია“ 192v, 213v; „რომანოზ“ 211r; ბ მეცხრე

რვეულის ბოლოს ვადამწერის შენიშვნა: „რვეულნი მეთენი არა არიან, ნუცა ეძიებო“ (49v); გ. შავი მელნით მოგვიანებით დაუხატავთ გველოვეზა (12v, 225v), იესო ქრისტე (89v, 225v), ჭუარი (107v), მოხატული საზედაო ასოები (195v, 206v).

3. 166v-ზე ამოშლილია სხვა ხელით გაკეთებული მინაწერი.

მინაწერები: 1. „უფალო ღმერთო, შეიწყალე სახელით გიორგი სუანიძე, ამინ“ (12v).

2. (მხედრულით): „ეს მარხვანი იკოთის მთავარანგელოზისა არის“ (70v).

3. (მხედრულით): „ღმერთო, შეიწყალე სემონ“ (85r).

4. (მხედრულით): „მოიხსენე, უფალო, მონა შენი დავით“ (91v)

5. „წმიდაო ღმერთო, აცხოვეს სულხან, ამინ“ (133v).

6. „დაუჯდომელნი ამა წიგნისა ბოლოს ჰპოვენ“ (151v).

7. (მხედრულით): „ქ. იკოთის მთავარანგელოზისა არის. ისიმც რისხავს, ვინც გამოსწიროს. ჩლოა“ (155v).

8. (მხედრულით): „ღმერთო, აცხოვენ ნათე მოძღვარი...“ (180r).

9. (XIV ს. მხედრულით): „ღმერთო და წმიდავო მარხვანო, შეიწყალეთ და დიდნი დღენი მიეცით ამისა მწერლის ძმას ბსა..., ამინ“ (225v).

იხ. აგრეთვე მინაწერები: 17v, 73r, 77r, 84v, 85r, 133v, 140v, 187v, 194v, 233v.

(1667)

4926

მარხვანი. XVI—XVII

534 ფ.; 27×17,5; ქაღალდი; ტვიფრული ტყავადაკრული ხის ყდა, ცული შეკინძული (ფურცელთა რიგი არეულია), ახალი რესტავირებული. ბოლონაკლული; ნუსხური, სათაურები და დასაწყისები სინგურით; თავსაშეკრული (1r); [XVI—XVII ს.], ჭვირნიშანი აქვს; შექმნილია კარბელაშვილისაგან.

[მარხვანი]: „იწყებთან წმიდანი მარხვანი მეზუტრისა და ფარისეველისა [ა]სა. ორო ღლყა, დასდებელნი აღდგომისანი გამისანი. გეა ეპა, დბლი.—ნუმცა ვილოცავთ ფარისეველისაებრ...“ 1r—13r.

„გორციელისა პარასკევსა, მწუხრი, ცსენებაჲ შესუწნებულთაჲ ქრისტეანობით აღსრულებულთა მართალმადიდებელთა. ორო ღლყა. დასდებელნი წთანისმნი ჯიწნი. და შესუწნებულთანი სამნი. მარხვისაგან სამნი ღ გი. ეღე-მი. ორო ღლყა.—დიდ არს ძალი მოწამეთა შენთა, ქრისტე...“ 13r—22v.

„კვრიაკესა გორცთა აღებასა, ცსენებაჲ მეორედ მოსღვისაჲ. მწუხრი. ორო ღლყა, უქცევთ ათთა ზედა და პირველად ვიტყვთ: აღდგომისთა ჯისთა სმთა და აღმოსვლრთა სამთა და მეორედ მოსღვისათა სამთა, ღ გი. ყი სსზჲ.—ოდეს მოხვდენ დბით, მსაჯულო სიმართლისაო...“ 22v—30r.

„გორციელისა კვრიაკესა მწუხრი. დსზლნი სინწლრსნი. დნი მსგფსისგნი ზ. მამისაგან შზლი. —რაჲბმი დასაბამი სინანულისა შეეწიროთ შენდა...“ 30r—34r.

„ყველიერისა ზ შაბათსა მწუხრი. ზ. მამისაგან შზ. —რომელნი ესე მოეწიენით...“ 34r—71r.

„პირველსა ორო შაბათსა, ხუტდრნი, უვალზჲ. ზ. ვანაპო სიღრმ.—ჟ, ვითარიმე დაწყებაჲ ვყო დღეს...“ 71r—123v.

„მეორესა თრშაბათსა, ხუშდრნი, ოგლბა. დ. დაანთქნ.—მხოლოო სახიერ, წინასწარმეტყულებსაჲ წყაროო...“ 123v—160v.

„გ ორ შაბათსა, ხუშდრნი, ა გრი. ეტლთა სიმრ.—რომელსა ღთბრ მოწყალეჲა გუაქუს...“ 160v—199v.

„ორ შაბათსა დ, ხუშდრნი, დ გრი. სიღრმე მეწ.—ჯუარისა აწ ბრწყინვალე და ცხოველს მყოფელი...“ 199v—248r.

„ორ შაბათსა მეხუთესა, ცისკრად ხუშდრნი. ოქგლბსა (!). ზ გრი. უკუღვევლად. — გონებანი ჩუენნი...“ 248r—325v.

„ორ შაბათსა ვ, ხუშდრნი ოგლბა. ჯ ა მონებისა. — ვნებანი მოვაკუღინნეთ...“ 325v—389r.

„დიდსა ორ შაბათსა, ცისკრად აღსა ზედა. — აჰა ესერა, სიძე მოვალს...“ 389r—534v.

წყდება: „...და ესენი რაჲ წარვიდეს, აჰაჲ ესერაჲ და...“

შენიშვნები: 1. კიდევზე მიწერილია საგალობლების ავტორები: „იანე“ 373r, 375r; „თეოდორე“ 140r, 154v, 166r, 198v, 200v; 216r, 217v, 304r, 365v; „თეოდანე“ 154v; „კოზმა“ 154r, 390v, 400v, 468r; „ანდრიას“ 401v, 414r, 417r; „იოსებ“ 139v, 145r, 150r, 163r, 182v, 199v, 206r, 215v, 217r, 220v, 223v, 224v, 333r, 336r.

2. აქვს რვეულებრივი პაგინაცია.

3. წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ბეჭედი ზის 1r-ზე.

მინაწერები: (ნუსხურით): „ღმერთო, შეიწყალე ცოდვილი გაბრიელ“ (292r).

2. „ქ. ღმერთო, ეს მარხვანი ბატონის და რეჯანის არის“ (506v).

იხ. აგრეთვე მინაწერები: 178v, 532v.

(1668)

4927

პარხლის ოთხთავი. X—XI

140 ფ.; 29,5X23; ეტრავტი, დაზიანებული (მოცვეთილია კიდევბი, მთელი რიგი ფურცლებისა მღლნისაგანა. ამომწვარი, ბევრი ჩამოჭრილია); უყდო, დაშლილი, ნაწლული; ნუსხური, ორ სვეტად, სათაურები და დასაწყისები სინგურით; [X—XI] სს, (ფ. ფ. 124 — 130. ჭაღალდისა, დაწერილია XVIII ს. ხელით); გადამწერი: გაბრიელ პატარაი (133r, 140r); შექმნილია კარბელაშვილისაგან.

[პარხლის ოთხთავი]. „...ბასა, ანუ საპყრობილესა, და არა გმცახურედ შენ...“ (მათე 25,44) 1r—132v.

შენიშვნები: 1. ტექსტი მიყვება ჯრუჟ-პარხალს. იხ. ქართული ოთხთავის ორი ძველი რედაქცია, სამი შატბერდული ხელნაწერის მიხედვით გამოსცა აკაკი შანიძემ, 1945 წ. იგი ა (ოზიხური) რედაქციისა, იხ. ივ. იმნაიშვილი, აღიშნ. ოფთხთავი რედაქციულად (თბილისის უნივერსიტეტის შრომები, XXVIII, 1946, გვ. 119—120).

2. ხელნაწერის ქვემო. კიდევზე მოთავსებულია მუხლთა საძიებლები.

3. ტექსტთან გვერდით, ტექსტის ხელით, სინგურით მიწერილია ასეთი ხასიათის განმარტებები: „ალბასტრი ჭურჭერი იგი იყო“ (50v); „ნელსაცხებული იყო ქისიტის ნახევარი“ (50v); „მნაჲ არს ლიტრაჲ ერთი და ლიტრისა მიორისა ნაწილი“ (87v).

4. აქვს რვეულებრივი პაგინაცია.

5. ერთვის მთელი წლის სახარების საკითხავთა საქიებელი (133v—140r).

6. ამ ხელნაწერის გადამწერის გაბრიელ პატარაის მოღვაწეობის ადგილი პარხალია. აქ მას ვადაუწერია: A 95 (პარხლის მრავალთავი). იხ. „ქართული წერის ნიმუშები“. პალეოგრაფიული ალბომი შეადგინა ილია აბულაძემ, თბილისი, 1949 წ. გვ. 303. იქვე იხილე S 4927-ის აღწერილობაც.

ანდერძები: 1. „დიდება შენდა, დიდება შენდა, დიდება შენდა, სამებაო წმიდაო, რომელმან ღირს მყავ ცოდვილი ესე აღსრულებად საქმისა ამის კეთილისა. დაესრულა სახარება ოთხი თავი კელითა ჩემ ცოდვილისა გაბრიელ პატარაისათა. გვედრებო კეთილთა მორწმუნეთა ქრისტესთა, რომელნი ჩუენსა შემდგომად ყოფ ხართ. გიჴსენენ სული ჩემი, ცოდვილი გაბრიელ პატარაისა და წმიდათა ლოცვაჲ... თქუენთა, თქუენისა ღმრთის მოყურაბისთა... რამეთუ თქუენ მომავალ ხართ და აღორძინებ... ..ლებ... ..რა ...ქ...“ (133r). (ხელნაწერის ამ ფურცლის ნახევარი ჩამოჭრილია და ანდერძის ბოლო აღარ იკითხება)..

2. „სული გაბრიელ პატარაისა ამომიგსენეთ ლოცვასა წმიდასა“ (140r).

მინაწერები: 1. (სინგურით, XVII—XVIII საუკუნის მხედრულით): „მოწყალეო ღმერთო და ოთხო თავნო სახარებანო — მათე, მარკოზ, ლუკა და იოვანე, შემიწყალეთ სულითა და გორცითა მე, ფრიად შეკოდებული კაცკასისა ძისა ასული შუენიერი, და ლეუზბა მტურთელისა. მოწყალეო ღმერთო, ...“ (13 v).

2. (ნუსხურით): „მე ყოველთა ცოდვილთ უცოდვილესმან, ფრიად ცოდვილმან კამნაგარელმან ხანდარ, ესე ქრისტეს სახარება მწუედ მძიმედ მოქედილი იყო და ურჯულთა აგარიანთა დაღუფა და დაეჭრა ესე სრულა. მე უნდო-უღირსნა ავიღე კელთ და შეეკაზმე, მრავალი სარჯელი გარდამგდა, ღმერთმან უწყის, ბატონიე ჩემი კარგად მომეგმარა. ღმერთმან გუმარჯოს (!), ვინც ამაზედ მომეგრა (!), შეუნდეს ღმერთმან დედა-მამათა ჩუშნათა შორის. ღმერთმან ჩუენს გდელს (!) თუალ შეღნისასა შეუნდეს, ღმერთმან, ჩუენთა შორის ღმერთმან“ (14r).

3. (ნუსხურით): „ღმერთო, შეიწყალე მონზონი (!) საბა, ამინ“ (14r).

4. (მხედრულით): „ქ...საშინელო დიდო წმინდავო გიორგი და ოთხნო თავნო სახ[ა]რებანო: მათე, მარკოზ და ლუკა და იოვანე, საული ფარიად შეკოდებული სზუტაის მანვაევალის შვაილს შეუნდოს ღმერთმან. ვინცა შენდობა ბრძანთო, თქვენცა შეინდაოს ღმერთმან“ (14r). (ტექსტი ამეტია).

5. (ნუსხურით): „ღმერთო, შეიწყალე ფრიად ცოდვილი ჩ...ჯგინიხე ხუკესი მზრბლი, ან“ (14r).

6. (ნუსხურით): „მოიხსენე უფალო სეზნიაი მანველის შვილი, მეულე...“ (14r).

7. (ნუსხურით): „მოიხსენე უფალო, სეზნიაი მანველის შვილი, მეულე მისი მარიაჲ“ (42v).

8. (ნუსხურით): „სულსა: გრემელიქისს შნეს ღმრნ“ (42v).

9. (ნუსხურით): „სულსა კაცკასის (!) ძისა გიორგის და ხონოსა შეუნდონ ღმერთმან, ამინ“ (42 v).

10. (მხედრულით): „ღმერთო ყოვლისა მაპყარბელო, და ყოვლისა შემოქმედო, და უბიწოთა შობილო დიდებულო ღამართისაო, შეიწყალე სულითა და გორცითა კელი ასათანდარა და საყურელნი უცოცხლენ“ (42v; ტექსტი ამეტია).

11. (მხედრულით): „ქ. ღმერთო და ყოვლად წმინდაო ღმრთისშობელო, მათე, მარკოზ, ლუკა და იოვანე და რაცა ამაში წმინდანი სწერიხარ, ამათო მადლო, ორსავე სოფელსა ნუ წახდენ, ნუ წასწყემდ, ღმერთო, ზერიასა ართმელაძე ხალიპარის შვილს, ამინ, კირიალესონ“ (42v).

იხ. აგრეთვე მინაწერები: 21v, 22r, 32r, 38r, 41v, 42r, 42v, 45r, 66r, 66v — 67r, 68v, 86v—87r, 100v, 112r, 116v.

(1669)

4928

იოანე ოქროპირი, თარგმანება მათეს სახარებისაჲ

(წიგნი II). XI

258 ფ.; 35×25; ეტრატი; ტვიფრული ტყავადაკრული ხის ყდა (ხე გატეხილია). ყდას შიგნიდან გამოკრული აქვს ტილოს ნაჭერი; ნაწილობრივ დაშლილი, აკლია ერთი ფურცელი 92—93 შორის, ბოლონაკლები; ნუსხური, ორ სვეტად, დასაწყისები და სათაურები სინგურით, მოხატული საზედაო ასო (27v); [XI ს.]; დამკვეთი: გიორგი მეფე (II) (14r, 73r, 160r, 243v); დაუწერელია: 35v, სვეტი მეორე; შექმნილი კარბელაშვილისაგან.

[იოანე ოქროპირი, თარგმანება მათეს სახარებისაჲ. წიგნი II, თავი შგ. „სიტყუაჲ ესე მაშინ მივიეთმე-ლუგეს მქწიგნობართაგან და [ფარის]ვევლთა და ჰრქუეს: მოძ[ღუარ], გუნებავს შენგან სასწა[უ]ლისა ხილვაჲ, ხოლო თავადმან მიუგო და ჰრქუა მათ: ნათესავი ბოროტი და მემრუმე სასწაულსა ეძიებს და სასწაული არა ეცეს მას, გარნა სასწაული იონა წინასწარმეტყუელისაჲ. — ზ, გარდამეტებული ესე უგუნურებაჲ და გულფიცხელობაჲ უშჯულოთაჲ მათ, რომელნი შემდგომად ესოდნთა მათ სასწაულთა, ვითარმცა არარაჲ ქმნილი იყო...“ 1v—257r.

შენიშვნები: 1. ტექსტი იწყება მათეს სახარების მგ (43) თავის თარგმანებით.

2. ერთგის ანდრძი: „მმანო და მამანო ღმრთის მოყუარენო, რომელნიცა ღირს იქმენით აღწერად წმიდისა ამის სულთა განმანათლებელსა მათეს თავისა თარგმანებასა, ესე ანდრძი წმიდისა მამისა ეფთჳმე მთაწმიდელისაჲ თაწვე აღწერეთ. ქრისტეს სიყუარულსა ნუ დააგდებთ, რაჲთა მადლი მისი მიილოთ.—რომელი იგი იყო პირველთაგან ღმრთისა თანა სიტყუაჲ, სიტყუაჲ ღმრთისაჲ, თანამოსაყდრე მამისა და სულისა წმიდისაჲ, ყოველივე მის მიერ იქმნა, ვითარცა იტყვს იოვანე ღმრთისმეტყუელი, და თვნიერ მისა არცა ერთი რაჲ იქმნა, რავედენი რაჲ იქმნა. და ნეტარი პავლე დადადებს, ვითარმედ მის მიერ დაებადა ყოველი ცათა შინა და ქუეყანასა ზედა ხილულნი და არახილულნი, ანუთუ საყდარნი, გინათუ უფლებანი, გინათუ მთავრობანი, გინათუ ქელმწიფებანი, ყოველიცა მის მიერ და მისა მიმართ დაებადნეს; და იგი თავადი არს ყოვლისა წინა და ყოველიცა მის მიერ დაემტკიცა, რამეთუ მრავლითა მით სახიერებითა თვისითა ყოველივე არა არსისაგან სიბრძნით დაბადა და ხილულსა ამას სოფელსა ზედა გარდაართხა სამყაროჲ ცისაჲ, ვითარცა კამარაჲ და მას შინა განაწესნა მნათობნი, რაჲთა ბრწყინვიდნ ქუეყანასა ზედა და შეეწეოდინა კაცთა საქმესა. ხოლო კაცი შექმნა ზატად თჳსად და მსგავსებად და დაადგინა სამოთხემან მას შინა საშუებელისასა თვთმფლობელობითა პატიცემული და მისცა მას მცნებაჲ ნეთად და საქმედ თუთ მფლობელობისა თვისისა, ვითარცა წერილი იტყვს; ხოლო მან შურითა ეშმაკისაჲთა და ცთომითა დედაკაცისაჲთა დაივიწყა მცნებაჲ იგი მიცემული მისდა და იძლია ქამად ხისა მისგან და ამისთჳს გამოვარდა სამოთხით და ექსორია იქმნა სოფელსა ამას შინა. და მიერთიგან უფლებდა სიკუდილი და განმრავლდა ცოდვაჲ ნათესავსა ზედა კაცთასა და ყოველი სოფელი დაიხურა უშჯულობამან. ხოლო უკუნაჲსკნელთა ეამთა ჳერ იჩინა მხოლოდშობილმან ძემან და სიტყუამან ღმრთისამან ცხობებაჲ კაცთა და განზრახეთა მამისაჲთა გარდამოქდა ზეცით და ვორცნი შეისხნა სულისაგან წმიდისა და მარიამისაგან ქლწულისა და კაცი იქმნა ყოვლითურთ მსგავს ჩუშნა, თვნიერ ცოდვისა და მოგჳყიდნა ყოველნი პატიოსნითა სისხლითა თვისითა და შეგჳზადა მეორე სამყაროჲ სულიერი, რომელ არს წმიდაჲ ეკლესიაჲ, და განაწესნა მას შინა მნათობნი ბრწყინვალენი, წმიდანი მოციქულნი, წინაწარმეტყუელნი და მღვდელთმოძღუარნი, მოწამენი და მამანი, რომელთა მიერ განანათლებს ნათესავსა კაცთასა და გონებათა მათთა გულისქმის-ყოფად წმიდისა სამებისა აღიყვანებს წინამძღურებითა თვისისა მადლისაჲთა. და რომელნიცა შეუდგენ მას, შეილ

ღმრთისა ჰყოფს და მკვდრ ნათელსა მუაჩრდილებულსა. და ხილული ესე სამყაროა ცისაჲ, ვითარცა წერილი იტყუს, წარგრაგნოს, ვითარცა წიგნი დღესა მას მეორედ მოსლვისასა. და ვარსკულაგანი, ვითარცა ფურცელნი დაცვენს. ხოლო სულიერი ესე ცაჲ, რომელი ქრისტემან განკაეებითა თვისითა შეგვმზადა, მაშინ უმეტესად გამოაბრწყინეთს მან თავადმან და მნათობნი იგი მისნი გამოაჩინნეს ფრიად უბრწყინვალეს მხისა ამის სულიერისა სამყაროესათჳს.

იტყოდა და ევით წინაწარმეტყუელი, ვითარმედ ცანი უთბრობენ დიდებულსა ღმრთისასა დაბადებულსა, ქმნულსა ნვლთა მისთასა. სამყაროა, რამეთუ ქეშმარიტად იქმნა ესე, ვინაფთვან შემდგომად აღდგომისა უბრძანა უფალმან ჩუქმნან ევს ქრისტემან წმიდათა მოციქულთა, ვითარმედ წარვედით და მოიმოწაფენით ყოველნი წარმართნი, და მერმე დღესა მას მეურგასესა მოუვლინა სული წმიდა და და აღავსნა იგინი მადლითა. განვიდეს და მოიმოწაფნეს წარმართნი და მოთხორობდეს დიდებასა ღმრთისასა და საქმეთა მათ ზიუთხორობელისა განგებულებისა მისისათა. ხოლო არა სიტყუთ ოდენ აღასრულოს ქადაგებამ, არამედ მადლითა სულისა წმიდათა წვრიტყა დაგვტევეს საიდუმლოჲ ცხოვრებისაჲ, რამეთუ აღწერეს წმიდაჲ სახარებაჲ ყოვლად ქებულთა მახარებელთა, რომელთაცა უბრძანა სულმან წმიდამან აღწერად, და ეუსწავლნეს დიდებულნი იგი საკვრელებანი, რომელნი აღასრულნა უფალმან ჩუენმან გუეს ქრისტე სთველსა შინა, რაჲ იქცეოდა კაცთა თანა და ყოველივე რაჲ იგი ცხოვრებისა ჩუქმნისათჳს თავს იღვა: ჯუარცმამ, დაფლვამ, და აღდგომამ, და ზეცად ამაღლებამ დიდებით, და დაჯდომამ მარჯუენით მამისა, და დიდებული იგი მეორედ მოსლვამ მისი და მას წმიდასა წიგნსა უწოდეს სახარება. რამეთუ ყოვლისავე კეთილისა ხარებაჲ წერლ არს მას შინა, ვითარცა წმიდაჲ იოანე ოქროპირი იტყუს. მერმე კუალად ნეტარმან პავლე და სხუათა მოციქულთა ებისტოლებითა განამტკიცენ მორწმუნენი და ყოველი სწავლამ ღმრთის მსახურებისაჲ მოგუეს. ხოლო ვინაფთვან აღწერილსა მას შინა მახარებელთა და მოციქულთასა მრავალი იყო ძნიად საცნაურ და ვიეთნიმე უსწავლელნი და დაუმტკიცებელნი გარდააქცევდეს მსგავსად მათისა წარწყმედისა, ვითარცა მოციქული პეტრე იტყუს კათოლიკესა შინა, ამისთჳს შემდგომად მოციქულთასა გამოაჩინნა უფალმან სახენიცა მნათობნი სამყაროსა მას ეკლესიისასა წმიდანი მღვდელთ-მოძღუარნი მართლ-მადიდებელნი და მართლგამომეტყუელნი სიტყუასა მას ქეშმარიტებისა, რომელთა, მსგავსად მოცემულსა მათად მადლისა. განვგმარტეს ყოველივე ძნიად გულისგმის-საყოფელი წერილთა და გარდამაქცეველნი იგი ქეშმარიტებისანი მწვალებელნი შეაჩუენნეს და სირცხულელნი განიორტნეს გულსისისაგან და განანათლეს ერი მორწმუნეთაჲ. ხოლო უჯროჲს ყოველთასა მიეცა მადლი სწავლისაჲ წმიდასა იოანე ოქროპირსა და გამოთარგმნებამ წერილთაჲ, რომელი იყო მთავარებისკომოსი კოსტანტინეპოლისაჲ. რამეთუ პირველ მისაცა იყვნეს მნათობნი დიდნი წმიდაჲ ათანასე ალექსანდრიელი, წმიდა გრიგოლი საკვრეელთ მოქმედი ნეოკესარიელი, წმიდაჲ ბასილი კესარიელი კაბადოკიელი, წმიდაჲ გრიგოლი ღმრთისმეტყუელი და წმიდაჲ გრიგოლი ნოსელი და სხუანი მსგავსნი ამთნი, გარნა, ვინაფთვან მათთა დღეთა ზე ფრიადი იყო საცთური კერპთმსახურთაჲ და მწვალებელთაჲ არიოზ და ენომიოს, საბელიოს და მაკედონიოს და აპოლინარი და სხუანი მრავალნი, და წმიდანი იგი მამანი მათისა ბრძოლასა და წინააღდგომასა შექცეულ იყვნეს და მრავლითა ღუაწლითა და შრომითა დაამტკიცეს მართალი სარწმუნოებაჲ, რამეთუ მეფეთაცა მწვალებელთა მიმართ იყო წყობამ მათი, ამისთჳს არა მოცალე იყვნეს იგინი თარგმანებად წერილთა, არამედ ყოველი აღწერა მათი მართლისა სარწმუნოებისათჳს იყო და წინააღდგომად მწვალებელთა, თჳნიერ ხოლო წმიდამან ბასილ რავედენიმე თარგმანებამცა წერილთაჲ და საღმრთონი სწავლანი აღწერნა საესენი სიბრძნითა სულიერითა განმანათლებელნი მორწმუნეთანი. ვინაფთვან მადლითა უფლისათა და მათ ნეტართა მამათა მოღუაწებითა არმური იგი მწვალებელთაჲ განქარდა, და მეფენი მათლადიდებელნი მეფობდეს და ცლესიაჲ დაემტკიცა სარწმუნოებასა ზედა და ქადაგებასა ზედა მოციქულთასა, მაშინ გამოაჩინა ღმერთმან სხუამ მნათობნი დიდი ეკლესიისაჲ—წმიდაჲ იოანე ოქროპირი და აღავსო სოფელი სწავლითა საღმრთოთა და ყოველნი წერილნი თარგმანებითა თჳსითა განმმარტნა და ძალი სიტყუათაჲ მათ გუასწავა.

ეგრეთვე სახარებაჲ გელ-ყო თარგმანებად მაღლითა სულისა წმიდისათა. რამეთუ ესრეთ წერილ არს, ვითარმედ დღეთა მათ დიდისა მეფისა თევედოსისთა, ოდეს იგი წმიდა გრიგოლი ღმრთისმეტყულელი იყო კოსტანტიპოლის. უედრა თევედოსი მეფე, რათა აღწეროს თარგმანებაჲ წმიდისა სახარებისაჲ, რამეთუ ხელვიდა მეფე წყაროსა მას სიბრძნისასა და გულისქმის-ყოფისასა, რომელი აღმოლიოდა პირისაგან მისისა. ერჩა უკუშ ნეტარი გრიგოლი ვედრებასა მას მეფისასა და ენება გელ-ყოფად და დადვა ლოცვად დამესა ერთსა, რათა გამოუცხადოს ღმერთმან, უკუშეთ კნებაჲს საქმე იგი, რამეთუ ღმერთშემოსილი მამანი თჳნიერ ლოცვისა არარას იქმოდეს, და ვითარცა ლოცვიდა, ესმა კმაჲ, რომელი ეტყუოდა: „გრიგოლი, გრიგოლი, თარგმანებაჲ სახარებისაჲ იოვანეს და ბრძანებულ არს ანტიოქელისადაჲ“. რამეთუ მათ დღეთა ოდეს გრიგოლი ღმრთისმეტყულელი მთავარეპისკოპოსი იყო კოსტანტიპოლის, წმიდა ოქროპირი მთავარ-დაკონი იყო ანტიოქიისა. ხოლო ვითარცა ესე კმაჲ ესმა ნეტარას მას, მიუთხრა ჩუენებაჲ იგი მეფესა და არღარა გელ-ყო თარგმანებად. ხოლო შემდგომად მცირედისა ჟამისა სავედრებელი რამე აქუნდა ერსა მას ანტიოქიისასა მეფისა მიმართ თევედოსისა, და დაწერა იგი ნეტარმან იოანე; და მოიწია რამ წიგნი იგი წინაშე მეფისა, დაუკრდა მეფესა აღწერილისა მის სიბრძნე და უჩუენა წიგნი იგი წმიდისა გრიგოლის, ხოლო მან ვითარცა წარიკითხა, ცნა სულითა და პრეტუა მეფესა: რომელსა ესე წიგნი დაუწერია, მეფეო, იგი არს, რომელი მაუწყა მე ღმერთმან, ვითარმედ ბრძანებულ არს მისდა თარგმანებაჲ სახარებისაჲ; და ესე წინაწარმეტყულებებაჲ მისი აღესრულა, რამეთუ ქეშმარიტად აღწერა თარგმანებაჲ წმიდისა სახარებისაჲ ღმერთშემოსილმან წმიდამან იოანე ოქროპირმან მათეს და იოანეს თავისაჲ და ამათ შინა შემოკრიბა უმეტესი მარკოზი და ლუკას მიერ აღწერილისაჲ, და დასხნა ეკლესიასა შინა საუწუენი დიდძალი, საესენი მაღლითა და სიმდიდრით სულიერითა და წყარონი წყლისა ცხოველისანი, რომელთაგან ირწყუებიან დღითი-დღე სულნი მორწმუნეთა ქრისტესთანნი და გამოიღებენ ნაყოფსა სათნოებისასა; ხოლო ენასა მას ჩუენსა ქართულსა არაეფნ სადა პოვნილ იყო აქამომდე...“ (257v — 258v). (დასსრული აკლია).

3. აქვს რვეულობრივი პავინაცია. იწყება ლთ (39) რვეულით.

4. წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ბეჭდები ზის ზემო ყდის v-ზე და 1r-ზე.

5. თარგმანი ეკუთვნის ექვთიმე მთაწმიდელს.

ანდერძები: 1. (სინგური, სათურის ბოლოს): „ქრისტე, აღიდე ვიორკი კრე“ (ქეშმარიტი მეფე) (14r, 73r, 160r, 243v).

2. (სინგურით სათურის ბოლოს): „იესუ კაცმოყუარეო, მიგსენ“.

მინაწერები: 1. „ჯვარის მამის გერასიმიისია, ვინ მიძ...“ (ზ. ყდის v.).

2. „ესე სახარების თარგმანი ჯვარისათვის ქ... მარია მისა. ვინც მოიპაროს, ესემც... ამინ. ქკს ულ, ქს აქეთ ჩღმგ. ესეც... ბ... ჯლამია ჩოგოვაძეს. მოიხსენეთ მიხეილი და რაც აკლია. გამართეთ“ (1r).

3. (ნუსხური): „ჰ, ცხოველს მყოფელო პატოხანო ჯვარო. შემიწყალე მე ცოდვილი ჯუარის მონასტრის ნამსახური მღელ-მონაზონი პავლე, რომელმან ოთხნი ესე ღვთიე სულიერნი წიგნები დაეკეთებინე ჯუარის მონასტრისა. ვინც გამოაჯკეს, ისიმც რისხავს წმიდის ქრისტეს საფლავით და გოლგოთითურთ, ამინ“ (2r).

4. (ნუსხური): „გვედრებე, გიორგი, შეიწყალე მისრად ესე“ (3r).

5. (ნუსხური): „ვა მე, ამ საჰისა ცნების მოყუარესაჲ“ (11r).

6. „ქ. ესე სახარების თარგმანი ჯვარის მონასტრისა, ისიმც რისხავს, ვინ გამოსწიროს, გოლგოთაჲ გაუწყრა, ქრისტე საფლავი გაუწყრა, ამინ. კირიელეისონ“ (28r).

7. „აქა ერთი ფურცელი ამოუქრია ვისმე უმეცარსა და უღთოსა“ (92v).

8. „ქ. უფლო ღმერთო, სწავლა კეთილი უბოძე მონასა შენსა თამაზას, რათა ისწავლოს და გამსახუროს ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა მისისათა, ამინ, უფლო“ (99r).

9. (გადამწერის): „ზედა შუაღლე არს და ღომი არა მზა არს, ვამჟე ცოდვილსა, არ ელიმე ბერო“ (115r).

10. (ნუსხურით): „ღმერთო და მისო ტკბილო მშობელო, შეიწყალე ცოდვილი და ყოველთა კაცთაგან უნარჩევსი და უცოდვილესი გაბეღისქე მონაზონი მაკარი და მშობელნი მისნი, ამინ, ამინ“ (135r).

11. „ქ. იესო ქრისტე ღმერთო, შეიწყალე ცოდვილი იესე გევეენაის შვილი, ამინ. და ღღე-მამა ჩემიკა მოიხსენე, ამინ და კირიელესონ, და მომხსენებულნიკა ჩემი, ამინ“ (139v—140r).

12. „ქ. ღმერთო და წმიდაო ღთისმშობელო და ჯვარო პატროსანო, შემიწყალე ცოდვილი მღლ-მონაზონი პავლე და მშობელი და მამა ჩემი ამთის (!), რომ ეს ოთხი წიგნი გაკათბიე (!). ღმერთო, შემიწყალე მე საბრო (!) პავლე, ამინ, ამ ოთხის წიგნის გალასთისა (!)“ (148v—149r).

14. „ქ. გუნების მოსლვის ცოდვასა ვერავინ გაუა თავსა, იფიქრებს და ყოვლს სიბილწეს გულ მოიგროვებს ავსა, ამას წერილი არ ბრძანებს, რათა ცოდვად მიემსგავსა, და დიდება ღთისა ბრძანებს, რომ ეს არ დავედვა თავსა. გაბრიელ“ (ქვემო ყდის v).

15. „ღმერთო, შეიწყალე ჯვრის მამა ქრისტეფორე“ (ქვემო ყდის v).

16. (ნუსხურით): „ესე არს წმიდათა წმიდა სწავლა ყოვლისა განმანათლებელი“ (ქვემო ყდის v).

17. „ქ. მაშინ ველი ნეოხებას, სული გვამსა შებღრუნევედეს, ყოვლად წმინდათა ვიწვედე, ეშმაკები მაბრუნებდეს მიქელ მთავარანგელოზი მახვილ მიწლით თავს მბრუნევედეს] ბაჩვენებ, ოქროპირო, ცეცხლის ალო რომ ბრუებდეს].

გაბრიელ“ (ქვემო ყდის v.)

იხ. აგრეთვე შინაწერები: ზ. ყდის v, 1r, 16v, 32v, 55r, 84r, 118v, 122v, 125v, 130r, 142v, 153r, 175r, 179v, 193v, 197v, 203r, 207v, 215r, 217r, 224v, 226r, 245v.

(1670)

4929

ზატკი. XVII—XVIII

437 ფ.; 21,5×15; ქალაღი, კიდეები სინესტიკავან შეყვიოღებუღი; ფფ. 340—442 დაზიანებუღი, ამომწვარია ფფ. 87, 367, 368, 369; ტვიფრული ტყავადაკრული ხის ყდა, დაზიანებუღი, ყდას შვინიდან გამოკრული აქვს ჩითი; ამოცვენიღია ფფ. 7, 14, 415—422, 424—429; ნუსხური, სათაურები და დასაწყისები სინგურით; [XVII—XVIII სს.], კვირნიშანი აქვს; შექენიღია კარბელა შვიღისიკავან.

(ზატკი). „ღიღსა შაბათსა მწუხრი, კო ზმან, დასღებელნი აღღგომისანი, ჯა ა.—სამწუხრონი ესე ლოცვანი ჩუენნი შეიწირენ წმიდაო უფალო...“ 1r—9r.

„ბრწყინვალესა კუირიაკესა ცისკრად გაღობანი, ჯა ა. აღღგომისა ღლე არს, განვბრწყინღებოღით აწუერნო...“ 9r—52r.

„დასღებელნი ახალ კუირიაკისანი. ორო ღღყა. ჯა ა.—რომელი ბქეთა ჯშულთა მოწაფეთა კრებულსა თანა შეხუღტი ცხაღაღ...“ 52r—95r.

„აღვსები თვან მესამესა კუირიაკესა მენელსაცხებელეთა დედათა და იოსებ მართლისა. ოზ ღლყსა. დასდებელნი აღდგომისანი. ჳჲ ბ.—პირველ საუკუნეთა მამისაგან შობილსა...“ 95r—143r.

„მეთხესა კუირიაკესა განრღვეულისა. მწუხრი. ოზ ღლყსა, დასდებელნი აღდგომისანი. ჳჲ გ.—ჯუართა შენითა ქრისტე მაცხოვარ, დაჰქსნდა ძალი სიკუდილისა...“ 143r—208r.

„მეხუთესა კუირიაკესა სამარიტელისა. ოზ ღლყჲ, ჳჲ დ.—ცხოველს მყოფელსა ჯუარსა შენსა დაუცხრომელად თაყუანის ვსცემთ ქრისტე...“ 208r—253r.

„მექუთესა კუირიაკესა შობითვან ბრმისა. დასდებელნი აღდგომისანი. ოზ ღლყჲ. ჳჲ ა გრ.—პატიოსნისა ჯუარისა შენისა მიერ ქრისტე, ეშმაკი სირცხვილეულ ჰყავ...“ 253r—315v.

„მეშუდესა კუირიაკესა სამას ათრვამეტთა წმიდათა მამათა ნიკაელთა. დასდებელნი აღდგომისანი. ბ გრ.—ძლევა გაქუნდა. ქრისტე, ქუშსტელს ჯოჯობეთისა...“ 315v—371v.

„კუირიაკესა მეერგასესა დღესა მოსლვაჲ სულისა წმიდისა წმიდათა მოციქულთა ზედა. ნათელი, ნათელი. — მეერგასესა დღესა ვლდესასწაულობთ დამოსლვასა სულისა ცხოველისასა...“ 371v—437v.

შენიშვნები: 1. ხელნაწერს აქვს რვეულებრივი სათვალავიც. სულ 55 რვეულია.

2. 370r-ზე აღნიშნულია საგალობლის ავტორი: „თეოფანე“.

3. იხილე გადამწერის შენიშვნები: „ძმანო და მამანო, სამი დედანი გამოწმე და ამ თითოს მუტლის მეტი არკეთში იყო“ (383r); „აგრეჲ ამ ერთის მეტი არც აქ ეწერაჲ“ (384v).

4. წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ბეჭედი მოთავსებულია 1r-ზე და 437v-ზე.

5. 1r-ზე ფანქრით წერია: „სულ 878 გვ. არის, 55 რვეული“.

მინაწერები: 1. ჰქ. თარხნის შვილის მარიამისა არის ეს წიგნი, ვინც მოიპაროს, გაუწყრეს“ (208v—209r).

2. „მე ეოლვილმა დიაკვანმა დემეტრემ დავდე... ზატიკი ვინე...“ (424v).

იხ. აგრეთვე მინაწერი 98r-ზე.

(1671)

4930

კრებული. XVI—XVII

531 ფ.; 24×18; ქაღალდი, დაზიანებული, რესტავირებული, ნაკლები ადგილები შეუვსიათ XVIII საუკუნეში; ყავისფერი ტყავადაკრული მუყაოს ყდა (ახალი შეკინძული), აქვს ყდის საცავი ფურცლები; ნუსხური, ორ სვეტად დაწერილია ფფ. 1—317; სათაურები და დასაწყისები სინგურით; თავსამკაული: 179v; მობატული საზედაო ასოები: 277v, 524v, 525r, 526r, 528r; [XVI—XVII სს.]; გადამწერი: „ანდრია“ (იხ. კრიპტოგრაფია 358r, 460r); დაუწერელია. 3v-ს II სვ., 134v, 531v; შექმნილია კარბელაშვილისაგან.

1. „თთუშსა დეკემბერსა ვ, ცხოვრება და მოქალაქობა წმიდისა და საკვრველთმოქმედისა მამისა ჩუშნისა ნიკოლოს არხიეპისკოპოსისა მირონ ქალაქისა. მ. გ.—ცხოვრება და მოქალაქობანი ღმერთ-შემოსილთა და წმიდათა მამათანი მჰსგავს არიან მაგალითსა მხატვართასა...“ 2r—54v.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისაა. თარგმნა ექვთიმე შთაწმიდელმა, იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, V, გვ. 134.

2. (პასიკრატოს), „წამება წმიდისა და დიდებულისა მთავარმოწამისა გიორგისა. მ. გ.—მაცხოვარისა ჩუშნისა იესუ ქრისტეს პირველ საუკუნეთა მეუფებისა არა არს არცა დასაბამი დღეთა, არცა დასასრული ცხოვრებისა...“ 55r—82v.

შენიშვნები: 1. ტექსტი თავდება ანდერძით: „მე, პასიკრატოს, მონა წმიდისა გიორგისი, პირველითგან შეუდგე უფალსა ჩემსა და აღვწიე წამებად მისი კეშმარტიდ. და ნეტარ არს, რომელსა ჰრწმენეს ქრისტე ღმერთი კეშმარტი და მესწელი ჩუშნი, რომლისა არს დიდებად და სიმტკიცე თანა მამით და სულით წმიდითურთ, აწდა საუკუნეთა საუკუნეთასა ამინ. ამინ.“

2. ტექსტი კიმენური რედაქციისაა, იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, V, გვ. 122.

3. „საკვრველებანი და სასწაულნი წმიდისა მთავარ-მოწამისა გიორგისნი, იყო რაჲ იგი სოფელსა ამას შინა პირველ წამებისა. გ. მ.—ისმინეთ, ძმანო ჩემნო, საკვრველი დიდი და დიდებული, რომელი იქმნა წმიდისა და დიდებულისა დიდისა მოწამისა გიორგის მიერ...“ 83r—90v.

შენიშვნა: ტექსტი კიმენური რედაქციისაა. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 122.

4. „წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა, კოსტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოსისა, სიტყუაჲ ვნებისათჳს მაცხოვრისა ჩუშნისა იესუ ქრისტესა, ძისა ღვთისა, და ვითარმედ ღღესა, რომელსა განიდევნა ადამ სამოთხით, მასვე ღღესა შევიდა ავაზაკი სამოთხედ. მ. გ.—გუშინ აღთქმულსა მას ვალსა, ღღეს მნებაჲს აღსრულებად, საყუარელნო...“ 90v—102v.

შენიშვნა: თარგმანი ვეფხვის თეოფილეს. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“, V, გვ. 74.

5. „თქმული ნეტარისა მამისა ჩუშნისა გიორგი ნიკომიდიელ მთავარეპისკოპოსისა ცხოველსმყოფლისა ჯუარცმისათჳს და დაფლვისა უფლისა ჩუშნისა იესუ ქრისტესა, რომელი ესე იკითხვის დიდსა პარასკევსა. გუაკურთხენ.—მაღალსა და აღმატებულსა სახილველსა აღიწია ქადაგებაჲ იგი სახარებისა...“ 103r—130r.

შენიშვნა: თარგმნა ექვთიმე შთაწმიდელმა, იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, V, გვ. 24.

6. „თქმული ეფრემისა განჯორციელებისათჳს ქრისტესისა და სასწაულთა მისთათჳს და მწვალებელთა შეჩუშნებისათჳს. გ. მ.—ერთ არს ძე მამისა და იგივე ძე ქალწულისა მარიამისა...“ 130v—134r.

7. „თთუშსა აგვტოსაჲ იე, მიცვალებაჲ ყოვლად წმიდისა ღვთის-
მშობელისა. გ. მ.—სამებამან წმიდამან, ცხოვლმან და დიდებულმან, დაუსაბა-
მომან, დამბადებელმან ყოველთა დაბადებულთამან...“ 135r—160r

8. „თთუშსა ივლისსა იზ, წამებაჲ წმიდისა მარინესი.— შემდგო-
მად ამღლებისა უფლისა ზეცად, იესუ ქრისტე ზეცად დიდებითა მამისათა და სუ-
ლისა წმიდისა, სანატრელთა მოციქულთა აღასრულეს მსახურებაჲ და ისწავეს
კეთილ-სარწმუნოებაჲ...“ 160v—179v.

9. „სასწაული დიდებულისა და ყოვლად საკრველისა ლუაწლისა მძლისა
უძღვევლისა თეოდორე მთავარმოწამისა. პირველსა შაბათსა წმიდათა
მარხვათასა. გ. მ.—ესრეთ უკუშ დაუნჯაჲ ქრისტეს მოყუარესა ევსაბიას გუამი
თეოდორე მოწამისა...“ 179v—189v.

შენიშვნა: თარგმნა გიორგი მთაწმიდელმა, იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუ-
დები“, V, გვ. 175.

10. „იანვარსა ვ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ბასილისი სიტყუაჲ
ნათლისღებისათჳს უფლისაჲ ჩუშნისა იესუს ქრისტესა. გ. მ.—ბრძენი სო-
ლომონ, რაემს იგი სოფლისა საქმეთა ჟამისა განყოფილებაჲსა იქმოდა...“
190r—208v.

შენიშვნა: თარგმანი ეკუთვნის ექვთიმე მთაწმიდელს, იხ. კ. კეკელი-
ძე, „ეტიუდები“, V, გვ. 17.

11. „თთუშსა ფებერვალსა ბ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ამფილო-
ქე იკონელიისა სიტყუაჲ მიგებებისათჳს უფლისაჲ ჩუშნისა
იესუ ქრისტესსა. გ. მ.—მრავალნი დიდთა მათ სახელოვანთა კაცთაგანნი
საკრველ ჰყოფენ ქალწულებასა...“ 209r—220r.

შენიშვნა: თარგმანი ეკუთვნის ეფრემ მცირეს, იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუ-
დები“, V, გვ. 12.

12. [სოფრონ იერუსალიმელი], „ცხოვრებაჲ წმიდისა და ნე-
ტარისაჲ მარიამ მეგვტელისა, რომელი იყოფებოდა უღაბნოსა იორდან-
ისასა, რომელი-ესე იკითხვების მეხუთესა ხუთშაბათსა წმიდათა მარხვათასა
დიდთა გალობათა ზედა. გ. მ.—საიდუმლოთა მეფისთა დაფარვაჲ კეთილ არს,
ხოლო საქმეთა ღმრთისაჲთა ქადაგებაჲ სარგებელ არს...“ 220v—249r.

შენიშვნა: თარგმანი ეკუთვნის ექვთიმე მთაწმიდელს, იხ. კ. კეკელიძე,
„ეტიუდები“, V, გვ. 190.

13. „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა—
ხარებისათჳს ყოვლად წმიდისა ღმრთისმშობელისაჲ. გ. მ.—კუალად
სინარულისა ხარებაჲ, კუალად განთავისუფლებისაჲ უწყებაჲ...“ 249r—254r.

14. „წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა პოროკლე კოსტანტინეპო-
ლელ მთავარებისკოპოზისა სიტყუაჲ შობისათჳს უფლისაჲ
ჩუშნისა. გუაქურთხენ.—ქალწულისა კრებაჲ დღეს, ძმანო, ენასა ჩუშნსა შეს-
ხმად მიწესს...“ 254v—264r.

15. „წმიდათა შორის ნეტარისა მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა
კოსტანტინეპოლელ მთავარებისკოპოზისა თქმული საკითხავი ბზობისათჳს
უფლისაჲ ჩუშნისა იესუს ქრისტესსა. გ. მ.—საკრველთაგან საკრველებად და სას-
წაულთაგან სასწაულთა მიმართ უფლისაჲთა ვიდოდით ძმანო...“ 264v—276v.

შენიშვნა: თარგმანი ვუთენის თეოფილე ხუცეს-მონაზონს. იხ. კ. კეკელიძე, „...ეტიუდები“, V, გვ. 73.

16. „დიდსა ოთხშაბათსა, თავი პ, სიტყუაჲ ესე, კწნ. — ხოლო იესუ იყოა რაჲ ბეთანიას სახლსა სიმონ კეთროვანისსა, მოუწდა დედაკაცი, რომელსა აქუნდა ალუბასტრი...“ 276v—286r.

17. „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა გიორგი ნიკომიდელისა დიდსა ხუთშაბათსა განცემისათჳს უფლისაჲ გ. მ. — ვინმე იტყოდის ძლიერბაჲთა უფლისაჲთა და სასმენელ ყუუნეს ყოველნი ქებულნი მისნი...“ 286r—291v.

18. [ეპიფანე კვიპრელი], „დიდსა შაბათსა ცისკრად საკითხავი ჯოჯოხეთად შთასლვისათჳს უფლისაჲ და იოსებ არიმათიელის, გწნ. — რაჲ არს დუმილი მრავალი დღეს ქუშყანასა ზედა, დუმილი მრავალი ქუშყანასა ზედა, რამეთუ მეუფესა სძინავს...“ 291v—315v.

შენიშვნა: ბოლოში ერთვის ანდერძი: „და ამისი მთარგმნელი ბერძულისაგან ქართულად ენად გიორგი მთაწმიდელი ლოცვითა მომიწუნეთ. ძქუ ქუ კრტრ აჟურ ჩუ“. (კრიპტოგრაჲმია ასე იკითხება: ქე შე სლი ჩემი, არნ).

19. „თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა გრიგოლი ღვთისმეტყუელისა აღვსებისათჳს და აღდგომისა უფლისა ჩუშნისა იესუ ქრისტესა. იკითხვების უქმ ნათლით შემოსულსა კვრიაკესა ცისკრად. გ. მ. — სატუმილავსა ზედა ჩემსა დავეგ, იტყუს საკვრევი ამბაკუმ...“ 315v—344r.

შენიშვნა: თარგმანი ვუთენის ექვთიმე მთაწმიდელს. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, V, გვ. 30.

20. „ნათლით შემოსილსა დღესა აღვსებასაჲ, შემდგომად ამბორის ყოფისა სწავლაჲ წმიდისა მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა. გწნ-უფალო. — რომელნი ხართ ქრისტეს მოყუარენი და მორწმუნენი, მიითუალეთ კეთილისა ამის დღისა კრებაჲ...“ 344r—346r.

21. „წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა გრიგოლ ღვთისმეტყუელისაჲ სიტყუაჲ ახალკვრიაკისა და სატფურებისათჳს ეკლესიასა. გ. მ. — სატფურებისა პატივი ძუშლი შჯული არს და კეთილ არს იგი უფროხსლა ახლისა. ამის ჯერ არს პატივი სატფურებითა...“ 346r—357v.

შენიშვნა: ერთვის ანდერძი: „ესე საკითხავი კესარიას თქუაჲ, ხოლო კესარიას ახალკვრიაკელ წმიდისა მოწამისა მამისა ვსენებაჲ იქმნებოდა და ერი ფრიადი შეკრებოდა. ამისთჳს ავსენებს დასასრულსა საკითხავისასა სახელსა წმიდისა მის მოწამისა მამა დუაწლით შემოსილისასა.“

ესევე საკითხავი მრულად ვისმე ეთარგმნა პირველად. დმერთშემოსილმან მამამან ჩუშნმან ეფთჳში ახლად თარგმანა. ძქუ ქუ ჩუწირჩ“ (კრიპტოგრაჲმია ასე იკითხება: „ქე შე ანდრიი“).

22. „წმიდათა შორის მამისა იოანე ოქროპირისა სიტყუაჲ ამადლებისათჳს უფლისაჲ ჩუშნისა იესუ ქრისტესსა. მ. გ. — ბრწყინვალე არს ყოველი დღესაწაული უფლისაჲ განგებულებისაჲ და განმბრწყინებელ გულსა მორწმუნეთასა...“ 358r—369r.

შენიშვნა: ქართულ ენაზე თარგმანი ვუთენის ეფრემ მცირეს. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, V, გვ. 75.

23. „წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ვასილისი სიტყუაჲ მოსლვისათჳს ნუგეშინის მცელისათჳს(!) სულისა წმიდისა. გ. მ. — რომელი ნათელ იღებდეს სახელსა ზედა წმიდისა სამებისასა...“ 369r—379v.

შენიშვნა: თარგმანი ვეუთენის ეჭვთიმე ათონელს. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, V, გვ. 17.

24. „თთუჴსა იენისსა კდ, საკითხავი, თქმული წმიდისა მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა, კოსტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოსისაჲ, შობისათჳს წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისა. გ. მ. — შუშნიერ არს და კეთილ ჟამი ესე ღლესასწაულისა ამის, ჩუშნა მოწვევულისა ღლენდელსა ამას ღღლსა ...“ 379v—394r.

25. „წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა სიტყუაჲ ამალღებისათჳს უფლისა ჩუშნისა იესუ ქრისტესა. გ. მ. — სამნი განსაკრვებელნი საქმენი და არა საცნაურნი კაცობრივისა ბუნებისაგან თანაშემოათხზნა ბუნებასა ჩუშნსა...“ 394r—399v.

შენიშვნა: ქართული თარგმანი ვეუთენის ეფრემ მცირეს; იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, V, გვ. 75.

26. „თთუჴსა იენისსა კთ, შესხმაჲ წმიდათა და თავთა მოციქულთა პეტრე და პავლესი, თქმული წმიდისა იოანე ოქროპირისაჲ. გ. მ. — ცისა და ქუშყანისა ურთიერთას შესწორებისა ჳლომასა ვხედავ ღღეს მოწვევულსა...“ 399v—409r.

შენიშვნა: ქართულ ენაზე თარგმანი ვეუთენის ეფრემ მცირეს. იხ. H—1347-ის აღწერილობა, 44 (შენ.).

27. „თთუჴსა აგვისტოსსა კთ, საკითხავი, თქმული წმიდისა თეოდორე სტოდელთა წინამძღურისაჲ, თავის კუშტისათჳს იოანე ნათლისმცემელისა. გ. მ. — ბრწყინვალე არს და ღვთივ მონიჭებულ ღღეინდელი ესე ღღეს ასწაული...“ 409r—425v.

28. „თთუჴსა სეკდენბერსა ც, საკითხავი, თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა თეოდორე აღმსარებელისა, სტოდელთა წინამძღურისა, შობისათჳს ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩუშნისა ღმრთისმშობლისა, ღიღის ქალწულისა მარიამისა. გ. მ. — ბრწყინვალედ ღღესასწაულობს ღღეს დაბადებული, რომელსა მოუვიეს ახლად ცად ქალწული ყოვლად ქებული...“ 425v—447v.

შენიშვნა: ქართული თარგმანი ვეუთენის ეფრემ მცირეს. იხ. S—1513-ის აღწერილობა, ტ. II, გვ. 295.

29. ნეტარისა ანდრია კრიტელისაჲ სიტყუაჲ ყოვლად მსოფლიოსათჳს ამალღებისა პატიოსნისა და ცხოველსმყოფელისა ჳუარისა. გ. მ. — ჳუარისა კრებასა აღვასრულებთ და ყოველივე ეკლესიისაჲ განბრწყინდების...“ 447v—460r.

30. „ნოენბერსა კა, გიორგისი, რომელი იყო კოსტანტინეპოლით წიგნის მცველი წიგნისა ღვთისა ეკლესიისა, სიტყუაჲ ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელისათჳს, რაჟამ მიყვანებულ იქმნა სა-

მისა წლისა ტაძრად უფლისა მშობელთა მარიამისთა. გ. მ. — კეთილთა მიზეზთა სიტყუად დაწყებისათა მიჩუწნებს ჩუწნ მოწვენილი ესე დღესასწაული...“ 460r—477r.

შენიშვნა: ქართული თარგმანი ეკუთვნის ეფრემ მცირეს. ახ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, V, გვ. 24.

31. „თეთსა მარტათ, წამებაჲ წმიდათა ორმეოცთა, რომელნი სევასტიას იწამნეს. გ. მ.—ორმეოცთა მათ მოწამეთა, რომელნი იწამნეს სევასტიას, სახელები ესე არს...“ 477r—486v.

32. „თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუწნისა ათანასე ალექსანდრიელ მთავარებისკობოზისა სასწაულისა მისთჳს, რომელი იქმნა პატიოსნისა ხატისა მიერ უფლისა ჩუწნისა იესჳ ქრისტესსა ბივრიტია ქალაქსა, რომელი იკითხვების პირტელსა კვრიაკესა მარხვათასა წმირდათა ხატათჳს, გ. მ.— აღიზილენით თუღნი გონებათა თქუწნთანი, ქრისტესმოყუარენო და სარწმუნონო მისნო...“ 486v—492r.

33. „ძველის-წერა სარწმუნოებისა, რომელი აღწერეს წმიდათა მამათა კოსტანტინეპოლეს შეკრებილთა წმიდათა ხატო-თაყუანისცემისათჳს, რომელი ესე წარიკითხვის სოფიაჲ წმიდაჲს და ყოველთა ეკლესიათა პირველსა კვრიაკესა მარხვათასა წმიდისა ჟამის წირვასა ზედა შემოსილისა ხუცისაგან. სხზსა წინათ წარიკითხოს და მერმე ესე. გ. მ.—წინასწარმეტყუწლთა ქადაგებისაგან დამტკიცებულნი და წმირდისა სახარებისა ბრძანებათა დამორჩილებულნი...“ 492v—503v.

34. „შაბათსა ლაზარობისა სასაკითხავი, თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუწნისა ანდრია კრიტელ მთავარებისკობოსისა ლაზარესთჳს ოთხდღე მკუდარისა, რომელი იგი აღადგინ უფალმან, გ. მ.—ლაზარე შემოკრიბაჲ აწინდელი ესე შესაკრებელი და ეგულები სერობისა ყოფად...“ 503v—529v.

შენიშვნები: 1. კრთვის ზანდუკი (530r), ზანდუკი დაწერილია XVIII საუკუნეში.

2. ხელნაწერისათვის XVIII საუკუნეში გაუქმებიათ რესტავრაცია, ნაკლები ადგილები შეუვსიათ.

3. 1r-ზე მოთავსებულია ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ბეჭედი.

4. აქვს რვეულობრივი პაგინაცია.

5. ხელნაწერში ვხვდებით ტექსტის ხელით დაწერილ კრიპტოგრამებს: ა. „ძქ უკ კტრ აქურ ჩღ“ (იკითხება: „ქრისტე, შეიწყალე სული ჩემი. ამენ“) (315v); ბ. „ძქ უკ ჩფწირჩ“ (იკითხება: „ქრისტე, შეიწყალე ანდრია“) (358r); გ. „ძქ უკ ჩფწირჩ ჩღ“ (იკითხება: „ქრისტე, შეიწყალე ანდრია, ამენ“) (460r).

6. 246v-ზე ვადაწმურის შენიშვნა: „აღდასა ესრეთ ეწერა“.

მინაწერები: 1. „ღმერთო, აცხონე საწყალი, ცოდვილი ახვლედინის ძე მღღელ-მონაზონი სერაპიონ“ (1v).

2. (ნუსხური): „ღმერთო, შეიწყალე ფრიად ცოდვილი პავლე...“ (208v).

3. „ეს მეტაფრასი ბატონისა“ (279v).

4. „... ნიკოლოზისა არის“ (320v).

5. (ნუსხური): „ღმერთო, შეიწყალე ბეთლემეს შვილი დეკანოზი ნიკო“ (447v).

შენიშვნა: თეოფანეს საგალობელი იხილე 19r-ზე.

5. „თვესა სეკდენბერსა ც, შობაჲ ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩუშნისა ღვთისმ შობელისა და მარადის ქალწულისა მარიამისა. მცირესა მწუხრსა ზედა უფალო ღაღადყვსი, დასდებელნი დ, ჯა ა—ზეცისა განწესებ.—იოვაკიმ და ანნა დღეს დღესასწაულობენ, რომელთა შუშს სიმტკიცე ცხოვრებისა ჩუშნისა...“ 23v—31r.

შენიშვნა: აქვეა საგალობლები სტეფანე წმიდისა ქალაქისა (23v, 24v), იოანე დამასკელისა (25v), ანდრიასი (25v).

6. „თვესა სეკდენბერსა თ-სა, წმიდათა და მართალთა მშობელთა ღვთისათა იოვაკიმ და ანნასი და წმიდისა მოწამისა სევერიანესი. უო ღაღადყავსა ზედა დასდებელნი დღესასწაულისა გ, ჯა ა — შენ სიტყუაჲ.—იოვაკიმ და ანნა დღეს დღესასწაულობენ, რომელთა შვეს სიმტკიცე ცხოვრებისა ჩუშნისა...“ 31r—33v.

7. „თვესა სეკდენბერსა იბ-სა, წმიდისა მღვდელმოწამისა აგტონომისი. ამასვე დღესა წარიგზავნების დღესასწაული ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელის შობისა და იგალობების ყოველივე დღესასწაულისა. მწუხრად ჩუშულებისაებრ ვფსალმუნებთ; უო ღღყვსა ზა დასდებელნი დღესასწაულისა მკვი ვ. დზჲ აწჲ დღესასწაულისა, ხოლო უყუშეთუ მწუხრი პარასკევი იყოს, დიდებაჲ დღესასწაულისა აწჲ პარაკლიტონის ჯმისა, რომელიც ჯმაჲ გალობდეს კვირადლისა. წარდგომაჲ დღისა თუნიერ გამოსღვისა და საწინასწარმეტყულოსა ... გზღჲ დღესასწაულისა პირველი სძლისპირითა, მუჭლი ც, და მეორე გალობაჲ სძლისპირითა, მუჭლი ვ ...“ 33v—34v.

8. „თვესა სეკდენბერსა იგ, ჯსენებაჲ განახლებისა ტაძრისა წმიდისა ქრისტეს ღვთისაჲ ჩუშნისა აღსადგომელისა და წინადღესასწაული პატიოსნისა და ცხოველსყოფელისა ჯუარის ამალეებისა და წმიდისა მღვდელმოწამისა კორნილე ასისტავისა. ამასვე დღესა წმიდისა დიდისა მოწამისა საქართველოს მნათობისა დედოფლისა ქეთავანისა, რომელი იყო ასული ქართველთა მეფისა და დედოფალი კახეთისა. ამისი საგალობელი და წესი ამ საგალობელას ბოლოს იძიე. მწუხრად ჩუშულებისაებრ კანონი, უო ღაღადყავსა ზედა მუჭლი ვ, განახლებისა ვ, ჯა ვ, თუთ.—ენკენიათა პატივი ძუშლ სჯულ და კეთილის მქონებელ...“ 34v—39v.

შენიშვნა: აქვე იხილე საგალობლები: იოანე მონაზონის (34v). „იოსების“ (36r)

9. „ამასვე თვესა იგ-სა, წმიდისა ღირსისა დედისა მოწამისა ქეთავან დედოფლისა. ამას იღღესასწაულებს ეკლესია მისი და სრულად საქართველო. დიდსა მწუხრსა ზედა ვფსალმუნებთ „ნეტარ არს კაცსა“ პლსა დბჲ-სა, უო ღღყსა ზა დასდებელნი, მუჭლი ც, განახლებისა— გ, ჯა, ვ, თუთი, ენკენიათა ჰ. და ორნი მოყვანსი მისნი და წმიდისა ქეთავანისა, ჯა ა. შრ

სიტყუაჲ. — ბრწყინვალედ შუშნნი, რამეთუ არს დღეს კსენებაჲ ღირსისა ყოვლად სანატრელისა...“ 40r — 44r.

10. „თვესა სეკდენბერსა იდ, მსოფლიო ამაღლებაჲ პატიოსნისა და ცხოველსყოფელისა ჯუარისა და მიცვალებეჲჲ წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა, კოსტანტინეპოლელ მთაიარეპისკოპოსისა. — ხოლო უწყება ჯერარს, რამეთუ გზგზბა ოქროპირისა ბრწყინვალესა ამას დღესა შინა კოსტანტინეს ქალაქსა სრულიად არარაჲ ითქმის ამაღლებისათჳს პატიოსნისა ჯუარისა...“ 44r — 50v.

11. „თვესა სეკდენბერსა იე, წმიდისა დიდისა მოწამისა ნიკიტასი, უფალო ღაღადყავსა ზედა დასდებელნი დღესასწაულისა და წმიდისა ვ, დასდებელი ჯუარისა ჳმაჲ ე, გზნნი გ, სამი მუჴლი. ამასვე დღესასწაულსა სტიქარონად სწერია, მუნ იძიე, სამი მოწამისა, საზიაროსა მოწამეთა იძიე...“ 50v — 52r.

12. „თვესა სეკდენბერსა ივ, წმიდისა დიდისა მოწამისა ევფემია ყრვლად ქებულისა. დასდებელი დღესასწაულისა ჳმაჲ დ. მოგიცემიეს. — დღეს გამოგზბრწყინდაჲ ჩუშნ, ელვარე უფროს მზის თუალისა...“ 52r — 55r.

13. „თვესა სეკდენბერსა იზ, წმიდისა მოწამისა სოფიასი და სამისა ასულისა მისისა პისტო, ელპიდი, ალაპისი. უო ღლწყესი, დასდებელნი დღესასწაულისა გ. ჳჲ ა. — ზეცისა განწესებულთა. — ჯუარი ამაღლდების და ეშმაქნი იღვენებიან...“ 55r — 56r.

14. „თვესა სეკდენბერსა იძ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ევმენი საკჯრველთმოქმედისა დორტინელ ეპისკოპოსისა. უო ღლწყესა, დასდებელნი დღესასწაულისანი ჳჲ დ. — ამაღლდი ჯუარსა ზედა მეუფო და შენ დანა აღამაღლე ყოვლითურთ დაცემული ბუნებაჲ აღამისი...“ 56r — 57r.

15. „თვესა სეკდენბერსა ით, წმიდათა მოწამეთა ტროფიმე, სავატი და დორიმენდოსი. უო ღლყესა ჳა დასდებელნი დღესასწაულისა, ჳჲ დ. — მოგიცემიეს ღო. — ჯუარი ყოვლად წმიდაჲ, უძლეველი ძლევა ქუშყანიტ გამოჩინებული...“ 57r — 58r.

16. „თვესა სეკდენბერსა კ, წმიდისა დიდისა მოწამისა ეესტათისა, და სახლეულთა მისთა. უო ღლწყესა ზედა დასდებელი დღესასწაულისა ვ და წმიდისა გ. დასდებელი დღესასწაულისა ჳჲ დ. მოგიცემიეს. დღეს გამოგზბრწყინდა ჩუშნ ელვარე უფროს მზის თუალისა ჯუარი შენი, ქრისტე ღმერთო...“ 58r — 61r.

17. „თვესა სეკდენბერსა კა, წმიდისა მოციქულისა და მღვდელთმთავრისა კოდრატესი, რომელი იყო მღვდელთმთავარი მალნისისა, ხოლო წმიდის მოციქულისა კოდრატესი გარდაიჳადონ ამასვე თვესა კზ ერთბამად წმიდისა მღვდელმოწამისა ფოკას თანა. ამასვე დღესა წარიგზაგენების დღესასწაული პატიოსნისა ჯუარისა. — მწუხრად ჩუშტულებისაებრ ფსალმუნებაჲ დავითისა...“ 61r — 62v.

18. „თვესა სეკდენბერსა კბ, წმიდისა მღვდელმოწამისა ფოკასი, რომელი იყო ეპისკოპოსი სინოპისი, და წმიდისა წინასწარმეტყულისა იონასი და ღირსისა იონასვე, ხუცისა საბაწმიდელისა, რომელი იყო მამა და მოძღუარი თეოფანე მეგჯტელისა და თეოდორე მხატვარისა. ხოლო ამასვე დღესა გარდაიღების წმიდისა მოციქულისა კოდრატესი. განგებაჲ ყოველი მწუხრისა და ცისკრისა საზიაროში“

იძიე. ოხითა კოდრატესი, ჯ^ა გ. — მოციქულო წმიდაო კოდრატე, ევედრე მოწყალესა ღმერთსა...“ 62r.

19. „თვესა სეკდემბერსა კვ, მუცლად-ღებაჲ პატიოსნისა დიდებულისა წინასწარმეტყუელისა წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა იოანესი. მწუხრი ჩუშულებისაჲბრ, კანონი, უო ღლდყვსა ზედა დასდებელი, მუჭლი ვ, ბ-ბ გზის, ჯმა ღ. — რაჟამს მოწყალე ექმნა...“ 62v—65v.

20. „თვესა სეკდემბერსა კდ, წმიდისა პირველმოწამისა და მოციქულთა სწორისა თეკლასი, ოო ღლყვსა ზა მუჭლი ვ, ჯ^ა დ. რჯეს მწყ. — ღმერთმემოსილმან წმიდამან თეკლა, რაჟამს სოფლიოსა დიდებაჲ სიმგნით დათრგუნა...“ 65v—68v.

21. „თვესა სეკდემბერსა კე, ღირსისა დედისა ჩუშნისა ევფროსინესი. ოხითა ჯ^ა თ. — შენ შორის საკვრველო დედაო...“ 68v.

22. „თვესა სეკდემბერსა კვ, მიცვალებაჲ წმიდისა და ყოვლად ქებულისა მოციქულისა და მახარებელისა იოანე ღვთისმეტყუელისა. მკირესა მწუხრსა ზედა უო ღლდყვსა ზა, ჯ^ა ე. ღირსო მამაო. — ერნო მოღით, მიიღეთ ღღეს ნათელი...“ 68v—75v.

23. „თვესა სეკდემბერსა კზ, წმიდისა მოწამისა კალისტრატესი და მისთა თანა, ოხითა ჯ^ა დ. — მოწამეთა შენთა, უფალო, ღვაწლსა შინა თვსსა გვრგვნი მოიგეს...“ 75v.

24. „თვესა სეკდემბერსა კტ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა და აღმსარებელისა ზარიტონისა, მწუხრად ვფსალმუნებთ „ნეტარ არს კაცისა“ პირველსა დიდებასა. უო ღალადყვსა ზა დასდებელი, მუჭლი ვ, ჯ^ა დ. მოგიცემიეს ღმერთო. — აღძრვანი ვნებათანი მოღვაწებით უჩინო ჰყვენ...“ 76r—80r.

შენიშვნა: იოანე მონაზონის საგალობელი იხ. 77v-ზე.

25. „თვესა სეკდემბერსა კთ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა კვრიაკოს განშორებულისა. ოხითა ჯ^ა ა. — უდაბნოსა მოქალაქედ და ჯორცთა ანგელოზად...“ 80r.

26. თვესა სეკდემბერსა ლ, წმიდისა მღვდელმოწამისა გრიგოლი, დიდისა სომხეთისა ეპისკოპოსისა. უო ღალადყვსა ზედა დასდებელნი, მუჭლი ვ, ჯ^ა ვ „ყოველი სასოებაჲ“. — წმიდაჲ ზოსტერი შენი სისხლითა წამებისათა შეპღებე...“ 80r—82r.

27. „თვესა ოკდომბერსა აქუს ღღე ღლა. ღღეთა აქუს ჟამი ია და ღამეთა ჟამი იგ. — წმიდისა მოციქულისა ანანიასი, ერთისა სამეოცდაათთაგანისა, და ღირსისა მამისა რომანოზ მგალობელისა. ამასვე ღღესა სასწაული სუტისა ცხოველისა და კუართისა საუფლოსი. ამისი საგალობელი და წესი ამ საგალობელის ბოლოს იძიე. მწუხრად ჩუშულებისაებრ კანონნი, უო ღალადყვსა ზედა დასდებელი მოციქულისა, ჯ^ა დ. — რაჟამს მოწყალე ექმენ. — საღვთოჲთა მით ბრწყინვალეობითა განსწავლული...“ 82v—91v.

28. „თვესა ოკდომბერსა ბ, წმიდისა მღვდელმოწამისა კიპრიანესი და წმიდისა იუსტინა ქალწულისა. უო ღლყვსა ზედა დასდებელი ვ. ჯ^ა დ. მენეონი. — მღვდელთმთავრობისა მადლითა და წამებისა სისხლითა ღმერთსა მიეახლე...“ 91v—93v.

29. „თვესა ოკლომბერსა გ, წმიდისა მღვდელმოწამისა დიონოსი არხო-
პაგელისა. უო ღლყვსა ზა მუჭლი გ, ჳა ა, წმიდანო მარტულნო. — სამ-
ჭედურითა მით საღვთოთა მაღლისათა პაველე მოგინადირა შენ სანატრელო...“
93v—96v.

30. „თვესა ოკლომბერსა დ, წმიდისა მღვდელმოწამისა იეროთესი, ათო-
ნელთა ეპისკოპოსისა. ოხითა ჳა დ. სიტკობებაჲ ისწავე. ამასვე თვესა
გ იძიე იბაკო, ჳა მ. — მღვდელმთავარსა ათინელთასა გაქებთ შენ...“ 96v.

31. „თვესა ოკლომბერსა ე, წმიდისა მოწამისა ხარტიჩისა. ამასვე დღე-
სა ღირსისა მამისა ჩუშნისა გრიგოლი ხანძოელისა, რომელი იყო
ქართველი. ოხითა ჳა დ. — ტარიგი შენი, იესუ, ჳმობდა ჳმითა მაღლითა: შენდა
მსურის, სიძეო ჩემო...“ 96v.

32. „თვესა ოკლომბერსა ვ, წმიდისა და დიდებულისა მოციქულისა
თომასი. უო ღლყვსა ზა მჭლი გ, ჳა დ. მჭნეონი. — შეახე რაჲ მაცხოვ-
რისა გუშრდსა საუფლოსა, ყოვლად სანატრელო...“ 96v—99v.

33. „თვესა ოკლომბერსა ზ, წმიდათა მოწამეთა სერგის და ბა-
ქოსი. ოხითა. ჳმაჲ დ. — მოწამეთა შენთა, უფალო, ღვაწლსა შენსა თჳსსა გვრგვნი
მოიგეს...“ 99v.

34. „თვესა ოკლომბერსა მ, ღირსისა დედისა ჩუშნისა პელაგიასი. ოხი-
თა ჳა მ. — შენ შორის, საკრველო დედაო, კეთილად დაცულ იქმნა ხატება...“
99v.

35. „თვესა ოკლომბერსა თ, წმიდისა მოციქულისა იაკობ ალფესი და
ღირსისა მამისა ჩუშნისა ანდრონიკესი და ცოლისა მისისა ათანასიასი,
უო ღლაღყავსა ზედა, მუჭლი გ, ჳა დ. მოგიციმეს. — განბრწყინდი, მოციქუ-
ლო, ელვარედ, ვითარცა მზის თუალი...“ 99v—102r.

36. „თვესა ოკლომბერსა ი, წმიდათა მოწამეთა ევლამპი და ევლამ-
პიასი. ოხითა ჳა დ. — მოწამეთა შენთა, უფალო, ღვაწლსა შინა თჳსსა გვრგვნი
მოიგეს...“ 102r—v.

37. „თვესა ოკლომბერსა ია, წმიდისა მოციქულისა ფილიპესი, ერ-
თისა შვიდთა დიაკონთაგანისა, და ღირსისა მამისა ჩუშნისა თეოფანე აღმსა-
რებელისა, ნიკიის ეპისკოპოსისა. უო ღლაღყავსა ზედა მუჭლი გ;
ჳა დ — რაჲჲს მოწყალე. — შვდთა დიაკონთა თანა აღირაცხე...“ 102v—108v.

38. „თვესა ოკლომბერსა იბ, წმიდათა მოწამეთა პროო, კარპო, ტარახო
და ანდრონიკესი და ღირსისა მამისა ჩუშნისა კოზმა მგალობელისა.
ოხითა ჳა ე. — წმიდათა მოწამეთა წარმართებანი...“ 108v.

39. „თვესა ოკლომბერსა იგ, წმიდათა მოწამეთა კარპე და პაპილასი.
ოხითა ჳა დ. მოწამეთა შენთა უფალო. ამასვე თვესა ათს იძიე იბაკო, ჳა დ.
— ვითარცა საუნჯე მრავალ სასყიდელისა...“ 108v.

40. „თვესა ოკლომბერსა იდ, წმიდათა მოწამეთა ნახარისი, გერვა-
სისი, პროტასისი, კელსისი და ღირსისა მამისა ჩუშნისა კოზმასი
წმიდის ქალაქისა და გამომეტყუელისა, მაიმუმის ეპისკოპო-
სისა. ოხითა. — მოწამეთა შენთა, უფალო...“ 108v.

41. „თვესა ოკლომბერსა იე, წმიდისა და ღირსისა ლუკიანე მოხუ-
ცებულისა დიდის ანტიოქიისა. ოხითა ჳა დ. — მოწამემან შენმან,
უფალო ლუკიანე...“ 108v—109r.

42. „თვესა ოკლომბერსა ივ, წმიდისა მოწამისა ლონგინოზ ასისტავისა, რომელი იყო წინაშე ჯუარისა უფლისა. ოხითა ჯ'ა დ. — მოწამემან შენმან, უფალო ლონგინოზ. ამასვე თვესა ათს იძიე იბაკო, ჯ'ა დ. — მხიარულებით განსცხრების ეკლესია დღეს...“ 109r.

43. „თვესა ოკლომბერსა იზ, წმიდისა წინასწარმეტყულისა ოსესი და ღირსისა მოწამისა ანდრია კრიტიელისა. ოხითა ღირსისა, ჯ'ა დ. — მარხვთა იღვაწე პირველ მათა ზედა...“ 109r.

44. „თვესა ოკლომბერსა იც, წმიდისა მოციქულისა და მახარებელისა ლუკასი. უო ღადადყავსა ზედა დასდებელი ვ, ჯ'ა ც. — ვითარმედ გზადოდე. — რ'ამე სახელ გდვა შენ, მოციქულო...“ 109r—111v.

45. „თვესა ოკლომბერსა ით, წმიდისა წინასწარმეტყულისა იოველისა და წმიდისა მოწამისა უარისი. ოხითა. — მოწამემან შენმან, უფალო უარ...“ 111v—112r.

46. „თვესა ოკლომბერსა კ, წმიდისა დიდისა მოწამისა არტემისი. უო ღ'ადყვსა ზ'ა, მგ'ლი ვ, ჯ'ა დ. მგ'ნეონი. — თითო ფერთა სატანჯველთა...“ 112r — 114 r.

47. „თვესა ოკლომბერსა კა, ღირსისა მამისა ჩ'ნისა დიდისა ილარიონისა. უო ღ'ადყვსა ზ'ა დასდებელი ვ, ჯ'ა დ. რ'ეს მწყ'ლე. — მხიარულ ბქმენ სულითა და გონებითა...“ 114r—117r.

48. „თვესა ოკლომბერსა კბ, წმიდისა მოციქულთა სწორისა ამბერკისი, იერიზოლის ეპისკოპოსისა და საკვრველთმოქმედისა და წმიდათა შვდთა ყრმათა ეფესელთა. უო ღ'ადყვსა ზედა მუტლი, ჯ'ა ბ. მმისა'გნ შ'ბ. — საღვთოათა მათ სწავლათა ელვითა...“ 117r—120v.

49. „თვესა ოკლომბერსა კვ, წმიდისა მოციქულისა იაკობ, ძმისა უფლისა. უო ღ'ადყვსა ზ'ა დასდებელი, ვ მგ'ლი, დ. მოგიცემის. — მოდიოთ გსენებასა იაკობ, ძმისა უფლისა...“ 120v—123r.

50. „თვესა ოკლომბერსა კდ, წმიდისა მოწამისა არეთასი და მისთა თანა. ოხითა, ჯ'ა ა. — წყლულებანი იგი, უფალო, წმიდათა შენთან...“ 123r.

51. „თვესა ოკლომბერსა კვ, წმიდათა მოწამეთა ნოტარრონ, მარკიანე და მარტირისი. ოხითა ჯ'ა დ. „მოწამეთა შენთა, უფალო“, — ათს ამ თვეს იძიე; იბაკოა ემაა დ. — სიჩუთაგან კეთილად მოღვაწეთა...“ 123r.

52. „თვესა ოკლომბერსა კვ, წმიდისა და დიდებულისა დიდისა მოწამისა დიმიტრი მროველისა და გსენებაჲ საშინელისა დიდისა მის ძრვისა. უკეთუ ენებოს ზედამდგომელსა, ჰყოფს ღამის თევასა. მცირესა მწუხრსა ზედა. მგ'ლი. ჯ'ა ა. — ზ'ც'ისა გ'ნწ. — ღმერთო მხოლოო, რომელი შესძრავ საფუძველთა ყოვლისა სოფლისათა...“ 123v—132r.

53. „თვესა ოკლომბერსა კზ, წმიდისა მოწამისა ნესტორისი. ოხითა ჯ'ა დ. მოწამემან შენმან, უფალო ნესტორ...“ 132r.

54. „თვესა ოკლომბერსა კც, წმიდათაჲ მოწამეთა ტერენტი და ნეონილასი და შვილთა. მათთა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა სტეფანესაბაატელდსა, ოხითა, ჯ'ა დ. — „მოწამეთა შენთა უფალო“, — შვდს ამ თვეს იძიე...“ 132r.

55. „თვესა ოკლომბერსა კთ, წმიდისა მოწამისა ანასტასია ჰრომისა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა აბრაჰამ მონაზონისა. ოხითა, „ტარიგი შენი, იესო“, — ხუთს ამ თვეს იძიე. სხუაჲ ოხითა ღირსისა, ჳჲ მ — „შენ შორის, საკრველო მამო“ — რვას ამ თვესა იძიე; იბაკო მოწამისა, ჳჲ გ. — ქალწულებისა წყლითა განიწმიდე...“ 132r—v.

56. „თვესა ოკლომბერსა ლ, წმიდათა მოწამეთა ზინობ და ზინობია, დისა მისისა. ოხითა ჳჲ დ — „მოწამეთა შენთა, უფალო“ —, ათს ამ თვეს იძიე; იბაკო ჳჲ მ. — ჳეშმარიტებისა მოწამეთა და ღვთის მსახურებისა ორობასა ღირსად პატივს ვსცემდეთ ღთივ სულიერითა გალობითა...“ 132v.

57. „თვესა ოკლომბერსა ლა, წმიდათა მოციქულთა სტაქოს და აპოლოსი და მისთანათა და წმიდისა მოწამისა ეპიმახოსი. ოხითა ჳჲ ბ — „მოციქულნო წმიდანო“, — თერთმეტს ამ თვეს იძიე, სხუა ოხითა — „მოწამისა მოწმებან შენმან, უფალო“, იბაკო ჳჲ მ. — ვითარცა სამღვდლო საუნჯე ყოვლად წმიდისა სულისა...“ 132v.

58. „თვესა ნოენბერსა აქუს ღღე ლ, ღღეთა აქუს ყამი ი და ღამეთა ყამი იღ. წმიდათა და საკრველომოქმედთა უქრთამოთა კოზმა და დამიანესი, რომელნი იყუნეს ასით. მწუხრი, ურო ღღყვსა ზა წმიდათა მუტლი ვ, ჳჲ ვ — „ყრი სსზბ“. — ყოველი სასოებაჲ მათი დაღვეს ცათა შინა...“ 133r—138r.

შენიშვნა: იხ. საგლობლები თეოფანესი (133v), გერმანესი (133v), იოანე დამასკელისა (134v), ანატოლისა (137v).

59. „თვესა ნოენბერსა ბ, წმიდათა მოწამეთა აკუნდინე, პაპასი, აფთონიოს, ელპიდოფორე და ანემპოდისტოს. ოხითა ჳჲ ბ. — ღვაწლით შემოსილნო ოჯანო, ნეტარს არს მიწა იგი, რომელსა ზედა დაითხივა სისწლი თქუშნი...“ 138r—v.

60. „თვესა ნოენბერსა გ, წმიდათა მოწამეთა აკეფსიმა ეპისკოპოსისა და იოსებ ხუცისა და აითალა დიაკონისა. ოხითა, ჳჲ დ. — მოწამეთა შენთა, უფალო, ღუაწლსა შინა თვსსა გვრგვინი მოიგეს...“ 138v.

61. „ამასვე თვესა გ, ენკენია სამღვდოსა ტაძრისა წმიდისა დიდისა მოწამისა გიორგისა ლუდიას შინა, სადა იგი დაიდვა პატიოსანი გუამი მისი. უწყებაჲ ჳერარს. — წმიდისა ამის დიდებულისა მოწამისა გიორგის ღღესასწაულისა...“ 138v—141r.

62. „თვესა ნოენბერსა დ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა დიდისა იოანიკესი და წმიდისა მღვდელმოწამისა ნიკანდრო მირონისა ეპისკოპოსისა და ერმა მოხუცებულისა. ოხითა ღირსისა, ჳჲ მ. — ცრემლთა მღინარითა უდაბნო უქმი მოიმუშავე...“ 141r—v.

63. „თვესა ნოენბერსა ე, წმიდათა მოწამეთა ღალაკტიონ და ეპისტიმისი. ოხითა ჳჲ დ. „მოწამეთა შნთ“, — სამს ამ თვეს იძიე. იბაკო ჳჲ ბ. — მოწამეთა ქრისტესთა ახოვანთა კეთილთა მათ ბანაკთა თანა...“ 141v.

64. „თვესა ნოენბერსა ვ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა პავლე აღმსარებელისა, კოსტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოზისა. ურო ღღყსა ზედა დასდებელი. მკლი ვ, ჳჲ დ. — მოგიცემიეს ღმერთო. — პავლე ყოვლად ქებულმან მობაძვად თვსად გაკურთხა სეხნად მისა წოდებული...“ 141v—144r.

65. „თვესა ნოენბერსა ზ, წმიდათა ოცდაათ ცამეტთა მოწამეთა მელიტინის წამებულთა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა და საკვრველთ-მოქმედისა ლაზარე მთისა ღალასიონსა შინა განშორებულისა. ოხითა ჯაღ — „მოწამეთა შენთა უფალო“, — სამს ამ თვეს იძიე, და ღირსისა ოხითა ჯაღ მ. — მღვდარებითა და დაუღუმებელითა ლოცვითა განბრწყინდი...“ 144r—v.

66. „თვესა ნოენბერსა მ, კრებაჲ წმიდათა წმიდისა მთავარანგელოზისა მიქელისა და სხუეთა უჭორცოთა, რომელთა, უკუშთუ ტაძარი მიქელ მთავარანგელოზის კრებისა იყოს, ანუ ზედამდგომელთა ნებაჲს, ყოფაჲ ღამის თვეისა მცირესა მწუხრისა ზედა. უო ღლყვსა ზა, მჭლი დ, ჯაღ ა — „ყდ ქებულნო მოწამენო“. — უჭორცონო ანგელოზნო, წინაშე საყდრისა ღმრთისაჲ მდგომარენო...“ 144v—151v.

შენიშვნა: იხ. საგალობელი კიპრიანესი (146v), იოანე მონაზონისა (148r).

67. „თვესა ნოენბერსა თ, წმიდათა მოწამეთა ონისიფორე და პროფირისი და ღირსისა დედისა ჩუშნისა მატრონასი და ღირსისა თეოქთისტესი ღიზვიელისა. ოხითა ჯაღ — „მოწამეთა შენთა უფალო“, — სამს ამ თვეს იძიე. დბ ღირსისა, ჯაღ მ. — შენ შორის, საკვრველო დედაო, კეთილად დაცულ იქმნა ხატებაჲ...“ 151v.

68. „თვესა ნოენბერსა ი, წმიდათა მოციქულთა ერასტოს, ულუმპია, როდიონ და მისთანათა. ამასვე დღესა წმიდისა მოწამისა კოსტანტი ქართველისა. ოხითა ჯაღ გ. — მოციქულნო წმიდანო, ევედრენით მოწყალესა ღმერთსა...“ 151v.

69. „თვესა ნოენბერსა ია, წმიდათა მოწამეთა მინა, ბიკტორ და ბიკენტისი და წმიდისა მოწამისა სტეფანიდასი და ღირსისა მამისა ჩუშნისა და აღმსარებელისა თეოდორე სტოდიელისა. ოხითა ჯაღ დ — „მწმეთა შენთა უო“ — სამს ამ თვეს იძიე. დბ ღირსისა, ჯაღ მ. — მართლმადიდებლებისა წინამძღუარო...“ 151v—152r.

70. „თვესა ნოენბერსა იბ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე მოწყალისა, ალექსანდრის პატრიარქისა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა ნილოსი. უო ღლყვსა ზა, მჭლი ვ, ჯაღ დ. მოგიცემიეს. — განაბნიე და მიეც პური შენი ულონოთა მათ...“ 152r—154r.

71. „თვესა ნოენბერსა იგ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა, კოსტანტინეპოლელ მთავარ ეპისკოპოსისა. მცირესა მწუხრსა ზედა მუჭლი დ, ჯაღ ა — „ზეცისა განწესებული“. — ნათლისმცემელსა ემგავსე მარხვითა, მამაო...“ 154r—161r.

შენიშვნა: იხ. საგალობელი თეოფანესი (157v).

72. „თვესა ნოენბერსა იდ, წმიდისა და ყოვლად ქებულისა ფილიპე მოციქულისა. მწუხრად უფალო ღლყვსა ზედა დასდებელი მოციქულისა. მუჭლი ვ, ჯაღ ვ — „ყი სსზა“. — საქმე აღმყვანებულად ხედვისა მიმართ მოიგე...“ 161r—164r.

73. „თვესა ნოენბერსა ივ, წმიდათა მოწამეთა და აღმსარებელთა გურია, სამონა და აბიბოსი. აღა. — უწყებულ იყავნ, რამეთუ უკუშთუ დახუდეს დაწყებაჲ მარხვისა ამის შაბათსა, პარასკევსა მწუხრად...“ 164r.

74. „თვესა ნოენბერსა ივ, წმიდისა მოციქულისა და მახარებლისა მათესი. ურო ღღევსა ზედა, მუჭლი ვ, ჯა დ — „რაჲამს მოწყალე“. — რომელი განიკითხვის გულსა კაცთასა...“ 164r—167v.

შენიშვნა: იხ. საგალობელი თეოფანესი (165r).

75. „თვესა ნოენბერსა იზ, წმიდისა მამისა ჩუშნისა გრიგოლი ნეოკესარიელის ეპისკოპოსისა და საკვრველთმოქმედისა. ურო ღღევსა ზედა, მუჭლი ვ, ჯა მ — „ვითარმედ გხალოდეთ“. — რამე სახელ გდვათ შენ, ბრძენო გრიგოლი...“ 167v—170v.

76. „თვესა ნოენბერსა იძ, წმიდათა მოწამეთა პლატონ და რომანოზისი. უკეთუ აღა არა იყოს, ოხითა ჯა დ — „მოწამეთა შენთა უფალო“, — სამს ამ თვეს იძიე. იბაკოა ჯა გ. — წმიდათა შენთა სატყენებელსა, მაცხოვარ, იხარებს სოფელი...“ 170v—171r.

77. „ამასვე დღესა, წმიდისა მამისა ჩუშნისა ილარიონ ქართველისა და საკვრველთმოქმედისა. ჯსნილი ღჯნითა და ზეთითა. მწუხრად ვვალობთ პირველსა დიდებასა— „ნეტარ არს კაცსა“. ურო ღღევსა ზედა, მუჭლი მ. ჯა დ. მგნეონი. — აღვახუნეთ დღეს, მორწმუნენო, ბჭენი ჩვენნი...“ 171r—175v.

78. „თვესა ნოენბერსა კ, წინაღღესასწაული ტაძრად მიყვანებისა ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობლისა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა გრიგოლი დეკაპოლელისა და წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა პროკლე კოსტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოსისა. ურო ღღევსა ზედა დასდებელნი წინაღღესასწაულისანი. ჯა ა — „შნ სიტყვა“. — ლამპრითაა ბრწყინვალითა...“ 175v—178v.

შენიშვნა: იხ. გალობა იოსებისა (176v).

79. „თვესა ნოენბერსა კა, ტაძრად მიყვანებაა ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩუშნისა ღვთისმშობლისა და მარადის ქალწულისა მარიამისა. მკირესა მწუხრსა ზედა, უფალო ღღევსა ზედა, ჯა ა — „ზეცისა განწესებულთა“. — უფლისაა მიერ მოიღეს ნაყოფი აღთქმისა...“ 179r—186r.

შენიშვნა: იხ. საგალობლები გიორგისა (181v), ვასილისა (181v).

80. „თვესა ნოენბერსა კბ, წმიდისა მოციქულისა ფილიმონისა და მისთანათა, უფალო ღღევსა ზა დღესასწაულისა, ჯა მ. — „ჰოა სასწაული“. — ჰოა ყოვლად დიდებული, საკვრველი, წინასწარ აღწერილი აწ ყოფადისა გამოუთქმელი სახეთა შინა...“ 186r—187r.

81. „თვესა ნოენბერსა კგ, წმიდათა შორის ჩუშნისა ამფილოქე იკონიელ ეპისკოპოსისა და გრიგოლი აკრაკანტელ ეპისკოპოსისა. ურო ღღადყავსა ზედა, მუჭლი წმიდათა ვ. მუჭლი წმიდისა ამფილოქესი და წმიდისა გრიგოლისა საზიაროში მღღელთ-მოდღუართა იძიე, დბა და აწა, ჯა დ. — მოდიოთ ყოველნი მორწმუნენი...“ 187r—189v.

82. „თვესა ნოენბერსა კდ, წმიდისა დიდისა მოწამისა ეკატერინესი და წმიდისა დიდისა მოწამისა მერკვრისა. ურო ღღევსა ზედა, მჭლნი წმიდისა, ჯა ა. შნ სიტყვა, — დღეს განშუშნდების ქალაქი...“ 189v—195r.

83. „თვესა ნოენბერსა კე, წმიდათაჲ შორის მამათა ჩუწნთა და მღღელ-
მოწამეთა კლემენტოს რომთა პაპისა და პეტრე ალექსანდ-
რიელისა. ამასვე დღესა წარიგზავნების დღესასწაული ტაძრად მიყვანების
ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელისა. უო ღღყვსა ზედა მტლნი დღესასწაულისა-
ნი, ჳა ა — „ეპა დბლი“, — „დღეს განსცხრებოდეთ თქუწნ“, „დღეს ტაძარი იგი
სულიერი“, „შენ ხარ წინასწარმეტყუშლთა ქადაგება“ — ეს სამი მუჭლი თვთ
დღესასწაულის სამწუხროში იძიე, და სხვანი მუჭლნი წმიდისა კლემენტოსისა.
ჳა ბ — მამისაგან შობილი. — ვაზად ვენაგისა ცხოველისა...“ 195r — 200r.

შენიშვნა: იხ. საგლობელი თეოფანესი (196r).

84. „თვესა ნოენბერსა კე, ღირსისა მამისა ჩუწნისა ალკვი მესვეტისა,
ოხითა, ჳა ა — სუტ მოთმინებისა ქმნილი...“ 200r.

85. „თვესა ნოენბერსა კე, წმიდისა დიდისა მოწამისა იაკობ სპარსისა,
უფალო ღღყვსა ჳა. მწმისა იკბისა. მტლი ვ. ჳა ბ — მამისაგან შობი-
ლი. — სოფლისა ამის სიმდიდრენი...“ 200r — 202v.

85ა. „თვესა ნოენბერსა კე, წმიდისა ღირსისა მოწამისა სტეფანე ახლისა
და წმიდისა მოწამისა ირინარხოსი. უო ღღყვსა ზედა დასდებ-
ლი ღირსისა, მუჭლი ვ, ჳა ვ. ყოველი სასოებაჲ. — ყოვლითურთ სიყრმითვანვე
შეწირულ იქმენ...“ 202v — 205r.

86. „თვესა ნოენბერსა კთ, წმიდისა მოწამისა პარამონასი და წმიდისა
მოწამისა ფილიმონისი და ღირსისა აკაკი მორჩილისა, კლემექსა(!) შა
გსენებულისა. ალღ ანუ ოხითა. სხვა ყლი წესი მწმეთა საზიაროში იძიე, ეგ-
რეთვე ღირსისა საზიაროში იძიე“ 205r.

87. „თვესა ნოენბერსა ლ, წმიდისა და ყოვლად ქებულისა მოციქუ-
ლისა ანდრია პირველწოდებულისა. შემდგომად ჩუშულებისაებრ
ფსალმუნნი — „ნეტარ არს კაცი“. პირველი დბა. უო ღღადყვსა ზედა, მუჭლი მ,
ჳა ბ — რეს მწყლე. — რომელი წინამორბედისა ნათლითა განათებულ
იქმენ...“ 205v — 213r.

შენიშვნა: იხ. საგლობელი იოანე მონაზონისა (208v).

88. „თვესა დეკემბერსა აქეს დღე ლა, დღეთა აქეს ჟამი თ და ლამეთა
ჟამი იე. წმიდისა წინასწარმეტყუშლისა ნაომისი. უკუშთუ ორ-
შაბათი, ოთხშაბათი და პარასკევი იყოს, ალღ. უკუშთუ არა, ოხითა ჳა ბ. —
წინასწარმეტყუშლისა შენისა...“ 213v.

89. „თვესა დეკემბერსა ბ, წმიდისა წინასწარმეტყუშლისა ამბა-
კომისი. ეგრეთვე ოხითა გუშინდელისა და სხუაჲ ყოველი განგებაჲ წინასწარ-
მეტყუშლისა. წინასწარმეტყუშლი საზიაროში იძიე. ამასვე დღესა წმიდისა
და ნეტარისა მამისა ჩუწნისა პეტრე ქართველისა, მიამოსა(!) ეპისკო-
პოსისა, ჳწნილ ღწნითა და ზეთითა. მწუხრად ვგალობთ პირველსა დიდე-
ბასა — „ნეტარ არს კაცსა“. უო ღღყვსა ზედა, მუჭლი მ, ჳა ვ — ყოველი
სასოებაჲ. — მოიწია გსენებაჲ შენი ბრძენო მამა...“ 213v — 218r.

90. „თვესა დეკემბერსა გ, წმიდისაჲ წინასწარმეტყუშლისა სო-
ფონიასი. ალღ და სხა ყოველი განგებაჲ წინასწარმეტყუშლისა წინასწარ-
მეტყუშლის საზიაროში იძიე“ 218r.

91. „თვესა ღეკენბერსა დ, წმიდისა ღიდისა ქალწულ-მოწამისა ბარბარასი და ღირსისა მამისა ჩუშნისა იოანე დამასკელისა. უო ღალად-ყავსა ზედა. მკწნი წმიდისა გ. ჳა ბ — „მამისაგან შობილი“. — რაჟამს იხილა სასმჯავროსა მას საშინელსა...“ 218r—221r.

შენიშვნა: იხ. საგალობლები იოანე დამასკელის (218r), კიპრინესი (220 v).

92. „თვესა ღეკენბერსა ე, ღირსისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუშნისა საბა განწმედილისა. უკუშთუ ენებოს ზედა მღვომელსა, ჳყოფს ღამის თე-ვასა მცირესა მწუხრსა ზედა; მუტლი დ, ჳა ა — „ყოვლად ქებულნო მოწამე-ნო“. — შენ საუნჯეო სიბრძნისაო...“ 221v—226v.

93. „თვესა ღეკენბერსა ვ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ნიკოლოზ მირონ ქალაქისა მთავარეპისკოპოსისა და საკრველთმოქმედისა. უკუშთუ ენე-ბოს ზედა მღვომელსა, ჳყოფს ღამისთევისა მცირესა მწუხრსა ზედა. დასდებელი მკწი დ, ჳა დ. მკწნი. — მირონითა მით...“ 227v—234r.

94. „თვესა ღეკენბერსა ზ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ამბროსი მედიოლანელ ეპისკოპოსისა. ალდ, გინა ოხითა, ჳა დ. კანონად სარ-წმუნოებისა, ოკლომბერს ბ იდიე, იბაკო, ჳა გ. — საღმრთოთა სჯულის ღებითა განბრწყინებულმან...“ 234r.

95. „თვესა ღეკენბერსა ც, ღირსისა მამისა ჩუშნისა პატაპისი. ალდ. სხა ყოველი განგებად, ღირსის, საზიაროში იდიე“ 234r.

96. „თვესა ღეკენბერსა თ, მუტლადღება წმიდისა ანნასი, რაჟამს მუც-ლად იღებდა წმიდას ღვთისმშობელსა. მწუხრად ჩუშულეებისაებრ კანონი. უო ღალადყავსა ზედა დასდებელი, მუტლი ვ. ჳა დ. — „რაჟამს მოწყალე“. — რომელი მყოფ არს მაღალთა შინა ღმერთი...“ 234r—237v.

97. „თვესა ღეკენბერსა ი, წმიდათა მოწამეთა მინა, ერმოგენი და ევლ-რაფოსი. ოხითა, ჳა ც. — მარხვითა ვნებანი სახედ ცეცხლისა აღძრულნი მო-აკუღინით მოწამენო ქრისტესნო...“ 238r—242r.

98. „თვესა ღეკენბერსა იბ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა სფირიდონ სა-კრველთმოქმედისა, ტრიმინტუნტელ ეპისკოპოსისა. უო ღლყსა ზედა დასდებელი, მუტლი ვ, ჳა ე, გხწნი. — გხწნ მღველთა კანონო და ეკლე-სიისა შეუძრველო სიმტკიცეო...“ 242r—243v.

99. „თვესა ღეკენბერსა იგ, წმიდათა მოწამეთა ევსტარტი, აექსენტი, ევგენი, მარდარი და ორესტისი და წმიდისა მოწამისა ღუკა ქალწულისა. მწუხრად — „ნეტარ არს კაცი“. უო ღლყსა ჳა დასდებელი მოწამეთა, მუტლი ვ, ჳა დ. მოგიცემიეს უფალო. — ბრწყინავს საწსენებელი მო-წამეთა...“ 243v—246v.

100. „თვესა ღეკენბერსა იდ, წმიდათა მოწამეთა თვრსო, ღეკვი, ფი-ლიმონ, აპოლონ, არიანე და კალინიკესი. ალდ, გინა ოხითა, „მო-წამეთა შენთა უფალო“. გუშინდელი იბაკო, ჳა ბ. მტკიცენი. — ღვთის მსახურე-ბისა სარწმუნოებისა მბრძოლთა...“ 246v—247r.

101. „თვესა ღეკენბერსა იე, წმიდისა მღველთმოწამისა ელევ-თერისა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა პავლე ღატრელისა. ოხითა

ჯ^ა დ — „საქმით მემსგავსე“. — სეკდენბერს გ იძიე დ^ბ ღირსისა, ჯ^ა იგივე. — ვითარცა რაჲ უჯორცოთა მსგავსად...“ 247r.

102. „თვესა დეკენბერსა ივ, წმიდისა წინასწარმეტყუელისა ანგოასი, ალ^ა, გინა ოხითა“ 247r.

103. „თვესა დეკენბერსა იზ, წმიდისა წინასწარმეტყუელისა დანიელისა და წმიდათა სამთა ყრმათა, ანანია, აზარია და მისაელისა. დასდებელი წინასწარმეტყუელისა გ, ჯ^ა დ. მჯნეონი. — დანიელ ღმერთშემოსილმან. გული უბიწო მოიგო...“ 247r—249v.

104. „თვესა დეკენბერსა იძ, წმიდისა მოწამისა სევასტიანესი და მოყვასთა მისთა. ალ^ა, გინა ოხითა „მოწამეთა შენთა უფალო“ — სეკდენბერს კ იძიე. სხუჲა ყოველი განგებაჲ მოწამისა მოწამეთ საზიაროზი იძიე. შაბათსა წინა ქრისტესშობისა წირვაზედ წარდგომაჲ, ალ^ა და განიცადე დღისა...“ 249v — 252 v.

105. „თვესა დეკენბერსა ით, წმიდისა მოწამისა ვონიფანტესი. ივალობების ყოველივე სვავსად, ვითარცა იტრუსალემსა ამას თვესა. ალ^ა, გინა ოხითა „მოწამეთა შენთა, უფალო“ — სეკდენბერს ბ იძიე. იბაკო, ჯ^ა დ, განეცხადა. — განწმედილად და უბიწოდ...“ 252v.

106. „თვესა დეკენბერსა კ, წინადღესასწაული ჯორციელად შობისა უფლისაჲ ღვთისაჲ და მაცხოვრისა ჩუწნისა იესუ ქრისტესი და წმიდისა მღდელმოწამისა ეგნატი ღმერთშემოსილისა. უოლ^ა ღ^ა ზ^ა, დასდებელი წინადღესასწაულისა გ. ჯ^ა ა — „სასწაულთა მოქ.“ — თქმული ანატოლესი. — წინა ვღღესასწაულობდეთ ერრო...“ 253r—258r.

107. „თვესა დეკენბერსა კა, წინა დღე ქრისტესშობისა და წმიდისა მოწამისა ივლიანესი, რომელი იყო ნიკომიდიელი. მწუხრი, უოლ^ა ღ^ა ზ^ა დასდებელი წინადღესასწაულისა, ჯ^ა დ. მოგიცემიეს. — ესე არს ღმერთი ჩუწნი...“ 258r—261v.

108. „თვესა დეკენბერსა კბ, წინადღესასწაული ქრისტეს შობისა და წმიდისა დიდისა მოწამისა ანასტასიასი, მწამლველო ბათა დამკსნელისა. ოოლ^ა ღ^ა ზ^ა დასდებელი წინადღესასწაულისა გ, ჯ^ა ა — „წო მრ^ა ზ^ა ღ^ა“. — ყოველი ქუწყანაჲ...“ 261v—265v.

109. „თვესა დეკენბერსა კგ, წინადღესასწაული ქრისტეს შობისა და წმიდათა ათთა მოწამეთა კრიტელთა. ოოლ^ა ღ^ა ზ^ა დასდებელი წინადღესასწაულისა გ. ჯ^ა დ. მჯნეონი. — გონებითა უბიწოეთა...“ 265v—270v.

110. „თვესა დეკენბერსა კდ, წინადღესასწაული ქრისტეს შობისა და წმიდისა ღირსისა მოწამისა ევგენიასი. ოოლ^ა ღ^ა ზ^ა დასდებელი წინადღესასწაულისა გ, ჯ^ა ე. გზ^ა ნნი. — მოგუაქს ადამიანი ხატი, ხატი...“ 271r—280v.

111. „თვესა დეკენბერსა კვ, ჯორციელი შობაჲ უფლისაჲ ღვთისაჲ და მაცხოვრისა ჩუშნისა იესუ ქრისტესი. ჟამსა ზ დღისასა კრეკთ დიდსა ზარსა...“ 281r—288v.

112. „თვესა დეკენბერსა კვ, კრებაჲ ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელისა და წმიდისა მღვდელმოწამისა ეფთჳმი სარდიის ეპისკოპოსისა. მწუხრად კანონი არა ითქმის. უფალო ღღესსუე დასდებელი ღღესასწაულისა, მკვი ვ, ჳჲ ბ. „მოღით უგალობდეთ უფალსა“—კჳ ჰპოო დეკენბერსა. ღზჲ აწჲ ჳჲ ვ. ესე არს ღღე. — მაღალთა შინა უფალსა დიდებაჲ...“ 288v—292v.

113. „თვესა დეკენბერსა კვ, წმიდისა მოციქულისა პირველმოწამისა და მთავარდიაკონისა სტეფანესი და ღირსისა მამისა ჩვენისა და აღმსარებელისა თეოდორე გამომწერალისა და ძმისა თეოფანე გალობათა მთქმელისა. მწუხრად ჩუშულებისებრ კანონი უფალო ღღესსუედ დასდებელი სტეფანესი გ, ჳჲ დ. მკწენი. — სულსა მიერ წმიდისა...“ 292v—295r.

114. „თვესა დეკენბერსა კვ, წმიდათა ორთა ბევრთა მოწამეთა, ნიკომიდიას დამწვართა. დასდებელი ღღესასწაულისა გ, ჳჲ ე. გზწნი. — მოგუჯავს ადამიანი ხატი, ხატო...“ 295v—298r.

115. „თვესა დეკენბერსა კთ, წმიდათა ჩჩჳლთა ათოთხმეტი(!) ათასთა ქრისტესთჳს მომწყუდართა ეროდეს მიერ ბეთლემს ურიასტანისასა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა მარკიანე წინამძღურისა დაუძინებელთა მონასტრისა. დასდებელი ჩჩჳლთა გ, ჳჲ დ, მკწენი.—საუნჯესა დაფარულსა ექიბდა...“ 298r—301r.

116. „თვესა დეკენბერსა ლ, წმიდისა მოწამისა ანუსიასი და ღირსისა ზოტიკე ხუცისა, ობოლთა მზრდელისა. ხოლო აჟა გარდაიდების განგებაჲ წმიდისა მელანიასი, დასდებელი წმიდისა ანუსიასი გ, ჳჲ დ. მკწენი.—ქალწულობისა ნათლითა განჰბრწყინდი...“ 301r—303v.

117. „თვესა დეკენბერსა ლა, ღირსისა მელანია რომაელისა. განგებაჲ ამისი წერილ არს პირველადე ლ, ვინათგან ლა,—წარგზავნებაჲ ღღესასწაული ქრისტეს შობისა და ითქმის განგებაჲ ღღესასწაულისა, მწუხრად ჩუეულებისებრ... ღზჲ აწჲ, პირველითგანი, ერთმთავრობასა მას აგუსტოსისასა, წარდგომაჲ, დღისა შესღვა არა იქნებაჲ, საწინასწარმეტყუტლო არა წარიკითხვის, ესრეთ და ღირს მყვენ ჩუშნ, უფალო, აღუსრულოთ სამწუხრო ვედრებაჲ...“ 303v—304v.

118. „თვესა იანვარსა აქუს ღღე ლა, ღღეთა აქუს ჟამი ი და ღამეთა ჟამი იდ, თვესა იანვარსა ა ჯორცთა წინადაცვეთა უფლისა ღვთისაჲ და მაცხოვრისა ჩუშნისა იესუ ქრისტესი და ჳსენებაჲ წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა დიდისა ვასილისა, კესარიელ კაბადუკიის მთავარეპისკოპოსისა. უკეთუ ეკლესია წმიდისა ვასილისა იყოს, ვყოფთ ღამის თვეასა. მცირეს მწუხრზუედ—დასდებელი წმიდისა, მუტლი დ, ჳჲ გ, თვითგმოვანი. — ქრისტე ღმერთი შეიწყნარე სულსა შენსა...“ 305r—311r.

119. „თვესა იანვარსა ბ, წინაღღესასწაული ნათლისღებისა და ჳსენებაჲ წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა სილიბისტრო ჳრომთა პაპისა, უფალო

ლდესზედა, დასდებელი წინაღღესასწაულისა გ, ჯდ, მჯნნი.—წინაღღესასწაულისა გალობაა ნათლისღებისა...“ 311r—315v.

120. „თვესა იანვარსა გ, წინაღღესასწაული ნათლისღებისა და წმიდისა წინასწარმეტყულისა მალაქიასი და წმიდისა მოწამისა გორდისა. უფალო ლდესზედა დასდებელი წინაღღესასწაულისა გ, ჯდ ვ. ანგელოზთა. —ღღეს საიდუმლოდ იმუშბდის ცა და ქუშყანა...“ 315v—318v.

121. „თვესა იანვარსა დ, წინაღღესასწაული ნათლისღებისა და კრებაა წმიდათა სამეოცდა ათთა მოციქულთა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა თეოქთისტეტე წინამძღუროსა, რომელი იყო კუნუმისა სიკეელისა. დასდებელი წინაღღესასწაულისა, ჯდ დ. მჯნეონი.—საუკუნეთა მფლობელი...“ 318v—323r.

122. „თვესა იანვარსა ე, წინაღღესასწაული ნათლისღებისა და წმიდათა მოწამეთა თეომპემპოსი და თეონასი და ღირსისა სჯნკლიკიტესი. დასდებელი წინაღღესასწაულისა გ, ჯდ ვ, ანგელოზთა ღღეს.—ნათელი საღვთო განმანათლებელი...“ 323r—333r.

123. „თვესა იანვარსა ვ, წმიდა განცხადება უფლისაა ღვთისაა და მაცხოვრისა ჩუშნისა იესუ ქრისტესი. —ჟამსა ე ღღესასა ვრკეთ ღღესა ზართა და მერმე ყოველთა ზართა...“ 333r—342r.

124. „თვესა იანვარსა ზ, კრებაა წმიდისა დიდებულისა წინასწარმეტყულისა, წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა იოანესი. მწუხრად ფსალმუნებაა არა იქნბ. ღამისთევისათჯ, თჯიერ შაბათისა. უფალო ლდესზედა დასდებელი ღღესასწაულისა გ, ჯდ ზ. სსო წრკ. —განმანათლებელი ჩუშნი და წინამორბედისა, ჯდ ა, წწო მარტჯლ.—წინამორბედმან რაა გიხილა...“ 342r—345r.

125. „თვესა იანვარსა ტ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა გიორგი ქოზელისა და ღირსისა დედისა ჩუშნისა დომნიკასი და ევმელიანე აღმსარებელისა. მწუხრად და ცისკრად ყოველი განგებაა, და ღღესასწაულისა აღესრულების და ღირსთა და ევმელიანესი ყოველი ამათი განგებაა ღირსის საზიაროში იძიეთ.

ამასვე ღღესა წმიდისა მოწამისა აბო სპარსისა, რომელი იწამა ტფილისსა. სადაცა არს ტაძარი ნაწილი ამისი მდებარე, აღესრულების ღღესასწაული. დასდბელი ღღესასწაულისა გ, ჯდ ტ. — უფალო, აღსრულებად გენება...“ 345r—347r.

126. „თვესა იანვარსა თ, წმიდისა მოწამისა პოლიევკტოსი. ოხითა წმიდისა ჯდ დ. „მოწამემან შენმან უფალო“ სეკდემბერს ბ. იძიეთ. ღბა აწდ ღღესასწაულისა და სსუა ყოველი განგებაა მოწამისა მოწამის საზიაროში იძიეთ“ 347r.

127. „თვესა იანვარსა ი, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა გრიგოლი ნოსელისა ეპისკოპოსისა და ღირსისა დომენტი მელიტიანის ეპისკოპოსისა და ღირსისა მარკიანე ხუცისა, დიდისა ეკლესიისა იკონომოსისა. უფალო ლდესზედა დასდებელი ღღესასწაულისა გ და გრიგოლისა გ, ჯდ ე, გიხაროდენი.—გიხაროდენ, ღირსო გრიგოლი...“ 347r—349r.

128. „თვესა იანვარსა ია, ღირსისა მამისა ჩუშნისა თეოდოსი, ზოგად ცხოვნებულთა თავისა. მწუხრად იგალობების „ნეტარ არს კაცი“. ა აღსავალი. უფალო ლდესა ზა დასდებელი, მჯნი ვ, ჯდ ე.—ღირსო მამაო ღმერთ-შემოსილო თეოდოსი...“ 349r—352v.

129. „თვესა იანვარსა იზ, წმიდისა მოწამისა ტატიანესი. ყოველი განგებად დღესასწაულისა აღესრულების და მოწამისა განგებად მოწამის საზიაროში იძიე“ 352v.

130. „თვესა იანვარსა იგ, წმიდათა მოწამეთა ერმილესი და სტრაქონიკესი. ამასვე დღესა გარდაიდების განგებად წმიდათა მამათა სინას და რაითს მომწყდართა. დასდებელი მოწამეთი გ, ჯე ა. ზეცისა გწწ.—ერმილეს და სტრაქონიკეს ღუაწლით შემოსილთა...“ 352v—355v.

131. „თვესა იანვარსა იდ, ღირსთა მამათა ჩუშნთა სინას და რაითას მომწყდართა. განგებად წმიდითი გარდაიდების იგ დღესა. ხოლო ამასვე დღესა წარგზავნა დღესასწაულისა წმიდისა ნათლისღებისა და იქნებად განგებად ყოველი ნათლისღებისა მწუხრად და ცისკრად თზნიერ გამოსლვისა და საწინასწარმეტყულოთა სადიდებელისა და წირვასა ზედა ფსალმუნთა წილისა.

ამასვე დღესა მიცვალებად წმიდისა ქალწულისა, დედისა ჩუშნისა მოციქულთა სწორისა ნინასი. მცირეს მწუხრზედ დასდებელი, მჭი დ, ჯე ა, ზეცისა განწესე. — იხარებდინ ეკლესია შვილთა თვსთა თანა...“ 355v—363v.

132. „თვესა იანვარსა იე, ღირსისა მამისა ჩუშნისა პავლე თებელისა და იოანე გლახაკისა და წმიდისა მოწამისა პანსოფისი. დასდებელი, მუჭლი ვ, პავლესი გ, ჯე ა. შნსიტყე. ორგზის.—დასაბამდ შუშნიერად მოქალაქობისა...“ 363v—366r.

133. „თვესა იანვარსა ივ, თაყუანისცემა ჯაჭვთა წმიდისა და ყოვლად ქებულისა პეტრე მოციქულისათა. უფალო ღლყსზე დასდებელი, მუჭლი ვ, ჯე დ. მჯნნი — ქრისტეს ღვთისათვს შეკრულმან...“ 366r—368r.

134. „თვესა იანვარსა იზ, ღირსისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუშნისა დიდისა ანტონისა. უკეთუ ენებოს, უპირატესსა ჰყოფს ღამის თევასა. მცირეს მწუხრზე დასდებელი, მჭი დ, ჯე ბ. რქს ძელისგწ. — რაქამს გესმა ჭმა უფლისა...“ 368r—373r.

135. „თვესა იანვარსა იძ, წმიდათა შორის მამათა ჩუშნთა და მთავარეპისკოპოსთა ალექსანდრიელთა ათანასე და კირილესი. მწუხრად ჩუშულებისაებრ კანონი. უფალო ღლყსზე დასდებელი, მჭი ვ, ბ გზის, ათანასისა—ჯე დ, მჯნნი.—სწავლათა მათ შნთა...“ 373r—376v.

136. „თვესა იანვარსა ით, ღირსისა მამისა ჩუშნისა მაკარი მეგვპტელისა. უფალო ღლყსზე დასდებელი, მჭი ვ, ჯე დ. მჯნნი. — ცნობათა უაღრესისა ნეტარებისა გსუროდა...“ 376v—378r.

„ამასვე დღესა, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ანტონი მართომყოფელისა. დასადაცა არს ტაძარი და ნაწილი ამისი მდებარე, აღესრულების დღესასწაული. უფალო ღლყსზე დასდებელი, მ, ჯე ვ — „ყოველი სასობად“. — ანტონის ყოვლად ბრძენისა გალობით შევისხმიდეთ...“ 378r—380v.

137. „თვესა იანვარსა კ, ღირსისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუშნისა დიდისა ეფთვიმისი. უკეთუ ენებოს, უპირატესა ჰყოფს ღამის თევასა. მცირეს მწუხრზე — დასდებელი, მჭი დ. ჯე ა — „ზეცისა განწესებულთა“. — ქებად ქებათა შევსწიროთ...“ 381r—386v.

138. „თვეს იანვარსა კა, ღირსისა მამისა ჩუშნისა მაქსიმე აღმსარებელისა და წმიდისა მოწამისა ნეოფიტესი. დასდებული მჭე ვ, მაქსიმესი—ჯე დ, მჭნნი.—რომელი წყალობისათჳს ჩუშნისა განკაცნა ჩუშნთჳს...“ 386 —388v.

139. „თვეს იანვარსა კბ, წმიდისა მოციქულისა ტიმოთესი და წმიდისა ღირსისა მოწამისა ანასტასია სპარსისა. — დასდებული მოციქულისა, ჳე ა. წნო მარტულნო.—სულისა ნათლითა...“ 388v—391r.

140. „თვეს იანვარსა კგ, წმიდისა მღღელმოწამისა კლიმი ანკჯრელ ეპისკოპოსისა და წმიდისა მოწამისა ალათ ანგელოზისა. დასდებული მჭე ვ, ჳე დ, მჭნნი.—საღვთოსა შურისა ცეცხლი აღეტყინა გულსა შენსა...“ 391r—392v.

141. „თვეს იანვარსა კდ, ღირსისა დედისა ჩუშნისა ქსენისა, ოხითა ჳე მ. — „შნ შს საკჯრელო დედაო“—სეკენებერს ია იძიე. იბაკო, ჳე, ბ, სისხლი შენი.—უცხოთა მაგის ჳსენებისა შენისა აღმასრულებელნი...“ 392v.

142. „თვეს იანვარსა კე, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა გრიგორი ღისმეტყულისა, კოსტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოსისა. უკუშთუ ენებოს, უპირატესსა ჳყოფს ღამის თევასა. მცირე მწუხრზე დასდებული, ჳე დ, მჭნეონი.—ღმრთისა ხილვისა სიმაღლედ...“ 393r—398r.

143. „თვეს იანვარსა კვ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ქსენეფორესი და მოყვასთა მისთა. ოხითა ჳე დ, „ღო მმთა ჩნთაო“ ნოენბერს კ იძიე. დბჲ აწჲ ღისმშობლისა. კონდაკი ქსენეფორესი ბ. გენეცხადე.—სამეუფოთა მცნებათა შენთა...“ 398r.

144. „თვეს იანვარსა კზ, ნაწილთ აღმოყვანებაჲ წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა. მწუხრად „ნეტარს არს კაცი“, ა აღსავალი. უფალო ღღყზე დასდებული, მჭე მ, ჳე დ. მჭნნი.—ოქროვანსა ორღანოსა...“ 398v—403v.

145. „თვეს იანვარსა კლ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ეფრემ ასურისა ორო ღღყსა ჳა დასდებული მჭე ვ, ჳე ა. ჳეცისა გწწ.—სამოთხისა სიკეთესა განიციდი, ღირსო...“ 403v—405r.

146. „თვეს იანვარსა კთ, ნაწილთ აღმოყვანებაჲ წმიდისა მღღელმოწამისა ეგნატი ღმერთ შემოსილისა. ორო ღღყს ჳა დასდებული, მჭე ვ, ჳე დ, მჭნნი.—ღვთისმეტყულთა თავისა მის მოსაყდრედ იწოდე...“ 405r—407r.

147. „თვეს იანვარსა ლ, წმიდისა მღღელმოწამისა იპოლიტე ჳრომთა პაპისა. განგებაჲ ამისი გარდაიგდების სერობაზედ.

წმიდათა შორის მამათა ჩუშნთა დიდთა მღღელმთმთავართა დიდისა ვასილისა, გრიგორი ღვთისმეტყულისა და იოანე ოქროპირისა. მცირეს მწუხრზე დასდებული, მჭე დ, ჳე დ, მჭნნი.—თქმული უნდოსა მღღლისა ალექსისა.—ვითარმე გიგალობდეს თქუშნ...“ 407v—417r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „თქმული ტფილურთა მოქალაქე-ქმნილისა ჳელოანის მბატკრის ქის მდაბლისა და უნდოსა მღღელბსა ალექსისა, ვალობაჲ ა. სიღსპირი—სიღრმე შეწამულითა.—პირველვე განულო...“ (411r).

148. „თვესა იანვარსა ლა, წმიდათა და საკვრველთ მოქმედთა უვეცხლოთა კვროზ და იოანესი. უფალო ლაღაღყსზე დასდებელი წთი, მჭლი ვ, ჯა ა. ზეცისა განწესებ.—ზეცისა მგედრობათა თანა ვლესას-წაულობდეთ...“ 417r—418v.

149. „თვესა ფებერვალსა აქეს დღე კმ, უკეთუ იყოს ნაჟი, მაშინ აქეს კთ. დღეთა აქეს ჟამი ია და ღამეთა ჟამი იგ, თვესა ფებერვალსა ა, წინაღლესასწაული მიგებებისა უფლისა და მაცხოვრისა ჩუწნისა იესუ ქრისტესი და წმიდისა მოწამისა ტრიფონისა. მწუხრად ჩუშულებისაებრ კანონი. ორო ღრყასზე დასდებელი წინაღლესასწაულისა გ, ჯა დ. მენეონი. — დიდებული ეკლესია განემზადების შეტკობად...“ 419r—424v.

150. „თვესა ფებერვალსა ბ, მიგებება უფლისა და ღვთისა და მაცხოვრისა ჩუწნისა იესუ ქრისტესი. ვპყოფთ ღამის თვესა. მცირეს მწუხრზედა დასდებელი დღესასწაულისა, მჭი დ, ჯა ა. შენ სიტყვა. — ქალწულისაგან შობილი...“ 425r—434v.

151. „თვესა ფებერვალსა გ, წმიდისა და მართლისა სიმეონისა ღვთის მიმქელისა და ანნა წინასწარმეტყუელისა. მწუხრად ორო ღრყასზე დასდებელი დღესასწაულისა გ, ჯა ა. შენ სიტყვა. — დამზადებული ყოველთა...“ 434v—436v.

152. „თვესა ფებერვალსა დ, ღირსისა მამისა ჩუწნისა ისიდორე პლუსიოტელისა. უკეთუ არა იყოს ორმოცი, ითქმის განგება დღესასწაულისა და წმიდისა...“ 436v—437r.

153. „თვესა ფებერვალსა ე, წმიდისა მოწამისა ალათისი. განგება დღესასწაულისა და წმიდისა ითქმის. ოხითა წმიდისა ჯა დ, „ტარიგი შენი იესუ“ სეკენბერს ივ იძიე. დბა აწა დღსსწლისა, იბაკო ჯა დ, გწეცხადე. — განბრწყინდი დღეს...“ 437r.

154. „თვესა ფებერვალსა ვ, ღირსისა მამისა ჩუწნისა ვუკულე ზმირინელ ეპისკოპოსისა. განგება დღესასწაულისა. ა წისა აღესრულების ოხითა ჯა დ. კნდ სარწმუნოებისად სეკენბერს ბ იძიე, დბა აწა დღესასწაულისა. იბაკო დღესასწაულსა“ 437r.

155. „თვესა ფებერვალსა ზ, ღირსისა მამისა ჩუწნისა პართენი ღამფსაკოს ეპისკოპოსისა და ღირსისა მამისა ჩუწნისა ლუკა ელადელიისა. ოხითა წთი ჯა დ, „ღმერთო მამათა ჩუწნათა“—ნოენბერს კ იძიე, დბა აწა დღესასწაულისა, იბაკო ჯა გ. ქწი დი.—საღვთო იგი მაღლი სასწაულთა...“ 437r.

156. „თვესა ფებერვალსა მ, წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა თეოდორე სტრატილატისა და წმიდისა წინასწარმეტყუელისა ზაქარიასი. დასდებელი მოწამისა გ, ჯა აი (!). შენ სიტყუა.—ღვთისმსახურებისა სიმკნე და დიდება დიდი...“ 437r—439v.

157. „თვესა ფებერვალსა თ, წმიდისა მოწამისა ნიკიფორესი. ამასვე დღესა წარგზავნა დღესასწაულისა მიგებებისა უფლისა და ხოლო უკუშთუ არა დაემთხვოს ამასვე დღესა წარგზავნა დღესასწაულისა, ითქმის ყოველი განგება დღესასწაულის და წმიდისა. ოხითა მოწამისა ჯა დ — „მოწამემან შენმან უფალო“ — სეკენბერს კ იძიე. იბაკო ჯა ა. გუნდნი ანგელოზთ.—ღვთისა სიყვარულითა საკვრველითა შეკრულმან...“ 439v—441v.

158. „თვესა ფებერვალსა ი, წმიდისა მოწამისა ხარალამპისი. ოხითა ჳჲ დ. — „მოწამემან შენმან უფალო“ — წერილ არს ამასვე თვესა ა. იძიე“ 441 რ.

159. „თვესა ფებერვალსა ია, წმიდისა მღვდელმოწამისა ვლასისი, ოხითა ჳჲჲ დ — „საქმით მიემსგავსე“ — სეკდენბერს გ იძიე. იბაკო ჳჲჲ მ — „სოფლისა შემოქ.“ — საცხებელითა მღვდელთათა...“ 441v — 442 რ.

160. „თვესა ფებერვალსა იბ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა მელეტი დიდისა ანტიოქიის მთავარეპისკოპოსისა. ოხითა ჳჲჲ დ, ჳჲჲ დ სარწმუნოებისად სეკდენბერს ზ იძიე. იბაკო, ჳჲჲ ვ. — სულიერისა მის შორისა...“ 442 რ.

161. „თვესა ფებერვალსა იგ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა მარტინიანესი. ოხითა ჳჲჲ მ. ნაკადულითა მით ცრემლთა შენთათა დაშრიტენ...“ 442 რ.

162. „თვესა ფებერვალსა იდ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ავქსენტისა. ოხითა ჳჲჲ ა — „უღაბნოსა მოქალაქე“ — სეკდენბერს კთ იძიე. იბაკო ჳჲჲ ბ ბბჲთა. — სიწმიდე შეიტკბე შენ ღვთივანბრძნობილო...“ 442 რ.

163. „თვესა ფებერვალსა იე, წმიდისა მოციქულისაჲ ონისიმესი. ოხითა ჳჲჲ გ — „მოციქულო წმიდაო ონისიმე“ — ოკდომბერს ა იძიე. იბაკო, ჳჲჲ დ. განეცხადე. — ვითარცა რაჲ მთიები...“ 442 რ.

164. „თვესა ფებერვალსა ივ, წმიდისა მოწამისა პამფილესი და შისტათანა. ოხითა ჳჲჲ დ — „მოწამემან შენმან, უფალო“ — სეკდენბერს კ იძიე. იბაკო ჳჲჲ დ — რომელი ამაღლი. — სატანჯველთა საშინელთა...“ 442 რ.

165. „თვესა ფებერვალსა იზ, წმიდისა ღიდისა მოწამისა თეოდორე ტირონისა. დასდებელი წმიდისა, მჳტი ვ. ჳჲჲ ბ — მამისაგან შობილსა. — შენ ნიჳად განმამდიდრებელად...“ 442 რ — 444 რ.

166. „თვესა ფებერვალსა იძ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ლეონ რომთა პაპისა. ოხითა ჳჲჲ მ — „მართლმადიდებლობისა წინამძღუარო“ — ოკდონბერს ია იძიე. ცისკრად ორი ვალობაჲ პარაკლიტონისა წმიდისა, იბაკო, ჳჲჲ გ. ქწი ღღს. — საყდარსა ზედა დიდებულო...“ 444 რ.

167. „თვესა ფებერვალსა ით, წმიდისა მოციქულისა არქიპოსი. ოხითა ჳჲჲ გ — „მოციქულო წმიდაო“ — ოკდონბერს ვ იძიე. იბაკო, ჳჲჲ დ. განეცხადე. — ვითარცა რაჲ მთიები...“ 444 რ.

168. „თვესა ფებერვალსა კ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ლეონტი კატანის ეპისკოპოსისა. ოხითა ჳჲჲ დ. კანონად „სარწმუნოებისა“ სეკდენბერს ზ იძიე, იბაკო, ჳჲჲ მ. სოფლისა შემოქ. — ვითარცა რაჲ მნათობი...“ 444 რ — v.

169. „თვესა ფებერვალსა კა, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ტიმოთესი და წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ეესტატი ანტიოქიის ეპისკოპოსისა, ოხითა ჳჲჲ დ — „ღმერთო მამათა ჩუშნთაო“ — ნონებერს კ იძიე, იბაკო ჳჲჲ გ. ქწი ღღს. — ვითარცა რაჲ ვარსკლავი...“ 444 v.

170. „თვესა ფებერვალსა კბ, პოვნა პატიოსანთა ნაწილთა წმიდათა მოწამეთა, რომელნი იყვნეს ევგენიასა. ოხითა ჳჲჲ დ — „მოწამეთა შენთა ო“ — სეკდენბერს კ იძიე, კონდაკი ჳჲჲ მ. სვრლისა შე. — შეურყეველნი იგი სუშტნი...“ 444 v.

171. „თვესა ფებერვალსა კვ, წმიდისა მღვდელმოწამისა პოლიკარპე სურელ ეპისკოპოსისა, ოხითა გმაჲ დ— „საქმით მიემსგავსე მოციქულთა“ — სეკდენბერს გ იძიე. კონდაკი გჲ ა. გუნდნი ანგლზთ. — ნაყოფი სიტყუერი...“ 444 v.

172. „თვესა ფებერვალსა კდ, პირველი და მეორე პოვნა პატიონისისა თავისა წინამორბედისა. უკეთუ არა იყოს მარხვა, მწუხრად იგალობების „ნეტარ არს კაცი“, ა აღსავალი, ორ ღლყმსა ზა დასდებელი მჭი ვ, გჲ ე. გხნნი.—გხნ თვო შუშნიერო...“ 444v — 454r.

173. „თვესა ფებერვალსა კე, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ტარასი კოსტანტინოპოლელ მთავარეპისკოპოსისა, ოხითა კნნდ „სარწმუნოებისად“ სეკდენბერს ზ იძიეთ, იბაკო გჲ გ, ქწი დლს.— მოძღურებითა მართლმადიდებლობისათა...“ 454r.

174. „თვესა ფებერვალსა კვ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა პორფირი დახელ მთავარეპისკოპოსისა, ოხითა კნნდ „სარწმუნოებისა“ — სეკდენბერს ზ იძიე, იბაკო გჲ ბ. ზენათა ძიებ.— მღვდლობისა წესითა...“ 454r.

175. „თვესა ფებერვალსა კზ. ღირსისა მამისა ჩუშნისა და აღმსარებელისა პროკოპი დეკაპოლელისა. ოხითა გჲ მ — „ცრემლთა მდინარითა“ — სეკდენბერს გ იძიე. იბაკო, გჲ დ. განეცხადე. — დღეს მთიებად ღთივ ბრწყინვალედ...“ 454r.

176. „თვესა ფებერვალსა კძ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა და აღმსარებელისა ვასილის, თანა მოლუაწისა წმიდისა პროკოპისა. ოხითა გჲ ა — „უღაბნოსა მოქლაქე“ — სეკდენბერს კთ იძიე. იბაკო, გჲ ბ. ზენათა ძიებ.— ზეკით მოლუაწე...“ 454r—v.

177. „თვესა ფებერვალსა კთ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა კასიანე ჰრომაელისა. რაჟამს აქუნდეს ფებერვალის თვესა დღე კძ, მაშინ განგებაჲ წმიდისა კასიანესი ითქმის სერობიზე“ 454v.

178. „თვესა მარტსა აქუს დღე ლა, დღეთა აქუს ყამი იბ და ღამეთა ყამი იბ. თვესა მარტსა ა, წმიდისა ღირსისა მოწამისა ევდუკიასი. უკუშეთუ იყოს ორმოცი, ითქმის აღდ. ხოლო უკეთუ არა იყოს, ოხითა გჲ მ.—სიწრფოებითა გონებისათა...“ 454v.

179. „თვესა მარტსა, ბ, წმიდისა მღვდელმოწამისა თეოდოტე კვრონელ ეპისკოპოსისა. აღდ ანუ ოხითა, იბაკო, გჲ გ. — ურწმუნობისა ზღვსა...“ 454v.

180. „თვესა მარტსა გ, წმიდათა მოწამეთა ევსტროპი და მოყვასისა მისისა კლეონიკა და ვასილიკოსი. აღდ ანუ ოხითა. თვესა მარტსა დ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ჯერასიმესი, რომელი იყო იორდანელი. იბკო, გჲ დ. რი ამლღდი.—აღეტყინე. შენ ზეცისა სურვილითა...“ 455r.

181. „თვესა მარტსა ე, წმიდისა მოწამისა კონონისა. აღდ, იბკო გჲ გ.—ვითარცა ანგელოზი...“ 455r.

182. „თვესა მარტსა ვ, წმიდათა ორმოცდა ორთა მოწამეთა, რომელი იყუნეს ამორეველნი. აღდ გინა ოხითა, გჲ დ — „მოწამეთა შნთა ო“ — სეკდენბერს კ იძიე. იბაკო, გჲ დ. რომელი ამაღლდი. — ქუწყანასა ზედა ქრისტეს თვს იგნენით...“ 455r.

183. „თვესა მარტსა ზ, წმიდათა მღვდელმოწამეთა ქერსოვნელისა ეპისკოპოსთა ვასილი, ეფრემ, კაპიტონ, ეგგენი და ეთერისი და მისთანათა. ალჲ, იბაკო, ჳჲ ბ. ზენათა ძიე. — ნათლით შემოსილნი აღდგეს დღეს...“ 455r.

184. „თვესა მარტსა ც, ღირსისა მამისა ჩუჴნისა და აღმსარებელისა თეოფილაქტე ნიკომიდელ ეპისკოპოსისა. ალჲ, იბაკო, ჳჲ ბ. ზენათა ძიებით. — ლამპრად ბრწყინვალედ...“ 455r.

185. „თვესა მარტსა თ, წმიდათა ორმეოცთა მოწამეთა სევასტიას ტბასა შინა წამებულთა. მწუხრად ო ღლჲყჲს ზა, წინა უძღვს მარხვანი დღისა ბ გზის, და მოწამეთა და მარხვნისა გ, ითქმის დასდებელი მოწამეთა, მჭი დ, ჳჲ ც. ელემი. — მოითმენდეს ტანჯვასა...“ 455v—460r.

186. „თვესა მარტსა ია, წმიდათა შორის მამისა ჩუჴნისა სოფრონ იერუსალემელ პატრიარქისა. იბაკო, ჳჲ ც. ზჴთა მბ. — საღვთოთა შუროთა...“ 460r.

187. „თვესა მარტსა იბ, ღირსისა მამისა ჩუჴნისა და აღმსარებელისა თეოფანე სიდრიანელისა. ალჲ, იბაკო, ჳჲ ბ. ზენათა ძიებ. — მაღლით მოიღე...“ 460r.

188. „თვესა მარტსა იგ, ნაწილთ ჟომოყვანებაჲ წმიდათა შორის მამისა ჩუჴნისა ნიკიფორე კოსტანტინეპოლელ პატრიარქისა. ალჲ, იბაკო, ჳჲ ა, გუნდნი ანგზთ. — გუნდნი პატრიარქთა...“ 460r—v.

189. „თვესა მარტსა იდ, ღირსისა მამისა ჩუჴნისა ვენედიქტესი. ალჲ, იბაკო, ჳჲ ვ, — მაღლითა ღვთისაჲთა...“ 460v.

190. „თვესა მარტსა იე, წმიდისა მოწამისა ალაპისი და მისთა ექუსთა მოწამეთა. ალჲ“ 460v.

191. „თვესა მარტსა ივ, წმიდათა მოწამეთა საბიანესი და პაპასი. ალჲ, იბაკო, ჳჲ ბ. მტკიცენი. — საღვთოდ აღორძინდი შენ...“ 460v.

192. „თვესა მარტსა იზ, ღირსისა მამისა ჩუჴნისა ალექსი კაცისა. ღვთისაჲ, ოხითა ჳჲ დ. — სათნობათა ზედა...“ 460v.

193. „თვესა მარტსა იძ, წმიდათა შორის მამისა ჩუჴნისა კირილი იშრუსალიმელ მთავარეპისკოპოსისა. ალჲ, იბაკო, ჳჲ ა. — ღთივ სულიერითა ენითა შენითა...“ 460v.

194. „თვესა მარტსა ით, წმიდათა მოწამეთა ხვრისანთე და დათიასი. ალჲ. თვესა მარტსა კ, ღირსთა მამათა, რნი მონასტერსა შინა წმიდისა საბასსა მოისრნეს. იბაკო, ჳჲ ც, ზეშთა მბრძოლის. — ქუშყანასა და გორცთა...“ 460v.

195. „ამასვე დღესა, წმიდათა დიდებულთა მოწამეთა დიდთა მეფეთა, არჩილ და ლუარსაბისი და სადაცა არს ეკლესია ანუ ნაწილი ამისი მდებარე, აღესრულებს დღესასწაული...“ 461r—464v.

196. „თვესა მარტსა კა, ღირსისა მამისა ჩუჴნისა და აღმსარებელისა იაკობ ეპისკოპოსისა. ალჲ“ 464v.

197. „თვესა მარტსა კბ, წმიდისა მღვდელმოწამისა ვასილი მღვდლისა ანკვირის ეკლესიისა. ალჲ, იბაკო, ჳჲ ც. ზეშთა მბრძ. — ცხოვრებაჲ სჯულიერი...“ 464v.

198. „თვესა მარტსა კვ, წმიდათა და ღირსთა მოწამეთა ნიკონისა და ორთა მოწაფეთა მისთა მისთანავე წამებულთა. აღწე“. 464v.
199. „თვესა მარტსა კდ, წინაღღესასწაული ღვთისმშობლის ხარებისა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა ზაქარიასი და წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა არტემი თესლონიკელ ეპისკოპოსისა. მწუხრად ჩუშულებსიანებრ კწნი. ოო ღღყჲს ზედა გერი დღისა ბ გზის და მოწამეთი და მარხვანისა გ, და წინაღღესასწაულისა მჭი დ, ჳჲ დ, მკწნი ა. ორგზის.—დაფარული საიდუმლო...“ 464v—467v.
200. „თვესა მარტსა კე, ხარებაჲ ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩუშნისა ღვთისმშობლისა და მარადის ქალწულისა მარიამისა. —დაიწყების ხუთშაბათითგან გ კვირითგან წმიდასა მარხვისასა და მიიწევის ვიდრე ბრწყინვალეს შვდელის ოთხშაბათამდე და უკეთუ იყოს მარხვა, იწყების მწუხრი თვნიერ კანონისა და თვნიერ მეტანიისა. ოო ღღყჲს ზა აღვიღებთ მკლთა ი და ითქმის მარხვნისა დღისა ბ გზის და მარხვნისა გ და დღესასწაულისა გ. ორი მუჭლი ბ გზის, ჳჲ ვ. ყი სსბჲ.—წინა საუკუნეთა განზრახვისა...“ 468r—472v.
201. „თვესა მარტსა კვ, კრებაჲ მთავარანგელოზისა გაბრიელისა. მწუხრი ითქმის თვნიერ დავითნისა და თვნიერ მეტანიისა. უფალო ღღყჲს ზედა ითქმის მარხვნისა დღისა ბ გზის. თვნიერ მოწამეთა და მარხვნისა გ და დღესასწაულისა გ. ჳჲ დ.—თვესა მეექუსესა...“ 472v—486r.
202. „თვესა მარტსა კზ, წმიდისა დიდისა ჩუშნისა მატრონა თესლონიკელისა. აღილუთა“. 486r.
203. „თვესა მარტსა კტ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ილარიონ ახლისა და ღირსისა სტეფანე საკვრველთმოქმედისა, აღწე“ 486r.
204. „თვესა მარტსა კთ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა მარკოზ არეთუს(!) ეპისკოპოსისა და კვრილე დიაკონისა და სხუათა მათთანა ივლიანეზე მტარვალისა წამებულთა. აღწე 486r.
205. „თვესა მარტსა ლ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა იოანე კიბის აღმწერალისა. უკეთუ შაბათი იყოს ანუ კვირა, ოხითა ჳჲ მ, ცრემლთა მდნ., სკდბრს გ იძი. 486r.
206. „თვესა მარტსა ლა, ღირსისა და საკვრველთმოქმედისა იპატისა დანდარის ეპისკოპოსისა. აღწე 486r—v.
207. „თვესა აპრილსა აქუს დღე ლ, დღეთა აქუს ყამი იგ და ლამეთა ყამი ია. თვესა აპრილსა ა, ღირსისა დედისა ჩუშნისა მარიამ მეგვპტელისა, ოხითა ჳჲ მ—„შენ შორის საკვრველო“—სეკდენბერს ია იძიე იბაკო, ჳჲ დ. რომელი ამაღლ.—ნისლი ცოდვათა...“ 486v.
208. „თვესა აპრილსა ბ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა და საკვრველთმოქმედისა ტიტესი. აღწე, იბაკო, ჳჲ დ. განეცხადე.—მსოფლიონი შფოთნი...“ 486v.
209. „თვესა აპრილსა გ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ნიკიტა აღმსარებელისა, მიდიკის მონასტრის წინამძღურისა. აღწე, იბაკო, ჳჲ ბ, ზენათა ძიების.—ზეცათა ცხოვრებისა გონებაჲ...“ 486v.

210. „თვეს აპრილსა დ, ღირსთა მამათა ჩუწნთა იოსებ მგალობელისა და გიორგი მცირისა. ალ^ა, იბაკო, ჳ^ა დ. რლ^ა ამალღდი. — სინანულისა აღმავსებელი...“ 486v.

211. „თვეს აპრილსა ე, წმიდათა მოწამეთა თეოდოლე და ალათოპო და მისთანათა. ალ^ა“ 486v.

212. „თვეს აპრილსა ვ, წმიდათა შორის მამისა ჩუწნისა ევტუქი კოსტანტინებოლელ მთავარეპისკოპოსისა. ალ^ა, იბ^აკო, ჳ^ა მ. — საღვთოთა ევტუქის სარწმუნოებით...“ 486v — 487r.

213. „თვეს აპრილსა ზ, ღირსისა მამისა ჩუწნისა გიორგი მეღეტინის ეპისკოპოსისა. ალ^ა“ 487r.

214. „თვეს აპრილსა ც, წმიდათა მოციქულთა იროდიონ, აგაბოს, ასიკრიტოს, როფოს, ფილელონ, გრმა და მისთა თანა. ალ^ა. კონდაკი, ჳ^ა მ ბ, ზენათა ძიებ. — გამოსჩნდით თქუწ მოწაფედ...“ 487r.

215. „თვეს აპრილსა თ, წმიდისა მოწამისა ევტუქისი. ალ^ა“ 487r.

216. თვეს აპრილსა ი, წმიდათა მოწამეთა ტერენტიისი, პომპიოსი და მისთანათა. ალ^ა, იბ^აკო, ჳ^ა მ, მეოხებითა. — მოწამეთა პატიოსანი...“ 487r.

217. „თვეს აპრილსა ია, წმიდისა მღდელმოწამისა ანტიპა პერლამა ასის ეპისკოპოსისა. ოხითა. ჳ^ა დ. — საქმით მიემსგავსე...“ 487r.

218. „თვეს აპრილსა იბ, ღირსისა მამისა ჩუწნისა და აღმსარებელისა ვასილი პარისის ეპისკოპოსისა. — იბაკო, ჳ^ა მ, ზენათა ძიებ. — საღვთოთა ნათლითა...“ 487r.

219. „თვეს აპრილსა იგ, წმიდისა მღდელმოწამისა არტემონისი“ 487r.

220. „თვეს აპრილსა იდ, წმიდათა შორის მამისა ჩუწნისა და აღმსარებელისა მარტიანე ჰრომთა პაპისა“ 487r.

221. „თვეს აპრილსა იე, წმიდათა მოციქულთა არისტარხოს, პუდი და ტროფიმესი. ალ^ა, იბ^აკო, ჳ^ა დ. — განეცხადე. — გამოჩნდა მოციქულთა პატიოსანი...“

„ამასვე დღესა წმიდისა მოწამისა სუქიასი და მისთანათათა ქართველთა“ 487r.

222. „თვეს აპრილსა ივ, წმიდათა მოწამეთა ალბანისი, იონისი და ქიონისი. ალ^ა, იბ^აკო, ჳ^ა დ. — იქმენ შენ მტკიცე...“ 487r—v.

223. „თვეს აპრილსა იზ, ღირსისა მამისა ჩუწნისა სუმეონ სპარსისა და ღირსისა აკაკი მეღეტინელ ეპისკოპოსისა“ 487v.

224. „თვეს აპრილსა იძ, ღირსისა მამისა ჩუწნისა იოანესი, მოწაფისა წმიდისა გრიგორი დეკაპოლელისა. ალ^ა, იბაკო, ჳ^ა მ დ. რომელი ამალღდი. — ცხოვრებაჲ შენი...“ 487v.

225. „თვეს აპრილსა ით, ღირსისა მამისა ჩუწნისა იოანე ძველისა ლავრისა“ 487v.

226. „თვესა აპრილსა კ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა თეოდორე ტრიქიანელისა, კონდაკი ჳა დ, განეცხადე. — გამოხჩნდი ყოვლად საკვრველად ...“ 487v.

227. „თვესა აპრილსა კა, წმიდისა მღვდელთმოწამისა იანვარისი და მოყვასთა მისთა და წმიდისა მღვდელთმოწამისა თეოდორე პერგელისა, კონდაკი ჳმა გ.—სამადლოთა საცხებელითა...“ 487v.

228. „თვესა აპრილსა კბ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა თეოდორე სიკიოტელისა. ოხითა ჳმა ბ.—საცნაურ იყავ ტყვეობისაგან...“ 487v.

229. „თვესა აპრილსა კგ, წმიდისა დიდებულისა დიდისა მოწამისა და ძლევაშემოსილისა და საკვრველთმოქმედისა გიორგისი. უკეთუ ეკლესია იყოს, ანუ ინებოს უპირატესმან, ჰყოფს ღამის თევასა. მცირეს მწუხრზე—უფალო ღწყასზე დასდებელი, ჳმა ა, ზეცისა გწწეს. ა ორგზის. — ქებაჲ ქებაჲთა შეესწიროთ...“ 488r—495r.

230. „თვესა აპრილსა კდ, წმიდისა მოწამისა საბა სტრატილატისა, ოხითა ჳმა დ — „მოწამემან შენმან უფალო“ — სვედნებერს ბ იძიე, ანუ ესე ჳა ე. — ქუშყნისა მგედრობისა...“ 495r.

231. „თვესა აპრილსა კე, წმიდისა მოციქულისა და მახარებლისა მარკოზისა. უფალო ღაღადყავსზე დასდებელი ღღესასწაულისა გ და წმიდისა გ, ჳა ა. ზეცისა გწწესებ. — სადუმლოთა მწერალსა...“ 495r—497v.

232. „თვესა აპრილსა კვ, წმიდისა მღვდელთმოწამისა ვასილი ამასიის ეპისკოპოსისა. იბაკო წმიდისა, ჳმა დ. განეცხადე. — ქუშყანისა ამის მეფისა ბრძანებასა...“ 497v.

233. „თვესა აპრილსა კზ, წმიდისა მღვდელთმოწამისა სიმეონისა, რომელი იყო ნათესავი უფლისაჲ. ოხითა ჳმა ა.—ნათესავად ქრისტესა, მღვდელთმთავარო...“ 497v.

234. „თვესა აპრილსა კც, წმიდათა მოციქულთა იასონ და სოსიპატროსი და წმიდათა მოწამეთა მაქსიმე და კვინტიალენესი. იბაკო მოციქულთა, ჳა დ. განეცხადე. — გამოხჩნდით, ვითარცა ვარსკულავენი ...“ 497v.

235. „თვესა აპრილსა კთ, წმიდათა ცხრათა მოწამეთა კვიზიკელთა და ღირსისა მემონა საკვრველთმოქმედისა. იბაკო ჳმა ბ. ზენათა ძიებითა.—მტკიცენი და ყოვლად ბრწყინვალენი...“ 497v.

236. „თვესა აპრილსა ლ, წმიდისა მოციქულისა იაკობისა, ძმისა წმიდისა იოანე ღვთისმეტყუელისა. უფალო ღწყასზე დასდებელი ღღესასწაულისა გ და მოციქულისა გ, ჳმა დ, მგწნი. — კალმითა მით მადლისათა...“ 497v—499v.

237. „თვესა მაისსა აქეს ღღე ლა, ღღეთა აქეს ყამი იდ და ღამეთა ყამი ი. თვესა მაისსა ა, წმიდისა წინასწარმეტყუელისა ერემიასი, ოხითა ჳმა ბ. წინასწარმეტყუელისა შორისა იერემიასსა, სვედნებერს დ იძიე. იბაკო ჳმა გ. ქწი ღღს.—განწმედილ იქმენ სულითა...“ 500r.

238. „თვესა მაისსა ბ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა დიდისა ათანასესი, ალექსანდრიის პატრიარქისა. უფალო ღწყას ზედა დასდებელი, ჳა დ. რწყს მწყლე.—უკდავებისა სეგნაო ბრძენო...“ 500r—502v.

239. „თვესა მაისსა გ, წმიდათა მოწამეთა ტიმოთესი და მავრასი. ოხითა ჯ^ა დ — „მოწამეთა შენთაო“ — სეკდენბერს კ-იძიე. იბაკოა ჯ^ა დ. რ^ი ამალლი. — მრავალ სახენი წყლულებანი...“ 502v.

240. „თვესა მაისსა დ, წმიდისა ღირსისა მოწამისა პელაგიასი. ოხითა ჯ^{მა} დ — „ტარიგი შენი, იესუ, პელაგია“ — სეკდენბერს ივ იძიე. იბაკოა ჯ^ა გ. ქ^{წი} დღ^ს. — საწუთო ესე უკულებელს ჰყავ...“ 502v.

241. „თვესა მაისსა ე, წმიდისა დიდებულისა მოწამისა ირინასი. ოხითა ჯ^ა დ — „ტარიგი შენი იესუ“ — სეკდენბერს ივ იძიე. იბაკოა ჯ^ა ბ. განეცხადე. — ქრისტეს ტრფიალებითა...“ 502v.

242. „თვესა მაისსა ვ, წმიდისა და მართლისა იობ მრავლად ვნებულისა. ოხითა ჯ^{მა} ა. — სიმდიდრესა რ^ა იობისასა ხედვიდა...“ 502v—503r.

243. „თვესა მაისსა ზ, მოვსენება ზეკით მოვსენებულისა პატოხნისა ჯუარისაა ქალაქსა შინა იმრუსალემსა. წმიდისაგან თხემისა ადგილით განვრცომილი იყო იგი ვარსკულავის სახედ, ვიდრე წმიდისა მთადმდე ზეთისხილისა, უამსა გ დღისასა კოსტანტინის ზე მეფისა, ძისა დიდისა კოსტანტინისა და წმიდისა მოწამისა აკაკისა. უფალო ღ^{ეს}სზე დასდებელი ჯუარისაა, მ^{ვი} გ, ჯ^ა დ, რ^{ეს} მ^წყლე. — დღეს იხარებს მორწმუნეთა საღეთოა კრებული...“ 503r—504v.

„ამასვე დღესა, ღირსისა მამისა ჩუშნისა იოანე ზედაძეღელისა, ქართველთა განმანათლებელისა. აღესრულების დღესასწაული ამისი, საცა მდებარე არს ნაწილი ამისი ანუ ეკლესია ამისი. მწუხრად — „ნეტარ არს კაცი“, ა აღსავალი, უფალო ღ^{ეს}სზე დასდებელი ჯ^ა დ, მ^წწნი. — მოლით დღეს მორწმუნენო...“ 504v—507r.

244. „თვესა მაისსა ც, წმიდისა და ყოვლად ქებულისა მოციქულისა და მახარებელისა მკერდს მიყრდნობილისა სიყუარულისა ქალწულისა იოანე დვთისმეტყუელისა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა დიდისა არსენისი. მცირეს მწუხრზედან დასდებელი მოციქულისა. მ^{ვი} დ, ჯ^ა ბ. მამისაგან შ. — მოლით. ერნო, სიხარულით...“ 507r—514v.

245. „თვესა მაისსა თ, წმიდისა წინასწარმეტყუელისა და წმიდისა მოწამისა ქრისტეფორესი. ოხითა ჯ^ა ბ — „წინასწარმეტყუელისა შენისა“ — სეკდენბერს დ იძიე. მოწამისა ოხითა ჯ^ა დ. — სამოსლითა სისხლთა მიერ შენთა...“ 514v—518v.

246. „თვესა მაისსა ი, წმიდისა მოციქულისა სკმიონ მოშურნისა. მწუხრად ჩუშულებისაებრ კანონი. უფალო ღ^{ეს}სზე დასდებელი დღესასწაულისა ვ და მოციქულისა ვ, ჯ^ა დ. მოგიცემიეს. — სიმეონ დმერთმემოსილო...“ 518v—520r.

247. „თვესა მაისსა ია, განახლება კოსტანტინეპოლისა და წმიდისა მღვდელმოწამისა მუქისა. ოხითა ჯ^ა დ — „საქმით მძემსავავსე მოციქულთა“ — სეკდენბერს გ იძიე.

ამასვე დღესა, მიცვალება ღირსისა მამისა ჩუშნისა ქართველთ მნათობისა შიოსი. აღესრულების დღესასწაული ამისი და საცა მდებარე არს ნაწილი ამისი, გინა ეკლესია ამისი. მწუხრად ვფსალმუნებთ „ნეტარ არს კაცსა“, ა. აღსავალსა. უფალო ღ^{ეს}სზე ითქმის დასდებელი დღესასწაულისა ვ

და წმიდისა შიოსი ე. ჯ. ბ. მამისაგან შობილ:— ვითარცა აბრაჰამ მამათ-
მთავარმან...“ 520r—525r.

248. „თვესა მისსა იბ, წმიდათა შორის მამათა ჩუწნთა ეპიფანე
კვპრელ ეპისკოპოსისა და გერმანე კოსტანტინეპოლელ პატ-
რიარქისა. ოხითა ჯ. დ.—„ღმერთო მამათა ჩუწნთაო“—ნოენბერს კიდიე. იბაკო
ჯ. დ.—რომელი ამალღი მღღელთმთავართა საკვრველთა...“ 525r.

249. „თვესა მისსა იგ, წმიდისა მოწამისა ღვლიკერისი. ოხითა ჯ. დ.
—„ტარიგი შენი იესუ“—სეკდენბერს იგ კიდიე. კონდაკი, ჯ. გ. ქწი ღღს.—
ქწი ღღს მობელი მარია მ...“ 525r.

„ამასვე ღღესა, მიცვალეზა ღღრისსა მამისა ჩუწნისა ეფთჳმი
ათონელისა, მთარგმნელისა. აღესრულების ღღესასწაული ამისი, საცა
მღებარე არს ნაწილი ამისი, გინა ეკლესია ამისი. მწუხრად ვფსალმუნებთ „ნე-
ტარ არს კაცი“, ა აღსავალი. უფალო ღღესსზე ითქმის დასდებელი ღღესასწაუ-
ლისა გ და წმიდისა დ, ჯ. ც, პირველი ბ გზის. ზ სასწაული. — მამო წმიდაო
ეფთჳმი, ...“ 525r—527v.

250. „თვესა მისსა იდ, წმიდისა მოწამისა ისიდორესი, რომელი
იყო ჭალაკით ქიონითა. ოხითა ჯ. დ. მოწამემან შენმან, უფალო ისიდო-
რე...“ 527v.

251. „თვესა მისსა იე, ღღრისსა მამისა ჩუწნისა დიდისა პახუმისა.
დასდებელი ღღესასწაულისა გ და ღღრისსა გ, ჯ. ვ. ყოველი სასოება. —ყოვე-
ლავე სურვილი შენი ღღრთისა მამართ...“ 528r—529v.

252. „თვესა მისსა ივ, ღღრისსა მამისა ჩუწნისა თეოდორე განმწმე-
დელისა, მოწაფისა ღღრისსა დიდისა პახუმისა. ოხითა ჯ. ა — „უღაბ-
ნოსა მოქალაქე“—სეკდენბერს კიდიე. იბაკო ჯ. ბ. ზენათა ძიებითა. — სახლსა
შინა ღღრთისა...“ 529v.

253. „თვესა მისსა იზ, წმიდისა მოციქულისა ანდრონიკესი და
მისთანათა. ამ ღღრთგან იწყების მარხვა წმიდათა მოციქულთა. რაჟამს კლი-
ტე პახალი იყოს, ოხითა ჯ. გ — „მოციქულო წმიდაო“—ოკდონბერს ლა კიდიე.
იბაკო ჯ. ბ. ზენათა ძიებ. — ვარსკლავად ყოვლად ბრწყინვალედ...“ 529v.

254. „თვესა მისსა იძ, წმიდისა მოწამისა თეოდოტესი, რომელი იყო
ანკვრიით და წმიდისა მოწამისა პეტრესი, დიონოსი და მისთანათა
და წმიდათა შვიდთა ქალწულთა. იბაკო ჯ. ბ. ზენათა ძიებ. — ღღაწლი კეთილი
მოიღუაწე...“ 529v—530r.

„ამასვე ღღესა, წმიდათა მოწამეთა ორთა ძმათა და-
ვით და ტარიჭინისი. აღესრულების ღღესასწაული ამათი, საცა მღებარე
არს ნაწილი ამათი, გინა ეკლესია ამათი. მწუხრად ჩუწლებსებრ კანონი. უფა-
ლო ღღესსზე დასდებელი ღღესასწაულისა გ და მოწამეთა გ, ჯ. დ. მგწნი. —
სომხითისა სანაგებთა...“ 530r—531v.

255. „თვესა მისსა ით, წმიდისა მღღელმოწამისა პატრიკი პრუ-
სის ეპისკოპოსისა და მოყვასთა მისთა. აღ. ჯ.“ 531v.

256. „თვესა მისსა ი, წმიდისა მოწამისა თალალესი. ოხითა ჯ. დ.
დ — „მოწამემან შენმან უფალო“—სეკდენბერს ბ კიდიე“ 531v.

257. „თვესა მათსა კა, წმიდათა დიდთა მეფეთა და მოციქულთა სწორთა კოსტანტინე და ელენესი. მწუხრად ჩუშულებსაებრ ფსნი იგალობების „ნეტარ არს კაცი“ ა აღსავალი. უფალო ღლყს ზედა დასდებელი დღესასწაულისა გ და წმიდათა ე, ჯა დ. მოგიცემის.—მოეც მეფესა ჩუშნსა...“ 531v—535v.

258. „თვესა მათსა კბ, წმიდისა მოწამისა ვასილიკოსი. აღჯ ანუ ოხითა იბაკო ჯა ც. ზეშთა მბრძოლისა ჩ.—ვნებითა შენითა...“ 535v.

259. „თვესა მათსა კგ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა და აღმსარებელისა მიქაელ სვინადელ ეპისკოპოსისა. იბაკო ჯა ც. სოფლისა შემქმ.—ვითარცა მღდელთმთავარი...“ 535v.

„ამასვე დღესა, ღირსისა დედისა ჩუშნისა მოციქულთა სწორისა ნინასი. ამას დღესასწაულსა ვდღესასწაულობთ ქართველნი განათლებისა ჩუშნისასა. აღესრულების დღესასწაული ამისი, საცა მდებარე არს ნაწილი ამისი, ვინა ეკლესია ამისი. ამისი განგებაჲ ცისკრისა და მწუხრისა ყოველივე იანვარს იდ იძიე. ოხითა ჯა ც.—აღმოსავლმან მზისა სიმართლისამან...“ 535v—536r.

260. „თვესა მათსა კდ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა სკემონისი, რომელი იყო საკვრველსა მთასა შინა. დასდებელი წმიდისა, მუწლი ვ, ჯა ც. ზ, სასწაული.—ხატად დაწერილად გაქუნდა შენ...“ 536r—538v.

261. „თვესა მათსა კე, მესამე პოვნა პატიონისა თავისა პატიონისა და დადიებულისა წინასწარმეტყულისა წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა იოანესი. მწუხრად ჩუშულებსაებრ ფსალმუნი იგალობების „ნეტარ არს კაცი“, ა აღსავალი. უფალო ღლყსზე დასდებელი დღესასწაულისა გ და წინამორბედისა ე. ხოლო უტყუთუ იყოს მარხვა, მჭი ვ, ჯა ც, ჰოჲ სასწაული.—ჰოჲ, დიდებულო იოანე...“ 539r—544r.

262. „თვესა მათსა კვ, წმიდისა მოციქულისა კარპოსი, ერთისა სამეოცდაათთავანისა. ოხითა ჯა გ. მოციქულო წმიდაჲ, ოკდონბერს ა იძიე. იბაკო, ჯა დ, განეცხადე.—ვარსკვლავსა ყოვლად ბრწყინვალესა...“ 544r.

263. „თვესა მათსა კზ, წმიდისა მღდელთმოწამისა თერაპონისა. აღჯ ანუ ოხითა ჯა დ — „სქმით მიემგვსე მოციქულთა“ — სეკდენბერს გ იძიე“ 544r.

264. „თვესა მათსა კც, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ნიკიტა ხალკიდონისა ეპისკოპოსისა. აღჯ ანუ ოხითა ჯა დ, კანონად სარწმუნოებისა სეკდენბერს ზ იძიე. იბაკო ჯა ც. ზეშთა მბრძ.—სიწმიდითა მით საქმეთა...“ 544r.

265. „თვესა მათსა კთ, წმიდისა ღირსისა მოწამისა თეოდოსისა ქალწულისა, აღჯ, ანუ ოხითა ჯა დ. — სათნობასა ღვთივ შეწყყნარებულსა...“ 544r—v.

266. „თვესა მათსა ლ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ისაკისი, დაღმატისი მონასტრისა. აღჯ ანუ ოხითა ჯა ც—„შენ შორის მამაო“—ოკდონბერს ა იძიე. იბაკო ჯა ც. სოფლისა შემოქმედისა.—ვითარცა სათნომან უფლისამან...“ 544v.

267. „თვესა მათსა ლა, წმიდისა მოციქულისა ერმისი და წმიდისა მოწამისა ერმისავე. აღჯ ანუ ოხითა, ჯა დ — „მოწამემან შენმან უფალო“ — სეკდენბერს ზ იძიე. იბაკო ჯა გ.—რომელმან ქრისტესთს...“ 544v.

268. „თვესა ივნისსა აქეს დღე ლ, დღეთა აქეს ჟამი იე და ღამეთა ჟამი თ. თვესა ივნისსა პ, წმიდისა მოწამისა იუსტინე ფილოსოფოსისა და.

მეორისა მოწამისა იუსტინასვე და მოყვასთა მისთა. აღ^დ, გინა ოხითა ჯ^დ დ — „მოწამემან შენმან უფალო“ — სეკდენბერს კ იძიე, იბაკო, ჯ^დ ბ. — სამღთოთა მათ და ბრძენთა...“ 545r.

269. „თვესა ივნისსა ბ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ნიკიფორე კოსტანტინე ქალაქისა პატრიაქისა და აღმსარებელისა. ოხითა ჯ^დ დ, კანონად სარწმუნოებისა სეკდენბერს ბ იძიე, იბაკო ჯ^დ დ. განეცხადე. — ზეცით მოილე ღმრთისაჲ მიერ...“ 545r.

270. „თვესა ივნისსა გ, წმიდისა მოწამისა ლუკიანესი და მისთანათა. აღ^დ ანუ ოხითა, ჯ^დ დ — „მოწამემან შენმან უფალო“ — სეკდენბერს ბ იძიე“, 545r.

271. „თვესა ივნისსა დ, წმიდათა შორის მამისა ჩვენისა მიტროფანე კოსტანტინეპოლელ პატრიაქისა, ოხითა ჯ^დ დ, კანონად სარწმუნოებისად სეკდენბერს ბ იძიე. იბაკო ჯ^დ დ. განეცხადე. — სიყრმითგან გამოჩნდი პათოსანი...“ 545r.

272. „თვესა ივნისსა ე, წმიდისა მღვდელმოწამისა დორეთე ტვრელ ეპისკოპოსისა. აღ^დ ანუ ოხითა „საქმით მიემსგავსე“ — სეკდენბერს გ იძიე. იბაკო ჯ^დ ე. — სათნოებითა და საღვთოთა მოძრაობითა...“ 545r—v.

273. „თვესა ივნისსა ვ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ბესარიონ საკვრეველ თმოქმედისა და ღირსისა ილარიონ ახლისა, დაღმატის მონასტრისა. აღ^დ ანუ ოხითა ჯ^დ დ — „ღო მმ^{თა} ჩნ^{თაო}“ — ნოენბერს კ იძიე. იბაკო ჯ^დ ბ. მტკიცენი. — ძალთა ზეცისათა...“ 545v.

274. „თვესა ივნისსა ზ, წმიდისა მღვდელმოწამისა თეოდოტესი, ანკვირის ეპისკოპოსისა. აღ^დ ანუ ოხითა. — საქმით მიემსგავსე მოციქულთა...“ 545 v.

275. „თვესა ივნისსა ც, წმიდისა დიდისა მოწამისა თეოდორე სტრატელატისა. უფალო ღლ^{ყს} ზა დასდებელი, მ^{ჭი} ვ, ჯ^დ ბ. მამისაგან შობილი. — მოღით დღეს მარტვლთ მოყუარენო...“ 545v—547v.

276. „თვესა ივნისსა თ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა კირილე ალექსანდრიის მთავარეპისკოპოსისა. დასდებელი მუჭლი ვ, ჯ^დ დ მ^{ჭნ}ნი. — ქრისტეს ეკლესიისაგან განოტენ...“ 547v—549r.

277. „თვესა ივნისსა ი, წმიდისა მღვდელმოწამისა ტიმოთესი, პრუსის ეპისკოპოსისა. აღ^დ ანუ ოხითა, ჯ^დ დ — „საქმით მიემსგავსე მოციქულთა“ — სეკდენბერს გ. იძიე“ 549r.

278. „თვესა ივლისსა(1) ია, წმიდათა მოციქულთა ვართლომე და ბარნაბასი. მწუხრად ჩუშულებისაებრ კანონნი უფალო ღლ^{ყს} ზა, დასდებელი მ^{ჭი} ვ. ვართლომესი გ, ჯ^დ დ. მ^{ჭნ}ნი. — ბადითა მოძღურებისათა...“ 549v—553r.

279. „თვესა ივნისსა იბ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ონოფრესი და ღირსისა მამისა ჩუშნისა პეტრე ათონელისა. უფალო ღლ^{ყს} ზედა დასდებელი ონოფრესი ჯ^დ ც, ჰ, სასწაული. — ღირსო მამაო ონოფრი, შფოთთაგან სოფლისათა განაშორე თავი შენი...“ 553r — 555r.

280. „თვესა ივნისსა იგ, წმიდისა მოწამისა აკვლინასი და წმიდისა მოწამისა ტრიფილე ლევკიისა, კვიპრის ეპისკოპოსისა. ოხითა მო-

წამისა ჯა დ — „ტარიგი შენი იჯ“ — სეკდენბერს ვ იძიე. დბა წისა, ჯა დ, კონდა სარწმუნოებისა სეკდენბერს ბ იძიე. კონდაკი ჯა ე. ზეშთა ბრძოლ. — ცხორებისა: აღრჩევითა...“ 555r—v.

281. „თვესა ივნისსა იდ, წმიდისა წინასწარმეტყულისა ელისესი და წმიდათა შორის მამისა ჩუწნისა მე თოდი კოსტანტინე პატრიარქისა. ოხითა ჯა დ. — ჯორკითა ანგელოზმან...“ 555v.

282. „თვესა ივნისსა იე, წმიდისა წინასწარმეტყულისა ამოსისი. აღა ანუ ოხითა ჯა ბ — „წინასწარმეტყულისა შენისა“ — სეკდენბერს დ იძიე. კონდაკი ჯა დ. განეცხადე. — განწმედილ იქმენ სულითა...“ 555v.

283. „თვესა ივნისსა ივ, წმიდისა და საკრველთმოქმედისა ტუხონამათენ ტელისა. ოხითა ჯა ა — „უდაბნოსა მოქლაქე“ — სეკდენბერს კო იძიე. კონდაკი ჯა გ. ქწი დღს. — ლეთივსულიერად ეგენ შენ...“ 555v.

284. „თვესა ივნისსა იზ, წმიდათა მოწამეთა მანოელ, საბაელ და ისმაელისა. ოხითა ჯა დ. „მოწამენ შენმან ო“ — სეკდენბერს კ იძიე. კონდაკი ჯა დ. — სარწმუნოებითა ქრისტესითა...“ 555v—556r.

285. „თვესა ივნისსა იძ, წმიდისა მოწამისა ლეონტისა. ოხითა ჯა დ, „მოწამენ შენმან ო“ — სეკდენბერს ბ იძიე. კონდაკი ჯა გ. ქწი დღს. — ბოროტსა მას მანქანებასა...“ 556r.

286. „თვესა ივნისსა ით, წმიდისა მოციქულისა იუდა, ძმისა უფლისაჲ. მწუხრად ჩუწულებისაებრ კანონი. უფალო ღეს ზა დასდებელი, მუჭლი ვ, ჯა ა, წნო მარტულნო. — იუდა ქებულო, შენთა მათ სიტყუათა ემაჲ...“ 556r—559r.

287. „თვესა ივნისსა კ, წმიდისა მღვდელმოწამისა მე თოდი პატარონელ ეპისკოპოსისა. აღა ანუ ოხითა ჯა ა. — სისხლი შენი...“ 559r.

288. „თვესა ივნისსა კა, წმიდისა მოწამისა ივლიანე ტარსელისა. ოხითა ჯა დ — „მოწამენ შენმან უფალო“ — სეკდენბერს ბ იძიე. კონდაკი ჯა ბ. მეოხებითა. — კეთილმსახურებისა უძლეველი მკვდარი...“ 559r.

289. „თვესა ივნისსა კბ, წმიდისა მღვდელმოწამისა ევსევვი სამუსატელ ეპისკოპოსისა. აღა ანუ ოხითა ჯა დ — „საქმით მიემსგავსე მოციქულთა“ — სეკდენბერს გ იძიე. კონდაკი ჯა დ. განეცხადე. — მღვდელთმოძღურებასა. შინა...“ 559r.

290. „თვესა ივნისსა კგ, წმიდისა მოწამისა აღრიპინასი. ოხითა ჯა დ — „ტარიგი შენი იესო“ — სეკდენბერს ივ იძიე. კონდაკი ჯა დ. განეცხადე. — ბრწყინვალეთა მათ ლუაწლთა...“ 559r.

291. „თვესა ივნისსა კდ, შობაჲ პატრონისა და დიდებულისა წინასწარმეტყულისა წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა იოანესი. მცირეს მწუხრს ზედა დასდებელი მუჭლი დ, ჯა დ. რეს მწყლე. — ბერწისაგან იშვა ღღეს წინამორბედი...“ 559v—566r.

292. „თვესა ივნისსა კე, წმიდისა ღირსისა მოწამისა თებრონიასი. ოხითა წინამორბედისა. დბა წისა, ჯა ივივე — „ტარიგი შენი იჯ“ — სეკდენბერს ივ იძიე. აწა ღისმშობლისა ანუ ჯვარ-ღვთისმშობლისა. კონდაკი წმიდისა, ჯა ვ. სასო. — სიძეო ჩემო ქრისტე...“ 566r.

293. „თვესა ივნისსა კვ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა დავითისა, რომელი იყო თესალონიკელი. ოხითა ჴა მ— „შენ შორის მამაო“ — ოკლონბერსა იძიე. კონდაკი ჴა ა — გუნდნი ანგელოზთანი. — ვითარცა რად სათნოებდათა...“ 566r.

294. „თვესა ივნისსა კვ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა სამფსონ უცხოთ-შემწყენარებელისა. ოხითა ჴა მ— „მოთმინებითა შენითა მოიგე“ — ნოენბერს იბ იძიე. კონდაკი ჴა მ. სოფლისა შემ. — ვითარცა მკურნალსა...“ 566r.

„ამასვე დღესა, მიცვალებად ღირსისა მამისა ჩუშნისა გიორგი ათონელისა. აღესრულების დღესასწაული ამისი, საცა მდებარე არს ნაწილი ამისი, გინა ეკლესია ამისი. მწუხრად ვგალობთ პირველსა დიდებასა, „ნეტარ არს კაცისასა“. უფალო ღწყეს ზედა, მჭი მ, ჴა დ. მკნნი. — აღვახუნეთ დღეს, მორწმუნენო...“ 566r—570r.

295. „თვესა ივნისსა კმ, ნაწილთ აღმოყვანებად წმიდათა და საკრველთ მოქმედთა უვეცხოთა კაროს და იოანესი. უფალო ღწყას ზედა დასდებელი მჭი ვ, ჴა დ. მკნნი. — ორთა მკნეთა მოწამეთა...“ 570v—572r.

296. „თვესა ივნისსა კო, წმიდათა დიდებულთა და ქებულთა და თავთა მოციქულთა პეტრესი და პავლესი. ვყოფთ ღამისთევასა მცირეს მწუხრს ზედა. უფალო ღწყას ზედა. დასდებელი მჭა დ, ჴა დ. მოგიცემიეს. — მოსკენ სიქადულად დღეს...“ 572v—579r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „გალობად მოციქულთა პეტრესი, თქმული იოანე დამასკელისა, ჴა დ“ (575v); „მეორე გალობად მოციქულთა პავლესი, თქმული მისივე, ჴა მ“ (575v—576r).

297. „თვესა ივნისსა ლ, კრებად წმიდათა დიდებულთა და ყოვლად ქებულთა მოციქულთა ათორმეტთა. უფალო ღწყსზე დასდებელი, მჭი ვ. პეტრესი და პავლესი გ, ჴმა ბ. ეპა ვკრვანო ქებისანო. გუშინდელი სხუად დასდებელი ათორმეტთა მოციქულთა. ჴა დ. მკნენონი. — ვითარცა თუალით მხილველთა...“ 579r—582v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „მეორე გალობად ათორმეტთა, თქმულთა თეოფანესი“ (579v).

298. „თვესა ივლისსა აქეს დღე ლა, დღეთა აქეს ჟამი იდ და ღამეთა ჟამი ი. თვესა ივლისსა ა, წმიდათა და საკრველთ მოქმედთა უვეცხოთა კოზმან და დამიანესი, ჰრომს შინა წამებულთა. მწუხრად ჩუშულებისაებრ კანონი. უფალო ღწყას ზედა დასდებელი, წთი მჭი ვ, ჴა ა. შნ სიტყა. — სულიერთა საღმობათა...“ 583r—586v.

299. „თვესა ივლისსა ბ, დადებად პატიოსნისა სამოსლისა ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩუშნისა ღვთისმშობლისა ვლაქერნას. მწუხრად ჩუშულებისაებრ კანონი. უფალო ღწყას ჴა დასდებელი, მუტლი ვ. ჴა დ. მოგიცემიეს. — მოეცქალაქსა შენსა...“ 586v—590r.

300. „თვესა ივლისსა გ, წმიდისა მოწამისა იაკინთესი. ოხითა ჴა დ. — „მოწამემან შენმან უფალო“ — სეკლენბერს ბ იძიე. კონდაკი ჴა ვ. — ზედ ცხოვრებისა სულსა შორის თჳსსა...“ 590r.

301. „თვესა ივლისსა დ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ანდრეა კრიტელისა, ერუსალემელ მთავარეპისკოპოსისა და ღირსისა მართასი, დედისა ღვთისა სკამეონ საკვრველ თმოქმედისა. ოხითა წმიდისა ჯა დ, კანონად სარწმუნოებისა სეკდენბერს ბ იძიე და წმიდისა მართასი ჯა ე — „შენ შორის საკვრველო დედაო“ — სეკდენბერს ია იძიე. კონდაკი მართასი ჯა დ. გნეცხდა. — სიყრმიტგან ბრწყინვალე...“ 590r.

302. „თვესა ივლისსა ე, ღირსისა მამისა ჩვენისა ათანასე ათონელიისა, ოხითა ჯა გ. — რომელმან ჯორცთა შინა ცხორებითა...“ 590r.

303. „თვესა ივლისსა ვ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა დიდისა სისოსი. ოხითა ჯა ა — „უღაბნოსა მოქალაქე“ — სეკდენბერს კთ იძიე. კონდაკი ჯა დ. განეცხადა. — გამოსჩნდი შენ მოლუაწებითა...“ 590r—v.

304. „თვესა ივლისსა ზ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა თომა მალელისა და აკაკი, რომელი იყო მორჩილი. ოხითა ჯა დ — „ღმერთო მამათა ჩუშნათა“ — ნონებერს კ იძიე. კონდაკი აკაკისა, ჯა ბ. ზენათა ძიებ. — სოფელი ესე დაუტევე...“ 590v.

305. „თვესა ივლისსა ც, წმიდისა დიდისა მოწამისა პროკოპისა. უფალო ღრესზე დასდებელი მჭი ვ, ჯამა დ. მჯნნი. — ქრისტეს მჭფისა მიერ...“ 590v—593r.

306. „თვესა ივლისსა თ, წმიდისა მღვდელმოწამისა ბაგრატ ტავრომენელთა ეპისკოპოსისა. ოხითა ჯა დ — „საქმით მიემგავესე“ — სეკდენბერს გ იძიე. კონდაკი ჯა დ. განეცხადე. — მნათობად ღთვებრწყინვალედ...“ 593r—v.

307. „თვესა ივლისსა ია, წმიდისა მოწამისა და ყოვლად ქებულისა ევეფემიასი, მამათა განწესების შემწყნარებელისა. — უფალო ღრესზე, დასდებელი ევეფემიასი, მჭი ვ, ჯა ბ. მამისაგან შბლ. — სობრძნესა ღრსსა მიემგავესე...“ 593v—596r.

308. „თვესა ივლისსა იბ, წმიდათა მოწამეთა პროკლე და ილარიონისა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა მიხაელ მალინელისა. ოხითა ჯა ც — „შენ შორის საკვრველო მამაო“ — ოკდონბერს ა იძიე. კონდაკი მოწამეთა, ჯა დ, რომელი ამაღლდი. — მსგავსად ვარსკვლავისა...“ 596r.

309. „თვესა ივლისსა იგ, კრებამ წმიდისა მთავარანგელოზის გაბრიელისა. უფალო ღრესზე დასდებელი მთავარანგელოზისა. მჭი ვ, ჯა დ. მოგიცემიეს. — პირველ საუკუნეთა დამბადებელმან...“ 596r — 598r.

310. „თვესა ივლისსა იდ, წმიდისა მოციქულისა აკვლასი. ოხითა ჯა გ — „მოციქულო წმიდაო“ — ოკდომბერს ა იძიე. კონდაკი ჯა დ. — ვითარცა რაამზე, დიდო, მოგიგო შენ ეკლესიამან...“ 598r.

311. „თვესა ივლისსა იე, წმიდათა მოწამეთა კვირიკე და ივლიტასი. უფალო ღრესზე დასდებელი მოწამეთა, მჭი ვ, ჯა დ. მოგიცემიეს. — უსჯულოთა კრებულნი...“ 598r — 600v.

312. „თვესა ივლისსა ივ, წმიდისა მღვდელმოწამისა ათინოგენისა და ათთა მოწაფეთა მისთა. კონდაკი ჯა დ. რომელი ამაღლდი. — მეუფისა თქმულისაებრ შეუდგ...“ 600v—604r.

313. „თვესა ივლისსა იზ, წმიდისა დიდისა ქალწულმოწამისა მარინასი. უფალო ლაღატყვეს ზა დასდებელი წმიდისა, მჭი ვ. ჯე ტ. ჰოჲ, სასწაული. — ჰოჲ სასწაული საკრველი...“ 604r—605v.

314. „თვესა ივლისსა იც, წმიდისა მოწამისა იაკინთესი ამსტრიდე-ლისა და წმიდისა მოწამისა ემელიანესი. ოხითა „მოწამემან შენმან, უფალო“ —სეკდენბერს ზ იძიე. კონდაკი ჯე გ. —საღმრთოთა შურითა აღტყინებული...“ 605v—606r.

315. „თვესა ივლისსა ით, ღირსისა დედისა ჩუშნისა მაკრინასი, დისა დიდისა ვასილისა, და ღირსისა მამისა ჩუშნისა დიოსი. ოხითა წმიდისა, ჯე ტ — „შენ შორის საკრველო მამაო“ — სეკდენბერს ა იძიე, და ღირსისა ჯე ა. „უღაბნოსა მოქალაქე“ —სეკდენბერს კო იძიე. კონდაკი ჯე ბ. მტკიცენი. —სიწმიდითა სულისათა...“ 606r.

316. „თვესა ივლისსა კ, წმიდისა დიდებულისა წინასწარმეტყუ-შლისა ელიასი. უკეთუ ეკლესია წმიდისა წინასწარმეტყუშლისა ელიასი იყოს, ანუ ენებოს, უპირატესსა ჰყოფს ღამის თევასა. მცირეს მწუხრს ზედა, უფალო ღრყეს ზედა დასდებელი, მუჭლი დ, ჯე ა. ზეცისა განწესებულითა. —უვალო-ბდეთ ელიას წინასწარმეტყუშლსა...“ 606r—613r.

317. „თვესა ივლისსა კა, ღირსთა მამათა ჩუშნთა სიმეონ ქრის-ტესთჳს სალოსისა და იოანე თანამზრახველისა და წმიდისა წი-ნასწარმეტყუშლისა ეზეკიელისა. ოხითა ღირსთა ჯე დ — „ღმერთო მამათა ჩუშნთაო“ —ნონებერს კ იძიე, და წინასწარმეტყუშლისა ჯე ბ, „წინასწარ-მეტყუშლისა შენისა ეზეკიელისა“ —სეკდენბერს დ იძიე. კონდაკი წმიდისა სეკდენ-ბერს დ იძიე. კონდაკი წინასწარმეტყუშლისა, ჯე დ. განეცხადე. —წინასწარმეტ-ყუშლად ღვთისად გამოსჩნდი...“ 613r.

318. „თვესა ივლისსა კბ, წმიდისა მენელსაცხებელისა და მოციქულთა სწორისა მარია მადანელისა და მოქცევა ნაწილთა წმიდისა მღღელ-მოწამისა ფოკასი. დასდებელი წმიდისა ჯე ტ, — „ჰოჲ სასწაული“. — მიპრონი ტირილითა მიგაქუნდა...“ 613r—616r.

319. „თვესა ივლისსა კვ, წმიდათა მოწამეთა ტროფიმე, თეოფი-ლესი და მისთანათა. ოხითა — „მოწამემან შენმან, უფალო“ —სეკდენბერს კ იძიე. განგებაჲ სხუად ყოველი მოწამეთა საზიაროში იძიე“ 616r.

320. „თვესა ივლისსა კდ, წმიდისა მოწამისა ქრისტინასი. მწუხრად უფალო ლაღადყავსა ზედა დასდებელი მჭი ვ, ჯე დ. მგნეონი. — ქრისტეს სეხ-ნასა სახელსა...“ 616r—618r.

321. „თვესა ივლისსა კე, მიცვალებად წმიდისა ანნასი, დედისა ღრმშობ-ლისა და გსენებაჲ წმიდათა დედათა ულუმპია და ევპრაქსიასი. მწუხ-რად ჩუშტულებისაებრ კანონნი. უფალო ღრყეს ზა დასდებელი, ჯე დ. მგნნი. — სამართლითა სჯულისათა...“ 618r—621r.

322. „თვესა ივლისსა კვ, წმიდისა მღღელმოწამისა ერმალაოზ და მის-თანათა. ოხითა ჯე დ — „მოწამემან შენმან, უფალო“ —სეკდენბერს კ იძიე. კონ-დაკი ჯე დ. რომელი ამალდი. — ვითარცა რად მღღელთმოძღუარი...“ 621r.

„ამასვე დღესა წმიდისა მოწამისა პარასკევასი. ოხითა ჯე ტ. — ჰოჲ, სანატრელო პარასკევი...“ 621r.

323. „თვესა ივლისსა კზ, წმიდისა დიდისა მოწამისა და მკურნალისა პანტელეიმონისა. დასდებელი მუტლი ვ, ჯა დ. რუს მწყლე. — რომელსა გეწოდა ყოველთა მწყალობელ...“ 621r—623v.

324. „თვესა ივლისსა კც, წმიდათა მოციქულთა და დიაკონთა პროხოროე, ნიკანოროა, ტიმონა და პარმენისი. ოხითა ჯმა გ — „მოციქულნო წმიდანო“ — ოკლონბერს ლა იძიე. კონდაკი ჯა ა. — პატიოსანი დიაკონნი...“ 623v.

„ამასვე დღესა, ღირსთა მამათა ჩუშნთა მოციქულთა სწორთა იოანე ძე დიდელისა და ათორმეტთა მოწაფეთა მისთა. აღესრულების დღესასწაული ამათი, საცა მდებარე არს ნაწილი ამათი, გინა ეკლესია ამათი. ტროპარი ჯა ზ. — ათორმეტთა მამათა შორის მზედ მნათობად ქართლისად...“ 623v—624r.

325. „თვესა ივლისსა კთ, წმიდისა მოწამისა კალინიკესი. ოხითა ჯა დ — „მოწამემან შენმან, უფალო“ — სეკლენბერს ბ იძიე. კონდაკი ჯა ბ. ზენათა ძიებ. — ზეცისა შუშნიერება...“ 624r—625v.

326. „თვესა ივლისსა ლ, წმიდათა მოციქულთა შილა და სილოვანესი და მისთანათა. ოხითა ჯა გ — „მოციქულნო წმინდანო“ — ოკლონბერს ლა იძიე. კონდაკი ჯა დ, რომელი ამალდი. — ვაზად გამოსჩნდით...“ 625v.

327. „თვესა ივლისსა ლა, წინა დღე შემოქმედებისა პატიოსნისა და ცხოველსყოფელისა ჯუარისა უფლისა და წმიდისა და მართლისა ევდუკიმესი. დასდებელი ჯუარისა გ, ჯა ა. — ზეცისა განწე. — ჯუარი ამალღების და ეშმაკნი იღვენებიან...“ 626r—629v.

328. „თვესა აგვსტოსა აქუს დღე ლა, დღეთა აქუს ყამი იგ და ღამეთა ყამი ია. ა. შემოსვლა პატიოსნისა ძელისა, პატიოსნისა და ცხოველსყოფელისა ჯუარისა (ჯა წესი შემოსვლისა ტრაპეზსა ზედა იხილეთ ყოველივე სეკლენბერს იდ დღეს) და ესენება წმიდათა შვიდთა მოწამეთა მაკაბელთა და დედისა მათისა სოლომონიდასი და მოძღურისა მათისა ელიაზარისა, მწუხრად ჩუშტულებისაებრ კანონი. უფალო ღმრსზე დასდებელი მჭი ვ, ჯა გ, ჯა დ. რუს მწყლე. — დღეს იხარებს მორწმუნეთა საღვთო კრებულო...“ 629v—635v.

329. „თვესა აგვსტოსა ბ, ნაწილთა აღმოყვანება წმიდისა პირველმოწამისა და მთავარდიაკონისა სტეფანესი. უფალო ღმრსს ზედა დასდებელი წმიდისა, მჭი ვ, ჯა ც, ჰოა სასწაული. — სტეფანე მარტულთა გვრგვზო...“ 635v—638v.

330. „თვესა აგვსტოსა გ, ღირსთა მამათა ჩუშნთა ისაკ, დალმატ და ფავსტესი. ალჯ, ანუ ოხითა ჯა დ — „ღმერთო მამათა ჩუშნთაო“ — ნოენბერს კ იძიე. კონდაკი ჯა ბ. მეოხებათა. — განშორებითა ბრწყინვალე იქმნეს...“ 638v.

„ამასვე დღესა წმიდისა დიდებულისა მოწამისა რაყდენ სპარსისა. აღესრულების დღესასწაული ამისი, საცა მდებარე არს ნაწილი ამისი, გინა ეკლესია ამისი. უფალო ღმრსზე დასდებელი, მჭი ვ, ჯა ც, ჰოა, სასწაული. — ქრისტეს მორწმუნენო, მოდით დღესასწაულსა ამას...“ 638v—641r.

331. „თვესა აგვსტოსა დ, წმიდათა შვდთა ყრმათა ეფესელთა და წმიდისა ღირსისა მოწამისა ევდუკიასი. ალჯ ანუ ოხითა ჯა დ — „მოწამეთა შენთა, უფალო“ სეკლენბერს კ იძიე. კონდაკი ჯა დ. რი ამალდი. — საკრველ ჰყვენ წმიდანნი შენნი...“ 641r.

332. „თვესა აგვსტოსა ე, წინაღღესასწაული ფერისცვალებისა უფლისაა ჩუშნისა იესუ ქრისტესი და წმიდისა მოწამისა ევსელონისა. დასდებელი წინაღღესასწაულისა გ, ჯა დ. მოვიციმის. — მოდით და აღვიდეთ მთასა წმიდასა ქრისტეს თანა...“ 641r—644v.

333. „თვესა აგვსტოსა ვ, წმიდაა ფერისცვალება უფლისაა ღვთისაა და მაცხოვრისა ჩუშნისა იესუ ქრისტესი. მცირეს მწუხრს ზედა დასდებელი, მჭი დ, ჯა ა. ზეცისა განწესებულთა. — მოდით და მოვიწინეთ...“ 645r — 651v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „გალობაა ორი: ერთი მამისა კოზმანისა ჯა დ. მეორე გალობაა. თქმული მამისა იოანესი...“ (648r).

334. „თვესა აგვსტოსა ზ, წმიდისა ღირსისა მოწამისა დომენტისა...“ 651v—652v.

335. „თვესა აგვსტოსა ც, წმიდისა ემელიანე აღმსარებელისა კზიკელ ეპისკოპოსისა. ოხითა ღღესასწაულისა. კონდაკი წმიდისა, ჯა გ. —ახოვნად მბრძოლად გამოსჩნდი შენ...“ 652v.

336. „თვესა აგვსტოსა თ, წმიდისა მოციქულისა მატათასი. მწუხრად ჩუშულებსებრ კანონი. უფალო ღღყავსზე დასდებელი ღღესასწაულისა გ დ მოციქულისა გ, ჯა ა. წმიდანო მარტულნო. — მატათა ღირსო...“ 652v — 654v

337. „თვესა აგვსტოსა ი, წმიდისა მოწამისა და მთავარდიაკონისა ლავრენტისა. ოხითა ჯა დ, „მოწამემან შენმან უფალო“, სეკდენბერს ბ იძიე და ღღესასწაულისა კონდაკი წმიდისა, ჯმა ბ. ზენათა ძიებ. — ცეცხლითა ღთეებისათა...“ 654v.

338. „თვესა აგვსტოსა ია, წმიდისა მოწამისა და მთავარდიაკონისა ევპოლოსი. ოხითა ჯა დ—„მოწამემან შენმან უფალო“—სეკდენბერს ბ იძიე. კონდაკი წმიდისა, ჯა ა. გუნდნი ანგზ. — სჯულსა ქრისტესსა ჯელთა შენთა მტჯრთველი...“ 654v.

339. „თვესა აგვსტოსა იბ, წმიდათა მოწამეთა ფოტისი და ანიკიტესი...“ 654v.

340. „თვესა აგვსტოსა იგ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა მაქსიმე აღმსარებელისა. ამასვე ღღესა წარგზაუნა ღღესასწაულისა უფლისაა ფერისცვალებისა და ითქმის განგებაა ყოველივე ღღესასწაულისა. — მწუხრად ჩუშულებსებრ...“ 655r—v.

341. „თვესა აგვსტოსა იდ, წინაღღესასწაული ყოვლადწმიდისა ღვთისმშობლის მიცვალებისა და წმიდისა და წინასწარმეტყუტლისა მიქიასი. უფალო ღღყავს ზა დასდებელი წინაღღესასწაულისა გ, ჯა დ. მენეონი.—ორანოსა გალობითა...“ 655v—658v.

342. „თვესა აგვსტოსა იე, მიცვალება ყოვლად წმიდისა დიდებულისა დედოფლისა ჩუშნისა ღვთისმშობლისა და მარადისა ქალწულისა მარიამისა...“ 659r—665r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „გალობაა, თქმული მამისა კოზმანისა, ჯა ა“ (661v); „გალობაა იოანე დამასკელისა, ჯა დ“ (661v).

343. „თვესა აგვსტოსა ივ, ედესითგან წარმოყვანებაა კოსტანტინეპოლის ჯელთუქმნელისა ხატისა უფლისაა ჩუშნისა იესუ ქრისტესი, ესე იგი არს წმიდისა ტილოსა და წმიდისა მოწამისა დიომიდესი. უფალო ღღყავს ზედა დასდებელი მჭი ვ. მიცვალებისა გ, ჯა ბ. — ვითარითა შე გლახაკითა ბავითა...“ 665r—669r.

344. „თვესა აგვსტოსა იზ, წმიდისა მოწამისა მირონისა. ოხითა დღესასწაულისა, კონდაკი წმიდისა ჳა დ. რომელი ამაღლდი.—სიყრმითგან შეიყვარე ქრისტე...“ 669r—v.

345. „თვესა აგვსტოსა იძ, წმიდათა მოწამეთა ფლორო და ლავრასი. ოხითა მოწამეთა ჳა დ. — ყოვლად შუწნიერთა და ღვთივ განბრძნობილთა...“ 669v.

346. „თვესა აგვსტოსა ით, წმიდისა მოწამისა ანდრია სტრატილატისა და მისთანათა ორი ათას ხუთას ოთხმოცდაათ ცამეტთა. ოხითა წმიდისა ჳა ე.—ქუეყნიერი წესი დიდებისა...“ 669v.

347. „თვესა აგვსტოსა კ, წმიდისა წინასწარმეტყუელისა სამოელიისა. ოხითა წინასწარმეტყუელისა ჳა ბ — „წინასწარმეტყუელისა შენისა“ — სეკდენბერს დ იძიე. კონდაკი ჳა ც. — ვითარცა მრავალ პატოსანი...“ 669v.

„ამასვე დღესა, მოხუმა ნაწილთა წმიდისა დიდებულისა მოწამისა ქართველთა მნათობისა დედისა ჩუშნისა დედოფლის ქეთაონისა ქუშყნით სპარსეთით, ქალაქით შირაზით, ქუშყნად კახეთად, რაჟამს მოიხუნა ძემან მისმან მორწმუნემან მეფემან თეიმურაზ და დასხნა ალავერდს ეკლესიას დიდისა მთავარმოწამისა გიორგისსა შინაგან წმიდისა საკურთხეველისა ქუშყნად საღვთოესა ტრაპეზისა. აღესრულების დღესასწაული ამისი, საცა მდებარე არს ნაწილი ამისი, ვინა ეკლესია ამისი“ 669v.

348. „თვესა აგვსტოსა კა, წმიდისა მოციქულისა თადეოზისა და წმიდისა მოწამისა ვასისი, ოხითა მოციქულისა ჳა გ — „მოციქულო წმიდაო“ — სეკდენბერს კბ იძიე. კონდაკი მოციქულისა ჳა დ. — ვითარცა რაჟ ვარსკულავი...“ 669v—670r.

349. „თვესა აგვსტოსა კბ, წმიდისა მოწამისა ალათონიკესი და მისთანათა, ხოლო ითქმის ამასვე დღეს განგება წმიდისა ლუპუსი. ოხითა ჳა დ — „მოწამეთა შენტა უფალო“ — სეკდენბერს კ იძიე. კონდაკი მოწამეთა ჳა ა. — გონება კეთილი მოიგე...“ 670r.

350. „თვესა აგვსტოსა კგ, წმიდისა მოწამისა ლუპუსი. ამასვე, წარგზავნა დღესასწაულისა ღვთისმშობლის მიცვალებისა...“ 670r—v.

351. „თვესა აგვსტოსა კდ, წმიდისა მღდელმოწამისა ევტუქისა, მოწაფის წმიდისა იოანე ღვთისმეტყუელისა, ოხითა ჳა დ — „საქმით მიემსგავსე“ — სეკდენბერს გ იძიე. კონდაკი ჳა გ. — მოციქულთა თანა მოსაყდრე...“ 670v.

352. „თვესა აგვსტოსა კე, ნაწილთა აღმოყვანებაჲ წმიდისა მოციქულისა ვართლომესი და ჳსენებაჲ წმიდისა მოციქულისა ტიტესი. უფალო ღლყეს ჳა დასდებელი ვართლომესი გ. ჳა დ, მჳწნი. — მხესა ყოვლად ბრწყინვალესა...“ 670v—672v.

353. „თვესა აგვსტოსა კვ, წმიდათა მოწამეთა ანდრეა და ნატალიასი. ოხითა — „მოწამეთა შენტა, უფალო“ — სეკდენბერს კ იძიე. კონდაკი ჳა დ. — დედაკაცმან ღთივგანბრძნობილმან...“ 672v.

354. „თვესა აგვსტოსა კზ, ღირსისა მოწამისა ჩუშნისა პიმენისა. ოხითა ჳა ც — „ცრემლთა მდინარითა“ — სეკდენბერს გ იძიე. კონდაკი ჳა დ. განეცხადე. — ბრწყინვალეთა შენტა ლუაწლთა...“ 672v.

355. „თვესა ავგსტოსა კჳ, ლორისა მამისა ჩუჴნისა მოსე შავისა. ოხითა ჳა ა—„უდაბნოსა მოქალაქე“ — სეკლენბერს კთ იძიე. კონდაკი ჳა დ.—შავითა მათ ყურიმალსა ეც...“ 672v.

„მასვე დღესა, წმიდისა დიდებულისა მოწამისა დედოფლისა შუ შანიკისა, რომელი მოიკლა ქრისტესთვის ქრმისა მიერ თვისსა. აღსრულების დღესასწაული ამისი, საცა მდებარე არს ნაწილი ამისი, გინა ეკლესია ამისი. ოხითა ჳა ზ.—წამებისა გვრგვნითა...“ 672v — 673r.

356. „თვესა ავგსტოსა კთ, თავის კვეთა პატროსნისა თავისა, პატროსნისა დიდებულისა წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა იოანესი...“ 673v—677v.

357. „თვესა ავგსტოსა ლ, წმიდათა შორის მამათა ჩუჴნთა კოსტანტინეპოლელ პატრიარქთა, ალექსანდრე, იოანე და პავლე ახლისა...“ 677v.

358. „თვესა ავგსტოსა ლა, დადებამა პატროსნისა სარტყლისა ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობლისა. მწუხრად ჩუჴლებსაებრ კანონი. უფალო ღღჳჳს ჳა დასდებელი, მჳტი ვ, ჳა დ. მჳგნნი. — ტაძარი ესე, რომელსა შინა მდებარე არს...“ 677v — 680v.

წყდება: „...აქებლითს ზედა დასდებელი მჳტი დ, ჳა...“.

შენიშვნები: 1. ეს საღღესასწაულო რუსული საღღესასწაულოს მიხედვით აღქმნ მესხიშვილის მიერ უნდა იყოს გაკეთებული. ტექსტში ვხვდებით ასეთ მითითებებს: „ილოჳე კრაიდრანესიჳ“ (388r, 411r და სხვ.). კიდევზე აღნიშნულია ა. მითითება „იხილო“ (30r. 31r, 44v და ა. შ.) ბ საგალობლების ავტორი „ალექსი“ (408r, 408v, 409r, 409v, 410r, 410v, 411v, 413r, 415v).

2. ზოგჯერ ტექსტში დატოვებულია დიდი და პატარა ჳომის დაუწერელი ადგილები, ალბათ ილუსტრაციებისათვის. (იხ. მგ.: 68v, 75v, 82v და ა. შ.).

3. აქვს რვეულობრივი პაგინაცია.

მინაწერები: 1. „ხელნაწერი საღღესასწაულო არის ესა“ (1r).

2. ქ. იკორთის მთავარანგელოზისა არის. ისიძე რისხავს, ვინც გაამსწიროს, ამინ. ჩღა“ (568v).

(1673)

4932

კრებული, 1791

1 + 330 გვ.; 34 × 21.5; მომწვანო ფერის ქაღალდი, დალაკავებული; ტვიფრული ტყავადაკრული ხის ყდა, დაზიანებული, ამოცენილია ფფ. 305 — 311, 319—329, აკლია 56v-სა და 57r-ს შორის; მხედრული, სათაურები და დასაწყისები სინგურით, დაწერილია რუსული მელნით, თავსაქაული: გვ. გვ. 100, 225, 320, ბოლოსაქაული: გვ. 209, მოხატული საზედაო ასოები: გვ. გვ. 88, 118, 121, 273, 291; 1791 წ. (გვ. 329). ჳეირნიშანი: 1788 წ; გადამწერი: ჳაქარია მონაზონი (გვ. 329); დამკვეთი: ხუცეს-მონაზონი სოლადაშვილი გერონტი (გვ. 329); ადგილი: ვარჯის უდაბნო, ნათლისმცემლის მონასტერი; დაუწერელია: გვ. გვ. 272, 330, შექმნილია კარბელაშვილისაგან.

1. „თთუჴსა სეკლემბერსა ც, წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა იოანე მონაზონისა და ხუცისა დამასკელისა სიტყვა შობისათჳს

ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩვენისა ღვთისმშობლისა და მარადის ქალწულისა მარიაშისა.—მოვედით ყოუშლი წარმართნი, ყოუშლი ნათესავი კაცთა, ყოუშლი ენა და ყოუშლი პირი და ყოუშლი ჰასაკი ყოულისავე თანა პატივისა...“ გვ. 1—11.

შენიშვნა: ქვემო კიდვზე, იხ. გვ. 1. ტექსტის ხელით წერია: „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა იოანე მონაზონისა და ხუცისა დამასკელისა სიტყვა შობისათჳს ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩვენისა ღვთისმშობლისა და მარადის ქალწულისა მარიაშისა. ზემო წერილი ესე არს“ (იგულისხმება ჩართული დამწერლობით დაწერილი სათაური).

2. „თა სენდენბერსა იდ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ანდრეა კრიტელ მთავარ-ეპისკოპოსისა სიტყუა მსოფლიოსთჳს ამალლებისა პატიოსნისა და ცხოუშლს-მყოფელისა ჯუარისა. გ. მ.—ჯუარისა კრებასა აღუასრულებთ და ყოულისაუშ ეკლესიისა განბრწყინდებისა უსება...“ გვ. 12—18.

3. „თთუშსა სეკდენბერსა კვ, ცხოურებანი და ქადაგებანი წმიდისა და ყოვლად ქებულისა მოციქულისა და მახარებელისა იოანე ღვთისმეტყუშლისა, აღწერილი პროხორეს მიერ მოწაფისა მისისა, ერთისა შვიდავანისა ძმის-წულის წმიდისა სტეფანე პირველ-მოწამისათა, თარგმნილი წმიდისა მამისა და განმანათლებელისა ჩუშნისა, ახლისა ოქროპირისა ეფთჳმი მთაწმიდელისა, გ. მ.—ესე კაცი ღმერთ-შემოსილი უზესთაესი ანგელოსთაჳს, შეყუარებულ ყოუშლთა მეუფისა, განმანათლებელი დაბნელებულთა წარმართთა...“ გვ. 19—59.

4. „თთუშსა ოკდონბერსა გ, ცხოურება წმიდისა მღუდელ-მოწამისა დიონოსიოს არიოპაგელისა. გ. მ.—მოგზობრობს თავისა თჳსისათჳს ნეტარი დიონოსიოს და იტყჳს ვითარმედ მე, ძმანო ჩემნო, ვიყავ ძე მთავრისა სოკრატისი...“ გვ. 59—64.

5. „თთუშსა ოკდონბერსა ვ, მოსახსენებელი წმიდისა მოციქულისა თომასი, მ. გ.—ოდეს იგი პირველ სადამე მიმოვიდოდეს ქუშყანასა ზედა მოციქულნი და ზესთა ცათა მიხედვიდეს გონებითა, მაშინ უქადაგეს დამონებულთა მათ უღმერთოებისთაგან თავისუფლება და აზნაურება...“ გვ. 64—71.

6. „თთუშსა ოკდონბერსა კვ, წამება წმიდისა და დიდებულისა ქრისტეს მოწამისა დიმიტრისა. გ. მ.—აქუნდა რა სეპტრა ბერძენთა მეფობისა მაქსიმიანე ერკულსა, ფრიად სასტიკებით მოქაღულ-იყო იგი ქრისტეანეთათჳს და საცთურითა კერპთათა დაიფარვოდა...“ გვ. 71—81.

შენიშვნა: თარგმანი ვუთენის ეფრემ მცირეს, იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“ V, გვ. 167.

7. „თთუშსა ნონებერსა ც, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა, კონსტანტინეპოლელ პატრიარქისა, თქმული სერაფიმთათჳს. გ. მ.—ძლითლა სადმე განვლეთ ოზიას თჳსი უფსკრული, ხოლო ძლით განვლეთ არა გზისა სიერცისათჳს, არამედ სწავლის-მოყუარების თქუშნ ჩვენთანა ნავით მავალთასა...“ გვ. 81—88.

8. „თთუშსა ნოემბერსა კე, (ათანასე მალე მწერალი), წამება წმიდისა ეკატერინასი, რომელი იყო ასული კოსტა მეფისა. გ. მ. — წელსა ოცდამეათურამეტესა მეფობასა უღმრთოსა და უსჯულოსა მაქსენ ტიანესსა შური დიდი იყო კერპთ-მსახურებისათს...“ გვ. 88—99.

შენიშვნა: ბოლოში მიწერილი აქვს: „ესე მე ათანასე მალე მწერალმან, მონამან წმიდისა დედოფლისა ჩემისა ეკატერინასმან აღესწუე მოსახსენებლად წმიდისა მის ყოულითა კრძალულებითა“.

9. „თუშსა დეკენბერსა კე, ყოვლად წმიდა და დიდებული შობა უფლისა ჩუშნისა იესო ქრისტესი საკითხავი, თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა იოანე დამასკელისა, სიტყუა შობისათს უფლისა ჩუშნისა იესო ქრისტესი. გ. მ. — რაჟამს ზადებული მოიწიოს, ყოვლისა სოფლისა ნივთნი კუალად განახლებად მოიქცევიან და კაცნი წესიერებითა აგებულებისა თანა შეზავებულნი სიმრთელესა გუამისასა შეიწყნარებენ...“ გვ. 100—113.

შენიშვნა: თარგმნილია გიორგი მთაწმიდლის მიერ. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“, ტ. V, გვ. 66—67.

10. „თუშსა დეკენბერსა კო, წმიდისა მამისა ჩუშნისა ვასილი ისავრიელ ეპისკოპოსისა სიტყუა ჩჩულთათს, ბეთლემს მოწყუშდითა. გ. მ. — კუალად მევე ბერი სიტყუად სტადიონად შევიყუნები, კუალად დედობრივ მრავალთა შვლთ-მზრდელობისა განკაფული უძლურსა და გლახაკსა სიმდაბლისა ჩემისა ძუძუსა ქირუშბად ვიძულევი გამოზრდად ესოდენისა ერისა...“ გვ. 113—118.

შენიშვნა: თარგმნილი ეფრემ მცირესი. იხ. ელ. მეტრეველი, ეფრემ მცირის ავტოგრაფი, ხელნაწერთა ინსტიტუტის მოამბე, ტ. I, 1959, გვ. 122, 124.

11. „თთუშსა იანუარსა ვ, თქმული წმიდისა იოანე ოქროპირისა ნათლისღებისათს უფლისა ჩუშნისა იესო ქრისტესი. — და ვითარცა ველნი შუშნიერნი ყუავილითა ოქროფერითა შემკულნი და ვითარცა ჳენი შუშნიერად შემოსილნი ფურცლითა და სადგურნი მფრინუშლთა ნივთად მხმობარეთანი...“ გვ. 118—121.

12. „თქმული იოანე ეპისკოპოსისა უფლისა ჩუშნისა იესო ქრისტეს ნათლისღებისათს. საკითხავი ზ. — დასაბამი სახარებისა სასუფეველისათს ცათას არს...“ გვ. 121—123.

13. „თუშსა ფებერუალსა იზ, შესხმა წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა თეოდორე ტირონისა, თქმული წმიდისა მამისა ჩუშნისა გრიგოლ ნოსელისა. გ. მ. — ერწო ქრისტესწო და სამწყსონო წმიდანო, სამეფონო და სამღუდელონო, რომელნი ეგე ქალაქთაგან და დაბათა და ყოვლითა კერძო ერთბამად მოიწიენით...“ გვ. 124—132.

შენიშვნა: თარგმნილია გიორგი მთაწმიდლის მიერ, იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“ V, გვ. 27.

14. „სასწაულნი საკვრუშლნი წმიდისა და დიდებულისა ქრისტეს მოწამისა თეოდორესნი, სასწაული ა. გ. მ. — კაცი ვინმე იყო მჭურულე სარწმუნოებასა ზედა ქრისტესსა...“ გვ. 132—141.

შენიშვნა: შეიდავს სულ 12 სასწაულს.

15. „**ფთუშსა მარტსა კე**, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა სიტყუა ხარებისათჳს ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩუშნისა ღვთისმშობელისა და მარადის ქალწულისა მარიამისა. გ. მ. — კუალად სინარულისა სახარება, კუალად განთავისუფლებისა უწყებაჲ...“ გვ. 141 — 145.

16. „**თთუშსა აპრილსა ა**, ცხოურება წმიდისა და ნეტარის დედისა მარიამ მეგვპტელისა. გ. მ. — გუთხრობდეს წმიდანი მამანი, ვითარმედ წმიდას მამას ზოსიმეს გულმან უთქუა...“ გვ. 146—154.

17. „**თუშსა აპრილსა კგ**, (პასიკრატოს), წამება წმიდისა და დიდებულისა მთავარ-მოწამისა გიორგისა. გ. მ. — მაცხოურისა ჩუშნისა იესო ქრისტეს პირველ-საუკუნეთა მეუფებისა არა არს არცა დასაბამი დღეთა, არცა დასასრული ცხოურებისა...“ გვ. 155 — 167.

თავუება: „...ხოლო მე პასიკრატოს, მონა წმიდისა გიორგისა, პირუშლითგან შეუდგე უფალსა ჩემსა და აღვსწერე წამება მისი ჭეშმარიტად, და ნეტარ არს, რომელსა პრწმენეს ქრისტე ღმერთი, დამსხნელი ჩუშნი, რომლისა არს დიდება და სიმტკიცე, თანა მამით და სულით-წმიდითურთ აწ და მარადის და უკუნისამდე ამინ“.

18. „**თთუშსა აპრილსა კგ**, უწყება საკრუშლებათათჳს წმიდისა და დიდებულისა ქრისტეს მოწამისა გიორგისათა. გ. მ. — რომელნი ნიჭთა ღვთისათა მიმთხუშვად სურვიელ წართ სახსენებელსა და კრებასა წმიდათასა...“ გვ. 168 — 188.

შენიშვნა: კიმენური რედაქციაჲ. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“ V, გვ. 122.

19. „**თთუშსა მაისსა ე**, წამება წმიდისა ირინასი, მ. გ. — პირუშლ წარსრულთა მათ ჟამთა იყო ვინმე მეფე სახელით ლიკინიოს და ესუა მას ასული მხოლოდ შობილი...“ გვ. 189 — 209.

შენიშვნა: კიმენური რედაქციაჲ იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“, V, გვ. 129.

20. „**თთუშსა მაისსა კე**, წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა თეოდორე აღმსარებელისა სტოდელთ წინამძღურისა, სიტყუა. შესხმისა მესამედ პოვნასა პატოხნისა იოანესა, დიდებულისა წინა-მორბედისა და ნათლის-მცემელისა. გ. მ. — მესამე არს წოდებაჲ ესე, რომელი მაქუს ჩუშნდა ვსენებისათჳს წინა-მორბედისა დღეინდელისა ამას დღესა და მოგვიწოდს ჩუშნ, ჳ, ქრისტეს მოყუარენო...“ გვ. 210 — 214.

შენიშვნა: თარგმნილია. ეფრემ მცირის ძეგრ. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, V, გვ. 57.

21. „**თა იენისსა კდ**, თქმული წმიდისა იოანე ოქროპირისა და ღუმებისათჳს ზაქარიასა და შობისათჳს იოანე წინამორბედისა. სიტყუა შესხმითი. გ. მ. — მოსე დიდმან მსახურმან ღმრთისამან წინასწარმეტყუშლთა თავმან...“ გვ. 214 — 220.

22. „**თთუშსა იენისსა კთ**, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა, კოსტანტინეპოლელ მთავარებისკოპოსისა, შესხმა წმიდათა და თავთა მოციქულთა პეტრესი და პავლესი. — ცისა და ქუშყანისა ურთიერთარს შესწრებისათჳს...“ გვ. 220 — 225.

23. „თთუშსა იენისსა კე, წამება წმიდისა და სამგზის სანატრელისა ფებრონიასი. — იყო ღღეთა მათ დეოკლიტიანე მეფისათა ანთიმოს მთავარი და იყო იგი უძლურ ზორცითა...“ გვ. 225—238.

შენიშვნა: კიმენური რედაქცია, იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“, V, გვ. 138.

24. „თთუშსა ივლისსა იზ, წამება წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა მარინასი. — შემდგომად აღდგომისა უფლისა ჩუშნისა იესო ქრისტესა და დიდებითა ამალღებისა მისისა მამისა მისისა თანა...“ გვ. 238—249.

25. „თთუშსა ივლისსა კდ, წამება წმიდისა ქრისტინასი. — იყო ვინმე ქალი ნეტარი წმიდა ქალაქსა შინა ტუროსა, სასოებითა ღვთისათა ქალწული ქრისტინა...“ გვ. 249—258.

შენიშვნები: 1. 253 გვერდზე კიდევ გაკეთებული აქვს ასეთი შენიშვნა: „აქ დიახ მრავალი აკლდა ღედანსა“.

2. კიმენური რედაქცია, იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, V, გვ. 139.

26. „თთუშსა ავგსტოსა ვ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ეფრემ ასურისა სიტყუა ფერისტუალებისათჳს უფლისა ღვთისა და მაცხოვრისა ჩუშნისა იესო ქრისტესი. — აგარაკისაგან მკაჲ სიხარულისა, ხოლო ვენახისაგან ნაყოფნი სანოვაგეთანი...“ გვ. 259—265.

27. „თთუშსა ავგსტოსა იე, მიცუალება ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელისა, თქმული წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა კოსტანტინეპოლელ პატრიარხისა, შესხმა ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელისა და მარადის ქალწულისა მარიამისა. გ. მ. — საიდუმლოსა ვხედავ, ძმანო ჩემო საყუარელნო...“ გვ. 266—268.

28. „ჟულად იოანე ოქროპირისა მიერ ქების-მეტყუშლება ზესთა კურთხეულისა მარიამისა. — საყუარელნო ჩემნო, მოვედით და ისმინეთ წმიდისათჳს ღვთისმშობელისა ქალწულისა ქება...“ გვ. 269—271.

29. „თთუშსა ივლისსა კე, ცხოურება ანტილონესა და მეუღლისა მისისა ევპრაქსიასი და ასულისა მისისა, რომლისა სახელი ევპრაქსიავე უწოდეს. — ღღეთა ღვთისმსახურისა თეოდოსი მეფისათა იყო ვინმე კაცი სახელით ანტიგონე...“ გვ. 273—291.

შენიშვნა: კიმენური რედაქციისა, იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“, V, გვ. 120.

30. „ცხოურება და სინანული წმიდისა და ნეტარისა ტასია მეგვიბტელისა, რომელი იყო პირველად მეძავი და იქმნა ჭურ-რჩეული. — ძმანო ჩემნო საყუარელნო, მეგულეების მე თხრობად თქუენდა...“ გვ. 291—293.

შენიშვნა: კიმენური რედაქციისა, იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“, V, გვ. 137.

31. „ცხოურება ქალწულის კანონიკესი, რომელი იყო ასული მთავრისა ერთისა კოსტანტინეპოლის შინა და იქმნა მძოვარ და სანატრელ მსმენელთა. — იყო ვინმე ერთი მამათაგანი, რომელსა ერქუა სილოანე...“ გვ. 293—297.

შენიშვნა: კიმენური რედაქციისა იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“, V, გვ. 130.

32. „ცხოურება წმიდისა დედისა ჩუწნისა თეოდორა აღექსანდრიელისა. — იყო ღლეთა ზენონ მეფისათა და გაბრიელ ეპარხოზისათა...“ გვ. 297—305.

შენიშვნა: კიმენური რედაქციისა იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“, V, გვ. 126

33. „ცხოურება და მოქალაქობა წმიდისა მამისა ჩუწნისა მაკარი რომაელისა. მ. გ.—გვედრებით ჩუწნ მდაბალნი ესე და გლახაქნი თეოფილე, სერგის და ევგენი...“ გვ. 305—312.

შენიშვნა: კიმენური რედაქციისა, იხ. კ. კეკელიძე „ეტიუდები...“, V, გვ. 132.

34. „ცხოურება და მოქალაქობა წმიდისა მამისა ჩუწნისა მარკოზ განშორებულისა. — გვთხრობდა ჩუწნ წმიდა მამა ჩუწნი სერაპიონ. ესე წმიდა სერაპიონ იყო კაცი ღვთისა...“ გვ. 312—320.

შენიშვნა: ამის შესახებ იხილე კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“, V, გვ. 132.

35. „შაბათსა გორცითა აღებისსა, თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუწნისა ანასტასი სინელისა ქრისტეს მიერ შესუტნებულთა და სარწმუნოებით დაძინებულთათჳს. გ. მ. თარგმნილი ეფრემისა.—რად არს ესე ღლეს, ჰოა საყუარელნო, ვითარ მოსწრაფებით და ღირსებით შემოკრებულ ვართ...“ გვ. 320—328.

შენიშვნები: 1. აქეს რვეულობრივი პაგინაცია.

2. თავსაქაულები და მოხატული საზუღაო ასოები თვით გადამწერის მიერ უნდა იყოს შესრულებული.

3. I რ.ზე მოთავსებულია სერგი გორგაძის მიერ შედგენილი კრებულის შინაარსი.

4. ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ბეჭდები მოთავსებულია I რ და I გვერდზე.

ანდერძები: 1. (დამკვეთის): „შემდგომად სრულქმნისა უკანასკნელისა ამის ჩემისა თანამდებისა დადრკუტსა ამის სოფლისა, სხვად უნანდვილესსამი ქცეულებისა. წიგნი ესე საკუთრისა ძმისა და მეგობრისა ჩემისა წმიდის დავით გარეჯის არხიმანდრიტის ილარიონისათჳს მიპირთმეფია საწირავად და პარადის მოსახსენებელად ჩემად. საყვარელო ძმაო და ჩემო უსაკუთრესო მეგობარო, არხიმანდრიტო ილარიონ, გებრალეობდე შენი ძმა არხიმანდრიტი გერონტი“ (გვ. 328).

2. (გადამწერის): „ცოდვილი აღმწერელი წიგნისა ამის სასურულისა ახალ-ნორჩი ზაქარია ყოფლთაგან შენდობას ვითხოვ. აღიწერა არხიმანდრიტობასა სულიერისა მამისა ჩვენისა ეფთჳმისსა“ (გვ. 329).

3. „მე უღირსმან ხუცეს-მონაზონმან სოლადა შვილმან გერონტი აღმწერინე წიგნი ესე ჩემსა სულიერსა ძმასა ახლად მონაზონს ზაქარიას უდაბნოსა გარეჯისასა, ნათლისმცემლის მონასტერში, სულისა ჩემის საოხად და ძმათა ჩემთა აღათონისა და იოანესსა. ვინც მიემთხვეოდეთ წიგნსა ამას, ლოცვასა ჰყოფდეთ ჩემ ცოდვილისათჳს, წმინდანო მამანო.“

მეფობასა მეორესა ირაკლისსა, პატრიარხოებასა მისა მისისა, მეორისა ანტონისსა ეამსა ამას, მწყსიდა მონასტერსა ამას ყოვლად სამღვდლო ნინო-წმიდელი მაყას ძე იოანე. მისთვისცა ხსენებასა ყოფდეთ, მამანო. დასაბამით-

15. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. VI

გან წვლთა ათშედილიათს ორას ოთხმოც და ათცხრამეტსა. ქრეს აქათ ჩღუა, ქკს ჟოთ, თვესა მისისა ბ“ (გვ. 329).

იხ. მინაწერი: გვ. 187.

(1674)

4933

მარხვან-ზატიკი. 1712

521 ფ.; 40,5×26; ქაღალდი, ახალი რესტავრირებული; ტყავდაკრული მუყაოს ყდა; ნაკული; ფფ. 3—54 ჩაქინძული უნდა იყოს 273v-სა და 274r-ს შორის; ნუსხური, ორ სვეტად, სათაურები და დასაწყისები სინგურით; 1712 წ. (516v); კვირნოშანი აქვს; გადამწერები: საბა (273r); მოსწავლე ბერი (იოსები?) (92v, 271r); დამკვეთი ამილახორი გივი (156v); ადგილი გორი (273r); დაუწერელია: 2r — v, 273v, 512v-ს მეორე სვეტი; შექმნილია კარბელაშვილისაგან.

I [მარხვან-ზატიკი. კვრიაკე მეზვერისა და ფარისეველისა]. „ღეყა. დასდებელნი... ..ბლი ნუმცა... ..ეველისაებრ, ზ, ...ალამაღლოს თავი თვისი და ...მღით დავმდაბლდეთ წინაშე ღვთისა...“ 55r—56v.

„კვრიაკესა უძღებისასა, მწუხრი. უქცევთ. უფალო დალადყავსა ათთა მუჭლთა ზედა და ვიტყვთ სამთა აღდგომისათა ჳმისათა და სამთა აღმოსავლურთა. და სამთა უძღებისათა. ჳმა... სასწაულთა მოქმედი. — ქუშყანად წმიდა ცხოვრებისა...“ 56v.

შენიშვნა: 56 v-სა და 57r-ს შორის აკლია.

[კვრიაკე ჳორცთა აღებისა] „...შემინდვე და შემიწყალე მე...“ 57r—65r.

„ყველიერისა ორშაბათსა ცისკრად აღე. წრწნი ფსწბე და წარდგომა არა კანონსა ზედა მსგევსისაგან სინანულისა, ბ-სა ზედა კანონსა. წარდგომა, მჯდომარე.—განღებულ არს სული სინანულისა...“ 65r—82v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დასდებელნი წმიდისა მამისა შიოსნი“ 70r; „სწავლანი სულიერნი წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა თეოდორე აღმსარებელისა, სტოდელთა წინამძღუტისანი, თვისთა მოწაფეთა მიმართ ყველიერისა კვრიაკითგან, ვიდრე დიდ ოთხშაბათამდე“ 82r.

„პირველსა ორშაბათსა ხუშდრნი. უვალობ. განაბო სიღრ. ჳმა ბ.—ჳოა, ვითარმე დაწყება ვჳყო ღღეს...“ 82v—99v.

„ორშაბათსა ბ, ცისკრად ხუშდრნი. უგბა. ჳა დ. ანთქიან.—მხოლო სახიერ წყალობისა წყარო...“ 99v—117v.

„ორშაბათსა გ, ხუშდრნი ა გი. ეტლთა სიმრე.—რომელსა ღვთაებრ მოწყალეობა გაქუს...“ 117v—138r.

„ორშაბათსა დ, ხუშდრნი. უგბა. დ გი. სიღრმე მეწა.—ჯუარისა აწ ბრწყინვალე...“ 138r—158v.

„ორშაბათსა ე, ხუშდრნი. ბ გი. უგლბა. უკლვლდ.—გონებანი ჩუშნი განვიწმიდნეთ...“ 158v—187v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ხუთშაბათსა ე, გალობანი ანდრია კრიტიკელისანი, ხოლო თარგმანი არს სენისი“ (168v).

„ორ შაბათსა ვ, ხუცდრნი. უგალობ. ა მონებისა. — ვნებანი მოვაკუდი-
ნინეთ ძმანო...“ 187v—219r.

„დიდსა ორ შაბათსა, ცისკრად. აღჯსა ზედა დ გრი.—აჰა ესერა სიძე
მოვალს...“ 219r—273r.

„ყოვლად ბრწყინვალისა აღდგომისანი. უფალო ღაღადყავსა,
ჯმა ა. — სამწუხრონი ლოცვანი ჩუწნნი...“ 3r--31r.

შენიშვნა: შეიცავს: „ღღე ორ შაბათი, წმიდათა მთავარანგელოზთა“ (7r—11r);
„ღღე სამ შაბათი, წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისა“ (11r—15r); „ღღე ოთხ-
შაბათი, წმიდისა ღვთისმშობლისა და ჭუარისა“ (15r—19r); „ღღე ხუთ შაბათი, წმი-
დათა მოციქულთა“ (19r—23r); „ღღე პარასკევი, ჭუარისა და წმიდათა“ 23r—27r;
„ღღე შაბათი, სულისა და წმიდათა“ 27r—31r.

„დასდებელნი აღდგომისანი, უფალო ღაღადყავსა, ჯმა ბ.—პირ-
ველ საუკუნეთა მამისაგან შობილსა...“ 31r—54v.

შენიშვნა: შეიცავს: „ღღე ორ შაბათი, წმიდათა მთავარანგელოზთა და სინანული-
სა“ (36r—40r); „ღღე სამ შაბათი, ნათლისმცემელისა და სინანულისა“ (40r—43r);
„ღღე ოთხ შაბათი, წმიდისა ღვთისმშობლისა და ჭუარისა“ (43r—47r); „ღღე ხუთ-
შაბათი, წმიდათა მოციქულთა“ (47r—48v); „ღღე პარასკევი, ჭუარისა“ (48v—52r);
„ღღე შაბათი, წმიდათა და სულთა“ (52r—54v).

[იესო ქრისტეს აღდგომა]. „... ყაროთ წყლისა ცეცხლისაო ...
ბრწყინვალესა კვრიაკესა ცისკრად გალობანი. უგზბ. ჯმა ა.—აღდგო-
მისა ღღე არს განბრწყინდებოდეთ...“ 274r—287r.

„დასდებელნი ახალ კვრიაკისანი, უფალო ღაღადყავსა, ჯმა ა. რომელი ბჭე-
თა გშულთა...“ 284v—296r.

„აღვსებითგან გ კვრიაკესა, მენელსა ცხებლეთა დედათა
და იოსებ მართლისა. უფალო ღაღადყავსა, დასდებელნი აღდგომისანი,
ჯმა ბ.—პირველ საუკუნეთა მამისაგან შობილსა...“ 296r—313r.

„კვრიაკესა დ. მწუხრი. უფალო ღაღადყავსა, ჯმა დ. მგნეონი.—
კრება ყოვლად ღთივბრწყინვალე და პასეჟი შეწნეირი...“ 313r—326v.

„მეხუთესა კვრიაკესა, სამარტელისა, უფალო ღაღადყავს.
დასდებელნი აღდგომისანი, ჯმა დ.—ცხოველს მყოფელსა ჭუარსა შენსა...“ 326v
—338v.

„მექუთესა კვრიაკესა, შობითგან ბრმისა. დასდებელნი აღ-
დგომისანი, ჯმა ა გრი.—პატიოსნისა ჭუარისა შენისა მიერ, ქრისტე, ეშმაჟი სირ-
ცხლეულ ჰყავ...“ 338v—356r.

„კვრიაკესა ზ, სამას ათრვამეტთა წმიდათა მამათა ნი-
კიელთა. დასდებელნი აღდგომისანი. უფალო ღღესა, ჯმა ბ გრი.—ძლევა გა-
ქუნდა ქრისტე...“ 356r—372r.

„კვრიაკესა მეერვასესა, დღესა მოსლვაჲ წმიდისა სუ-
ლისა წმიდათა მოციქულთა ზედა, უფალო ღაღადყავსა, დასდებელ-
ნი, ჯმა ა. ნათელი ნათლისაგან.—მეერვასესა დღესა ვდღესაწაულობთ...“ 372r—
386r.

[ქ. მარხვან-ზატიკის ფსალმუნთა საკითხავები]. „ქებაჲ
და გალობაჲ, ფსალმუნთა დავითისი. ა.—ნეტარ არს კაცი, რომელი არა
მივიდა ზრახვასა უღვთოთასა...“ 387r—411v.

წყდება: „პნატრეს ერსა მას, რომელსა ესე...“

III. [მარხვან-ზატიკის საკითხავებში]. 1. წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა სიტყუა იგავისა მისთვის მეზვერისა და ფარისეველისა. გ. მ. — საყვარელნო, ორნი კაცნი აღვიდეს ტაძრად ლოცვად...“ 412r—414r.

2. „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა სიტყუა უძღვებისა მისთვის შვილისა. გ. მ.— მარადის თანამღებ ვართ ქადაგებად კაცთმოყუარებასა ღმრთისასა...“ 414r—417v.

3. „წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა სიტყუა მეორედ მოსლვისათვის უფლისა ჩუშნისა და რაერთა ვზრუნვიდეთ სარგებელისათვის სულთა ჩუშნთასა. მ. გ. — რაოდენთა დაგიტობიან სოფლისა ამის წარმავალნი და ცუდნი საქმენი...“ 417v—419v.

შენიშვნა: თარგმანი ეფრემ მცირისა. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“, ტ. V, გვ. 75.

4. „თხრობაჲ სულთა სარგებელი სასწაულისა მისთვის, რომელი იქმნა ხალკვპრატიას პატიოსნისა წმიდისა ხატისა ქრისტესისა, რომლისა მიზეზისათვის ეწოდა მას თავსდებ და, თეოდორესთვის მენაეისა და აბრაჰამ ჰურიისა. მ. გ. — სამეუფოთა სასწაულთა საგნებელი წარმოგვდგა დღეს...“ 419—426r.

შენიშვნები: 1. კიდევ სათაურთან მიწერილია: „საკითხავი წმიდისა თეოდორესი“.

2. ეფრემ მცირის თარგმანი. იხ. A—129. გვ. 196.

5. „ღირსისა მამისა ჩუშნისა იოანე მონაზონისა და ხუცისა დამასკელისა, ლთივ მოცემულისა მიერ მისდა მადლისა ოქრო-ნექტარ-წოდებულისა, სიტყუაჲ სიტყუს-საგებელი მათი, რომელნი ჰგმობენ წმიდათა ხატთა. გ. მ. ესე ხატთ თაყუანისცემასა უნდა. — საგმარ იყოს ჩუშნდა მარადის შემცნებელთა ამათდა თვისა უღირსებისათა...“ 426r — 435v.

შენიშვნა: თარგმანი ეფრემ მცირისა. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები...“, ტ. V, გვ. 67.

6. „თვესა მარტსა თ, წამებაჲ წმიდათა ორმეოცთა, რომელნი იწამნეს სევასტიას. გ. მ. — დომენტიანესი, ვალენტიანესი, ეფსუქისი ლუსიანესი, სამარაგდესი, სისინისი, მელიტონისი, ფილიკტიმონისი... ჟამთა მათ ლიკინოს მეფისათა იყოჲ დენწულეობაჲ...“ 435v—438v.

7. „ცხოვრებაჲ და მოქალაქობაჲ ღირსისა მარიაჲ მეგვპეტელისა, აღწერილი სოფრონის მიერ იმართსალიმელ მთავარეპისკოპოსისა. მ. გ.—საიდუმლოთა მეფისათა დაფარვაჲ კეთილ არს, ხოლო საქმეთა ღმრთისათა ქადაგება დიდებულ...“ 438v—447v.

შენიშვნა: თარგმანი ექვთიმე ათონელისა. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 190.

8. „თვესა მარტსა კე, საკითხავი, თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუწნისა ანდრია იძრუსალემელისა, კრიტელ მთავარეპისკოპოსისა, სიტყუაჲ ხარებისათჳს ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩუწნისა ღმრთის მშობელისა და მარადის ქალწულისა მარიამისა. გ. მ.—წარმოდგაჲ დღეს ყოველთა სიხარული დამკსნელად პირველისა მის წყევისა...“ 447v—453v.

9. „შაბათსა ლაზარობისასა საკითხავი, თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუწნისა ანდრია კრიტელ მთავარეპისკოპოსისა, ლაზარეს თჳს ოთხდღე მომკუდარისა, რომელი აღადგინა უფალმან ღმერთმან ჩუენმან იჴ ქრისტე. გ. მ.—ლაზარე შემოკრებაჲ აწინდელი ესე შესაკრებელი...“ 453v—461r.

10. „წმიდისა ნეტარისა მამისა ჩუწნისა ანდრია იძრუსალემელისა, კრიტელ მთავარეპისკოპოსისა, სიტყუაჲ ბზობისათჳს და იძრუსალემად შესღვისა უფლისა ჩუწნისა იესუ ქრისტესსა. მ. გ.—გუშინ მეუფისა თანა ლაზარე მისტუმრნა ჩუწნ...“ 461r—467v.

შენიშვნები: 1. სათაურთან სინგურით მიწერილია: „ამილახვარი გივი შეიწყალე უფალო“.

2. თარგმანი ეფრემ მცირის. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 14.

11. „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუწნისა იოანე ოქროპირისა სიტყუაჲ დიდსა ხუთშაბათსა განცემისათჳს იუდასგან და მიცემისათჳს წმიდათა საიდუმლოთასა და რაჲთა არა ვიჴსენიებდეთ ძკრსა. გ. მ.—მცირედ საჭირო არს დღეს თქუწნისა მიმართ სიყუარულისა თქმად...“ 467v—470v.

შენიშვნა: თარგმანი თეოფილე ხუცესმონაზონისა. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 74.

12. „წმიდისა მამისა ჩუწნისა იოანე ოქროპირისა, კოსტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოსისა, სიტყუაჲ ვნებისათჳს მაცხოვრისა ჩუწნისა იესუ ქრისტესა. ძისა ღმრთისაჲ, და ვითარმედ დღესა, რომელსა განვიდა ადამ სამოთხით, მასვე დღესა შევიდა ავაზაკი სამოთხედ. გ. მ.—გუშინ აღთქუმულსა მას ვალსა, დღეს მნებაჲს აღსრულებად საყუარელნო...“ 470v—473r.

შენიშვნა: თარგმანი თეოფილე ხუცესმონაზონისა. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 73.

13. „დიდსა პარასკევსა საკითხავი ჯუარცემისათჳს და დაფლვისა უფლისაჲ ჩუწნისა იესუ ქრისტესა, თქმული ნეტარისა მამისა ჩუწნისა გიორგი ნიკომიდიელ მთავარეპისკოპოზისა. გ. მ.—მაღალსა და აღმატებულსა სახილავსა აღიწია...“ 473r—477v.

შენიშვნა: თარგმანი ექვთიმე ათონელისა. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 24.

14. „საკითხავი, თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუწნისა ეპიფანე კვრელ მთავარეპისკოპოზისა საღმრთოთათჳს მათ ჳორცთა უფლისა ჩუწნისა იესუ ქრისტესთა დაფლვისათჳს და იოსებ არიმათიელისა, ნიკოდიმოზისათჳს და ჳოჯოხეთისათჳს შთასლვი-

სათვს უფლისაჲ, შემდგომად განმაცხოველებელისა ვნებისა მისისა დიდსა შაბათსა. გ. მ.—რა არს ესე დღე დუმილი მრავალი ქუშყანასა ზედა...“ 477v—482v.

15. „თქმული წმიდისა მამისა ჩუშნისა გრიგოლი დვთისმეტყულისა აღსებისათვის. გ. მ.—საჯუმილავსა ზედა ჩემსა დავდვე, იტყვის საკვირველი ამბაკომ...“ 482v—488r.

შენიშვნა: თარგმანი ექვთიმე მთაწმიდელისა. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 30.

16. „წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა სიტყვაჲ ამაღლებისათვის უფლისაჲ ჩუშნისა იესუს ქრისტესისა. გ. მ.—ბრწყინვალე არს ყოველი დღესასწაული უფლისაჲ...“ 488r—489v.

შენიშვნა: თარგმანი ეფრემ მცირისა. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 75.

17. „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა სოფრომ იშრუსალიმელ პატრიარქისა სიტყუაჲ წმიდისათვის ნათლისღებისა მაცხოვრისა ჩუშნისა. გ. მ.—პირველ ჩუშნ ბეთლემმან ზეციერმან საღმრთოდ სერობად მომიწოდნა...“ 489v—495r.

18. „თვესა ფებერვალსა ზ, საკითხავი თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა ამფილოკე იკონიელისა მიგებებისათვის უფლისაჲ ჩუშნისა იესუს ქრისტესისა. გ. მ.—მრავალნი დიდთა მათ სახელოვანთა კაცთავანნი...“ 495r—497v.

შენიშვნა: თარგმანი ეფრემ მცირისა. იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 12.

19. „წმიდისა და მარადის ნეტარისა მამისა ჩუშნისა ეფრემ ასურისა სიტყუა ფერისცვალებისათვის უფლისაჲ და ... წმიდისა იესუს ქრისტესისა. გ. მ.—აგარაქისაგან მკა სიხარულისა, ხოლო ვენაქისაგან ნაყოფნი სიხარულისანი...“ 497v—500v.

20. „თვესა აგვისტოსა იე. წმიდისა და ღთვებანბრძნობილისა იოანე მონაზონისა და ხუცისა დამასკელისა სიტყუაჲ შესხმისა დაძინებისა ყოველად დიდებულისა წმიდათა უზეშთაქისა დედოფლისა ჩუშნისა ღვთისმშობელისა. მ. გ.—ჩუშულეზაჲ არს ვისსამე მიმართ მქონებელთა ტრფიალებისათა...“ 500v—503r.

21. „თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა ბასილი კესარიელ-კაბადუკელისა მთავარეპისკოპოსისა პატრიოსნისა და ცხოველსმყოფელისა ჯუარისა ამაღლებისათვის, რომელი ესე მან ნუხხად დაწერილი დავკტევაჲ. გ. მ.—ჯუარისა კრებასა აღვასრულებთ და ეკლესიისა ყოველივე საესებაჲ განახლდების...“ 503r—506r.

შენიშვნა: თარგმანი ექვთიმე ათონელის მიერ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 19.

22. „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა ანდრია იშრუსალიმელისა კრიტელ მთავარეპისკოპოსისა, სიტყუაჲ ამაღლებასა პატრიოსნისა და ცხოველსმყოფელისა ჯუარისა. გ. მ.—აღვძრნეთ დღეს, საყუარელნო, ბჭენი სახედ ბობღნისა...“ 506r—508v.

შენიშვნა: თარგმნილი ყფრემ მკირის მიერ. იხ. Q — 103-ის აღწერილობა.
 ვლ. მიტრეველი, ფორემ მკირის ავტოგრაფი: ხელნაწერთა ინსტიტუტის მოამბე, I,
 1959 წ., გვ. 119—120.

23. „საკითხავნი მარტკლისანი, თქმული კვრილი მთავარებისკო-
 პოსისა, რაჟამს მოვიდეს სული წმიდაჲ წმიდათა მოციქულთა ზედა. მ. გ.—
 ქრისტეს შეყუარებულნო და გამორჩეულნო მამისა მიერ უფლისაჲ...“ 508v—
 510r.

24. „თქმული წმიდისა იოანე კოსტანტინეპოლელ მთავარების-
 კოპოსისა დღესა მეერგესისა(!), რომელსა მოვიდა სული წმიდაჲ წმი-
 დათა მოციქულთა ზედა და იწყეს სიტყუად უცხოთა ენათა. მ. გ.—
 ოდესმე ენანი ღვთისაგან რისხვით განიცვალნეს...“ 510v—512v.

25. „თვესა დეკნებერსა კე, ყოვლად წმიდაჲ და დიდებული შობაჲ უფლი-
 სა ჩუშნისა იესუს ქრისტესი. საკითხავი, თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა
 ჩუშნისა იოანე დამასკელისა, სიტყუა შობისათჳს უფლისაჲ ჩუშნისა
 იესუ ქრისტესსა. გ. მ.—რაჟამს ზაფხული მოიწიოს, ყოვლისა სოფლისა ნივთნი
 კუალად განახლებად მოიქცევიან...“ 513r—516v.

„შენიშვნები: 1. თარგმანი გიორგი მთაწმიდელისა. იხ. კ. კეკელიძე,
 „ერთოდები“, ტ. V, გვ. 66—67.

2. ხელნაწრის 517r—521v წარმოადგენენ ფურცლებს ლიტურგიკული ხასიათის
 სხვა ხელნაწერებიდან.

3. ხელნაწრის კიდევებზე მოხსენებულია სავალობლის ავტორები: „იოსებ“ 57r,
 65r, 66r, 69r, 83v, 85r, 89r, 117v, 146v, 149v, 153v, 197v, 288v; „თეოდორე“
 59r, 65r, 69r, 77r, 81v, 89r, 115r, 120r, 153v, 196; „თეოფანე“ 60v, 115r,
 370v; „იოანე“ 148r; „რომანოზ“ 180v, 213r; „კოზმან“ 219v, 235v, 250r;
 „ანდრია“ 220r, 223r, 234r.

ანდერძები: 1. „ღმერთო, შეიწყალე ფრიად ცოდვილი იოსებ“ (92v).

2. „ღმერთო შეიწყალე ცოდვილი იოსებ“ (130r).

3. „ქრისტე ღმერთო, კეთილად ავმარე პატისასან ამილახორს გივისა.
 ამინ“ (156v).

4. „ღმერთო, შეიწყალე საბაჲ“ (180r, 192v, 240r).

5. „ღელასა ესრეთ ეწერა, მე ნუ მწყევთ, გვედრებით“ (226v);

6. „ღმერთო, შეიწყალე ცოდვილი საბა“ (241r).

7. „ეს ერთი კარი მოსწავლეს ბერს ეწერაჲ. თუ რამ დაეშავოს, მე ნუ მწყევთ,
 გვედრებით“ (271r).

8. „დაიწერა წმიდაჲ ესე და სულთა განმანათლებელი წმიდაჲ ესე მარხვანი
 ჯვლითა საბა ფრიად ცოდვილისთა გორს“ (273r).

9. „ცოდვილი საბაჲ შეიწყალე, ღმერთო“ (438v).

10. „ღმერთო, შეიწყალე მღღელი საბა“ (453v, 506r).

11. „ღმერთო, შეიწყალე მწერალი საბა“ (470v).

12. „ღმერთო, შეიწყალე საბა მღღელი“ (497v).

13. „დაიწერა წმიდაჲ ესე და სულის განმანათლებელი მარხვანი ჯვლითა ფრიად
 ცოდვილისა საბასითა ქრისტესა აქეთ უ“ (516v).

იხ. მინაწერები; 1r—v; 129r; 140v; 153r; 386r—v; 516v.

(1675)

4934

თვენი (ანტონ I კათალიკოსის რედაქციისა). XVIII

307 ფ.; 33×21; ქალღმერთი და მწვანე ფერის. ზოგიერთი ფურცელი დაჩე-რეტილია ჳის მიერ. ამოცენილია ფფ. 270—273. ტვიფრული ტყავდაქრული ხის ყდა სამი ტყავის საკეტიო (ამთვან ორი დაზიანებული); მხედრული, ორ სვეტად, სა-თაურები და დასაწყისები სინგურით. [XVIII ს.], ჳვირნიშანი 1783 წ. (ფ. 307); დაუწერელია: 1v, 307v; შექენილია კარბელაშვილისაგან.

[თ თ უ შ ნ ი]—1. „თ თ უ შ ს ა დ ე კ ე მ ბ ე რ ს ა ა ქ უ ს დ ლ ე ლ ა. პ ი რ უ შ ლ ს ა დ ლ ე ს ა, წ მ ი დ ის ა წ ი ნ ა ს წ ა რ მ ე ტ ყ უ შ ლ ის ა ნ ა ო მ ის ა. ტ რ ო პ ა რ ი ჳ მ ა ბ. წ ი ნ ა ს წ ა რ მ ე ტ ყ უ შ ლ ის ა შ ო რ ის ა წ ე რ ი ლ - ა რ ს ს ე კ დ ე ნ ბ ე რ ს ა დ ლ ე ს ა. კ ო ნ დ ა კ ი ჳ მ ა დ. გ ა ნ ე ც ხ ა დ ე.—გ ა ნ ა თ ლ დ ა ს უ ლ ი თ ა წ მ ი დ ი თ ა გ უ ლ ი შ ე ნ ი...“ 2v.

2. „თ თ უ შ ს ა დ ე კ ე მ ბ ე რ ს ა ბ, წ მ ი დ ის ა წ ი ნ ა ს წ ა რ მ ე ტ ყ უ შ ლ ის ა ა მ ბ ა კ ო მ ის ა. ტ რ ო პ ა რ ი ჳ მ ა ბ. წ ი ნ ა ს წ ა რ მ ე ტ ყ უ შ ლ ის ა შ ო რ ის ა წ ე რ ი ლ - ა რ ს ს ე კ დ ე ნ ბ ე რ ს დ ლ ე ს ა. კ ო ნ დ ა კ ი ჳ მ ა ტ. ზ ე ს თ ა მ ბ რ ძ ო ლ ის ა.— ჳ მ ა უ ყ ა ვ ყ ო ვ ე ლ ს ა ს ო ფ ე ლ ს ა...“ 2v.

„ა მ ა ს ვ ე დ ლ ე ს ა, წ მ ი დ ა თ ა შ ო რ ის მ ა მ ის ა ჩ უ შ ნ ის ა ის ე წ ი ლ კ ა ნ ის ე პ ი ს კ ო პ ო ს ის ა, ა თ ო რ მ ე ტ თ ა გ ა ნ ის ა, მ წ უ ხ რ ა დ ვ ვ ა ლ ო ბ თ — „ნ ე ტ ა რ ა რ ს კ ა ც ხ ა“. ა ლ ს ა ვ ა ლ ს — უ ფ ა ლ ო ლ ა ლ ა დ ვ ჳ ყ ა ვ ს ა ზ ე დ ა დ ა ს დ ე ბ ე ლ ი, მ უ ჳ ლ ი ტ, ჳ მ ა ა. თ ვ თ - ჳ მ ო ვ ა ნ ი.— მ ხ ი ა რ უ ლ ი თ ა გ უ ლ ი თ ა მ ი ე რ ბ ი ო დ ე თ...“ 2v—7v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „აქებდითსა ზედა დასდებული მუწლი დ. ჳმა დ, ანტონისა“ (7v); „დიდება, ჳმა იგივე, ნიკოლოს ტფილისისა“ (7v); „აწდა წინაღღესასწაულისა, ჳმა იგივე, იოანე ფილოსოფოსისა“ (7v).

3. „თ თ უ შ ს ა დ ე კ ე მ ბ ე რ ს ა გ, წ მ ი დ ის ა წ ი ნ ა ს წ ა რ მ ე ტ ყ უ შ ლ ის ა ს ო ფ ო ნ ი ა ს ი. ტ რ ო პ ა რ ი ჳ მ ა ბ. „წ ი ნ ა ს წ ა რ მ ე ტ ყ უ შ ლ ის ა შ ე ნ ის ა ს ო ფ ო ნ ი ა ს ა“ წ ე რ ი ლ ა რ ს ს ე კ დ ე ნ ბ ე რ ს დ ლ ე ს ა. კ ო ნ დ ა კ ი ჳ მ ა დ. გ ა ნ ე ც ხ ა დ ე.— ი ჳ მ ე ნ შ ე ნ ს ა ლ თ ო თ ა ს უ ლ ი თ ა მ ხ ი ლ უ შ ლ ნ ა თ ლ ის ა მ ის...“ 7v.

4. „თ თ უ შ ს ა დ ე კ ე მ ბ ე რ ს ა დ, წ მ ი დ ის ა დ ი დ ის ა მ ო წ ა მ ის ა ვ ა რ ვ ა რ ა ს ი დ ა ლ ი რ ს ის ა მ ა მ ის ა ჩ უ შ ნ ის ა ი ო ა ნ ე დ ა მ ა ს კ ე ლ ის ა. უ ფ ა ლ ო ლ ა ლ ა დ ვ ჳ ყ ა ვ ს ა ზ ე დ ა დ ა ს დ ე ბ ე ლ ი წ მ ი დ ის ა, ჳ მ ა ბ. რ ა ყ ა მ ს ძ ი ლ ის ა გ ა ნ.— რ ა ყ ა მ ს ი ხ ი ლ ა ს ა მ ს ჳ ა ვ რ ო ს ა მ ა ს ს ა შ ი ნ ე ლ ს ა...“ 8r—11r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება. ჳმა ვ, იოანე მონაზონისა“ (11r).

5. „თ თ უ შ ს ა დ ე კ ე მ ბ ე რ ს ა ე, ლ ი რ ს ის ა დ ა ლ მ ე რ თ შ ე მ ო ს ი ლ ის ა მ ა მ ის ა ჩ უ შ ნ ის ა ს ა ბ ა გ ა ნ წ მ ე დ ი ლ ის ა. მ ც ი რ ე ს ა მ წ უ ხ რ ს ა ზ ე დ ა დ ა ს დ ე ბ ე ლ ი დ, ჳ მ ა ა.— „ყ ო ვ ლ ა დ ქ ე ბ უ ლ ნ ო მ ო წ ა მ ე ნ ო“.— მ ხ ი ა რ უ შ ლ ი ჳ მ ე ნ გ ო ნ ე ბ ი თ ა ძ ლ ი ე რ ს ა ც ნ ო ბ ე ლ ი თ ა...“ 11r—15v.

6. „თ თ უ შ ს ა დ ე კ ე მ ბ ე რ ს ა ვ, წ მ ი დ ა თ ა შ ო რ ის მ ა მ ის ა ჩ უ შ ნ ის ა ნ ი კ ო ლ ა ო ს მ ი რ ო ნ - ლ უ ჳ ი კ ის ა ა რ ხ ი ე პ ი ს კ ო პ ო ს ის ა დ ა ს ა კ ვ რ უ შ ლ თ მ ო ქ მ ე დ ის ა. უ ყ ე თ უ ე ნ ბ ო ს, უ პ ი რ ა ტ ე ს ა ჳ ყ ო ფ ს ლ ა მ ის თ ე ვ ა ს ა. მ ც ი რ ე ს ა მ წ უ ხ რ - ზ ე დ — უ ფ ა ლ ო ლ ა ლ ა დ ვ ჳ ყ ა ვ ს ა ზ ე დ ა დ ა ს დ ე ბ ე ლ ი, მ უ ჳ ლ ი დ, ჳ მ ა დ. მ გ ნ ე ო ნ ი,— მ ი რ ო ნ ი თ ა მ ი თ ს ა ლ თ ო თ ა გ ც ხ ო შ ე ნ მ ა დ ლ მ ა ნ ს უ ლ ის ა მ ა ნ...“ 15v—23r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „სხუა კანონი წმიდისა. ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა— „შენ ნიკოლოს გივალთ სალთოსა ვალობასა“ — ქმნილი თეოფანესი. ჯმა ბ, ვალობა ა, სქლისპირი (18v); „აწდა ღწისმშობლისა — გერმანოს პატრიარხისა ქმნილი“ (23r).

7. „თთუშსა დეკემბერსა ზ, წმიდათა შორის მამისა ჩუწნისა ამეროსი მედიოლანის ეპისკოპოსისა. ტროპარი ჯმა დ, კანონად სარწმუნოებისა წერილ-არს სეკდემბერს ბ დღესა. კონდაკი ჯმა გ. საღვთოსა სარწმუნო. — საღვთოსა ჰსჯულის დებიტა განბრწყინუშულმან...“ 23r.

8. „თთუშსა დეკემბერსა ტ, ღირსისა მამისა ჩუწნისა პატაპისა. ალილუია გინა ტროპარი, ჯმა ტ. „შენ შორის საკრუტლო მამაო“ წერილ არს ოკდომბერს ა დღესა. კონდაკი ჯმა გ — „ქალწული დღეს“. — სახლი შენი სულიერი...“ 23r—v.

9. „თთუშსა დეკემბერსა თ, მუცლად-ღება წმიდისა ანნასი, რაჟამს მუცლად იღებდა წმიდასა ღწმშობელსა. უფალო ღაღადვჰყავსსა ზედა დასდებელი, მუტლი ვ, ჯმა დ. რომელი იწოდე. — ნაყოფისა მშობელი ბერწი ზესთა სასოებისა...“ 23v—27r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება და აწდა, ჯმა ბ — „რომელმან სისხლითა“. გერმანოსი“ (23v).

10. „თთუშსა დეკემბერს ი, წმიდათა მოწამეთა მინა, ერმოგენი და ევდრაფოსი. ტროპარი ჯმა ტ. — მარხვთა ვნებანი სახედ ცეცხლისა აღძრულნი...“ 27r.

11. თთუშსა დეკემბერსა ია, ღირსისა მამისა ჩუწნისა დანიილ მესუტისა. ალილუია გინა ტროპარი, ჯმა ა. „სუტტ მოთმინებისა ქმნილი“ წერილ არს სეკდენბერს ა დღესა. კონდაკი ჯმა ტ. სოფლისა შემოქმედისა. — ვითარცა რა ვარსკულავი დიდად მნათობი...“ 27r—32r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „კანონი სამი აღდგომისა, მუტლი დ, წმიდათა სამთა ყრმათა — მუტლი დ, და მართალთა მამათა — მუტლი ვ. კანონი წმიდათა სამთა ყრმათა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა — „სამთა ყრმათა უვალობ და დანიის დიდსა“. — თეოფანესი. ჯმა ტ. ვალობა ა, სქლისპირი“ (28v); „სხუა კანონი წმიდათა მართალთა მამათა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა — „მამათა ქებასა შუწნიერსა აწ მიუძღუნებ“ — იოსებისა, ჯმა ა, ვალობა ა, სქლისპირი“ (29r).

12. „თთუშსა დეკემბერსა იბ, ღირსისა მამისა ჩუწნისა სპირიდონ საკრუტლეთმო ქმედისა, ეპისკოპოსისა ტრიმიტუნტელისა. უფალო ღაღადვჰყავსსა ზედა დასდებელი ვ, ჯმა ე, გზნი. — გზნი მღუღელთა კანონი...“ 32r—34v.

13. „თთუშსა დეკემბერსა იგ, წმიდათა მოწამეთა ევსტრატე, ავქსენტი, ევდენი, მარდარი და ორესტისი და წმიდისა მოწამისა ლუკია ქალწულისა უწყება ჯერარს, რამეთუ უკეთუ მიხუდეს საცსენებელი წმიდათა ამით კვრიაკესა პირველთა მამათასა, ერთბამად აღსრულების მოწამეთა საგალობელი. მწუხრად — „ნეტარ არს კაცი“. უფალო ღაღადვჰყავისა ზედა დასდებელი ვ, ჯმა დ. მოგიცემიეს. — ბრწყინავს საცსენებელი მოწამეთა შენთა...“ 34v—39r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ჰმა დ — „ცხოველსა მას“, იოანე მონაზონისა“ (39r); „კასია მონაზონისა“ (39r); „დიდება, ჰმა ბ, მლინარე, მისივე კასიასი“ (39r).

14. „თთუჴსა დეკემბერსა იდ, წმიდათა მოწამეთა თჯრსო; ლევეკი, ფილიმონ და მისთანათა. ალლილუია, გინა ტროპარი ჰმა დ — „მოწამეთა შენთა უფალო“ წერილ არს სეკდენბერს კ დღესა. კონდაკი ჰმა ბ. მტკიცენი. — ღწის-მსახურებისა სარწმუნოებისა მბრძოლთა...“ 39r—v.

15. „თთუჴსა დეკემბერსა იე, წმიდისა მღუდელ-მოწამისა ელ ევეთერისი და ღირსისა მამისა ჩუწნისა პავლე ლატრელისა. ალლილუია, გინა ტროპარი „საქმით მიემგავსე მოციქულთა“ წერილ არს სეკდემბერს გ დღესა. ტროპარი ღირსისა, ჰმა იგივე. — ვითარცა რა უჴორცოთა მსგავსად...“ 39v.

16. „თთუჴსა დეკემბერსა ივ, წმიდისა წინასწარმეტყუჴლისა ანგიასი. ალლილუია, გინა ტროპარი, ჰმა ბ — „წინასწარმეტყუჴლისა შენისა“ წერილ-არს სეკდენბერს დ დღესა. ეგრეთვე სხუა ყოველივე წინასწარმეტყუჴლისა იძიე საზიაროთაგან“ 39v.

17. „თთუჴსა დეკემბერსა იზ, წმიდისა წინასწარმეტყუჴლისა დანიილისა და წმიდათა სამთა ყრმათა ანანია, აზარია და მისაილისა. უფალო ლაღად ვჴყავსა ზედა დასდებელი წინასწარმეტყუჴლისა ჰმა დ, მწენონი. — დანიილ ღმერთშემოსილმან გული უბიწო მოიგო...“ 39v—42v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „აწ და წინადღესასწაულისა, ჰმა იგივე, ანდრეა პირელისა“ (40r); „ციკრად ერთი კანონი რუა ჰმათა და წმიდათა ორი კანონი წინასწარმეტყუჴლისა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა — „ბრძენი დანიილ ძღვეთ გარჯნოსან ვჴყოთ“ — ქმნილი თეოფანესი, ჰმა მ. გალობა ა, სძლისპირი“ (40r—v).

18. „თთუჴსა დეკემბერსა იძ, წმიდისა მოწამისა სევასტიანესი და მოყუასთა მისთა. ალლილუია, გინა ტროპარი ჰმა დ, „მოწამეთა შენთა უფალო“ წერილ-არს სეკდენბერს კ დღესა. ეგრეთუჴ სხუა ყოველი წესი მოწამეთა იძიე საზიაროთაგან. უწყება ჰჴუჴწნის, რამეთუ კვრიაკე წინა ქრისტეს შობისა წმიდათა მამათა გალობა იწყება იძ ამის თთჯასა და მიიწვევის ვიდრე კდ დღემდე დეკემბრისა. — შაბათსა წინა ქრისტეს შობისა ლიტურგიასა ზედა წარდგომად...“ 42v—49v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება ჰმა ვ, „სასოწარჴმთილ“, კიპრიანესი“ (44v); „აწ და წინადღესასწაულისა ჰმა ბ — „ველითგან“, კიპრიანესი“ (44v).

19. „თთუჴს დეკემბერსა ით, წმიდისა მოწამისა ვონიფანტესი. ალლილუია, გინა ტროპარი ჰმა დ. — „მოწამემან შენმან უფალო ვონიფანტე“ — წერილ-არს სეკდენბერს ბ დღესა. კონდაკი ჰმა დ. განეცხადე. — განწმედილად და უბიწოდ გჩინა შენ...“ 49v.

20. „თთუჴსა დეკემბერსა კ, წინადღესასწაული გორციელად შობისა უფლისა ღვთისა და მაცხოვრისა ჩუწნისა იესუ ქრისტესი და ჴსენება წმიდისა მღუდელ-მოწამისა ეგნატი ღმერთშემოსილისა. უფალო ლაღად-ვჴყავსა ზედა დასდებელი წინა დღესასწაულისა გ და წმიდისა გ. დასდებელი წინადღესასწაულისა გ, ჰმა ა, თთჯმოვანი ანატოლისა. — წინავდღესასწაულობდეთ, ერნო, ქრისტეს შობასა...“ 49v—56r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება ჳმა მ. ვღემი. ანატოლისა“ (50r); „სტიქარონსა ზედა დასდებელი თვთჳმოვანი, ჳმა ბ, კიპრიანესი“ (50r); „უფალო, მესმა სმენა შენი და შჳმეშინა, უფალო, განვიცადენ საქმენი შენი და დამიკჳრდა, ანდრეა პირელისა“ (50r); „დიდება, ჳმა ა, სტოდიელისა“ (50r); „კანონი ორი წინაღღესასწაულისა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა ივალობების ესე წინაღღესასწაული. — იოსებისა“ (51v). „სხუა კანონი წმიდა ევნატისა, ჳმა ბ. ქმნილი ანდრეა კრიტელისა. ვალობა ა, სქლისპირი“ (51v); „აქებდითსა ზედა დასდებელი წინაღღესასწაულისა მუჭლი დ, ჳმა ვ, ალქავეიტასა ზედა ქმნილი რომანოს მგალობელი. თვთ-სამსჯავსო“ (54v); „დიდება წმიდისა ჳმა ა, სტოდიელისა“ (55r).

21. „თთუშსა დეკემბერს კა, წინაღღესასწაული ქრისტეს შობისა და წმიდისა მოწამისა იულიანასი, რომელი იყო ნიკომიდიელი. უფალო ღალადღვჳყავისსა ზედა დასდებელი წინაღღესასწაულისა, ჳმა დ. მოგიცემის. — ესე არს ღმერთი ჩუშნი...“ 56r—60v.

შენიშვნა: აქვე შედის „კანონი წინაღღესასწაულისა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა ალქავეიტასა ზედა—იოსებისა, ჳმა დ. ვალობა ა, სქლისპირი“ (57v); „სხუა კანონი წმიდისა მუჭლი დ, რომლისა კიდურწერილობა — მგალობად შენდა, მოწამეო, შემძინის ... მადლი“—იოსებისა, ჳმა დ, ვალობა ა, სქლისპირი“ (57v).

22. „თთუშსა დეკემბერს კბ, წინაღღესასწაული ქრისტეს შობისა და წმიდისა დიდისა მოწამისა ანასტასიასი, მწამლუშლობათა დამჯსნელისა. უფალო ღალადღვჳყავისსა ზედა დასდებელი წინაღღესასწაულისა გ და წმიდისა გ, დასდებელი წინაღღესასწაულისა, ჳმა ა—„ყოვლად ქებულნო მოწამენო“—ყოველი ქუშყანა ჳხედავს განკაცებასა ჩემსა...“ 60v—65v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება წმიდისა, ჳმა მ. ვღემი. სტოდიელისა“ (61r); „კანონი წმიდისა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა — მგალობ ჳენ სურვილით მოწამეო ანასტასია“—იოსებისა, ჳმა მ, ვალობა ა, სქლისპირი“ (62v).

23. „თთუშსა დეკემბერსა კგ, წინაღღესასწაული ქრისტეს შობისა და წმიდათა ათთა მოწამეთა, რომელნი იყუნეს კრიტელნი. მწუხრად უფალო ღალადღვჳყავისსა ზედა დასდებელი წინაღღესასწაულისა გ და წმიდათა გ, დასდებელი წინაღღესასწაულისა ჳმა დ. მწენონი. — წინაღღესასწაულისა ვალობა გონებითა კეთილითა...“ 65v—70r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „კანონი წინაღღესასწაულისა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა ალქავეიტასი ზედა—იოსებისა. ჳმა ვ. ვალობა ა, სქლისპირი“ (67r); „სხუა კანონი წმიდათა, ხოლო მისი კიდურწერილობა ღწმშობლის მუჭლთა—გიორგისა. ჳმა ბ, ვალობა ა, სქლისპირი“ (67r). „დიდება ჳმა გ, სტოდელისა“ (70r); „აწაღა წინაღღესასწაულისა, ჳმა მ. ვღემი. ანატოლისა“ (70r).

24. „თთუშსა დეკემბერსა კდ, წინაღღესასწაული ქრისტეს შობისა და ვსება წმიდისა ღირსისა მოწამისა ევლენიასი, უფალო ღალადღვჳყავისა ზედა,

დასდებელი წინაღუდისაწაულისა, ჳმა ე, გზნი. — გმოსიეს ხატი ადამისი...“
70r—82v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „კანონი წმიდისა, რომლისა კიდურწერილობა — „ევეღე-
ნიას დიდსა ვადიდებ და გალობით უმეტესად უგალობ“ — ქმნილი თეოფანესი.
ჳმა ბ, გალობა ა. სძლისპირი იგივე“ (72v); „აწდა ლწმშობლისა — „რამე სახელ
კლუათ შენ, ჳოჲ, მიმადლებულო“. ესრეთ დასდებულნი ესე იგალობების ორ-ორგზის,
ქმნილი სოქრონ იერუსალიმელ პატრიარხისა, ჳმა შ“ (76v).

25. „თთუშსა დეკემბერსა კე, ჳორციელი შობა უფლისა ლწისა და მა-
ცხოვრისა ჩუშნისა იესო ქრისტესი... ხოლო მგალობელნი ჳგალობენ დასდე-
ბელსა ღღესასწაულისასა, მუჭლი შ, ჳმა ბ, თვთგმოვანი გერმანესი. — მოვე-
ღით ერნი მორწმუნეთანო...“ 82v—90r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ანატოლისა—ოჲ, იკიშუა“ (83r); „დიდება და აწდა-
ჳმა იგივე, კასიანესი“ (83r); „ლიტანიას ჳედა დასდებელი ჳმა ა, თვთგმოვანი იო-
ანე მონაზონისა“ (85r); „დიდება, ჳმა ე, იოანე მონაზონისა. მაღლიერნი“
(85v); „აწდა, ჳმა ვ, გერმანესი“ (85v); „სტიქარონსა ჳედა დასდებელი, ჳმა ბ,
თვთგმოვანი კერმანესი“ (85v); „პრქუა უფალმან უფალსა ჩემსა: დაჳსჯელ მარ-
ჯულწით ჩემსა, ვიდრემდის დევჳსხნე მტერნი შენი ქულშე ფერჯთა შენთა—ანატო-
ლისა“ (85v); „დიდება, ჳმა დ, იოანე მონაზონისა (86r); „აწდა ჳმა იგივე, ან-
ტოლისა, — ნათელს დებს“ (86r); „მეორე კანონი ჳმა იგივე ქმნილი უფლისა იო-
ანესი, გალობა ა, სძლისპირი“ (86v); „აქებდითსა ჳედა აღველებთ მუჭლთა დ და
ვჳგალობდეთ თვთგმოვანსა ანდრია იეროსალიმელისა, ჳმა დ“ (89r); „დიდება,
ჳმა ვ, გერმანესი“ (89r); „აწდა, ჳმა ბ, იოანე მონაზონისა“ (89r).

26. „თთუშსა დეკემბერსა კვ, კრება ყოვლად წმიდისა ღწმშობლისა და
წმიდისა მღუღელ-მოწამისა ევთიმი სადრის ეპისკოპოსისა. აკოლოთია
ამისი გარდაიდების სერობასა ჳედა. მწუხრად ფსალმუნება არ იქმნების. უფა-
ლო ღღადღვჳყაესა ჳედა აღვილებთ მუჭლთა ვ. დასდებელი ღღესასწაულისა, ჳმა
ბ. თვთგმოვანი. — მოვეღით ერნო მორწმუნეთანი ბ, გზის...“ 90r—95r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „სტიქარონსა ჳედა დასდებელი, ჳმა შ, იოანე მონა-
ზონისა (90r); „დიდება და აწდა იგივე და ვიკითხავთ სიტყუასა ეპიფანე კი-
რელისასა“ (90v); „აწდა, ჳმა ბ, იოანე მონაზონისა — ღღეს ქრისტე იშუშ-
ბის“ (91r).

27. „თთუშსა დეკემბერსა კვ, წმიდისა მოციქულისა, პირველი
მოწამისა და არხილიაკონისა სტეფანესი და ღირსისა მამისა ჩუშნისა
და აღმსარებელისა თეოდორე გამომწერელისა და ძმისა თეოფანე
გალობათა მთქმელისა. უფალო ღღადღვჳყაესა ჳედა დასდებელი მოციქულისა გ
და ღირსისა გ. დასდებელი მოციქულისა ჳმა დ. მენეონი. — სულისა მიერ წმიდი-
სა აღუსებულ იქმენ...“ 95r—99v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება ჳმა ვ, მჯღმარე. ანატოლისა“ (95v); „დიდე-
ბა ჳმა ვ, ყოველი სასოება, ანატოლისა (95v); „აწდა, ჳმა იგივე, ესე არს ღღე.
გერმანესი“ (95v); „კანონი მოციქულისა, ქმნილი იოანე დამასკელისა, ჳმა ე.
გალობა ა სძლისპირი“ (96r). „სხუა კანონი ღირსისა, რომლისა კიდურწერილობა —
„შევსთხზავ ძმაო მახლობელთა ქებათა შენთა“, თეოფანესი, ჳმა დ, გალობა ა,
სძლისპირი“ (96r); „აქებდითსა ჳედა დასდებელი, მუჭლი ვ, თვთგმოვანი, ჳმა ა, კი-
რიანესი; ჳმა ბ, ანატოლისა, ჳმა დ, იოანე მონაზონისა, დიდება ჳმა ე

კობრიანესი (98v); „აწდა, ვმა და სძლისპირი ივივე, იოანე მონაზონისა (99r); „ლიდება, ვმა მ—არა დააკლდი—კობრიანესი“ (99r); „აწდა, ვმა ივივე, იოანე მონაზონისა“ (99r).

28. „თთუშსა დეკემბერსა კმ, წმიდათა ორთა ბევრთა მოწამეთა, რომელნი ნიკომიდიას დაიწუნეს, უფალო ლაღადვჱყავესსა ზედა დასდებელი დღესასწაულისა გ, ვმა ე. გინაროდენ. — გმოსიეს ხატი ადამისი...“ 99v—102r.

29. „თთუშსა დეკემბერსა კთ, წმიდათა ჩჩვლთა ათოთხმეტითათასთა ქრისტესთვს მომწყდართა იროდის მიერ ბეთლემს ჰურიასტანისასა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა მარკელლე წინამძღურისა დაუძინებელთა მონასტრისა. უფალო, ლაღად-ვჱყავესსა ზედა დასდებელი წმიდათა, ვმა დ. მგნეონი. — საუწვესა დაფარულსა...“ 102r—105v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ლიდება ჩჩვლთა ვმა მ. ეღემი, ანდრია კრიტელისა“ (102r); „ლიდება, ვმა მ, ანდრია კრიტელისა“ (102v); „აწდა, ვმა ივივე, იოანე მონაზონისა“ (102v); „აქებდითსა ზედა დასდებელი წმიდათა, მუჭლი დ, ვმა ა. კობრიანესი“ (105r).

30. თთუშსა დეკემბერსა ლ, წმიდისა მოწამისა ანუსიასი და ღირსისა დედისა ჩუშნისა მეღანასი და ღირსისა ზოდისი. უფალო ლაღადვჱყავესსა ზედა დასდებელი წმიდისა ანუსიასი, მუჭლი გ, ვმა დ, მგნეონი. — ქალწულეზისა ნათლითა განბრწყინდი...“ 105v—110r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „კანონი წმიდისა ანუსიასი, ქმნილი თეოფანესი, ვმა დ. გალობა ა. სძლისპირი“ (106v); „კანონი ღირსისა მეღანასი, ქმნილი თეოფანესი. ვმა ივივე. გალობა ა, სძლისპირი“ (106v).

31. „თთუშსა იანუარსა აქუს დღე ლა. პირველსა დღესა ჯორცითა წინადაცუშთა უფლისა ჩუშნისა იესუ ქრისტესი და ჯსენება წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ვასილი დიდისა, არხიეპისკოპოსისა კესარიაკაბბადოკიისა. უკეთუ ეკლესია დიდისა ვასილისა არს, ვჱყოფთ ღამისთევსა. მცირეს მწუხრზედ უფალო ლაღადვჱყავესსა ზედა დასდებელი, მუჭლი დ, ვმა გ. თვთ-ჱმოვანი. — ქრისტე ღმერთო, შეიწყნარე, სულსა შენსა...“ 110v—117v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ლიდება ვმა მ. ეღემი. ანატოლისა“ (111r); „ლიტანიასა ზედა დასდებელი ტაძრისა ესრეთ წმიდისა ვასილისა, ვმა გ. გერმანესი“ (111v); „სტიქარონსა ზედა დასდებელი წმიდისა, ვმა ა. სასწაულთა მოქმედი, ვიზანტოსი“ (112r); „პირი ჩემი იტყოდის სიბრძნესა და ზრახუანი გულისა ჩემისანი გულისხმის-ყოფასა, ვასილი მონაზონისა“ (112r); „ღირსმან მართლისამან იწუარ-თას სიბრძნე და ენა მისი იტყოდის მჱჱჯავრსა, იოანე მონაზონისა“ (112r); „კანონი დღესასწაულისა, ქმნილი სტეფანესი, სძლისპირი ბ-ვზის, ხოლო დასდებელი მუჭლი დ, ვმა ბ, გალობა ა, სძლისპირი“ (113r); „სხუა კანონი მღუღელმთავრისა ვასილისი, მუჭლი მ, ქმნილი იოანე დამასკელისა, ვმა და სძლისპირი ივივე“ (113r).

32. „თთუშსა იანუარსა ბ, წინაღღესასწაული ნათლისღებისა და ჯსენება წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა სილივისტროს ჰრომთა პაპისა, უფალო ლაღადვჱყავესსა ზედა, დასდებელი ვმა დ, მგნეონი. წინაღღესასწაულისა გალობა ნათლისღებისა სარწმუნოებით შევჱსწიროთ ჩუშნ...“ 117v—123r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „სტიქარონსა ზედა დასდებელი, ჳმა ა. სასწაულმოკმედი. — იოანე მონაზონისა“ (118r); „ამისთჳ მოგიჳსენო შენ ქუცყანით იორდანი და ერმონით“, ჳმა ბ, ანდრეა იერუსალიმელისა“ (118r); „სხუა კანონი წმიდისა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა — „გალობად შენად სარწმუნოებით მეც მემადლი ნეტარო,“ — იოსებისა, ჳმა მ, გალობა ა, სქლისპირი“ (119v); „აქებდითსა ზედა დასდებელი, მუჭლი დ, რომლისა კიდურწერილობა — „გალობანი, თეოფანეს ნინათელსა ზედა, ჳმა ვ. ანგელოსთა დღეს“ (122r); „დიდება და აწდა, ჳმა მ, ედემი. ანატოლისა (122v).

33. „თთუშსა იანუარსა გ, წინადღესასწაული ნათლისღებისა და წმიდისა წინასწარმეტყუტელისა მალაქიასი და წმიდისა მოწამისა გორდისი, უფალო დადადვყავსსა ზედა დასდებელი წინასწარმეტყუტელისა გ, და მოწამისა გ, დასდებელი წინასწარმეტყუტელისა, ჳმა მ. უფალო დადაცათუ. — სიტყუათა ღვთივ აღძრულისა...“ 123r — 128v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება და აწდა, ჳმა დ, იოანე მონაზონისა“ (123r); „კანონი წინადღესასწაულისა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა ალქავიტა — იოსებისა, ჳმა დ, გალობა ა, სქლისპირი“ (124v); „სხუა კანონი წინასწარმეტყუტელისა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა — „მალაქიას დიდებულება ჩემ მიერ იდიდებოდენ“ — ქმნილი თეოფანესი, ჳმა მ, გალობა ა, სქლისპირი“ (124v); „კანონი მოწამისა, რომლისა კიდურწერილობა — „მოწამესა გორდის გალობთა ტკბილთა უვალობ“ — ქმნილი თეოფანესი, ჳმა მ, გალობა ა, სქლისპირი“ (125r).

34. „თთუშსა იანუარსა დ, წინადღესასწაული ნათლისღებისა და კრება წმიდათა სამეოცდაათთა მოციქულთა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა თეოქთისტე წინამძღურისა, რომელი იყო კუკუსოს სიკილისსა. უფალო დადადვყავსსა ზედა დასდებელი, ჳმა დ. მოგიცემიეს. — კლეობას, ანდრონიკეს და სილოვანეს და აგაბოს...“ 128v — 135r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „სხუა კანონი მოციქულთა, რომლისა კიდურწერილობა — „ქრისტეს მეროეთა მოციქულთა ვაქებდეთ“ — იოსებისა, ჳმა დ გალობა, სქლისპირი (130v).

35. „თთუშსა იანუარსა ე, წინადღესასწაული ნათლისღებისა და წმიდათა მოწამეთა თეოპემპტო და თეონასი და ღირსისა სიღვლიტიკასი. უფალო დადადვყავსსა ზედა, დასდებელი მოწამეთა გ, ჳმა დ. მწნეონი — თეონას და თეოპემპტოს ბრძენთა უგალობდეთ...“ 135r — 146r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „აწდა ღის მშობლისა რამე სახელ-გღუთ შენ ჰოე, მიმადღობულო“ — ესრეთ დასდებულთა ამათ ვჳგალობთ ორ-ორგზის, ქმნილი სოფრონ იერუსალიმელ პატრიარხისა, ჳმა მ“ (141v).

36. „თთუშსა იანუარსა ვ, წმიდა განცხადება უფლისა ღვთისა და მაცხოვრისა ჩუშნისა იესუ ქრისტესი. უამსა ე დღისასა ვჳრეკთ დიდსა ზარსა და ყოველთავე ზართა ზედა და შეეჳკრებებით ეკლესიად... ვჳვალობთ დასდებელსა დღესასწაულისასა, მუჭლი მ, თუთჳმოვანი, ჳმა ბ, იოანე მონაზონისა. — განმანათლებელი ჩუშნი რომელნი...“ 146 — 156v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ბ გზის დიდება და აწდა, ჳმა ივივე, ვიზანტოსი“ (146v); „დიდება, ჳმა მ, იოანე მონაზონისა“ (152v); „აწდა, ჳმა ივივე, ანატოლისა“ (152v); „სტიქარონსა ზედა დასდებელი თუთჳმოვანი, ჳმა ბ ანატო

ლისა“ (152v); „დიდება და აწდა, ჳმა ვ, თეოფანესი“ (153r); „ჯანონი უფლისა კოსმა მონაზონისა, რომლისა კიდურწერილობა — „ნათლისდება განწჳდა ცოდუთა ქუშყნისა ნაშობთა“, ჳმა ბ, გლობა ა, სქლისპირი“ (153v); „მეორე ჳნონი იოანე დამასკელისა, ჳმა ბ, გლობა ა. სქლისპირი“ (153v); „დიდება, ჳმა ვ, ანატოლისა“ (156r) „აწდა, ჳმა ბ, მისივე“ (156r).

37. „თთუშსა იანუარსა ზ, კრება წმიდისა დიდებულისა წინაწარმეტყუშ-ლისა, წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა იოანესი... უფალო ლა-ლადეჳყაეისსა ზედა დასდებელი დღესასწაულისა გ, ჳმა ბ. განმანათლებელი ჩწნი, მგწნელისა ჩუშნისა, წყარო ცხოვრებისა — თჳთ დღესასწაულში იძიე, და წინა-მორბედისა გ, ჳმა ა, წმიდანო მარტჳლნო. — წინამორბედმან რა გიხილა...“ 157r—161v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „აწდა, ჳმა ბ, ანატოლისა“ (160r).

38. „თთუშსა იანუარსა ც, ლირსისა მამისა ჩუშნისა გიორგი ხოზე-ლისა და ლირსისა დომნიკასი და ემმელიანე აღმსარებელისა და წმიდისა მოწამისა აბო სპარსისა, ტფილისს ენებულისა. აჳოლოთია ამისი წერილ არს შემდგომად ამათისა აჳოლოოთისა. უფალო ლაღადჳყაეისსა ზედა დასდებელი ლირსისა, მუტლი გ, ჳმა დ, მგწნეონი. — სულისა შენისა კიდე ქალა-ქისა...“ 161v—168r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „სხუა ჳნონი ლირსისა, რომლისა კიდურწერილობა — „ქე-თილ ყრმასა აწ ბატეხ-გჳსცემ დომნიკას, — იოსებისა, ჳმა ბ, გლობა ა. სქლის-პირი“ (162v); „აჳოლოთია წმიდისა მოწამისა აბო სპარსისი“ (165r); „დიდება, ჳმა ვ. მდინარე, — ანტონისა“ (165v); „დიდება, ჳმა ე, მადლიერნი, — ანტო-ნისა“ (165v); „დიდება, ჳმა დ, ქმნილი ნიჳოლაოს ტფილკელისა“ (168r); „აწდა დღესასწაულისა, ჳმა იჳივე, იოანე ქილოსოფიისა“ (168r).

39. „თთუშსა იანუარსა თ, წმიდისა მოწამისა ჳოლიეგეტოსი. უფალო ლაღადჳყაეისსა ზედა, დასდებელი დღესასწაულისა, ჳმა ც, უფალო დაღაცათუ. — უფალო დაღაცათუ წინაშე იოანესსა წარჳსდებ...“ 168r—170v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება ჳმა ა. ვიზანტოსი“ (168r); დიდება და აწდა, ჳმა დ, აღმადღენით, — კოსმა მონაზონისა“ (168v).

40. „თთუშსა იანუარსა ი, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა გრიგორი ნოსელ ეპისკოპოსისა და ლირსისა დომენტიანე მელიტინელ ეპისკოპო-სისა და ლირსისა მამისა ჩუშნისა მარკიანე ხუციისა, დიდისა ეკლესიის იკონომოსისა. უფალო ლაღადჳყაეისსა ზედა დასდებელი წმიდისა გრიგორისა, ჳმა ე, ლირსო მამაო. — ლირსო მამაო, უსამღუდლოესო გრიგორი...“ 170v — 174v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „აწდა, ჳმა ც, იოანე მონაზონისა“ (174v).

41. „თთუშსა იანუარსა ია, ლირსისა მამისა ჩუშნისა თეოდოსი ჳოგად ცხოვრებულთა თავისა. მწუხრად — „ნეტარ არს კაცი“, პირუშლი აღსავალი. — უფალო ლაღადჳყაეისსა ზედა ვჳგალობთ დასდებულთა მუტლთა ვ, ჳმა ე, ლირ-სო მამაო. — ლირსო მამაო, ლმერთშემოსილო...“ 174v—178v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ჯანონი წმიდისა. ჳმა ბ, თეოფანესი, გლობა ა, სქლისპირი“ (175v).

42. „თთუშსა იანუარსა იბ, წმიდისა მოწამისა ტატრიანასი, უფალო ღალადეჰყავსსა ზედა დასდებელი დღესასწაულისა, ჯმა მ, უფალო დაღაცათუ. — უფალო, დაღაცათუ ნათლისღება თავს იღევ უცოდუშლო...“ 179r—181r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „კანონი წმიდისა, ქმნილი ეგნატისა, ჯმა ბ, გალობა ა, სძლისპირი“ (179v).

43. „თთუშსა იანუარსა იგ, წმიდათა მოწამეთა ერმილე და სტრა-ტონიკესი. ამავე დღესა იგალობების აკოლოთია წმიდათა მამათა სინას და რაითას მოწყუშდილთა. უფალო ღალადეჰყავსსა ზედა დასდებელი მოწამეთა, ჯმა დ, მოგიცემიეს. — ერმილე დიდებულმან და სანატრელმან სტრატონიკე...“ 181r—185r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „კანონი მოწამეთა, რომლისა კიდურწერილობა — „შენთა მოწამეთა დიდებასა პატივს ვჰსცემთ მაცხოვარ“ — იოსებისა“, ჯმა მ“ (182r); „სხუა კანონი ღირსთა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა — „მოლუაწება მამათა გალობად დიდება დიდი“ — იოსებისა, ჯმა დ“ (182r).

44. „თთუშსა იანუარსა იდ, ღირსთა მამათა ჩუშნთა, რომელნი მოსწყედეს სინას და რაითას და ღირსისა ჩუშნისა და ქალწულისა ნინა მოციქულთა სწორისა. — აკოლოთია ამისი წერილ არს შემდგომად ტიბიკონისა დღესასწაულისა ნათლისღების წარგზავნისა...“ 185r—193r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება, ჯმა ე, ანტონისა“ (187v). „კანონი ღვთისმშობლისა, ქმნილი ანტონისა, რომლისა კიდურწერილობა — ანანი, გალობა ა, სძლისპირი“ (188r); „სხუა კანონი წმიდისა, რომლისა კიდურწერილობა, ქებით უფალოდ სასოსა ჩემსა ნინოს არსენი, ქმნილი არსენისა, ჯმა ა, გალობა ა სძლისპირი“ (188v); „მეორე კანონი წმიდისა, რომლისა კიდურწერილობა: ტრფიალსა სძალსა, სიძის ზესთა ლთას, სულის ნათლითა ბნელის შინათა მნათსა, მოციქულასა, ქალწულსა სანატრელსა, შესხმისა ძლით სიტყუანი მიერთმოდედ, ანტონის მიერ უნდო ეპისკოპოსის და მგალობელის, დაღათუ არა შესაბამ, ქმნილი ანტონისა, ჯმა დ, გალობა ა სძლისპირი“ (188v); „აქებდითსა ზედა დასდებელი მუჭლი ვ, ჯმა დ, ანტონისა იამბიკონი“ (193r); „დიდება, ჯმა ივივე, ნიკოლაოს ტფილელისა (193r); „აწდა წინადღესასწაულისა. ჯმა ივივე, არსენი კათოლიკოსისა ბულმაისის ძისა“ (193r).

45. „თთუშსა იანუარსა იე, ღირსთა მამათა ჩუშნთა პავლე თებელიისა და იოანე გლახაკისა, ტროპარი ჯმა დ. „ღმერთო მამათა ჩუშნთაო“ ნოემბერს კ იძიე. კონდაკი პავლესი, ჯმა გ, ქალწული დღეს. — ვითარცა მთიებსა და უფლისა საცნაურისა...“ 193v.

46. „თთუშსა იანუარსა ივ, თაყუანისცემა პატივოსანთა ჯაჭუთა წმიდისა და ყოვლად ქებულისა მოციქულისა პეტრესათა, უფალო ღალადეჰყავსსა ზედა დასდებელი, მუჭლი ვ, ჯმა დ, მკნენი. — ქრისტეს ღრისათჳს შეკრულმან...“ 193v—195v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება, ჯმა ვ, მდინარე. — ვიზანტონისი“ (193v); „ცისკრად ორი კანონი რუა ჯმათა და მოციქულისა მუჭლი ვ, კანონი მოციქულისა, ქმნილი იოსებისა (194r); „აღვივდნითი რუა ჯმათა, დიდება ჯმა დ, იოანე მონაზონისა“ (195v).

47. „თთუშსა იანუარსა იდ, ღირსისა და ღმერთთემოსილისა მამონსა ჩუშნისა. ანტონი დიდისა. უკეთუ ენებოს, უპირატესსა ჰყოფს ღა-

მისთევასა, მცირესა მწუხრსა ზედა დასდებელი, ჳმა ზ, რაჟამს ძილისაგან. — რაჟამს იგი საფლავსა შეაწყდეთ...“ 196r—200r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება ჳმა გ, ანატოლისა“ (196r); „ლიტანიასა ზედა დასდებელი ტაძრის და წმიდისა, ჳმა ზ, თვთვმოვანი სტოდელისა“ (196v); „კანონი ღირსისა, ჳმნილი თეოფანესი, რომლისა კიდურწერილობა: „ანტონის საღვთოსა ვაქებდეთ შუწნიერად“, ჳმა მ“ (197v).

48. „თთუშსა იანუარსა იც, წმიდათა შორის მამათა ჩუწნთა და მთავარ-ეპისკოპოსთა ალექსანდრიელთა ათანასისა და კირილესი, უფალო ღალადვჳყავსსა ზედა დასდებელი, მუტლი ვ, ჳმა დ. მენეონი. — დევნულებანი თავს ისხენ...“ 200r—204r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება ჳმა ვ, გერმანესი“ (200r); „სტიქარონი რუა ჳმათა, დიდება ჳმა გ, გერმანესი“ (200r); „კანონი წმიდისა ათანასისი, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა—„ათანასი მართლმადიდებელთა იქმნა ჳება“, — ჳმნილი თეოფანესი, ჳმა ც, გალობა ა, სძლისპირი“ (200v); „სხუა კანონი წმიდისა კირილესი, რომლისა კიდურწერილობა—„ზედვსა საღვთოსა ებანი კირილე“—იოანესი, ჳმა დ, გალობა ა, სძლისპირი“ (200v); „დიდება, ჳმა იგივე, გერმანესი“ (203v).

49. „თთუშსა იანუარსა ით, ღირსისა მამისა ჩუწნისა მაკარი მეგვჳტელისა, უფალო ღალადვჳყავსსა ზედა დასდებელი, მუტლი ვ, ჳმა დ. მენეონი. — ცნობათა უადრესისა ნეტარებისა გსუროდა...“ 204r—206r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება ჳმა შ, ანატოლისა“ (204r); „კანონი, რომლისა კიდურწერილობა—ყოვლად უმეტესსა მმარხუშლთა შორის მაკარის ვადიდებ—თეოფანესი, ჳმა დ, გალობა ა, სძლისპირი“ (204r).

„ამას ვე დღესა ღირსისა მამისა ჩუწნისა ანტონი მარტოდმყოფისა, ათორმეტთა მამათაგანისა. მწუხრად—„ნეტარარს კაცი“. აღსავალი—უფალო ღალადვჳყავსსა ზედა დასდებელი, მუტლი ვ; ჳმა შ—„ჰოა სასწაული“. — ღირსო მამაო ანტონი...“ 206r—209v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „აქებდითსა ზედა დასდებელი, მუტლი დ, ჳმა დ, ანტონისა“ (209r); „დიდება, ჳმა იგივე, ნიკოლაოს ტფილელისა“ (209v); „აწდა, ჳმა იგივე იოანე ფილოსოფოსისა“ (209v).

50. „თთუშსა იანუარსა კ, ღირსისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუწნისა ევთიმი დიდისა, უკეთუ ჳნებავს, უპირატესსა ჳყოფს ღამისთევასა. მცირესა მწუხრსა ზედა დასდებელი, მუტლი დ, ჳმა ა, ჳეცისა განწყესებულთა. — სირგულედ ჳეცისად აღფრინდი...“ 209v—214v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ღრტსა ზედა დასდებელი, ჳმა ზ, თვთვმოვანი გერმანესი“ (210v); „სტოდელისა“ (210v); „კანონი ღირსისა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა სძლისპირითურთ—„სიმიდრედ გამოჰსჩნდი ჳუშყნისა შობილთა ევთიმი“ — იოანე დამასკელისა, ჳმა დ“ (211v); „მეორე კანონი ღირსისა, რომლისა კიდურწერილობა—„ვედრებითა შენითა, ყოვლად ნეტარო, მომეც მე ნათელი“—თეოფანესი, ჳმა შ, გალობა ა სძლისპირი“ (211v).

51. „თთუშსა იანუარსა კა, ღირსისა მამისა ჩუწნისა მაქსიმე აღმსარებელისა და წმიდისა მოწამისა ნეოფიტესი და წმიდათა მოწამეთა ევლენი, კანდიდოს, ვალერიანე და კვირიასი. აყოლოთია ამათი ივალობების სერობასა ზედა. უფალო ღალადვჳყავსსა ზედა დასდებელი, მუტლი ვ, მაქ-

სიმესი, გმა დ, მწენონი. — რომელი წყალობისათვის ჩუშნისა განჰკაცნა...“
214v—217v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „კანონი ღირსისა, რომლისა კიდურწერილობა „თვნიერ ღისმშობლის მუჯლთა—„უდიდებულესი მაქსიმე, რათა იდიდებოდენ“—ქმნილი იოანე მონაზონისა, გმა შ, გალობა ა, სძლისპირი“ (215r); „კანონი მოწამისა, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა—„ახალ ნერვსა ქრისტესსა, კეთილად გაქებ შენ მოწამეო“—ქმნილი იოსებისა, გმა ც, გალობა ა, სძლისპირი“ (215r).

52. „თთუშსა იანუარსა კბ, წმიდისა მოციქულისა ტიმოთესი და წმიდისა ღირსისა მოწამისა ანასტასი სპარსისა, უფალო ღალადვჰყავსსა ზედა დასდებელი მოციქულისა. გმა ა, ყოვლად ქებულნო მოწამენო. — სულისა ნათლითა ელუარედ განბრწყინდი...“ 217v—220v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „კანონი მოციქულისა, რომლისა კიდურწერილობა—„ტიმოთე მოციქულსა გალობით პატივს ვჰსცემდეთ“ — ქმნილი თეოდანესი, გმა ა, გალობა ა, სძლისპირი“ (218v).

53. „თთუშსა იანუარსა კგ, წმიდისა მღუდელმოწამისა კლიმი ანკკრიელისა და წმიდისა მოწამისა ალათანგელოსისა, უფალო ღალადვჰყავსსა ზედა დასდებელი, მუჭლი ვ, გმა ა, ზეცისა განწესებულთა. — სარწმუნოებასა შინა გებულმან...“ 221r—223r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „სტიქარონსა ზედა დასდებელი რუა გმათა, დიდება, გმა ა, ანატოლისა (221r); „ციხკრად ორი კანონი რუა გმათა და წმიდისა, მუჭლი დ, რომლისა კიდურწერილობა—„უგალობ რტოსა ქრისტეს ვენაგისასა“—ქმნილი თეოდანესი, გმა გ, გალობა ა, სძლისპირი“ (221v).

54. „თთუშსა იანუარსა კდ, ღირსისა დედისა ჩუშნისა ქსენისა. ტროპარი, გმა ც. „შენ შორის საკრულლო დედაო“, — წერილ არს სეკედმბერს ია დღესა. კონდაკი გმა ბ, სისხლთა შენტა. — უცხოსა მაგის გსენებისა შენისა...“ 223r.

55. „თთუშსა იანუარსა კე, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა გრიგორი კოსტანტინუპოლელ არხიეპისკოპოსისა, ღისმეტყუშლისა, უკეთუ ენებოს, უპირატესსა ჰყოფს ღამისთევასა; მცირესა მწუხრსა ზედა დასდებელი, გმა დ, მწენონი. — ღისმეტყუშლით პირით შენით, ღისმეტყუშლო გრიგორი...“ 223r—229r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ღიტანიასა ზედა დასდებელი ტაძრისა ესრეთ წმიდისა, გმა დ, თუთჰოვანი ანატოლისა“ (224r); „ესრეთ კანონი წმიდისა, რომლისა კიდურწერილობა—„ღმთისმეტყუშლსა გრიგორის მარადის საგსენებელსა უგალობ“ — ქმნილი თეოდანესი, გმა ბ, გალობა ა, სძლისპირი“ (225r); „სხუა კანონი, ქმნილი კოსმპ მონაზონისა, გმა ა, გალობა ა, სძლისპირი“ (225v).

56. „თთუშსა იანუარსა კვ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ქსენე(ქორესი და მოყუსთა მისთა. ტროპარი გმა დ, „ღმერთო მამათა ჩუშნათა“ — ნოემბერს კიძიე. კონდაკი, გმა დ, განეცხადე. — სამეუფოთა მცნებათა შინა...“ 229r.

„ამასვე დღესა, გსენება წმიდისა კეთილმსახურისა მეფისა დავით მესამისა, ყოვლისა საქართუშლოჯსა და აფხაზეთისა, ზედწოდებით აღმაშენებელისა. მცირესა მწუხრსა ზედა დასდებელი, მუჭლი დ, გმა ა, ზეცისა განწესებულთა. ანტონისა. — ზეგარდამოთა ცხებითა ცხებულ-იქმენ დავით...“ 229r—234v.

57. თთუშსა იანუარსა კზ, აღმოყუანება ნაწილთა წმიდათა შორის მამისა ჩუწნისა იოანე ოქროპირისა, მწუხრად — „ნეტარ არს კაცი“, აღსავალი — უფალო ღალადეპყავსსა ზედა დასდებელი, მუგლი მ, გმა დ, მენეონი. — ოქროვანსა ორღანოსა...“ 235r—241r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება, გმა იგივე, თუთვოვანი კოსმა ვესტეტორისა“ (235r); „იანონი ღვთისმშობლისა, რომლისა კიდურწერილობა — „გზნ სიხარულისა სამკვდრებელი დამკსნელი მწუხარებისა“ — იოსებისა, გმა მ, გალობა ა, სძლისპირი“ (236r); „იანონი წმიდისა გმა ვ, რომლისა კიდურწერილობა — „ყოვლად ოქროვანსა საღვთოსა ებანსა გიგალობ შენ“ — ქმნილა მისი ვე, გმა ვ, გალობა ა სძლისპირი“ (236v); „დიდება, გმა იგივე, თუთვოვანი გერმანესი“ (241r).

58. „თთუშსა იანუარსა კმ, ღირსისა მამისა ჩუწნისა ექრემ ასურისა, უფალო ღალადეპყავსსა ზედა დასდებელი, მუგლი ვ, გმა ა. „ზეცისა განწესებულთა“ — სანოთხნსა სიკეთესა განიციდი, ღირსო...“ 241r—243r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „სტიქარონი რუა გმათა, დიდება, გმა დ, ანატოლისა“ (241v); „ციკრად ორი იანონი რუა-გმათა და წმიდისა, მუგლი ვ, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა — „ეფრემს პატივს ვპსკემდეთ გონიერსა ევფრატსა“ — თეოფანესი, გმა ვ, გალობა ა, სძლისპირი“ (241v).

59. „თთუშსა იანუარსა კთ, აღმოყუანება ნაწილთა წმიდისა მღუდელმოწამისა ეგნატი ღმერთ თემოსილისათა, უფალო ღალადეპყავსსა ზედა, დასდებელი, მუგლი ვ, გმა დ. მენეონი. — ღვთისმეტყუშლთა თავისა მის...“ 243r—245v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება, გმა მ, ედემი — ანატოლისა“ (243r); „სტიქარონი რუა გმათა. დიდება, გმა ა სტოდელისა“ (243v); „ციკრად ორი იანონი რუა გმათა და წმიდისა მუგლი ვ, რომლისა კიდურწერილობა — „ენატის აღმოსავალის ვარსკულაგსა გალობით უგალობ“ — თეოფანესი. გმა დ, გალობა ა, სძლისპირი“ (243v); აღვკენითი რუა გმათა, დიდება, გმა ა, სტოდელისა“ (245r).

60. „თთუშსა იანუარსა ლ, წმიდისა მღუდელმოწამისა იპოლიტე, ჰრომთა პაპისა. აკოლოთია ამისი იგალობების სერობასა ზედა, და წმიდათა შორის მამათა ჩუწნთა და დიდთა მღუდელმთავართა ვასილი დიდისა, გრიგორი ღრისმეტყუშლისა და იოანე ოქროპირისა — მტირესა მწუხრსა ზედა დასდებელი, მუგლი დ, გმა დ, მენეონი. — აღჰკედ სიმაღლესა ზედა...“ 245v—253v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ლიტანიას ზედა დასდებელი, გმა ბ, ნილოქსანთუპოლოსი“ (246v); „იანონი ღრმშობლისა სძლისპირითა, მუგლი ვ, და წმიდათა ორი მუგლი მ, იოანე ევხაიტელისა, გმა ბ, გალობა ა, სძლისპირი“ (247v). „სხუა იანონი წმიდათა, რომლისა კიდურწერილობა — „სამშხისა ნათოსა სამსა აღუამაღლებ მზესა“ — ქმნილი მისი ვე იოანესი, გალობა ა, გმა და სძლისპირი იგივე“ (248r); „აქებდითსა ზედა დასდებელი, გმა გ, გზნი, ნილოქსანთოპოლოსი“ (252r); „აწდა ღრმშობლისა, გერმანე პატრიარხისა“ (252r).

61. „თთუშსა იანუარსა ლა, წმიდათა საკრულთ-მოქმედთა უვეცხოთა კკროს და იოანესი, უფალო ღალადეპყავსსა ზედა დასდებელი უვეცხოთა, მუგლი ვ, გმა ა, ზეცისა განწესებულთა. — ელუთა სასწაულთათა ყოველი სოფელი განანათლეთ...“ 253v—255v.

62. „თთუქსა ძებერუალსა აქუს დღე კჳ, უკეთუ იყოს ნაკი, მაშინ აქუს დღე კთ. პირუქსა დღესა წინადღესასწაული მიგებებისა უფლისა ღვთისა და მაცხოვრისა ჩუქნისა იესუ ქრისტესი და წმიდისა მოწამისა ტრიფონისა. უფალო ღალადჳყავსსა ზედა დასდებელი წინადღესასწაულისა; ჳმა დ, მგნეონი.—პატივოსანი ეკლესია განემზადების შეწყნარებად უფლისა...“ 256r—261r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება ჳმა ზ, კიპრიანესი“ (256r); „აწდა“ ჳმა იგივე გერმანესი“ (256r).

63. „თთუქსა ძებერუალსა ზ, მიგებება უფლისა ღვთისა და მაცხოვრისა ჩუქნისა იჳ ქრისტესი. მცირესა მწუხრსა ზედა დასდებელი, ჳმა ა, ზეცისა განწესებულთა.—გარე შეუწერელსა სიტყუასა...“ 261r—270r.

შენიშვნა: „დიდება და აწდა ჳმა დ, თუთმოვანი ანდრეა კრიტელისა“ (261r); „დიდს მწუხრსა ზედა — ნეტარ არს კაცი“ ა აღსავალი, — უფალო ღალადჳყავსსა ზედა ვჳგლობთ დასდებულსა, მუჯლსა მ, ჳმა, ა თუთმოვანი გერმანე პატრიარხისა“ (261v); „დიდება და აწდა, ჳმა ვ, იოანე მონაზონისა“ (261v); ლიტანიასა ზედა დასდებელი, თუთმოვანი, ჳმა ა, ანატოლისა“ (262v); „იოანე მონაზონისა“ (262v); „ანდრეა პირელისა“ (262v); „გერმანესი“ (262v); „ანატოლისა“ (263r); „დიდება, ჳმა ე, ანდრეა კრიტელისა“ (263r); „აწდა, ჳმა იგივე გერმანესი“; „სტიქარონსა ზედა დასდებელი, ჳმა ზ, კოსმა მონაზონისა“ (263r) „დიდება და აწდა, ჳმა მ, ანდრეა კრიტელისა“ (263r); „კანონი, ხოლო მისი ივე კიდურწერილობა — „ქრისტესა სიხარულით მიიქუამს მოხუცებულთა“. — ქმნილი უფლისა კოსმასი, ჳმა გ, სქლისპირი, ორ-ორ გზის დასდებელი, მუჯლი იბ. ვალობა ა, სქლისპირი“ (263v); „დიდება და აწდა, ჳმა ვ გერმანესი“ (265v).

64. „თთუქსა ძებერუალსა გ, წმიდისა და მართლისა სიმეონ ღვთისმომქმელისა და ანა წინასწარმეტყუქლისი. უფალო ღალადჳყავსსა ზედა დასდებელი ღღესასწაულისა გ და წმიდისა გ. დასდებელი ღღესასწაულისა ჳმა ა, ზეცისა განწესებულთა.—შემოქმედსა ყოველთასა...“ 270r—272v.

შენიშვნა: აქვე შედის: „დიდება და აწდა, ჳმა ე, გერმანესი“ (270v); „დიდება და აწდა, ჳმა ა, იოანე მონაზონისა“ (270v); „კანონი წმიდისა, რომლისა კიდურწერილობა — „მიიღე ვალობა ღვთისშემწყნარებელი სიმეონ“ — იოსებისა, ჳმა დ, ვალობა ა, სქლისპირი“ (271r).

65. „თთუქსა ძებერუალსა დ, ღირსისა მამისა ჩუქნისა ისიდორე ჳლუქსელისა, უკეთუ არა იყოს მარხუა, ივალობების ავალოთია ღღესასწაულისა და წმიდისა ისიდორესი, ხოლო უკეთუ იყოს მარხუა, მხოლოდ წმიდისა, უფალო ღალადჳყავსსა ზედა დასდებელი ღღესასწაულისა გ და წმიდისა გ. დასდებელი ღღესასწაულისა, ჳმა დ. მოგიცემიეს. — წერილთა ჳსჯულისათა...“ 272v—274v.

66. „თთუქსა ძებერუალსა ე, წმიდისა მოწამისა აღათიასი. უფალო ღალადჳყავსსა ზედა დასდებელი ღღესასწაულისა გ და მოწამისა გ, დასდებელი ღღესასწაულისა ჳმა ა, ზეცისა განწესებულთა. — ღვთის გამოცხადებასა გამოუთქმელსა...“ 275r—277r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ხოლო უკეთუ არა იყოს მარხუა, ვჰალოზთ თვთჳოვანსა წმიდისასა, ღება, ჳმა მ. სკიტელისა“ (275r); „აწდა დღესასწაულისა, ჳმა მ. ანდრეა კრიტელისა“ (275r); „ლიდება და აწდა, ჳმა ბ ანდრეა პირელი-სა“ (275v); „კანონი წმიდისა, რომლისა კიდურწერილობა — კეთილსა კეთილითა უჰალოზ“ — თეოფანესი. ჳმა ბ, გალობა ა, სძლისპირი“ (275v).

67. „თთუშსა ქებერუალსა ვ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ვუკოლე ჳმი-რინელ ეპისკოპოსისა, უფალო ღალადჳყავსსა ჳედა დასდებელი დღესას-წაულისა, ჳმა ა, ჳეცისა განწესებულთა. — შემოქმედსა ყოველთასა...“ 277r—279 v.

შენიშვნა: აქვე შედის: ღიდება და აწდა, ჳმა ე, გერმანესი“ (277v); „კანონი წმიდისა, რომლისა კიდურწერილობა — უჳეცილეს ღიდსა ღიდება უჰალოზ“ — იოსებისა. ჳმა ვ, გალობა ა, სძლისპირი“ (278r).

68. „თთუშსა ქებერუალსა ჳ, წმიდისა მამისა ჩუშნისა პართენი ღამ-ქსაკოს ეპისკოპოსისა და ღირსისა მამისა ჩუშნისა ღუკა ელადელი-სა. უფალო ღალადჳყავსსა ჳედა დასდებელი მღუდელმთავრისა გ და ღირსისა ჳ, დასდებელი მღუდელმთავრისა, ჳმა ა, ჳეცისა განწესებულთა. — ელისპონტოს ღიდება...“ 279v—283r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „ღიდება და აწდა დღესასწაულისა, ჳმა ვ, გერმანესი“ (279r); „ღიდება და აწდა, ჳმა ვ, იოანე მონაზონისა (280r).

69. „თთუშსა ქებერუალსა მ, წმიდისა ღიდისა მოწამისა თეოდორე სტრატოლატიისა და წმიდისა წინასწარმეტყუშლისა ჳაქარიასი, უფალო ღალადჳყავსსა ჳედა დასდებელი მოწამისა გ და წინასწარმეტყუშლისა ჳ. დასდებელი მოწამისა, ჳმა დ, მწენონი. — მწენდ მოღუაწებითა...“ 283r—287r.

70. „თთუშსა ქებერუალსა თ, წმიდისა მოწამისა ნიკიფორესი: ამასვე დღესა წარიგზავნების დღესასწაული მიგებებისა უფლისა, უკეთუ არა დაემ-თხვოს დღესა ამას წარგზავნა დღესასწაულისა, იგალობების აკოლოთია წმიდისა ესრეთ: უფალო ღალადჳყავსსა ჳედა დასდებელი, ჳმა ბ, რაქამს ძილისაგან. — დაემორჩილე ჳსჯულსა ქრისტესსა...“ 287r—291r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „კანონი წმიდისა, რომლისა კიდურწერილობა — ღიდებულ-სა ვნებისა მოთმინეთა შორის ნიკიფორეს ვალობით უჰალოზ“ — ქმნილ თეოფანესი, ჳმა მ, გალობა ა, სძლისპირი“ (287v).

71. „თთუშსა ქებერუალსა ი, წმიდისა მოწამისა ხარალამპისა. ტროპარი, ჳმა დ — „მოწამემან შენმან უფალო ხარალამპი“ — წერილ არს სეკედმბერსა ბ დღესა. კონდაკი, ჳმა მ. „სოფლისა შემოქმედ“. — აღუსებულ იქმენ მადლითა...“ 291r.

72. „თთუშსა ქებერუალსა ია, წმიდისა მღუდელმოწამისა ვლასისი, უფალო ღალადჳყავსსა ჳედა დასდებელი რუა ჳმათა გ და წმიდისა ვ, ჳმა ა. ჳეცისა. განწესებულთა. — კეთილის მოქმედებისა თავი...“ 291r—293v.

73. „თთუშსა ქებერუალსა იბ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა მელეტი დიდისა, ანტიოხიის არხიეპისკოპოსისა, ტროპარი, ჳმა დ, კანონად სარწმუნოებისა — წერილ არს სეკედმბერს ბ დღესა. კონდაკი, ჳმა ვ. — სულიერისა მის შენისა კანდიერებისაგან...“ 293v.

74. „თთუშსა ქებერუალსა იგ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა მარტინიანესი, ტროპარი, ჳმა **ჟ**. — ნაკადულითა მით ცრემლთა შენთათა დაჰპრიტენ...“ 293v.

75. „თთუშსა ქებერუალსა იდ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ავქსენტისი, ტროპარი ჳმა **ა**. „უდაბნოსა მოქალაქედ“. — წერილ არს სეკდემბერს კთ დღესა. კონდაკი ჳმა **ბ**, მეოხებათა შინა. — სიწმიდე შეიტკბე შენ...“ 293v.

76. „თთუშსა ქებერუალსა იე, წმიდისა მოციქულისა ონისიმესი, ტროპარი, ჳმა **გ**. „მოციქულო წმიდაო ონისიმე“ — წერილ არს სეკდემბერს კბ დღესა. კონდაკი ჳმა **ბ**. ზენათა ძიებითა. — ვითარცა რა მთიები...“ 293v—924r.

77. „თთუშსა ქებერუალსა ივ, წმიდისა მოწამისა პამფილესი და მისთანათა. ტროპარი, ჳმა **დ**. „მოწამეთა შენთა, უფალო“ — სეკდემბერს კ იძიე, კონდაკი ჳმა **დ** — „რომელი ამალღი“. — სატანჯუშლთა საშინელთა...“ 294r.

78. „თთუშსა ქებერუალსა იზ, წმიდისა ღიდისა მოწამისა თეოდორეტირონისა. უფალო ღალადვჰყავსსა ზედა დასდებელი, მუჭლი ვ, ჳმა **ბ**. რაჟამს ძელისაგან. — შენ ნიჭად განმამღიდრებელად...“ 294r—296r.

79. „თთუშსა ქებერუალსა იძ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ლეონპრომთა პაპისა, უფალო ღალადვჰყავსსა ზედა დასდებელი, ჳმა **ჟ**. ვითარმე გხადოდეთ. — რამე სახელ გდუათ შენ...“ 296r—298r.

შენიშვნა: აქვე შედის: „კანონი, რომლისა კიდურწერილობა — „ყოვლად ბრძენსა ლეონს ვალობასა შეუთხზავ“ — ქმნილი თეოდანესი, ჳმა **ჟ**. ვალობა ა სძლისპირი (296v).

80. „თთუშსა ქებერუალსა ით, წმიდისა მოციქულისა არქიპპოსი, ტროპარი ჳმა **გ**. „მოციქულო წმიდაო არქიპპოს“ — წერილ-არს სეკდემბერს კბ დღესა. კონდაკი, ჳმა **დ**. განეცხადე დღეს. — ვითარცა რა მთიები ღიდი...“ 298r.

81. „თთუშსა ქებერუალსა კ დღესა, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ლეონკატანელ ეპისკოპოსისა, ტროპარი, ჳმა **დ**, კანონად სარწმუნოებისა, წერილ-არს სეკდემბერს **ბ** დღესა. კონდაკი ჳმა **ჟ**. სოფლისა შემომქმედ. — ვითარცა რა მნათობი ღიდი...“ 298r.

82. „თთუშსა ქებერუალსა კა, ღირსისა მამისა ჩუშნისა ტიმოთესი და წმიდათ შორის მამისა ჩუშნისა ევსტათი ანტიოხიის არხიეპისკოპოსისა, ტროპარი, ჳმა **დ**. „ღმერთო მამათა ჩუშნთაო“ — წერილ-არს ნოემბერს კ დღესა. კონდაკი, ჳმა **დ**. განეცხადე დღეს. — ვითარცა რა ვარსკულავი მრავალ მნათობი...“ 298v.

83. „თთუშსა ქებერუალსა კბ, პოვნა ნაწილთა წმიდათა მოწამეთა, რომელნი იყუნეს ეგგენიას შინა. ტროპარი, ჳმა **დ**. „მოწამეთა შენთა უფალო“ — წერილ-არს სეკტემბერის კ დღესა. კონდაკი, ჳმა **ჟ**. სოფლისა შემომქმედისა. — შეურყეველნი იგი სუტნი...“ 298v.

84. „თთუშსა ქებერუალსა კგ, წმიდისა მღუდელ-მოწამისა პოლიკარპეზმირინელ ეპისკოპოსისა, ტროპარი, ჳმა **დ**. „საქმით მიემსგავსე მოციქულთა“ — წერილ-არს სეკდემბერს გ დღესა. „კონდაკი, ჳმა **ა**. — ანგელოსთა მწყობრნი. ნაყოფი სიტყვიერი შეჰსწირენ შენ უფლისა...“ 298v.

85. „თთუშსა ქებერუალსა კდ, პირუშლი პოვნა და მეორე თავისა წინამორბედისა. უკეთუ არა იყოს მარხუა, მწუხრად ვჰვალობთ.

„ნეტარარს კაცსა.“ ა აღსავალსა—უფალო ღალადეკყავსსა ზედა დასდებელი, მუგ-ლი ვ; ხოლო უკეთუ იყოს მარხუა — ვფსალმუნებთ ჩუშულებრსა კანონსა და იგალობების აკოლოთია წინამორბედისა და მარხუნისა გმა ე. გიხაროდენი. — გგზ თავო შუტწიერიო...“ 298v—307r.

86. „თთუშსა ქებერუალსა კვ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა ტარასი კოსტანტინუპოლელ მთავარეპისკოპოსისა, ტროპარი, გმა დ. „კანონად სარწმუნოებისა“. წერილ-არს სეკდემბერს ზ დღესა. კონდაკი, გმა გ. ქალწული დღეს.—მოძღურებთა მართლმადიდებლობისათა...“ 307r.

87. „თთუშსა ქებერუალსა კვ, წმიდათა შორის მამისა ჩუშნისა პორფირი და ზელ არხიეპისკოპოსისა, ტროპარი, გმა დ. „კანონად სარწმუნოებისა“ წერილ არს სეკდემბერს ზ დღესა, კონდაკი, გმა ზ. ზენათა ძიებთა.—მღუდღელობისა წესითა შემკობილ-იქმენ...“ 307r.

88. „თთუშსა ქებერუალსა კვ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა და აღმსარებელისა პროკოპი დეკაპოლელისა. ტროპარი, გმა ც — „ცრემლთა მდინარითა“ წერილ არს სეკდემბერს გ დღესა. კონდაკი, გმა დ. განეცხადე დღეს.—დღეს მთიებად...“ 307r.

89. „თთუშსა ქებერუალსა კვ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა და აღმსარებელისა ვასილისა, თანამოღუაწისა წმიდისა პროკოპისა. ტროპარი, გმა ა. „უღაბნოსა მოქალაქედ“ — წერილ არს სეკდემბერს კთ დღესა. კონდაკი, გმა ზ. ზენათა ძიებთა.—ზეცით მოიღე საღვთო გამოცხადება...“ 307r.

90. „თთუშსა ქებერუალსა კთ, ღირსისა მამისა ჩუშნისა და აღმსარებელისა კასიანე კრომაელისა. რაქამს აქუს ქებერულის თთუშსა დღე კვ, მაშინ აკოლოთია წმიდისა კასიანესი იგალობების სერობასა ზედა, რომლისა აკოლოთია ყოველივე ღირსისა იძიე საზიაროთავან“ 307r.

შენიშვნა: 1r და 2r-ზე დასმულია წერა-კითხვის გამაერცლებელი საზოგადოების ბეჭედი ლეგენდით: „1879წ“.

მინაწერი: (ფანქრით): „დაწერილია 1760—1763 წ.“ (2r).

იხ. მინაწერები: ზემო ყდის v, 1r, 2r.

(1676)

4935

ლოცვანი. XVIII

284 ფ.; 14,2 X 10,1; ქაღალდი, დალაქავებული, ზოგიერთი ფერცული დაზიანებულია; ტვიფრული ტყავადაკრული ხის ყდა, დაზიანებული; დაშლილი, ნაკულლი. ნუსხური, სხვადასხვა ხელი, დასაწყისები და სათაურები სინგური; [XVIII ს.]. კვირნიშანი აქვს; დაუწერელია: 185v, 193v, 200v.

[ლოცვანი.—1. ლოცვანი შუალამისანი]—...[მა] ცხვრისა ქალწულისაგან შობაჲ სათნო ჰყავ, რომელი დაუტეველი ხარ...“ 1r—42r.

შენიშვნა: შედგენილობა: 1. „სხუა ლოცვა შუალამისა“ (6r—v); 2. „სხუა ლოცვა ყოვლად წმიდისა ღისმშობლისა მიმართ“ (6v—7r); 3. „სხუა ლოცვა შუალამისა წმიდისა დიდისა ბასილისი“ (7v—9v); 4. „სხუა ლოცვა ყოვლად წმიდისა ღისმშობლისა მიმართ“ (9v—10v); 5. „სხუა ლოცვა შუალამისა“ (10v—

14r); 6. „სხუა ლოცვა სავდრებელი ყოვლად წმიდისა მამის მიმართ, თქმული წმიდისა მამისა ჩუენისა მარკოზ მონაზონისაჲ“ (14r — 17v); 7. „გალობანი შუალამისანი“ (17v—24r); 8. „ლოცვა შუალამისა“ (24v—r); 9. „სხუა ლოცვა შუალამისაჲ“ (24v—25r); 10. „სხუა ლოცვაჲ“ (25r—v); 11. „ლოცვა შუალამისა, თქმული წმიდისა იოანე დამასკელისაჲ“ (25v—28r); 12. „სხუა ლოცვა შუალამისაჲ“ (28r — 29v); 13. „სხუა ლოცვა შუალამისა, თქმული წმიდისა დიდისა ბასილისი“ (29v—32v); 14. „სხუა ლოცვა შუალამისა, თქმული მისივე წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუენისა ბასილი კერელ (!) მთავარებისკოპოსისაჲ“ (32v—37r); 15. „ლოცვა ესე წმიდისა მამისა ჩუენისა მაკარისი“ (37r—38v); 16. „ლოცვა წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე ოქროპირისა“ (38v—42r).

2. „ლოცვა დლისანი იბ.“ 42r—48v.

3. „ლოცვანი ლამისანი ათორმეტთა ჟამთანი თუთულისა ჟამისა სათქმელი“ 48v — 107v.

შენიშვნა: შედგენილობა: 1. [ლოცვა ლამისა] (48v — 53v); 2. „სხუა ლოცვა“ (53v—54v); 3. „რაჲამს გვეგლებოდის დაძინებაჲ, თქუ ესე ლოცვა წმიდისა ანგელოზისა მიმართ სულისა და გორცთა მცველისა“ (54v—55r); 4. „სხუა ლოცვა წმიდისა ანგელოზისა მიმართ სულისა და გორცთა მცველისა“ (55r — v); 5. „სხუა ლოცვა დაძინებისა ბ“ (55v — 56r); 6. „ლოცვა დაძინებისა გ“ (56r — 57r); 7. „სხუა ლოცვა დაძინებისა დ“ (57r — 58v); 8. „ლოცვა ძილად დაწოლისა ე“ (58v — 59r); 9. „ლოცვა ესე ყოველთა დღეთა მიმწუხრი“ (59r—v); 10. „ლოცვა ავაზაქისა ერთისა, რომელი მავრიკ მეფემან მიიყვანა ლჲ“ (59v — 60v); 11. სხუა ლოცვა ძილად დაწოლისა ყოვლად წმიდისა ლისმზობლისა მიმართ სავდრებელთა“ (60v — 62r); 12. „ბარაკლისი წმიდისა და დიდებულისა იოანე ნათლისმცემელისა“ (62r — 67v); 13. „ლოცვა წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ბასილისი“ (68r — 77v); 14. „ლოცვა სინანულისა, თქმული მისივე წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ბასილისი“ (77v — 81v); 15. ლოცვა ყოვლად წმიდისა ღმრთისმზობლისა მიმართ სავდრებელი“ (81v — 83v); 16. „ლოცვა გმადლობისი, თქმული წმიდისა მამისა ჩუენისა მაკარისა“ (83v — 86r); 17. „ლოცვა გმადლობისი, თქმული წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე ოქროპირისა“ (86r — 90v); 18. „ლოცვა წმიდისა იოანე ოქროპირისა აღსარებისათვის ცოდვათასა და სინანულისა“ (90v — 91r); 19. „ლოცვა წმიდისა ეფრემისი სინანულისათჲს“ (91r — v); 20. „ლოცვა წმიდისა ამონასი“ (91v); 21. „ლოცვა წმიდისა ისაკ განშორებულისა (92r—93v); 22. „ლოცვა ყოვლად წმიდისა ღმრთისმზობლისა მიმართ“ (93v — 94v); 23. „სხუა ლოცვა სავდრებელი უფლისა მიმართ ჟამსა ჳირთა და განსაცდელთა შინა“ (95r—96r); 24. „სხუა ლოცვა“ (96r — v); 25. „ლოცვა წმიდისა ტიმოთისი“ (96v — 97r); 26. „სხუა ლოცვა სინანულისათჲს“ (97r — 98v); 27. „აღსარებაჲ და მხილებაჲ თავისა თვისისა, რომელსა შინა მოივსენების დღეცა იგი მეორედ მისლვისა, დღესა ჳირთაჲსა“ (99r—107v).

4. „ლოცვანი სინანულისანი და აღსარებქსანი, შევდრო- მილნი ფრიად შუწნიერნი მვედრებელთა ლმობიერ-მყოფელნი, ხოლო ბუნებით სახიერისა ლჲ თანა-ლმობად და წყალობად მომწოდებელნი, რომელნი ესე ითქუმიან შედგულისა დღეთა შინა თითუშულსა დღესა“ 107v—186r.

შენიშვნა: შედგენილობა: 1. „ლოცვა აღსარებისა ჳირთაჲსა დღესა სათქმელი“ (107v—114r); 2. „ლოცვა ორშაბათსა (!), სათქმელი ლის მიმართ და წმიდათა ანგელოზთა, თქმული იოანე დამასკელისა“ (114r — 121r); 3. „ამასვე დღესა სხუა ლოცვა სინანულისა, თქმული ეფრემისა“ (121r — 124r); 4. ლოცვა სამშაბათსა, სავდრებელი წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისა, წმიდათა წინასწარმეტყუელთა და წმიდათა მღვდელთა მოძღუართა“ (124r — 131r); 5. „სამშაბათსავე, ლოცვა აღსარებითი, თქმული ეფრემისი“ (131r — 134v); 6. „ლოცვა ოთხ-

შებათსა, სათქმელი სვედრებელი წმიდისა ღრმშობლისა, თქმული იოანე დამასკელი სა" (134v—140v); 7. „ოთხშებათსავე ლოცვა წმიდისა ეფრემისა სინანულისათს“ (140v—144r); 8. „ღღე ხუთშებათი, საკითხავი სინანულისა სვედრებელი წმიდათა მოციქულთა, თქმული იოანე დამასკელისა“ (144r—152v); 9. „ხუთშებათსვე, ლოცვა სინანულისათს“ (152v—154r); 10. „ღღეს პარასკევსა, შესხმ... ვედრება, თქმული იოანე დამასკელისა“ (154r—159v); 11. „პარასკევსავე, ლოცვა სინანულისა, თქმული ეფრემისი“ (159v—161v); 12. „პარაკლისი ახლად თარგმნილი ბერძულისა წესითა, სვედრებელი ყოვლად წმიდისა ღრმშობლისა ვისთჳსა გენებოს“ (186r).

5. [გალობანი]. 186r—259v.

შენიშვნა: შედგენილობა: 1. „გალობანი ყოვლად წმიდისა ღრმშობლისანი“ (186r—193r); 2. „ლოცვა ყოვლად წმიდისა ღრმშობლისა მიმართ“ (194r—200r); 3. „გალობანი ყოველთა წმიდათანი სვედრებელნი“ (201r—209r); 4. „გალობანი ყოველთა წმიდათანი, ოდესცა ვის ენებოს“ (209r—217r); 5. „გალობანი სინანულისანი“ (217r—223r); 6. „სხუანი გალობანი სვედრებელნი უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესნი“ (223r—227v); 7. „სხუანი გალობანი სინანულისანი, თქმულნი დავით მეფისანი“ (227v—232r); 8. „გალობანი სამადლობელნი უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესნი“ (232r—237v); 9. „გალობანი სვედრებელნი უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესნი ჭირსა შინა და მწუხარებასა“ (237v—242v); 10. „გალობანი სვედრებელნი განსადელთათს“ (242v—245v); 11. „გალობანი სვედრებელნი, ოდეს ბრძოლად განვიდოდინ“ (245v—249v); 12. „სხუანი გალობანი ბრძოლისნივე სვედრებელნი“ (249v—254r); 13. „გალობანი ზიარებისნი, თქმულნი თეოქოტი სტე მონაზონისნი“ (254r—259v).

6. „ლოცვა წმიდისა მიმართ ზიარებისა“ 259v—280v.

შენიშვნა: შედგენილობა: 1. „ლოცვა ა წმიდისა დიდისა ბასილისი“; 2. „ლოცვა ბ წმიდისა მამისა იოანე ოქროპირისა“; 3. „ლოცვა გ იოვანე დამასკელისა“; 4. „ლოცვა დ წმიდისა იოანე ოქროპირისა“; 5. „ლოცვა ე მისივე“; 6. „ლოცვა ვ წმიდისა სკმიონ მეტაფრასისა“; 7. „ლოცვა ზ წმიდისა იოანე დამასკელისა“; 8. ლოცვა ც წმიდისა იოანე ოქროპირისა“; 9. „ლოცვა თ წმიდისა დიდისა ბასილისი“; 10. „ლოცვა ი წმიდისა იოანე ოქროპირისა“; 11. „ლოცვა ია წმიდისა სკმიონ მეტაფრასისა“; 12. „ლოცვა იბ მისივე“; 13. „ლოცვა იგ წმიდისა სკმიონ ახლისა ღრმშობელისა“; 14. „ლოცვა იდ წმიდისა იოანე დამასკელისა“ 277r; 15. „ლოცვა ა წმიდისა დიდისა ბასილისი, შემდგომად წმიდისა ზიარებისა“; 16. „ლოცვა ბ მისივე“; 17. „ლოცვა გ მეტაფრასისა“; 18. „ლოცვა დ წმიდისა კვრილვე ალექსანდრიელისა“; 19. „ლოცვა ე წმიდისა მიმართ ღრმშობლისა“ (277r—280r); 20. „ლოცვა ზიარებისა, თქმული წმიდისა მამისა ჩუენისა დიდისა ბასილისი“ (280v).

მინაწერები: (ნუსხური): „ოდეს განაგებდა მპყრობელი ქსნისა ძე იესე ყულარაღისა, ერისთავი დავით, ასულის შვილი ეპრაკლე მეფისა“ (98v).

იხ. მინაწერები: 11v, 98v.

(1677)

4936

იოანე ოქროპირი, მარგალიტი. XI

148 ფ.; 17,5×12; პერგამენტი (ალაგალაგ დაზიანებული). ტყავადაკრული ხის ყდა, დაზიანებული, ძველად ქონია საკეტავები; თავნაკლული, ზოვიერთი ფურცელი ამო-

ვარდნილია; ნუსხური, სათაურები სინგური; [XI ს.]; გადამწერი: მაკარი (32v, 148r); დამკვეთი: ონოფრე (!) (64r); დაუწერელია 148v; შექმნილია კარბლაშვილისაგან.

ქმარგალიტი, რომელ არს შეკრებული მრავალთაგან თქმულთა იოანე ოქროპირისათა]. „... ..მინა... ..პბძარენა გორცნი.“ 1r—148r.

შენიშვნები: 1. შეიცავს: „... .. თქმული მისივე წმიდისა იოვანე ოქროპირისაჲ სინანულისა და სათნოებათა მოგებისათჳს, ვნებათა განდევნისათჳს“ (6r—19v); „იონა წინასწარმეტყულისა თქმულისაგან“ (8v—9v); „თარგმანებისაგან მათეს სახარებისა“ (9v—13v); „მეორისა თავისაგან თეოდორეს მიმართ მიწერილისა“ (13v—14r); „თარგმანებისაგან დაბადებისა“ (14v—19v); „თქმული მისივე სიყუარულისათჳს“ (19r—28r); „თარგმანებისაგან თესლონიკელთა ებისტოლისა“ (20r—v); „თარგმანებისაგან მათეს სახარებისა“ (20v); „თარგმანებისაგან პრომაელთა ებისტოლისა“ (20v—28r); „თქმული მისივე წმიდისა იოვანე ოქროპირისაჲ, რაჲ ვეელტოლით ცოდვისაგან“ (28r—40r); „მდიდრისათჳს და ლაზარესთჳს თქმულისაგან“ (29v—31r); „თარგმანებისაგან პრომაელთა ებისტოლისა“ (31r—32v); „სამთა ყრმათა დანიელის თქმულისაგან“ (32v—33r); „თარგმანებისაგან იოვანეს თავისა“ (33r); „ადრიატელთა თქმულისაგან“ (33r—34r); „თარგმანებისაგან დაბადებისა“ (34r—v); „ქველით ქმნულთათჳს თქმულისაგან“ (34v—35v); „ეეტროფოსის თქმულისაგან“ (35v—37r); „მღვდარებისათჳს თქმულისაგან“ (37r—40r); „თქმული მისივე საუკუნოჲსა სასჯელისათჳს“ (40r—54v); „თარგმანებისაგან სიტყვა მისთჳს ყოველი წარდგომად ვართ წინაშე ქრისტესა“ (41r—44v); „მშკდომისათჳს და სიწმიდისათჳს თქმულისაგან“ (44v—50v); „მკუდართა აღდგომისათჳს თქმულისაგან“ (50v—54v); „მისივე წმიდისა იოანე ოქროპირისაჲ სწავლანი სათნოებისათჳს და უკეთურებისა ებრაელთა ებისტოლისაგან“ (54v—66r); „თევდორეს მიმართ მიწერილისა“ (56r—57v); „ბუნებით შჯულისა თქმულისაგან“ (57v—64r); „თარგმანებისაგან ფილიპელთა ებისტოლისა“ (64r—66r); „მისივე წმიდისა მამისა ჩუენისა იოვანე ოქროპირისაჲ სიკუდილისათჳს და რათა არა ზომისათათჳს მეტად ვიგლოვდეთ მიცვალებულთ“ (66v—77v); „თარგმანებისაგან მე-იბ-სა ფსალმუნისა“ (68r—69r); „შესუნებულთათჳს თქმულისაგან“ (69r—72v); „თარგმანებისაგან თესლონიკელთა ებისტოლისა“ (72v—73v); „თარგმანებისაგან ფილიპელთა ებისტოლისა“ (73v—74v); „თარგმანებისაგან ფილიპელთა ებისტოლისა“ (74v—77v); „თქმული მისივე უმანკობისა და ძკრუქსენებლობისათჳს“ (77v—101r); „თარგმანებისაგან იგავისა მის, რომელსა თანა ედვა ბევრი ტალანტი“ (82v—83v); „ლოცვისათჳს ანდრიატელთათჳს თქმულისაგან“ (83v—84v); „ქანანელისათჳს თქმულისაგან“ (85r—87r); „მესამისა თავისაგან ანანიას თქმულისაგან“ (87r—89v); „მათეს თავისა“ (89v—91r); „პრომაელთა“ (91v—92r); „იოანეს თავისა“ (92v—93v); „მათეს თავისა“ (93v—94v); „კორინთელთა“ (94v—95v); „სახარება“ (95v—96r); „ოა ფსალმუნისა“ (96r—97r); „იპატისა ეეტროპოვისთჳს თქმულისაგან“ (97r—100r); „კორინთელთა“ (100r—101r); „მისივე სინანულისათჳს და აღთქმათათჳს საუკუნეთა“ (101r—108v); „მისივე რაჲთა მოსწრაფე ვიყენეთ დაცვად მცნებათა ქრისტეთა“ (108v—113r); „მისივე სინანულისათჳს და ლოცვისა“ (113r—119r); „მისივე საუკუნოჲსა საშჯელისათჳს მათეს თავისაგან“ (119r—125v); „მისივე, ვითარმედ კეთილ არს საღმრთოე იგი გლოვად და ბოროტ არს სიცილი, მათეს თავისაგან“ (125v—134v); „მისივე, ვითარმედ უკმს ქრისტეანესაჲა საქმეთა კეთილთა მოგებაჲ, მათეს თავისაგან“ (134v—139v); „მისივე, რაჲთა მოუწყინებულთა... ვევედრებოდით ღმერთსა პოვნად წყალობისა“ (139v—148r).

2. შთარგმნელი ექვთიმე ათონელი (იხ. კ. ქველიძე, ეტიუდები, ტ. V, გვ. 71).

3. აქვს რვეულობრივი პაგინაცია.
4. 1r-ზე დასმულია წერა-კითხვის გამაერთოებელი საზოგადოების ბეჭედი.
5. 82v-ს ქვემო კიდეზე კრიპტოგრამაა მოთავსებული.

ანდრძები: 1. (სინგურით): „ქრისტე, შეიწყალე მაკარი“ (32v.).

2. (სინგურით): „ქრისტე, შეიწყალე ონოფრე“ (64r).

3. (ტექსტის ბოლოს): „ქრისტე, შეიწყალე ცოდვილი მაკარი“ (148r).

მინაწერები: 1. „№162 ხელნაწ. მოიხსენებს მაკარის ი8v.“ (ზემო ყდის v.).

2. „თარგმანი თესალონიკელისა“ (შავი ფერის მელნით და ფანქრით) (1r).

3. „ქ. ღმერთო, შემიწყალე მე, ცოდვილი მონა შენი. სადამდე ვიყო, გემსახურო“ (32r).

4. „ქ. ღმერთო და საშინელო წმიდ... თამარი(!) მაღლისათა მაღლითა მიწყალე მე, ცოდვილი ელისე... თქუ... ძმა იორამ და შენი უახოვესი და შენი უმ... გაგრა შენი...“ 79v—80r.

5. „ღმერთო, შეიწყალე მონა შენი პიფაროზ. ხახულის ღვთისმშობელო...“ (95v).

6. „ღმერთო, მოპხედე ცოდვილსა ამას და შემიწყალე მე... ღმერთო ბატონო, ხახულისა ღმრთისა მშობელო, შენის ძისა სიყუარულისა მაღლითა გებრალე...“ (96v—97r).

7. „ქ. ღმერთო, შეიწყალე მონა შენი პიფაროზ და დედა უცოცხლე. ღმერთო, ამისა თავსა ცოცხალსა მე ნუ... ხახულისა ღმრთისა მშობელო, ნუ გმობ (!) ჩემსა ცოდვასა“ (106v).

8. „ღმერთო, შეიწყალე პიფაროზ, დედა და ძმანი და დანი უცოცხლე. მარგალიტა...“ (137v).

იხ. აგრეთვე მინაწერები: 8r, 51v, 77v, 80v, 126v, 134r—v, 138r, 139v, 141v, 142r.

(1678)

4937

ოთხთავი (ფრაგმენტი) XII

25 ფ.; 13,2×10; ეტრატი; უყლო, დაშლილი, ფრაგმენტი; ნუსხური; დასაწყისები სინგურით; [XII ს.]; შექმნილია კარბელაშვილისაგან.

[ოთხთავი] „...და შენ დვრესა თუალსა შინა შენსა არა ხედავ? ორგულო, ამოიღე პირველად დვრე თუალისაგან შენისა...“ (ლუკა 6₄₂—11₄). 1r—25v.

(1679)

4938

აღდგომის საგალობლები. XV

12 ფ.; 15,5×10,5; ეტრატი, პალიმფსესტი; უყლო; ნაკლული; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; [XV ს.]; ძველი ფენა დაწერილია XI საუკუნის ნუსხურით; შექმნილია კარბელაშვილისაგან.

[აღდგომის საგალობლები]. — „...ა გწი. მოვედით და უსა... [პ]ასრეკი ბრწყინვალე. პასეკი სამღრდელი...“ 1r—12v.

წყლები: „...რომელი მახარებს ჩვენ აღდგომისა, რამეთუ საფლავით...“

შენიშვნა: ძველი, ქვემო ფენის ტექსტიც, წარმოადგენს აღდგომის საგალობლებს.

(1680)

4939

კრებული. XII—XIII

46 ფ.; 16,5 × 12; ეტრატი (პალიმფსესტი), დაზიანებული; უყდო, დაშლილი-ნაკლები; ნუსხური, სათაურები და დასაწყისები სინგური; [XII — XIII ს.], [ქვემო ფენა XI ს.]; ვადაწყობის ადვილი შატბერთის დიდი ლავრა (15r); დაუწერელია: 15v; შექნილია კარბლაშვილისაგან.

1. (სიტყუანი წმიდა წიგნთაგან). — „... ნმინ... ..თს... მიერ ...ეს... ვეძიე... ვითარცა გლახაკთა...“ 1r—14r.

შენიშვნები: 1. ერთვის ზანდუცი: „ამას წიგნსა წერილ არიან სიტყუანი ამათ წიგნთანი სახარებისანი მუჯლნი. ა. პავლეს ეპისტოლისანი ნა; ბ. სამოციქულონთა; დ. იაკობისა კათოლიკეთანი იბ; ე. პავლეს კათოლიკეთანი; ვ. იოვანეს კათოლიკეთანი ზ; ზ. იოდას კათოლიკეთანი ბ; მ. სოლომონის იგავთანი ლ...; თ. ისო ზირაქისა იგავთანი მთ; ი. პანარატოსისანი გ; ია. ეკლესიასტესნი ვ; იბ. მეფეთაჲსაჲ; იგ. იობისანი გ; ეზრაჲ სუთთიელისანი დ; იე. ისაიაჲ წინასწარმეტყულისანი იდ; ივ. იერემია წწყლისანი თ; იზ. იოანე თქროპორისანი დ; იმ. ბასილი დიდისანი მ; იწ. გრიგოლი დვთისმეტყველისანი ე; ით. ათანასე ალექსანდრიელისანი გ; კ. კვირიკე ალექსანდ... კბ. მამისა იოანესნი რე; კვ. მამისა დორესნი იგ; კდ. მამისა ეფრემისანი დ; კე. მამისა ესაიაჲსანი დ; კვ. მარკოზი მონაზონისანი მ; კზ. სტეფანე მონაზონისანი იდ“ (14r—15r).

2. ხელნაწერს აქვს რვეულბრივი პაგინაცია, საიდანაც ჩანს, რომ იგი წარმოადგენს სქელტანიანი წიგნის ფრაგმენტს.

2. „თქმული წმიდისა მამისა იოანე დამასკელისაჲ შესხმაჲ წმიდათა მოწამეთა და მამათა და ვედრებამათი. იკითხო ყოველთა შაბათთა და ოდესცა გინდეს. კნ. — შემზავებული ნელსაცხებელთაჲ რაჟამს იწყებენ ზავებად ნელსაცხებელთაჲ...“ 16r—46v.

წყლები: „... მე უწყნი საქმენი ზმ... ..ბოროტნი...“

ანდერძი: „ადიდენ ღმერთან სული გიორგი მამამთავრისა მრთელისა პარებთა, ბრძანებასა მათსა აღწერს(!) ესე ლავრას დიდსა შატბერთსა და ესეცა წმიდათა მოწამეთა და მამათა საკითხავნი თქომოლი წმიდისა. მამისაჲ იოანე და დამასკელისაჲ შესხმაჲ წმიდათა მოწამეთაჲ და“ (15r)

იხ. მინაწერი: 40v.

(168r).

4940

საუფლო სადღესასწაულო საგალობლები და საკითხავები.

XIV—XV

82 ფ.; 18,5×12; ეტრავი, დაზიანებული (ფ, 1r—v მოხეული აქვს ზემო ნაწილი, 8, 13 მარტენა მხარეზე ამოგლეჯილი); უყლო. დაშლილი, ნაკლული; ნუსხური, სათურები და დასაწყისები სინგურით; [XIV—XV ს.]; დამკვეთი: ა.რ. მ.ტა“ (!) (54r, 58v); შექმნილია კარგლაშვილისაგან.

[საუფლო სადღესასწაულო საგალობლები და საკითხავები] — „... უღალ... მკნელო ჩუენო, უფალო, დიდებაჲ შენდა...“ 1r—8r.

„... დიდებულნი მთავარანგელოზთანი და სინანულისანი. თუთნი. — ვითარცა უძლები იგი შვილი...“ 8r—10r.

„ორ შაბათსა გალობანი მთავარანგელოზთა. — ღა რწ. — მთავარანგელოზთა მიქელს და გაბრიელს, მდრით მორწმუნენო...“ 10r—11v.

„ორ შაბათსა, გალობანი წმიდისა ღმრთობლისანი. წმის ყოფა. — რომელმან ჰმეე უბსკრული მოწყალებითაჲ, ქალწულო...“ 11v—14v.

„ხუთ შაბათსა, გალობანი წმიდათა მოციქულთანი. წამის ყოფა. ღმრე შეტნიერ იქმნენით...“ 14v—17v.

„სხუანი გალობანი წმიდისა ღმრთობლის. ღა რწ. — შთავრდომილი ურჩებითა...“ 17v—20v.

„ხუთ შაბათსა დასდებელნი ჭუარისანი და წმიდათანი. — აღსლვითა მით შენითა ჭუარსა ზედა...“ 20v—21v.

„გალობანი ჭუარისანი და წმიდათანი უღვ. წმის ყოფ. — ჭუარსა დამოკიდებაჲ, ყუძღრებულ თავს იღვა მკნელმან...“ 21v—25v.

„პარასკევსა, მწუხრი წმიდათა და სულისაჲ ჯ. გვი. — წარმავალი სოფლისა საშუშბელი...“ 25v—29r.

„შაბათსაჲ, სხუანი გალობანი წმიდისა ღმრთობლისანი. ღა რწ დაა. — ბუნებაჲ კაცთა და სიტყუაჲ შმასხმლთ...“ 29r—32r.

„გმრავლენი შაბათსა ცისკრად. ჯე ა. — რომელმან ცისა სამყაროჲ ვარსკულავითა შეამკვე...“ 32r—34r.

„გმრვლინენი კუირიაკესა ცისკრად. ჯე ა. გი. — მოწაფეთათანა მივიწინოთ...“ 34r—35r.

„სტიქარონნი საცისკროთა სხრბთნი. რაჲსა მწუხ. — წარვიდეს რაჲ მთად...“ 35r—36v.

„ორ შაბათსა, შწ სტყე. — ჭამისა მიერ განდევნა მტერმან...“ 36v—37r.

„სამ შაბათსა მომიტენენი, შწ სტყ. — მარად დღე ვცოდავ უძლები...“ 37r—v.

„ოთხ. შაბათსა მომ. შწ სტყ. — საყუძღრელი ვნებაჲ ჩუენთს...“ 37v—38r.

„ხუთ შაბათს შნ სტ.—რომელთა განანათლენით ყოველნი კიდენი...“
38r—v.

„პარასკევსა მომ. შნ სტყე. — ჭუარს ეცუ ქრისტე უცოდველო...“
38v—39r.

„შაბათსა მომიგ. შნ სტყე. მწყობრი მარტულთა ურიცხვ...“ 39r—v.

„კვრიაკესა მომიგსენენი. გჳ ბ. შნ ყდ წო.—გჳსა მას ავაზაკისსა...“
39v—41r.

„თვესა მარტსა კე, ხარებაჲ ყოვლად წმიდისა ღსმშობელსა. გჳ
ა.—ეჳ დიდებული საკრველი...“ 41r—47r.

„თვესა დეკნბერსა კე, შობაჲ უფლისა ჩუენისა იჯს ქრისტესი.
შნ. სტ. გჳ ა.— მოვედით და მივიწინეთ ყოველნი დღეს ბეთლემს...“
47r—54r.

„თვესა იანვარსა ა, წინადაცუშთაჲ უფლისა და წმიდისა ბასი-
ლისი...—რომელი იგი ღთაებისა...“ 54r—58v.

„პველე სახარებაჲ ამის დღესასწაულისაჲ. დღს ქე.—დღეს.
ქრისტე მამისა მიერ...“ 58v—63v.

„თვესა იანვარსა ვ, განცხადებაჲ უფლისა ჩუენისა. მამისაგან.
ბ.—ოდეს მოხუშდ წყალთა მათ ზედა...“ 63v—72v.

„თვესა ფებერვლსა ბ, მიგებებაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრის-
ტესი და სინანულის გჳ ა — „ზეცისა განწე.“ — ქალწულისაგან შობილი ცხოვ-
რებად სოფლისა...“ 72v—79v.

„თვესა აპრილსა კგ. წმიდისა მთავარმოწამისაჲ დ. გჳწნი. — ახოვანო გჳ
ებითა(!) სასოებათ...“ 79v—82v.

წყდება: „...ჯრტუ... მშნ...“

შენიშვნები: 1. ბოლო გვერდი თითქმის გადასულია და არ იკითხება.

2. აქვს რვეულბერივი პავინაცია.

ანდერძები: 1. „ქრისტე ღმერთო, ადიდე და აკურთხე უმეტეს სულითა ა. მტ და
მშობელთა, შვილთა და ძმათა შეუნდვენ“ (54r).

2. „ქრისტე, ადიდე და აკურთხე უმეტეს სულითა [ა. რ. მტა და მშობელთა
და ძმათა შეუნდვენ, ღმერთო“ (58v).

იხ. მინაწერები: 8v—10r; 12r; 59v.

(1682)

4941

კრებული. XVII

265 ფ.; 16,2 × 11,7; ქალაღი, შიგადაშიგ დაზიანებული, ძველი რესტავირიბუ-
ლი; ტვიფრული ტყავდაკრული ხის ყდა ორი ტყავის საკეტით; თავ-ბოლონაკლული.
შიგადაშიგ ტექსტი აღდგენილია XVIII საუკუნის მიწურულისათვის დამახასიათებელი
ხელით, იხ. ფგ. 1r—v, 14r—19v, 68v—69v, 249r—265v; ნაწილობრივ: 92v, 93r,
94r, 97r—v, 99r—101v; მხედრული, სათაურები და დასაწყისები სინგურით; იხ. ნა-
ხატები (XVIII—XIX ს.): 249r—v, 252v, 259v; თავსამკაული: 253r, 263v [XVII ს.];
ქვირნიშანი აქვს; შექნილია კარბელაშვილისაგან.

1. [ქამნი]. — „... ..ა მდაბლითა შეწირვად უღირსთ... ..ათ ბაგეთა ჩემთაგან ქება რათა...“ 1r.

„ქამნი შუალამისანი. დიდება შენდა მეუფეო...“ 1r—35r.

„ლოცვა წმინდისა ევსტათისი, სათქმელი დიდებით. გადიდებთ შენ უფალო...“ 35r—36v.

„ქამნი პირველ ცისკარისანი.—წმიდაო ღმერთო, მამაო, მოვედით თაყვანის ვსცეთ. სამი შესიმინენ შენი უფალმან ღლესა ჭირისა შენისასა...“ 37r—70 v.

„ქამნი სამ-ქამისანი.—წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩვენო, მოვედით თაყვანის ვსცეთ. სამჯერ. ისმინე, უფალო, სიმართლისა ჩემისაო...“ 70v—105r.

„ქამნი მწუხრისანი.— მოვედით თაყვანის ვსცეთ ღმერთსა ჩუენსა. მოვედით თაყვანის ვსცეთ მეუფესა ჩუენსა, მოვედით თაყუანის ვსცეთ შეუვრდეთ ქრისტესა, მეუფესა და ღმერთსა ჩვენსა...“ 105r—116v.

„ქამნი დიდისა სერობისანი.— მეუფეო ზეცათაო, წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩვენო, მოვედით თაყვანის ვსცეთ. ხადილსა ჩემსა ესმა ჩემი...“ 116v—154r.

„ლოცვა ზიარებისავე.—მეუფეო უფალო, არა ვარ ღირს, რათამცა მწიკლევანსა სართულსა ჩემსა ქუეშე შემოხვედ...“ 154r—v.

„ლოცვა შემდგომად ზიარებისა.— გმადლობ შენ უფალო ღმერთო ჩუენო ყოვლითავე და ყოვლადვე და ყოველსა შინა...“ 154v—156r.

„ლოცვა ზიარებისავე.— გმადლობთ შენ კაცთ-მოყვარეო ღმერთო, რამეთუ მრავლითა სახიერებითა ღირს მიჩინე ზიარებითა უხრწნელისა ჯორცისა და სისხლისა შენისა...“ 156r—157r.

„სხვა ლოცვა ზიარებისა.— უფალო უწყი, რამეთუ უღირსად მოვიღებ უხრწნელისაგან ჯორცისა შენისა...“ 157r—158v.

„ლოცვა ზიარებისა ერის განტევეებისა.— ალავსენ პირი ჩემი ქებითა უფალო...“ 158r—159r.

2. „ოხითა, იბაკონი საწელიწდონი. თუესა სეკდენბერსა აქუს ღღოცდაათი, ღღეთა აქუს ქამი თორმეტი და ღღეთა ქამი თორმეტი. თვესა სეკდენბერსა ერთსა.— წმინდისა ღირსისა სვიმეონისი...“ 160r—243v.

შენიშვნა: შეიცავს თორმეტივე თვეს.

3. „განგება მარხვათა და ზატიკათა.— მეზუერისა და ფარსეველისა. ოხითა დგომისა იბაკო...“ 244r—265v.

წყდება: „... შენ ქრისტე ღმერთო...“

შენიშვნები: 1. ხელნაწერს აქვს რვეულობრივი პავინაცია.

2. ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ბეჭდელი მოთავსებულია: გვ. გვ. 16r, 248v, 264v, ზემო და ქვემო ყდის v.

ანდერძი: „ღმერთო, შეიწყალე ჩხეიძე მღღელი იესე, რომელმან გავაკეთე ქამნი ესე ახლად. ოხი ფურცელი არის“ (243v). (აღუ“ რვეული მართლაც 4 ფურცელს შეიცავს).

- მინაწერები: 1. „ქ. საყდრის ყუთი დავიჭირე ქრისტის შობის დამღვეს“ (253r).
 2. „ქ. საყდრისთინ ქილობი ვიყიდე (3). ...კიდევ ვიყიდე ქილობი“ (253v).
 3. „ქ. საყდრის კლიტეები.... გავაკეთებინე ამაში მივეცი...“ (254r).
 4. „ქ. კიდევ გირასავალი (!) ვიყიდე, ორი იმაში მივეც თეთრი საღდრისა“ (254v).
 იხ. აგრეთვე მინაწერები: 159v, 171v, 205r.

(1683)

494²

კრებული. XVIII

123 ფ. 20,3X16; ქალაღი (პირველი ფურცელი დაზიანებულია; დაწერილია მკავე მელნით); ტვიფრული ტყავდაკრული ხის ყდა, შერჩენილი აქვს ყუა და ქვემო ყდა; ნაკლული (აკლია წინა შვიდი ფურცელი, 3 ფურცელი 73v—74r შორის, ფურცლები 99v-სა და 100r-ს შორის); მხედრული, სათაურები სინგურით; [XVIII ს. II ნახ.], კვირნიშანი აქვს; დაუწერელია: 73v, 82v, 123v; შექმნილია კარბელაშვილისაგან.

1. [მ ი ც ვ ა ლ ე ბ ა ლ ვ თ ი ს მ შ ო ბ ლ ი ს ა]. — „...შა დაბეჭდნეს ურთიერთას,ვერცალა სიტყვას უგებდეს. მაშინ ერთი ვინმე მათგანი, სახელითა ბრაჰამ უვნებლად და... [ა]მისთვცა, რათა მოყვასთა მისთა გზა ცხოვრებისა ასწავოს...“ 1r—21v.

შენიშვნა: ტექსტი შეიცავს განსხვავებულ ადგილებს ბასილი დიდის თხზულების „მიცვალება ღვთისმშობლისა“-სთან შედარებით. (იხ. A 1049).

2. „ცხოვრება და მოქალაქობა და ღვაწლი წმინდისა და ღირსისა ღედისა ჩვენისა ნინოსი, რომელმან ქადაგა ქრისტე ღმერთი ჩვენისა-ქვეყანასა ჩრდილოსასა და განანათლა ნათესავი ქართველთა. მ. გ. — ინება რა მეუფემან და უფალმან უფლებათამან და შემოქმედმან ყოველთა მთავრობათა და ტელმწიფებათამან იესო ძემან ღვთისამან თანასწორმან მამისა და სულისა წმიდისამან მოსლვა ქვეყანად გსნად დაბადებლთა(!) თვისთა...“ 22r—65v.

შენიშვნა: ნინოს ცხოვრების ტექსტი არსენ ბერის რედაქციისაა. იხ. პ. კარბელაშვილის მიერ 1903 წ. გამოცემული „ცხოვრება წმინდა ნინოსი“.

3. „თვესა აგვისტოსა, ღვაწლი წმიდისა და დიდებულისა ქრისტეს მოწამისა ფოტინი სამართელისა, მის ღედაკაცისა, რომელსა ეზრახა უფალი ჩვენი იესო ქრისტე ჯურღმულსა მას ზედა იაკობისსა.—ოდეს იგი მაღლით მოხედვა ყო ჩვენ ზედა ღმერთმან წყალობათამან და მგსნელმან იესო, ინება განახლებად დაძულებულსა ბუნებასა კაცთასა...“ 66r—82r.

შენიშვნა: 73v-სა და 74r-ს შორის აკლია ტექსტი. 74r-ზე მოგვიანო ხელით აწერია: „სამი ფოთოლი აკლია აქ“.

4. თვესა სექტემბერსა კდ, ღვაწლი წმიდისა და დიდებულისა და კეთილად მძლისა პირველ მოწამისა თეკლასი. — აწლა დიდისა ჭეშმარიტებისა მხარებელისა და ქადაგისა პავლესსა ვიტყვი, მრავალ ჯელოვნისა, ქრისტეს საყვირისა, ანტიოქიადთ ასურეთისათ იკონიად მიწვენასა და ცხოვრებისა სიტყვისა თესლებრ სწლთოთა მუნ განთესვასა...“ 83r—99v.

წყდება: „...რამეთუ შენ თანა ვარ, ჭეშმარიტო მჭევალო ჩემო, აღიხილენ თვალნი და იხილე, ვითარ განღებულ არს...“.

5. „თქმული ნეტარისა ჩვენისა გიორგი ნიკომიდიელ მთავარ-ეპისკოპოსისა ცხოველს მყოფელისა ჯვარისათვის და დაფლვისა უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესა, რომელი იკითხების დიდსა პარასკევსა. გ. მ. — მაღალსა და აღმატებულსა სახილველსა აღიწია ქადაგება იგი სახარებისა, და ვითარცა კმა მალლისა ნესტუისა ღაღადებითა სასმენელად თვისისა ტბილისა სწავლისა ყოველთავე მიუწოდს დაბადებულთა ამისთვის...“ 100r — 123r.

შენიშვნები: 1. ამ თხზულების თარგმანი ვუთენის ექვთიმე მთაწმიდელს (იხ. კ. კეკელიძე, „ეტიუდები“, ტ. V, გვ. 24).

2. ხელნაწერს აქვს რვეულბრივი პაგინაცია.

3. 1r-ზე და 123v-ზე მოთავსებულია მრგვალი ბეჭედი ლეგენდით: „ქართულთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება 1879“.

(1684)

4943

ჯუარ-ღვთისმშობლისა. XVIII

16' ფ.; 22 × 16,5; ქალაღი (გაყვიოლუბული); უყლო; ნუსხური, ორ სექტად, სათური და დასაწყისები სინგური; [XVIII ს.], კვირნიშანი აქვს; დაუწერელია 1v.

„ჯუარ-ღვთისმშობლისა. რუა კმათა იგალობების. ოთხშაბათსა ანუ პარასკევსა ოდეს იყოს, თთვენისა ანუ პარაკლიტონისა, ღმრ და აწჳე ჯუარ-ღვთისმშობლისა კმისაებრ ესე. — სამშაბათსა მწუხრად დასდებულთა ზედა აწჳე ჯუარ-ღვთისმშობლისა. გჳე ა. — უმსჯავროდ და კულაჳ შენი ქრისტე, იბილა რაჳ ქალწულმან...“ 2r — 16v.

შენიშვნები: 1 r-ზე წერია: „...ერთი იგი ამას ლოცვიდა, ვითარმედ ყჳე. სიმღიდრე მადლითა მათ განვაბნიე, ხოლო დავრჩი ცალიერი და ვსტირი ბაროატთა მათ ვი(!).“

გვედრები შენ მაცხო..., გვედრები შენ, ყოველთა შემოკმ (!) ოთჳ სლთჳ. და გარდამოვიღინენ მდიდარნი წყალობანი შენი მატებითა შენ ყოვლად უბრწნელისა დელისა შენისათა“ (1r).

2. აქვს რვეულბრივი პაგინაცია, სულ ორი რკეულია.

3. 1r—v და 2r-ზე მოთავსებულია წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ბეჭედი.

იხ. მინაწერი 8v-ზე.

(1685)

4944

კურთხევანი. XVII

215 ფ.; 14×11; ქალაღი; ახლად რუსტავირიბული, ლედერინის ყდაში; თავბოლო ნაკლული, აკლია შიგნითაც; 61r—66v და 209r — 215r ნაწერია სხვა ხელით; ნუსხური; სათაურები სინგური; (XVII); დაუწერელია 215v.

[კურთხევანი] „...მადლითა და წყალობითა და მოყუარებითა, ღმერთო... ყოვლისა მპყრობელო...“ 1r — 214v.

17. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. VI

წყდებდა: „...დღეს ეკლესია გამოჩნდა გწმწთლბაად (!) მორწმუნეთა, რომელ...“

შენიშვნები: 1. კურთხევაში შედის: ა. [განგება ნათლობისა] (1r — 20v); ბ. „განგება წინლობისა“ (20v — 32v); გ. „ლოცვა ახუმას გვრგვნთას ახალ ქორწინებაულთაგან“ (32v — 34v); დ. „ლოცვა საფლავის კუჭთისა“ (34v — 35r); ე. „წესი და განგება, რომელ აღესრულების დაფლვასა შესუქნებულისასა“ (35r — 56r); ვ. „ლოცვანი შესუქნებულთანი“ (56r — 57v); ზ. „ლოცვა ჩჩვლსა ზედა აღსრულებულისა“ (58r.); ძ. „ლოცვა მღვდლსა ზედა აღსრულებულსა“ (58r-v); თ. „ლოცვა სხვავე მღვდელსა ზედა“, (58v—59v); ი. ლოცვა მონაზონსა ზედა აღსრულებულსა“ (59v — 60v); ია. „პანაშედი, რომელი იქნის სულსა მიცვალბულსა ცეცხლისაგან“ (61r—66v); იბ. „გალობანი სულისა“ (67v—72v); იგ. „განგება წყლის კურთხევისა“ (75r — 89v); იდ. „განგება ზეთის კურთხევისა“ (80r — 131v); იე. „კურთხევა მონაზონისა, თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუენისა ბასილისა“ (132r — 169v); — ივ. „წესი და განგება წმიდისა და ანგელოზებრისა სქემისა, თქმული წმიდისა ბასილი დიდისა“ (169v—207r); იზ. „განგება უკუეთუ არაწმიდათაგანი რამე შთავარდეს წყაროსა ანუ ჭურბულსა“ (207r—209r); იძ. „კურთხევა ზუარკისა“ (209r — 210r); ით. „კურთხევა კრავისა აღსებისა“ (210v—211r); იტ. „კურთხევა სულისა საკლავისა“ (211v—212r); იუ. „კურთხევა მარლისა“ (212v—213r); იბ. „კურთხევა საღვთოსა ტაბლისა“ (213v—214r); იგ. „კურთხევა პირველ საძირკელის დაღებისა“ (214rv).

2. 215r-ზე მოთავსებულია ფრაგმენტი სხვა ტექსტიდან.

მინაწერები: 1. „იესო ქრისტე, შეიწყალე ბასილი, ფრიად ცოდვილი მონა შენი“ (153r, წვრილი, ლამაზი ნუსხურით).

2. (ეს და შემდგომი მინაწერები XVIII ს. უწიგნური მხედრული ხელით). „შენი შმის პავლეს სიყვითლ სახსვარო (!) ჩემო სიცოცხლე დაო ელენე! შენს მშვიდობას ღთისაგან ვითხოვ. ჩემი ამბავს იკითხ[...], მრავალი მწუხარება გამოვიარე; ყველა მოგწერო—გრძლათ მოვა; ათუნის ქალაქში ვარ მშვიდობითა; თუ ღმერთი შეგმწია — სტამბოლის... ჩემს საყვარელ ძმებს, დიარბის დეკანოზის შვილებს ერთობლივ მაკითხვას მოგახსენებ თქვენი ძმა პავლე. თუ ჩემს ამბავს მოიხსენებთ, მრავალი მწუხარება გამოვიარე, არათუნის ქალაქს დამიხსენს სომხებმა შეიღს ყურუშთო კ[ო]ტო შვილმა პეტრემ, კარაპეტამ. თუ ესენი არ გამოჩნდნენ, უთუ... ავთ მამივიდოდა. ღმერთმა ამდიდროს ამათი ოჯახი, ამათი სიცოცხლე ნუ მამიშა...“ (73rv).

3. „მე, დიარბის დეკანოზის შვილი პავლე, ათუნის ქალაქში ტყვეთ ვიყავ, [...] ათას ოცში ოცს თიბათვეს დავიკარგე, კათათვეში ათუნს მამიყვანეს, დამრჩა სახლში ცალი, ერთი ვაჭი (!) წლისა. მრავალი მწუხარება ვნახე“ (146v—147r).

4. „პეტრემ კოტოს შვილმა დამიხსნა პავლე, დიარბის დეკანოზის შვილი. ღმერთმა აშენოს ამისი ოჯახი, ამდიდროს ამისი ოჯახი ღმერთმან, ართუნის ქალაქს მიმიყვანეს ტყვეთა პავლე, დიარბის დეკანოზის შვილი. ამ პეტრე კოტო შვილმა დამიხსნა, თუ ეს არ გამოჩნდოდა, ჩემი საქმე ავთ იყო. დავიკარგებოდი. ღმერთმა ნუ მოაკლოს თავისი მოწყალება“ (151v—152r);

5. „ატოცის წმიდა გიორგი, უთხვის წმიდა გიორგი, არბოს წმიდა გიორგი, დიარბის წმიდა გიორგი, თქვენ გვედრებით, თქვენ მიშველეთ ამ ტყეობისაგან“ (38v).

6. სხვა მინაწერები (იმავე შინაარსისა, რაც №№ 2, 3, 4, 5, — 48r, 57v, 58r, 59v — 60r, 69v, 89v, 132v — 133r, 135v — 136r, 137v—138r, 143v—144r, 147v—148r, 149v—150r, 150v—152r, 157v—162r, 166v—167r, 169r, 169v — 170r, 172v — 174r, 182v—183r და სხვ.).

(1686)

4945

კრებული. 1773

91 ფ.; 14 × 10; ქალღი; ყდა დამტვრეულია, ხისა, მწვანე ტყავადაკრული; თავ-
ნაკლული; მხედრული; სათაური სინგურით; 1743 (74v); გადამწერი დავით მღვდელი
(74 v).

1. [თუესა აგვისტოსა იე, მიცვალება ყოვლად წმიდისა ღთისმშობელი-
სა, თქმული წმიდისა მამისა ჩუენისა ვასილი კესარიელისა.] „...გვ-
რეცა ქვეყანასა ზედა, რომლისათვისცა მე მგვეალი და დედა შენი ვითარ ვარ...“
1r—74r.

შენიშვნები: 1. სათაური აღდგენილია ხელნაწერ Q—838-ის მიხედვით (იხ. Q ფონ-
დის ხელნაწერთა აღწერილობა, II, 1958, გვ. 249).

2. ტექსტს მოსდევს ანდერძი: „დასრულდა ესე ყოვლადწმიდის მეტაფრასი, დიდება
ღმერთსა; მრავლითა იძულებითა იღვაწა და იგულსმოდგინა და აღმაწერინა სულთა
განმანათლებელი ესე მეტაფრასი დავითის ასულმა ელენემ და გელმწიფის მდივნის
იოსების მეუღლემ, ათის მცნების დამმარხველმან და ახლის აღთქმისა აღმასრუ-
ლებელმან, და მარადის წმიდის ღთისმშობლის მედრებელმან და მის მიერ დაცულ-
მან და მოზღუდვითმან წმიდაო ღთისმშობელო, მეოხ ეყავ მჩხაბავსა წმიდისა ამის
მეტაფრასისა ედიშერის შვილს დავით მღვდელს. ქრისტეს აქეთ ჩლოვ,
ქკს უფბ“ (74r—v).

2. „საქრისტიანო მოძღვრება, თავი პირველი. ოსტატი: ვინ
დაგბადა შენ? შვეგირდი: ღმერთმან...“ 75r—91r.

შენიშვნა: ქვედა ყდაზე დაკრულია XVIII ს. ხელით ნაწერი საბუთის ფრაგმენტი:
„ქ. ესე წიენი მოგცი მე, სუფინშნის ტერ-მო-ს-ეს... ოსეფამ, შენ, სახლთხუცის
ყამა (I) საყარელი ტ... რი, რომ ავლაბარში სუფკარაპიტის (!) საყდა... სიმამრის
გაკეთებული მოგეცი შენ ტერგ... უ საყდარი, თუ წყალი, თუ ზაღა, თუ აუ... გარე-
შემო კიდლები, ესენი სულ წახლამი... ახლა შენ ამ პირობით მოგეცი, რომ ეს...“

მინაწერი: „მიცვალება მხევისა ღთისა დავითანთ-ბაგრატიანთ ასული, მდივნის
იოსების მეუღლე ელენეს, წმიდაო ღთისმშობელო, მეოხ ეყავ იმის სულს,
ქრისტეს აქეთ ჩყით წელსა, იანერის ია, ქკს ფშ“ (74v).

(1687)

4946

დაუჯდომელი ღვთისმშობლისა. XVIII—XIX

100 ფ.; 8 × 5,5; ქალღი; ტიფრულ ტყავადაკრულ ხის ყდაში; ყდა დაზიანე-
ბულია; ზედა ფრთა მოცილებულია და ზონარზე ჰკიდია; თავნაკლული; მხედრული;
სათაურები სინგურით; [XVIII—XIX]; დაუწერელია 99v—100v.

[დაუჯდომელი ღვთისმშობლისა.] „...უსკლოო, ძალი მალისა
აგრილობდა...“ 1r—60v.

შენიშვნები: 1. სათაური აღდგენილია ხელნაწერ S—2575-ის მიხედვით (396r).
ტექსტის დასაწყისის შესაბამი ადგილი იხ. S—2575-ში, 379v.

2. „დაუჯდომელს“ ერთვის „პარაკლისი ახლად თარგმნილი სვედრებელი ყოვლად
წმიდისა ღთისმშობელისა მიმართ“ (61r—99r).

(1688)

4947

განგება ზიარებისა. XVIII

70 ფ.; 13×9; ქალღი; ტეფრულ ტყავადაკრულ ტყავის ყდაში; ტყავი შემოხეულია, ქვედა ყდა გატეხილია; ფფ. 31—38 გაჭრილია; ამოცვენილია: ფფ. 1—7, 61; ბოლონაკლული; ნუსხური; სათაურები სინგურით; [XVIII]; დაუწერელია 1v.

„განგება წმიდისა ზიარებისა. — ოდეს გენებოს შეწირვა უსისხლოსა მსხვერპლისა, სერობაზე ესრეთ ილოცე: წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩუენო, და შემდგომად ესე: უგალობდი ა, ჳმაჲ გ, ძლისპირი: მოვედით, ერნო ...“ 2r — 61v.

შენიშვნები: 1. „განგების“ ტექსტში მოთავსებულია ლოცვები: ბასილი დიდისა (14r, 24v, 31v, 40r), იოანე ოქროპირისა (16v, 28v, 29r, 37r), სიმეონ მჭტაფრასისა (18v, 20r), იოანე დამასკელისა (30r, 31r); „გალობაჲ სინანულისაჲ. თქმული დავით მეფისა აღმაშენებელისა (45v — 51v; ტექსტი გამოცემულია; იხ. ძველი ქართული ლიტერატურის ქრესტომათია, I, შედგენილი სოლ. ყუბანეიშვილის მიერ, 1946, გვ. 373—376) და სხვ.

2. „განგებას“ ერთვის: „გალობა მიცვალებულთა ყოველთა მართლმადიდებელთათვის“ (61v—69r) და „გალობა-გოდებანი წმიდისა ღვთისმშობელისა, დაფლისათვის უკლისა იესო ქრისტისა“ (69r — 70v; ბოლონაკლულია).

(1689)

4948

პარაკლისი იესო ქრისტეს ხატისა. XVIII — XIX

34 ფ.; 11×9; ქალღი; ტყავადაკრულ მუყაოს ყდაში; მხედრული; სათაური სინგურით; იესო ქრისტეს მინიატურით (3v); [XVIII — XIX]; დაუწერელია: 1r — 3r, 32v, 34r-v.

„პარაკლისი გელით უქმნელისა ხატისა ულისა (!) იესო სი. — კურთხეულ არს ღმერთი ჩუენი, დიდება შენდა, ღმერთო ჩუენო...“ 4r — 32r.

შენიშვნები: 1. 3v-ზე მოთავსებულია ქრისტეს მინიატურა წარწერით: „Иис Хрцс нерукотворенный образ гдѣиъ“.

3. 33r v-ზე მიწერილია: „ტროპარი. ტყუეთა განმათავისუფლებულო და გლახკთა ხელის აღმპყრობულო...“

(1690)

4949

ანტონ I, სიმეტნე ღრამმატიკისა. 1791

52ფ.; 17,5×14; ქალღი; მუყაოს ყდაში; მხედრული; სათაურები მთავრულით; სინგურით; 1791 (51r); გადამწერი გიორგი (51r); დაუწერელია: 1rv, 51v — 52v.

[ანტონ I]. „სიმეტნე ღრამმატიკისა პირველისა კერძოსა, კითხუანგებანი ღრამმატიკისათვის და ნაწილთა მისთა, რომელთა ზეპირ სწავლად უჭმსყე გამოხატუაჲ გონებათა შინა სწავლის შინათა ჭკჳმო ამისა. ღრამმატიკისა ნაწილთათჳს, თავი ა. — კითხუა: რაჲ არს ღრამმატიკა? მიგება: ღრამმატიკა არს გამოცდილება სიტყუსა მოქმედთა...“ 2r — 50v.

შენიშვნა: ხელნაწერის ყდის საცავ ფურცლებად გამოყენებულია ნაბეჭდი ტექსტის ორი დიდი, შუა-შუა ვაკეილი ფურცელი. ფურცლები წარმოადგენს ვახტანგ VI-ის მიერ 1709—1722 წლებში გამოცემული ბიბლიის წიგნების (იხ. ქართული წიგნი, I, 1941, გვ. 31.) 51—52 და 53—54 გვერდებს.

ანდერძი: „აღვკსწერე სიმეტნე ესე ღრამმატიკაჲსა, მე ფრიად ცოდვილმან აღქატმან გიორგი. უკეთუ სგწავლის გამოუცდელიობითა ჩემითა არა მებრ პროსოდიასა გუჟარითა მექმნას წერაჲ, ნუ ვიებულ მყოფთ: ნამდვილ მსუროდა აღწერაჲ ამისი გუჟარითა პროსოდიითა, გარნა დროსა წერისჲ ამისა არა სრულ ვიყავ დაჯვლოვნებულ მართლუბნობისა და წესიერ წერისაჲ, არამედ მივინავ და სწავლულ სახელისა დამდევარისა მათისა, გარნა ვითხოვ, რაჲთა ილოცვდეთ ჩემთვის სრულ ქმნად ზედმიწევნითა ღრამმატიკოსობითა და სხუთაჲცა აზნაურთა სწავლათა. ივლისს 23, ქკს აქეთ 1791“ (51r).

(1691)

4950

გეოგრაფია და არითმეტიკა. 1821

82 ფ.; 22 × 18,5; ქალაღი; ტვიფრულ ტყავგადაკრულ მუყაოს ყდში; მხედრული; სათაურები მთავრულით; ქვირნიშანი 1819 წ. (ფ. 1); 1821 (80r): ვადამწერი დიაკონი იოსებ ფოცხვეროვი (80r); დაუწერელია: 1v, 6r, 45v—47v, 80v—82r.

1. „შეყუჟანი ლება დეოღრაძი ასა შინა. — დეოღრაძია არს აღწერა ქუეყანისა...“ 2r—45r.

შენიშვნა: ტექსტში ჩართულია სხვადასხვა ტაბულები.

2. (არითმეტიკა). „ნაწილი პირველი. არითმეტიკისათვის და ოთხთა მოკმეღებათა მისთა მარტივთა რიცხუთა შინა. — არითმეტიკა არს ჰსწავლა რიცხუთათვის და კანონთათვის...“ 52v — 80r.

შენიშვნა: ტექსტს წინ უძღვის: „თს მათემატიკისა საზოგადოიდ“ (48r—51r), „ტაბლიცა განმრავლებისა“ (51v), „ტაბლიცა შვკრებისა“ (52r).

ანდერძები: 1. „ენი ყოველსა შინა თუნიერ ცოდვისა დიაკონი იოსებ ფოცხვეროვი. 1821-სა წელსა: ი. აღწერილ იქმნა“ (80r).

2. „იოსებ დიაკონ ფოცხვეროვისა არს ესე“ (82v).

მინაწერი: „ა) გეოგრაფია, ბ) არითმეტიკა მღ. პ. კარბელოვისა“ (1r).

(1692)

4951

დავით ბატონიშვილი, კატეგორია შემოკლებული. 1798

16 ფ.; 16,5 × 11; ცისფერი ქალაღი; უყდო; თავნაკული; მხედრული; სათაურები სინგურით; 1792 (16v).

[დავითის მიერ მეფისა ირაკლი მეორისა პირმშოჲს ძის გიორგის პირმშოჲს ძისა ქმნლი კატილორია შემოკლებული, სარგებულად სწავლის შინათა, სხუათა კატილორიათა შორის, ესრეთ კითხუა-მიგებით.] „...ბითა საქმე რაჲმე შეიპყრობს მარტივად და ამის მიერ დანიშნულნი არიან საზღურითა...“ 1r—16v.

შენიშვნები: 1. სათური აღდგენილია S—253-ის მიხედვით (იხ. S ფონდის ხელნაწერთა აღწერილობა, I, 1960, გვ. 262). ამ ხელნაწერის ანდერძშიც კი მას „მცირე კატელოგია“ ეწოდება (იხ. ქვემოთ).

2. ტექსტი წარმოადგენს სვიმონ ჯულფელის „დიპლექტიკის“ შემოკლებულ გამოცემას, როგორც ეს აღნიშნულია თვითონ დავით ბატონიშვილის მიძღვანაში ფარნაოზ ბატონიშვილისადმი (იხ. S — 253, აღწერილობა, აგრეთვე ტრ. რუხაძე, დავით ბატონიშვილი და მისი ლიტერატურული მემკვიდრეობა, ლიტერატურული ძიებანი, I, 1943, გვ. 143).

ანდერძი: „სრულ იქმნა ძალითა ღისათა წიგნი ესე, რომელ არს მცირე კატელოგიაჲ, თთქსა მათსა 24, წელთა 1798“ (16v).

მინაწერი: „კიკეაძიანთ ნინო“ (3r).

(1693)

4952

მანუილ ქსანთინოს, ქორწინებისა თავთათვის. XIX

33 ფ.; 16×10,5; ცისფერი ქაღალდი; ქაღალდადაკრულ კარტონის ყდაში; მხედრული; სათაურები სინგურით, ნაწილი მთავრულად; ქვირნიშანი 1813 წ. (ფ. 20 და 19); გადამწერი იეროდიაკონი ვერონტი (31v); [XIX]; დაუწერელია 1r, 2v, 32r — 33 v.

(მანუილ ქსანთინოს,) „ქორწინებისა თავისათჳს სჳა მატთესი. — ხარისხნი ქორწინებისანი ამად ვიდრემე იწოდებიან ხარისხად, რამეთუ ვითარ იგი კბეთა ზედა აღვლენ ხარისხად და შთამოვლენ, ეგრეთვე არს ნათესაობაჲცა ხარისხად...“ 3r—31v.

შენიშვნები: I. „ქორწინებისა თავისათვის“ შედგება ორი ნაწილისაგან: პირველი ამოღებულია მანუილ ქსანთინოსის მიერ უმთავრესად მათე ბლასტარის „სკნტავმიდან“; მასში აღნიშნულია ნათესაობის სახეები (3r — 18v); მეორე ნაწილში მოცემულია დიაგრამები ნებადართულ და აკრძალულ ქორწინებათა (19r—31v). მეორე ნაწილის სათური: „ეჲა მავალითონიკა ქორწინებისანი, რომელნიცა დაჰსხნა უბრძნესმან და უსიტყვერესმან, დიდმან ხარტოქილაქსმან, ესე-იგი წიგნთა მკველმან, უწმიდესისა ქრისტეს დიდისა ვკლესიისა კოსტანტინუპოლისისამან, იეროდიაკონთა შორის უფალმან, მანუილ ქსანთინოს“ (19r; შდრ. კ. კეკელიძე, ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, I, 1951, გვ. 370).

2. თხზულება თარგმნილია ილიანე ქსიფილინოს-პაკუჭიშვილის მიერ (იხ. კ. კეკელიძე, ხსენ. თხზულება).

ანდერძი: „ცთომის შენდობის მოქენე იეროდიაკონი გერონტი“ (31v, სახელი სწერია ხვეულად).

მინაწერი: „ესე სქიმა არის დიაკონის რაფიელ ფხალაძისა (ანუ კარბელიციისა). ვინც წაიკითხოთ, ისევე პატრონს დაუბრუნეთ. Получил 1866 года 16 Апреля. Пхаладзе“ (2r).

(1694)

4953

ყარამანიანი (ფრაგმენტი). XIX

12 ფ.; 35×22; ქაღალდი უყდო; დაშლილი; თავბოლო ნაკლულ (ფრაგმენტი); მხედრული; [XIX].

[ყარამანიანი] „...ყარამანისა და გარდან ქეშანისაგან ერანთა და თურანთა ფალავანთა გამოხსნა. — რა ინდოთა დიდი ხელმწიფე რა ინდ ომისაგან გაბრუნდა...“ 1r—10v.

წყდება: „...საბელი აესხნას და აწე ნულარ იშვიშონ... გაისმა ესე მშვიდობისა ამბავი ყოველ...“

შენიშვნები: 1. 11r—12v-ზე განმეორებულია ისევ ის ტექსტი, რომლითაც იწყება ხელნაწერი.

2. „ყარამანიანი“ თარგმნილია დავით ორბელიანის მიერ. (იხ. კ. კეკელიძე, ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, II, 1952, გვ. 254).

3. თხზულება გამოცემულია: 1875—1883 წლებში, 1888 წ. (იხ. კ. კეკელიძე, ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, II, 1952, გვ. 254). და 1965 წ. ა. გვახარიასა და ს. ცაიშვილის მიერ:

4. ფრაგმენტის ტექსტი მოიცავს 1965 წ. გამოცემის 101—118 გვერდებს.

(1695)

4954

ყარამანიანი (ფრაგმენტი). XIX

44 ფ.; 34 × 22; კისფერი და თეთრი ქაღალდი; უყდო, თავ-ბოლო ნაკლები; დაშლილი; მხედრული; ჭვირნიშანი ორივე ქაღალდისა 1826 (ფ. 3 და 10, 16 და 25); [XIX].

[ყარამანიანი.] „...წავიდა, სამანდუნ ბადახშის მთისაკენ გაემართა, აქარუნ დევი გირბადი მთისაკენ წავიდა...“ 1r—44v.

წყდება: „...უთხრა: მოდი, შენ ალექსა დადეო, რომ შენ, მოპარვით არ მოხვიდეთ...“

შენიშვნები: 1. „ყარამანიანი“ თარგმნილია დავით ორბელიანის მიერ. (იხ. კ. კეკელიძე, ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, II, 1952, გვ. 254).

2. თხზულება გამოცემულია: 1875—1883 წლებში და 1888 წ. (იხ. კ. კეკელიძე, ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, II, 1952, გვ. 254), 1965 წ. ა. გვახარიასა და ს. ცაიშვილის მიერ.

3. ფრაგმენტის ტექსტი მოიცავს 1965 წ. გამოცემული ტექსტის 195 (სტრ. 2 ქვ.)—274 (სტრ. 12 ქვ.) გვერდებს.

(1696)

4955

გამოკრებელი კარაბადინი და საეტლო ხირომანტია. XIX

17 ფ.; 35 × 22; კისფერი და თეთრი ქაღალდი; უყდო; დაშლილი; თავ-ბოლონაკლები; მხედრული; სათაურები სინგურით; ჭვირნიშანი ორივე ქაღალდისა 1803 წ. (ფფ. 1 და 10, 14 და 15); [XIX].

(გამოკრებილი კარაბადინი და კირომანტია) „...მიღმან წამალმან ისრე არგოს, დააწყნაროს და მოხდების ჭირი ასეთი და აქიმობისა ბედი...“ 1r—17v.

წყდება: „...მაშინვე ერთს წამალზედ გამოყლდება და მორჩეს...“

შენიშვნა: ტექსტი შერეული ხასიათისაა: ნაწილი სამედიცინოა, ნაწილი—ასტროლოგიური; 1r—6v კარაბადინის ნაწილი უნდა იყოს, მისი სათაური მოხსენებულია 1v-ზე: „...და ამ წიგნს (!) სახელი მუნათხაბ(!) შაფია არის, ვითამც სრულის სააქიმო წიგნებიდამან გამორჩეულია და გამოკრეფულია...“ 6v — 15v-ზე მოთავსებულია რამდენიმე თავი „საეტლო ხირომანტიიდან“ (შდრ. Q—867, Q ფონდის ხელნაწერთა აღწერილობა, II, 1958, გვ. 269—272): „თავი მერვე: მოთვარისა სიკეთე და სიმარცხე დაბადებულთა ზედა“ (6v—7v); „თავი მეცხრე: მოთვარისა და ეტლებისა ერთმანეთთან შეყრისა“ (7v—9r); „თავი მეათე: მოთვარისა სადგომებისა შესვლა, სიმარცხე და სიკეთე“ (9r—11r); „თავი მეორე: ეტლებისა პატრონობა დაბადებულთა ზედა“ (11v — 15r); „თავი მესამე: ეტლები თუ როგორ უნდა შევიტყოთ კაცის ხელზედან“ (15rv). 16r-ზე მოთავსებულია კარგი და ფათერაკიანი დღეების ცხრილი.

(1697)

4956

საგალობლები (ფრაგმენტი) XIX

4. ფ.; 18 × 11,5; ქალაღი; უყდა; მხედრული; სათაურები სინგურით; [XIX].

[ს ა გ ა ლ ო ბ ლ ე ბ ი] 1. „წმიდაო... ულთა, ნუ იყავნ...“ 1v — 3r.

2. „შ ო ბ ი ს გ ა ლ ო ბ ა. — მოისვენე, მოისვენე, შვილო ჩემო საყვარელო...“

4r — v.

შენიშვნა: 1r-ზე უწიგნური ხელით სწერია ლოცვა „ამაო ჩვენო“.

შინაწერი: „ხოლო მე უსწერ (!) მღვდელი (!) კ ი პ რ ე ი ს შ ვ ი ლ ი (?) ა ნ დ რ ი ა წერილსა ამას ხუთის მადლით და შეწვენით და რა გელის (?) და გაკლდა ჩემის უმეტრებისაგან და ვინც იხილოთ ეს წერილი, ნუ მწყევთ და ნუშეცა მავინებთ თქვენის ხუთის გულისათვის, ეს წერილი რომელსა აცხადებს, ის ხუთის-მშობლის ქება არის, ამით რომ, როდესაც იშვა უფალი ჩვენი ესო ქრისტე და ის აკვანში იყო...“ (3r—v, იმავე უწიგნური ხელით, რომლითაც „ამაო ჩვენო“).

(1698)

№ 4957

კიტაიის სიბრძნე. 1872

42 ფ.; 21 × 17; ქალაღი; უყდო; შერჩენილია ყდის საცავი ფურცლები; მხედრული; 1872 წ. (41r); გადამწერი ანასტასია მიქელაძისა (41r); დაუწერელია: 1r—3v, 41v — 42v; შემოწირულია ა. წულუკიძის მიერ.

(კ ი ტ ა ი ი ს ს ი ბ რ ძ ნ ე.) „ნაწილი პირველი, თავი ა. განხილვისათვის თავისა თვისისა ანუ თანა-მდებობისათვის კაცობრივთა, თუ ვითარ განუყოფელი წევრი არს ქრტიანისა ერთობისა თვითოეული კაცი. — იფიქრე თავსა შორის თვისსა, ზ მოკტლარ კაცო...“ 4r — 40v.

შენიშვნა: სათაური მოცემულია ტექსტის ბოლოს: „დასასრული კიტაიის სიბრძნის აზრთა“ (40v). ამას მოსდევს: „განსრულდა, — დიდება ღმერთსა, — თვესა სეკდემბერსა და, ქკს უობ ველითა მესტამზე ზ უ ბ ა შ ვ ი ლ ი ს მოურავის ძის რო მ ა ნ ო ზ ი ს ა თ ა, დავზის (ნაბეჭდში: დავზის) მმართულობითა და რ ბ ი ა შ ვ ი ლ ი ს თ ე ო ლ ო რ ე დიკონისათა და მწერლობითა გ ო გ ლ ი ძ ე ზ ა ქ ა რ ი ა ს ი თ ა. შენდობას ვითხოვთ, ახალ მოსწავლენი გახლდით; მოძღუარსა ჩემსსა და მასწავლელს, მისის უმადლესო-

ბის კარის ხუცესს ქრისტესიას შენდობა უბძანეთ“ (40v—41r). ეს არის ბოლოსიტყვაობა 1784 წლის ბექდური გამოცემისა, საიდანაც, როგორც ჩანს, ვადმოწერილია ხელნაწერი (იხ. ქართული წიგნი, I, 1941, გვ. 63—64, სადაც მოთავსებულია გამოცემის თავფურცლის სურათი, მთარგმნელის მიძღვნა, ბოლოსიტყვაობა და სხვა). „კითაის სიბრძნე“ გადმოთარგმნილია რუსულიდან გაიოზ რექტორის მიერ (იხ. კიდევი კეკელიძე, ძველი ქართული მწერლობის ისტორია, I, 1951, გვ. 363). მთარგმნელის მიძღვნა დაბეჭდილია S—525 ხელნაწერის აღწერილობაშიც (იხ. S ფონდის ხელნაწერთა აღწერილობა, I, 1960, გვ. 591).

ანდერძი: „ნანდვილისაგან სწორად გარდამოვიღე თავადის ბექან ლორთქიფანიძის ასულმა კენინა მიქელაძისა ანასტასიამ. აღმოკითხველნო ამისა, შეცდომა თუ რაიმე იპოო, ნუ გმწყვეთ, არამედ კურთხევით მოგვიხსენებდეთ. განსრულდა ქ. ჩუბ-სა წელსა, თვესა ნოემბერსა იბ. ამინ“ (41r).

(1699)

4958

ფსალმუნი. XV—XVI

124 ფ.; 16 × 12,5; უხეში ეტრავტი; ყდა დაზიანებულია; დარჩენილია მხოლოდ ქვედა ყდის ფიცარი: თავნაკული, აკლია შიგნითაც; ნუსხური; სათაურები და მუხლების დასაწყისი ასოები სინგურით; [XIV—XV]; გადამწერი შიი (124r).

[ფსალმუნი] „...გარე-მომადგეს მე სალმობანი სიკუდილისანი და ღუართა უმჯულოებისათა შემადრწუნეს მე...“ (ფს. 17,5). 1r—124v

შენიშვნები: 1. ხელნაწერს აკლია დასაწყისში ორი რვეული: ა და ბ; იბ რვეულში, 57 და 58 ფურცლებს შუა, ამოხეულია ერთი ფურცელი. რვეულებში არის ა—ნ ფურცელი.

2. ტექსტი გიორგი მთაწმიდლისეული რედაქციისა. იხ. ფსალმუნის ძველი ქართული რედაქციები, გამოსცა მზექალა შანიძემ, I, 1960.

ანდერძი: „ამისსა მწერალსა შიოს და მშობელთა მი[სთა] შ“ნ [ლ“ნ“ 124r.

მინაწერი: კრიპტოგრაფია: „ორკვჩ უკმოტკვჩ კტკვქვ ქფ...“ კრიპტოგრაფია ანჩინური სისტემისაა. ივითხება ასე: „მისსა მეუღლესა ელენეს შ“ნ...“

(1700)

4959

ერაზმ როტერდამელი, ქრისტეანე მხედარი. 1830

106 ფ.; 21,5 × 17,5; ქაღალდი; კრელ ქაღალდგადაკრული მუყაოს ყდაში; მხედრული; ავტოგრაფი გ. ავალიშვილისა; 1830 (99v); დაუწერელია: 1v—2r, 3v, 100r—106v,

(ერაზმ როტერდამელი.) „ხრისტიანე მკვდარი ხრისტიესი და ძლევაშოსილი საჭურველი მისი. განყოფა ა. მისთჳს, თუ რაბამ საჭირო არს ქეშმარიტისა ხრისტიანეთჳს ცხოვრებასა შინა თჳსსა ქონებად განმჰხილჳსლობისა, შორს მჰხედჳსლობისა და სიმჰვნესა. ა. — თჳთ საჭიროა და უუსარგებლიანესი საქმე ქეშმარიტისა ხრისტიანესა არს ვსოვნაჲ, მით რამეთუ ცხოვრებაჲ ჩჳსნი არა სხჳა. რაიმე არს, ვითარცა სამარადისოჲ ბრძჳდა...“ 5r—99v.

შენიშვნები: 1. სრული სათაური მოცემულია 3 რ-ზე: „ხრისტიანე მკვდარი ხრისტესი და ძღვეამოსილი საქურველი მისი, ანუ უმაცხოვრებთესნი კანონნი ხრისტიანებრისა ცხოვრებისანი, წუთილად და საჩინოდ განჰხილულნი, გამოხატულნი და საღმრთოთაცა წერილთა ზედა დაფუძნებულნი, წერილთა გამო დიდებულისა ერახმროტერ დამისა წოდებულისა სასოფარი მკვდრისა ხრისტიანეჲსა, თარგმნილი როსსისი ენით ქართულსა ზედა თ. გ. ავალოვის მიერ ჩუღ-სა წელსა, იენისი კე-სა დღესა, სამეფოსა ქალაქსა მოსკოვისა.“

2. ტექსტს წინ უძღვის სარჩევი „თავი“ (4რ—v):

3. ხელნაწერი გ. ავალიშვილის ავტოგრაფია; მასში არის შესწორებულ-გადახებული ადგილები, რის გამოც იგი შავის შთაბეჭდილებას ტოვებს.

4. ტექსტი თარგმნილია რუსული 1783, 1785 წლების გამოცემიდან (იხ. ტ. რუხაძე, ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან XVI—XVIII სს., 1960, გვ. 238).

ანდერძი: „სრულ იქმნა აგვისტოს კ-ს ჩუღ-ს წელსა“ (99v).

მინაწერები: 1. „ჩუღ წელსა, იანვრის პირველს დღესა, წიგნი ესე შევავრევიან სამეფოსა ქალაქსა შინა მოსკოვისა, მე მღვდელმა პარმენ დომენტის ძემან წინამძღვაროვმა და ჩემი საკუთარი არის“ (1r).

2. „ეს წიგნი არის სალომესი“ (2v); „ესი სალომესი არის, ღმერთმან ბედნიერებაში მოახმაროს“ (ქვედა ყდის შიდა მხარეს).

(1701)

4960

კრებული. 1842

68 ფ.; 23 X 18,5; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული; 1840.—1842 წწ. (2რ. კვირნიშანი 1839); მთარგმნელი და გადამწერი გიორგი ავალიშვილი (2რ); ადგილი მოსკოვი (2რ); დაუწერელია ფფ. 1, 63 — 68.

1. „ცხოვრებაჲ წმიდისა ნიკოლოს სასწაველ მმოქმედისა. — მეოთხესა საუკუნესა შინა, შემდგომად შობისა ქრისტე მაცხოვრისა, ოღეს-ცა მართლმადიდებელი ეკლესიაჲ...“ 3რ — 26v.

შენიშვნა: უძღვის თავფურცელი: „ცხოვრება და სასწაველნი წმიდისა ნიკოლოს საკვირველმმოქმედისა, მირლიკის არხიებისკოპოსისა, გადმოღებული როსსისი ენით ქართულსა ზედა თავადისა გიორგი ავალოვისა მიერ ჩემ წელსა, მოსკოვს“ (2რ).

ვრთვის: «გათავებაჲ» (საძიებელი, 26v.—27r).

2. «იოჰან ტაულერი, თჳს ცხოვრებისა და ვნებათა ქრისტე მაცხოვრისათა»: „თავი ა. დაღადებაჲ ღმრთისა მიმართ. — ქმულსა არ გელეწიფების ღირსებით ქებად შემმოქმედისა. იესო, საყუარელო ჩემო, მაცხოვარებაო და ღზინებაო!...“ 29რ—62v.

შენიშვნა: უძღვის თავფურცელი: „თჳს ცხოვრებისა და ვნებათა ქრისტე მაცხოვრისათა, კატაკევილი იოჰან ტაულერისა მიერ. გარდმოღებული როსსისი ენით ქართულსა ზედა თავადისა გიორგი ავალოვისა მიერ ჩემ წელსა, მოსკოვს“ (28რ).

მინაწერები: 1. ჩემ წელსა, აგვისტოს იგ. შევავრევიან დეკანოზმა პარმენ წინამძღვაროვმა და ჩემ არაჲ“ (2რ).

2. „წიგნი ესე მიევი სალომეს მამამა. ბლაღოჩინი პანტელეიმონ“ (I ყდის v).

(1702)

4961

ვენებანი იესო ქრისტესნი. XIX

72 ფ.; 23 × 18,5; ქალღი; მუყაოს ყდა; მხედრული; XIX სის 30-ანი წწ. (პეირნიშანი 1832); მთარგმნელი და გადამწერი გიორგი ავალიშვილი (3r); დაუწერელია: ფფ. 1v—2v.

„ვენებანი უფლისა ჩუშნისა იესო ქრისტესნი დროსა დაფარველისა მისისა ცხოვრებისასა. ა. ვნებაჲ. — წინასწარ-ხილვად და თავსდებაჲ ყოვლისა, რაჲსაცა ვნებად უჩნდა მას: აღდგინებისათჳს კაცთა ბუნებისა, ცოდვთა პირველისა კაცისათა განპტრწნილისა...“ 27r—68v.

შენიშვნა: I უძღვის: 1. თავფურცელი: „ვენებანი უფლისა ჩუშნისა იესო ქრისტესნი დაფარველსა და საზოგადოსა ცხოვრებასა შინა მისსა, ტანჯუთა შინა მისთა პირულს სიკუდილისა და თჳთ სიკუდილსაცა შინა, ე. ი., თჳთ განტორტიელუბისა მისისათა განტევებადმდე სულია ჳუარსა ჳედა.

თარგმნილი როსსიის ენით ქართველსა ჳედა თავადის გიორგი ავალოვისა მიერ. ტომი ა, ნაწილი ა. ჳეკწ წელსა, თჳთჳსა დგეგმებრსა იბ, მოსკოვს (3r).

2. თჳთა საძიებელი „ვათაებმა პირულსადმი ნაწილისა, პირულსისა ტომისა...“ (4r—5r).

3. „წინასიტყუაობაჲ“ (6r—7r).

4. „შემოკლებული აღწერაჲ კატასმეველის ცხოვრებჳსა რომლითამე სასულიეროთა რჩეუბითა...“ (8r—26v).

II. სქოლიოებში გატანილია მიითთებანი წყაროებზე და მთარგმნელისაგან განმარტებული უცხო სიტყვები.

(1703)

4962

მარბვანი. XVII

388 ფ. (ხელნაწერს აქვს რვეულებრივი პაგინაცია ქართული და ბერძნული სათვალით. შეიცავს 49 რვეულს, უკანასკნელში სამი ფურცელი); 29,5 × 18; ქალღი; ტყავადაკრული ტვიფრული ხის ყდა (ჳედა ყდის ნახევარი დაკარგულია); დაზიანებულია: ფფ. 1—7 ტექსტს გადაკრავს ჳანგის ფერი, ყუბი ფფ.-სა 1—7, 384—388 რესტავირებულია ძველადვე; ნუსხური; ხელნაწერის მორთულობას შუადგენს სინგურით შესრულებული სათაურები და საზედაო ასოები. სათაურთა დასაწყისები დაწერილია ასოხვეულად მთავრულით (1r, 4r, 8r, 14r, 21v, 26r, 29v, 52r, 75r, 82v, 87v, 139r, 177v, 183v, 273r, 349r); [XVII ს.]; შექმნილია გ. ფერაძისაგან.

1. „იწყებთან წმიდანი ესე მარბვანი კვირიაკესა მეზუშრისა და ფარისეველისასა. — უფალო ლაღადყავისა იმრ უსაღემთა მუტლთა ჳედა, და ვიტყვთ პირულად აღდგომისასა გ, და აღმოსავლურთა დ, და მარბვანთაგან ამათ ბ, ჳმაჲ ა, — ევა დბუელი. — პლნი მუტლი ბ გზის. თუმეკა ვილოკავთ ფარისეველებრ,ჳ ძმანო, რამეთუ რომელმან აღიმადლოს თავი თჳსი...“ 1r—4r.

2. „**ორციელისა კვირიაკისა** [უძღვებისასა]... შაბთსა მწუხრი, უფალო ღაღადყვისა. უქცევთ „**ისრუსალემა**“ მუჭლთა ზედა, პირუსლაღვიტყუთ აღდგომისასა გალობათა...**ბ გრი**, ყოველი სასოებაჲ.—სიმდიდრე განვაბნიე, რომელი მომეც, მამაო...“ 4r—24r.

3. „**ყველიერისა ორშაბათსა** მწუხრი.—**ჴმაჲ** მამისაგან **შობილმან**.—რომელნი ესე მოვიწინეთ ასპარეზსა ყ^რდ წმიდათა მარტვათასა...“ 24r—53v.

შენიშვნა: უძღვის საგალობელი იოსებისა.—„**ორშაბათსა** ცისკრად ხუშდრნი, **ჴმაჲ** აა უგალობდისაჲ, **მონებისა მის**, «**იოსებ**». — ბრწყინავს წინაღღესსაწაუღლი მარხვისა და მოღვაწებისა...“ (22v — 24r).

4. „**ორშაბათსა პირველისა** შუკდეულისასა მარხვასათჳს და უვნებელობისა, რომელი ითქვა დაწყებასა მარხვათა, **გ. მ.** — ძმანო და მამანო! მარხვასა ესე ჟამი ყოველსავე წელიწადსა შინა შეერთებული მსგავს არს ნავთსადგურსა უღელგოსა რაჲსამე, რომელსა შინა შეველენან ყოველნი კაცნი...“ 57r—89r.

შენიშვნა: უძღვის: 1. საგალობელი: „**ორშაბათსა პირველისა მარხვათასა** ხუშდრნი უგალობდისაჲ, **განაპო, იოსებ**.—**ჴ** ვითარი დაწყება ვყო დღეს გლოვისა ცოდვილთა მათ ჴემთასა...“ (54r—54v); 2. „**ორშაბათსა** ა მარხვათა **შუადღე**, **ობითა** **ჴმაჲ** ა **გრი**. — უფალო ღმერთო, რისგან ძრწიან ყოველნივე...“ (55v — 56r); 3. „**ორშაბათსა პირველსა მარხვათასა**, **მწუხრი**, **გ გრი**, **მჭდომარე**. — ყოვლითა ცოდვთა შევიგინე მელგარი...“ (56r—56v); 4. „**ორე**, **დ გრი**, **ედემი**. — მოდიო ძმანო წაღიგობით...“ (56v); 5. „**დაბადების საკითხავი**“ (56v—57r); 6. „**იგავთა საკითხავი**“ (57r — v); 7. „**სტიქარინი**, **ჴმაჲ** **გ გრი**, **არა დააკლ**. — ვიმარხოთ მარხვა, წმიდაჲ სათნო...“ (57v).

5. „**ორშაბათსა ბ, ცისკრად** ხუშდრნი, უგალობდითსაჲ, **ჴმაჲ** **დ**, **ღანთჴნ**. **იოსებ**. — მხოლოო სახიერ, წყალობისა წყაროო, ტარიგო ღთისოო, ამალღებულო ცოდვათა სოფლისათა, მიგსენ მეცა ცოდვათა უფსკრულთაგან...“ 89r — 118v.

6. „**ორშაბათსა გ. მწუხრი**, **იოსებ**. — წმიდანო მარტუქლნო!, მარხვთა ვნებანი ბოროტნი სულთა ჩუშნთაგან განვიოხოთ, ძმანო...“ 118v — 146v.

7. „**ორშაბათსა დ, ცისკრად** ხუშდრნი, უგალობდითსაჲ, **ჴმაჲ** **დ გრი**, **სიღრმე მიწ**..., **იოსებ**. — ჴვარისა აწ ბრწყინვალე და ცხოველს-მყოფელი თაყვანისცემა გამობრწყინდა და ყოველთა ზედა მოგუფინა...“ 147r — 186v.

8. „**ორშაბათსა ე, ცისკრად**, ხუშდრნი, უგალობდითსაჲ, **ბ გრი**, უკლეველად, **იოსებ**. — გონებანი ჩუშნი განვიწმიდნეთ, ძმანო, ერქუნითა მარხვასათა და ნაყოფი კეთილი სათნოებათა გამოვიყოთ...“ 186v—238v.

9. „**ორშაბათსა ვ, ცისკრად** ხუშდრნი, უგალობდითსაჲ, **ჴმაჲ** **ა**, **მონებისა მისგან**, **იოსებ**. — ვნებანი მოვაკდინოთ, ძმანო, მარხვთა და სული განვიცხოველოთ...“ 238v—272v.

10. „**ბზობისა წინა შაბათსა**, **მწუხრი**, დასდებელნი **ბზობისანი**, შემდგომად ფსალმუნებისა, უფალო ღაღადყავსაჲ, უქცევთ „**იერუსალემა**“ მუჭლთა ზედა და ვიტყუთ ხუთთა მუჭლთა **ბ-ბ ჴერ**, **ჴმაჲ**. **ა**. — ნათე-

ლი ნათლისაგან მოვლინებული, კიცუსა ზედა მჯდომარე, ცოდვათა მეუფე...“ 273r—284r.

11. „დიდსა ორ შაბათსა ცისკრად, აღმ ზედა, დ გრი. — აპა ესე რაჲ სიძე მოვალს შუალამესა, და ნეტარ არს მონა იგი, რომელი იპოოს მღვდარედ; ხოლო ვაჲ არს მონისა მის, რომელი იპოოს უღლებებით...“ 284r—382 v.

შენიშვნა: კრთვის: 1. დიდი შაბათის სერობის დასასრულს დგება «ბრწყინვალე კვირიაკე»...და ამისა შემდგომად ვრცელ მეცბრესა ეამსა ცისკრისასა, შეცბრენ მღუღელთ-მოძღუარნი და მღუღელნი.—ხოლო შემოსებთან თეთრითა და წინამძღუარი განუყოფს სანთელსა ძმათა... მღუღელმან იწყოს გ გრი: ქრისტე აღდგა მკუდრეთით სიკუდილითაჲ სიკუდილისა...“ (382v—385v).

2. ცისკრისა დასასრულს „...იქმნების ამბორს-ყოფა სახარებისა და ჭუარისაჲ, მღუღელთა და ძმათა თანა ყოველთა და წიგნის კითხვა“ «წა აღვსებისა წირვაზეჲ; »თქმული წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუშნისა იოანე ოქროპირისა, სიტყუჲა ნუგეშინის ცემისაჲ აღვსებისათჳს და აღღვომისა უფლისაჲ ჩუშნისა იესუ ქრისტესთჳს, გ. მ. — რომელნი ხარო ქრისტეს მოყუარენი და მორწმუნენი მიიღეთ კეთილი დღისა ამის კრებაჲ...“ (385v — 387r).

3. მარხვანის ეს ტექსტი იგრუსალიმის რედაქციისაჲ.

მინაწერები: 1. „ნეკრესელი დ. სი თეოს“ (მხედრული ჩართული დაწერილობით, 387v).

2. ცოდვანი სხვადასხვა: „ამ მარტავენება ეს არის თავისი ნათქვამი და ნაქნარი მოსწონდეს, უმსგავსო დიდების მოყვარე იყას...“

„არაწმინდება უწმინდოება. ამისგან გამოვა ნათესავთ აღრევა...“ (388r—v).

3. „აივღე მე. ასაბაშვილმა პეტრემ ასი თუმანი თეთრი“ (ქვ. ყდის r).

(1704)

4963

სჯულის კანონი. 1757

258 ფ. (516 გვ.); 10,5 X 7,5; ქალაღი; ტყავადაკრული, დაზიანებული ხის ყდა; ნუსხური (სათურები სინგურით); 1757 წ. (გვ. 516); თავკაზმულობიანი (გვ. 445); გადამწერი ნიკოლოზ ჩაჩიაშვილი (გვ. 421, 516); თბილისი (გვ. 421).

1. „რჯულის კანონი, ახლად თარგმნილი წმიდისა მამისა ჩვენისა უფოთჯიისა (!). — წესი და განგება და რჩულის კანონი მეექვსისა კრებისა ას სამეოცდარვათა წმიდათა მამათა, რომელნი შეკრბეს კოსტანტინეპოლეს ახალსა რომსა...“ გვ. 1—240.

2. „კანონნი შეცოდებულთანი, აღწერილნი ნეტარისა მამისა ჩნისა იოანეს მიერ კოსტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოსისა, რომელსა ეწოდა მმარხველ. — უწყებულ იყვნით, ვითარმედ ესე ნეტარი იოანე მმარხველი უკანასკნელი იყო ყოველთა მათ, რომელთა რჩულის კანონისა წესნი დაწერნეს. მეექვსისა კრება შემდგომად იყო...“ გვ. 241—387.

შენიშვნები: ამ თავში შესულია: 1. „კანონნი შეცოდებულთანი, განწყებულნი ნეტარისა მამისა ჩნისა იოანე მმარხველისა მიერ კოსტანტინეპოლელ პატრიარქისა. — უკეთუ ვისმე შეიმთხვენს ბუნებითნი ცოდვანი, ესე იგი სიძვანი დედათა თანა, გინა თუ ქვრივთა, ანუ მკვლელობა...“ (გვ. 290—387).

2. „წესი, რომელი აღესრულების აღმსარებელსა ზედა თვისა ცოდვითაჲს. — პირველად შეიყვანოს იგი მღვდელმან ცკლესიად და დაკრძალნეს კარნი...“ (გვ. 387 — 389).

3. „აწ უკუტ ვიწყით წესთათჳს საეკლესიაოთა. — და ვიტყოდეთ მადლითა და შეწუენითა...“ (გვ. 389—409).

4. „უწყებდ აღსარებისათჳს. მომყვანებულ იქმნების სულიერი იგი მამა მათი, რომელთაცა რომლისა ვრთბამად ჯერ-უნდეს აღსარება ცოდვისა ოდენ ანუ მრავალთა წინაშე ხატისა უფლისა ჩუშნისა იესუ ქრისტესა თავ ავდილსა: დაიწყებს. პლ: წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩუშნო, მოვედით თავყანის-ვკეთ გ: და ზედა მიწყალო...“ (გვ. 409 — 421).

3. „შვიდნი მომაკვდინებელნი ცოდვანი და მისგან გამოშავალნი ნაყოფნი“. — „შური არს პირველი შვიდთა სასიკვდინეთა ცოდვანთანი და მისგან გამოშავალნი ათნი ნაყოფნი, რომელ წერილ არს შტოთა ზედან. ესე ყოველნი არიან შტო-დანაყოფნი შურისანი...“ გვ. 422 — 432.

შენიშვნა: წარმოადგენილია 7 სქემა ანუ როგორც ტექსტში იწოდება: შვიდთა ცოდვთა «შტო-დანაყოფნი» (გვ. 422 — 428), და შემდგომ მოცემულია თვითოეული მათგანის ვრცელი დახასიათება (გვ. 429 — 432).

4. «სააღსარებო კითხვა-მიგება». — „სა[ა]ღსარებო. აღმსარებელთა კითხვაჲ: ტყუილისათჳს, კაცის მოტყუებაჲ: დაპირდეს და აღარ მისცეს...“ გვ. 433—442.

შენიშვნები: 1. ერთვის: „ლოცვა, შენდობის თავსა ზედა წარიკითხვის. — სახიერმან და კაცთმოყვარემან ღმერთმან ჩვენმან, რომელი ჩვენთჳს კაც იქმნა...“ (გვ. 443—444).

2. ნაწყვეტი «ქართლის ცხოვრებიდან». — „[თ]ორმეტნი მოციქულნი რომ მოვიდნენ მცხეთას და ვით კათალიკოზთან, ამას უკან წავიდნენ კახეთს და ზოგი ქართლსა. [კ]ახეთისკენ წავიდნენ: იოანე ზედაძნელი, ანტონი მართლმყოფელი, დავით გარეჯელი, არსენ იყალთოელი, აბიბოს მეკრესელი (!) ამა ალავერდელი, სტეფანე ქისიყელი (პირსელი დიაკონი იყო).

ქართლს წავიდნენ: შიო მღვიმელი, ისო წირკნელი), ისიდორე სამთავნელი, თეთე მამლებელი (!) პიროზ ბერთელი (!), მიქელ ულუმბელი დიაკონი“ (გვ. 444).

5. «სააღსარებო რჯულის კანონი». „სჯემონ თესალონიკელისა თქმული. — ჯრ-არს მოძღვრისა მიერ, რათა ქონდეს ადგილი განმზადებული, რათა მუნ აღუარებდნენ კაცნი...“ გვ. 445 — 490.

შენიშვნები: „სააღსარებო სჯულის კანონში“ შესულია: 1. კითხვები აღსარების მოქმედების მიმართ ღვთის ათი ბრძანების საწინააღმდეგო მოქმედების ირგვლივ: „ა. პირველის ბრძანების წინააღმდეგნი ესენი: თუ ეპვი რამე გქონია სარწმუნაყაზე...“ (გვ. 452 — 464).

2. „ღის ბრძანების გარდა, სხვა ბრძანებაც არიან წთა კაცთა მიერ ბრძანებული, მათე: ა. თუ მღვდელთ კარგის საქციელის მაგიერად ავი საქმე და საქციელი გიჩვენებინა ერის კაცისათვის...“ (გვ. 464—466).

3. „ესენი არიან შვიდნი მომაკვდინებელი ცოდვანი ნაყოფნი. პირველ ამპარტანების ნაყოფი უნდა სთქვა: ა. თუ ამპარტანე; თუ შენი სიკეთე ღვთისაგან კი არა, მაგრამ შენის თავისაგან, შენის ძალისაგან და შენის ღირსებისაგან გვანებია... (გვ. 466—485).

4. „ნიკიტორე კოსტანტინეპოლისა პატრიარქისა მიერ თქმული. — უკეთუ აღუაროს კაცმან ცოდვანი თჳსნი ყოვლითა სულითა და გულითა მოძღვარსა, მას უკმს, რათა მსუბუქად მისცეს წამალი წყლულისათჳს...“ (გვ. 485 — 490).

6. „სჯულის კანონი წმიდის დიდისა ვასილისა, რომელთა ეგულებს შემოკრება. — მოუღრიქნეს მუქლნი მოწაფემან მოძღვარსა და თქვას ცრემლითა: აღვიარებ მამაო, ცოდვითა და ბრალთა ჩემთა...“ გვ. 490 — 516.

ანდერძები: 1. „დაიწერა ესე რჩულის კანონი ჳელითა ჩემ ცოდვილის ჩაჩიკაშვილის, მღვდლის ნიკოლოზისათა, ქალაქსა ტფილისისას, მეფობასა ზედა ცხებულის მღვდის თეიმურაზის და ძის მისის კახთა მეფის ირაკლისა. გვედრები, უფალნო, ვინც მიემთხვენეთ ნაშრომს ამას ჩემსა და ცთომილებ რამდენაზოთ, ნუ მწყევთ ღვთის სიყვარულისა[თჳს]. ვინც ნაზოთ. შენლობას ყოფდეთ ჩემთჳს, რამეთუ მშრომელი წარვალს და ნაშრომი ვიეს. აღესრულა ივნის[ს] ივ, ქორონიკონს უმჳ. ღმერთო, მშვიდობაში მოაქმარე ნიკოლოზს“ (გვ. 421).

2. „ღვთით განსრულდა რჯულის კანონი, შვიდი მამაკეცი ნებლები (!), სა[ა]ლსარებო. ღმერთო, მშვიდობაში მაქმარე ჩაჩიკაშვილს ნიკოლოზს, რომელმან აღწერე რჯულის კანონი ესე. ამინ“ (გვ. 516).

3. „განრულდა სააღსარებო ესე წიგნი თვის სჯულის კანონითა ჳელითა ცოდვილის მღვდელ ნიკოლოზისთა, თვესა სევდენბერსა კდ, ქკს უმე“ (გვ. 516).

შენიშვნები: 1. პირველი ანდერძის გვერდით, ტექსტის ხელით მიწერილია: „აქნამდინ ლარაძის რჯულის კანონზე დამიწერია, ამას აქათ სხვა არის“ (გვ. 421).

2. ყდებს შიგნიდან გაკრული აქვს ერთი ფურცელი მხედრულით დაწერილი ლოცვის ტექსტი.

(1705)

4964

სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი. XVIII

82 ფ.; 15 X 9,5; ქალდი; ტყავდაკრული, ჳისაგან შექმული მუყაოს ყდა; დაზიანებული (მე-10 ფურცლის ტექსტის დიდი ნაწილი მოხეულია და დაკარგული; ფვ. 1—10 და 74—82 დაზიანებულია ჳისაგან); ნუსხური (სათაურები და დასაწყისი ასოები მხატვრული მთავრულით, წითელი საღებავით); სძლისპირთა 7 კანონი მთავრდება ორნამენტული ბილოკანზმულობებით (11რ, 21რ, 26რ, 39რ, 42ვ, 49რ, 53რ); [XVIII ს.].

1. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უგალობდითსაჲ, ჳმაჲ ა. — სასწაულითა იცნა ერთი უფალმან და ზღუაჲ მღვლუარე სიტყვთ განაწმო პირუშლ...“ 1რ — 11რ.

2. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უგალობდითსაჲ, ჳმაჲ ბ. — ზღუსა ღვლუათა მძვნვარეთა წიად ვლეს დაულტოლველად...“ 11ვ — 21რ.

3. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უგალობდითსაი, ჳმაჲ გ. — უქმი ქუშყანა სამკვდრებელი ზღუათა იხილა მზემან პირუშლ...“ 21ვ — 26რ.

4. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უგალობდითსაი, ჳმაჲ დ. — იხილუა ჳმელად სიღრმე ღვლუათა აღმადუღებელი და განშიშულებულ იქმნა ძირი...“ 26ვ — 39რ.

5. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უგალობდითისაჲ, ჳმაჲ ე. — ეტლთა სიმრავლე მკედრებითურთ, ზღვისა მეწამულისა სიღრმესა შთათიბინენს...“ 39v — 42v.

6. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უგალობდითისაჲ, ჳმაჲ ვ. — უკუ-
ლევლად ზღუჲა წიად-ვლო ისრაჲლმან, ვითარ ვრცელი ქუშყანა...“ 43r — 49r.

7. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უგალობდითისაჲ, ჳმაჲ ზ. — წა-
მისყოფითა ღმერთო, ბუნებანი, მდინარენი. ზღუდედ აღამაღლენ...“ 49v — 53r.

8. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უგალობდითისაჲ, ჳმაჲ ც. — ეტლ-
თა მფლობელი ფარათ დაანთქა საკვრველთმოქმედმან კუჭრთხმან მოსესმან...“ 53v — 62v.

9. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უფალო ღაღადყავისაჲ ზედა, ჳმაჲ
ს. — შენ სიტყუჲა დაუსაბამო, ზეცისა მეუფე, თანასწორი მამისა სიმდაბლით
გარადმოვედ...“ 63r — 64v.

10. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უფალო ღაღადყავისაჲ ზედა,
ჳმაჲ ბ. — რომელი იქებინ, რომელთაგან ზეცისათა მეუფე ჩუშნი ქრისტე ქერუ-
ბინნი გაქებენ...“ 64r — 69r.

11. „სძლისპირნი და ღმრთის მშობელისანი, უფალო ღაღადყავისა ზედა,
ჳმაჲ გ. — ქერუბინთა მიერ ქებული, მამისა მიერ მოსრული ზეცით ქუშყანად,
ქალწულისაგან ჩუშნ გამოგზბრწყინდა...“ 69v — 70v.

12. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უფალო ღაღადყავისაჲ ზედა ჳმაჲ
დ. — სამწუხროსა ამას გალობასა და მსხვერპლსა შენდა ქრისტე შევსწირავთ...“ 70v — 72v.

13. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უფალო ღაღადყავისა ზედა, ჳმაჲ
ე. — რომელი ქებულ ხარ ქერაბინთა მიერ, მეუფე ჩნი ქრისტე...“ 73r — 74v.

14. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უფალო ღაღადყავისა ზედა, ჳმაჲ
ვ. — ყოველი სასოება მათი დადევს ცათა შინა საუნჯე წორი თავთა თვსთა...“ 74v — 76v.

15. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უფალო ღაღადყავისა ზედა,
ჳმაჲ ზ. — წიადნი მამისანი არადაიცალიერნო მოსლვითა შენითა ქვეყნად ქრის-
ტე...“ 76v — 77v.

16. „სძლისპირნი და ღმრთისმშობელისანი, უფალო ღაღადყავისა ზედა,
ჳმაჲ ც. — კრებული უჭორცოთა და ძალნი ცათანა შენ, ღა ჩნსა გიგალო-
ბენ...“ 77v — 80v.

შენიშვნები: 1. უქანასკნელ ფურცელზე, სხვა ხელით, მიწერილია ძლისპირები. —
„ჳმაჲ ვ. რომელმან ვანავლო (!) ზღუჲა მეწამული...“ (81r—v).

წყდება: „... განბრწყინდა პირი მისი, ვითარცა მზე და კრებულსა საგულის-
ხმოსა ზრ სცემდა სასწაულად ხელ...“ (81v).

2. ამავე ხელით 82r-ზე. (რომელიც დაკრულია ქვედა ყდაზე) მიწერილია: „ამა
სძლისპირს ბევრი აკლდა, ყოველივე ბრ... (?) ხელოანს ესაძეს“.

3. საგალობლთა ტექსტებს აქვს სანოტო ნიშნები.

მიწერილები: (მხედრულით): 1. „ამჲს ძილის პირში არის დასწერილი (!) ოთხას
იროდიკადორი ძილისპირი. ისაკ ბერიას შვილის არის, ვინც წარიღოს, რისხადეს
ღმერთი. ღმერთო შეე“ (82r, ქვედა ყდა).

2. „საბა წინაწმიდელი მიტროპოლიტი ვარდაიცივლა მარტის კ-ს, დღეს ზუთშაფათსა და მოასვენეს გვამი მისი უდაბნოსა ნათლის მცემელისასა, დღესა შაფათსა, ქკს უოგ“ [1785] (პირველი ყდის).

(1706)

4965

ძლისპირნი და სადღესასწაულო დასდებლები. XIX

164 ფ.; 19.5 × 11.5; ჩქალალი; ტყავადკრული, ტვიფრული მუყაოს ყდა; მხედრული (სათაურები და თავი ასოები მთავრული, სინკური); ხელნაწერი მოხატულია: თავსა და ბოლოში ჯერის გამოსახულება (3v, 163r); ძლისპირთა დასაწყისებში მოთავსებულია ოთხკუთხა ჯერების (16r, 31r) და ორნამენტული თავ-ბოლოკაზმულობანი (56v, 66v, 68v, 71r, 72r, 75r, 76r-v, 78v, 79r, 80r, 82v, 83v, 109v, 114r, 115r, 119v, 120v, 123v, 126v, 131r, 139r, 149r, 153r, 157v, 162v), ხელნაწერის დაუწერელ გვერდებსა და თავისუფალ კიდეებზე ჩაკრულია ნაბეჭდი გრაფიურები: ჯვარკმის (2v, 78v) მახარბლის (1r, 3r), ორნამენტული ფიგურებისა და ყვავილების გამოსახულებებით (2v, 3v, 30v, 42v, 66v, 79r); XIX საუკუნის 10-ანი წწ. (ჰერნიზანი 1815); გადამწერი დანიელ (162v, 163); დაუწერელია 1v — 3r, 164v.

1. „სძლისპირნი საცისკრონი, ჳმა ა, გალობა ა. — სასწაულითა იხსნა ერი უფალმან და ზღუა მღელვარე სიტყუით განახმო...“ 4r — 15v.

2. „სძლისპირნი საცისკრონი, ჳმა ბ, გალობა ა. — ზღვისა ლელუათა მძვინვარეთა წიად ჳდეს დაულტოლველად...“ 16r — 26r.

3. „სძლისპირნი საცისკრონი, ჳმა გ, გალობა ა. — უქმი ქუშყანა სამკვიდრებელი ზღუათა იხილა მზემან პლნი რაყამს აზღუდნეს ლელუანი...“ 26r — 30v.

4. „სძლისპირნი საცისკრონი, ჳმა დ, გალობა ა. — იხილუა ხმელად სიღრმე ლელუათა აღმადღებელი და განწმინდებულ იქმნა ძირი ზღვისა მის...“ 31r — 42v.

5. „სძლისპირნი საცისკრონი, ჳმა ე, გალობა ა. — ეტლთა სიმრავლე მწედრებითურთ ზღუასა მეწამულსა სიღრმესა შთათხივნეს...“ 42v — 46r.

6. „სძლისპირნი საცისკრონი, ჳმა ვ, გალობა ა. — უკუვლელად ზღუა წიად ვლო ისრაილმან, ვითარ გრცელი ქვეყანა და მღევარი ფარაო იხილნა დანთქმული უფსკრულთაგან...“ 46r — 52v.

7. „სძლისპირნი საცისკრონი, ჳმა ზ, გალობა ა. — უფსკრულთა ზღვსათა დანთქა ეტლებითურთ ქარაო შემეუსერელმან ბრძოლათამან...“ 52v — 56v.

8. „სძლისპირნი საცისკრონი, ჳმა თ, გალობა ა. — ეტლთა მფლობელი ქარაო დანთქა საკვრველთმოქმედმან კუტროხმან მოსესმან, რომელმან გამოსახა სახე ჯუარისა...“ 57r — 66v.

9. „სძლისპირნი სამწუხრონი, უფალო ღალადყავსა ზედა, ჳმა ა. — შენ, სიტყუა დაუსაბამო, ზეცისა მეუფე, თანასწორი მამისა სიმდაბლით გარდამოხედ და ქალწულისაგან, ვითარც ყრმა იშვე...“ 67r — 68r.

10. „სძლისპირნი სამწუხრონი, უფალო ღალადყავსა ზედა, ჳმა ბ. — ძალი იქნებინ ძალთაგან ზეცისათა. მეუფე ჩნი ქრისტე ქერაბინი გაქებენ...“ 68v — 71r.

11. „სძლისპირნი სამწუხრონი, უფალო ღალადყავსა ზედა, ჳმა გ. — ქერაბინთა მიერ ქებული, მამისა მიერ მოსრული ზეცით ქუშყანად ქალწულისაგან გამოგვბრწყინდა ჩნ...“ 71r — 72r.

18. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. VI.

12. „სძლისპირნი სამწუხრონი, უფალო ღალადყავესა ზედა, კმაჲ დ. — ხისა მიერ ადამ შეცთომილი განვარდა სამოთხით...“ 72r — 73v.
13. „სძლისპირნი სამწუხრონი, უფალო ღალადყავესა ზედა, კმაჲ ე. — რომელ ქებულ ხარ ქერაბინთა მიერ, მეუფე ჩნი ქრისტე ზეცით მამისა მიერ მოხვედ...“ 73v — 74v.
14. „სძლისპირნი სამწუხრონი, უფალო ღალადყავესა ზედა, კმაჲ ვ. — ყოველი სასოება მათი დასლუას ცათა შინა, საუნჯე წარუალი თავთა თვსთა მოუგეს...“ 75r — v.
15. „სძლისპირნი სამწუხრონი, უფალო ღალადყავესა ზედა, კმაჲ ზ. — ამალღდა ზეცად მხოლოდ შობილი იგი, რომელიცა განუშობრებელ იყო მამისაგან...“ 76r — v.
16. „სძლისპირნი სამწუხრონი, უფალო ღალადყავესა ზედა, კმაჲ ც. — არა დააკლი საყდართა მამისა თანა ჯდომასა, მოსდრიკენ ქრისტე ცანი და მოხუცდინ მოძიებად ადამის ნათესაგთა...“ 76v — 78v.
17. „თთუშსა აგვისტოსა ვ, რვა კმა ფერისცვალებისა, კმაჲ ა. — უპირატესი მზისა და მთიებისა. ქრისტე მეუფე, ხორციელად გამოჩნდა და კაცთა შორის აღიზარდა...“ 79r — 80r.
18. „თთუშსა აგვისტოსა ივ, რვა კმა ღრისმშობლის მიცუალებისა. — საღთთა წამისყოფითა ყოვლით კერძო მოციქულნი, ღმერთშემოსილნი დიდებულნი ღრუბლითა აღიტაცნესა...“ 80r — 81r.
19. „თთუშსა აგვისტოსა კთ, რვა კმა ნათლისმცემლისა თავისკუშთისა. — დღეს უღთითა სახითა მშობელმან მკვლელობისამან...“ 81v — 82v.
20. „სძლისპირნი ჭუარის თაყუანისცემისანი, კმაჲ ა. — წინათვე გამოსახა დიდმან ღის მხილველმან მოსე ჭუარი შენი, მაცხოვარ, რაჟამს განაპნა წყალნი...“ 82v — 83v.
21. „სძლისპირნი წმიდისა ნიკოლოზისა, კმაჲ ა. — დაამტკიცე გული ჩნი ნებასა შენსა ზედა, ქრისტე ღმერთო...“ 83v — 86r.
22. „სძლისპირნი სუტისცხოველისანი, კმაჲ ვ. — დამფარველი სიღრმესა შინა მღევარისა ჰვარავს საკვრველად სიტყუა მხოლოდ შობილი...“ 86v — 87r.
23. „წმიდასა და დიდსა პარასკევსა ცისკრად აღსავალნი, კმაჲ გ. — დამცეს მე საჭმელად ჩემდა ნაღველი და წყურვილსა ჩემსა მასუტს მე ძმარი...“ 87v — 112v.
24. „მეზუშრისა და ქარისეველის კვირის დასდებელი. — ევა დიდებულო. — ნუმცა ვილოცავთ ფარისეველებრ, ზ ძმანო...“ 113r — 114r.
25. „სეჟნდებერსა იდ, დასდებელი. ყლი სასოება. — დღეს ჭუარი ამალღდების და მას ზედა ჯვარცმულისა ქრისტეს ღრისა ვნებათა გალობად მომიწოდს, ზ მორწმუნენო...“ 115r — v.
26. „დასდებელი ღირსისა დავითისა, კმა ვ. — ღრუბლის სახედ ავრილობსიციხესა უდაბნოისასა, აქ[ა] შენდამი მომავალთა...“ 116r — 117r.
27. „დასდებელი ნათლისმცემლისა, კმა დ. — საშოსაგან უნაყოფოსა იშვე, განმხსნელი უნაყოფოებისა გულთა ჩნთასა...“ 117r — 118r.
28. [დასდებელი] „ღრისმეტყულის იოანესი. — შენ სიტყუაჲ მხილულმან გამოუთქმელთა მათ ხილუათამან და მეტყუულმან ზეცასა ღრისა საიდუმლოთა, ძემან ზებედესმან დაგწერა ჩუტნ ქრისტესი სახარება...“ 119rv.

29. „დასდებელი იოანე ოქროპირისანი, მ გ ნ ე ო ნ ი. — ოქროვანსა ორღანოსა და სულიერსა ებანსა, უდსკრულსა მას მოძღვრებისასა...“ 119v — 120v.

30. „დასდებელი ტადრად მიყუანებისა. ეპა დიდებული. — დღეს განცხარებოდეთ თქუენ, მორწმუნენო, გალობით, შესხმითა ვადიდებდეთ ქრისტესა...“ 120v — 123v.

31. „ნათლისდების დასდებელი, სასოწარკვეთილ. — განმანათლებელ ხელნი, რომელმან განამლთო კაცება, აცხოვნა კაცი...“ 123v — 125r.

32. „ღმრთისმშობლის მიტუალებისა, ეპა დიდებული. — ეპა, დიდებული საკვირველი წყარო ცხოვრებისა საფლავსა დაიდების...“ 125r — 126v.

33. „დასდებელი აღდგომისა, ჳმა ა. — სამწუხრონი ლოცუანი ჩუენნი შეიწირენ წმიდაო უფალო...“ 127r — 131r.

34. „დასდებელი შაბათს მწუხრად, ჳმა ბ. — პირუტყლ საუკუნეთა მამისაგან შობილსა ღისა სიტყუესა განხორციელებულსა ქალწულისა მარიამისაგან...“ 131v — 139r.

35. „დასდებელი აღდგომისა, ჳმა დ. — ცხოველსყოფელსა ჳუარსა შენსა დაუცხრომელად თაყუანის ვცემთ...“ 139v — 162r.

ანდერძი: „აღვასრულე წიგნი ესე, აწ ვვედრებით, რომელიცა შექმთხვევინეთ მკირგსა ამას წიგნსა, ნუ ჳვებულ მყოფთ მოხსენებისაგან თქუენისა. დანიელ“ (162v).

ზინაწერი: „აღამამადხან რომ შოვიდა, იყო ქკნი ჳჳგ“ (164r).

(1707)

4966

სადღესასწაულო. 1786

118 ფ.; 19,5 X 16,5; ქალაღი: ტყავდაკრული ტვიფრული ხის ყდა; ხელნაწერს აქვს რვეულებრივი ანბანური პაგინაცია (შეიცავს 17 რვეულს, უკანასკნელი 3 ფურცლიანია); ნაკლები (აკლია III რვეულს 4 ფურცელი, V-ს 4 ფურცელი, VI-ს 6 ფურცელი); ნუსხური (სათურები სინგურდო); 1786 წ. (117v); გადამწერი ანდრია დიაკონი (117v).

[სადღესასწაულო] 1. „თუქსა დეკენბერსა დ. წმიდისა მოწამისა ბარბარაჲსი და წმიდისა მამისა ჩწისა იოანე დამასკელისა. მწუხრი, უქცევთ ვ მუტლთა ჳედა, ჳმა ბ, მამისაგან შობილი. — რაჳამს იხილა სამსჯავროსა მას საშინელსა ივლია მოწამე ბარბარა...“ 1r — 3r.

2. „თა დეკენბერსა ე. წმიდისა მამისა ჩწისა საბასი, მწუხრი, შეიმდგომად ფსწებისა უქცევთ ვ მუტლთა ჳედა, უფალო ღალატყავსა ვიტყვთ. ა გ-სა, თვთი. — საბა ნეტარო...“ 3r — 4v.

3. „თა დეკენბერსა ვ. წმიდისა მამისა ჩწისა ნიკოლოზ მირონ ლუკიისა ეფესკოპოსისა, მწუხრი, უფალო ღალატყავსა, უქცევთ ათთა მუტლთა ჳედა და ვიტყვთ სამთა ბ-ბ-ჯერ, ჳმა ბ, მამისაგან შობილი. — მირონ ქალაქსა დემკვდრე...“ 4v — 6v.

4. „თა დეკენბერსა თ. მუტლადღებე ანნასი, მწუხრი, შეიმდგომად ფსალმუნებისა, უქცევთ ვ მუტლთა ჳედა, ჳმა დ, რაჳამს მოწყალე. — რომელი მყოფ არს მალლთა შინა...“ 6v — 7v.

5. „თა ღვენბერსა ოზ. წმიდისა და საკვრველთმოქმედისა სფირიდონისა, უქცევთ ვ მუჟლთა, ზეცისაგან. — სულისა ბრწყინვალებისა...“ 7v — 9r.

6. „თა ღვენბერსა იგ. წმიდათა მოწამეთა ევსტრატო, აექსენტო, ევგენი, მარდარი და ორესტისი და წმიდისა ქალწულ მოწამისა ლუკიასი, მწუხრი, შემდგომად ფსალმუნებისა უქცევთ ვ მუჟლთა ზედა და ვიტყვთ დასდებელთა წმიდისათა უფალო ღალატყავსჲ, ჳმაჲ ა, მზისა უწინარეს. — საკვრველი ევსტრატო ღღეს ღვაწლით შემოსილი...“ 9r — 13r.

7. „თა ღვენბერსა იზ. წმიდისა წინასწარმეტყულისა დანიელისი და წმიდათა სამთა ყრმათა, მწუხრი, შემდგომად ფსალმუნებისა უქცევთ ვ მუჟლთა ზედა და ვიტყვთ ჳმაჲ ღ. მჯწნი. — დანიელ ღმერთშემოსილმან გული უბიწო მოივო...“ 13r — 16r.

8. „თა ღვენბერსა კ. წინადღე ქრისტეს შობისა და წმიდისა მღდელ-მოწამისა ეგნატისი, მწუხრი, უქცევთ ვ მუჟლთა ზედა და ვიტყვთ ამათ დასდებელთა თათაჯერ, ჳ გი. ანგელოზთა დღეს. — რომელი პირველ მზისა იმჳა მამისაგან, აწ ქალწულისა დედისაგან იმუშბის მზე...“ 16r — 19r.

9. „თა ღვენბერსა კა. წინა დღე ქრისტეს შობისა. ვ მუჟლსა, ორო ღალატყავსა ჳ გი. ანგელოზთა დღეს. — დღესასწაულობს ყოველი დაბადებული და ზეცისანი...“ 19r — 20r.

10. „თა ღვენბერსა კვ. წინადღე ქრისტეს შობისა. მწუხრი შემდგომად ფსალმუნებისა. უქცევთ ვ მუჟლთა ზედა და ვიტყვთ ამათ დასდებელთა. ანგელოზთა დღეს. — აჰა ესერა კრავი უფლისა, ამღებელი სოფლისა...“ 20r — 21v.

11. „თა ღვენბერსა კგ. წინადღე ქრისტეს შობისა, უქცევთ ვ მუჟლთა ზედა, უფალო ღალატყავსჲ, ჳმაჲ გ გი, ანგელოზთა დღეს. — ნებსით მოსდრიკენ ცანი და გარდამოხედ...“ 21v — 23v.

12. „თა ღვენბერსა კდ. წინადღე ქრისტეს შობისა, უფალო ღალატყავსჲ, უქცევთ ვ მუჟლთა ზედა, და ვიტყვთ ამათ დასდებელთა, ჳმაჲ ა. — ეჰა ღიდებული საკვრველი, რამეთუ მეუფე ყოველთა...“ 23v — 27r.

13. „თა ღვენბერსა კე. გორციელი შობჲ უფლისჲ ღჲ და მაცხოვრისა ჩწისა იესუ ქრისტესი. წმიდისა ქალწულისა მარიამისგან უწყება. — ვითარმედ უკეთუ დაემთხვოს ქრისტეს შობა კვირიაკესა, არა რაჲ ითქმის აღდგომისა, არცა სახარებჲ ცისკრისა...“ 27v — 32r.

14. „თა ღვენბერსა კზ. წმიდისა პირველმოწამისა სტეფანესი, მწუხრი, უფალო ღალატყავსჲ, უქცევთ ექუსთა მუჟლთა ზედა და ვიტყვთ პირველად სამთა დღესასწაულისათა, ჳმაჲ ა. შეუწდვენ სიტყჲ. — მოდით და მივიწინეთ ყოველნი დღეს ბეთლემს...“ 32r — 34r.

15. „თა იანვარსა ა. წინადაცუშთა უფლისჲ ჩწისა იესუ ქრისტესი და ხსენება წმიდისა მამისა ჩწისა დიდისა ვასილისა, მწუხრად, უფალო ღალატყავსჲ უქცევთ მ მუჟლთა ზედა და ვიტყვთ პირველად ორთა გერთა დღესასწაულისათა ჳ-ბ ჳერ...“ 34r — 37r.

16. „თა იანვარსა ბ. წინადღე განცხადებისა, მწუხრად, შემდგომად ფსალმუნებისა, უქცევთ ვ მუჟლთა ზედა და ვიტყვთ. ამათ დასდებელთა ჳმაჲ ა, მწწ სიტყუა. — მზისა მის სიმრთელისა...“ 37r — 38v.

17. „თა იანვარსა გ, წინაღღე განცხადებისა, მწუხრი, შემდგომად ფსალმუნებისა უქცევთ ვ მუჭლთა ზედა [ღა] ვიტყვთ ამათ დასდებულთა ვ, ანგელოზთა დღეს ბ-ჯერ. — დღეს საიდუმლოდ იშუშბდინცა...“ 38v — 39v.

18. „თა იანვარსა დ. წინაღღე განცხადებისა. მწუხრი, შემდგომად ფსნბისა უქცევთ ვ მუჭლთა ზედა, ჯა ა, ზეცისა განწე. — ზეცისა უსწულონი განკვრებულ იქმნეს...“ 39v — 42v.

19. „თა იანვარსა ე, წინაღღე განცხადებისა, წესი ჟამთა ლოცვას, ვითარცა ქრისტეს შზაძას, წერილ არს ეგრეთვე. დარგკონ ძელსა და იწყონ: მღნ კზრსი, მეუფეო ზეცათაო. წო ლთო ჩნო, რამეთუ შენი არს, ორო შენ, იბ. მოვედით თყსნვეთ სიტყნი ჩზნი და ვა(!) გვგვზოსან მყუნ ჩზ. — ვიდრემდის დამივიწყებ მე სრულიად, ვიდრემდის გარე მიიქცევ...“ 42v — 45v.

20. „თა იანვარსა ვ, განგება და ნათლისღებაჲ ოჯ ჩნისა იჯ ქსა. მწუხრისასა ვრეთ, მეთესა ჟამსა და შევკრებებით და ვიწყებთ მწუხრისასა და ვიტყვთ ოღყა, ბ ჯმაჲ, აქცევთ ათთა მუჭლთა ზედა. ორთა გ-გ-ჯერ და ორთა ბ-ბ-ჯერ და წარვალს მღდელი და ჰყოფს დაგებასა. ხოლო უკეთუ ქქსა მიჰხუდეს, არა რაჲ ითქმის აღდგომისა, ორო ლაღადაყ, ჯა ბ. — განმანათლებელი ჩნი, რომელი განანათლებს ყოველსა კაცსა...“ 45v — 50r.

21. „თა იანვარსა ზ, წისა წწყლისა, წინამორბედისა და ნათლისმცემლისა იოანესი. ამასვე დღესა წისა მოწამისა აბო ქართველისა, ტფილისის ქალაქსა შინა წამებულისა. უქმი, ვსნილი თევზითა. მწუხრი, არა ვფსალმუნებთ, არამედ მეყსეულად აღვღებთ, ორო ლყა ბ, ჯა ა, და ვიტყვთ პირველად დღესასწაულისათა განმანათლებელი ჩნი, და ორთა მყსთა მისთა და ზედა ესენი, ჯა ა, ჩზ მიერ. — წინამორბედმან რაჲ გიხილა ნათლისღებად მისა მიმავალი...“ 50r — 52v.

22. „თა იანვარსა რ, წისა მამისა ჩნისა გრიგოლი ნოსელიისა და წისა მარკიანე იკონომოსისა. ორო ლყა. სამნი დღესასწაულისანი და სამნი წთნი. ჯა ა. წნო მარ|ტ|კ|ლნო. — მამაო გრიგოლი, საფლავმან რომელ არს მიზეზი დავიწყებისა...“ 52v — 53v.

23. „თა იანვარსა ია, წისა და ნეტარისა მამისა ჩნისა თეოდოსისი, უქმი, ორო ლყა, სამნი დღესასწაულისნი და სამნი ესე ბ-ბ-ჯერ. ა გნი. სბჲ(?) ნეტარო. — ღირსო მამაო ღთ-შემოსილო თევდოს, დიდად იღწე საწუთროსა ამას...“ 53v — 54v.

24. „თა იანვარსა იდ, წისა დედისა ჩნისა ნინო მოციქულისა. უქმი, ორო ლყა, ჯა დ, მჯნეონი. — აღზრდილი უბიწოებით მტკიცედ სარწმუნოებითა, მოძღუარი ქართლისა სანატრელი ნინო...“ 55r — 56v.

25. „თა იანვარსა ივ, ფაყვანისცემა პატროსანთა ჯაქუთა პეტრე მოციქულისა. მწუხრი ოღყა, ჯა ბ, მამისგან შობილი. — მოლით შემოგვკრბეთ მორწმუნენო და გალობით შევასხმიდეთ ნეტარსა პეტრეს... 56v — 58 r.

26. თა იანვარსა იზ, წისა მამისა ჩნისა ღთ შემოსილისა დიდისა ანტონისი. უქმი, აღვასრულებთ დამისთევას. მწუხრი, შდ აკზვისასა ნეტარ

არს კაცი. ოა ო რ ლყა. უქცევთ რვა მუჭლთა ზედა ა-ბ-ჯერ. მცნეონნი. — მოლუაწებისა კუჭრთხითა განაპე სიღრმე ვენბათა და გზა უყავ მონაზონებისა ლაგთა... 58r—60r.

27. „თა იანვარსა იმ, წრისა მამისა ჩნისა ათანასი დიდისა, მწუხრი, უქცევთ ვ მუჭლთა ზედა და ვიტყვთ დასდებულთა. მცნეონნი.—სწავლათა შენთა ელვამან უქუდავებისა ყუავილნი, ათანასი ნეტარო, აღმოაცენა...“ 60r—61r.

28. „თა იანვარსა კ, წრისა მამისა ჩნისა დიდისა ეფთჳმისი. უკეთუ ენებდს წინამძღუარსა იქმწიების ღამისთევა, უკეთუ არა, ჩუქულებსაებრ. მწუხრი, ვიტყვთ კანონსა, და ო რ ლყა, უქცევთ რვათა მჭლთა ზედა. ჳა ა, წნო მარტულნო.—მამო ეფთჳმი, შობასა შენსა მოივლიან ანგელოზი მაუწყებელად, ვითარცა პირველად...“ 61r—62v.

29. „თა იანვარსა კა, წრისა მაქსიმე აღმსარებლისა და წრისა ნეოფიტე მონაზონისა. ორ ლყა ჳა ა. წნო მარტულნო.—მართლო მაქსიმე, ღირსო, სარწმუნოებისათჳს მოლუაწეო...“ 62v—63v.

30. „თა იანვარსა კფ. წრისა მამისა ჩნისა გრიგოლი ღრისმეტყველისა. უქმი, მწუხრი. ორ ლყა. უქცევთ რვა მუჭლთა ზედა, ჳა ა გი, გხნნი,—გინაროდენ, ღირსო, წყართო ღრისმეტყულებისო...“ 63v—65v.

31. „თა იანვარსა კჳ, აღმოყუანებაჲ ნაწილთა წრისა იოანე ოქროპირისათა. უქმი, ორ ლყა ჳა დ, მცნეონი.—ოქროსა უბრწყინვალესად სწავლითა და მოძღვრებითა (!) შენითა, ყოვლად ბრძენო ოქროპირო...“ 65v—67v.

32. „თა ფებერვალსა ა, წინა დღე მიგებებისა ღა ჩნისა და წრისა მოწამისა ტვრიფონისი, ორ ლყა, ჳა დ, მცნეონი ბ-ბ-ჯერ.—აჩრდილი უჩინო იქმნეს და სახენი თანა წარგუტდეს, რამეთუ ქრისტე ჳეშმარიტებაჲ გამობრწყინდა...“ 67v—68v.

33. „თა ფებერვალსა ბ, მიგებებაჲ ოა ჩნისა იკჳ ქრისტესი. უქმი ყნთა. გსნილი თევზითა და ღვნითა, უკეთუ არა იყოს მარხვა. ხოლო უკეთუ დაემთხვენეს კკენი, უწინარეს ყოველთავე აღდგომისა ითქმის. ხოლო უკეთუ სხუასა დღესა, ვჳსალმუნებთ პირველსა ფსალმუნსა: „ნეტარ არს კაცსა“ და ორ ლყსა, უქცევთ მუჭლთა ზედა მ და ვიტყვთ დასდებულთა ა გრისთა. ნათელი, ნათელი—ოთხნივე ბ-ბ-ჯერ.—ნათელი ნათლისაგან მოვლინებული, ჳალწულისაგან შობილი ცათა მეუფე...“ 68v—71v.

34. „თა ფებერვალსა მ. წრისა დიდისა მოწამისა თეოდორე სტრატოლატისა. ურ ლყა. სამნი დღისსლნი და სამნი ესე. ჳა ა. შენ სიტყუაჲ.—ღრის მსახურებისა სიმკნე და დიდებაჲ დიდი მოიგე, ახოვანო, ღწლითა მით...“ 71v—72v.

35. „თა ფებერვალსა კდ, პოვნა პატროსნისა თავისა წრისა და დიდებულისა იოანე ნათლისმცემლისა. უქმი, ხოლო უკეთუ მარხვა იყოს, მარხვა ყოვლად და საღამოს ღვნო და ზეთი. უკეთუ მარხვანი იყნნ, მწუხრი. ორ ლყა ვიტყვთ სტიქარონსა ღღისასა და ერთსა წრისასა და ძელის (!) პირიანითა—ღღისათა, მერმე ნათლის მცემლისათა. ჳა ა გი.—გხნ თაო შუქნიერო ბრწყინვალეო ანგელოზთაგან...“ 72v—74r.

36. „თა მარტა თ, წთა ორმეოცთა მოწამეთა, რომელნი იწამნეს სევასტიას, უქმი, მარხვა ყოვლადე თვნიერ შაბათ-კვრისა. მწუხრი. ოო ღყე, პირველად გერი დღისა და მერმე ძილისპირიანნი მარხუათანივე და წმიდათა ორმეოცთანი. ჳე დ. მკნეონი. — ახოვანთა ორმეოცთა ყუავილთა მათ შუწნიერთა, სუნწელ მყოფელთა ყოვლისა სახლისა...“ 74r—75v.

37. „თა მარტა კდ, წინა დღე ხარებისა ყოვლად წისა ღის მშობელისა, მწუხრი, ოო ღყე, გერი დღისა და სამნი ძილისპირიანნი მარხუათანივე და წინა დღისანი. ჳე დ, მკნეონი. — დაფარული საიდუმლო ანგელოზთა უცნაური აწ ერწმუნა...“ 75v—76v.

38. „თა მარტა კე, ხარება, უფროსად კურთხეულისა დიდებულისა დედოფლისა ჩუწნისა ღის მშობლისა მარია მისა. უქმი, ჳსნილი თევზითა, მწუხრი, ოო ღყე, უქცევთ ათთა მუტლთა ზედა, და პირველად ვიტყვთ გერსა დღისასა ბ-ბ-გზის, და მერმე დღისათავე ძილისპირიანთა. ამისა შემდგომად დღესასწაულისათა ბ-ბ-გზის. ჳე ბ გრი. ყოველი სასოებდაე. — წინა საუკუნეთა განზრახვსა განცხადებად გაბრიილ მოვიღინა...“ 76v—78v.

39. „თა აპრილისა კვ, წისა დიდებულისა მთავარმოწამისა გიორგისი. უქმი, ჳსნილი ღვნითა და ზეთითა, უქცევთ ც მუტლთა ზედა და ვიტყვთ დასდებელთა ამათ ბ-ბ-ჯერ. ჳე დ, მკნეონი. — მკნეო შორის მოწამეთა ღწლისა მძლეო გიორგი, დღეს ყოველნი შემოკრებულნი გიგალობთ...“ 78v—80v.

40. „თა აპრილსა კე, წისა მოციქულისა და მახარებლისა მარკოზისი. უქმი. ოო ღყე, ჳე ა, წწო მარტკლწო. — ეჰა, მარკოზ წწო, სადაიგი პირველ განმრავლდა უღთობაჲ, შენ უქადაგე ევკპტისა მყოფთა ქრისტეს სახარებაჲ...“ 80v—81v.

41. „თა აპრილსა ლ, წმიდისა მოციქულისა იაკობ, ძმისა წისა იოანე მახარებელისა. ოო ღყე. სამნი ზატიკთაგან და სამნი წისნი. ჳე დ. მკნეონი. — კალმითა მით მადლისათა უფსკრულით უღთობისათ კაცნი აღმოიყუანენ...“ 81v—82v.

42. „თა მაისსა ზ, გამოჩინებაჲ პატიოსნისა ჳუარისა და ჳსენებაჲ წმიდისა მამისა იოანე ზედაძენელისა. უქმი ყოველთა. ოო ღყე. სამნი ზატიკთა და ესე ჳე დ. მკნეონი. — ვლადებდეთ და ვგალობდეთ ჳრითა ტკბილთა საღთთა...“ 82v—84v.

43. „თა მაისსა ც, წისა მოციქულისა და მახარებლისა იოანე ღთისმეტყუელისა. უქმი, ოო ღყე. სამნი ზატიკთა და ესენი. ჳ სასწაული ბ-ბ-ჯერ. — ჳ, სანატრელო იოანე. მოიგე შენ მჭურვალე ქრისტეს მიმართ სიყვარული...“ 84v—85v.

44. „თა მაისსა კა, წთა ჳეფეთა, მოციქულთა სწორთა, კოსტანტინე და ელენესი. მწუხრი, ოო ღყე. პირველად ზატიკთა და შემდგომად წმიდათა. — მოგიცემიეს: მოეც მეფესა ჩწსა ქრისტე საჭურველად ძლევისა ჳუარი შენი უძლეველი...“ 85v—87r.

45. „თა მაისსა კდ, ღირსისა მამისა ჩუწნისა სვიმეონ საკვრველთ-მოქმედისა, მთისა საკვრველისა. უქმი, მწუხრი. ოო ღყე ჳე ა, ზე-

ცისა გაწესებ. ა-ბ გზის.—ზეშთა კაცთა ბუნებისა საკრველო-მოქმედსა დიდებულსა სვიმეონს...“ 87r—88r.

46. „თა იენისსა ია, წათა მოციქულთა ბართლომესი და ბარნაბასი. ორო ლყა, ჳა დ. მჳნეონი.—ბადითა მოძღურებისათა ღრსმეტყუშლო მოციქულო სიღრმეთაგან ბნელისათა აღმოიყუანენ...“ 88r—89v.

47. „თა იენისსა კდ, შობაჲ წრისა ნათლისმცემლისა. უქმი ყოველთა. მწუხრი ღამის თევისა. შემდგომად აჯხვისსა, „ნეტარ არს კაცი.“ ორო ლყა, უქცევთ ც მუტლთა და ვიტყვთ დასდებელთა დ მჳნეონთა ზედა. პირველი ბ-გზის.—დაუსაბამოსა ღა სიტყუსა მქადაგებელსა. დასაბამსა სოფლისა“... 89v—92v.

48. „თა იენისსა კთ, წათა და ყოვლად ქებულთა თავთა მოციქულთა პეტრესი და პავლესი. მწუხრი, „ნეტარ არს კაცი“... ორო ლყა ვიტყვთ ც მუტლთა ზედა და ვიტყვთ: „ეჲ გვრგუნთა სამთა“ ბ-ბ-ჯერ და ორთასხუათა—თითოჯერ. უკეთუ კვირიაკე დახუდეს, პირუშლად აღდგომისა ითქმის და მერჲჲ ესე ბ-ბ-ჯერ. ჳა ბ, უქმი.—ეჲა გვრგუნო ქებისანო, შემკობილნო თქუშნ პეტრე და პავლე...“ 92v—95r.

49. „თა იენისსა ლ, კრებაჲ წმიდათა დიდებულთა და ყოვლად ქებულთა ათორმეტთა მოციქულთა. მწუხრი, ორო ლყა. სამნი პეტრესი და პავლესნი და სამნი ესე, დ მჳნეონი.—ვითარცა თვალით მხილველთა და მოწაფეთა სიტყუსა განჯორციელებისათა გნატრით ღირსნო...“ 95r—96v.

50. „თა იელისსა ბ, დიდებაჲ პატრიოსნისა სარტყლისა ყოვლად წრისა ღრსმშობლისა ვლაექერნას. მწუხრი, ორო ლყა, ჳმა დ, მჳნეონი.—ქალაქსა მგალობელსა და ჳეროვნად მადიდებელსა შენსა... 96v—97v.

51. „თა იელისსა ც, წრისა და დიდებულისა დიდისა მოწამისა პროკოპისა. მწუხრი. ორო ლყა, ჳმა დ. მჳნეონი.—ქრისტეს მწუფისა მიერ, ვითარცა მოციქულისა ზეცით იქმნა...“ 97v—99r.

52. „თა იელისსა კ, წრისა წინასწარმეტყველისა ელიასი. უქმი, ღუნო და ზეთი ორგზის. ორო ლყა, ჳა ა, შენ სიტყუაჲ.—შენ, რომელმან ელია თეზბიტელი ქუშყნით ცეცხლისა ეტლითა მით...“ 99r—102r.

53. „თა იელისსა კზ, წრისა დიდებულისა მოწამისა პანტელეიმონისი. ორო ლყა, ჳა დ, მჳნეონი.—სულისა მიერ წმიდისა აღვსებით იქმენ, ნეტარო დიდებულო...“ 102r—103v.

54. „თა ავგისტოსა ა, გამოჩინებაჲ პატრიოსნისა ცხოველსმყოფლისა ჳუარისა და ჳსენებაჲ შუდთა ძმათა მოწამეთა მაკაბელთა და დედისა მათისა სოლომონიდოსი და მოძღვრისა მათისა სოლომონიდოსი. უწყოდეთ, ვითარმედ სქა ვიწყებთ მარხვასა წრისა ღრსმშობელისასა. მწუხრი, ორო ლყა, ჳა ა, შენ სიტყუაჲ.—შუდნო სუტნო ბრწყინვალენო ღა სიბრძნისანო და სოთაჲსა ნათლისა (!)...“ 103v—105r.

55. „თა ავგისტოსა ჳ, წინადღე ფერისცვალებისა, ორო ლყა, ჳა ა, შენ სიტყუაჲ ბ-ბ-ჯერ.—ყოვლად განათლებულისა ფერისცვალებისა წინა დღით ვგალობდეთ...“ 105r—106r.

56. თა ავგისტოსა ვ, ფერისცვალებაჲ ორა ჩუშნისა იჳ ქრისტესი, უქმი, ჳსნილი თეგზითა. ხოლო ორო ლყა ვიტყვთ, ჳა დ გი, და უქცევთ ც

მუკლთა ზედა, და ბ-ბ-ჯერ ვიტყვთ დ გერთა. დ გრი: — პირულს ჭუარცმისა შენისა ო მთა ცათა მობაძავი ღრუბლისა ტალავართა შეამკულ შენსა ფერის ცვალეზასა...“ 106r—109r.

57. „თა ავგსტოსა იდ, წინადღე წმიდისა ღრისმშობლისა მიცვალებიანა. ოო ღყა დ მჭნეონი ბ-ბ-ჯერ. — წინავდღესაწაულობდეთ და სიხარულით ვგალობდეთ დაძინებასა წრისა დედოფლისასა...“ 109r—110v.

58. „თა ავგსტოსა იე, მიცვალებად ღრის მშობლისა. უქმი, ჯსნილი ბევიზითა, ხოლო ღამისთევად ვფსალმუნებთ „ნეტარ არს კაცსა“. ოო ღყა უქცევთ ც ჯრლთა!|მუტლთა| ზედა და ვიტყვთ: ეჭა დიდებული, ჯა ა. — ეჭა დიდებული, საკარველი წყარო ცხოვრებისა საფლავსა დაიდების...“ 110v—113r.

59. „თა ავგსტოსა კთ, თავის კუშთა წმიდისა და დიდებულისა წინასწარმეტყულებლისა, წინამორბედისა და ნათლისმცემლისა იოანესი. უქმი, ყოველთა ზედა მარხვა, ხოლო უკეთუ შაბათ-კვირიაკე გინა სამშაბათ-ხუთშაბათი დახუდეს, ზეთი და ღვინო ორ-გზის, და სხუათა დღეთა ერთ-გზის ვისერებთ უღვინოდ. მწუხრი ღამისთევასა. ვფსალმუნებთ პირველსა ფსალმუნსა „ნეტარ არს კაცსა“. ოო ღყა უქცევთ რვათა მუკლთა ზედა და ვიტყვთ დასდებელთა ამით გერთა. ჯა ბ გრი. — შობანი რაა აღესრულებოდეს უსახურისა იროდიანსი, ღირწისა მროკველისა, სრულ იქმნებოდა...“ 113r—116r.

60. „თა ავგსტოსა ღა, დადება სარტყლისა ყოვლად წრისა ღრისმშობლისა ხილკვაბატრიას. ოო ღყა სათუშო, ჯა დ, მჭნეონი. — ტაძაძარი (!) ესე; რომელსა შინა მდებარე არს წმიდაა და უბიწო სარტყელი შენი...“ 116r—117v.

შენიშვნა: სატლესასწაულოს ეს ნუსხა ძირითადად მისდევს A-151-ს.

ანდერძი: „მე, ცოდვილმან ანდრია დიაკონან აღესწერე (!) თვენი ესე სულითა ჩემისა საოხად, თუ რა გონების უძღურებით წაბლალული და ნაკლები იყოს, ვინც აღმოიკითხოთ, ნუ მწყევთ, ღრის გულისათვის. ნაენბრის ოცდახუთს. ქკს უოდ“ [1786] (117v).

მინაწერი: „ნეტარად სახსოვარი, ღრისა შორის განსვენებული მეფე ირაკლ დ დაიბადა ჩლივ, შემდგომად აღზრდისა თვისისა მიიღო მეფობა საქართველზე ჩლმდ: წელსა, 1744. ევგენი აბაშიძე“ (118r).

4967

დაუჯდომელი. დაკარგული ყოფილა ძველადვე.

(1708)

4968

„გეოგრაფიული ლექსიკონი ახლისა აღთქმისა“. XIX

(ფრაგმენტი)

25 ფ.; 22,5 × 17; ქალაღი; უყდო; მხედრული (უწიგნური ზღლით); თარგნილი რუსული ვნიდან ტარასი მესხიშვილის მიერ; გადამწერი ივანე ისაკ მღვდლის შვილი (1v); 23v—25v დაუწერელია.

„ღეოღრაფიული ლექსიკონი ახლისა აღთქმისა; — აბილინე ლუკა თავი [], მუხლი []. არა ვრცელი სამთავრო ასურასტანისა, მყოფი კერძოსავე შინა მისსა, წოდებულსა ველესირიად, ღელესა მას შორის, რომელიც განყოფს მთასა ლობანსა ანტილიბანისაგან...“ 7v-23r.

წყდება გეოგრაფიული ტერმინის „გაზა“-ს განმარტებაზე: **გაზა** ანუ ღაზა საქ. (!) მუხ. [], ზღვის კიდის ქალაქი პალესტინისა, მყოფი იუდიასა შინა, რომელიცა იყო ოდესმე ფრიად ჩინებულ, ხოლო უმეტეს საქმითა სამსონისათა და მისითავე სიკუდილითა პირულ დაწყებითგან იყო იგი მთავრობასა ქუშშე ფილისტიმელთასა, ხოლო...“

შენიშვნები: უძღვის: 1. თავფურცელი „ღეოღრაფიული ლექსიკონი ახლისა აღთქმისა, მყრობელი თვის შორის ანბანთამებრ დაწყობულებთა აღწერის ქვეყანათა, სამთავროთა, ქალაქთა, მდინარეთა, ქალაქთა და სხვათა ღეოღრაფიულთა საგანთა, წერილთა ახალსა შინა აღთქმას, ჩუშნებითა ძუშლის და ახლის მდგომარეობის მათისა.

რუსულსაგან გარდმოღებული ტარასის შიერ მღვდელ-მონაზონისა სანკტ-პეტერბურს, სტამბასა შინა იოსებ იოანესოვისასა“ (2r).

2. [წინასიტყვაობა მთარგმნელისა].—„ვინათგან უქმისაგანა მიწისა სათანადო არს აღმოცენებად ნაყოფნი რამენი სახმარად კაცთა საცებისა, ამის გამო, კდნიერ ქმნილმან ესე ვიგულსმოდგინე მეცა მით, რაცა თვის ეტყოდა უწრთველობასა ჩემსა სახმარად სწავლათა შეძინებისა. დაბეჭდაცა არა მრდიმან, ნაღვწითავე ჩემითა ქრისტებითურთ (!) თვისით პირველამოცემულითა ქართულსა ენასა ზედა, რომელსა ვაძმდენი სიმდაბლით ნიჭად სიყვარულისად თანამოქმეთა ჩემთა, ჰეთა საქართველოსა კეთილ-კრძალულთა მღვდელთასა, რათა ეწმნასთ მათ ლამპრად, აღიღო მოსაძიებელად სამართათა წერილთა შინათ ლექსთა ღეოღრაფიულთა და შესამეცნებელად მდგომარეობათაცა მათთა. ხოლო, უკეთე უხამსობდეს სადამე შრომა ესე ჩემი, ვითხოვ მოეტეოს პირველსა ჯელხებასა ჩემსა“ (2rv).

3. [შემდგენლის] „წინასიტყვაობა. — ამას შინა არცაღა მცირედ რამე საიჭველ არს, რომელ სწავლა ისტორიის სათანადო არს; და ვინათგან სწავლასა მისსა, თვინიერ ღეოღრაფიისა ცოდნასა, რომელიცა შერაცხილ არს ლამპრად ისტორიისად, მრავლად ექმნებთან სიძლეენი და დაბრკოლებანი ცხადად სმენისათვის მისისა, მაშა თანასწორად სწავლისათვისცა სამღვდელთა ისტორიისა საქირთა სადამე არს სამღვდელთა ღეოღრაფია. იგი, წარმომადგინებელი აღწერისა ძველთა და აწინდელთათვის მდგომარეობათა სამღვდელთა ისტორიისა შინა მოხსენებულთა ადგილთასა, ჰყოფს მათ სასიამოვნოდ საკითხველ-სამეწეულად; და თვით ამათცა მსწრაფლად და ადვილად დაბეჭუდად მისსა შესაძლო არს ხსოვასა შინა. და მისთვის შესაბამე იყო ქონებად ანუ სრულისა სამღვდელთა ღეოღრაფიისა, ანუ სრულისა ღეოღრაფიულისა ლექსიკონისა. და ვინადგან თხზულება ესევეთარისა წიგნისა, მიზნის გამო მრავალთა შემთხვეულებთა ძუშლისა აღთქმისა ღეოღრაფიულთა საგანთა შორის, ითხოვს შრომასა ღრმად ცნობისა და გრძლად გამოძიებისასა ძუშლთა მათ ადგილთასა, ამისთვის პირველისა ამის შემთხვევისამებრ დაბეჭდების მხოლოდ ღეოღრაფიული ესე ლექსიკონი ახლისა აღთქმისა ესევეთარი თხზულება. კეთილად შევრაცხე მე ამისთვის. რომელ შემთხვეული (!) ახლისა აღთქმისა ისტორიასა შინა ლექსი ღეოღრაფიული, ანბანთამებრ დაწყობილებათა შორის მსწრაფლად შესაძლო არს მოპოებად; გარნა, ვინათგან ლექსიკონი თვით თვისით ვერ შემძლებელ არს მოკემდ სისტემატიკებრისა ხსოვისა ღეოღრაფიისათვის ახლისა აღთქმისა, ამად, უკუნეცკევისათვის მისისა, დაიდების დასაწყისსა შინა ამის წიგნისასა მოკლე და სხვა სამღვდელთა ღეოღრაფიისა ახლისა აღთქმისა, რათამცა მის შიერ ხილუდასა მისვე აღთქმისა. —

აღწერასა თანა თითოეულისა ადგილისასა ვისწრა-ფე მე დაცუა შემდგომად ამთ წესთა: აღნიშუნა სადაცა მოიხსენებთან სახელნი მათნი ახალსა აღთქმასა შინა; რათათცა ჩინებულ არიან ივინი სამღვდელთა ამებრ ისტორიისა; ვითარცა ღირსსახსოვართა ცუ[ლი]ლებათა შინა შთავრდომილ იქმნენ, ვიდრე ჩვენ დრომდე;

ვითარსა მდგომარეობასა შინა იპოებიან აწ; და რომელსა ღრადუსსა ქუეშე მდებარეობენ ღვთაობისა სიგრიძისა და სიგრიძისასა. გარნა მათ ყ[ო]ველთა ძალისამებრ ჩემისა მეცადინობათა თანა დაცვისათვის ნანდვილ სრულებასა შინა ზემოსხენებულთა მათ წესთასა ვერ უტყე მე დაცვა მათი ყოველგან, ვინა[ა]დვან იგინია, რომელთა ც ნადულთამებრ (!) მსახურეს მე შეწყობასა შინა ამა ლქსიკონისასა, ვითარ იგი კალმეტ ფილიპე კლუვერპრიტი ანკვილ, იოსებ ქოლისტაფენაღენ და ფრიგორევიჩი. იყენენ რომელთათვისმე ადგილთა არა საკმაოდ მომთხრობნი.

სხვებრ, უცხადესიათვის გულისხმისყოფისა ლქსიკონსა ამას შინა აღწერილთა ადგილთასა დაიდების თანა ანელის მიერ შემცირებულისა ზომისამებრ ქარტა წარმომადგინებელი ახალსა აღთქმასა შინა მოხსენებულთა ქუშყანათა, სამთავროთა, ქალაქთა, ჭალაქთა და სხვათა; ქარტა აღთქმის ქუშყანისა ანუ პალესტინისა და სანე ქალაქის იერუსალიმისა დახაზულებათამებრ ლქოლროფინანოვისათა, შჩუენებელი (!) ადგილთა ღირსსახსოვრად შერაცხილთა დროსა შინა ქრისტესსა.

სასურველ არს ჩემდა, უკეთუ შრომა ესე ჩემი კმა-საყოფელ იქმნას რომლითამე სახითა გამოჩიებასა მოყვარებთ მკითხულთადმი, ჩინებულთა ქუშყანისა ისტორიათასა და მსურველთა ცხადად ცნობისა მათ ქუშყანათა და ადგილთასა, სადაცა აღსრულებულ იქმნენ აღწერილნი ამას შინა ჩინებულნი შემთხვეულებანი ესე-ვითარი. კვთილად აღსრულება ამისი გამაღვიძებდა მე უაღრესისადმი ღვაწლისა მსგავსთა. ამათ საგანთასა“ (2v - 4v).

4. მისივე „მოკლედ ასახუა სამღვდელთა ღვთაობისა ახლისა აღთქმისა.— სახელთა სამღვდელთა ღვთაობისათა გულისხმა-ყოფების აღწერა მათ ქვეყანათა, სამთავროთა, ქალაქთა და სხვათა ღვთაობისათა საგანთა, რომელთათვისცა სამღვდელთა წერილსა შინა მოხსენებულ არიან...“ (4v - 4v).

ანდერძი: „ესე წიგნი ისაკ ღვდლის შვილს ივანეს დაუწერია“ (1v).

(1709)

4969

ლიტურგიკული კრებული. XVII, XVIII

(ფრაგმენტი)

29 ფ.; 13,5 X 9; ქალაღი; ქალაღის ყდა; თავ-ბოლანაკული; დაზიანებული (სინესტის ლაქებით დაფარული; ქალაღი დეფორმირებული); ნუსხური (სათურები და დასაწყისი ასოები სინგურით; სხვადასხვა ხელით); [XVII. XVIII სს.]; დაუწერელია ფფ. 1, 4, 21, 29.

1. [აღდგომის საგალობლები]. — „... კდ ქალწულო. გმად დ გო. — მალლით გარდამოგედ მაცხოვარო ჩნო, ჯუარცმა თავს იდევ...“ 2r-12v.

წყდება: „...სახარება მათესი: ჰრქუა უფალმან თვსთა მოწაფეთა: ყოველმან, რომელმან აღიაროს ჩემდა მომართ წინაშე კაცთა, მეცა აღვიარო“...

2. «კვირის სახარება-სამოციქულო» „სამოციქულო და სახარება შვიდეულთა. — კვირიაკესა ფსალმუნნი: იყავნ უფალო წყალობაჲ შენი ჩუენ ზედა...“ 13r-19v.

3. „წმიდათა და დიდთა მარხვათა... გმად ა. — მეოხებითა ყოველთა წმიდათა შენთაჲთა და ღმრთისმშობელისათა. შენი მშულობა მომეც ჩუენ...“ 20r-v.

4. «პარაკლისი ღმრთისმშობელისა» „...ჩემთაგან, ღმერთო, რამეთუ შენ შეგვედრე, მასწავე მე, რათა ვყო ნება შენი...“ 22r—28v.

შენიშვნა: შევსებულია „პარაკლისის“ ნაბეჭდი ვურცლებით (24r—27v); დაზიანებული ბეჭდური ფურცლები აღდგენილია ხელნაწერი ტექსტით, უკანასკნელი 28r—v-ც ხელნაწერია.

(1710)

4970

ნეკრესელი ამგროსი, ქადაგებანი. 1815

8 ფ.; 22,2 × 17; მკლურჯო ქაღალდი; უყდო; დაზიანებული (ქიანაქამია ფფ. 1—4; ტექსტის ნაწილი. 1 გვერდზე, დაფარულია სინესტის ლაქებით; სათაური გახუნებულია); მხედრული (სათაური სინეურით); 1815 (8v); ვადამწერი გრიგოლ დიაკვანი (8v).

«ნეკრესელი» [ამგროსი], „ქადაგება და სწავლანი, ძალითა ღრისათა დიდისა მთავარ-მოწამისა, ღვაწლით შემოსილისა წმიდისა გიორგისა, სულო ყოვლად წმიდაო, შემეწიე. — ღრის მოყვარებით დღეს აქა შემოკრებულნო, კეთილმორწმუნენო მსმენელნო, კეთილად იუწყეთ ესე ყოველთავე მორწმუნეთა...“ 1r—8v.

ანდერძები: 1. „აღვეწრე და ვისავე უღირსმან ვისკოპოსმან ნეკრესელმან წელსა ჩუიე, ივნისს, ქქს ფგ“ (8v).

2. „დავეწრე ეს წერილი მე, უღირსმა, ისა მღვდლის შეიღმა გრიგოლ დიაკვამა“ (! 8v).

(1711)

4971

კითხვა-მიგებანი საღმრთო ისტორიიდან. XIX.

15 ფ.; 17 × 11; მკლურჯო ქაღალდი; უყდო; თავ-ბოლონაკლული; მხედრული; [XIX ს-ის 20-ანი წწ.].

[კითხვა-მიგებანი საღმრთო ისტორიიდან, [კითხვა]: — „...მერმე მოსემ რომელს ქვეყანაში წაიყვანა ისინი? მიგება: ქანანეთის ქვეყანაში...“.

წყდება: „... კითხვა: მართალია, რომ იუდამ იმათ მიჰყიდა იესო ქრისტეს (!) ვნებისათვის...“

(1712)

4972

«მოკითხვის წიგნი». XIX.

4 ფ.; 17,4 × 10; მკლურჯო ქაღალდი; უყდო; მხედრული; XIX ს-ის დამდეგი (პერინიანი 1808); ვადამწერი გრიგოლ ქარიანაშვილი.

«მოკითხვის წიგნი». „პატრიარხს. — მათს უწმინდესობას დიდს მეუფეს, სრულიად საქართველოს პატრიარხს უფალს (სახელი), უზენაესს მეუფეს წინაშე ქრისტეს მობაძავთა ველთა და ფერტთა მოწიწებით. შევებები...“ 1r—3v.

შენიშვნა: „მოკითხვის“ მკირე ტექსტები შედგენილია აგრეთვე: მღვდელ-მთავრის, ეპისკოპოსის, არქიმანდრიტის, მღვდელ-მონაზვნის, დეკანოზის, მღვდლის, იეროდიაკვნის, კერძო დიაკვნის სახელზე. საერო პირებიდან კი: დიდ-თავადთა, თავადთა, აზნაურიშვილთა, თავადთა დედათა და მდაბალ დედათათვის.

მინაწერები: 1. (ტექსტის მომსხო ხელით) „ეს მოკითხვის წიგნი ქარიანაშვილი გრიგოლისა არის, ვინც მაიპაროს, ვაუწყრეს ღვთის მადლი, ამინ. გრიგოლ“ (4r. სახელი ჩართული დაწერილობით).

2. „ზურაბაშვილი ტეტია; ზაზიაშვილი იოვანე“ (4v).

(1713)

4973

წირვის კონდაკი და ლოცვები. 1815

6 ფ.; 15.5 × 10; მოლურჯო ქაღალდი; უყდო; თავ-ნაკლული (დაუმთავრებელი); მხედრული; 1815 წ. (1v); გადამწერი დანიელ ზურიაშვილი (1v); დაუწერელია ფფ. 5, 6.

«კონდაკი წირვისა» და ლოცვები. — „...სამებ[ა]ო შეგვიწყალნე ჩვენ. უფალო გვისსენ და გვიღვინე ცოდვთა ჩვენთაგან...“ 1r—4v.

მთავრდება: „...მერმეცა გვედრებით უკეთილმსახურესისა და უმაღლესისა მეფისა ჩვენისა ირაკლისათვის სიმტკიცისა“...

მინაწერი: (ტექსტის ხელით): „ეს წიგნი ზურიაშვილი დანიელისა არის, ვინც მაიპაროს, ვაუწყრეს აღღვომის ძალი, ქქს ფგ“ [1815].

(1714)

4974

პარაკლისნი. XVIII

(ფრაგმენტი)

6 ფ.; 7,3 × 4,5; ქაღალდი; უყდო; თავ-ბოლონაკლული; მხედრული (ლოცვის წესები სინგურით); [XVIII ს.].

[პარაკლისნი] „...უთხრა მის თანამყოფთა მათ, რომელნი იგლოვდეს და ტიროდეს. და მათ რა ესმა, რამეთუ ცხოველ-არს და ეჩვენა მათ, არა რწმენა მისი, ამისა შემდგომად ორთა მათგანთა სლვასა შინა გამოეცხადა სხვითა ხატითა...“

წყდება: „...ყოვლად წმიდაო დედოფალო ღვთის მშობელო, უმაღლესო წმიდათა ანგელოზთა და მთავარანგელოსთა...“

(1715)

4975

კრებული. XIX

111 ფ.; 33 × 20,6; ქაღალდის ყდა; დაშლილი; მკირედ დაზიანებული; ნუსხური, მხედრული (სხვადასხვა ხელით); XIX ს-ის პირველი მეოთხედი (პერინიშანი 1818); დაუწერელია: 18r-v, 53v - 54r, 80v - 81v.

1. „ცხოვრება და მოქალაქობა წმიდისა და ღმრთეშემოსილისა მამისა ჩრისისა დავით გარეჯელისა, მ. გ.—საქსენებელსა მართლისასა მომთხრობელთა და მოქალაქობისა წმიდათასა აღმწერელთა გონებისა სადამე თლითა განმწმედელად ჯერ იყო ქონება, ხოლო ენასა მეტყუელსა კეთილმორთულად და შესწორებულად—მიმთხუშლად ღირსი არა დაიქნებოდის...“ 1r—17v.

შენიშვნა: თხზულება გამოცემულია რამდენჯერმე. იხ. ძველი ქართული ავთოგრაფიული ლიტერატურის ძეგლები, წიგნი I (V-X სს.), ილია აბულაძის ხელმძღვანელობითა და რედაქციით, 1963, გვ. გვ. 229 - 240.

2. „წამება წმიდისა ქეთევან დედოფალისა, ლექსათ თქმული კნიაზ დიმიტრი იაგორიჩის ბაგრატიონისაგან.—

შენ უწინარეს ყოველთა საუკუნეთა მყოფელო,
თვისსა დასაბამისა თვით თავსა შორის მყოფელო...“ 19r—26v.

შენიშვნა: «წამება წმიდისა ქეთევან დედოფალისა, თქმული დიმიტრი ბაგრატიონის მიერ» გამოცემულია სამჯერ. პირველად დაიბეჭდა პეტერბურგში 1819 წ. მეორედ და მესამედ თბილისში: 1876 წელს იგი კაპოსცა სერგეი მდივანოვმა, ხოლო 1895 წელს ზაქარია კიჭინაძემ.

3. [ქართლის ცხოვრებიდან: ა. ჯუანშერი]. „მეოცდაათ-ჩვიდმეტე მეფე ფარსმან, ძმისწული ფარსმან მეფისა ხოსროიანი.— და იყო იგი მორწმუნე, ვითარცა მამისა ძმა და [ქ]მატა ყოველთა ეკლესიათა შემკობად და მოკვდა კათალიკოზი ჩირმაგ და მანვე მეფემან დასვა კათოლიკოზად საბა... და ამავე ფარსმანის ზე მოვიდა იოვანე შუამდინარელი, რომელსა ეწოდა იოვანე ზედაზადნელი, განმანათლებელი ქართლისა და განმწმედელი სჯულისა, მაშენებელი ეკლესიათა...“ 27r—31v.

შენიშვნა: იხ. „ქართლის ცხოვრება“, ს. ყაუხჩიშვილის გამოცემა, ტ. I, 1955, გვ. 207 — 214.

ბ. [ლეონტი მროველი] „მოქცევა «მირიონ»(1) მეფისა და ყოვლისა ქართლისა წმიდისა და ნეტარისა დედისა ჩუენისა ნინო მოციქულისა მიერ.— პირველად ვახსენით ცხოვრება წმიდისა და ნეტარისა დედისა ჩუენისა და ყოვლისა ქართლისა განმანათლებელისა ნინო მოციქულისა, რომლისათვის მანვე ნეტარმან მოგვითხრა...“ 32r—41r.

შენიშვნა: ლეონტი მროველის თხზულებიდან ამ ნუსხაში შესულია აგრეთვე: „თქმული აბიათარ მღვდელისა, რომელი დაემოწაფა წმიდასა და ნეტარსა ნინოს“ (41v - 42v); „მეორე თქმული მისევე აბიათარ მღვდელისა კუართისათვის უფლისა ჩუენის იესოს ქრისტეს(1)“ (42v - 47v); „თქმული სიდონია დედაკაცისა, რომელი იყო მოწაფე წმიდისა ნინოსი, რომელი ესე იხილა და დაიწერა: მოქცევა სასწაულითა მირიონ(1) მეფისათა და შვერდომად ნინოსი აღსარებისათვის ქრისტესისა, ჯვარისა აღმართებისათვის, ეკლესიათა აღშენებისათვის და მას შინა სასწაულთა მისათათვის“ (47v - 49r); „თქმული მისივე, აღშენებისათვის ეკლესიისათა“ (49r - 56v); „წიგნი, რომელი მიუწერა პატრიარქმა პრომისამან და ბრანჯთა მეფემან ნინოს და მეფესა და ყოველთა ურთა ქართლისათა“ (56v - 59v); „მეოცდახუთე მეფე ბაქარ, მე მირიანისა ხოსროიანი“ (59v - 60r).

იხ. „ქართლის ცხოვრების“ იგივე გამოცემა, გვ. გვ. 72 — 131.

გ. [დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსი]: „ცხოვრება მეფეთ-მეფისა დავითისი, გიორგის ძისა, რომელი იყო სამეოცდამეათვრამეტე შვილი შვილთაგანი დავით წინასწარმეტყველისა, რომელსა ეწოდა აღმაშენებელი. ესე იყო ქართლისა და აფხაზეთისა მეორემეოცდამეტეტე [მეფე]. — ამისა შემდგომად მოვიდა სულტანი მალიქ-შა, მოადგა სამშვილდესა და წაიღო, და ივანე, ძე ლიპარიტისა, ტყუე ყო და მოაოჯრა სომხითი და წარვიდა მასვე წელსა...“ 60r-80r.

შენიშვნა: იხ. „ქართლის ცხოვრების“ დასახელებული გამოცემა, გვ. გვ. 318-363.

დ. [ჯუან შერი] „მეოცდაათსამეტეტე მეფე ვახტანგ, ძე მირდატიისი ხოსროიანი. — მაშინ საგდუხტ დედოფალი შეძრწუნდა მამისა მისისა ბარზაბუდისგან. ნუჟკვე შური იგოს მამამან ჩემმან ნაქმრისთვის შამამთილისა და ქმრისა ჩემისა, რომელ ეგოდენნი ბოროტნი მოაწივეს მას ზედა, ნუჟკვე შური იგოს ჩემზედა დატევებისათვის სჯულისა...“ 82r — 111r.

შენიშვნა: იხ. „ქართლის ცხოვრების“ იგივე გამოცემა, გვ. გვ. 144-204.

(1716)

4976

ორბელიანი სულხან-საბა. სიტყვის კონა. XVIII

(ვრცელი რედაქცია)

8 ფ.; 30 × 19; ქალაღი; უყდო; ფრაგმენტი (ხელნაწერი შეიცავს რომელიღაც ნუსხის მე-15 რვეულს); მხედრული; [XVIII ს.].

[სულხან-საბა ორბელიანი. სიტყვის კონა]. — „...ლარკი ორი ორიგო მისავალი ერთს საყანურში...“

წყდება: „მარცჟალი არს ერთი ცერკუთა ანუ ხუარბალთაგანი, გინა წერილთა ასონი და რადც ერთი მგრგული მცირე იყოს...“

(1717)

4977

ვახტანგ VI, სამართლის წიგნი. 1806

73 ფ.; 20,5 × 15,5; მილურჯო ქალღი; ქსოვილ-გადარული ხის დაზიანებული ყდა; მხედრული (სათაურები სინგურით); 1806 წ. (1v); გადამწერი ვახტანგ ვოცირიძე.

„სამართლის წიგნი ესე ვახტანგ მეფისა. — ამას გვეადრებ[ით] (I) და მოგახსენებთ მეფეთა და მსაჯულთა და ყოველს სამართალში მჯდომს კაცს: ეს იცოდეთ, დამარხვით გულში გქონდესთ, რომ ღმერთი ყოველისა დამბადებელი თქვენგან სამართალს ითხოვს...“ 2r—61v.

შენიშვნები: 1. ერთვის მუხლთა საბიებელი (62r-71r); 2. ვახტანგის სამართლის ეს ნუსხა შეიცავს 163 მუხლს. იგი II რედაქციისაა და C ტიპის ხელნაწერს მიჰყვება, ვახტანგ VI, სამართლის წიგნი (უძველესი ნუსხა), ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა და გამოკვლევა დაურთო თ. ენუქიძემ, 1955 წ., გვ. 27-29.

ანდერძი: „აღიწერა. წერილი ესე ვახტანგ მეფისა ქრისტეს აქეთ ჩუგ, თვესა მის[ს]ა ხელითა ვახტანგ გოცირიძისათა“ (1v).

მინაწერები: 1. „ვახტანგ გოცირიძემ მოიყვანა მათა ვიფიანის ასული და დაიწერა ჭვარი ჩუღდ წელსა, თვესა დეკემბერსა (1r); 2. სალომე, ვახტანგ გოცირიძის ასული, იშობა ჩუღდ წელსა, ივნის[ის] ზ“ (1r); 3. „ჩუგ წელს, მარიაშობის ამტენს იე დღესა გამოჩდა სურათი [დაიბადა?] ვახტანგ გოცირიძის; ასული კიდევ გამოჩდა მარინე [ვახტანგის და?] ჩუღდ წელს, სეკდე[მ]ბრის ამტენს დღეს — გ“ (1v); 4. „ე. ერთი ფული, ი. ორი ფული, კ. ერთი ბისტი...“ (1v - 2r. ფულადი ერთეულების აღრიცხვისათვის გამოყენებული ქართული ანბნის რიგი). 5. ქართული ანბანი მისი რიცხვობრივი მაჩვენებლების აღნიშვნით: „ა ერთი, ბ ორი, გ სამი...“ (72r). 6. რეკომენდაცია ვახტანგ გოცირიძისა, მიცემული ივანეკა მინდელი სათვის: „მის მაღალ ბრწყინვალეებას უფალს პოლონიკს და კაველარს(!) წერეთელს ქაიხოსროს, მოწყალეს ჯგუფწიფეს, რაქის ოკრუხნის(!) ნაჩალიკს(!) უფალს პოპოლონიკს [! პოპოლონიკს] და კაველარს(!) უფალს მათე ვასილიჩს უშტარხოვის... ვალდებულების აღმსრულებელს უფალს რაქის ოკრუხნის ნაჩალიკს კაპიტანს ივანე ლუკიჩს სოკოლოვს... აზნაურის ვახტანგ გოცირიძის მიერ მოწმობა. — წინაღუე მცხად ამო. ოკრუხასა სოკოლოვს მცხოვრებელი ჩემი ყმა ივანეკა მინდელი შეუდგება ტფალისი(!) ქალაქს შინა მუშავობისათენ(!). ეთხოვ უმდაბლესად ერთი წლის ვადით ბილეთი უბოძოთ, რომლისათვის ესწამებ ამას კეთილ ქეცეს“ (73r. «მოწმობა» წარმოადგენს შავს. კაპიტან სოკოლოვის ტიტულატურა რამდენჯერმეა გამოყარებული).

7. ქმოკლე ამონაწერები სამღვივანო წიგნიდან ანუ მიმართები სხვადასხვა წოდებისა და თანამდებობის პირთადმი; „მიტროპოლიტთან. — მის მაღალ ყ[ო]ვლად უსამღვდელოსობას უფალს ქუთათელ მიტროპოლიტს დოსითეოსს უმცირესადრე მოქაქსენებ წინარე მისის დიდებულის ტახტს...

თავადთან. — მის უბრწყინვალესობას უფალს, უმაღალშობილესს გვამსა და დიდებულ თავადს და რაც ერქვას.

არხიმანდრიტთან. — მის მაღალ ღირსებას, უფალს. უგანწმდილესს გვამს და რაც სახელი ერქვას...

აზნაურთან. — მის მაღალ კეთილშობილებას. უფალს ჩემს. შეუთარგულეგმად საგულეებელს ბატონს, და რაც სახელი ერქვას.

ეკპარს. — თქვენო პატიოსნება, სულიერო და ხორცილთა სმეგობრო და მოყვასო ჩემო...“ (73v. ამით გარდა არის მიმართვა მღვდელთან, ეპისკოპოსთან და წინამძღვართან. დასაწყისში დასახლებულია პიროვნება, შემდეგ კი მითითება, სადაც უნდა დაიწეროს ადრესატის სახელი).

8. ზედა ყდას შიგნიდან გაკრული აქვს XIX საუკუნის ნასყიდობის წიგნი: „... გიორგი ერისთავის აზნაურმა ლიპარიშვილმა ქაქუჩამ ჩემმა გრიგოლამ შენ მ[...], ანსებულს აზნაურის პაატა გოცირიძის ყმას ბურდილაძეს სვიმონას ძესა, შენსა გლახუნას და მძისწულსა შენსა] ლექსიას: ასე და ასე, ვითარად, რომ ის ცნებულელი ჩემი სამკვიდრო ყმა, იმავ მაგდანს მცხოვრებელი შენი საჯლის ბერიკა და სვიმონიკა ყამთა ვითარებისაგან გარდაიცვალენ. ის ცნებულელი სამოსახლო და კალო შენ მოგვიდ და ვითარნიც სრულებით იმაში მიიღუთ, რომელ ამ დღიდან მე დავიმკვიდრე, მასქმინა ჩემთა არა ძალუბს ქონებათ ამათ ზედა არა ნაწილის, ან თქმული ადგილი, კალო და სამოსახლო ამას... ნაყიდობისა ჩემგნთა უხიყოფად(?) ეგრეთ მტკიცედ მიმე[...], აზნაურის პაატა გოცირიძის ყმასა ბურდილაძეს სვიმონას, შენსა გლახუნას და გოგიას წულსა, შენსა ლექსიას. იყავ აქა [...] უკვე, ვითარცა ამათი მოღვეენი(!) ვინმე აღმოდვენ, მე თანა მაქვს(!) ამაღ(?) ყოველსა ზედა მოღვომილისა მოღავის მოცილებად. გაძლევ და ვიმტკიცებრი(?)! საუკუნით ჯელითა და ნებითა ჩემითა უკუნისამდე, ამინ“.

(1718).

4978

აღბომი წმინდანთა გამოსახულებებითა და ახალი აღთქმის
სუჟეტური კომპოზიციებით. 1856.

108 ფ.; 21,5 × 17; ქაღალდი; ტყავ-დაკრული ტვიფრული. დაზიანებული, ხის ყდა; დაზიანებული (ფფ. 4 — 13 გამოქუცარია შუაში და ნაწილობრივ კიდებზე); წარწერები მხედრულით და ნუსხურით, ზოგან მთავრულთაც (44r, 48r, 88r, 90r, 99r); აღბომში შესულია 109 მინიატურული გამოსახულება; 1856 წ. (108v); მხატვარი დიავანი აღექსი ბაქრაძე (108v). ადგილი რაქა, სოფ. სევა (108v).

[აღბომი წმინდანთა გამოსახულებებითა და ახალი აღთქმის სუჟეტური კომპოზიციებით].—

I. 1. „თვესა სეკდენბერსა: ა ყდ წა [ღმრთისმშობელი], იესო ქრისტე, სვიმონ მესვეტე (1r); ე ზაქარია წინასწარმეტყველისა (2r); ვ მიხაილ მთავარ ანგელოზისა (3r); ც შობა ღვთისმშობლისა (4r); იგ ქეთევან ღვდოფალი; თ იოვაკიმ და ანა (5r); იღ ჯვართ ამალეება (6r); იე ნიკიტა მოწამისა; აბა იოსებისა (7r); იფ ბიძინა დაჭრილისა, ელისბარ და შალვასი ქსნის ერისთავთა (8r); კ ვესტათი მოწამისა (9r); კგ მიდგომილება ზაქარიასი (! 10r); კდ წმინდა ქალწულ მოწამე თეკლა (11r); კე იოანე მახარებლის მიცვალება (12r); კვ მამა ხარიტონისა (13r); ლ გრიგოლი სომხითის ეპისკოპოზი“ (14r).

2. „თვესა ოკდონბერსა: ა სვეტიცხოველი, წმინდა ნინა ქართველთა განმანათლებელი (15r); ბ შუშანიკ ღვდოფალი, წა კვიპრიანე; წა დავით და კოსტანტინე არგვეთის მთავრები (16r); გ წა დიონოსი არიოპაგელი (17r); ვ თომა მოციქულისა (18r); იგ ლონგინოზ ასისთავი (19r); იფ ლუკა მახარებელისა (20r); კ არტემი მოწამისა, კა დიდისა ილარიონისა (21r); კბ ამბერკი იერაპოლელ მღვდელთ-მოდღერისა (22r); კგ იაკობ ძმისა უფლისა (23r); კვ დიდისა დიმიტრისა“ (24r).

3. „თვესა ნოემბერსა: ა კოსმა და დამიანესი (25r); ც მთავარანგელოზთა კრება (26r); იგ იოვანე ოქროპირი და აბიბოს ნეკრესელ მღვდელთ-მოდღერის (27r); იღ ფილიპე მოციქულისა (28r); ივ მათე მახარებელისა (29r); ით ილარიონ მამისა ქართველისა (30r); კა ტაძრად მიყვანება (31r); კდ ეკატერინასი და მერკვირისა (32r); კე იაკობ დაჭრილი (33r); ლ ანდრია პირველწოდებულისა“ (34 r).

4. „თვესა დეკენბერსა: ბ ამბაკო წინასწარმეტყველისა და ისე ეპისკოპოსისა წილკნელისა (35r); დ ბარბარა; ე საბა (36r); ვ ნიკოლაოზ მირონ ლუკისა (37r); თ იოვაკიმ და ანას მიდგომილება (! 38r); იბ სფირიდონ საკვირველთმოქმედისა (39r); იგ ვესტრადტი, აქესენტი, ევლენი, მარდარია და ორესტი (40r); სოლომონ, დავით მეფე, აბრაჰამ, ისაკ (40v); იზ ანანია, აზარია და მიხაილ (42r); კ წმინდა ევნატი (43r); კე შობა უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესი (44r); კვ მთავარდიავენისა სტეფანეს ქვით დაქოლვა (45r); კთ წმინდათა ჩვილთა მოსერა“ (46r);

5. „თვესა იანვარსა: ა დიდი ბასილი; ბ სილიბისტრო რომთა პაპისა (47r); ვ ნათლისება (48r); ც წმინდისა აბოსი, ი გრიგოლ ნოსელისა (49r); იღ წმინდისა მოციქულისა ნინასი (50r); იზ დიდისა ანტონისა და ანტონ მარტომყოფელისა (51r); იფ ათანასი და კირილესი (52r); ით მამა მაკარი; კ დიდისა

ვეფთვიმესი (53r); კა მაქსიმე აღმსარებელი, კგ კლიმი მღვდელთმობღვარი (54r); კე გრიგოლი ღვთისმეტყველისა და კვ დავით აღმაშენებლისა (55r); კზ ნაწილთ აღმოყვანება იოანე ოქროპირისა (56r); კწ ეფრემ ასურისა (57r); კთ ნაწილთ აღმოყვანება ეგნატი ღწშემოსილისა (58r); ლ წმინდა იოანე ოქროპირი, ბასილი, გრიგოლისა“ (59r).

6. „თვესა ფებერვალსა: ბ მირქმა (60r); იზ თეოდორე ტირონი, მწ ზაქარია წინასწარმეტყველისა (61r); კდ ნათლისმცემლის თავის პოვნა (62r).

შენიშვნა: კიდევ ტექსტის წვრილი ხელით მიწერილია: „თეოდორე სტრატისა იძიეთ იენისის მ“.

7. „თვესა მარტსა: თ ორმოცთა მოწამეთა (63r); კე ხარება (64r); ლ წმინდა იოვანე [სინელი] კლემაქსი“ (65r).

8. „თვესა აპრილსა: ა მამა ზოსიმე, მარიამ მეგვიპტელისა (66r); კგ წმინდასა გიორგისა, კე მარკოზ მახარებელისა“, (67r).

9. „თვესა მაისსა: ზ გამოჩინება ჯვარისა და იოანე ზედაძნელისა (68r); ც იოანე მახარებელისა, იგ მამისა ჩვენისა ვეფთვიმისა (69r); იე დიდისა პახუმისი (70r); კა კოსტანტინე და ელენესი (71r); კე თავის პოვნა იოანე ნათლისმცემლისა“ (72r).

10. „თვესა ივნისსა: ც თეოდორე სტრატისა, ია ბართლომე და ბარნაბასი (73r); იბ ონოფრესი, იდ ელისე წინასწარმეტყველისა (74r); ით იუდა ძმა უფლისა; კე ღირსი ფებრონია (75r); კა არჩილ და ლუარსაბისა (76r); კდ ნათლისმცემლის შობა (77r); კთ პეტრე, პავლე“ (78r).

11. „თვესა ივლისსა: დ ანდრია კრიტელი, მ პროკოპი (79r); იე ივლიტა და კვირიკე (80r); იზ მარინა, კ ელია (81r); კდ წმინდისა დიდისა მოწამისა ქრისტინასი (82r); კე ანას მიცვალება (83r); კზ პანტელეიმონ“ (84r).

შენიშვნა: 1. ტექსტის ხელით კიდევ მიწერილია: „თვესა ნოემბერსა ა კოსმა და დამიანესი იძიე“ (79r); „ყოვლად წმინდის სარტყლის დადება აგვისტოს ლა იძიე“ (78v).

2. მინაწერი კიდევ: „მოვარანგელოზთ კრება ნოემბრის მ იძიეთ“ (80r).

12. „თვესა აგვისტოსა: ა შვიდნი ძმანი მაკაბელნი (ავიმ, ანტონინ, გურიინ, ელიზარ, ევსეონ, მარკელინ, ალიმ. 85r); ბ სტეფანეს ნაწილთ აღმოყვანება (86r); გ რაქლენ მოწამისა (87r); ვ ფერისცვალება უფლისა (88r); თ მატათა მოციქულისა (89r); იე მიძინება ღვთისმშობლისა (90r); ივ თადეოზ მოციქული (91r); კთ თავის კვეთა იოვანე ნათლისმცემლისა (92r); ლა სარტყლის დადება ყოვლად წმინდისა“ (93r).

შენიშვნა: მინაწერი კიდევ: „შუშანიკ დედოფლისა იძიე ოქტომბრის ბ“ (92r).

II. სუჟეტური კომპოზიციები ახალი აღთქმიდან: „ლაზრობა“ (94r); „ბაიობა, იერუსალიმს შესვლა“ (95r); „დიდ ხუთშაბათს სერობა“ (96r); „დიდს პარასკევს ჯვარცმა“ (97r); „დიდს შაბათს საფლავს დადება“ (98r); „აღ-

დგომა“ (99r); „თომას გვერდის განხილვა“ (100r); „მენელსაცხებელთა კვირა“ (101r); „განრღვეულის კვირა“ (102r); „სამართლის კვირა“ (103r); „ბრმის კვირა“ (104r); „ამაღლება“ [(105r); „წმინდა დოდო გარეჯელი, წმინდა დავით გარეჯელი“ (106r). „სულის წმინდის მოსვლა“ (107r); „ყოველთა წმინდათა კვირიავე“ (108r).

ანდერძი: „დაიხატა რაჟის სოფელსა სევეს ხელითა. მონის დიაკვნის აღქესი ბაქრაძისათა. მეუფეო წმინდაო გვაკურობენ.“

წელსა ჩვენს, 1856, თვესა იანვარის იმ დავიწყე ხატვა და ივნისს ვსრულ ვყავ“ (108v).

მინაწერები (ტექსტის ხელით): 1. „Писанъ алексѣи“ (წარწერა მოთავსებულია ნახატში, 22r); Жи[в]опи[с]ецъ Алексѣи (! 108r).

2. „ღირსი მამა ფედიმი და ღირსი მამა აღქესი კიევის მიტროპოლიტი (31v).

შენიშვნა: თვითოველი მინიატურა ჩასმულია ფერადნახოვან ჩარჩოში. გამოსახულებანი გადმოცემულია მთიანი პეიზაჟის თანხლებით, იშვიათად გვხვდება არქიტექტურული ნაკებობანიც.

ცალკეული წმინდანების გამოსახულებებსა და სიუჟეტურ კომპოზიციებში დადგენილი იკონოგრაფიული ნორმების დაცვა გვაფიქრებინებს, რომ მხატვარს, მუშაობის პროცესში, ხელთ უნდა ჰქონოდა სადღესასწაულოს ტექსტთან ერთად დასურათებული სახარება, მამათ-ცხოვრება, სვინაქსარი... და სხვა ცალკეული მხატვრული ნიმუშები, რომელთა გამოყენებით მას გაუაზრებია და შეუქმნია ფერწერულ გამოსახულებათა აღბოძრი შეკრული სადღესასწაულო ციკლის სახიფათო.

(1719)

4979

კრებული. 1700—1708

244 ფ.; 11 X 7; ქალღი; უცლო; ნაწილობრივ დაშლილი; თავ-ბოლონაკლული (დასაწყისში აკლია 4 რვეული და მეხუთის ოთხი ფურცელი); ოდნავ დაზიანებული (პირველ გვერდსა და უკანასკნელი ფურცლის (224) v-ზე ტექსტი ვადასულია და ძნელად იკითხება; ხელნაწერს გააჩნია რვეულებრივი ანბანური პავინაცია (შემორჩენილია ღვ რვეული); მხედრული (სათაურები და სიტყვათა დასაწყისი ასოების დიდი ნაწილი ოქრომცლით); ტექსტი ყველა გვერდზე ჩასმულია წითელი, ლურჯი და ოქრომცლით შემოხაზულ ჩარჩოში. ხელნაწერის მორთულობას, გარდა ჩარჩოებისა, შეადგენს თავსაკაულები (93r, 96r, 109r, 158r); ფოთლოვანი ორნამენტები (92v — 93r, 95v — 96r, 108v — 109r, 157v — 158r) და ტექსტში ჩასმული, ხშირი, ოქრომცლით შესრულებული მოზრდილი წერტილები; [1700—1708წწ.]; გადამწერი ქაიხოსრო ბატონი-შვილი (90v); ადგილი [ირანი]; დაუწერელია: 91r — 92v, 108v, 141v, 157r — v, 175r — v; შექმნილია პ. კარბელაშვილისაგან.

1. «ფსალმუნი» ... ძირმტკიცედ [სი]ხარულითა ყოვლისა. ქუეყანისაჲთა მთანი [სიონისანი, გუ]ლანდნი ჩრდ[ილო]სანი...“ 1r — 90v (კანონი ზ, მუხლი მზ. იხ. ფსალმუნის ძველი ქართული რედაქციები X — XIII საუკუნეთა ხელნაწერების მიხედვით, გამოსცა მზექალა შანიძემ, 1960, გიორგი მთაწმიდელის რედაქციისა, გვ. 120).

2. «ჟამნი». „ჟამნი შუალამისანი ხუთდღეთანი. — ლოცვითა მამათა ჩნთა დიდება შენდა ღმერთო ჩნო...“ 93r — 156v.

შენიშვნები: 1. ჟამის შედგენილობა: „ჟამი შუალამისანი შაბათს“ (96r — 97r), „ჟამი შუალამისანი კვირაიკესა“ (97r — 98v), „ვალბანი შუალამისანი“ (99r — 102v), „ლოცვა სინანულისა“ წმიდისა დიდისა ბასილი კესარიელისა“ (102v — 108r), „ჟამი პლი ცისკრისა“ (109r — 115r), „ჟამი პლ მზისა“ (115r — 116r), „ჟამი სამეამისა“ (116r — v), „ჟამი შუადლისა“ (116v — 118r), „ჟამი ცხრაჟამისა“ (118r — 121v), „ჟამი მწუხრისა“ (121v — 124r), „ჟამი მკირე სერობისა“ (124v — 125v), ჟამი ხადლიანთა დიდთა მარხვათა შინა“ (125v — 130r), „წმიდა არსნი რვათავე ვმათა ზედა“ (130r — 132v), „იხითა იბაკონი მგუფუსისა“ (132v — 134r), „იხითა იბაკონი აღდგომისა რვა ვმანი“ (134r — 136v), „განგება მარხვათა და ზატიკთანი. იხითა იბაკონი მეზვერისა და ფარისეველისა“ (136v — 142v), „საციკრონი სახარებანი და ვმანი თვითელსა თვისსა, მოქცევისა მათისსავე ბზობის კვირემდინ (ჟემა სახარება“ 143r — 144r), „სახარებანი აფერთმეტნი საციკრონი“ (144r — 150v), „ლოცვა“ (150r — 154v), „ლოცვა ანაზღად სიკუფლისა ვსნისა“ (154v — 155v), „ლოცვა ველთა მტერთასა არა ჩავარდნისა“ (155v — 156v).

2. გადამწერი ქაიხოსრო ბატონი შვილი თავისთავს იხსენიებს ლოცვების დასაწყისში (154v, 155v).

3. „იბაკონი წი-სა ლთისმშობელისა, რომელსა დაუჯდომელი ეწოდების. — ზემთა მბრძოლისა ჩუქნისათვის და მოღვაწისა უძლეველისა, ვითარცა შენ მიერ უსნილნი განსაცდელთაგან...“ 158r — 168r.

შენიშვნა: 163 v-ზე მოხსენებულია გადამწერი: „...შენ შემეწყალე ცოდვილ ქაიხოსრო“ (163v).

4. [თვეთა მეტყველება] „თვესა სეკდენბერსა აქეს დღე ლ, დღეთა აქეს ჟამი იბ და დამეთა აქეს ჟამი იბ. — თვესა სეკდენბერსა ა დაწყება ინდიკტიონისა, ესე იგი არს ახლისა წელიწდისა და გსენება ღირსისა მამისა ჩნისა სემიონ ალაბელისა...“ 176r — 238v.

შენიშვნები: 1. ვრავის ლოცვები: ა. „ლოცვა შემდგომად ძილად დაწოლისა“, ბ. „გმადლობისი, თქმული მაკარისი, ოღესცა ვინდეს“, გ. „ლოცვა წაღვთისმშობლის მიმართ სავედრებელი“.

წყდება: „...სახარება-სამოციქულო სამგზებსონი...“ (244v. ბალო სტრიქონები არ იკითხება).

2. ხელნაწერის შემკულობა აღმოსავლური, კერძოთ, სპარსულ-არაბული სტილისაა. იგი გადაწერილ-მოხატული უნდა იყოს ირანში, როცა ქაიხოსრო [ლევანის ძე] ბატონიშვილი მსაჯულთუხუცესის თანამდებობას ასრულებდა შაჰის კარზე.

ანდერძი: „ქრისტე ღმერთო, შეიწყალე ცოდვილი ქაიხოსრო ბატონი შვილი. ქაიხოსრო (ხელრთვა შესრულებულია ხვეულად. ტექსტის ხელით, 90v).

(1720)

4980

ბასილი დიდი, საღმრთო ჟამის წირვა. XII

გრაგნილი (7 კეფი); 334,5 × 23,5; ეტრატი; დაზიანებული (დასაწყისში თავკაზმულობის ნაწილი წაპრილია, კიდევები შემოცვეთილი, ზოგან ამოკვეთილია ილუსტრაციები); ნუსხური (სათაური და სტრიქონთა პირველი ასოები სინგურით). [XII ს.]; მოხატული: გრაგნილის თავსამკაულს წარმოადგენს ჯვარი კვარცხლბეგზე, რომელსაც უერთდება ჩარჩოს გვერდითი სვეტების საყრდენი ზოლი. ჯვრის მარჯვნივ და მარცხნივ გამოსახულია მთავარანგელოზები (მარცხნივ მდგომი ფიგურის თავი წაპრილია). ჯვარი შემკულია წითელი და ცისფერი ხლართული ორნამენტით. ტექსტის თავსამკაულიც

ასეთივე ორნამენტითაა მოხატული. ჯვრის ჩარჩოსა და ტექსტის თავკაზმულობის შორის გამოსახულია ოთხი ფიგურა ნახევარ ტანით: იოანე ოქროპირის, გრიგოლ ღვთისმეტყველის, ბასილი დიდისა და წა ნიკოლოზისა (დაზიანების გამო, დასახლებული ფიგურებიდან შემორჩენილია თმისა და წვერის, ნიშნისა და შესამოსლის კონტურები). გრაგნილის კიდეზე მოთავსებული ქრისტეს ორი წელსზევითა გამოსახულება (ერთი მათგანი ყრმობაში), ერთი მთელი ტანით (სამივე შემთხვევაში ქრისტეს ვრთნაირი, სხვებისაგან განსხვავებული ნიშნი აქვს — ჯვრის გამოსახულებით), ავროთვე, სამი ეპიზოდი ქრისტეს ცხოვრებიდან (ორი მათგანი ამოჭრილია). მე-4 კეფის კიდეზე გამოხატულია მიქელ მთავარანგელოზი. ხელნაწერი შემკულია დიდი ზომის მთავრული სახედაო, სტილიზებული ასოებით. მხატვარს გამოყენებული აქვს ლაჟვარი, წითელი და ღია ყავისფერი, ეს უკანასკნელი კარგადაა შეხამებული ეტრატის ფონთან; შექმნილია პ. კარბელაშვილისაგან.

„ს აღმერთო ჟამის წირვაჲ წმიდისა ბასილისი. — უფალო ღმერთო ჩემოჲ გარდამომივლინე მე ძალი მალლით და განმადლიერე მე მსანსურებასა ამას შენსა...“

მინაწერები: XIV საუკუნის ნუსხურით:

1. „სულსა მე ღანიას შეუნდენეს ღმერთმან, ამინ. მისს მეულღეს მანურსსა შეუნდენეს ღმერთმან“.
2. „ღმერთო, შეიწყალე კირილე ვითა (?) დედათა...“ (ამოფხეკილია).
3. „ამის მეორეთ მამცხოვლებულსა ღმერთმან შეიყ[...]ო დედათა და მამათა მისთა შეუნდენეს ღმერთმან, ამინ“.
4. „ამისა მეორედა მამცხოვლებულსა ზაქარიასა შეუნდენესა ღმერთმან; ვინცა მოვიტყენო შენდობით, თქვენცა მოვიტყენოს ღმერთმან, ამინ“.
5. „ღმერთო, შეიწყალე ფრიად ცოდვილი ვი რ შელ“.
6. „ღმერთო და წმიდაო ბასილი, აცხოვე და ადღეგრძელე ბატონი ვი რ შელი“.
7. „ღმერთო და სუტო ცხოველო, აცხოვე ბ[?] და შვილი(?) ვი რ შელი“ (აქვე მიწერილია მხედრულით პ. კარბელაშვილის მიერ: „ჩუბ წ., მაისის კვ-ს“).
8. „უფალო ღმერთო ჩემსო, კარგი წერა მასწავლე“ (I კეფის v).

შენიშვნები: 1. ტექსტი ალაგალად ვადასულია და გაცხოველებულია შემდეგში მუქი მელნით.

2. გრაგნილი დახვეულია ხის კონდაკზე.
3. ხელნაწერზე დასმულია წერა-კითხვის გამაერცლებელი საზოგადოების თარიღიანი ბუქედი: „ქართულთა შორის წერა-კითხვის გამაერცლებელი საზოგადოება 1879.“

(1721)

4981

კონდაკი. XIV — XV

გრაგნილი (5 კეფი); 250 X 20; ეტრატი (უხეში); თავნაკული, დაზიანებული (პირველ კეფს კიდები ღრმად აქვს შემოხეული; ნაწერი გადასულია და ტექსტი ძნელი გასარჩევია, ზოგან სრულიად არ იკითხება); ნუსხური; [XIV — XV სს.]; შექმნილია პ. კარბელაშვილისაგან.

[კონდაკი]...„კეთილმსახურისა და ღთივ დაცულისა მეფისა ჩწისა და ყოვლისა პალატისა და მეოვად მათ ყრმებისა მათისათჳს უო...“ (მეოცე სტრიქონიდან).

შენიშვნა: პირველი კეფის v-ზე ნაწერი გადაფხეკილია.

(1722).

4982

ლოცვანი და განზრახვანი (კათოლიკური). 1739

01 + 101 ფ.: 11 X 7; ქაღალდი; ხის ტყავადაკრული ტვივრული ყდა; დაზიანებული; ნაკლები (ყოველი გვერდი ჩასმულია მწვანე ფერით შემოხაზულ ჩარჩოში, რომელთაგან ტექსტის მეტი წილი ამოცენილია, ზოგი მათგანი დაკარგულიც (ფფ. 42, 96, 97, 98, 99); ნუსხური (სათაურები სინგურით); 1739 წ. (90r); ხელნაწერში ჩაკრულია დეტისმშობლის გამოსახულებანი, ამოჭრილი ნაბეჭდი წივნიდან (01v, 44v), და ჯვარცმის სიმბოლოური გამოსახულება (68v); მთარგმნელი იტალიურიდან სომხურ ენაზე პეტრე მოძღვარი ტფილისელი, სომხურიდან ქართულად კი—იოანე ჯამბაკურ-ორბელიანი და მესხი დავითი (1r); დაუწერელია: 68r, 89v, 101r-v; შექმნილი პ. უმიკაშვილისაგან.

1. „აქა იწყებიან პირუტლნი შვიდნი განზრახვანი. განზრახვა პირუტლი. — გან-უყვე-იზრახე ჭ, სულო ჩემო, ყამი იგი რომელთაგან იწყე შეცოდებად და იხილე, თუ ვითარ შრ დღითგან ვიდრე აქამომდე განმრავლდეს თანა [ნა]ლებნი შენი...“ 7r — 77r.

2. „სწავლანი ამის კეთილად საგონებელთა ლოცვათანი, თუ ვითარ ჯერ-არს. — სვინდისით ლოცვანი ესრეთ ჯერ-არს, რათა პირუტლად ვისწაოთ გონებისა ლოცვა კეთილად შეწირვა და გამოვაჩინოთ სხვა და სხვაობა ლოცვათა...“ 77v — 86r.

3. „ლოცვა გონებისა განხილვისა, ლათინელთა განკარგვათაგან, ახლად თარგმული სომხურისა ენისაგან ქართულად მე-7 იოანე ორბელიანისაგან ქრისტეს აქათ 1739. — შორის სულიერისა წურთილებისა, რომლითაცა კაცნი კეთილმსახურნი იღვწიან წმიდად დაცვად თავისა თვისისა წინაშე ღმ...“ 90r — 92v.

4. „სიტყული მთარგმნელისა. — იმეცნე ჭ აღმომკითხველო: არა ეკალთაგან მოისთლიან ყურძენი, არცა კუროს თავთაგან ლეღვ. ბრძნობა არს ჭეშმარიტი ჩმბრსა ეკალთაგან შემთობილსა ზედა. გარნა ნაღვაწი ესე ჩემი უტკბილეს ყურძნისა და უგემოვნეს ლეღვსა არს...“ 93r — 100v.

მთავრდება: „...რამეთუ მეცა შვილი ვიყავ მამისა და საყვარელ დედისა, ვიხილე სოფელი და ვითარცა სარბემან ხატი თვისი მიმრიდა, არღა მოიხსენა და არცაღა იცნა ადგილი თვისი. და ჯერეთ კვალად სოფელსა შინა ვრ, არამედ უწყვი ჭეშმარიტად, რამეთუ ამოება ამოთ[ა?], ყოველივე ამო არს, და ესევეთარი მკვიდრ და წარუვალ. შენდობისა მოქენე ზემოცა ვსენებული მიწა მიწისაგანი მემუდე იოანე ჯენბაკურ-ორბელიანი“.

შენიშვნები: I უძღვის: 1. [წინასიტყვაობა «თქმული ფრანცისკო სიღვებლისა»] „წიგნი ლოცვათა განზრახვათასა, კლიტენი მხურვალედ ქმნულნი, რამელნი განახმენ გულისა კართა დაწმულსა ცოდვათა... თარგმნილი პეტრეს მიერ მოძღვრისა ტფილისელისა იტალიურის ენისგან სომხურად და სომხურისა ენისგან ვიდრე მესამედ განზრახვამდე... ზედა მეშვიდე იოანე ჯენბაკურიანი-ორბელიანისაგან და მისსა ქვემოთ, ვიდრე ბოლომდე მესხი დავითისაგან, კვალად ქართულის. —

ჟამა ჰყავ ჭ საყვარელო აღმომკითხველო, რამეთუ წიგნსა ამას ეწოდებიან კლიტენი და განსაწმენნი ცოდვათა მიერ დაწმულთა გულთანი... და რომელნიცა ცოდველნი არა განიხმენ გულთა თვსთა, მათთჳ განიხმინ ბქენი ჯოჯობეთისანი. არამედ მნებაეს არა-

თუ მხოლოდ მეციურთა, არამედ უმეცართაცა და უსწავლელთაცა კაცთა ირგონ წიგნი-სა ამის მიერ. ხოლო აწ უკეთუ ვინმე მჭურვალებისა განსადებელი მიიღოს, ჯერ-არს პირველად ვთქუთ აღსაშენებელად მათდა პირად-პირადნი სარგებელნი და საკმარნი მათნი“ (1r — v).

2. «...თქმული ფ რ ა ნ ც ი ს კ ო ს ი ლ ე ზ ე ლ ი ს ა», „თავი პირუღლი დასაწყისი. — ხოლო აწ ვინათგან უკუტ მოკლედ ჯალყოფილი ესე მეტყულეს ლოცვისა და მჭურვალებათათჳს, ამისთჳსკა კეთილად შევრატუე მოკლედ თქმად ნაყოფისა ამის...“... აქა დაესრულა თქმული ფრანცისკო სილუზელისა“ (2r — 4r, უკანასკნელი სტრიქონი სინგურით).

3. [განმარტება გულისზრახვათა ლოცვისა], „ხოლო აწ შეუდგეთ წესა პეტრესა, რომლისგან ვიუწყით წიგნისა ამის თარგმანი. აქა, რომელ გიჳს კითხვად ჩემდა და რქმად, თუ რომლისა შუამდგომლობითა ანუ რომლისა სახითა უძლო მოგებად უსასყიდლოსა ამის საუნჯისა...“ (4r — 6v).

II. ხელნაწერის გაშლილ ფურცელზე, ორნამენტით მოხატულ წრეში, მოთავსებულია იესო ქრისტეს საქმეთა და ცხოვრების ეპიზოდთა 24 დასახელება: „1. ზიარება განაწესა, 2. უქადაგა მოწაფეთა, 3. მტილსა შინა შევიდა ლოცვად...“ წრის ვარშემო წარწერილია: „წმ აგვისტინე იტყჳს: სრულიად გულსა შინა ჩვენსა იესო განწონილ იყოს, რომელი ჩუშნოთჳს სრულიად დამსკვალულ იქმენ ჯვარსა ზედა“ (43v — 44r).

(1723)

4983

კატეხიზმო. XVIII

141 ფ.; 15,5 X 10,5; ქალაღი, ტყავადაკრული ხის, ტვიფრული ყდა; მხედრული (სათაურები სინგურით); ხელნაწერის მოხატულობას შეადგენს შავი და წითელი საღებავით შესრულებული ყვავილოვანი თავ-კაზმულობანი (1r, 91r, 106v, 112v, 130r, 131r, 134r, 138v); [XVIII ს.]; დაუწერელია: 19v, 21v — 22r. 86v. 141-ე ფურცელი დაკრულია ყდაზე.

1. «თარგმანება მრწამსისა» (კითხვა-მიგებათ) „მრ წამს. — აწ მოვიწიეთ თქმულთა ზედა სარწმუნოებისა ანუ მრწამსისა. პირველი სიტყვა ევე მრწამს საზოგადო არს ყოველ სხვა თქმულზე...“

ო[სტატო]: რა ძალი აქუს სიტყვასა ამას მრ წამს? ...“ (6r — 90v).

2. „თარგმანობა(!) მამაო ჩვენ ოსი.—ო[სტატო]: ვისწავლეთ იგი, რომელი გვმართებს პრწმუნებად, აწ ვნატრობდ სწავლასა მისი(!), რომელი უნდა ვისასოთ და ვინატროთ...“ 91r — 106v.

3. „თარგმანი გიხაროდენისა. —ო[სტატო]: თარგმანობის უკან «მამაო ჩვენოსი» ვნატრობ ცნობად თარგმანსა „გიხაროდენისა“... 107r — 112v.

4. „თარგმანი წა ჟამისწირვისა. —ო[სტატო]: მითარგმანე შემოკლებულად, რა ფერად წა ჟამისწირვა არს ერთი სიმოკლე ცხოვრებისა და სიკვდილისა მაცხოვრისა...“ 113r — 130r.

5. „თარგმანი სამოსთა მწირველისათა. —თავად მწირველი შემოსვილ სახე არს იესო ქრისტესი ვნებისა მიმართ წარსასვლელისა...“ 130v — 131 r.

6. „თარგმანი იაზმის წყლისა.—წმიდა კლემენტე პაპა სწერს, რომ წმიდა მათე მოციქულმან პირველად განაწესა იაზმის წყალი.“

ო [ს ტ ა ტ ი]: რომელნი არიან სულიერნი ნაყოფნი იაზმის წყლისა? ... 131r — 132v.

7. „თარგმანი ნაკურთხი ნაცრისა. — ო [ს ტ ა ტ ი]: ნაცრის კურთხევა რა არს?... 133r — 134r.

8. „თარგმანი ბზისა. — ო [ს ტ ა ტ ი]: რა მხეზისთვის ბზა იკურთხევის?...“ 134r.

9. „დიდებათათვის. — ო [ს ტ ა ტ ი]: როდის განწესებულ იყვნენ დიდებანი?...“ 134v — 138v.

შენიშვნები: 1. უძღვის: ა. თავფურცელი: „თარგმანი მრწამსისა, მამაო-ჩვენოსი, გიხაროდენისა, წაწირვისა, იაზმის წყლისა, ნაკურთხი ნაცრისა, ნაკურთხი ბზისა, მირქმის სათლისა და დიდებათა“ (1r). ბ. „წინზრახვა“ (2r — 6r). ერთვის ქარამების გახსნა—„თარგმანი პატივისა: ვა—ვითარცა, ყდ—ყავლად, ვე—ვიდრე...“ (139r).

2. წიგნი კათოლიკურია.

მიწერები (სხვადასხვა მხედრულით): 1. „თვის ანგარიში. — იანვარი— 31, თებერვალი— 28...“ (139v).

2. ლოცვა: „მამო ჩვენო, რომელი ხარ...“ (140r).

3. „1857 წელს, მარიამობის 28 დღი ნიაღვარი მიჭიდა ღამის სა[ათის] ცხრაში ქალაქში“ (140v).

4. „ეს [წერილი] ეკუთნის მიხაილ სტეფანი[ს] ძე კაკალოვს“ (საცავი ფლი).

5. „ეს წიგნი კუსი მათლასი არის. ვინც წაიკითხოს, ერთი მწამო ჩვენო, ერთი გიხაროდნი უთხარით, ვინც (!) თვისი ცხონება უნდა“ (141r).

(1724)

4984

„დღიური რიგი საქრისტიანო ცხოვრებისა“. XVII

02 + 210 ფ. (424 გვ.); 17, 3 × 13,3; ქალაღი; ტყავადაკრული ტვიფრული ხის ყდა (ქისაგან დაზიანებული. ქიანაქამია: ფფ. 01 — 02, 415 — 419); მხედრული (სათარები სინგური); [XVII ს.]; ხელნაწერი შემკულია ყვავილოვანი ბოლო კაზმულობებით (გვ. გვ. 54, 123, 169, 187, 194, 212, 233, 252, 318, 364, 378).

«დღიური რიგი საქრისტიანო ცხოვრებისა». „ა წილი განშორებისათვის ცოდვისა. — საყვარელო ქრისტიანო, იცოდე, ვითარმედ დასაბამი ქრისტიანი ცხოვრებისა არის განშორება ცოდვისა, და თუ გინდა აღშენება შენებისა (!) სიწმიდისა, პირველად გმართებს შენ დადება საძირკველისა, რომელ არს განშორება ცოდვისა...“ გვ. გვ. 1 — 415.

შენიშვნები: 1. კათოლიკური «საქრისტიანო ცხოვრების დღიური რიგის» მდგენილობა: „ა წილი განშორებისათვის ცოდვისა“ (გვ. 1 — 54); „მეორე წილი საქმისათვის ღვაწლთა“ (გვ. 55 — 124); „გ წილი ყოფისათვის დღიული [! დღიურ] საქმეთა“ (გვ. 124 — 187); „მეოთხე წილი სულიერნი სწავლანი დამარხვისთვის თვისი ყოფნისა (გვ. 188 — 252); „ე წილი პატივისცემისათვის ღმრთისა და წმიდათა“ (გვ. 253 — 318); „შეხონება ლოცვისათვის“ (გვ. 319 — 324); „სწავლა პირის ლოცვისათვის“ (გვ. 324 — 415).

2. უძღვის: ა. თავფურცელი „ღღიური რივი საქრისტიანო ცხოვრებისა, ზრგადი სარგებლობისათვის ყოველთა ქრისტიანთა“ (01).

ბ. „სადიდებლად მარია მისა, უმწიკულად მუცლად ღებულისა, ქალწულობრივ უუწმიდესსა ღთისმშობელსა დედასა, მშვენიერი სიყვარულისა და სასოებისა. — ღირსეულად შენ, ჭი ღთისმშობელო მარია, ეკლესია კათოლიკე გიძახის დედასა მშვენიერი სიყვარულისა და წმიდა სასოებისა..“ (02. ქვემოთ მოწერილია „შენი უმცირესი მონა“).

გ. „წინდამზადება გულისკმისა წაკითხვისათვის ამ წიგნისა. — საყვარელო წამკითხველო, ამ წიგნის საბოლო არა სხვა რაა არს, ვირემც ერთი მოკლე რივი საქრისტიანო სიცოცხლისა...“ (01v).

3. ერთვის საძიებელი (გვ. 416 — 420).

4. ესა და წინა ხელნაწერი (S-4984) ერთი ხელითაა გადაწერილი. საფიქრებელია, გადათარგმნილი იყოს იტალიური ენიდან არა ქართველის მიერ.

(1725)

4985

ლოცვები და გალობანი (კათოლიკური). XIX

57 ფ.; 10 × 8,3; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული; [XIX ს.]; ტექსტი ჩანსულია ჩარჩოში, დაწერილია ორ სვეტად; სათაურები და აბზაცების დასაწყისი ასოები შესრულებულია წითელი და მწვანე მელნით; დაუწერელია ფფ. 1 — 4, 25v — 57.

1. „იესოს ნანი არის. —

მოისვენე, მოისვენე
შვილო ჩემო საყვარელო,
ტკბილის ძილით დაიძინე,
გულს ნათელი დაიფინე
ნანი, ნანი...“ 5r — 7v.

2. „ლითანია იესოს. — კირიელისონ ქრისტე ელეისონ; ქრისტე, ისმინე ჩვენი; ქრისტე, შეისმინე ჩვენი...“ 7v — 15r.

3. „გალობა ყოველად წმიდის სიმწუხარეს ზედა. —

ჯვარსა თანა დგა ლმობილი დედა,
იგ ცრემლობილი; ძე ჯვარზე რა ეკიდა...“ 15v — 17r.

4. «ჯვარის თაყვანისცემის ლოცვა» „ერო ჩემო. — ერო ჩემო რაა გიქმენ შენ, ანუ რაა შეგაწუხე შენ, მარქუ მე...“ 17r — 18v.

5. [ლოცვა იესოსადმი]. —

„ჯვარ სარწმუნო ყოველთ ზედა,
მხოლოდ კეთილ გვარისავ...“ 18v — 21r.

6. „მიწყალევ, მიწყალევ მე, იესოვ შენ შემიწყალე. —

აჰა მოვალ, მოგმართავ,
ფერხს ქვეშ დაგივარდები...“ 21r — 23r.

7. „გალობა. — დიდება მალალთა შინა ღმერთსა და ქვეყანასა ზედა. მშვილობა, კაცთა შორის სათნოება, გიგალობებთ შენ...“ 23r — v.

8. „წინასწარმეტყველება ზაქარიასი, ლუკა თავ. 2, მუხ. 68. — კურთხეულ არს უფალი ღმერთი ისრაელისა, რამეთუ მოჰხედნა და ჰყო ხსნაჲ ერისა თვისისა...“ 24r — 25r.

წყდება: „...და განიხარა სულმან ჩემან ღმრთისა...“

(1726)

4986

იესოს ლოცვა. XIX

7 ფ.; 11 × 8,8; ქაღალდი; ნაბეჭდი წიგნის ფურცლებით შეწებებული ყდა (ამჟამად, ქიისაგან დაზიანების გამო, დაშლილი); მხედრული; [XIX ს.]; ფ. 1 (საცავი) დაუწერელია.

«იესოს ნანი». „იესოს ლოცვა. —

მოისვენე, მოისვენე შვილო ჩემო საყვარელო,
ტკბილის ძილით დაიძინე, გულს ნათელი დაიფინე
ნანი, ნანი...“ 2r — 6r.

შენიშვნები: 1. ერთვის: „შობის ლოცვა. — კურთხეული იყოს, ჭი ქალწულო მარიამ, ის ეამო, რამ შეიქმენ დედა ღმრთისა...“ (6v — 7r).

2. კუთხოვან ბრჭყალებში მოთავსებული სათაური აღებულია ხელნაწერიდან S — 4985.

3. «იესოს ნანი» მიეწერება მარიამ ღმრთისმშობელს (იხ S: 4987, გვ. 36v). ეს ხელნაწერიც კათოლიკურია.

(1727)

4987

ლოცვები (კათოლიკური). XVIII

36 ფ.; 11,5 × 8; ქაღალდი; ფერადი ქაღალდის გარეკანი; დაზიანებული (ფფ.ს 1, 16 ტექსტის ნაწილი მოხეული აქვს); თავ-ბოლონაკული; მხედრული; ხელნაწერში ჩაწებებულია წა ელისაბედისა (17v) და იესოს ყრობის (24v) ფერადი დამოსახლებული, ამოჭრილი ნაბეჭდი უცხოური წიგნიდან; [XVIII ს.].

1. [ლოცვები საიდუმლო სიხარულისანი, დიდებისანი და ვნებისანი]. — „...ერთი „მამაო ჩვენო“ და ა[თი] „გვიხაროდენი“ ვთქვათ და ვიფიქროთ, მეორე საიდუმლო [სიხარული ყოვლად წმიდისა საგარდე...“ 1r — 13r.

2. „ლითანია ყოვლად წმიდისა. — კირიელესონ, ქრისტე ელესონ. ქრისტე, ისმინე ჩვენი. ქრისტე, შეისმინე ჩვენი...“ 13v — 17r.

3. „გამოცხადება წა ელისაფეთისა (I) და პრიჭიტასი (I) იმავე სატანჯველითა თვისითა ქრისტეს. — წმიდა ელისაფეთ და პრიჭიტია მდომით შექეცყოთ დიდის სიყვარულით სატანჯველი უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესი...“ 18r — 24r.

4. „სულის ანდერძი, ესე იგი წა ზიარების უკან სათქმელი. — იესო ქრისტე წა სახარებაში გვაფთხილებს ასრე, რომ მუდამ მზათ ვიყოთ, ამიტომ რომ არ ვიციოთ, თუ როდის იქნება ჩვენი სიკვდილის დრო“... 25r — 31v,

5. „ესე პატარა ლოცვები სინანულით უნდა თქვას. — მიწ[ყ]ალე მე ღმერთო, დიდითა წყალობითა და მრავალი მოწყალებითა შენითა ახოცენ უშეჯულოებანი ჩემნი...“ 32r — 36v.

6. «ღესოს ნანი». „ყოვლად წმიდა მარიამისა ღთისმშობლის ნაბრძანევი არის. —

მოისვენე, მოისვენე შეილო ჩემო საყვარელო,
ტკბილის ძილით დაიძინე, გულს ნათელი დაიფინე,
ნანი, ნანი, ნანი, ნანი...“ 37r.

წყდება: „...ძეო მამის გაუყრელო, ზეცით მოსულო ნათელო“...

შენიშვნა: ეს შეწყვეტილი ტაეპი დასაწყისს უშუალოდ აგრძელებს, სხვა ხელნაწერებში (S: 4985, 4986) კი იგი („ძეო მამის გაუყრელო“) V სტროფის პირველ ტაეპადაა წარმოდგენილი.

(1728)

4988

კრებული. XVII—XVIII

305 ფ.; 28,5 × 20,5; ქაღალდი; მუყაოს ყდა (ახლად რესტავირებული); თავბოლონაკლული; მხედრული (სხვადასხვა ხელით; სათაურები და სტროფების დასაწყისის სიტყვები სინგურით); [XVII—XVIII ს.]; ილია ქავჭავაძის ბიბლიოთეკიდან.

1. შოთა რუსთაველი, ვეფხისტყაოსანი ვრცელი რედაქციისა. —
[„რაცა ვიქს რა ბედმან მისცეს, დასჯერდეს [და] მას უბნობდეს,
[მ]ეუბა მიწყევ მუშაობდეს, მეომარი გულოვნობდეს...“ 1r — 199v.

შენიშვნა: პოემის ტექსტი ჩანართსა და დანართ სტროფებს შეიცავს (იხ. ვეფხისტყაოსანი ჩანართი და დანართი. ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა და წინასიტყვაობა დაურთო ს. იოსებანი შეილმა, 1948; ს. ცაიშვილი, ვეფხისტყაოსნის ძველი რედაქციები, 1963, გვ. 123).

2. [ქაიხოსრო ჩოლოყაშვილი, ომანიანი], „ამბვისა დასაწყისი, რომელი მიერთებან მოიღოს სიტყუამან მოხსენებად. —

დიდება შენდა, დიდება ღმერთო, ყოვლისა მპყრობელო,
ჩვენ უღირსთაგან უცნობო, ენითა მიუთხრობელო...“ 200r — 284v.

შენიშვნები: ა. „ომანიანის“ 3 უკანასკნელი ფურცელი დაწერილია სხვა ხელით, სხვა ქაღალდზე.

ბ. ბოლოში ამ თხზულებას ერთის ლექსი:

„კარგი მელექსე თუთოსა კარგთ კაცთა მაქებარია,
ფირდაუსტ (!), როსტომ მტერზედა ვით ტრეღზედ მაღლით ბარია...“ (284v.

იხ. ე. თაყაიშვილის „Описание“, II, გვ. 696).

გ. თხზულება გამოცემულია, იხ. ქაიხოსრო, ომანიანი, გ. ჭაკობიას რედაქციით, 1937.

3. [იოსებ-ზილიხანიანი], „კარი პირველი, ამა ამბისა დასაწყისი მიჯნურთ ამბავი, სპარსულისაგან ქართულად ნათარგმანები მეფისა თეიმურაზისაგან და ლექსადაც მისგანვე თქმული, სუფევითამც ყოს ღმერთმან ამინ. —

არსებით ვიტყვი ცნობილსა, სამებით ერთუფლებულად,
ბუნებით განუყოფელად, ღვთაებით შეერთებულად...”

285r — 305v.

წყდება: „...და ვითა მართებს ხელს გაჭრა, სოფლით მივა კარგა(!)
უსულად...”

(თეიმურაზ I, თხზულებათა სრული კრებული, აღ. ბარამიძისა და
გ. ჯაკობიას რედაქციით, 1933, გვ. 82, სტრ. 183).

შენიშვნა: ხელნაწერი აღწერილი აქვს ე. თაყაიშვილს, Описание, II, გვ.
695 — 697.

(1729)

4989

კრებული. 1821

22 ფ.; 30,5 X 21,2; ქაღალდი; უყდო (ფფ.-ს 5 — 8 ქვედა კიდე შემორღნილი
აქვს; ფფ. 16 — 17 ამოვარდნილია); მხედრული (საათურები მთავრულით, სინგურით);
ხელნაწერის შემკულობას შეადგენს თავკაზმულობა (2r) და მხატვრულად. სინგურით
შესრულებული საზედაო ასოები; 1821 წ. (10r, 21v); გადამწერი იოსებ იაშვილი
(10r, 21v) დაუწერელია. 1r — v, 13v, 15v, 22r — v; ილია ჭავჭავაძის ბიბლიოთე-
კიდან.

1. «ანტონ კათოლიკოსი I», «საქართველოდსა მეფეთა შთა-
მომავლობათათჳს. — მისსა მაღალ მსვლელობასა ლენარალ მათორს ივან
ლეოვიჩს, ყიზლარის კომენდატს ქრუნდორქს მე, უღირსი ანტონი კათოლიკო-
სი (!) სრულიად საქართველოსა, მოვახსენებ ზათგან ბრძანებულისამებრ თხოვისა,
რომელიცა დაღათუ მრავალ განსაცდელ შემთხვევისაგან დაეწყებით სახელნი მე-
ფეთა საქართველოსათანი თვითო თვითოდ არღარა მახსოვან, მაგრა სახელოვან-
თა მეფეთა სახელნი ანუ გარდაცვალებანი მეფეთა გვართანი და ან განყოფანი
ნათესაეთანი სამ სამეფოდ...” 1r — 10r.

2. «დავით რექტორი, საქართველოს მეზობელ მხარეთა აღწერა» —
„მე, უმცირესი ვინმე ძე ალექსანდრესი (!! ალექსისა) და თელავის ქალაქისა
სემინარიის რექტორი დავით მოვახსენებ მებრ თხოვისა მათისა და რომელ-
თამე საქართველოდსა მეზობელთა მგარეთა ადგილთა ამის უკუშ წყრილითა
აღწერ ლეღარაძიურებ, რომელ არს ინსტრუქცია.

აღწერა ახალციხისა. — ახალციხის ქვეყანა, რომელიც არის ქართ-
ლის ქვეყანისა ნაწილი ერთი, რომელიცა უჭირავს ახლა ხვანთქარსა...” 10v — 13r.

შენიშვნა: ძველი გამოცემული ორჯერ: პროფ. აღ. ცაგარლის მიერ (Грамоты,
ტ. I). აგრეთვე, პროფ. ლ. მელიქსეთბეგისგან; დავით რექტორი, საქართვე-
ლოს მეზობელ მხარეთა აღწერა, 1936.

3. ეპისტოლე ავგაროზ მთავრისა ქალაქსა ედესიისასა, რომელი
მიუწერა უფალსა ღმერთსა ჩვენსა იესო ქრისტესა და წარსცა ანანიას მიერ
მოციქულისა იერუსალიმს. — ავგაროზ მთავარი ქალაქისა ედესიისა იესოს მა-
ცხოვარს, სახიერსა მეუფესა გამოჩინებულსა ქალაქსა იერუსალიმისასა გახა-
რებ...” 14r — 15r.

4. [სწავლა სულისათვის]. — „ყოველთა ქრისტეს მორწმუნისა ერისა ვალი გვაქვს, რომ მარად [დღე თქვენის სულის სარგებელს გასწავლიდეთ...“ 16r-19r.

5. «პუბლიო ლენტულოს ეპისტოლეს პირი ტიბერიის იმპერატორის მიმართ», „პირი წიგნისა, წარვლინებულისა იერუსალიმით ტიბერიოს იმპერატორისა (!) მიმართ ძუბლიო ლენტულო ჰურიასტანისა მთავრისაგან, მოკლედ ჰამბავნი იესო ნაზარეტელისადმი. ხოლო ეპისტოლე ესე დიმიტრიის პრინციპალისაგან ენისა გარდმოღებულ ძილიაპეს ვისმე ლათინთა ხუცისა. — სათნო ყოფად საძიებელისა თქვენისა მოგახსენებ, ჟ კეისარო! და არს დროსა ამას მთავრობისა ჩემისასა სამთავროსა ჩემსა კაცი ვინმე, რომელსა ჰქვიან იესო ქრისტე...“ 19r—v.

6. „ისტორია საქართველოსა აღწერილი ფრანციცის ლენარალ კარლოს მიერ, ხოლო თარგმნილი ქრანციცულით რუსულად უფლის პრორევეთისაგან; ხოლო რუსულით ქართულსა ენასა ზედა თარგმნილი თაუადის თარხანოვისაგან წელსა 1782.

დაწყება პირველი საქართველოს ვითარებისათვის, თავი მოთხრობისა. — საქართველო არს ფრიად კეთილი ადგილი, გარნა ტყიანი, კლდიანი, მთა-ბარანი. მუნ არს ფრიად მრთელი ჰაერი, წყალნი არიან ფრიად მარგებელ...“ 20r — 21v.

შენიშვნები: 1. ამ თხზულების ავტორისა და მისი შემცველი ხელნაწერების შესახებ იხ. ტ. რუხაძე ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან XVI — XVIII სს; 1960, გვ. 235.

2. ხელნაწერი აღწერილი აქვს პროფ. ექ. თაყაიშვილს თავის *Описание-ში*, ტ. II, გვ. 692 — 694.

ანდერძები: 1. „აღმწერი ამა წიგნისა ისტორიისა იოსებ იაშვილი. ვითხოვ შეტომის მოტევაბასა. ჩუკა წელს“ (10r).

2. „აღიწერა გელითა მღვდლის იოსებ იაშვილისათა ჩუკა წელს“ (21v).

(1730)

4990

ბაგრატიონი ვახუშტი. ისტორია საქართველოსა. 1815 — 1816

330 ფ.: 34 X 22; ქალაღი; ტყავადაკრული ტვიფრული მუყაოს ყდა (ზედა — მორღვეულ-მოცილებული); მხედრული (სათაურები და საზედაო ასოები მთავრულად, სინგურით. ზე-გვერთი სათაური შესრულებულია მხატვრულად ხვეული მთავრული ასოებით, 16r, 221r, 270r); 1815 — 1816 წ. (14r, 329v); გადამწერი მღვდ. დავით ინანაშვილი (329v); ადგილი ბაქო (14r, 329v); დაუწერელია 1r — v, 313r — 314r, 330r — v. შემოწერილია ანტონ ფურცელაძის მიერ.

ვახუშტი ბაგრატიონი, „ცხოვრება და შთამომავლობა ქართველთა, რომლისა გამო ეწოდა წიგნსა ამას ცხოვრება ქართლისა. —

ნოეს ძისა იაფეთის თესლისაგან, ვიდრე ქართლოსისა და ძმთა მისთამდე, და განყოფილებანი მათნი და ძეთა მათთა.

აწ (ზნეთათეს) ვიწყით ძველიდამ ახლამდე საქართველოსათა ზნეთა და ჩვეულებათა და წესთა მათთა პირველ განყოფილებისა და შემდგომად განყოფილებისა, რამეთუ წესი მთავრობათა საქართველოსათა არიან დასაწყისითგანვე, ვითარცა ვიუწყებთ...“ 16r — 302r.

შენიშვნები: 1. უძღვის: ა. „ზანდუკი წიგნისა ამის საქართველოს ცხოვრებისა ანუ ისტორიისა... განყოფილი მებრ ლექსიკონისა და უსხედ მთარიცხენი საძიებელი...“ 2r — 13v.

ბ. თავფურცელი: „ისტორიბ გეორგიისა ანუ ყოელისა საქართუშლოდსაჲ ქმნილი ვახუშტის მიერ ბაგრატიონანისა, ძისა ვახტანგ მეფისა“ (15r).

გ. ერთვის: „ქრონიკონები ჩვენ მიერ პოვნილი წიგნებსა შინა...“ (ტაბულებით. 302v — 326r).

დ. „სომხითის სოფლები ქრისტიანეთა და თაარებისა და: ალაღაში ობა 20“

1. ხოეორნის გეობა. —ხოეორნა — 1; 2. ბელი ქაშენი. —2; 3. ტეფური—3; 4. წოდა — 4; 5. ახტალა — 5...“ (326v — 329v).

2. ნუსხაში ცნობებ ერეკლე II-ის შესახებ შეესებულია ონანა მდიენის [ხერხეულიძის] თხზულებიდან „შემოკლებული ისტორია ცეცხულის მეფის თეიმურაზისა და ძისა მისისა მეფის ირაკლი მეორისა“. იხ. ექ. თაყაიშვილის „Описание“, II, გვ. 675 — 676.

3. ხელნაწერში ჩართულია ფერებით შესრულებული ქართველთ მეფეთა გენიალოგიური შტო: „საქართველოსა ანუ ივერიისა ჩამომავლობა თუ ვისის ტომისაგან არიან მეფენი მათნი ბაგრატიონანდმდე, ამა წინამდებარისა ხითა იცნობების პირველის მეფის ფარნავაზიამ, ვიდრე მირიან ხოსროვანისამდე და მერმე მირიანიამ ბაგრატიონანამდე და ბაგრატიონანდამ, ვიდრე რუსეთის მპყრობელობადმდე“ (239r).

4. ვახუშტის საქართველოს ისტორიის პირველი ნაწილი გამოცემულია დ. ბაქრაძის მიერ, 1885, თბილისი; მეორე ნაწილი — ქართლის ცხოვრება — დ. ჩუბინაშვილის მიერ ს-პბ. 1854; ზაქ. ქიქინაძისგან — ისტორიული საბუთები ვახუშტის ისტორიისა, 1913, თბილისი.

ანდერძები: (გენიალოგიური შტოს გადმომღებისა და ვადამწერისა):

1. „ეს ბაგრატიონანთ ნათესავთ ჩთამომავლობა (1), ვიდრე თხსადმდე შესთხზა განსვენებულმან მეფეჲმან ვახტანგ, ძემან ლევანისამან, რაჲმან განაგებდა ქართლსა ბიძისა თხსისა გიორგი მეფისა წილ. არამედ არა იყო მას ზედა ქართლისიანთა და ხოსროვანთა შთამომავლობა და არცა იმერთა და კახთა მეპატრონეთა. ხოლო ჩვენ ქარტისა ამისთჲს ესრეთ ვჰყავით, ვითარცა არს წინამდებარედ ამას შინა ქრონიკონთა მოწმობითა, ესრეთ ძალ-ვიდევით; და თუ ვინმე გელჰყოფს სხსა უმართლესად და უმჯობესად ქმნად მოწმობითა და ქრონიკონითა, ჩვენ არა ვართ დამაყენებელ და არცა წინააღმდეგომ, ვინაიფთჲან სიმართლედ და ქეშმართება გზა არს სასუფეველისა...“

ესე ქარტა დახატულ იქმნა ბაქოში წელსა 1822-სა, ქებერვლის 22-სა შესრულდა“ (239r. იხ. S — 2502 და ვახტანგის ავტოგრაფი ხსენებული გენიალოგიისა Q-884).

2. „ვიწყე ოკლომბრის 6 ბაქოში, წელსა 1815“ (14r).

3. „სრულ იქმნა ბაქოში წელსა 1816-სა, თთუშსა იულისსა 26-სა, დიდება დერთსა ყოველთა სრულმყოფელსა, კელითა მლუდლის დავით ონანაშვილისათა, მკითხულთაგან შენდობის მოქენისათა“ (329v).

მინაწერები: 1. „ბაქოში: 1816-სა წელსა, ოკლომბრის 19-სა დღესა, შუალამითვან დაწყებასა მესამის ჟამისასა, რომელ განთენდებოდა პარასკევი, დაიბადა პატარა დიმიტრი ბაქოში.“

1823-სა წელსა, ოკლომბრის 9-სა, დღესა სამშაბათსა, შუადლითგან მეხუთესა ჟამსა დღისასა დაიბადა პელაგია ბაქოში.

ჩინახაში: 1825-სა წელსა, სეკტემბრის 13-სა, დღესა სამშაბათსა, შუადლითგან მესამესა ჟამსა დღისასა დაიბადა სოფია ყარაბახის ჩინახაში.

1829-სა წელსა, მაისის 14-სა, დღესა სამშაბათსა ტფილისში დაიბადა კონსტანტინე შუადლითგან მეთორმეტე საათზედ“ (14v).

2. „ჩემბ წელსა, აბრილის კრიცხესა იყიდა დედაკაცი თინა თავისის სამის შვილით. შალვა ერისთვის შვილისაგან ეკატერინე... (გვარი, ამოფხევილი; ცორხაის v).

(1731)

4991

ცხოვრება წმინდანთა. 1846—1852

(საწელიწდო საკითხავები)

1995 დ.; 35,5 × 22; ქალაქი: უცლო. (მუყაოს ყდაში ზის მხოლოდ დეკემბრის თვე); შეკერილი ათ წიგნად თევების მიხედვით; ნაკლული (აკლია სექტემბრისა და თებერვლის თევები მთლიანად, მაისისას — ორი რვეული დასაწყისში. ფფ.-ს 848—853 შემორჩენილი აქვს ქვედა კიდე ტექსტის უმნიშვნელო ნაწილით, დაკარგულია ივლისის თვის ბოლოც); ოდნავ დაზიანებული; მხედრული (სათაურები მთავრულით); 1847 — 1852 წწ. (15r, 163r, 407v, 688v, 934v, 1121v, 1129r, 1267r, 1445r, 1457r, 1665v); გადმოთარგმნილია რუსული ენიდან და გადაწერილი მღვდლის დავით ინანა-შვილის მიერ (2r, 3r, 163r, 688v, 934v, 1129r, 1145r, 1665v); ადგილი დედოფლის წყარო (3r); დაუწერელია: 16rv, 163v, 166r — 170v, 690v — 692v, 694r — 703v, 1269v — 1272v, 1445v, 1447r — 1451r, 1454r — 1456v, 1606v — 1607r, 1667v — 1670v, 1819r — 1828v, 1992v — 1995v; შემოწერილია. ანტონ ფურცელაძის მიერ.

«წიგნნი ცხოვრებათა წმიდათანი ათორმეტნი თთუშნი».

1. «თთუშსა ოკდომბერსა ა, სიტყუა საფარუშსა ზედა ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩუშნისა ღმრთისმშობელისა. — უკანასკნელთა ბოროტთა დროთა შინა, ოდეს განმრავლდენ ცოდუანი ჩუშნი, განმრავლდენ ჭირნიცა ჩუშნი ზედა, ვითარმედ აღესრულნენ სიტყუანი წმიდისა პავლესნი: ჭირნი ავაზაკთაგან, ჭირნი ნათესავთაგან, ჭირნი წარმართთაგან, ჭირნი ქალაქებთა შინა, ჭირნი უდაბნოთა შინა, ჭირნი ზღუათა შინა, ჭირნი ძმათა მტყუართაგან; ოდეს აღესრულნენ სიტყუანი თავადისა ეფლისა, აღსდგეს ნათესავი ნათესავსა ზედა და მეუფებასა ზედა; და იყუნენ შიმშილნი და სურანი და ძურანი ადგილითი ადგილად... (ბ კორინ. ია, მუხ. კვ.; მატთ. კდ, მუხ. ზ.)»
17r — 163r.

შენიშვნები: 1. მსოფლიო წმინდანთა ცხოვრება-ხსენებანი ამ თხზულებაში განლაგებულია წლის ყოველ თვესა და დღეზე. გარდა ზემოთ მოტანილისა, ოქტომბრის პირველ დღეს აღწერილია: „წამება წმიდისა მოციქულისა ანანიასი“ (20r — 21r) და „ქსენება ღირსისა რომანოზ ტკვილისა მგალობელისა“ (21r — 22r).

ამავე თვის დანარჩენ დღეებზე წარმოდგენილია 82 წმიდანის ცხოვრება-ხსენებანი.

2. მთარგმნელის შენიშვნა: „წიგნი ცხოვრება წმიდათა, თთუშ ოკდომბერი უგულსმოდგინესად და უსარწმუნოესად, უწინარეს დაბეჭდილისაგან წმიდასა, დიდსა, საკრველთმოქმედსა კიევო-პეჩერის ლავრასა შინა წელსა კორციელად შობათგან ღმრთისა სიტყუსა ჩდ, და ჩდვ, დაიბეჭდა მეთორმეტითა დაბეჭდითა სამეუფოსა დიდსა ქალაქსა მოსკოვის, სტამბასა შინა სენოდისასა, წელსა დასაბამითგან სოფლისათა ტბმშ, ხოლო შობითგან კორციელად ღმრთისა სიტყუსა ჩყმ, ინდიქტიონსა იგ, თთუშსა იუნისსა, ხოლო ქართულსა ზედა აწ პირველად გარდამოღებულ იქმნა მღვდლის დავით ინანა-შვილისაგან, ჩყნ“ (15r).

3. ერთვის: „თხზულებანი ანბანთა ზედა სახელთა წმიდათა ღმრთისათა, რომელთა ცხოვრებანი, წამებანი და ჰჯსენებანი იპოვებან წიგნსა ამას შინა ოკლომბრის თთჳსასა“ (164r — 165r).

2. „თთუქსა ნოემბერსა ა ცხოვრება და საკრუშლება წმიდათა უვეცხოთა მკურნალთა კოსმა და დამიანესი. — ესე წმიდანი კოსმა და დამიანი ძმანი იყუნენ ჯორციელნი, ნათესავით ასიით. მამა ესუთი ელიინი და დედა ქრისტიანე, სახელით თეოდოტია...“ 171r — 407v.

შენიშვნა: ნოემბრის თვეში შეტანილია 86 წმიდანის ცხოვრება-ხსენებანი და შესხმანი.

3. „თთუქსა დეკემბერსა ა ჰხსენება წმიდისა წინასწარმეტყულისა ნაომისა. — წმიდა წინასწარმეტყუელი ნაომ იყო ელუქესითგან, რომელი არს წიალ იორდანისა, პირისპირ ველარისა, ტომისაგან სუმეონისა. ამან შემდგომად წინასწარმეტყულისა იონასა, უწინასწარმეტყულა ნინეველთა, რამეთუ ქალაქი მათი წარსწყმდების წყლითა და ცეცხლითა... (წმიდა ეპიფანე და წმიდა დოროთეოს ტჯრელი)“ 408r — 688v.

შენიშვნა: ერთვის: „თხზულებანი ანბანთა ზედა სახელთა წმიდათა ღმრთისათა, რომელთა ცხოვრებანი, ტანჯუანი და ჰჯსენებანი იპოვებან ამას წიგნსა შინა დეკემბრის თთჳსასა“ (689r — 690r).

წარმოდგენილია 143 დასახელება.

4. „თთუქსა იანუარსა ა სიტყუა წინადაცუქთისათჳს უფლისა. — უფალმან ჩუქმან იესო ქრისტიმან, აღესრულნეს-რა რუანი დღენი შობითგან მისით, სათნო იჩინა თავსდება წინადაცუქთისა...“ 704r — 934v.

შენიშვნები: 1. იანვრის თვის პირველ დღეს, გარდა ზემოთ მოტანილი სიტყვისა, იკითხება: „ამასვე დღესა ცხოვრება წმიდათა შორის მამისა ჩუქმისა ვასილი დიდისა კესარიელ კაპადოკიის არხიეპისკოპოსისა“ (706r — 719v).

2. ერთვის: „თხზულებანი ანბანთა ზედა სახელთა წმიდათა ღმრთისათა, რომელთა ცხოვრებანი და მოხსენებანი იპოვებან ამას წიგნსა შინა იანუარის თთჳსასა“.

ამ თვეში შეტანილია 156 წმიდანის ცხოვრება-ხსენებანი.

3. უძღვის მთარგმნელ-გადამწერის ისეთივე შენიშვნა, როგორც ოქტომბრის თვის (წ. შენ. 2); განსხვავებულია თვის შესაბამისი დასახელება და გადმოღების თარიღი: „წიგნი ცხოვრება წმიდათა, თთუქს იანუარი...“

„...ხოლო აწ ქართულსა ზედა გარდმოღებულ არს მღუდლის დავით ინანა-ველისაგან, ჩემს“ (693r).

4. თებერლის თვე აკლია.

5. „თთუქსა მარტსა ა ცხოვრება და წამება ღირსისა ქალწულ-მოწამისა ევდოკიასი. — დროთა ტრაიანე მეფისათა ილიოპულს შინა, რომელი არ კელსჯრისა, სამფლობელოსა ღიბანის ფინიკიისასა ადგილსა, მესამ-ზღურესა იუდიელთასა, იყო ქალი ვინმე, სახელით ევდოკია...“ (938r — 1121v).

შენიშვნები: ერთვის: 1. „უძღულებსათჳს კალენდართა ელინო-რომაელთას“ (1122r — 1124r).

2. „შეკრებულნი უკუშ აქა საღმრთოთა წყრილთაგან სახელნი თთუშთანი სამთა ამათ ენათა ზედა: ებრაულნი, ბერძულნი და ეგვპტურნი საცნაურ იყუნენ მათთჳს, რომელთა უყუარსთ განრთუა კითხუათა შინა წიგნისათა“ (1123v — 1127r).

3. „თხზულე ბანი ანბანთა ზედა სახელთა წმიდათა ღმრთისათა, რომელთა ცხოვრებანი, ტანჯუანი და ჯსენებანი იპოებან წიგნსა ამას შინა მართის თჳსასა“ (1127v — 1128v).

მართის თვეში შეტანილია 174 წმინდანის ცხოვრება-ხსენებანი.

4. ერთვის მართის თვის განმარტება: „თთუშ მარტი პირუშლი თთუშთა შორის არს თთუშ ესე წიღებული რომაულად მარტი, რომელსა ებრაელნი, უწინარეს ტყუეობისა თჳსისა ბაბილონს შინა, უწოდებდენ პირველად ესრეთ, შემდგომ ტყულობისა უწოდეს ნისანი...“ (937r — 938r).

6. „თთუშსა აპრილსა ა, ცხოვრება, ღირსისა დედისა ჩუშნისა მარიამ ეგვპტელისა, აღწერილი უწმიდესისა სოფრონიოს იერუსალიმის პატრიარხის მიერ. — საიდუმლოთა მეფისათა დამარბუა კეთილ არს, ხოლო საქმეთა ღმრთისათა განცხადება და ქადაგება დიდებულ არს... (ტობია ბ, მუხ. ზ.)“ 1130r — 1267r.

შენიშვნები: 1. ერთვის: „თხზულე ბანი ანბანთა ზედა სახელთა წმიდათა ღმრთისათა, რომელთა ცხოვრებანი და ტანჯუანი და ჯსენებანი იპოებან ამას წიგნსა შინა აპრილის თჳსასა“ (1268r — 1269 r).

ამ თვეში შესულია 166 წმინდანის ცხოვრება-ხსენებანი.

2. უძღვის მთარგმნელის ცნობები აპრილის თვის გადმოთარგმნის შესახებ „...ხოლო ქართულსა ზედა პირველად გადმოღებულ იქმნა მღუდლის დავით ინანაშვილის აგან ჭყნა“ (1129r).

7. [თთუშსა მაისსა ბ ჯსენება წმიდათა მოწამეთა ბორის და ღლებასი] „...სღავის ძენი ჩერნილოველნი ძეთა თჳსთა თანა და დიდებულნი, და წარჩინებულნი, და სხუანი მთავარნი დიდებულთა თჳსთა თანა; და ყოვლისაგან ქუშყანისა რუსთასა შემოკრება მრავალი სიმრაველ ერისა, ეგრეთვე მიტროპოლიტიცა კიევისა...“ 1273r — 1445r.

შენიშვნა: ერთვის: „თხზულე ბანი ანბანთა ზედა სახელთა წმიდათა ღმრთისათა, რომელთა ცხოვრებანი და ტანჯუანი და მოხსენებანი იპოებან წიგნსა შინა ამას მაისის თჳსასა“.

მაისის თვეში წარმოდგენილია 111 წმინდანის წამება-ხსენებანი.

8. „თთუშსა იუნისსა ა ცხოვრება და წამება წმიდისა მოწამისა იუსტინე ფილოსოფოსისა. — წმიდა მოწამე ქრისტესი იუსტინე ფილოსოფოსი იშუა აღვილთა შინა სურია პალესტინელთასა, საზღუართა სამარიასათა, ქალაქსა შინა, რომელსაც პირველად ეწოდებოდა სჳქემი. ესრეთ უქანასქნელ ეწოდა ნებაოლი ფლაბიასი...“ 1457r — 1665v.

შენიშვნები: 1. ერთვის: თხზულე ბანი ანბანთა ზედა სახელთა წმიდათა ღმრთისათა, რომელთა ცხოვრებანი, წამებანი და მოხსენებანი იპოებან წიგნსა ამას შინა იუნისის თჳსასა“.

იუნისის თვეში შეტანილია 64 წმინდანის ხსენება-წამებანი.

2. უძღვის მთარგმნელის ანალოგიური შენიშვნა (ნ. ოქტომბერი, შუნ. 2). იუნისის თვის დასახელებით (1453r).

9. „თუშსა იულისსა ა, წამება წმიდათა მოწამეთა კოსმა და დამიანესი უსასყიდლოდ მკურნალთა, რომელნი იტანჯნენ რომს. — შემდგომ გორციელად აღმობრწყინუშებისა ქუშყანასა ზედა მეუფისა ქრისტესი, ღმრთისა ჩუშნისა, სასმენელ არს ყოვლით კერძო, ვითარცა ერთი რაამე საკურუმლი... ესე-ვითარნი იყუნენ ესენი, რომელთათჳს წინამდებარე არს ჩუშნდა სიტყუაჲ, წმიდანი ღუაწლისა თავსმდებნი კოსმა და დამიანე...“ 1673r — 1816v.

შენიშვნები: 1. ივლისის თვე წყდება იეზეკიელის ცხოვრების დასაწყისზე: „ცხოვრება წმიდისა წინასწარმეტყუშლისა იეზეკიელისა. — წმიდა წინასწარმეტყუშლი იეზეკიელი იყო ქალაქისაგან ებრაელთასა, ძეჲ ეუზიერი, ტომისაგან ლეკისა, მღუღელი ღმრთისა მადლისა. ხოლო წარყუანებულ იქმნა ტყუშდ ბაბილონს ნაბუქოდონოსორის მიერ...“ (1816v).

წყდება: „...მოვიდა კვალად ნაბუქოდონოსორის იერუსალიმს ზედა და წარიყუანა იეჴონია ყოვლით სახლეულითურთ მისით ტყუშდ, და მრავლნი ერნი ჩინებულნი და კაცი მკენნი...“

2. ივლისის თვეში შესულია 48 წმინდანის ხსენება-ცხოვრებანი.

10. „თთუშსა აგვისტოსა ა, შემოყუანება პატრონისა და ცხოველს-მყოფელისა ჯუარისა უფლისა. — დღესასწაულობა ესე შემოყუანებისა პატრონისა ჯუარისა უფლისა განიწესა დღესა ამას, დროთა კეთილმსახურისა ბერძენთა მეფისა მანუილისა და დიდისა მთავრისა რუსთასა ანდრია გიორგის ძისა, უწმიდესისაგან სამეფუფო ქალაქისა პატრიარხისა ლუკასსა და კიევის მიტროპოლიტის კონსტანტინესაგან...“ 1829r — 1990v.

შენიშვნები: 1. ერთვის: „თხზულებანი ანბანთა ზედა სახელთა წმიდათა ღმრთისათჳს, რომელთა ცხოვრებანი, წამებანი და მოხსენებანი იპოებიან წიგნსა ამას შინა აგვისტოს თჳსასა“ (1991r — 1992r).

2. უძღვის მთარგმნელის ანალოგიური შენიშვნა (ცნობები) ამ თხზულების რუსული, 1840 წლის გამოცემიდან გადმოღების შესახებ (ნ. ოქტომბრის თვე, შენ. 2). დასაწყისში აგვისტოს თვის აღნიშვნით (1828r).

3. როგორც აღნიშნული იყო, სექტემბერი აკლია. შემორჩენილია წინა დანართი ანუ მთარგმნელის შენიშვნა სკედემბრის თვის გადმომარგმნის შესახებ (8r).

4. გარდა ცალკეულ თვეებთან წარმოდგენილი ამ ხასიათის შენიშვნებისა, დასაწყისში მოცემულია იგივე მთელ წიგნზე (ყველა თავისათვის ერთად):

„წიგნი ცხოვრებათა წმინდათანი ათორმეტნი თთუშნი, ესე იგი: სკედემბერი, ოქტომბერი, ნოემბერი, დეკემბერი, იანუარი, ფებრუალი, მარტი, აპრილი, მაისი, იუნისი, იულისი, აგვისტო, უკლუსმოდგენესად და უსარწუნოესად, წინათ დაბეჭდილთაგან სხუადასხუთა წელთა დიდსა საკურუმლოთმომქმედსა კიევი-აქერის ლავრაჲსა შინა, დაბეჭდა ამფერითა დაბეჭდილთა სამეფუფოსა ქალაქსა შინა მოსკოვსა სტამბასა შინა, წელსა დასაბამითგან სოფლისა ბტნშ, ხოლო შობითგან კორციელად ღმრთისა სიტყუაჲ ჩემ, ინდიტიონსა იგ, თთუშსა იუნისსა. ხოლო მის დაბეჭდულისაგან ქართულს ენასა ზედა უნაკლულად გარდმოღებულ იქმნა მღუღლის დავით ინანაშვილისაგან, დაწყებული ჩემე წლიდან, სკედემბრის ყგ, და შესრულებულ წელსა დასაბამითგან სოფლისა კტგ, ხოლო განხორციელებითგან ღმრთისა სიტყუაჲ ჩემ, ინდიტიონსა ისაღგურსა ტფგლისის პოლკისასა, რომელსა ადგილსა ეწოდების დედოფლის წყარო, სამხრით კერძო ქოეთის ციხისა, ძუშლთ დროთა წოდებული ხორანთად ანუ ხორანაბუჯად.“

5. მთარგმნელის ამ შენიშვნას, და გარდა ამისა, თვითოველ თვესთან წარმოდგენილ ანალოგიურ ცნობებს, წამძღვარებული აქვს—ვის საღიღებლად და ვისი ბრძანებით შესრულდა წინამდებარე შრომა: „საღიღებლად წმიდისა ერთარისსა, ცხოველყოფელისა და განუყოფელისა სამებისა, მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა.“

ბრძანებითა უკეთილმსახურებისა და უთვთმპყრობელისა დიდისა გელმწიფისა ჩუშნისა იმპერატორისა ნიკოლოზ პავლეს ძისა, ყოვლისა როსისისა და მეუღლისა მისისა უკეთილმსახურებისა გელმწიფისა იმპერატორისა ალექსანდრა თედორეს ასულისა, და მემკვდრისა მისისა კეთილმორწმუნისა გელმწიფისა ცესარევისა და დიდისა მთავრისა ალექსანდრე ნიკოლოზის ძისა, და კეთილმორწმუნეთა გელმწიფეთა დიდთა მთავართა: კოსტანტინე, ნიკოლოზ და მიხაილ ნიკოლოზის ძეთა; კეთილმორწმუნისა გელმწიფისა და დიდისა მთავრისა მიხაილ პავლეს ძისა, და მეუღლისა მისისა კეთილმორწმუნისა გელმწიფისა და დიდისა მთავრისა ელენა პავლეს ასულისა; კეთილმორწმუნისა გელმწიფისა და დიდისა მთავრისა მარიამ ნიკოლოზის ასულისა და მეუღლისა მისისა. კეთილმორწმუნეთა გელმწიფეთა და დიდთა მთავრინთა ოლღა და ალექსანდრა ნიკოლოზისა ასულთა; კეთილმორწმუნეთა გელმწიფეთა და დიდთა მთავრინთა: მარიამ, ელისაბედ და ეკატერინა მიხაილის ასულთა. კეთილმორწმუნისა გელმწიფისა და დიდისა მთავრისა მარიამ პავლეს ასულისა და მეუღლისა მისისა. კეთილმორწმუნისა გელმწიფისა და დიდისა მთავრისა ანნა პავლეს ასულისა და მეუღლისა მისისა. ხოლო კურთხევითა უწმიდებისა და უმართებულებისა ყოვლისა როსისის სჯოლისა“ (3რ, 15რ, 693რ, 1129რ, 1453რ, 1828რ).

6. «კიევი-პეჩერის ლავრის არხიმანდრიტის ვარლამ მთაწმიდისა წყნისა იტყუთობა წარმოკითხულისა მიმართ კეთილმსახურისა. — მათ ღრთა შინა; რომელთა მადლითა ღმრთისათა როსისისა შინა კეთილგონიერთაგან მართლმადიდებელთა მოძღუართა და სიტყუას ღმრთისა მკადაგებლთა სხუა და სხუანი წიგნი განხიხნეს; და საბეჭდოვითა სტამბისათა ერთა ქრისტიანეთასა წარსაკითხულად და სასმენელად შინა დაეგნეს (წარმოკითხულთა კეთილ მსახურთა) და ესეცა წიგნი განიღო, რომელ არს ცხოვრება წმიდათა, რომელნი აღწერილ არიან წიგნისა შინა ცხოვრებისასა, ცათა შინა ვრძელთა ღრთა მიერ მოსალოდებელთა, რამეთუ აღობრებისაგან ქუშყანისა ჩუშნისა, მომუშბითა ღმრთისათა ცოდუთა თეს კაცთასა, რომელი იქმნა ღმრთოსა მიერ მეფისა ავრიანელთასა ბათოსისა, შეშურთა წმიდათა ეკლესიებთა და დიდ-დიდთა მონასტრებთათა, წარსწყმდენ მრავალნი წიგნი, რომელთა შორის იყუნენ ცხოვრებანი წმიდათა ღმრთისათა, თეს ყოფილნი სლავიანო-როსისიულისა ენისანი; და მაკლდებოდა წმიდა ეკლესია დიდთა სარგებლობათა, რომელნი იქმნებოდნენ წარკითხუთა მიერ ცხოვრებათა წმიდათასა; რომელნი ოდესმე კერძობითად წარკითხოდნენ ვიეთთამე მიერ უცხო ენათაგან, უშესაბამითა წმიდისა აღმოსავლეთის ეკლესიისათა, რომელნი გარდმოიღებოდნენ არა თუნიერ შეუცთობათა, და მრავალნი კეთილმსახურთაგანი სულთქმით ისურვებდნენ, რათამცა ოდესმე ღირს იქმნენ ესე-ვითართა წიგნთა, მართლმადიდებლობით და ღირსსარწმუნოდ მომლოდენი, გამოკვებისა საკუთრისა თესსა სლავიანო-როსისიულსა ენასა ზედა. რომელი იხილარა კეთილმან მწყემსმან და ღმრთისა და წმიდათა მისთა დიდებისა განმავრცობელმან, და სარგებლობათა კაცთასა მომპოვებელმან, წეტარ-სცნებულმან პეტრე მოდილა მიტროპოლიტმან კიევისა და არხიმანდრიტმან პეჩერისამან, იწყო შექინება გულსმოდგინეთა ზრუნეთა, რათამცა უძლოს დაფულისა მის ნაცარსა შინა დაეწყებისასა, დიდებთა წმიდათასა, ვითარცა მკუდრითთ აღდგინებდ და მის მიერ ნუგეშისნი ცემალ ქრისტეს ეკლესიისა და მორწმუნეთა შულთა მისთა სარგებლობად. ამისთვის ათრისნი მოწმობისაგან მოითხოვა წიგნი სახატარლისა სიმეონ მეტაფრასტისა, რომელი იყო აღმწერი ცხოვრებათა წმიდათასა ბერძულსა ენასა ზედა, მოსურნებან გარდმოებდ სლავურსა ენასა ზედა, და მიმადლებდ სიფლისა გელოვნებთა სტამბისათა; არამედ დაბრკოლება უქმნა განზრახულსა კეთილსა საქმესა მისსა მსწრაფლმან საყუდილმან. შედგომად მისსა, მისევე სულისა სასარგებლოსა და ყოველთა მიერ კეთილ-საქმარისა საქმისა მოსურნე იყო გულსმოდგინე და მოსწრაფე ნეტარსხენებულთა, ღმრთივბრძენი არხიმანდრიტ წმიდისა ამის დიდისა საკურველთომოგმედის ლავრისა პეჩერისა კიეველთასა ინოკენტი დიზელი, რომელი მრავლად დაშურებოდა აღწერილსათუს სრულთა ცხოვრებათა წმიდათასა; და სხუა და სხუთა მწერალთა იწვევდა ამის ზედა და წარგზავნიდა დიდსა სამეუფო ქალაქსა მოსკოვსა შინა, მევერებელი წიგნისათუს ცხოვრებისა წმიდათასა, მუნ აღწერილსა დიდსა თუშნისა შინა.

არამედ ბოროტთა დროთა ხშირთა ბრძოლათა მიერ, და სჷმარადისთთა ჳირთა და მწუხარებათა მიერ უქმნეს მასცა დაბრკოლებამ. ხოლო შემდგომ სანატრელისა აღსასრულისა საწუთოსა ცხოვრებისა მისისა, მიმღებელმან მორჩილებასა არხიმანდრიტისასა, მასვე ლავრასა შინა უღირსებამან ჩემმან და მოსურნეობამან, შეეწვიოთა ღმრთისათა, განზრახვისა მის ღმრთისათნოსა წინამწერობთა მათ ჩემთა მამათა, და არცა თუ მეტიერედ მზრუნველთა მისთვის სისრულელ მიყუანებად, მოიძიებდ მე კულსმოღვინედ ესე ვითარსა გონიერსა კაცსა, რომელსა სრულიად ვარწმუნეშცა იგი კეთილსაქმარი საქმედ. და აჷა ესერა ვითარ-იგი უწინარეს მასვე ლავრასა შინა განსამართულად სლავენურისა ენისა და გამოცემად სტამბით წიგნთა სულასა სასარგებლოთა ჰსწავლათა წმიდისა იოანე კოპრიცისათა ეპისტოლესა ზედა წმიდისა მოციქულისა პავლესსა, სურვილისამებრ ნეტარხსენებულისა და ღირსსაქმელებისა კიევი-პეჩორის არხიმანდრიტის ელისე პლეტენელისასა, მიჷმალდა მას ღმერთმან შეეწოდ, სისრულელ მიყუანებისათჷს საქმისა მის, მასვე ლავრასა შინა თანამკვლერი და ნეტარხსენებული ბრძენი მამაკაცი ზაქარია კოპიტენელი, რომელი შემდგომ ამისსა იქმნა მუწე არხიმანდრიტადცა. ესრეთ, მანვე, ყოვლისა მომნიჭებელმან ღმერთმან, გულსმოღვინედ მოქიებისამებრ ჩემისა, მოავლინა ლავრასა ამას შინა, თანამკვლერად მას შინა, კეთილ გონიერი მქადაგებელი სიტყუსა ღმრთისა, კეთილმსახური იერომონაზონი დიმიტრი, ილუმენი მონასტრისა, მღუღელ-მთავრისა ნიკოლოის კრუბიცელთა ბატურიელთა, რომლისა კეთილგონიერისათჷს და შემქმნებლობისა აღსრულებად განზრახულისა მის საქმისა, ესე იგი განმართუად და გამოცემად წიგნთა ცხოვრებისა წმიდათასა...

„წმინდისა ღიღისა საკვრველთმოქმედისა კიევი-პეჩერის ლავრისა უღირსი არხიმანდრიტი ვარლამ...“ (4რ — 6რ)

7. „მოძღვარნი, მწერალნი, მესტორიენი, მომთბრობელნი, რომელთაგან შეიღვინა წიგნი ესე...“ — (6ვ — 7რ). ჩამოთვლილია მათა სახელები, ამასთანავე დასახელებულია ძეგლები და ნათქვამია: „და სხუანი მრავალნი საეკლესიო წიგნნი მრავლად შეეწოდნენ ღირსსარწმუნოდ აღწერასა ამათ წმიდათა ცხოვრებისასა...“

8. „წინასიტყუაობა კეთილმსახურისასა მიმართ წარმკითხულთა, აღწერანი და მოთხრობანი ცხოვრებათაჷს და საქმეთა წმიდათა მამათასა, რომელნი სხუდასხუთა სახეთა მიერ სათნო ეყუნენ ღმერთსა, ესრეთ ჰქმლ არიან ქრისტეანობასა შინა, ვითარ-იგი ჰქმლ არს ეკლესია ქრისტესიცა. — წარმკითხულთა კეთილმსახურო, დასაბამსა და საფუძელსა ამისსა მქოწებულ ვართ ჩუქს საქმეთა შინა მოციქულთასა, სადა-იგი საქმენი, ლუაწლნი და შაჷპხანი, ვითარ-იგი თავთა მოწაფეთა მაცხოვრისა ჩუქნისათა, ესრეთ სხუათაჷა შედგომილთა მათთა მსახურებათა შინა სარწმუნოებისათა, აღწერილ არიან წმიდასა ლუკა მახარებელისა მიერ...“ (9რ—14რ).

9. მთარგმნელის „წინასიტყუაობა. საცნაურ იყავნ შენდა, წარმკითხულთა კეთილმსახურო, შვილო მართლმადიდებელთა ივერთა ეკლესიისაო! ოდეს სათნო ირინა მარად არსმან სღმრთომან განგებამან აღრჩევა ჩემ ცოდვისსა ამის, არა ღირსისა, უვიცისა და უსწავლელისა მონისა თჷსისა, მსახურად საკურთხეველისა მისისა და დადგინება მღუღელად წმიდასა ეკლესიასა შინა, მაშინ აღძრა ჩემ შორის ესე-ვითარი იგი სურვილი გულსმოღვინებასა, რათა, უკეთუ შესაძლო იქმნების ჩემ მიერ ცხოვრებასა შინა ჩემსა ვიხილნერა მემცა ყოველთავე მათ სამობრთითა წყირითაგანნი და რაოდენნიმე სულასა სასარგებლონი ჰსწავლანი და მოთხრობანი ყოველთა წმიდანთათჷს აღწერილნი დასაბამითგან ქრისტეანობასა ვიდრე აქამოდღე, რომელნი შეთხზულ და გამოცემულ არიან, ვითარ-იგი თუთ წმიდათა ღმრთის მხილულთა მსახურებულთა და ღმრთისმეტყულთა, ქრისტეს მქადაგებულთა მოციქულთა მიერ, ესრეთ, შემდგომ მათსა, კაცთაგანცა მოციქულბრთა თანასწორვე მოძღვართა, მწერალთა, საეკლესიო მისტორიეთა და მომთხრობელთანი, რომელნი ხსენებულ არიან წიგნთა ამათ შინა; და აღმოვიკითხნენ რა, აღმოვივსნენ მუწით, ვითარცა წყაროსაგან დაუღვეველისა რამე სარგებლობანი, ვითარ-იგი საკუთარ სასარგებლოდ ცოდვისსა სულისა და განსამტკიცებლად უვიცისა თავისა ჩემისა, ევრეთ სხუთათჷსცა, მზავკასა მოქმენთა ესე-ვითარისათა; გარნა განზრახუსა ამის ჩემისა დაღათუ წინათ-ვიხილცა ყოველი-

თ ურთი სიძნელე სრულყოფისა, ვინათგან ძკრ არიან ხილულად და წარკითხულად იშუქათობისა გამო ველწერილთასა, და თვნიერ ბეჭდისა სტამბითა ენასა ზედა ჩუქნსა, უფროსდა აღობრებათა გამო და წარწყმელათა მტერთა მიერ ესე-ვითარ[თა]. არამედ, რაოდენთა შემძლებელ ვიქმენ ხილვად ესე-ვითართა მათ და წარკითხულად საღმრთოთა წერილთა, არათუ-ოდენ ქართულთა, არამედ სლავენურ-როსსიულთაცა დაბეჭდილთა, შევისწავნენ მათ შორის რომელნიმე ფრიად სულისა სასარგებლონი და საჭირონი, ვითარსამულედლოთათს, ეგრეთვე საეროთათსცა.

დაღათუ არა ფრიად ჰსწავლულმან, არცა მეცნიერმან ხსენებულისა ამის სლავენურ-როსსიულისა ენისამან, რაოდენმე შემძლებელმან გულსიწმის-ყოფად მისსა, და მოსურნემან, რათა იყუნენმეცა ენასა ზედა ჩუქნსა ესე-ვითარნი საეკლესიონი წიგნი, ვიშეცადინე რაოდენ ძალ მდლუა და გარდმოვიღე რომელნიცა ვრაცხე საჭიროდ და სასარგებლოდ; არათუ-ოდენ სამღვდლო მსახურთათს მართლმადიდებელთა ივერთა ეკლესიისათა, არამედ საეროთათვისცა. დამწყებმან შრომისა ჩემისამან, ჩუქმ წლით-ნეცა, ვიდრე აქამომდე, რომელთა შორის უკანასკნელ გარდმოვიღე წიგნიცა ესე, ცხლ ვრება წმიდათა, რომელსა გწოდების სრული თთუშნი ათორმეტთა თთუშთა ახლად, და რომელთა შინა იპოვებინ აღწერანი ყოველთა წმიდათანი და დაბეჭდულის, ესე იგი მოსკოვისა შინა 1840 წელსა. ნებართვთა უწმიდესისა სინოდოსისათა, ზემოხსენებულთა ღირსთა და წმიდათა მამათა სხუა და სხუთა თხზულებათა მიერ ერთად შეკრებულნი სლავენურ-როსსიულსა ენასა ზედა წმიდისა საკრველთ-მოქმედისა დიმიტრი ყოვლად სამღვდლო-მიტროპოლიტისა როსისა, რამელმან იწყო შრომა დიდი ესე თჳსი უწინარეს რაიადენთამე წულთა. სრულქმისა მისისა პირველთა ბეჭდითა სტამბისათა, წელსა ჩუბთ, ვითარ-იგი იხილვების ყოველივე გარემოება მისი შეკრებულნი სხუთა და სხუთა მწერალთაგან და რომელნი ზემოხსენებულ არიან წინასიტყუაობასა შინა წიგნისა ამის სრულისა თთუშნისა სკიევის მიტროპოლიტის ვარლამის მიერ, რომელი იყო ეამსა მას არხიმანდრიტად წმიდისა კიევი-პეჩერის ლავრისა.

წარმკითხულო წიგნისა ამის რაოდენმეგზის მოსურნე ვიქმენ, რათამცა დაშთა სხოვესა შინა ჩემსა ცხოვრება რამე ანუ მაგალითი ვისიმე მოხრობად სხუთადმი. ვერ უძლე ყოვლითურთ, რამეთუ არა მქონებელმან ესე-ვითარისა ზემირიტყუაობითა ყოველთავე ამით, ნიჭისა და მგხსაგრებისამან, რათამცა უძლე გარდაცემად სხუთა მიმართ სასარგებლოდ და განსამტკიცებლად სულთა ყოველთა მათ ერთა სამღვდლოთა და საეროთა, მამათა და დედათა, თანმონათესავთა აპერ-იმერთა ივერისა, განვიზრახე, რათა გარდმოვიღო ძალისამებრ ჩემისა წიგნიცა ესე თთუშნი ენასა ზედა ჩუქნსა; რომლისა მკადრემან გელ-გჳყავ ესე-ვითარი საქმე, ზესთა ძალისა ჩემისა, ჩყნე-სა წყლისა და სრულ ვჳყავ აწ უნაკულად წელსა ჩყნე-სა, თთუშსა აგვისტოსა იქ; რამლისა წინადამდები ვთხოვე ყოველთა შენდობასა რამსამე შეცდომისასა, ვინათგან შეცდომა არს კაცობრივი, და განმართუა მისი კაცისა მეცნიერისა. ამისთჳს წარმკითხულო კეთილმსახურო, რომელმან წარვიცითო რა ესოდენი ნაშრომი სურვილისა ჩემისა, და შესაძლო არს ყოფად, ყოვლითურთ არა ღირსი თხზულებისა ამის გარდმოცემად ქართულსა ენასა ზედა, გარნა სასარგებლო ყოველთათს, კუალად, უკეთუ იხილოცა რამე შეცდომა ანუ სიმეტნე სიტყუთა, გინათუ უთანებობა, და ანუ ნაკლდეაწება, წუ მწყვედ ამისთჳს, რამეთუ, რაოდენი მომართა მე ღმერთმან გულსიწმისყოფა, გვოდენ შემძლებელ ვიქმენცა გარდმოვებად, რათა ოდენ სრულ ვჳყო სურვილი ჩემი; და უკეთუ რამე დამშთა არა ნამდვლ გარდმოვებულთ, მას დაუტევებ შემდგომ ჩემსა შემძლებელთა გარდმოვებად და განმართულად შეწყვენითა ღმრთისათა, რათა განმართონ მათ არა სრულქმნილი სიყუარულითა, რომელთა დიფარვის სიმრავლე ცლდუთა, და მიიღონ მისთჳს ღმერთისაგან მრჩობლი მისავებელნი და კურთხეანი ყოველთა მიერ წმიდათა. პირველსა ამის სურვილსა ჩემსა, გარდმოვებისათჳს ქართულსა ენასა ზედა წიგნითა ამით, სრულქმისა ჩემ მიერ შეწყვენითა ღმრთისათა, მდინარეობასა შინა რაოდენთამე წულთასა, შეუდგა მეორეცა სურვილი, რათა თანა დანშთომიეს აწ უკლ სრულყოფა მეორისაცა მის სურვილისა ჩემისა, გარნა უმძიმესისათა, ესე იგი დაბეჭდულად მათი ენასა ზედა ჩუქნსა, რომელი უმეტეს, უადრეს არს ძალისა ჩემისა, ვი-

ნათგან დაბეჭდულათა მათთაჲს საჭირო იქმნებთან საფასენი მრავალნი, და ძნიად მიჩნს მე ესე მხოლოსა უფროს, ვიდრელა პირველი იგი, თჳნიერ შეწვენისა ყოველთა მართლ-მადიდებელთასა, რომელთა ვჰსთხოვ საზოგადოდ ყოველთა მოყუარეთა მამულისათა, რათა იხმიონ შეწვენა, რაოდენ ვის ძალ-ედუას საფასითა. და ნაცულად მათსა მიიღონ ფასად სხენებულნი წიგნი იგი; და რათამცა დღეთა შინა ჩუშნთა, შემდგომ სრულყოფისა საბეჭდავითა სხენებულთა წიგნთასა, ღირს ვიქმნნეთ მადლობისა შეწირულად ღმრთისა მიმართ ყოველნივე, წარმკითხულნი და მჰსმენელნი, ესრეთვე სიქადულთი მეტყუელნი. ნეტარ არიან ბუღალნი ჩუშნ ყოველთანი, რამეთუ ვჰხედავთ მოულოდებელად, და ყური, რამეთუ ვისმენთ ამას, ამინ.

კეთილმსახურებისა შენისა საუკუნოსა და კეთილ-საწუთოსათჳს ცხოვრებისა უგულსმოდგინე მოსურნე და მარად მლოცუმი ყოველად უღირსი მღუღელი და ვით ი ნ ა ნ ა შ ვ ი ლ ი ო .

„შევრთო ამათ წმიდათა ცხოვრებასა თანა, რომელნი არიან ბერქენთა, რომთა და რუსთა წმიდანი, ეგრეთვე ქართველთა წმიდანთა“ (1გ—2გ).

ანდერძები: 1. სრულ ვჰყავ მღუღელმან და ვით ი ნ ა ნ ა შ ვ ი ლ მ ა ნ წ ე ლ ს ჩ ე ნ , აპრილის 5 (163გ).

2. „სრულ იქმნა, დიდება ღმერთსა, ჩენ წელსა“ (407ვ. მიწერილია „ნოემბრის“ დასასრულს).

3. „სრულ ვჰყავ მღუღელმან და ვით ი ნ ა ნ ა შ ვ ი ლ მ ა ნ წ ე ლ ს ჩ ე მ ზ -ს ა“ (688ვ. „დეკემბერი“ გადაუნუსხავს სხვა თვეებზე ადრე).

4. „სრულ ვჰყავ მღუღელმან და ვით ი ნ ა ნ ა შ ვ ი ლ მ ა ნ წ ე ლ ს ჩ ე მ შ“ (934ვ.).

5. „სრულ იქმნა ნოემბრის ღ, ჩენ წელსა. სადიდებლად ღმრთისა“ (1121ვ.).

6. „ვიწყე დეკემბრის 3, წელსა ჩენ. მღუღელი და ვით ი ნ ა ნ ა შ ვ ი ლ ი ო“ (1129გ).

„სრულ იქმნა, დიდება ღმერთსა, ჩენა, იენისის ივ“ (1267გ).

7. „სრულ იქმნა, დიდება ღმერთსა, ჩენა წელსა, ოკტომბრის ით. მღუღელი და ვით ი ნ ა ნ ა შ ვ ი ლ ი ო“ (1445გ).

8. „ვიწყე ოკტომბრის 3, ჩენა“ (1457გ. იენისის თვე).

„დიდება ღმერთსა ყოვლთ სრულყოფელსა.

სრულ იქმნა მარტის ი, წელსა ჩენბ. მღუღელი და ვით ი ნ ა ნ ო ვ ი ო“ (1665ვ. ესეც იენისის თვის დასასრულს).

მინაწერი: „Его благородию Александру Ермолаевичу Шаронову“ (?გ).

შენიშვნები: 1. საცავ ფურცელზე, მოსე ჯანაშვილის ხელით მიწერილია: „საწუფლო თვენი“, და ჩამოთვლილია თვეები, მათი გადმოღების თარიღის მითითებით, რომლებიც ამოკრეფილია ნუსხისეული ანდერძებიდან. „თებერვალი“ და „სექტემბერი“ გადახაზულია მისგანვე და აღნიშნულია: „დაკარგ.“ [უღია] (01გ).

2. «წიგნი ცხოვრებათა წმიდათანი ათორმეტნი თთულნი» და ვით ი ნ ა ნ ა შ ვ ი ლ ს , როგორც თავის წინასიტყვაობაშიც აქვს აღნიშნული. გადმოღებული აქვს როსტოვის მიტროპოლიტის დიმიტრის მიერ შედგენილ ამავე სახელწოდების თხზულებიდან, სახელდობრ XII გამოცემიდან, რომელიც დაიბეჭდა მოსკოვში 1840 წელს, სინოდის სტამბაში. св. Жития святых. именуемых просто мучени чьми; Собранныя из древних славенских, греческих и латинских писателей св. Димитрием, митрополитом Ростовским, разложенныя на 12 месяцев, 4 книги“.

3. და ვით ი ნ ა ნ ა შ ვ ი ლ ი ო ს ეს თ ა რ გ მ ა ნ ი სამეცნიერო ლიტერატურაში ცნობილი არ არის.

4. ამ თხზულების ერთი წიგნი, სახელდობრ დეკემბრის თვე. შემოსულობის მიხედვით. S—4991-ა ნომრით იყო გატარებული, დანარჩენი ცხრა (თვე) კი—ბ-თი. „დეკემბერი“ შეუერთდა დანარჩენ თვეებს, როგორც მისი ნაწილი.

(1732)

4992

ყარამანიანი. 1840

734 ფ. (1468 გვ.); 34,5X21: ქალღმერთი ტყავადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული (სათაურები ზოგან სინგურით); 1840 (გვ. გვ. 1, 192); ვადამწერი სტეფანე გრიგოლის ძე აპრილაშვილი (გვ. გვ. 1, 192, 612); ადგილი დუშეთი (გვ. 612); დაუწერელია: გვ. გვ. 2, 614 — 733, 1081 — 1468.

„წიგნი ყარამანიანი, ნათარგმანი (!) სპარსულისაგან ქართულად... ამოდ [! ამოდ] სასმენი სავაჟაკოთ. — პირველ ჟამსა სპარსეთსა შიგან იყო ხელმწიფე დიდი, რომელსა ეწოდა თახმურად. ესე იყო მორქმული და აღსრულებული ყოველსა ზედა სპარსეთსა...“ გვ. 2 — 1080.

შენიშვნები: 1. ყარამანიანის ტექსტი გვ. 192-დუ დაყოფილია კარებად (შეღაცეს 16 კარს), თუმცა მათი სათვალავი არ არის აღნიშნული, ასე მაგალითად:

„კარი ყარამანიის ქაჯთა და დეფთაჯან მოტაცების ამბავი“.

— კარი უშანგ გელმწიფისაგან ინლოთა ხელმწიფეზე გალაშქრება და გზის ზედან ყარამანიის შეყრა“.

აღნიშნული გვერდის შემდეგ კართა დასახელება წყდება და თავები ამ სახით სათაურდება:

„აქა უშანგისა და რაიაზამისა ამბავი მოვისხენოთ“.

2. „ყარამანიანი“ ეს ნუსხა შედგენილობით ვრცელი რედაქციისაა (იხ. ყარამანიანი, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადეს. წინასიტყვაობა და ლექსიკონი დაუბრუნეს ალექსანდრე გვახარიაშვილს და სარგის ცაიშვილმა, 1965). ბოლო თავია: აქა ყარამანიისა და ქუჩუგ ყარამანიის მოსვლა და დიდი ომი“.

ანდერძები: 1. „ჩემსა წელსა, მისისა პირველსა დღესა აღიწერა ესე ყარამანიანი ქელითა ჩემთა სტეფან გრიგოლიჩ აპრილოვის ძისაგან (!), მდებლათ მათა მონათა თქვენთა. ღმერთმან აღდევრქელის დამწერი და ყოველთა თქვენთა (!). —

რომ წაიკითხოთ, მიუბრუნეთ პატრონსა,
და თუ იყო მიცელი, შენდობს(!) მიუტყვევთა,
და თუ იყოს ნაკლები, დაწერილი ბრუდათა,
არამც შეაგინოთ ამის[ა] დამწერთა.
არის კითხვითა დროთა და ჟამთა,
პირველ ამისი მწერალი ყოფილა ცუდათა.

1840 года, мая 1“ (გვ. 1).

2. „... აპრილაშვილი გრიგოლის ძესაგან (!) სტეფანას აღმიწერია შეწუხებაში და მდებრობაში; და აღმაკითხველნი. თუ ცოცხალი იყო, დღევრქელობა მიბრძანეთ, და თუ კვდარი, შენდობა“ (გვ. 2).

3. ჩემსა წელსა, მისისა პირველსა დღესა აღმიწერია გვ. სტეფანა აპრილოვის. აღმიწერია ჩემს სადღევრქელოდ“ (გვ. 192).

4. „ეს ყარამანიანი სრულდება წერით დუშეთში, სტეფან გრიგოლის ძე აპრილოვისაგან. აღმოკითხველნი, თუ ცდომილება ნახოთ, არამც ვეწყვით, კეთილად მოგვისხენიეთ“ (გვ. 612).

5. „სტეფან აპრილოვი“ (გვ. 485, 817).

6. „სტეფან გრიგოლიჩ აპრილოვი“ (გვ. 818. ქართულად, სომხურად, რუსულად).

მინაწერები: ტექსტის ხელით: 1. „და თუ გნებამდესთ ზაქის მოთხრობა და შეტყობა, ამის ბოლოში გახლამთ (გვ. 1).

2. ლექსი გადამწერისა. —

„დავღონებულვარ, სიკვდილის სიმძიმე სიბი ქვისასა,
სწორ-ამხანაყის მოშორებებასა, დაბნელებასა მზისასა,
ვაი თუ ჩაეხტე, ჩავარდე ორმოსა ბნელეთისასა,
და გვედრებთ ამაჰკითხველნი: შენდობას დამწერისასა“ (გვ. 612).

3. ხალხური ლექსი. —

„სოფლისა იავსა ვესახლე,
განა სოფელი ჩენს თავსა,
სოფელმან კარგა მითავსა,
თუ მე სოკველი მეთავსა“ (გვ. 612).

4. არა ტექსტის ხელით (ხელნაწერის შემქმნისა): „1877, 23. VI ესე ყარამანიანი ვიყიდე მე, დარჩუა ბურდინოვმა სტეჟან აპრილოვის ქვივისაგანა. მივეცი, რაც თავისი გული შესჯერდებოდა. ღმერთო, საკეთილთ მახმარე მყიდველსა“ (გვ. 01).

5. „1903-სა წე[ლსა] იანვრის 7-სა დღესა ესე ყარამანიანი დავიმტკიცე მე, ნიკალაი ბურდინოვმა“ (გვ. 726).

4993

ილია ჭავჭავაძე, ლექსთა კრებული. გადატანილია ილიას პირად საარქივო ფონდში, № 2.

4994

ილია ჭავჭავაძე. «მოთხრობა ქისიყისა». გადატანილია ილიას პირად საარქივო ფონდში, № 10.

4995

ილია ჭავჭავაძე, «აჩრდილი». გადატანილია ილიას პირად საარქივო ფონდში, № 3.

4996

ილია ჭავჭავაძე, მოთხრობა «კაკო». გადატანილია ილიას პირად საარქივო ფონდში, № 9.

(1733)

4997

კრებული. 1837

02+205 ფ.; 23×18; ქალღი; კოლენკორ გადაკრული მუყაოს ყდა (ახლად აკინძული); მხედრული; 1837 წ. (163r); გადამწერი მოსესა ყორღანოვი (162v); თბილისი (162v); დაუწერებელი 4v, 203v, 204v—205v.

1. შოთა რუსთაველი, ვეფხისტყაოსანი. — „ამა ამბისა დასაწყისი პირველი ამო სასმენელად შევნიერი სწავლისათვის მოშარეთას (!) ტარიელს და ნესტან-დარეჯანს ვეფხვის ტყაოსნობითა უხმობენ. —

რომელმან შექმნა სამყარო ძალითა მით ძლიერითა,
ზეგარდმო არსნი სულითა ჰყუნა ზეცით მონაბერითა...“ 1r-162v.

2. [ხერხეულიძე ომან მდივანბეგი] „შემოკლებული ისტორია ცნებულის მეფის თეიმურაზისა და ძისა მისისა მეფის ირაკლი მეორისა, თუ ვითარითა შრომითა, ღვაწლითა და მხნურითა მორბედობითა მიიღო მეფობა ქართლოსია[ნ]თა ზედა გულოვანმან ირაკლი, თეიმურაზის ძემან. — დაჯდა ყვენად ძე შაჰსულთან. უსეინისა შაჰ თამაზ წელსა 1722, რომლისა რიცხვსა შინა იჯდა მეფედ ქართლსა ვახტანგ, ძე ლეონისა, ხოლო კახეთს მეფობდა კოსტანდინე (!), ირაკლი პირველისა ძე, რომელსა მეორე საგვლად ეწოდა მაჰმად-ყულიხან...“ 165r-194v. (იხ. ქართლის ცხოვრება, დ. ჩუბინაშვილის გამოცემა, 1854, გვ. 475—500).

3. [ცნობები საქართველოს ეთნარქეპონიმებზე ლეონტი მროველის მიხედვით]. „შემდგომად წყლის რღუნისა. — ნოეს ძის იაქეტისაგან იყო მესამე თაობა თარგამოს. ამას ესხნეს რუანი ძენი, რომელთაცა რვასა ნაწილსა მათსა ქვეყანასა ეწოდა სახელებითა თვითთა...“ 195r-197v.

შენიშვნა: ერთვის: 1. «სარჩევი» ვეფხისტყაოსნისა (198r—199v).

2. [როსტომიანი], ვრაკენტი. „... აქა ზალდასტან რომე გამოსცადეს სიტყვი-სა სათარგმანებლად და მან ყოველი სცნა. —

ვეზირმან ჰკითხა ზალდასტანს გამოსაცდელი ასია,

ერთსა საროსა. შტაზედან თორმეტი შტონი ასხია...“ (200r—202v).

წყლება: „...მშვილდოსნობით მამასა გავს, ფალავანი საამ არის.

სადადარი უმართლეა, სარტყლის შერთყვა მისი არის,

და დიდ ნარიმანს საჯილდაუბს, თუ ასეთი სხვეთ არის...“

იხ. როსტომიანი, იუსტ. აბულაძის რედაქციით, 1916, გვ. გვ. 465—470, სტრ. 1696—1716.

3. კრებულში შეტანილია სამი სტროფი („როსტომიანიდან“, ჩანართი).—

„ბაგრატ ენახე მარანს იჯდა, მუხრანს შექმნა ნ[ადიშობა]...“

აქა რუსთველისა პასუხი.—

რას მამერჩი ბერი ბერსა, მე გავლექსე ლამაზ ენა...“

აქა ბაგრატის პასუხი.—

ვიცი ჩემო სერაპიონ ხარ და (!) მრავლისა მონახული...“ (164r).

იხ. ფირდოუსი, შანაშე, II ტ., 1934, სტროფები: 3599, 3600, 3601. ამ «ჩანართის» ირგვლივ ნ. ალ. ბარამიძე, ნარკვევები ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, II, 1940, გვ. 72—73.

ანდერძები: 1. აღიწერა ესე ვეფხვისტყაოსანი ქალაქსა ტიფლისისა(!), ხელითა აზნაურის მოსესა ყორღანოვისათქმთა ჩემთათვის. უფალმან მრავალკამიერ ჰყოს სახსენებელნი მათნი და სალხინოთა აღმოკითხვიდნენ, ამინ.

კურთხეულ იყვნეთ, რომელთაცა ამგვარი წიგნები ნახოთ და გამოწეროთ, ამაზედან იპირნახულოთ, ამაღ რომე, მათ გავლილ წინაპართა გელმწიფეთა და ფალავანთა ამბავნი მეორედა განაახლოს, შესაქცევრად უცხო არის და მათად საკონებლად. უკეთუ ყრმან კაცმან რომე ამგვარი წიგნები ნახოს და აკითხოს, კარგია იმად, რომე ენასაც გაიმართავს და კაი მსწავლულიც შეიქნება. უამი მოხდებდა. რომე ამისთანა წიგნის კითხვა მრავალს ალაგას გამოადგეს ველმწიფეთა, თუ ამხანაკთა თანა და მრავალს მცნებასაც შეიმატებს კითხვითა.

დაიწერა და დასრულდა ეს წიგნი ვეფხვისტყაოსანი ტიფლისის ქალაქსა, თვით პატრონის მოსესა ყორღანოვისა გელითა თვესა აკვისტოს ათსა, წელსა ჩუღს.

რომელთაცა ესე წიგნი ამოკითხოთ, ვითხოვ მე, ამისა მწერალი ცოდვილი, მკითხველთაგან შენდობითა მამაგონებდეთ. აგრეთვე, ძენო ჩემო, რათა თქვენცა იყვნეთ დღევრძელობით და ხსენებულნი წინასა ღთისა საუკუნოთ, ამინ, აკვისტოსა 10, 1837 წელსა, ქკს ფჯვ“ (162v-163r).

2. „ესე წიგნი დაწერილა და დარჩების საკითხავად, მწერალისა კელი ლებების, მიწასა ძვეს, არის ავად, ქვეყანა სულ ცუდად მიდის, რაც უქნია იმად თავად, და თუმცა ესე უწერია შესაქცევრად, ართუ ავად.

მე დაწერე ყო რ დ ა ნ ო ვ მ ა ნ კეთილშობილ მოსესამან, თუმც კელმწიფენი ყოფილან, განაელო მთმა ანბავმა, არ გამციხით წერისათვის, დრონი მამცა ჩემქმა უამმან, შენდაობითა მახსენებდეთ, ბერმან თქვას, თუ გინა ყმამან. ესე ლექსი რომ დაწერე, იტყვიან წელსა ათასსა, მოვეყვ ნელა, შევასრულე, აჟ მოემატა რვა ასსა, კიდევ რიცხვსა ამას უნდა, ვახდება ოცდაჩვიდმეტსა, როცა ესე გავათავე, იყო აგვისტოს თვის ათსა“ (1163v).

3. „დასრულდა ესე ვეფხვისტყაოსანი და კიდევ ამის შემდეგ ნეტარხსენებული მეფისა ირაკლის შემოკლებით ისტორია. ამის დამწერის პატრონის მოსეს ყორღანოვისათა ძეთა ჩემთათვის საკითხვათა (!) და ჩემდა სავონებლათა, 1837 წელსა“ (163v).

4. „ღმერთო, მიბოძე შეძლება ამა წფენისა წერისა, თუ შენი ძალი დამფარავს, გარჯა მე მიზამს ვერასა, ყველას ასე გაუვლია, ქვეყანა ვითა მღერალსა, და დარჩეს წიგნი ესე ჩემგან, მე მახსენებდნენ მწერალსა.

შვერი იტყვის: რა არისო, ამაზედან ცუდი გარჯა, ესეც მითხრან და დამაკლდა, ანუ რამცა დამეხარჯა, მოვიდლომე ამის წერა, თვარ მამადლა ვისგან ბარჯა, და რაჟა იყო გამოვწერე, ლექსი ვერსად დამეხარჯა.

ეს ამბავნი განაეახლე ძეთა ჩემთა საკითხავად, რა ყმა კაცი გარდიკითხავს, იამების არ თუ ავად. შესაქცევრად კარგი არის, ამბავთა ძველად გეარად. მახსენებდეთ მე, მოსესას ყორღანოვისა ჩემად უვარად“ (203r).

იგივე, გალექსილი ანდერძი, მოთავსებულია 202v-ზედაც იმ განხსენავებით, რომ აქ მოტანილი მესამე სტროფის ნაცვლად, იქ (202v-ზე) განმეორებულია ანდერძი 2-ის პირველი სტროფი.

შინაწერები: 1. „რომელსაცა კაცსა სწავლა სქულს, იცოდეს რომე თავი თავისი არ უყვარს“ (01v)

2. ხალხური ლექსი.—

„ერთხელ მეც ვიყავ ვეკაცი, მოვკრიფე ია და ვარდი, მეიდანზე რომ გავედი, ქორულებ შეეჭენ ნავარდი, სადაც რომ ომი გაჭირდა, თავს ვეცი ბოლოს გევარდი, უფურე ამ ცრუ სოფელსა, ბოლოს რა უამსა დავარდი“ (01v).

3. „დიდი ნიაღვარი და სხვილი სეტყვა რომე მოვიდა, ასე რომე, თუმცა ნიაღვარი გვენახა, მავრამ იმისთანა სეტყვა არა. რომელიცა იმ დროსა ჩემი ნინოას სახლები გაკეთებული იყო და ჯერ პოლი არ იყო დაკრული, რომე სახლებშიაცა წყალი შევარდა კლდის მხრიდამა, ენკენისთჳს 23-ს, ხუთშაბათ დღესა იყო 1843-ს წელსა, ქართული ქრეს ფლ“ (02r).

4. „1850-ს წელსა, აპრილის სამს, ორშაბათ დღესა დაიბადა ჩემი შვილი სერგეი მოსეიჩ ყორღანოვის ასული ანუ შკა. ღმერთმან გაზარდოს დედამის სიხარულითა, ამინ, ჩყ წელსა“ (203r).

(1734)

4998

ქართლის მდგომარეობა მაჰმადიან მეფეთა მფლობელობის
დროს XIX—XX

39 ფ.; 22,2×17,7; ქალაღი; უყდო; ზოლონაკლელო; პირველი და უკანასკნელი ფურცელი დაზიანებული; მხედრული; [XIX საუკუნის მიწურული და XX-ის დამდეგი].

„სამეფო ქართლისა. —

სოფელო მხნეო და ქველო, ერთობ მძებნელო შურისა,
ბოროტის გამმრავლებელო, მსწრაფლ გამამცველო სჯულისა...“

დაუთხან (1569 — 1576). — ქართლის წარზდენის შემდეგ წარმოზდგა (!) სჯულის მოღალატე სვიმონის ძმა დავით, მიიღო შახისაგან ოქროს ვაზა, ეახლნენ დიდებულნი და სარდალნი და დამტკიცდა მეფედ ქართლისად...“ 5v-39v.

წყდება: „...ნიკოლოზ არაგვის ერისთავი, რევაზ და სხვანი კახეთის ჩინებულნი, რომელთაცა მოჰკვეთეს თავნი და გაუგზავნეს სულთანს სტამბოლს...“

შენიშვნა: 1. უძღვის საქართველოს ისტორიის ზოგადი მიმოხილვა; „მდგომარეობა ქართლისა მაჰმადიანთა მფლობელობისა] ქვეშე. —

თავისუფლება მწურთენელო, მხნედ მოთარეშეუ კაც[სა],
რეგენთა გონის მიმცემო, დამჭერო განატაცისა...“

საქართველოე შევიწროვება წარმოზდგებოდა (!) ყოველთვის მაჰმადიანთ სარწმუნოების დანზირებისაგან...“ 1r-5r.

2. ნაშრომი კონსპექტური ხასიათისაა. შეიცავს ცნობებს XV—XVIII სს. ქართლისა და კახეთის გამაჰმადიანებულ მეფეთა შესახებ. ამოკრებილია ქართლის ცხოვრების გაგრძელებებიდან.

3. ცალკე თავებად გამოყოფილ მეფეების ისტორიას წამძღვარებული აქვს შემდგენლის ოთხტაეზიანი ლექსები.

4. ხელნაწერს მოეპოვება კომენტარები.

(1755)

4999

თენი (დეკემბრისა). XII

(გიორგი მთაწმიდელის რედაქციისა)

332ფ. (664 გვ.); 21,5×17,5; ეტრავი; ხის ტყავგადაკრულ შელახული ყდა; დაზიანებული (ფ. 9-ს მარცხენა კიდე, ხოლო ფ.ფ. 219, 281, 314-ს კუთხე ტექსტით მოხებული აქვს; შუაზე გახეულია ფ.ფ. 250 და 281. მთელ ხელნაწერს აშჩნევი სინესტის კვალი, დანსაკუთრებით ზოლო 9 ფურცელს); ხელნაწერს გააჩნია ძველი, რეფულებრივი, ანბანური პაგინაცია (შეიცავს 42 რეფულს და 3 ფურცელს); ნუსხური (სათაურები და ზოგიერთი საზედაო ასო სინგურით); [XII საუკუნის პირველი მეოთხედი]; ხელნაწერი წარმოადგენს პალიმფსესტს; დაუწერელია გვ. 544—545.

[თენი] 1. თუესა დეკენბერსა ა. წმიდისა წინაჰსწარმეტყუელისა ნაუმისი, უფალო ღალადეყავესა, ჳმაჰ გ. ქერობინთა მიერ ქებ.—მაღლი სულისა წმინდისაჰ დაემკვდრა შენ თანა წინაჰსწარმეტყუელო...“ გვ. 3—6.

2. „თუესა დეკენბერსა ბ. წმიდისა ამბაკუმისი წინააღსწარმეტყუელისაჲ, ჳმაჲ დ. მკნეთო ზედა.—ბრწყინვალე მადლი სულისაჲ...“ გვ. 6—10.

3. „თუესა დეკენბერსა გ. წმიდისა სოფონია წინააღსწარმეტყუელისა, ჳმაჲ დ. რაჟამს მიწყალე.—რაჟამს მიწყალჲ, რომელმან შარავანდელი სლთოესა მის ბრწყინვალეობისა შეიწყნარე...“ გვ. 10—14.

4. „თუესა დეკენბერსა დ. წმიდისა მოწამისა ბარბარასი და წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე დამასკელისაჲ, უფალო ღლყვსა, ჳმაჲ ბ. რაჟამს გარდ.—რაჟამს იხილა სამშჯავროსა მას საშინელსა ივლია მოწამე ბარბარა...“ გვ. 14—30.

5. „თუესა დეკენბერსა ე. წმიდისა მამისა ჩუენისა საბაესი, უფალო ღლყვსა, ჳმაჲ ა გი. გიხაროდენტა ზედა.—გუაჟურთხენ სამკვდრებელო შუენიერო ჳეშმარიტისა ღუაწლისაო...“ გვ. 30—46.

6. „თუესა დეკენბერსა ვ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ნიკოლადოსისი, მღდელთმოდურისა მირონ ღუკიისაჲ, უფალო ღლყვსა, ჳმაჲ ა. ზეციისა განწყ.—ეკლესიისა შვილნი სწავლითა აღაფრინვენ, ვითარცა მართულნი ზეციისა შუდისანი...“ გვ. 46—91.

7. „თუესა დეკენბერსა ზ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ამბროსი მედიოლანელ ეპისკოპოსისაჲ, უფალო ღლყვსა, ჳმაჲ ა. ზეციისა განწყესებ.—შეამე სათნობითა მთავრობისა წყსი...“ გვ. 91—97.

8. „თუესა დეკენბერსა ტ. წინაღე წმიდისა ღუთისმშობელისა მუცლადღებისაჲ, უფალო ღლყვსა, ჳმაჲ ა. ზეციისა განწყესე.—სამოთხესა შინა ანნა ზემთა ბუნებისა კაცთაჲსა ხარებაჲ მოილო შობისათჲს...“ გვ. 98—116.

9. „თუესა დეკენბერსა თ. მუცლადღებაჲ წმიდისა ანნაჲსი, უფალო ღლყვსა, ჳმაჲ დ. რომელი იწოდა ზე.—რომელი მყოფ არს მაღალთა შინა...“ გვ. 116—140.

10. „თუესა დეკენბერსა ი. წმიდათა მოწამეთა მინა, ერმოგენი და ევლრაფოჲსი, უფალო ღლყვსა, ჳმაჲ ა. წმიდანო მარტჲ.—მოწამე მკნეო მინა, გუემანი იგი მოუთმენელნი...“ გვ. 141—155.

11. „თუესა დეკენბერსა ია. წმიდისა მამისა ჩუენისა დანიელ მესუეტისაჲ, უფალო ღლყვსა, ჳმაჲ დ. გი. ვითარმედ გხადღ.—ვითარმედ სახელგდვით შენ დანიელ...“ გვ. 155—168.

12. „თუესა დეკენბერსა იბ. წმიდისა საკრველთ-მოკმედისა მამისა ჩუენისა სფირიდონისი, უფალო ღლყვსა, ჳმაჲ ა. ზეციისა განწყ.—სულისა ბრწყინვალეობითა ყოვლად ბრწყინვალემან ბრძენმან მამათმთავარმან არიოზ მზაკერისა გმობაჲ უჩინო ყო...“ გვ. 168—178.

13. „თუესა დეკენბერსა იგ. წმიდათა მოწამეთა ევსტატი, აქესენტი, ევგენი, მარდარი და ორესტისი და წმიდისა მოწამისა ღუკიაჲსი, უფალო ღლყვსა, ჳმაჲ ა. ზეციისა განწყესე.—საკრველი ევსტატი ღლეს ღვაწლით შემოსილი მოგვწოდს ჩუენ გალობად...“ გვ. 178—197.

14. „თუესა დეკენბერსა იდ. წმიდათა მოწამეთა თჲრსო, ღევკი და კალინიკისი, უფალო ღლყვსა, ჳმაჲ დ. მკნეონი.—თჲრსო, მკნეო მოწამეო ფარი უღთოთაჲ შეჳმუსრე...“ გვ. 197—213.

15. „თუესა დეკენბერსა იე. წმიდისა მღუდელმოწამისა ელფფთერისი, ჳმაჲ დ. მოგიცემიეს.—ჳურ პათიოსან იქმენ...“ გვ. 213—228.

16. „თუესა დეკენბერსა ივ. წმიდისა წინააწარმეტყუელისა ანგეაჲსი, ჳმაჲ დ გრი. ვითარმედ გხად. — იქმენ შენ სამკვდრებელ უფლისა...“ გვ. 228—250.

17. „თუესა დეკენბერსა ივ. წმიდისა წინააწარმეტყუელისა დანიელისა და წმიდათა სამთა ყრმათა ანანია, აზარია და მისაელისი. მკნეო შს მოწამეთა. — დანიელ ღმერთშემოსილმან გული უბიწოჲ მოიგო...“ გვ. 251—297.

18. „თუესა დეკენბერსა ივ. წინაღვე ქრისტეს შობისაჲ, უფალო ღლყავსა. ჳმაჲ ბ გრი. — ანგელოზთა დღეს წინაუვიდოდეთ ძალნო ბეთლემისათა...“ გვ. 297—318.

19. თუესა დეკენბერსა ით. წინაღვე ქრისტეს შობისა, ჳმაჲ ბ გრი. — ცნეს გონიერად, ვითარმედ ღმერთი განკაცნა...“ გვ. 319—340.

20. „თუესა დეკენბერსა კ. წინაღვე ქრისტეს შობისაჲ, ჳმაჲ ბ გრი. ანგელოზ. — რომელი პირველ მზისა იშვა მამისაგან, აწ ქალწულისა დედისაგან...“ გვ. 340—369.

21. „თუესა დეკენბერსა კა. წინაღვე ქრისტეს შობისაჲ უფალო ღლყავსა, ჳმაჲ ბ გრი. ანგლოზთა დ. — დღესასწაულობს ყოველი დაბადებული და ზეცესანი ჩვენთავე იხარებენ, რამეთუ შემოქმედი ქალწულისაგან იშვების...“ გვ. 369—385.

22. „თუესა დეკენბერსა კბ. წინაღვე ქრისტეს შობისაჲ, ჳმაჲ ბ გრი. ანგელოზ. — აპა ესერა კრავი ღუთისაჲ ამღებელი სოფლისა ბრალთაჲ...“ გვ. 385—413.

23. „თუესა დეკენბერსა კვ. წინაღვე ქრისტეს შობისაჲ, ჳმაჲ ბ გრი. ანგელოსთა დღეს. — ნებსით მოსდრიკენ ცანი და გარდამოჰყედ...“ გვ. 413—442.

24. „თუესა დეკენბერსა კდ წინაღვე ქრისტეს შობისაჲ, ჳმაჲ ა. — ეპა დიდებული საკვრველი, რამეთუ მეუფე ყოველთაჲ...“ გვ. 442—501.

25. თუესა დეკენბერსა კე. განმაცხოველებელი შობაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი წმიდისა ქალწულისა მარიამისგან, უფალო ღლყავსა, ჳმაჲ ა. შენ სიტყუაჲ. — მოვედით და მოვიწინეთ ყოველნი დღეს ბეთლემს...“ გვ. 501—558.

26. «იოანე დამასკელი» „სხუანი გალობანი იამბიკონნი ხუთთაენი ბერძულად. უგლბსა. სასწაულითა ივ. — საშვოათ წმიდისაჲთ სიტყუაჲ ღმრთისაჲ გამოჩნდა...“ გვ. 538—543.

შენიშვნა: იოანე დამასკელის შობის აკროსტიხული საგალობლის ეს თარგმანი (არაკროსტიხული) აღრინდელია და შესულია გიორგი მთაწმიდლის წინაღროინდელ ჰიმნოგრაფიულ კრებულებში — იადგარეპში.

27. «შობის საგალობელი» „სასწაულითა იეს[ენ]. — ქალწულისაგან ემმანუველ განკაცნა, ბუნებით სწორი მამისა და სულისა იშვა ჳორცითა...“ გვ. 546—553.

შენიშვნა: 1. იოანე დამასკელის შობის იამბიკური საგალობლის ეს აკროსტიხული თარგმანი გიორგი მთაწმიდელს ეკუთვნის. თარგმანის რაობის შესახებ საგალობელს წამძღვარებული აქვს მთარგმნელის შემდეგი კომენტარი:

„სუანი გალობანი ამისვე ღღისანი, წმიდასა იოანე დამასკელისა იამბიკონი ამას გუარსა ზედა არიან თვნიერ, რომელ მთ ყოველსა დასდებულსა ხუთი თავი ზის. ხოლო ამათ უმრავლესნი თავნი სხენან და ამას უფროდსი ჭირა უნა; და ვინამთვან ამათი თარგმანა უღონოდ არს ყოველადე და შეუძლებელი, ამისთვის მე, გლახაკმან გიორგი, რეცა თარგმანმან, ქართულად აღწერენ ესე გალობანი დიდითა შრომითა, ლოცვა ყავთ ღუთისათვს, რათა უფალმან შემიწყლოს თქნითა წმიდითა ლოცვითა, ამინ“ (გვ. 543. მთავრულით).

2. აკროსტიხული საგალობლის ზემოთ მოტანილ შენიშვნას მოსდევს ამავე საგალობლის აკროსტიხული სტროფი:

„ხოლო თავნი ამას იტყვან.—
ქებითა და გალობითა ყრ წმიდათა, ქრისტეს ღრისა
ხორციელად ზემთა ცნობისა ბრწყინვალესა შობასა,
ყოველი სოფელი იხარებს, და ანგელოზთა თანა
წყალობათა მისთა ადიდებს და შესახამს ღღეს“ (გვ. 546).

28. „თუესა დეკენბერსა კვ. კრზა წმიდისა ღრისმშობლისა და გსენებდა წმიდათა და მართალთა: დავით ღრისა მამისა, იოსებ მართლისა და იაკობ ძმისა უფლისა, უფალო ღრყავსა, ჯმაჲ დ. მცნეთათა: — საღთოსა ამას კრებასა განკაცებასა ქრისტესსა, დასაბამსა სოფლისა სიხარულისსა, ზეციისა განწყობილთა თანა...“ გვ. 558—574.

29. „თუესა დეკენბერსა კზ. წმიდისა პირუელმოწამისა სტეფანესი, ჯმაჲ დ. მცნეთათა ზ. — სულისა მიერ წმიდისა აღვსებულ იქმენ სტეფანე, და ხატითა ანგელოზებრითა გამოშჩნდი...“ გვ. 574 — 593.

30. „თუესა დეკენბერსა კმ. წმიდისა თეოდორე საბაწმიდელისა, ხუცისა და აღმსარებლისა, ძმისა თეოდანე გამომთქმელისა და აღმსარებლისა, რომელთა პირთა ზედა ესევეთარი ფიცარი დაწერეს მართლისა სარწმუნოებისათვს, ბრძანებითა თეოფილე მწვალებელისა მეფისათა წერტით.— ყოველთა წადიერებაჲ აქუს მისლვად ქალაქად, სადა-იგი ყოველად წმიდანი სიტყვსა ღრისა ფერწნი დაღვს დამტკიცებისათვს სოფლისა...“ გვ. 593—611.

31. „თუესა დეკენბერსა კთ. წმიდათა ჩჩკლ ყრმათაჲ და წმიდისა მარკელესი, ჯმაჲ დ. მცნეთანი. — საუნჯესა დაფარულსა ეძიებდა უღთოდ იგი, ვინაჲცა უმანკონი ყრმანი მოსწყვდნა ღღეს...“ გვ. 611—628.

32. „თუესა დეკენბერსა ლ. წმიდისა მოწამისა ანოსიასი, ჯმაჲ დ. მცნეთა შ. — ქალწულებისა ნათელითა განპბრწყინდი ყრდ ქებულო ანოსია...“ გვ. 628—642.

33. „თუესა დეკენბერსა ლა. წმიდათა ორთა ბევრთა და ორასთა მოწამეთაჲვე, რომელნი ნიკომიდიას დაიწუნეს, ჯმაჲ დ. მოგიცემი. — მზისა მის სიმართლისა სურვიელ იქმენით წმიდანო...“ გვ. 642—658.

1. შენიშვნები: 1. ერთვის „ზანღუკი დეკენბერისა ღღესასწაულთაჲ“ (გვ. 659—662).

2. საგალობელთა ავტორების სახელები მიწერილია შესაბამისი მასალის გასწვრივ კიდევ ზე: ანასტასი სეკტორი (გვ. 236); ანატოლე (გვ. 34, 50, 170, 253, 449, 452, 507); ანდრეა (გვ. 55, 362, 422, 432, 453, 458, 519, 615, 616); ბასილი (გვ. 69); გერმანე (გვ. 416); გერმანოს (გვ. 56, 122, 170, 183, 184, 276, 519, 520, 524, 588); გიორგი (გვ. 128, 133, 206, 291, 373, 407, 584, 613); ეფრემ (გვ. 53); თეოდანე (გვ. 40, 64, 158, 173, 200, 229, 258, 261, 308, 349, 350, 357, 401, 402, 489, 569, 596, 600, 653); იკასია (გვ. 183, 517);

იოანე დამასკელი (გვ. გვ. 25, 32, 54, 87, 184, 403, 501, 503, 516, 517, 521, 522, 538, 563, 564, 565, 566, 567, 584, 614, 624); იოსებ (გვ. 94, 105, 124, 144, 151, 155, 162, 216, 223, 270, 299, 313, 326, 381, 414, 605, 645); კლიმი (გვ. 285); კუპრიანე (გვ. 57, 615); კოზმან (გვ. 60, 99, 353, 502, 506, 520, 531, 562, 563, 564, 565, 566, 567); ნიკოლაოსი (გვ. 97); სტეფანე (გვ. 20, 575).

3. ზოგიერთი სტიქარონის გასწვრივ კიდევ აღნიშნულია: ძუელი (გვ. გვ. 121, 171, 183).

4. დაუწერლად გაშვებული: გვ. გვ. 528, 529, 532, 533, 544, 545, 640, 641. როგორც ჩანს, ეტრატის გადახევა-გადარეცხვას შემდეგ ისინი საწერად უფარგინი აღმოჩენილან.

5. ძველი აიქმვის დროს ყუაში ჩანაკერი მხარე ახლა მარჯენივა მოქცეული; პირვანდლი ტექსტი ზოგან შებრუნებულია, ზოგან კი უკუღმაა. 2 რვეული (გვ. 579—610) შუაზეა გაკეცილი, ძველი ტექსტის ნაკვალევი ვერტიკალურაა.

6. ხელნაწერი გიორგი მელითაურის საკუთრება ყოფილა: გვ. გვ. 287, 411, 595, 664-ზე დასმულია ბეჭედი წარწერით: *Георгий Онисимович Мелитаური*.

ანდერძები: 1. მთარგმნელის, გიორგი მთაწმინდელისა „სახელითა მამრსადა და ძისადა და სულისა წმიდასადა სრულ იქმნა დეკენბერი ყოთა საგალობლითა და სამკაულითა კათოლიკე ეკლესიასადა ჯელითა ელახაკისა გიორგი თარგმნისა სუტეს-მონაზონისა, ფრიად ცოდვილისადა, აურაცხელითა კირითა და შრომითა და რულუნებითა. ღმერთმან გარწმუნოს, წმიდანო ძმანო, რომელნიცა მიემთხვნეთ ამას ჩნსა ნაშრომსა, წმიდათა ლოცვითა თქნთა ნუ დაგვიწყებთ, რამეთუ ჩნ არარადას სხვსა სარგებლისათჳს განწინადისა არა თავს-გვც ესე შრომად, არამედ ლოცვისა ზოლო და კურთხევისა თქუენისათჳს; და რათა ღმერთმან თქუენითა ლოცვითა ყოს შენდობად აურაცხელითა მათ ცოდვათა ჩემთაჲ, და რათა შეიწყალნეს უფალმან სულნი მშობელთა და მოძღუართა ჩემთანი, და ყოველთა თჳსთა და ძმთა ჩემთანი, და გულსაგებთ უწყოდთ, რომელ არლარა რომელსა საბერძნეთისა ეკლესიასა არა იპოოს ამისა უკეთესი სათუეე, სრული და უნაკლულოჲ. პეტრე წმიდისა დიდისა ეკლესიისა სათუეე და სკამეონ წმიდისაჲ მქონდეს; და სოფია წმიდისა სტიქარონნი — და ყოველი, ვითა ნათელი მზისაჲ, ეგრეთ გამოგვკრებაჲ, და ერთი გვარგნი კათოლიკე ეკლესიასა, შეკეული თუალითა და ანთაკითა, და ყოველთაჲ კეთა პატრონითა შეგვიზხავს, და ვიდრე აქამოდე ჩუენგან დაფარული ცად, მრავალფერთა მითეზთა მიერ აღსავსე, საჩინოდ ყოველთა ქართველთა ზედა არა ჩნ, არამედ ლა გარდაურთხამს, რათა ჰნათობდეს კადთ კიდემდე ქუეყნისა ნათესავსა ჩნსა. და ვინ შეჰპატოს, გინა დააკლოს ამას წმიდასა და საღმრთოსა ნაშრომსა, ღმერთსა მან გასცეს პასუხი. ამას დასჯერდით, არაფთუ უკეოე არა ეგებოდა, გარნა ჩუენ ესთენ დირს ვიყვენით და ესთენ მოგუტა ღმერთმან. რომლოსაჲ არს ღიდებად უკუნითი უკუნისამდე, ამინ“ (გვ. 662—663).

2. გადამწერისა: „დაწერა ესე თუე დეკენბერი უდაბნოსა ხარძთისასა (1), ჯელითა სტეფანე დიაკონისადათა უდაბნოსასა სუეტისათჳს, საღასოთა მითითა. ღმერთმან შეუნდვენ, რადა ვის ქირა უნახავს ამას წიგნსა ზედა; პირუელ ყოველთასა მოურავს სუეტისასა ანტონის შეუნდვენ ღმერთმან. და ყოველნი ძმანი დაიცვენინ ქრისტემან, და უკეთუ იპოოს რაჲ სანდოჲ ამას ჩნსა ნაშრომსა, ჩუენთჳსცა ლოცვა ყვთ ღლუთისათა და უცბად ჩხრევისათჳს შემინდვეთ. გიორგის ხუტესსა შეუნდვენ ღმერთმან, დაად შემწე გუეყო“ (გვ. 664).

შინაწერი (მხედრულით): „მე, დიდის ორბელის შვილმან და მართლმსაჯულმან მღვანდებმან პატრონმან ვახტანგ და თანამეცხედრემან ჩემმან არაგვის ერისთვის საალის ასულმან პატრონმან თამარ ვიყიდეთ წმიდა ესე წიგნი დეკემბრის თვე ერთი, მარტვიანი ერთი, სვინაქსარი ერთი, სამოციქულო ერთი, პარაკლიტონი ერთი, ძველი პარაკლიტონი ერთი, ნწბრის თვე და შემოგწირე შენ, ჩვენს სა[. . .] შესავედრებელსა ჩუენგან აშენებულს ტანძიას წმიდას ნიკოლაოსის. შეწირე შენ წმიდა შესაწირავი ესე [და] მიოზ გვექმენ დღესა

მას საშინელსა განკითხვისასა [წი]ნაშე ქრისტეს, ღთისა ჩვენისა და წარემარ[თოს] . . . ჩემთა; და ვინცა და რაბანცა კაცმან, ღიღმან ანუ მცირემან ან ლაშქრობით, ან მშვიდობით, ან ძალითა, ან თხოვბით წაიღოს და შენვე არ შემოგწიროს იგი, ჰქმენ ცოდვისა ჩვენისა მაგიერ განკითხულ და რახნვედეს ღმერთი და ყოველნი მისნი წმიდანი ზეტისანი და ქვეყანისანი. მასმცა მიხედების ძრწოლა კანისა, შიშთვილი იუდასი, მებდატეხა დოსკორგესი, ცოცხლივ დანთქმუ[ა] და(!) აბირონისი. შენ, მრავალ მოწყა-
ლო უფალო, აღმისრულე სათხოვნელი ესე. ქა[ს]ა ტო“ (გვ. 2).

II. შენიშვნები: ამ ხელნაწერის შესახებ იხ: 1. პ. ინგოროყვა, თხზულებათა კრებული, III, 1965, გვ. 318.

2. გ. ქეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ. I, 1960, გვ. 226.

3. ე. მეტრეველი, ქართული ორიგინალური ჰიმნოგრაფიის ისტორიისათვის XI საუკუნეში. პუშკინის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის შრომები, IX, 1952.

4. ლალი ჯღამაია, იოანე დამასკელის შობის საგალობლის გიორგი მთაწმიდის-
სეული თარგმანი, შოთა რუსთაველა, ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი, 1966, გვ. 178—190.

(1736)

5000

ბიბლია. 1854

154 ფ.; 34,5×21,5; ქალაღი; მუყაოს ყდა; თავ-ბოლონაკლული; მხედრული; [1854 წ.]; — გადამწერი დავით ინანაშვილი (ფ. S—4991 2r, 3r, 163r, 688v...)

«წიგნი დ მოსესი რიცხეთა» „...მღუდლისა იყუნენ იგინი, და თვთოეულნი წმიდა ქმნილნი მისსა იყუნენ...“ 1r—154v (რიცხვთა 6,10; დაბადება, ნაწილი პირველი, 1884, გვ. 273).

შენიშვნები: 1. ტექსტი დაყოფილია თავებად და მუხლებად.

2. ბიბლია, გადაწერილი ერთი ხელით, ერთსადამავე ქალაღზე, შემოსულობის მიხედვით აღრიცხულია სხვადასხვა ნომრით (№№ 5000, 5001, 5002, 5003).

3. ხელნაწერის ამ მონაკვეთში შესულია ბიბლიის შემდეგი წიგნები: «წიგნი IV მოსესი—რიცხეთა, წიგნი V მოსესი—მეორე სჯულისა, წიგნი ისუ ნაცესი, მსაჯულთა, რუთისა, I მეფეთა, II მეფეთა, III მეფეთა, IV მეფეთა».

IV მეფეთა წყდება: „...და რომელი შეუღდა მეფესა ბაბილონისასა და სხუანი სიმტკიცენი წარიღო ნაბუზარდან მთავარ[მან]...“ (დაბადება, I, 1884, გვ. 822).

4. დასაწყისში აკლია: დაბადება (შესაქმე), გამოსლვათა, ლევიტელთა და ნაწილი (1—4 თავი და ცხრა მუხლი მეხუთე თავისა) წიგნისა რიცხეთა.

5. ტექსტის ზოგიერთი სიტყვა განმარტებულია სქოლიოში.

6. გადმოღებულია სლავური ბიბლიის 1751 წლის გამოცემიდან.

(177)

6001

ბიბლია. 1854

207 ფ.; 31,3×21; ქალაღი; მუყაოს ყდა; მხედრული; [1854 წ.]; გადამწერი დავით ინანაშვილი (ფ. S—4991 2r, 3r, 163r...); დაუწერელია 72v—73v, 80v—81r.

„წიგნი პირველი პარალიპომენონ, რომელი არს ნეშტთა. — თავი ა. აღამ, სეით, ენოს, კანინ, მღლეულ, იარედ, ენოქ, მათუსალა, ლამექ, ნოე, სემ, ქამ და იაქეთ, ძენი იაქეთისნი...“ 1r—202v.

შენიშვნები: 1. ბიბლიის ეს ნაკვეთი წინა ნომრის (S-5000) გაგრძელებაა (ბოლოში მცირე დანაკლისით) და შეიცავს შემდეგ წიგნებს: ნ ე შ ტ თ ა I, ნ ე შ ტ თ ა II, ე ზ რ ა I, ნ ე მ ი ა ს ი, ე ზ რ ა II, ტ ო ბ ი ა ს ი, ი ე ლ ი თ ი ს ი, ე ს თ ე რ ი ს ა (დაბადება, I, 1884, გვ. 824—1174); ი ო ბ ი ს ი, დ ა ვ ი თ ი ს ი (ფსალმუნი), ი გ ა ე ნ ი ს ო ლ ო მ ო ნ ი ს ნ ი, ე კ ლ ე ს ი ა ს ტ ე, ქ ე ბ ა-ქ ე ბ ა თ ა, ს ი ბ რ ძ ნ ე ს ო ლ ო მ ო ნ ი ს ა, ი ს ო ზ ი რ ა ქ ი ს ა (დაბადება, II, 1884, გვ. 4—294).

2. ერთვის საძიებელი (203r-v, 204r—205r. საძიებლის ორი უკანასკნელი ფურცელი უკულმა ჩაინძული).

მინაწერები ტექსტის ხელით: 1. „ესე წიგნი ტობიასი გარდმოღებულ არს ახლად ბერძულით ალექსანდრიულით სლავურსა ზედა, ხოლო პირველ დაბეჭდილი სლავენურად გარდმოღებულ ვულატით, ეგრეთვე ქართულად გარდმოღებულ იქმნა ახლის სლავენურიდამ“ (80r).

2. „ესე წიგნი იუდიითისა გარდმოღებულ არს ახლად ბერძულით ალექსანდრიულით, ხოლო პირველდაბეჭდილი სლავენურსა ზედა იყო გარდმოღებულ ვულატით, ეგრეთვე ახლად გარდმოღებულ იქმნა ქართულად აწ სლავურით“ (91v).

(1738)

5002

ბიბლია. 1854

224 ფ.; 34,2×21; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული; [1854 წ.]; გადამწერი და-
ვით ინანაშვილი (ნ. S—4991 2r, 3r, 163...); დაუწერელია: 111v—112v; 201r—206v;
218r—v; 222r—224v.

„წიგნი წინასწარმეტყუელისა ისაიასი. — თავი ა. ხილუა, რომელი იხილა ისაია, ძემან ამოსისმან, რომელი იხილა ძუნად იუდიასა და იერუსალიმისა...“ 2r—217v.

შენიშვნები: 1. უძღვის თავფურცელი: „ბიბლია, ესე იგი წიგნი საღმრთისა წერილისა, ტომი მესამე“ (1r).

2. ხელნაწერი მოიცავს წინასწარმეტყველთა შემდეგ წიგნებს: ისაიასი, იერემიასი, ვოდება იერემიასი, ბარუქისა, ეზეკიელისა, დანიელისა; წინასწარმეტყველი ოსე, იოელი, ამონი, აბდია, იონა, მიქია, ნაომი, ამბაკომი, სოფთონია, ანგია, ზაქარია, მალაქია, I წიგნი მაკაბელთა, II მაკაბელთა, III მაკაბელთა, III ეზდრასი, გამოცხადება იოანე ღმრთისმეტყუელისა.

3. ერთვის საძიებელი (219r—221v).

მინაწერი ტექსტის ხელით: „შემდგომი წიგნი, რომელსა ეწოდებას მესამე წიგნი ეზდრასი, ხოლო ვულატის მიერ — მეოთხე ეზდრასი, მოღებულ არს დასასრულსა ბიბლიასა, ამისთვის რომელ, რამეთუ ბერძულსა ენასა ზედა იგი არა იპოვებს, ოდენ ლათინურსა ზედა და სლავურსა ბიბლიასა შინა გარდმოღებულ არს ვულატით, რომლისათვის განმართულ არსცა წიგნი ესე ვულატით (183v).

(1739)

5003

ბიბლია. 1854

81 ფ.; 34,3×21; ქაღალდი; მუყაოს ყდა (აქინძულია S-5002-თან ერთად); თავნაკული; მხედრული; [1854 წ.]; გადამწერი დავით ინანაშვილი (ნ. S—4991 2r, 3r, 163r, 688v...).

21. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. VI

«წინასწარმეტყულები იონა». — „...რისხვსაგან გულისწყრომისა მისისა და არა წარეპსწყმდეთ; და იხილა ღმერთმან საქმენი მათნი, რამეთუ მოაქციეს გზათაგან მათთა ბორცოთა...“ 1^რ—81^ვ.

შენიშვნები: 1. ეს ხელნაწერი გამოირებაა S—5002-სა, ე. ი. ბიბლიის მესამე ტომისა; განსხვავება იმაშია, რომ დასაწყისში აკლია 11 წიგნი (აქვე შდ. S—5002-ს). შემონახულია: წინასწარმეტყველი იონა (ნაწყვეტი), მიქია, ნაომი, ამბაკომი, სოფონია, ანგია, ზაქარია, მალაქია, I მაკაბელთა, II მაკაბელთა, III მაკაბელთა, III ეზდრასი.

2. ეზდრას III წიგნს წამძღვარებული აქვს იგივე მინაწერი (63^რ), როგორც წინა ხელნაწერშია (ნ. აქვე, S—5002 მინაწ.).

3. ბიბლიის ნაკვეთთა (S—№№ 5000; 5001, 5002, 5003) გადამწერის სახელი და გვარი აღდგენილია «ცხოვრება წმიდათა-ს» (S—4991) ხელის მიხედვით, თარიღი კი—ხელნაწერი კატალოგით (S). ამ ცნობათა შემცველი ფურცელი ამჟამად ბიბლიის დასახელებულ წიგნებს არ მოეპოვება.

4. გადმოღებულია მთლიანად სლავური ბიბლიის გამოცემიდან, რომელიც განხორციელდა სანკტ-პეტერბურგში ალექსანდრე ნეველის ლავრაში 1751 წელს (იხ. Опыт российской библиографии... собранный Василием Соликовым, 1813, წიგ. I, გვ. 50).

5. საერაულთა ამ ბიბლიის მთარგმნელიც იყო და ვით ინანაშვილი.

ს ა ძ ი ე ბ ლ ე ბ ი

1. ხელნაწიკთა ძრონოლოგიური ტაბულა

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №	საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
X—XI	4927	1764	4739
XI	4928 (ეტრათი)	1773	4577
„	4936 (ეტრათი)	„	4743
XII	4937 (ეტრათი)	„	4945
„	4980 (ეტრათი, გრაგნ.)	1775	4804
„	4999 (პალიმფსესტი)	1779	4788
XII—XIII	4939 (პალიმფსესტი)	1784	4801
XIV	4814 (ეტრათი)	1785	4736
„	4925 (ეტრათი)	1786	4966
XIV—XV	4940 (ეტრათი)	1791	4932
„	4958 (ეტრათი)	„	4949
„	4981 (ეტრათი, გრაგნ.)	1792	4774
XV	4938 (პალიმფსესტი)	„	4808
XVI—XVII	4926	1798	4775
„	4930	„	4951
XVI, XVIII	4548	1799	4806
1679	4923	XVIII	4546
XVII	4615	„	4550
„	4941	„	4583
„	4944	„	4585
„	4962	„	4618
„	4984	„	4730
1700—1708	4979	„	4632
XVII—XVIII	4876	„	4634
„	4924	„	4699დ
„	4929	„	4738
„	4969	„	4742
„	4988	„	4744
1712	4933	„	4746
1725	4619	„	4747
1730	4748	„	4753
1739	4982	„	4756
1757	4963	„	4776
1763	4549	„	4798

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №	საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XVIII	4802	1840.	4992
„	4803	1845 — 1852	4991
„	4807	1846	4580
„	4809	1817	4733
„	4810	1827	4732
„	4813	„	4737
„	4873	1837	4699 ა
„	4875	1840—1842	4960
„	4921	1844	4745
„	4931	1851	4874
„	4934	1853	4627
„	4935	„	4913
„	4942	1854	5000
„	4943	„	5001
„	4947	„	5002
„	4964	„	5003
„	4974	1856	4978
„	4976	1858	4699 ბ
„	4983	1861	4872
„	4987	1863 — 1864	4914 (გ. ერისთავის ავტოგრაფი)
XVIII—XIX	4805	1865	4699 ა
„	4815	1872	4957
„	4946	1879	4911 გ
„	4948	1881	4906 ვ
1806	4977	„	4912
1812	4614	1890	4909
„	4624	XIX (10-იანი წწ.)	4965
1815	4970	„ (20-იანი წწ.)	4971
„	4973	„ „	4975
„	4789	„ (30-იანი წწ.)	4961
1815 — 1816	4990	XIX	4542
1819	4628	„	4544
1821	4950	„	4547
„	4989	„	4551
1826	4545	„	4578
1827	4576	„	4579
„	4581	„	4582
1829	4631	„	4588
1830	4959	„	4589
1831	4543		
1835	4584		
„	4920		
1837	4997		

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XIX	4591 ა
„	4591 ბ
„	4591 გ
„	4592
„	4612
„	4613
„	4616
„	4620
„	4621
„	4622
„	4623
„	4625
„	4626
„	4629
„	4630
„	4633
„	4699 ბ
„	4731
„	4734
„	4735
„	4740
„	4741
„	4752
„	4795
„	4799
„	4800

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XIX	4811
„	4812 ა
„	4812 ბ
„	4812 გ.
„	4812 დ
„	4871
„	4906 ა
„	4906 ბ
„	4907
„	4910 (ალ. ჰევქვიას- დისავტოგრაფი)
„	4911 ბ
„	4911 დ
„	4919
„	4922
„	4952
„	4953
„	4954
„	4955
„	4956
„	4968
„	4972
„	4985
„	4986
XIX — XX	4590
„	4998
XX	4593

- აბაშიძე ევგენი 4966 (მინაწ.).
 აბაშიძე ვასო 4906 ა:21; 4906 ბ:7, 59;
 4912 (შენ., მინაწ.).
 აბაშიძე ივანე დავითის ძე 4871 (მინაწ.
 8).
 აბაშიძე მარიამ 4745 (მინაწ. 3).
 აბითარ მღვდ. (წმ. ნინოს მოწაფე)
 4975:3, ბ (შენ.).
 აბიბო (წმ.) 4931:73.
 აბიბოს ნეკრესელი 4621:4 (შენ. 2);
 4963:4 (შენ. 2); 4978:3.
Абимеликов И. 4742 (მინაწ. 2).
 აბო (მოწამე) 4747:59; 4931:125; 4934:
 38; 4966:21; 4978:5.
 აბრაჰამ მონაზონი 4931:55.
 აბრაჰამ ჭურია 4933:III 4.
 აბულაძე ილია 4621:1 (შენ. 2 ბ);
 4625 (შენ. 2); 4626 (შენ. 1);
 4927 (შენ. 6); 4975:1 (შენ.).
 აბულაძე იუსტინე 4997 (შენ. 2).
 აგაბოს (მოციქ.) 4931:214.
 აგვისტინე (წმ.) 4982 (შენ. II).
 ავალიშვილი||ავადლოვი გიორგი (მთარგ.
 გადამწ.) 4907:69 (შენ.); 4907:71
 (შენ. 1); 4959 (შენ. 1, 3); 4960 (ტექ.
 აღწ.; შენ. 1, 2); 4961 (ტექ. აღწ.;
 შენ. 1).
 ავალიშვილი ივანე გიორგის ძე 4920
 (ტექ. აღწ.; მინაწ.).
 ავიმ (მაკაბელი) 4978:12.
 ავტონომი (წმ.) 4931:7.
 ავქსენტი (მოწამ.) 4747:47; 4931:99;
 4934:13; 4978:4; 4966:6; 4999:13.
 ავქსენტი (ღირ. მამა) 4931:162; 4934:
 75.
 აზარია (წმ.) 4747:48; 4924:13; 4931:
 103; 4934:17; 4978:4; 4999:17.
 აზატხან 4549 (ანდ. 1).
 აზენიკოვი ზურაბ სოლომონის ძე 4871
 (მინაწ. 7).
 ათანასე ათონელი 4931:302.
 ათანასე ალექსანდრიელი 4624:8; 4576:
 1 (შენ. 1); 4614:1 (შენ. 1); 4616:1;
 4813:72; 4928 (შენ. 2); 4930:32;
 4931:135, 238; 4934:48; 4939:1 (შენ.
 1).
 ათანასე დიდი 4747:66, 90; 4966:27.
 ათანასი (მალემწერალი) 1581:1 (შენ.
 1); 4932:8 (შენ.).
 ათანასი (წმ.) 4978:5.
 ათანასია 4931:35.
 ათინოგენე (მოწამ.) 4931:312.
 ათთალა (მოწამ.) 4548:2; 4549:7; 4747:
 23; 4931:1, 60.
 აკაკი (მოწამ.) 4931:243.
 აკაკი მორჩილი (მოწამ.) 4931:86, 304.
 აკაკი მელიტონელი 4931:223.
 აკეფსიმა (მოწამ.) 4747:23; 4931:60.
 აკვლა მოციქული 4931:310.
 აკვნიდინე (მოწამ.) 4931:59.
 ალექსანდრა თედორეს ას. (იმპერატ-
 რიცა) 4991:10 (შენ. 5).
 ალექსანდრა ნიკოლოზის ას. (მთავრი-
 ნა) 4991:10 (შენ. 5).
 ალექსანდრე არჩილის ძე 4810 (შენ. 4).
 ალექსანდრე დავითის (იმამყული ხანის)
 ძე, მეფე (1736 წ.) 4615:65.
 ალექსანდრე, მეფე იმერეთისა 4615 (მი-
 ნაწ. 39).
 ალექსანდრე კოსტანტინეპოლელი
 4931:357.
 ალექსანდრე მაკედონელი 4543:3.

- აღექსანდრე პირველი (იმპერატ.) 4873 (მინაწ. 2).
- აღექსანდრე ნიკოლოზის ძე („ცესარე-ვიჩი“) 4991:10 (შენ. 5).
- აღექსი (საგალობ. ავტორი) იხ. მესხი-შვილი ალექსი.
- აღექსი ძე პეტრე დიდისა 4753 (შენ. 1).
- აღექსი (კიევის მიტროპოლიტი) 4978 (მინაწ. 2).
- აღექსი-მესხიშვილი დავით ალექსის ძე. იხ. დავით რექტორი.
- აღექსი-მესხიშვილი ტარასი იხ. ტარასი მღვდელ-მონაზონი.
- აღექსი-მესხიშვილი||ალექსეევი იოელ 4577 (მინაწ. 2, 3); 4748 (მინაწ. 2, 3).
- აღექსი-მესხიშვილი||ალექსეევი ევგრემ 4913 (შენ.).
- ალიშ (მაკაბელი) 4978:12.
- აღუპი მესვეტე 4931:84.
- ამბა 4813:4.
- ამბა ალავერდელი 4963:4 (შენ. 2).
- ამბაკო||ამბაკუმ წინასწარმეტყველი 4931:89; 4934:2; 4978:4; 4999:2.
- ამბაკომ (ჰიმნოგრაფი) 4549:2 (შენ.).
- ამბერკი იეროპოლელი 4747:19; 4931:48; 4978:2.
- ამბროსი მედიოლანელი 4747:43; 4931:94; 4934:7; 4999:7.
- [ამვროსი]ნეკრესელი (ავტ.) 4970 (ანდ. 1).
- ამილახვარი||ამილახვაროვის შვილი ალექსანდრე 4921:28, 28 (შენ. 2).
- ამილახვარი გივი (დამკვ.) 4933 (ტექ. აღწ.) III 10 (შენ. 1, ანდ. 3).
- ამილახვარი ივანე 4591 გ.
- ამილახვარი იოთამ 4921:10.
- ამილახვარი სოფია გიორგის ას. 4922 (მინაწ. 2).
- ამილახვარი||ამილახვაროვი ნინო 4582 (მინაწ. 2).
- ამონა (ლოცვ. ავტ.) 4935:3 (შენ.).
- ამონა დიაკონი 4548:2; 4549:7; 4931:1.
- ამონი (წმ., ლოც. ავტორი) 4549:28 (შენ.); 4615:4 (შენ.).
- ამოხი (წინასწარმ.) 4931:282.
- ამფილოქე იკონიელი 4624:12; 4930:11; 4931:81; 4933:III:18.
- ანანია (წმ.) 4747:48; 4924:13; 4931:103; 4934:17; 4978:4; 4999:17.
- ანანია (მოციქული) 4931:1 (შენ. 1); 4931:27.
- ანანია (ჰიმნოგრ.) 4549:2 (შენ.).
- ანასტასი სექტორი (ჰიმნოგრ.) 4999 (შენ. 2).
- ანასტასი სინელი 4932:35.
- ანასტასი სპარსი 4747:70; 4931:139; 4934:52.
- ანასტასი (მწამლველობათა დამკსნელი) 4931:106.
- ანასტასია 4622 (მინაწ. 4).
- ანასტასია ელიზბარ ქსნის ერისთავის ასული იხ. ერისთავი ანასტასია.
- ანასტასია ჰრომი (მოწ.) 4624:43; 4931:55; 4934:22.
- ანატოლე (ჰიმნოგრ.) 4931:58 (შენ.): 106; 4999 (შენ. 2).
- ანატოლი (ჰიმნოგრ.) 4934:20, 20 (შენ.): 23 (შენ.):25 (შენ.):27 (შენ.):31 (შენ.):32 (შენ.): 36 (შენ.):37 (შენ.): 47 (შენ.): 49 (შენ.):53 (შენ.): 55 (შენ.): 58 (შენ.): 59 (შენ.):63 (შენ.).
- ანგია წინასწარმეტყულები 4931:102; 4934:16.
- ანდრეა||ანდრია (იერუსალიმელი, კრიტიკელი მთავარეპისკოპოსი) 4549:5:15 (შენ.); 4624:2:23; 4744:3; 4746 (შენ.); 4930:29:34; 4931:1 (შენ.):5 (შენ.):43:301; 4932:2; 4933:I (შენ.): 111 8. 9. 10, 22; 4934:20 (შენ.):25 (შენ.): 29 (შენ.):32 (შენ.):63 (შენ.): 66 (შენ.); 4978:11.
- ანდრეა პირველი (ჰიმნოგრ.) 4934:17 (შენ.):20 (შენ.):63 (შენ.):66 (შენ.).
- ანდრეა (მოწ.) 4931:353.
- ანდრია (გადამწ. XVI—XVII სს.) 4930 (ტექნ. აღწ.):21 (შენ.):34 (შენ. 5 ბ, ვ).
- ანდრია დიაკვანი (გადამწ.) 4966 (ტექნ. აღწ.; ანდ.).

- ანდრია პირველწოდებული, მოციქუ-
ლი 4747:39; 4931:87; 4978:3.
- ანდრია||ანდრეა (პიმნოგრა.) 4747 (შენ.);
4924 (შენ.1); 4925 (შენ. 2 ა); 4926
(შენ. 1); 4933:III 25 (შენ. 3); 4999
(შენ. 2).
- ანდრია სალოსი 4874 (ანდ.; მინაწ.).
- ანდრია სტრატილატი (მოწ.) 4931:346.
- ანდრონიკაშვილი (ხელნაწ. შემომწ.)
4621 (ტექნ. აღწ.); 4622 (ტექნ. აღწ.);
4623 (ტექნ. აღწ.); 4624 (ტექნ. აღწ.).
- ანდრონიკაშვილი არჩილ ივანეს ძე
4531. გ.
- ანდრონიკაშვილი აქაზ 4581 (მინაწ. 2).
- ანდრონიკაშვილისა||ანდრონიკოვისა
ფეფმია 4591ა:2 (შენ. 1).
- ანდრონიკაშვილი||ანდრონიკოვი ზაქა-
რია (ქიზიყის ასისტავი) 4591 გ.
- ანდრონიკაშვილი იასე||ისე ადამის ძე
4906ა:56; 4906ბ:76 (2 შენ. ბ).
- ანდრონიკაშვილი ივანე მალხაზის შვი-
ლი (სარდალი) 4591 გ.
- ანდრონიკაშვილი მალხაზ ივანეს ძე
4871 (მინაწ. 3).
- ანდრონიკაშვილი მიხეილ დავითის ძე
4871 (მინაწ. 13).
- ანდრონიკაშვილი სალომე მელქისედეკ
ქაეჭავაძის ასული 4576 (მინაწ. 2).
- ანდრონიკე მოციქული 4931:253.
- ანდრონიკე (ღირსი მამა) 4931:35:38.
- ანემპოდისტო (მოწ.) 4931:59.
- ანთიმოს მთავარი 4932:23.
- ანიკიტე (მოწ.) 4931:339.
- ანნა (წმ.) 4747:44:79:114; 4924:12;
4931:5:6:96:321; 4934:9; 4966:4;
4978:1:11.
- ანნა (წინასწარმეტყ.) 4931:151; 4934:
64.
- ანნა პავლეს ასული, მთავრინა 4991:10
(შენ. 5).
- ანნა 4621:4 (შენ. 1).
- ანნია გულულა[ანთ] ქალი (გადამწ.)
5551 (ტექნ. აღწ., მინაწ.).
- ანოსია (მოწ.) 4999:32.
- ანტიგონე (მოწ.) 4624:48; 4932:29.
- ანტიპა პერლამა-ასიის ეპისკოპოსი
4931:217.
- ანტონ (გადამწ.) 4742 (ტექნ. აღწ.; შენ.
3).
- ანტონი (გადამწ.) 4622 (ტექნ. აღწ.,
ანდ.).
- ანტონინ 4978:12.
- ანტონი (ხანძთის უდაბნოს სვეტის მო-
ურავი) 4999 (ანდ. 2).
- ანტონი მარტომყოფელი 4621:4 (შენ.
6); 4931:136; 4934:49; 4963:4 (შენ.
2); 4978:5.
- ანტონი დიდი 4747:65; 4931:134; 4934:
47; 4966:26; 4978:5.
- ანტონ I 4545 (შენ. 4); 4550:1 (შენ.
2):3 (შენ. 4, 5); 4585; 4739 (ტექნ.
აღწ., შენ. 1 ბ); 4774; 4775; 4776:
4788 (შენ. 4); 4801 (შენ. 3, 4); 4802
(შენ. 2, 4, 5; ანდ. 1); 4803 (შენ.
1 ა, ბ; 2); 4804 (შენ. 1); 4808 (შენ.
1 ა, ბ; 3); 4934:2 (შენ.):38 (შენ.):44
(შენ.):49 (შენ.); 4949.
- ანტონ II (ძე ირაკლი II-ისა) 4932
(ანდ. 3).
- ანუსია (მოწ.) 4931:116; 4934:30.
- აპოლინარი (მწვალებელი) 4928 (შენ.
2).
- აპოლო (მოციქული) 4931:57.
- აპოლონ (მოწ.) 4931:100.
- აპრილაშვილი||აპრილოვი გრიგოლ
4992 (ანდ. 1, 2, 4, 6).
- აპრილაშვილი||აპრილოვი სტეფანე გრი-
გოლის ძე (გადამწ.) 4992 (ტექნ. აღწ.;
ანდ. 1—6; მინაწ. 4).
- აპრილაშვილი||აპრილოვი სტეფანეს
ქვრივი 4992 (მინაწ. 4).
- Араkelов 4742 (მინაწ. 2).
- Аргутинский Ал. 4742 (მინაწ. 2).
- Аргутинский Ис. 4742 (მინაწ. 2).
- Аргутинский М. 4742 (მინაწ. 2).
- არეთა (მოწ.) 4931:50.
- არელიმე ბერი 4928 (მინაწ. 9).
- ართმელაძე ბერია ხალიპარის შვილი
4927 (მინაწ. 11).
- არიანე (მოწ.) 4931:100.

- არიოზ (მწვალებელი) 4928 (შენ. 2).
 არისტარხოს (მოციქული) 4931:221.
 არისტოტელი 4873 (შენ. 1).
 არნუტოვი ბაგ. (გამომცემელი) 4551:
 1 (შენ.).
 არსანუფ (წმ. მამა) 4616:1.
 არსენი (ჰიმნოგრა.) 4746 (შენ.); 4923
 (შენ. 3).
 არსენი (მთარგმნ.) 4614:1 (შენ. 1);
 4933:I (შენ.).
 არსენი კათალიკოსი ბულმაისის ძე (ჰი-
 მნოგრა.) 4934:4, 4 (შენ.).
 არსენი ქუჩლი (ჰიმნოგრა.) 4923 (შენ. 3).
 არსენ ბერი (ნინოს ცხოვრების ერთ-
 ერთი რედაქციის ავტორი) 4942:2
 (შენ.).
 არსენ დიდი 4931:244.
 არსენ იყალთოელი ვაჩეს ძე 4545
 (შენ. 4); 4579:1 (შენ. 2); 4963:4 (შენ.
 2).
Арутинов Иван 4543 (მინაწ. 4).
 არტემ (მოწ.) 4747:17; 4931:46; 4978:
 2.
 არტემი თესალონიკელი 4931:199.
 არტემონი (მოწ.) 4931:219.
- არქიპპო (მოციქული) 4931:167; 4934:
 80.
 არჩილ მეფე 4789 (შენ. 2); 4921:8:9:
 10.
 არჩილ მეფე (მოწ.) 4931:195; 4978:10.
 ასაბაშვილი პეტრე 4962 (მინაწ. 3).
 ასატურ, ტერ 4543:2 (შენ.).
 ასთანდარ 4927 (მინაწ. 10).
 ასია 4931:58.
 ასიკრიტოს (მოციქული) 4931:214.
 აფთონიოს (მოწ.) 4931:59.
 აფხაზი დავით 4577 (მინაწ. 3);
 4748 (მინაწ. 5).
 აფხაზი||აფხაზოვი ილია 4577 (მინაწ.
 4).
 აღათანგელე (წმ.) 4747:71; 4931:140;
 4934:53.
 აღათი (მოწ.) 4931:153; 4934:66.
 აღათონი 4813:11.
 აღათონიკე (მოწ.) 4931:349.
 აღათოპო (მოწ.) 4931:211.
 აღამამაღბან 4965 (მინაწ.).
 აღაპი (მოწ.) 4621:2; 4931:13:190:222.
 აღნია 4747:69.
 აღრიპინა (მოწ.) 4931:290.

ბ

- ბაბილა ანტიოქიელი (მღვდელმოწ.)
 4931:2.
 ბაგრატ მეფე, ალექსანდრეს ძე 4615
 (მინაწ. 14).
 ბაგრატ ტავრომენელი (მოწ.) 4931:306.
 [ბაგრატიონი] ალექსანდრე იხ. ალექ-
 სანდრე არჩილის ძე.
 [ბაგრატიონი] ანასტასია (პოეტ დიმიტ-
 რი ბაგრატიონის ასული) 4921:20.
 ბაგრატიონი ანტონ, მეფის ძე იხ. ან-
 ტონ I.
 ბაგრატიონი გურამ (მეათცხრამეტე მე-
 ფე ქართლისა) 4735:2.
 ბაგრატიონი დავით 4810 (შენ. 4);
 4951 (შენ. 2).
 ბაგრატიონი დიმიტრი გიორგის ძე (პო-
 ეტი) 4907:13 (შენ. 3); 4921:11:12:
 13:14:15:16:17:18:19:20, 20 (შენ.):21:
 22:23:24:25, 25 (შენ.); 4975:2 (შენ.).
 ბაგრატიონი ვახუშტი ვახტანგის ძე
 4545; 4615 (მინაწ. 17); 4734 (ანდ.);
 4735:1 (შენ. 1); 4736; 4753 (შენ. 3);
 4990 (შენ. 1 ბ, 4).
 ბაგრატიონი თეკლე იხ. თეკლე ირაკლი
 II ასული.
 [ბაგრატიონი] იაგორ 4975:2.
 ბაგრატიონი იოანე 4810 (შენ. 4).
Багратион Константин 4550 (მინაწ.
 50).
 ბაგრატიონი ლევან (ვახტანგ VI მამა)
 4548 (მინაწ. 2); 4990 (ანდ. 1).
 ბაგრატიონი დავითოვი (დავითიანი)
 როსტომ 4736 (მინაწ. 1).
 ბადაშვილი ვირშელ 4980 (მინაწ. 7).
 ბათუ ყაენი||ბათო 4991:10 (შენ. 6).

- ბალახაშვილი ი. 4589:1 (შენ. 2):11 (შენ. 2); 4590 (შენ.); 4914 (შენ.).
- ბარათაშვილი ბარამ 4699 გ (შენ. 2).
- ბარათაშვილი ნიკოლოზ 4911 ბ:1 (შენ. 2):2 (შენ.):9:10:11 (შენ. 3,5).
- ბარათაშვილი||ბარათოვი პართენ 4633 (მინაწ. 3).
- ბარათაშვილი||ბარათოვი 4911ბ:8.
- ბარამ 4550 (მინაწ. 3).
- ბარამიძე ალექსანდრე 4547 (შენ. 4); 4731 (შენ. 2); 4795 (მინაწ., შენ.); 4799:1 (შენ. 4):2 (შენ. 1); 4921:1 (შენ., მინაწ. 4); 4988:3; 4997 (შენ. 3).
- ბარბარა (წმ.) 4581:2, 2 (შენ. 1); 4584:3; 4742 (მინაწ. 3); 4747:40; 4924:9; 4931:91; 4966:1:46; 4978:4; 4999:4.
- ბართლომე მოციქული 4747:98.
- ბართლომე (წმ.) 4966:46; 4978:10.
- ბარნაბა (გადამწ.) 4814 (ტექნ. აღწ.; ანდ. 2).
- ბარნაბა მოციქული 4747:98; 4931:278.
- ბარნაბა (წმ.) 4978:10.
- ბასილი||ვასილი დიდი (კესარიელი) 4549:1 (შენ.):3 (შენ.):4 (შენ.):5 (შენ.):27 (შენ.):30 (შენ.); 4576:1 (შენ. 1); 4614:1 (შენ. 1); 4615:1 (შენ.):3 (შენ.):4 (შენ.):9 (შენ.); 4747:55; 4806 (შენ. 2, 3); 4924:17; 4928 (შენ. 2); 4930:10:23; 4933:III 21; 4934:31 (შენ.); 4935:1 (შენ.):3 (შენ.):6 (შენ.); 4939:1 (შენ. 1); 4942:1 (შენ.); 4944 (შენ. 1, მინაწ.); 4945; 4963:6; 4978:5; 4979:2 (შენ. 1); 4980 (ტექნ. აღწ.); 4999 (შენ. 2).
- ბასილი (წმ.) 4940.
- ბასილი ისავროელი 4932:10.
- ბასილი კათალიკოსი, ძე ვაჩესი 4621:1 (შენ. 2 ბ).
- ბაუმეისტერი ფრიდერიკოს-ხრისტიან 4550; 4788; 4805.
- ბაქარ მეფე, ძე მირიანისა, ხოსროიანი 4975:3 ბ (შენ.).
- ბაქარ ბატონიშვილი||მეფე (ვახტანგ VI-ის ძე) 4546 (შენ. 3); 4615 (მინაწ. 53); 4619 (შენ. 2, 3).
- ბაქარ ქართლელი იხ. ყიფიანი დიმიტრი ივანეს ძე.
- ბაქრაძე ალექსი, დიაკვანი (მხატვარი) 4978 (ტექ. აღწ., მინაწ. 1) (ანდ.).
- ბაქრაძე დიმიტრი 4732 (ტექნ. აღწ., მინაწ.); 4734 (შენ. 4); 4736 (ტექ. აღწ.); 4737 (ტექნ. აღწ.); 4739 (ტექ. აღწ.); 4740 (ტექნ. აღწ.); 4741 (ტექ. აღწ.); 4742 (ტექნ. აღწ.); 4743 (ტექნ. აღწ.); 4744 (ტექნ. აღწ.); 4745 (ტექ. აღწ.); 4990 (შენ. 4).
- ბაქო (მოწ.) 4747:15; 4931:33.
- ბებუთოვი გრიგოლ 4748 (მინაწ. 5).
- ბებუთოვი დარჩი 4738 (მინაწ. 3).
- ბეზირლანოვი აღ. 4742 (მინაწ. 4).
- ბეთლემესშვილი ნიკო, დეკანოზი 4930 (მინაწ. 4, 5).
- Бектабеков 4742 (მინაწ. 2).
- ბერიაშვილი ისაკ (ნუსხის მფლობელი) 4964 (მინაწ. 1).
- ბერიკა 4977 (მინაწ. 8).
- ბერიშვილი||ბერიევი დიმიტრი 4919 (შენ.).
- ბერნსი რობერტ 4911 დ.
- ბერძენიშვილი ნ. 4734 (შენ. 4).
- ბესარიონ (ილუმენი) 4613 (მინაწ. 1).
- ბესარიონ კათალიკოსი (ორბელიშვილი) 4615 (მინაწ. 59, 70).
- ბესარიონ საკვრველთმოქმედი 4931:273.
- ბესიკი 4795 (მინაწ., შენ.).
- ბეჟან 4615 (მინაწ. 72).
- ბეჟან ბეგის ძე 4871 (მინაწ. 12).
- ბიკენტი (მოწ.) 4747:26; 4931:69.
- ბიკტორი (მოწ.) 4749:26; 4931:69.
- ბირთველი მიხეილ 4907:107 (შენ. 2).
- ბიშპინგი როზალია 4589:2.
- ბიძინა (მოწ.) 4978:1.
- ბორის (მოწ.) 4991:7.
- ბრადლეი 4871:23.
- ბრეგაძე თ. 4580 (შენ. 3).
- ბუზალოვი იოვ. 4742 (მინაწ. 4).

ბუბალოვი ნ. 4742 (მინაწ. 4).
 ბუდალ ოღლანა 4543 (შენ. 2).
 ბუნდინოვი დარჩუა 4992 (მინ. 4).
 [ბურდილაძე] გლახუნა 4977 (მინაწ. 8).

[ბურდილაძე] ლექსია 4977 (მინაწ. 8).
 ბურდილაძე სვიმონა 4977 (მინაწ. 8).
 ბურდინოვი ნიკოლოზ||ნიკალაი 4992
 (მინაწ. 5).

8

გაბაშვილი||გაბაონი ზაქარია 4549:51
 (შენ. 1 ბ); 4579:2 (შენ. 1).
 გაბაშვილი ოსე, ძე ზაქარია მოძღვრი-
 სა 4759:2 (შენ.).
 გაბაშვილი ტიმოთე (მღუდელთ-მთავა-
 რი) 4613 (შენ. 1; შენ. 3).
 გაბელისძე მაკარი (მონაზონი) 4928
 (მინაწ. 10).
 გაბრიელ ეპისკოპოსი (ქიქოძე) 4872
 (შენ. 2 ბ); 4917.
 გაბრიელ მცირე 4806 (შენ. 4).
 გაბრიელ პატარაი (გადამწ.) 4927 (ტექნ.
 აღწ.; შენ. 6; ანდ. 1; ანდ. 2).
 გაბრიელ 4928 (ავტ., მინაწ. 14, 17).
 გაბრიელ 4926 (მინაწ. 1).
 გაბრიელ (გადამწ.) 4621 (ტექნ. აღწ.);
 4621:4 (შენ. 1).
 გაიანე (წმ.) 4624:39.
 გაიანე მეფის ასული 4806 (მინაწ.).
 გაიოზ არქიმანდრიტი (რექტორი) 4733
 (შენ.); 4774 (შენ. 1 ა); 4811 (ტექნ.
 აღწერ., ანდ., შენ. 2); 4957 (შენ.).
 გეგენა 4928 (მინაწ. 11).
 გედეონ გენათელი იხ. ლორთქიფანიძე
 გედეონ (გენათელი მიტროპოლიტი).
 გერასიმი (ჯუარის მამა) 4928 (მინაწ. 1).
 გერვასი (მოწ.) 4931:40.
 გერმანე||გერმანოს, (პიმნოვრ.) 4747
 (შენ. 1); 4931:1 (შენ.):58 (შენ.);
 4999 (I შენ. 2).
 გერმანოზ კონსტანტინოპოლელი (პიმ-
 ნოვრ.) 4549:27 (შენ.); 4624:49;
 4931:248; 4934:6 (შენ.):9 (შენ.):25,
 25 (შენ.):27 (შენ.):31 (შენ.):48
 (შენ.):50 (შენ.):57 (შენ.):59 (შენ.):
 62 (შენ.):63 (შენ.):64 (შენ.):67
 (შენ.):68 (შენ.).
 გერონტი (გადამწ.) 4952 (ანდ.).

გვახარია ალექსანდრე 4953 (შენ. 3);
 4954 (შენ. 2); 4992 (შენ. 2).
 გიგინეიშვილი ივანე 4625 (შენ. 2);
 4626 (შენ. 1).
 გიორვა 4742 (მინაწ. 5).
 გიორგი მეფე [II] (დავით აღმაშენებ-
 ლის მამა) 4928 (ტექნ. აღწ., ანდ. 1).
 გიორგი მეფე (VIII) 4615 (მინაწ. 4).
 გიორგი მეფე [XI] 4615 (მინაწ. 41, 50).
 გიორგი XII 4951; 4740:2.
 გიორგი მელეტინის ეპისკოპოსი 4931:
 213.
 გიორგი მროველი (მამამთავარი) 4939
 (ანდ.).
 გიორგი მცირე 4931:210.
 გიორგი (წმ.) 4624:30; 4747:23:87;
 4924:6 (შენ.):26; 4927 (მინაწ. 4);
 4930:2, 2 (შენ. 1):3; 4931:61:229;
 4932:17:18; 4966:39.
 გიორგი 4923 (მინაწ. 2).
 გიორგი 4928 (მინაწ. 4).
 გიორგი (გადამწ.) 4949 (ანდ.).
 გიორგი 4614 (მინაწ. 1).
 გიორგი 4591 გ.
 გიორგი 4580 (მინაწ. 2).
 გიორგი, მეხდალელ მამასახლისის შვი-
 ლი (გადამწ.) 4583 (ტექნ. აღწ.; ანდ.).
 გიორგი (სვეტიცხოვლის და ანჩისხა-
 ტის ღვთაწილი) 4577 (ტექნ. აღწ.,
 ანდ. 2).
 გიორგი (პიმნოვრ.) 4925 (შენ. 2 ა);
 4931:79 (შენ.); 4934:23 (შენ.); 4999
 (შენ. 2).
 გიორგი მთაწმიდელი (ათონელი) 4548:
 2 (შენ.); 4615:4 (შენ.); 4624:9:13
 (შენ. 2); 4747:104; 4930:9 (შენ.):
 18 (შენ.); 4931:294; 4932:9 (შენ.):13
 (შენ.); 4933:111 25 (შენ. 1); 4979:1:
 4999 (ტექნ. აღწ., ანდ. 1):27 (შენ. 1).

გიორგი ნიკომიდიელი (რიტორი) 4624:
6:27; 4930:5:17:30; 4933:III 13; 4942:
5.

გიორგი ხოხელი||ქოხელი 4931:125;
4934:38.

გიორგი ძე შაუშისა იხ. სააკაძე გიორგი.

გიორგი ხუცესი 4999 (ანდ. 2).
გიუნაშვილი ივანე (შემომწ.) 4789
(ტექნ. აღწ.; მინაწ.).

გობრონ (მოწ.) იხ. მიქაელ ქართველი;
გობრონ.

გოგია 4977 (მინაწ. 8).

გოგლიძე ზაქარია 4957 (შენ. 1).

გორგაძე ს. 4550:2 (შენ. 3); 4957:1
(შენ. 2); 4931:120; 4932:35 (შენ. 3).

გორდი (მოწ.) 4931:120; 4934:33.

გოჩაშვილი გიორგი 4921:10.

გოცირიძე ვახტანგ (გადამწ.) 4977
(ტექნ. აღწ.; ანდ.; მინაწ. 1, 6).

[გოცირიძე] მარინე 4977 (მინაწ. 3).

გოცირიძე პაატა 4977 (მინაწ. 8).

გოცირიძე სალომე ვახტანგის ას. 4977
(მინაწ. 2).

გრიგოლ აკრაკანტელი 4931:81.

გრიგოლ დეკაპოლელი 4931:78:224.

გრიგოლ დიაკვანი 4970 (ტექნ. აღწ.;
ანდ. 2).

გრიგოლ იერომონახი (გადამწ.) 4806
(შენ. 5 ა, ბ).

გრიგოლ მზრახველი 4813:62.

გრიგოლ ნოსელი 4614:1 (შენ. 1); 4624:
13; 4747:60; 4928 (შენ. 2); 4931:127;
4932:13; 4934:40; 4966:22; 4978:5.

გრიგოლ პართეველი 4747:11.

გრიგოლ ღვთისმეტყველი 4324:20;
4576:1 (შენ. 1); 4614:1 (შენ. 1);
4616:4; 4624:29:32; 4747:73; 4928

(შენ. 2); 4930:19:21; 4931:142:147;
4933:III 5; 4934:55:60; 4939:1 (შენ.
1); 4966:30; 4978:5; 4980 (ტექნ.
აღწ.).

გრიგოლ ხანძთელი 4931:31.

გრიგოლი ათქალაქელი 4747:33.

გრიგოლი რომთა პაპი 4813:47.

გრიგოლი საკვრველთმოქმედი 4747:31;
4928 (შენ. 2); 4931:75.

გრიგოლი (სომხეთის ეპისკოპოზი)
4931:26; 4978.

გრიგორევიჩი 4968 (შენ. 3).

გრიგორი მონაზონი 4615 (მინაწ. 69);
4737 (ტექნ. აღწ.; ანდ.).

გრიშაშვილი იოსებ 4907:33 (შენ.):34
(შენ.):107 (შენ. 5); 4910 (შენ. 2).

გურამიშვილი||გურამოვი ალექსანდრე
დავითის ძე 4631 (მინაწ. 1); 4633
(მინაწ. 1).

გურამიშვილი დავით (ხელნაწერის შე-
მომწ.) 4627 (ტექნ. აღწ.); 4629
(ტექნ. აღწ.); 4630; 4632 (ტექნ.
აღწ.); 4633 (მინაწ. 1).

გურამიშვილი||გურამოვი თადეოზ 4633
(მინაწ. 4).

გურამიშვილი ოლიკო თადეოზის ას.
(ილია ჭავჭავაძის მეუღლე) 4633 (მი-
ნაწ. 4).

გურამიშვილი ოლინკა||ოლდა ალექსან-
დრეს ას. (ნ. ნიკოლაძის მეუღლე)
4631 (მინაწ. 1); 4633 (მინაწ. 2).

გურამიშვილი||გურამოვი ქეთევან 4627
(მინაწ.).

გურია (მოწ.) 4931:73.

გურონ (მაკაბელი) 4978:12.

Гедеван 4742 (მინაწ. 3).

Германич 4543 (მინ. 4).

დ

დადიანი დავით (სამეგრელოს მთავარი)
4612 (მინაწ. 3, 5); 4788 (მინაწ. 3).

დადიანი ნიკოლაოს I 4737 (ანდ.).

დადიანიძე სვიმონ პეტრეს ძე (გადამწ.)
4920 (ტექნ. აღწ.; ანდ., შენ. 3).

დავით აღმაშენებელი 4545 (შენ. 4):
4934:56; 4935:5 (შენ.); 4947 (შენ.
1); 4978:5.

დავით ბატონიშვილი იხ. ბაგრატიონი
დავით.

- დავით გარეჯელი 4549:19 (შენ.); 4621:4 (შენ. 2); 4663:4 (შენ. 2); 4975:1; 4978:II.
- დავით დიაკონი (გადამწ. ანჩისხატის კანდელაკის შვილი) 4789 (ანდ.; ტექ. აღწ.).
- დავით ედიშერისშვილი (გადამწ.) 4945:1 (შენ. 2).
- დავით რექტორი 4907:32; 4989:2 (შენ.).
- დავით (თეიმურაზ I-ის ძე) 4615 (მინაწ. 40).
- დავით თესალონიკელი 4931:293.
- დავით (იმერეთის მიტროპოლიტი) 4788 (მინაწ. 2).
- დავით კახთ მდივანი, ქვაბულიანი, 4548:მინაწ. 1.
- დავით მეფე (ბიბლ.) 4978:4.
- დავით (წინასწარმ.) 4735:2; 4928 (შენ. 2).
- დავით (ჰიმნოგრაფი) 4965:27.
- დავით 4633 (მინაწ. 3).
- დავით (მოწ.) 4741; 4747:57; 4931:254; 4978:2.
- დავით 4925 (მინაწ. 4).
- დათია (მოწ.) 4931:194.
- დაკიშვიეიჩი მ. 4742 (მინაწ. 2, 4).
- დალმატ (ღირსი მამა) 4931:330.
- დაშიანე (მოწ. მკურნალი უვეცხლო) 4747:22:105; 4978:3:11 (შენძ); 4931:58:298; 4991:2:9.
- დანიელ მონაზონი რაითელი 4577 (შენ. 1 ა; შენ. 1 ბ); 4813:57.
- დანიელ (გადამწ.) 4965 (ტექ. აღწ., ანდ.).
- დანიელ||დანიელ მესვეტე 4934:11; 4999:11.
- დანიელ წინასწარმეტყველი 4543:3; 4747:48; 4924:13; 4931:103; 4934:17; 4966:7; 4999:17.
- დარბიაშვილი თეოდორე 4957 (შენ.).
- დარეჯანი (მარხვანის პატრონი) 4926 (მინაწ. 2).
- დარიელ 4622 (მინაწ. 3).
- დარილალ (ბიჩნა ჩოლაყვას მეუღლე) 4871:(მინაწ. 2).
- დარუხა (დავით აფხაზის მეუღლე?) 4748 (მინაწ. 5).
- დემეტრე დიაკვანი 4929 (მინაწ. 2).
- დემოფონ ფილოსოფოსი 4871:2.
- დეოკლეთიანე მეფე 4932:23.
- დიასამიძე ევლომოზ კათალიკოზი 4921:10.
- დიმიტრი დიდი (მოწ.) 4747:21; 4978:2.
- დიმიტრი თავდადებული 4916.
- დიმიტრი როსტოველი 4991:10 (შენ. 6, 9; შენ. ბოლო 2).
- დიმიტრი კონსტანტინეს ძე 4737 (შენ. 4).
- დიმიტრი (მოწ.) 4924:4; 4931:52; 4932:6.
- დიმიტრი ძე რევაზ ერისთავისა 4631 (მინაწ. 3).
- დიო (ღირსი მამა) 4931:315.
- დიომიდე (მოწ.) 4931:343.
- დიონოსი არიოპაგელი||დიონისიოს 4576:1 (შენ. 1); 4614:1 (შენ. 1); 4624:3; 4747:13; 4931:29:254; 4932:4; 4978:2.
- დოდო გარეჯელი 4978:II.
- დოდო ქართველი (წმ.) 4549:19 (შენ.).
- დომენტი მელიტინელი 4931:127; 4934:39.
- დომენტი (მოწ.) 4931:334.
- დომენტიანე (მოწ.) 4933:III, 6.
- დომნიკა (ღირსი მამა) 4934:38.
- დომნიკა (ღირსი დედა) 4931:125.
- დორე 4939:1 (შენ. 1).
- დორეთე ტურელი 4931:272.
- დორიმენდო (მოწ.) 4931:15.
- დოსითეოს ნეკრესელი 4962 (მინაწ. 1).

- ევნატი (მოწ.) 4747:49:75; 4924:14; 4931:106:146; 4934:20:59; 4966:8; 4978:4.
- ევნატი (პიმნოვრ.) 4934:20 (შენ.); 42 (შენ.).
- ედესიო (წმ. მარინას მამა) 1581:3.
- ევგენი გლახაკი 4932:33.
- ევგენი (მოწ.) 4747:47; 4931:99; 4966:6; 4999:13.
- Евгений экарх Грузии 4614 (მინაწ. 4).
- ევგენი ქერსოვნელი 4931:183.
- ევგენია (მოწ.) 4747:50; 4924:15; 4931:110.
- ევგრაფი||ევლრაფი (მოწ.) 4999:10.
- ევლოკია||ევლუკია (მოწ.) 4931:178:331; 4991:5.
- ევლუკიმე (მართალი) 4931:327.
- ევვოდოს (მოწ.) 4548:2.
- ევთიმი, გურიის ეპისკოპოსი 4874 (ანდ.).
- ევთიმი, საღრის ეპისკოპოსი 4934:26.
- ევთუმი არხიმანდრიტი 4932 (ანდ. 2).
- ევლამპი 4931:36.
- ევლამპია (მოწ.) 4931:36.
- ევლოგი მონაზონა 4813:12.
- ევმელიანე აღმსარებელი 4931:125.
- ევმენი ლორტინელი 4931:14.
- ევნომიოს (მწვალებ.) 4928 (შენ. 2).
- ევპოლო (მოწ.) 4931:338.
- ევპრაქსია (ანტილონეს მეუღლე) 4932:29.
- ევპრაქსია (მოწ.) 4624:48; 4747:114; 4931:321; 4932:29.
- ევსევი სამუსატელი 4931:289.
- ევსევი 4614 (მინაწ. 1).
- ევსელონე (მოწ.) 4931:332.
- ევსეონ (მაკაბელი) 4978:12.
- ევსტათი ანტიოქელი 4931:169; 4934:82.
- ევსტათი (წმ.) 4548:1 (შენ.); 4876:1 (შენ. 2); 4941:1.
- ევსტატი (მოწ.) 1581:6; 4747:7; 4931:16; 4966:6; 4978:1; 4999:13.
- ევსტრატი (მოწ.) 4747:47; 4931:99; 4934:13.
- ევსტრატი (წმ.) 4549:1 (შენ.); 4978:4.
- ევსტროპი (მოწ.) 4931:180.
- ევსუქი (სევასტიას წამებ. ორმოცთაგანი) 4933:III, 6.
- ევტუქი კოსტანტინეპოლელი 4931:212.
- ევტუქი (მოწ.) 4931:351.
- ევტუქი (მოწ.) 4931:215.
- ევფემია (წმ.) 4931:12.
- ევფემია 4931:307.
- ევფროსინე (ღირსი დედა) 4931:21.
- ევლენია (მოწ.) 4934:24.
- ევლენი (მოწ.) 4934:13:51; 4978:4.
- ევლრაფო (მოწ.) 4747:45; 4931:97; 4934:10.
- ევზარი მწყემსი (ბერი) 4813:30.
- ეზეკიელი (წინასწარმეტ.) იხ. იეზეკია.
- ეზრა სუთიელი 4939:1 (შენ. 1).
- ეთერი ქერსოვნელი 4931:183.
- ეკატერინა (მოწ.) 4747:35; 4978:3.
- ეკატერინა ალექსანდრეს ას. (სამეგრელოს მთავრ.) 4612 (მინაწ. 6).
- ეკატერინა (წმ.) 458:1,1 (შენ. 1); 4932:8, 8 (შენ.).
- ეკატერინა ალექსეევნა, იმპერატრიცა 4805 (შენ. 1 ა).
- ეკატერინა მიხაილის ასული, მთავრინა 4991:10 (შენ. 5).
- ეკატერინე (მოწ.) 4931:82.
- ეკატერინე (ყმის მყიდველი) 4990 (მინაწ. 2).
- ეკატერინე (დედოფალი, პეტრე დიდის მეუღლე) 4619 (შენ. 2).
- ელევთერი (მოწ.) 4931:101; 4934:15.
- ელენა 4621:4 (შენ. 1).
- ელენა პავლეს ასული, მთავრინა 4991:10 (შენ. 5).
- ელენე, ალექსანდრე სუმბატოვის ასული 4748 (მინაწ. 5).

- ელენე (წმ. ბიზანტ. დედოფალი) 4747:91; 4931:257; 4966:44; 4978:9.
- ელენე დედოფალი 4615 (მინაწ. 46).
- ელენე (ღირბის დეკანოზის შვილი) 4944 (მინაწ. 2).
- ელენე 4958 (მინაწ.).
- ელენე (ერეკლე I-ის ასული) 4548 (მინაწ. 2).
- ელენე დავითის ასული (ხელმწ. მდივნის იოსების მეუღლე) 4945 (შენ. 2, მინაწ.).
- ელეფთერ (მოწ.) 4999:15.
- ელია თეზბიტელი 4924:32.
- ელია წინასწარმეტყველი 4747:112; 4924:32:33; 4931:316; 4966:52; 4978:11.
- ელიაზარი 4747:115; 4931:328; 4978:12.
- ელისაბედ მიხაილის ასული მთაგრინა 4991:10 (შენ. 5).
- ელისაბედ პეტრეს ასული (იმპერატრიცა) 4622:3 (შენ. 2).
- ელისაბედ 4748 (მინაწ. 6).
- ელისაბარ (ქსნის ერისთავი, მოწამე) 4978:1.
- ელისე დმანელი 4549 (ანდ. 1).
- ელისე 4936 (მინაწ. 4).
- ელისე პლეტენელი, კიევი-პეჩერის არქიმანდრიტი 4991:10 (შენ. 6).
- ელისე (წინასწარმეტყ.) 4747:99; 4931:281; 4978:10.
- ელპიდი (მოწ.) 4621:2; 4931:13.
- ელპიდიფორე (მოწ.) 4931:59.
- ემელიანე აღმსარებელი, კვიზიკელი 4931:335; 4934:38.
- ემელიანე (მოწ.) 4931:314.
- ენდრონიკაშვილი|ენდრონიკოვი ნ. 4742 (მინაწ. 4).
- ენუქიძე თინა 4580 (შენ. 5); 4798 (შენ. 3); 4977 (შენ. 1).
- ეოდექუდო (მოწ.) 4549:7; 4931:1.
- ეპიკტიტე ფილასოფოსი 4871:22.
- ეპიმახო (მოწ.) 4931:57.
- ეპისტიმი (მოწ.) 4931:63.
- ეპიფანე 4548 (მინაწ. 4).
- ეპიფანე კუპრელი 4624:28:42; 4930:18; 4931:248; 4933:III, 14; 4934:26 (შენ.).
- ერაზმ როტერდამელი (ავტორი) 4959 (შენ. 1).
- ერასტო (მოციქ.) 4931:68.
- ერეკლე I 4548 (მინაწ. 2); 4615 (მინაწ. 44).
- ერეკლე II||ირაკლი მეფე 4549 (ანდ. 1); 4735:3 (მინაწ.); 4736 (შენ. 2 ბ); 4739 (შენ. 1 ბ); 4740:1:2 (შენ. 1); 4803 (შენ. 2); 4808 (შენ. 1 ა, ბ); 4906 ა:16:17:27:34:49; 4932 (ანდ. 3); 4935 (მინაწ.); 4951; 4961 (ანდ. 1); 4966 (მინაწ.); 4990 (შენ. 2); 4997:2.
- ერემია (წინასწარმეტყ.) იხ. იერემია.
- ერისთავი ანასტასია ელიზბარის ას. 4871 (მინაწ. 5, 9).
- ერისთავი გიორგი 4582 (მინაწ. 3); 4589:1, 1 (შენ. 1, 2):2, 2 (შენ.):3, 3 (შენ.):4, 4 (შენ. 1, 2):5, 5 (შენ. 1, 2):6, 6 (შენ. 1, 2):7, 7 (შენ. 1, 2):8, 8 (შენ. 1, 2):10, 10 (შენ.):11, 11 (შენ. 1, 2):12, 12 (შენ. 1,2):13, 13 (შენ. 1, 2):14, 14 (შენ. 1, 2):15 (შენ. 2):16, 16 (შენ. 1, 2):19 (შენ. 3); 4590 (შენ.):4914 (შენ.).
- ერისთავი გიორგი 4977 (მინაწ. 8).
- ერისთავის ძე გიორგი (გადამწ.) 4774 (ტექნ. აღწ., ანდ.); 4775 (ტექნ. აღწ., ანდ.); 4776 (ტექნ. აღწ., ანდ.); 4803 (შენ. 3); 4805 (ტექნ. აღწ., ანდ.).
- ერისთავი დავით (ავტორი) 4912 (შენ. მინაწ.).
- ერისთავი დავით ძე იესე ყულარალასისა 4935 (მინაწ.).
- ერისთავი ეკატერინე 4699ა (შენ. 1).
- ერისთავი ელიზბარ ნახ. ელისბარ ქსნის ერისთავი (მოწამე).
- ერისთავი ზაალ 4921:10; 4999 (მინაწ.).
- ერისთავი|ერისთოვი იასე 4748 (მინაწ. 6).
- Еристов 4624 (მინაწ. 2).
- ერისთავი კიაზო 4591 გ.

- ერისთავთ-ერისთავი შალვა 4814 (ანდ. 1).
- ერისთავი შალვა 4990 (მინაწ. 2).
- ერისთავი შალვა (მოწ.) 4978.
- ერისთავი შალვას შვილი (...) 4990 (მინაწ. 2).
- ერისთავი რაფიელ 4918.
- ერმა მოხუცებული 4931:62.
- ერმა (მოციქული) 4931:214.
- ერმალაოზ (მოწ.) 4931:322.
- ერმოლოვი ალექსი პეტრეს ძე 4622 (მინაწ. 1).
- ერმი (მოციქული) 4931:267.
- ერმი (მოწ.) 4931:267.
- ერმილე (მოწ.) 4931:130; 4934:43.
- ერმოგენი (მოწ.) 4548:2; 4549:7; 4747:45; 4931:1:97; 4934:10; 4999:10.
- ეროლდე||იროლი||შეროდე (მეფე ჰურიათა) 4931:115; 4934:29.
- ესაია 4939:1 (შენ. 1).
- ესაია (წინასწარმეტყ.) 4549:2 (შენ.); 4923; 4939:1 (შენ. 1).
- ესაძე (ხელოანი) 4964 (შენ. 2).
- ეფთვმე||ექვთიმე მთაწმიდელი (ათონელი) 4577 (ანდ. 1); 4624:2 (შენ.):27 (შენ.):46 (შენ.); 4744:2 (შენ.); 4874 (შენ.); 4928 (შენ. 2, 5); 4930:1 (შენ.):5 (შენ.):10 (შენ.):12 (შენ.):19 (შენ.):21 (შენ.):23 (შენ.); 4931:249; 4932:3; 4933:III, 7 (შენ.):13 (შენ.):15 (შენ.):21 (შენ.); 4936 (შენ. 2); 4942:5 (შენ.1); 4963:1; 4978:9.
- ეფთვმი დიდი 4747:68; 4931:137; 4934:50; 4966:28.
- ეფთვმი სარდიელი (მოწ.) 4931:112.
- ეფრემ (ავტ.) 4813:21.
- ეფრემ (მოწ.) 4931:183.
- ეფრემ (ავტ.) 4939:1 (შენ. 1).
- ეფრემ (ჰიმნოგრ.) 4999 (შენ. 2).
- ეფრემ ასური 4549:1 (შენ.):2 (შენ.):28 (შენ.); 4614:1 (შენ. 1); 4615:4 (შენ.):5 (შენ.); 4624:17:18:35:41; 4930:6; 4931:145; 4932:26; 4933:III, 19; 4934:58; 4935:3 (შენ. 19):4 (შენ. 5); 4978:5.
- ეფრემ მცირე 4624:4 (შენ.):12 (შენ.):19 (შენ.): 44 (შენ.):45 (შენ.); 4930:11 (შენ.):22 (შენ.):25 (შენ.):26 (შენ.):28 (შენ.): 30 (შენ.); 4932:6 (შენ.): 10 (შენ.):20 (შენ.):35 (შენ.); 4933:III, 3 (შენ.):4 (შენ. 2):5 (შენ.):10 (შენ.):III, 16 (შენ.):18 (შენ.):22 (შენ.).
- ეჭრაკლე მეფე (ერეკლე II) იხ. ერეკლე II.
- ვალენტიანე (მოწ.) 4933:III, 6.
- ვალერიანე (მოწ.) 4934:51.
- ვარვარა 4621:4 (შენ. 1).
- ვარვარა||ბარბარე (მოწ.) 4623:2; 4934:4.
- ვართლომე (მოციქ.) 4931:278:352.
- ვარლაამი (კიევი-პეჩერის ლავრის არხიმანდრიტი) 4991:10 (შენ. 6, 9).
- ვასი (მოწ.) 4931:348.
- ვასილიკო (მოწ.) 4931:180:258.
- ვასილი ამასიელი 4931:232.
- ვასილი აღმსარებელი 4934:89.
- ვასილი (ანკვრიის ეკლეს. მღვ.) 4931:197.
- ვასილი ისავორელი 4624:10.
- ვასილი (ჰიმნოგრ.) 4931:79 (შენ.).
- ვასილი აღმსარებ. (პარისის ეპისკოპ.) 4931:218.
- ვასილი ქერსოვნელი 4931:183.
- ვაჩე, პატრიკი 4621:1 (შენ. 2 ბ).
- ვაჩნაძე ნიკოლოზ (გადამწ.) 4624 (ტექ. აღწ., ანდ.).
- Вачнадзе Д. 4742 (მინაწ. 2).
- ვახვახიშვილი||ვახვანოვი დავით 4591 გ. ვახტანგ VI 4545; 4546 (შენ. 4); 4547 (შენ. 1 ა, გ, 3); 4580 (შენ. 1, 3, 4); 4583:1 (ანდ.); 4615 (მინაწ. 48, 51, 55, 58); 4619 (შენ. 2); 4699 ე (შენ.

1); 4735:1 (შენ. 1); 4738; 4798; 4873 (შენ. 2 გ); 4909; 4911 ბ:1 (შენ. 3); 4920 (შენ. 1 გ); 4949 (შენ.); 4977 (ანდ.); 4990 (ანდ. 1, შენ. 1 ბ).
 ვენელიკტე (ღირსი მამა) 4931:189.
 ვერაგველიძე მაქსიმელ (გალამწ.) 4580 (ტექნიკ. აღწ., ანდ. 1).

ვიზანტოსი (პიმნოგრ.) 4934:31 (შენ.); 36 (შენ.); 39 (შენ.); 46 (შენ.).
 ვირშელ 4980 (მინაწ. 5, 6).
 ვლასი (მოწ.) 4931:159; 4934:72.
 ვოლტერი 4907:17:36.
 ვონიფანტე მოწყალე 4813:35.
 ვონიფანტე (მოწ.) 4931:105; 4934:19.
 ვუკოლე ზმირინელი 4931:154; 4934:67.

ზ

ზაზიაშვილი იოვანე 4972 (მინაწ. 2).
 ჯარიძე მიხეილ (გამომცემელი) 4551:1 (შენ.).
 ჯაჭარა 4742 (მინაწ. 3).
 ჯაჭარია (წმ.) 4624:33; 4747:8.
 ჯაჭარია ბოდბელი||ალავერდელი 4615 (მინაწ. 62, 66).
 ჯაჭარია კობისტენელი, კიევი-პეჩერის არხიმანდრიტი 4991:10 (შენ. 6).
 ჯაჭარია მონაზონი (გალამწ.) 4932 (ტექ. აღწ., ანდ. 2, 3).
 ჯაჭარია (წინასწარმეტყ.) 4549:2 (შენ.); 4747:2; 4931:3:156; 4934:69; 4978:1:6.
 ჯაჭარია 4931:199.

ჯაჭარია (ხელნაწერის „გამცხოვლებელი“) 4980 (მინაწ. 4).
 ჯენონ იყალთოელი 4621:4 (შენ. 2).
 ჯენონ მეფე 4932:32.
 ჯინობია (მოწ.) 4931:56.
 ჯოდოე 4934:30.
 ჯოსიმე (წმ.) 4932:16; 4978:8.
 ჯოტიე 4931:116.
 ჯუბაშვილი რომანოზ მოურავის ძე (მესტამბე) 4957 (შენ. 1).
 ჯურაბაშვილი||ჯურაბოვი სტეფანე 4919 (შენ.).
 ჯურაბაშვილი ტეგია 4972 (მინაწ. 2).
 ჯურიაშვილი დანიელ (გალამწ.) 4973 (ტექნ. აღწ., მინაწ.).

თ

თადეოზ მოციქული 4931:348; 4978:12.
 თადეოს სტეფანწმინდელი 4621:4 (შენ. 2).
 თათარხანი 4615:(მინაწ. 28).
 თათარ-ხანი 4591.
 თალაღე (მოწ.) 4931:256.
 თამაზა 4928 (მინაწ. 8).
 თამაზხან (ნადირშაჰი) 4615 (მინაწ. 64).
 თამარ (ზაალ არაგვის ერისთავის ასული, მეუღლე ეახტანგ ორბელიშვილისა: საბას დედა) 4999 (მინაწ.).
 თამარ დედოფალი (იმერეთისა?) 4615 (მინაწ. 43).
 თამარ მეფე 4545 (შენ. 4); 4921:6.
 თამარი 4936 (მინაწ. 4).
 თარხნიშვილი მარიამ 4929 (მინაწ. 1).
 22. ხელნაწერთა აღწერა, ტ. VI

თარხნიშვილი||თარხანოვი (მთარგმნ.) 4989:6.
 თაყაიშვილი ექვთიმე 1581 (მინაწ. 1); 4542 (შენ. 3); 4544 (შენ. 2); 4545 (შენ. 5); 4547 (შენ. 5); 4551:3 (შენ. 2); 4576 (მინაწ. 1); 4577 (მინაწ. 1); 4578 (მინაწ.); 4579 (მინაწ. 1); 4580 (შენ. 4, მინაწ. 4); 4582 (მინაწ. 1); 4583 (მინაწ. 1); 4584 (მინაწ. 1); 4585 (მინაწ. 1); 4589:19 (შენ. 4); 4591 ა:2 (შენ. 3); 4591 ბ:12 (შენ.); 4591 გ (შენ.); 4618 (მინაწ.); 4619 (მინაწ.); 4620 (მინაწ.); 4625 (შენ. 3); 4626 (შენ. 2); 4634:2 (შენ. 2); 4699 ა (შენ. 2); 4699 ბ (შენ.); 4699 გ (შენ. 1, 2); 4699 დ (შენ. 2); 4699 ე

- (შენ. 2); 4730 (შენ. 2); 4731 (შენ. 3); 4732 (შენ. 2); 4734 (შენ. 3); 4735:3 (შენ. 3); 4736 (შენ. 4); 4740:2 (შენ. 2, მინაწ.); 4871:25 (შენ.); 4909 (შენ. 7); 4988:2 (შენ.):3 (შენ.); 4989:6 (შენ. 2); 4990 (შენ. 2).
- თებრონია (წმ.) 4623:1; 4931:292.
- თევდოსი (წმ.) 4747:61.
- თევდოსი (მეფე ანტიოქიისა) 4928 (შენ. 2).
- თეთ მამლებელი 4963:4 (შენ. 2).
- თეიმურაზ I 4615 (მინაწ. 30, 38, 40); 4731 (შენ. 2); 4749:2 (შენ. 1); 4921:1, 1 (შენ.):2, 2 (შენ.):3:6 (შენ.):10:26, 26 (შენ.):27, 27 (შენ., მინაწ. 3); 4988:3.
- თეიმურაზ II 4615 (მინაწ. 63); 4622:3 (შენ. 2); 4630 (შენ. 1); 4740:1; 4799:1 (შენ. 3); 4931:347; 4963 (ანდ. 1); 4996 (შენ. 2); 4997:2.
- თეკლა (მოწ.) 4624:38; 4747:9; 4931:20; 4942:4; 4978:1.
- თეკლე (ირაკლი II ასული) 4735 (მინაწ.); 4906 ბ:27 (შენ.).
- თეოდორე (მოწ.) 4931:211.
- თეოფანე გამომთქმელი 4999:30.
- თეოფანე მეგვპტელი (კანონთ-მოქმელი) 4931:18.
- თეოფანე საბაწმიდელი 4999:30.
- თეოფანე სიღრიანელი 4931:187.
- თეოფილაკტე ნიკომიდელი 4931:184.
- თეოფილე გლახაკი 4932:33.
- თეოფილე მეფე (მწვალებელი) 4999:30.
- თეოფილე (მოწ.) 4931:319.
- თეოფილე ხუცეს-მონაზონი 4621:2 (შენ.); 4930:4 (შენ.):15 (შენ.); 4933:III, 11 (შენ.):12 (შენ.).
- თეოქთისტე ღიზკიელი (მოწ., ღირსი დედა) 4931:67.
- თეოქთისტე მონაზონი (ჰიმნ.) 4935:5 (შენ.).
- თეოქთისტე წინამძღუარი 4931:121; 4934:34.
- თერაპონი (მოწ.) 4931:263.
- თინა 4990 (მინაწ. 2).
- თომა 4743 (მინაწ. 3).
- თომა 4622 (მინაწ. 2).
- თომა მალელი 4931:304.
- თომა მოციქული 4549:18, 18 (შენ.); 4747:14; 4931:32; 4932:5; 4978:2.
- თეოდორა, ათაბაგის ასული 4615 (მინაწ. 27).
- თეოდორა ალექსანდრიელი 4932:32.
- თეოდორე (მოწ.) 4932:14.
- თეოდორე გამომწერალი 4931:113; 4934:27.
- თეოდორე განმწმედელი 4931:252.
- თეოდორე მენავე 4933:III, 4:4 (შენ.).
- თეოდორე (მოწ.) 4925 (შენ.); 4930:9.
- თეოდორე მზატვარი 4931:18.
- თეოდორე პერგელი 4931:227.
- თეოდორე საბაწმიდელი 4999:30.
- თეოდორე სიკოტელი 4931:228.
- თეოდორე (ჰიმნოგრ.) 4746 (შენ.):4923 (შენ. 3); 4926 (შენ. 1); 4933:III, 25 (შენ. 3); 4962:4 (შენ. 4).
- თეოდორე სტრატილატი 4747:80:97; 4931:156:275; 4934:69; 4966:34; 4978:10.
- თეოდორე სტოდიელი, აღმსარებელი 4624:14; 4747; 4930:27:28; 4931:69; 4932:20; 4933:I (შენ.); 4934:20 (შენ.):22 (შენ.):23 (შენ.):47 (შენ.):50 (შენ.):59 (შენ.); 4925:(შენ. 2 ა).
- თეოდორე ტირონელი (მოწ.) 4624:15 (შენ.); 4624:13 (შენ.); 4747:81; 4931:165; 4932:13; 4934:78; 4978:6.
- თეოდორე ტრიქიანელი 4931:226.
- თეოდოსი, აზრუმის მიტროპოლიტი 4614 (მინაწ. 3).
- თეოდოსი (ზოგად ცხოვნებული) 4931:128; 4934:41.
- თეოდოსი მეფე 4932:29.
- თეოდოსი ქალწული 4931:265.
- თეოდოსი (წმ.) 4966:23.
- თეოდოტე (მოწ.) 4931:254.
- თეოდოტე კვრინელი (მოწ.) 4931:179:274.

- თეოდოტი მღვდელთ-მოდღუარ 4747: 67.
- თეონა (მოწ.) 4747:57; 4931:122; 4934: 35.
- თეომპუპო (მოწ.) 4931:122.
- თეოპემპტო (მოწ.) 4934:35.
- თეოფანე (ჰიმნოგრა.) 4548:12 (შენ. 1); 4549:29; 4746 (შენ.); 4747 (შენ.); 4923 (შენ. 3); 4926 (შენ. 1); 4929 (შენ. 2); 4931:3 (შენ.):4 (შენ.):58 (შენ.):71 (შენ.):74 (შენ.):83 (შენ.): 113:297; 4933:III, 25 (შენ. 3); 4934:6 (შენ.):11 (შენ.):17 (შენ.):24 (შენ.): 27:30 (შენ.):32 (შენ.): 33 (შენ.):36 (შენ.): 41 (შენ.):47 (შენ.):48 (შენ.): 49 (შენ.): 50 (შენ.):52 (შენ.):53 (შენ.): 55 (შენ.):58 (შენ.):59 (შენ.): 66 (შენ.):70 (შენ.):79 (შენ.); 4999 (შენ. 2).
- თეოფანე ნიკიელი 4931:37.
- თეოფანე (ბერი) 4744 (მინაწ. 1).
- თომა სვიმონის ძე 4871 (მინაწ. 5).
- თოფურია ვარლამ 4795 (შენ.).
- თუალმელნისა 4927 (მინაწ. 2).
- თუთავი ალალო 4921 (ტექნ. აღწ.), (მინაწ. 3); 4922 (ტექნ. აღწ., მინაწ. 1).
- თუმანიშვილი აპოლონ რევაზის ძე 4631 (მინაწ. 4).
- თუმანიშვილი||თუმანოვი გიორგი ეგნატეს ძე 4732 (ანდ.); 4907:80 (შენ.): 82 (შენ. 1,2):107 (შენ. 2).
- თუმანიშვილი გიორგი რევაზის ძე 4631 (მინაწ. 2).
- თუმანიშვილი დიმიტრი რევაზის ძე იხ. დიმიტრი ძე რევაზ თუმანოვისა.
- თუმანიშვილი||თუმანოვი თამარ 4631 (მინაწ. 9).
- თუმანიშვილი პავლე ალექსანდრეს ძე 4699 გ (შენ. 2).
- თუმანიშვილი||თუმანოვი პავლე იოსების ძე 4907:81 (შენ. 1):88 (შენ. 2).
- თუმანიშვილი||თუმანოვი რევაზ 4631 (ანდ., მინაწ. 4); 4633 (მინაწ. 1).
- თუმანიშვილი||თუმანოვი ქეთევან რევაზის ასული 4633 (მინაწ. 1).
- თურქისტანიშვილი ერასტი 4622:3; 4634 (შენ. 2).
- თურსო (მოწ.) 4931:100; 4934:14; 4999: 14.
- იავორსკი სტეფანე (ავტორი) 4753.
- იაკინთე ამსტრიდელი 4931:314.
- იაკინთე (მოწ.) 4931:300.
- იაკობი (ბიბლ.) 4942:3.
- იაკობ (წმ.) 4747:20.
- იაკობ მოციქული 4747:89; 4931:236.
- იაკობ ეპისკოპოსი 4931:196.
- იაკობ მამათმთავარი 4872:1:2:3.
- იაკობ (წმ.) 4978:2.
- იაკობ დაჭრილი 4978:3.
- იაკობ ალფესი 4931:35.
- იაკობ მოციქული 4966:41.
- იაკობ (ძმა უფლისა) 4747:52; 4931:49.
- იაკობ სპარსი 4747:37; 4931:85.
- იანვარო (მოწ.) 4931:227.
- იასონ მოციქული 4931:234.
- იაშვილი იოსებ (გადამწ.) 4989 (ტექნ. აღწ., ანდ. 1, 2).
- იაქეთ (ბიბლ.) 4545.
- ЯНОВСКИЙ 4916.
- იეზეკია (წინასწარმეტყ.) 4991:9 (შენ. 1); 4931:317.
- იეზოვი 5. 4742 (მინაწ. 4).
- იერემია (წინასწარმეტყ.) 4931:237; 4939:1 (შენ. 1).
- იერთე ათინელი 4931:30.
- იესე ლევანის ძე (მეფე ქართლისა) 4615 (მინაწ. 52).
- იესე ყულარაღასი 4935 (მინაწ.).
- Иване 4742 (მინაწ. 3).
- ივანე (გადამწ.) 4733 (ტექნ. აღწ., ანდ.).

- ივანე ისაკის შვილი (გადამწ.) 4968
(ტექნ. აღწ., ანდ.).
- ივლიანე მტარვალი 4931:204.
- ივლიანე ტარსელი 4931:288.
- ივლიანე (მოწ.) 4931:107.
- ივლიანე მონაზონი 4813:51.
- ივლიტა (მოწ.) 4747:109; 4931:311;
4978:11.
- იკასია (ჰიმნოგრ.) 4999 (შენ. 2).
- ილარიონი (წმ.) 4747:18.
- ილარიონი (მოწ.) 4931:308.
- ილარიონი (დავით გარეჯის არქიმანდ-
რიტი) 4932 (ანდ. 1).
- ილარიონ ახალი 4931:203:273.
- ილარიონ დიდი (ღირსი მამა) 4931:47;
4978:2.
- ილარიონ ქართველი 4747:32; 4931:77;
4978:3.
- ილია დიაკონი 4621:4 (შენ. 3).
- ილურიძე გიორგი ილიას ძე 4584 (მი-
ნაწ. 4).
- ილურიძე დავით ილიას ძე 4584 (მი-
ნაწ. 5).
- [ილურიძე] ივანე ილიას ძე 4584 (მი-
ნაწ. 7).
- ილურიძე მარიამ ილიას ასული 4584
(მინაწ. 3).
- [ილურიძე] ნინო ილიას ასული 4584
(მინაწ. 9).
- ილურიძე|ილურიძე ნიკოლოზ საბიას
ძე 4584 (მინაწ. 6).
- [ილურიძე] სალომე საბიას ასული 4584
(მინაწ. 8).
- იმედაშვილი გ. 4634:2 (შენ. 1).
- იმნაიშვილი ივანე 4927 (შენ. 1).
- ინანაშვილი დავით (მთარგმნ., გადამწ.)
4990 (ტექნ. აღწ.), (ანდ. 1, 3); 4991
(ტექნ. აღწ.):1 (შენ. 2):4 (შენ. 3):6
(შენ. 2):10 (შენ. 4,9), (ანდ. 1, 3, 4,
6, 7, 8; (შენ. ბოლო 2); 5000 (ტექნ.
აღწ.); 5001 (ტექნ. აღწ.); 5003 (ტექნ.
აღწ., შენ. 5).
- [ინანაშვილი] დიმიტრი 4990 (მინ. 1).
- [ინანაშვილი] კოსტანტინე 4990 (მინ. 1).
- [ინანაშვილი] პეტლაგია 4990 (მინ. 1).
- [ინანაშვილი] სოფია 4990 (მინ. 1).
- ინგოროყვა პავლე 4547 (შენ. 4); 4999:
II (შენ. 1).
- ინოკენტი ღიწელი (არქიმანდრიტი კიე-
ვო-პეჩერის ლავრისა) 4991:10 (შენ.
6).
- იოანე დამასკელი 4548:1 (შენ.); 4549:
27 (შენ.):28 (შენ.):30 (შენ.); 4579:1,
1 (შენ. 1, 2):2 (შენ.); 4615:1 (შენ.):
3 (შენ.):4, 4 (შენ.):5 (შენ.); 4624:1:
9:24:25; 4747:40; 4809; 4873:(შენ.
1); 4924:9; 4931:1 (შენ.):2 (შენ.):5
(შენ.):8 (შენ.):24 (შენ.):58 (შენ.):66
(შენ.):87 (შენ.):91 (შენ.):296 (შენ.):
333 (შენ.):342 (შენ.); 4932:1 (შენ.):
9; 4933:III, 5:20:25; 4934:4 (შენ.):13
(შენ.):25 (შენ.):26 (შენ.):27 (შენ.):
29 (შენ.):31 (შენ.):32 (შენ.):33 (შენ.):
36, 36 (შენ.):40 (შენ.):46 (შენ.):48
(შენ.):50 (შენ.):51 (შენ.):63 (შენ.):
64 (შენ.):68 (შენ.); 4935:1 (შენ.):4
(შენ.):6 (შენ.); 4939:2 (ანდ.); 4947
(შენ. 1); 4999:26, 26 (შენ.):27 (შენ.
1), (I შენ. 2).
- იოანე (ავტ.) 4939:1 (შენ. 1).
- იოანე (ჰიმნოგრ.) 4747 (შენ.); 4925
(შენ. 2 ა); 4926 (შენ. 1); 4933:III, 25
(შენ. 3).
- იოანე (წმ.) 4616:1.
- იოანე (ღირსი მამა ძე ლავრისა) 4931:
225.
- იოანე (ღირსი მამა) 4931:224.
- იოანე (მოწ.) 4747:76:102.
- იოანე გლახაკი 4747:63; 4931:132;
4934:45.
- იოანე დიაკონი (გადამწ.) 4924 (ტექნ.
აღწ.), (ანდ.).
- იოანე ევხაიტელი 4934:60 (შენ.).
- იოანე ზედამწელი|ქედამწელი|ზედა-
წელი 4549:19 (შენ.); 4621:4 (შენ.
2); 4931:243:324; 4963:4 (შენ. 2);
4966:42; 4978:9.
- იოანე თანამზარახველი 4931:317.
- იოანე მახარებელი 4548:7; 4747:10:89;
92; 4813:18; 4924:3:28; 4931:22:236:

- 244:351; 4932:3; 4965:29; 4966:41:43; 4978:1:9.
- იოანე მაყას ძე, ნინოწმიდელი 4932 (ანდ. 3).
- იოანე მთაწმიდელი 4577 (ანდ. 1).
- იოანე მმარხველი 4963:2 (შენ. 1).
- იოანე ალექსანდრიელი 4747:27; 4813:17; 4931:70.
- იოანე ნათლისმცემელი (წინასწარმეტყ.) 4584:1; 4615:5 (შენ.); 4624:14; 4744:3; 4747:8:59:82:96:101:120; 4724:22:24:37; 4930:24:27; 4931:3:19:124:172:261:291:356; 4932:20:21; 4934:37:85; 4935:3 (შენ.): 4 (შენ.); 4966:21:35:47:59; 4978:6:9:12.
- იოანე ოსეს ძე (გადამწ.) 4788 (ტექნ. აღწ., ანდ.).
- იოანე ოქროპირი 4548:7; 4549:28 (შენ.):30 (შენ.1); 4576:1 (შენ. 1); 4579:2:2 (შენ.); 4614:1 (შენ. 1); 4615:3 (შენ.):4 (შენ.):9 (შენ.); 4624:5:11:15:16:21:24:26:31:33:34; 4747:6:28:74; 4876:10; 4924:2:6; 4928 (შენ. 2); 4930:4:13:15:20:22:24:25:26; 4931:10:71:144:147:357; 4932:7:11:12:15:21:22:27:28; 4933:III 1, 2, 3, 11, 12, 16, 24, 4934:57:60; 4935:1 (შენ.):3 (შენ.):6 (შენ.); 4936 (შენ. 1); 4939:1 (შენ. 1); 4947 (შენ. 1); 4962:11 (შენ. 2); 4965:30; 4966:31; 4978:3; 4980 (ტექნ. აღწ.); 4991:10 (შენ. 6).
- იოანე რაითელი 4577 (შენ. 1 გ, დ, (შენ. 2 ბ)).
- იოანე საკვრველთმოქმედი (უვეცხლო) 4931:148:295; 4934:61.
- იოანე სინელი||კლემაქსი 4549:15 (შენ.); 4577 (შენ. 1 ბ, გ, დ, (შენ. 2 ბ), (ანდ. 1); 4813:19. 4931:205; 4978:7.
- იოანე ფილოსოფოსი 4934:2 (შენ.):38 (შენ.):49 (შენ.).
- იოანე წილქნელი 4806 (მინაწ.).
- იოანე ხუცესი (გადამწ.) 4808 (ტექნ. აღწ., ანდ.).
- იოანესოვი იოსებ (მესტამბე) 4968 (შენ. 1).
- იოანიკე (ღირსი მამა) 4931:62.
- იოზ მართალი 4922; 4931:242.
- იოვაკიმ 4747:114; 4931:5:6; 4978:1.
- იოვანე (სარღალი) 4622 (მინაწ. 4).
- იოვანე ღმრთისმეტყუელი 4928 (შენ. 2).
- იოვანე იერუსალიმელი 4813:53.
- იოვანე (გადამწ.) 4743 (ტექნ. აღწ., მინაწ. 1).
- იოვანე მოწყალე 4813:32.
- იოვანე კოსტანტინოპოლელი 4621:1.
- იოვანე მარტვირი (შიოს ცხოვრების ავტორი) 4621:1.
- იოველ (წინასწარმეტყ.) 4931:45.
- იონა (ნათლისმცემელი) 4549:2 (შენ.): 4928; 4931:18:19; 4936 (შენ. 1).
- იონა (საბაწმიდის მოძღუარი) 4931:18.
- იორამ 4936 (მინაწ. 4).
- იორდანიშვილი სოლომონ 4988:1 (შენ.).
- იორიოსა (ბერი) 4813:33.
- იოსებ (პიმნოგრა.) 4548:12 (შენ. 1); 4746 (შენ.); 4747 (შენ.): 4925 (შენ.) (შენ. 2 ა); 4926 (შენ.); 4931:8 (შენ.):78 (შენ.):210; 4933:III, 25 (შენ. 3); 4934:11 (შენ.): 20 (შენ.):21 (შენ.):22 (შენ.):23 (შენ.):32 (შენ.):33 (შენ.):34 (შენ.):38 (შენ.):43 (შენ.):46 (შენ.):51 (შენ.):57 (შენ.):64 (შენ.):67 (შენ.); 4962:3 (შენ.):4 (შენ. 1):6:7:8:9; 4999 (შენ. 2).
- იოსებ (გადამწ.) 4548 (ტექნ. აღწ., ანდ. 1—3).
- იოსებ (მოწ.) 4747:23.
- Иосиф 4742 (მინაწ. 3).
- იოსებ ალავერდელი 4621:4 (შენ. 2).
- იოსებ არიმათიელი 4930:18; 4933:III, 14.
- იოსებ გამომეტყუელი 4549:27 (შენ.): 4615:1 (შენ.).
- იოსებ მართალი 4548:11; 4549:19; 4747:52; 4923; 4929; 4933:1.

- იოსებ მდივანი 4945:1 (შენ. 2):2 (მინაწ.).
 იოსებ მშვენიერი 4872:1, 3.
 იოსებ სანატრელი 4814.
 იოსებ ტფილელი 4629 (ანდ.).
 იოსებ ზუცესი (მოწ.) 4931:60.
 იოსები (აბბა) 4978:1.
 იოსები (გადამწ.) 4933 (ტექნ. აღწ., ანდ. 1, 2).
 იოსელიანი პლ. 4774 (შენ. 3); 4913 (შენ.).
 იპატი ლანღარელი 4931:206.
 იპოლიტე (წმ.) 4576:1 (შენ. 1); 4614:1 (შენ. 1).
 იპოლიტე რომის პაპი 4931:147; 4934:60.
 ირინარხოსი (მოწ.) 4747:38; 4931:85.
 ირინე (მოწ.) 4931:222:241; 4932:19.
 იროდიონ (მოციქული) 4931:214.
 ისაია (წინასწარმ.) იხ. ესაია (წინასწარმ.).

ბ.

- კავკასის ძე გიორგი 4927 (მინაწ. 9).
 კაზაროვი დ. (გამომცემელი) 4631 (შენ. 3).
 Каитмазов 4742 (მინაწ. 2).
 Каихосро 4742 (მინაწ. 3).
 კაკალოვი მიხაილ სტეფანეს ძე 4983 (მინაწ. 4).
 კაკაცაშვილი||კაკაცოლი ისლამ (გადამწ.) 4909 (ტექნ. აღწ.), (შენ. 6).
 კალინიკე (მოწ.) 4931:100:325; 4999:14.
 კალისტე (მოწ.) 4549:7; 4931:1.
 კალისტრატე (იერო დიაკონი) 4613 (მინაწ. 2, 3).
 კალისტრატე (კათალიკოსი) 4616 (მინაწ.).
 კალისტრატე (მოწ.) 4548:2; 4931:23.
 კალმეტ ფილიპპე 4968 (შენ. 3).
 კამნაგარელი ზანდარ 4927 (მინაწ. 2).
 კანდიდოს (მოწ.) 4934:51.
 ისაკ განშორებული 4549:28 (შენ.); 4615:4 (შენ.); 4935:3 (შენ.).
 ისაკ (ღირსი მამა დალმატის მონასტრისა) 4931:266:330.
 ისარლოვი აღ. 4742 (მინაწ. 4).
 ისარლოვი იაგო 4742 (მინაწ. 4).
 ისარლოვი ილია 4742 (მინაწ. 4).
 ისარლოვი იოს. 4742 (მინაწ. 4).
 ისე წილგნელი 4621:4 (შენ. 2); 4934:2; 4963:4 (შენ. 2); 4978:4.
 ისიდორე სამთავნელი 4621:4 (შენ. 2); 4963:4 (შენ. 2).
 ისიდორე (მოწ.) 4931:250.
 ისიდორე პლუსიოტელი||პლუსელი 4931:152; 4934:65.
 ისმაელ (მოწ.) 4931:284.
 ისუ||ისო ნავესი (ბიბლ.) 4931:1.
 იუდა (მოციქული) 4747:100; 4931:286.
 იულიანა ნიკომიდიელი (მოწ.) 4934:21.
 იუსტინა ქალწული (წმ.) 4931:28:268.
 იუსტინე ფილოსოფოსი 4931:268; 4991:8.
- კანდინოვი ნ. 4742 (მინაწ. 2,4).
 კანონიკე (მძოვარი) 4932:31.
 კაპიტონ ქერსოვნელი 4931:183.
 კარაევი ნ. 4742 (მინაწ. 2,4).
 კარბელაშვილი პოლიექტ 4923; 4924; 4925; 4926 (შენ. 1); 4927; 4928; 4929; 4930; 4931; 4932; 4933; 4934; 4936; 4942:2 (შენ.); 4950 (მინაწ.); 4979; 4980 (მინაწ. 7); 4981 (ტექნ. აღწ.).
 კარბელოვი რაფიელ იხ. ფხალაძე რაფიელ.
 კარიჭაშვილი დავით 4586; 4732 (შენ. 2).
 კარლო (ფრანგი გენერალი) 4989:6.
 კარპო (მოციქული) 4931:262.
 კარპო (მოწ.) 4931:38:39.
 კასია||კასიანე (პიმნოგრა.) 4934:13 (შენ.):25 (შენ.).
 კასიანე შრომაელი 4931:177; 4934:90.

- კასკალოვი იაკო 4742 (მინაწ. 4).
- კატო (გაღამწ.) 4623 (ტექ. აღწ., ანდ.).
- კეკელიძე კორნელი 1581:1 (შენ. 2):2 (შენ. 2):4 (შენ.):6 (შენ.): 4545:(შენ. 4); 4550:2 (შენ. 3):3 (შენ. 4); 4576:1 (შენ. 2); 4578 (შენ. 2); 4614:1 (შენ. 2); 4621:2 (შენ.); 4623:1 (შენ.):2 (შენ.):3 (შენ.):4 (შენ.); 4624:2 (შენ.):3 (შენ.):4 (შენ.):5 (შენ.):9 (შენ.):12 (შენ.):18 (შენ.):20 (შენ.); 4627:1 (შენ.); 4694:37 (შენ.):41 (შენ.):46 (შენ.):47 (შენ.):48 (შენ.); 4739 (შენ. 3); 4744:2 (შენ.); 4748 (შენ. 4); 4776 (შენ. 4); 4788 (შენ. 5); 4789 (შენ. 3); 4795 (შენ. 3); 4801 (შენ. 5); 4802 (შენ. 6); 4803 (შენ. 4); 4805 (შენ. 3); 4806 (შენ. 4); 4807 (შენ. 3); 4808 (შენ. 4); 4812 გ:1 (შენ.):2 (შენ. 1); 4879 (შენ.); 4930:1 (შენ.):2 (შენ. 2):3 (შენ.): 4 (შენ.):5 (შენ.):9:10:11:12 (შენ.):15 (შენ.):19 (შენ.):20 (შენ.):23 (შენ.): 25 (შენ.): 26 (შენ.): 30 (შენ.); 4932:6 (შენ.):9 (შენ.):13 (შენ.): 18 (შენ.):19 (შენ.):23 (შენ.):25 (შენ. 2); 4932:29 (შენ.):30:31:32 (შენ.):33 (შენ.):34: 4933:III, 3 (შენ.):5 (შენ.):7 (შენ.):10 (შენ.):III, (შენ.):18 (შენ.):19 (შენ.):23 (შენ.):11 (შენ.), 12 (შენ.), 13 (შენ.), 15 (შენ.), 16 (შენ.):III, 18 (შენ.), 21 (შენ.), 25 (შენ. 1); 4936 (შენ. 2); 4942:5 (შენ. 1); 4952 (შენ. 1, 2); 4553 (შენ. 3); 4954 (შენ. 2); 4957 (შენ.).
- კელსი (მოწ.) 4931:40.
- კვინტიალენე (მოწ.) 4931:234.
- კვიპრიანე სამთავნელი 4549:31.
- კვიპრიანე (წმ.) 4978:2.
- კვირიცე (მოწ.) 4931:311; 4978:11.
- კვიროს ბრეთელი 4621:4 (შენ. 2).
- კიკვაძიანთ ნინო 4951 (მინაწ.).
- კიპრისშვილი ანდრია 4956 (მინაწ.).
- კიპრიანე (მოწ.) 4931:28.
- კიპრიანე||კვიპრიანე (ჰიმნოგრ.) 4931:1 (შენ.):66 (შენ.):91 (შენ.); 4934 : 18 (შენ.):20 (შენ.):27 (შენ.):29 (შენ.):62 (შენ.).
- კირილე 4980 (მინაწ. 2).
- კირილე (წმ.) 4978.
- კირილე ალექსანდრიელი 4931:135:276; 4934:48.
- კირილე იერუსალიმელი 4931:193.
- კირფილოფვე კონსტანტინეპოლელი 4615:2 (შენ.).
- კლემენტოზ (პრომის პაპი) 4747:36; 4931:83.
- კლეონიკა (მოწ.) 4931:180.
- კლიმი ანკურელი 4931:140; 4934:53.
- კლიმი (მღვდელთმობძღვარი) 4978:5.
- კლიმი (წმ.) 4747:71.
- კლიმი (ჰიმნოგრ.) 4999 (შენ. 2).
- კლუვერპრატი ანკვილ 4968 (შენ. 3).
- Клишев 4742 (მინაწ. 2).
- კოდრატე (მოციქული და მღვდელმთავარი მალნისისა) 4931:17:18.
- კოზმა მიიუმელი 4931:39.
- კოზმა მგალობელი 4931:38.
- კოზმანს||კოზმა (ჰიმნოგრ.) 4746 (შენ.); 4925 (შენ. 2 ა); 4929; 4931 : 333 (შენ.):342 (შენ.); 4933:III, 25 (შენ. 3); 4934:36 (შენ.): 39 (შენ.):55 (შენ.):63 (შენ.); 4999 (შენ. 2).
- კოზმანს||კოზმა (მოწ. მკურნალი) 4747:22:105: 4931:58:298: 4978:3:11 (შენ.); 4991:2:9.
- კომაროვი მათე 4628.
- კონონი (მოწ.) 4931:181.
- კორნელი 4910.
- კორნილიე ასისტავი (წმ.) 4747:5; 4931:8.
- კოსმა ვესტეტორი (ჰიმნოგრ.) 4934:57 (შენ.).
- კოსტა მეფე 1581:1; 4932:8.
- კოსტანტი ქართველი 4931:68.
- კოსტანტინე მეფე 4615 (მინაწ. 9).
- კოსტანტინე კახეთის მეფე (მაბადყულისანი) 4615 (მინაწ. 56. 62).
- კოსტანტინე (ძე კოსტანტინე ლიდისა) 4747:91; 4931:243.

კოსტანტინე (ბერძ. იმპერატორი) 4747:91; 4931:257; 4978:9; 4966:44.
 კოსტანტინე (მოწ.) 4741; 4978:2.
 კოსტანტინე ნიკოლოზის ძე, დიდი მთავარი 4991:10 (შენ. 5).
 კოტოშვილი პეტრე 4944 (მინაწ. 2, 4).
 კოტოშვილი კარაპეტა 4944 (მინაწ. 2).
 კობტა ბელადი 4906 ბ:17.
 კუხი მათია (ხელნაწ. მფლობელი) 4983 (მინაწ. 5).
 კვპრიანე (პიმნოგრ.) 4999 (I შენ. 2).

კვრია (მოწ.) 4934:51.
 კვრიაკოს განშორებული 4931:25.
 კვრიკე (მოწ.) 4747:109.
 კვრილე (წმ.) 4747:66.
 კვრილე ალექსანდრიელი 4549:16 (შენ.); 4615:3 (შენ.); 4935:6 (შენ.); 4939:1 (შენ. 1).
 კვრილე დიაკონი 4931:204.
 კვრილე იერუსალიმელი 4933:III, 23.
 კვროს|კვროს (წმ., უვეცხლო) 4931:295; 4934:61.
 კვროს (მოწ.) 4747:76:102.

ლ

ლავრა (მოწ.) 4931:345.
 ლავრენტი (მოწ.) 4931:337.
 ლაზარე (წმ.) 4549:15 (შენ.).
 ლაზარე საკვრველთმოქმედი 4931:65.
 ლალა ფაშა 4615:(მინაწ. 22).
 ლარაძე (ხელნაწ. მფლობ.) 4732 (ტექნ. აღწ. ანდ.); 4963 (შენ. 1).
 ლევან (შაჰნავაზ I-ის ძე) 4615 (მინაწ. 52).
 ლევან დიდი, მეფე 4874:(მინაწ.).
 ლევი (მონაზონი) 4813:52.
 ლევი (მოწ.) 4931:100; 4934:14; 4999:14.
 ლეკიაშვილი ქიტუა (მოქმელი) 4591 გ.
 ლელეშმა მტვირთველი 4997 (მინაწ. 1).
 ლეონ ჰრომის პაპი 4931:166; 4934:79.
 ლეონ (ვახტანგ VI მამა) იხ. ბაგრატიონი ლევან.
 ლეონიძე გიორგი 4629 (შენ. 2); 4811 (შენ. 5).
 ლეონტი კატანელი 4931:166; 4934:81.
 ლეონტი მროველი 4975:3 ბ; 4997:3.
 ლეონტი (მოწ.) 4931:285.
 ლიკინოს მეფე 4932:19; 4933:III, 6.
 [ლიპარიშვილი] გრიგოლა 4977 (მინაწ. 8).

ლიპარიშვილი ქაქუჩა 4977 (მინაწ. 8).
 ლობჟანიძე მიხეილ გრიგოლის ძე 4543 (მინაწ. 3,4).
 ლომოური თამარ 4734 (შენ. 4); 4736 (შენ. 5).
 ლონგინოზ ასისტავი 4931:42; 4978:2.
 ლორთქიფანიძე-მიქელაძისა ანასტასია ბეჟანის ასული (გადამწ.) 4957 (ანდ.).
 ლორთქიფანიძე ბეჟან 4957 (ანდ.).
 ლორთქიფანიძე გედეონ (გენათელი მიტროპოლიტი, დამკვეთი) 4923. (ტექნ. აღწ., ანდ. 1—9).
 ლუარსაბ 4923 (მინაწ. 1).
 ლუარსაბ მეფე (II) 4615 (მინაწ. 28; 29); 4931:195; 4978:10.
 ლუარსაბი (გადამწ.) 4619 (ტექნ. აღწ.) (შენ. 2).
 ლუკა ელაღელი 4931:155; 4934:68.
 ლუკა მახარებელი 4747; 4931:44; 4978:2; 4991:10 (შენ. 8).
 ლუკასშვილი სოლომონ 4543 (მინაწ. 1, 2).
 ლუკია ქალწული|ლუკიაჲ (მოწ.) 4931:99; 4934:13; 4966:6; 4999:13.
 ლუკიანე (წმ.) 4931:41.
 ლუკიანე (მოწ.) 4931:270.
 ლუპუ (მოწ.) 4931:349:350.
 ლუსიანე (მოწ.) 4933:III, 6.

- მათე ბლასტარი 4952 (შენ. 1).
მათე მახარებელი 4747:30; 4931:74;
4978:3.
მათე მოძღვარი 4925 (მინაწ. 8).
მავრა (მოწ.) 4931:239.
მავრიკ მეფე 4549:29 (შენ.); 4615:6
(შენ.); 4935:3 (შენ.).
მავროკორდატოვი კოსტანტინე ნიკო-
ლაოსის ძე 4737 (შენ. 1 ა, ბ).
მავროკორდატოვი ნიკოლას 4737
(შენ. 1 ა).
მაია 4543 (შენ. 2).
მაკარი (წმ.) 4615:4 (შენ.); 4935:1
(შენ.):3 (შენ.); 4978:5.
მაკარი მეგვპტელი 4747:67; 4931:136;
4934:49.
მაკარი (გადამწ.) 4936 (ტექნ. აღწ.,
ანდ. 1, 3, მინაწ. 1).
მაკარი (ჰიმნოგრა.) 4979:4 (შენ. 1 ბ.).
მაკარი ჰრომაელი 4624:37; 4932:33.
მაკაცარიძე სვიმონ (მთარგმნელი) 4546
(შენ. 3, 4).
მაკედონოს (მწვალებელი) 4928 (შენ.
2).
მაკრინა (ღირსი დედა), 4931:315.
მალაქია (წინასწარმეტყ.) 4931:120;
4934:33.
მამიკონოვი ჯიმშერ (გადამწ.) 4543:2
(შენ.).
მანანოვი გიორგი 4871 (მინაწ. 12).
მანასე (იულიანო მეფე) 4549:5 (შენ.).
მანველისშვილი ზუჟუტაი 4927 (მინაწ.
4).
მანველისშვილი სეხნაია 4927 (მინაწ.
6, 7).
მანოელ (მოწ.) 4931:284.
მანუილ ქსანთინოს 4952 (შენ. 1).
მანუჩარი 4980 (მინაწ. 1).
მარღარი (მოწ.) 4747:47; 4931:99;
4934:13; 4966:6; 4978:4; 4999:13.
მართა (სვიმეონ მესვეტის დედა) 4931:
1:301.
მართა (იოელ ალექსი-მესხიშვილის მე-
ულლე) 4577 (მინაწ. 3).
მარიამ (სეხნია მანველისშვილის მეულ-
ლე) 4927 (მინაწ. 7).
მარიამ 4928 (მინაწ. 2).
მარიამ დედოფალი (როსტომ მეფის თა-
ნამეცხედრე) 4615 (მინაწ. 34, 42).
მარიამ მაგდალინელი||მაგდანელი 4747:
113; 4931:318.
მარიამ მეგვიპტელი 4549:15 (შენ.);
4624:22 (შენ.); 4747:86; 4930:12;
4931:207; 4932:16; 4933:III, 7; 4978:
8; 4991:6.
მარიამ მიხაილის ასული, მთავრინა
4991:10 (შენ. 5).
მარიამ ნიკოლოზის ასული, მთავრინა
4991:10 (შენ. 5).
მარიამ პავლეს ასული, მთავრინა 4991:
10 (შენ. 5).
მარიამ ყოფილი... 4615 (მინაწ. 18).
მარინა (წმ.) 1581:3; 4623:3 (ანდ.):
4633:2; 4747:111; 4930:8; 4931:313;
4932:24; 4978:11.
მარკელინ (მაკაბელი) 4978:12.
მარკელლე||მარკიანე წინამძღვ. (წმ.)
4931:115; 4934:29; 4999:31.
მარკიანე (წმ. დიდი ეკლესიის იკონო-
მოსი) 4931:127; 4934:40; 4966:22.
მარკიანე ხელმწიფე 4581:2:6.
მარკოზ არეთუს(!) ეპისკოპოსი 4931:
204.
მარკოზ მახარებელი 4747:88; 4931:
231; 4966:40.
მარკოზ ეფესელი 4804 (მინაწ.).
მარკოზ (მონაზონი) 4549:27 (შენ.);
4615:1 (შენ.):9 (შენ.); 4813:55;
4876:3 (შენ. 2); 4935:1 (შენ.); 4933:
34; 4939:1 (შენ. 1).
მარკოზი (წმ.) 4549:28 (შენ.).
მარმონტელი 4733; 4811.
მარტინე მოწყალე (წმ.) 4813:48.
მარტინე (პრომის პაპი) 4931:220.

- მარტინიანე (ლირსი მამა) 4931:161; 4934:74.
- მარტირი (მოწ.) 4931:51.
- მატათა მოციქული 4747:118; 4931:336; 4978:12.
- მატრონა თესალონიკელი 4931:202.
- მატრონა (მოწ.) 4931:67.
- მაქსიმე აღმსარებელი 1581:8; 4576:1 (შენ. 1); 4614:1 (შენ. 1); 4747:69; 4809; 4931:138:340; 4934:55; 4966:29; 4978:5.
- მაქსიმიანე ერკული (ბერძენთა მეფე) 4932:6.
- მაქსიმე (მოწ.) 4931:234.
- მაშიკო 4633 (მინაწ. 4).
- მახი 4921:20 (შენ.).
- მდივანოვი სერგეი 4975:2 (შენ.).
- მეთოდი კოსტანტინეპოლელი 4931:281.
- მეთოდი პატარონელი 4931:287.
- მელანია 4980 (მინაწ. 1).
- მელანია (წმ.), რომაელი 4931:116:117; 4934:30.
- მელანია 4748 (მინაწ. 6).
- მელეტი ანტიოხიელი 4931:160; 4934:73.
- მელითაური გიორგი ონისიმეს ძე 4999 (შენ. 6).
- Меликсет-Беков Л.** იხ. მელიქსეთ-ბეგი ლეონ.
- მელიტონი (მოწ.) 4933:III. 6.
- მელიქიშვილი ლევან 4911 ბ:11 (შენ. 3).
- მელიქსეთ-ბეგი ლეონ 4576:2 (შენ.); 4614:2 (შენ.); 4989:2 (შენ.).
- მელიქსედეკი 4813:71.
- მემნონა საკვრველთმოქმედი 4931:235.
- მერკური (მოწ.) 4747:35; 4931:82; 4978:3.
- მესხი დავით 4982 (შენ. 1).
- მესხიშვილი ალექსი მხატვრის [გრიგოლის] ძე 4748 (ტექნ. აღწ.), (შენ. 5, ანდ. 1, 2, 3); 4931:147:147 (შენ.); 358 (შენ. 1).
- მესხიშვილი გიორგი პლექსის ძე 4577 (ტექნ. აღწ., ანდ. 2).
- მესხიშვილი||მესხიევი 4907:107 (შენ. 2).
- მეტრეველი ელ. 4547 (შენ. 3); 4613 (შენ. 3); 4921 (მინაწ. 4:შენ.): 4932:10 (შენ.); 4933:22 (შენ.); 4999:II (შენ. 3).
- მეუნარგია იონა მიხეილის ძე 4906 ა:13, 13 (შენ.); 4906 ბ:76; 4911 ბ:8 (შენ.).
- მეღვინეთხუცესოვი დიმიტრი 4743 (მინაწ. 2); 4744 (მინაწ. 2).
- მუჭუბაუკ 4615 (მინაწ. 11).
- მინა (ლიაკონი) 4813:1.
- მინა (მოწ.) 4747:26:45; 4931:69:97; 4934:10; 4999:10.
- მინდელი ივანია 4977 (მინაწ. 6).
- მირეცკა თეოდოსია 4589:8 (შენ. 2).
- მირიან მეფე 4975:3 ბ (შენ.).
- მირონ (მოწ.) 4931:344.
- მისაელი (წმ.) 4747:48; 4924:13; 4931:103; 4934:17; 4999:17.
- მიტროფანე კოსტანტინეპოლელი 4931:271.
- მიქაელ სვინადელი 4931:259.
- მიქაელ ქართველი, გობრონ 4747:31.
- მიქაძე გივი 4907:82 (შენ. 2).
- მიქელ (უღუმბელი ლიაკონი) 4963:4 (შენ. 2).
- მიქელაძე ნინო ქაიხოსროს ასული 4745 (მინაწ. 1, 2).
- მიქაია (წინასწარმეტყ.) 4931:341.
- მიცკევიჩი ანტონ 4589:4.
- მიხაელ მაღინელი 4931:308.
- მიხაილ (წმ.) 4978:4.
- მიხაილ დეკანოზი (გადამწ.) 4736 (ტექნ. აღწ., ანდ.).
- მიხაილ ნიკოლოზის ძე, მთავარი 4991:10 (შენ. 5).
- მიხაილ პავლეს ძე, მთავარი 4991:10 (შენ. 5).
- მიხაილ უღუმბელი 4621:4 (შენ. 2).
- მიხეილ (გადამწ.) 4618 (ტექნ. აღწ., ანდ.); 4801 (ტექნ. აღწ., ანდ.).
- მიხეილ (მთარგმნ.) 4619 (შენ. 2).
- მიხეილ 4928 (მინაწ. 2).

მონოინი 4813:59.
 მოსე არხივისკოპოსი 4873 (მინაწ. 1).
 მოსე (მღვდელი) 4549 (ანდ. 1).
 მოსე (ტერ-) 4945 (შენ.).
 მოსე შავი (ღირსი მამა) 4931:335.
 მოსე წინასწარმეტყ. 4549:2 (შენ.):15
 (შენ.); 4924:33; 4931:2.

მტა აწრ (არხიმანდრიტი, დამკვეთი)
 4940 (ტექნ. აღწ., ანდ. 1, 2).
 მუჯი (მოწ.) 4931:247.
 მურადოვი ნონა 4632 (მინაწ. 1).
 მუსხიოს (ასისტატი) 4813:25.
 მხითარ სევასტიელი 4739; 4808.

6

ნადირაშვილი||ნადიროვი ზაქარია
 4614 (მინაწ. 5).
 ნაზარი (მოწ.) 4931:40.
 ნაოზი (წინასწარმეტყ.) 4931:88; 4934:
 1; 4991:3; 4999:1.
 ნატალია (მოწ.) 4931:353.
 ნეზიერძე იოანე სტეფანეს ძე 4872:1,
 (შენ. 2 ბ, შენ. 3).
 ნეკტარი კოსტანტინოპოლელი 4744:1.
 ნეონილა (მოწ.) 4931:54.
 ნეოფიტე მონაზონი (წმ.) 4747:69;
 4966:28.
 ნეოფიტე (მოწ.) 4931:138; 4934:51.
 ნერსესოვი იაგორ (გამომცემელი) 4551:
 1 (შენ.).
 ნესტან-დარეჯან (თეიმურაზ I ასული,
 დედოფალი იმერეთისა) 4921:3.
 ნესტორი (მოწ.) 4931:53.
 ნიკანდრო მირონელი 4931:62.
 ნიკანორა (წმ.) 4931:324.
 ნიკიტა აღმსარებელი 4931:209.
 ნიკიტა (მოწ.) 4931:11; 4978:1.
 ნიკიტა ხალკიდონელი 4931:264.
 ნიკიფორე კოსტანტინეპოლელი 4549:
 33; 4931:188:269; 4963:5 (შენ. 4).
 ნიკიფორე (მოწ.) 4931:157; 4934:70.
 ნიკიფორე ხუცესი (ავტორი) 4874.
 ნიკო, დიაკვანი (გადამწერი) 4745 (ტექნ.
 აღწ., ანდ.).
 ნიკოდიმოზ 4933:III, 14.

ნიკოლაოზ (მირონ ლუკიისა) 4747:42;
 4924:11; 4930:1; 4931:93; 4934:6
 (შენ.); 4666:3; 4978:4; 4999:6.
 ნიკოლაოს სასწაულომოქმედი (მირკი-
 ლის არხივისკოპოსი) 4960:1.
 ნიკოლაოს ტვიღელი 4934:2 (შენ.):38 —
 (შენ.):44 (შენ.):49 (შენ.).
 ნიკოლაოს||ნიკოლოზ (ჰიმნოგრ.) 4965:
 2:22; 4999 (შენ. 2).
 ნიკოლოზ ალავერდელი 4615:(მინაწ.
 60, 66).
 ნიკოლოზ აღექსანდრეს ძე (რუსეთის
 უფლისწული) 4699 ა (შენ. 2).
 ნიკოლოზ (გადამწ.) 4923 (ტექნ. აღწ.,
 ანდ. 1).
 ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძე, დიდი მთავა-
 რი 4991:10 (შენ. 5).
 ნიკოლოზ პავლეს ძე (იმპერატორი)
 4631 (ანდ.); 4991:10 (შენ. 5).
 ნიკოლოზ რუსთველი 4615 (მინაწ. 64).
 ნიკონ (მოწ.) 4931:198.
 ნილო (წმ.) 4747:27; 4931:70.
 ნინა 4633 (მინაწ. 5).
 ნინო 4748 (მინაწ. 7).
 ნინო მოციქული 4747:62; 4931:131:
 259; 4934:44; 4942:2; 4966:24; 4975:
 3 ბ (შენ.); 4978:2:5.
 ნინოშვილი ეგნატე 4908.
 ნიჟარაძე რეკვბ (გადამწ.) 4909 (ტექნ.
 აღწ., შენ. 6).
 ნოე (ბიბლ.) 4545.
 ნოტარიონ (მოწ.) 4931:51.

ოდშიარია გიორგი||ოდშიაროვი გიორ-
გი||სვიტარია გიორგი 4612 (მინაწ. 1,
3, 5).

ოდოევსკი ა. ი. (პოეტი) 4907:84.

ოდლა ნიკოლოზის ასული, მთავრინა
4991:10 (შენ. 5).

ომან იხ. ონოფრე ბერი.

ონანაშვილი ყაფლან ლუარსაბის ძე
4622 (მინაწ. 6).

ონიკოვი სლომონ 4795 (მინაწ. 2).

ონისიმე (წმ.) 4931:163; 4934:76.

ონისიფორე (მოწ.) 4931:67.

ონოფრე ბერი 4615 (მინაწ. 61).

ონოფრე (დამკვეთი) 4936 (ტექნ. აღწ.,
ანდ. 2).

ონოფრე (ღირსი მამა) 4931:279.

ონოფრე (წმ.) 4978:10.

ორბელიანი||ჩამბაკურ-ორბელიანი ალექ-
სანდრე ვახტანგის ძე 4906ა:40.

ორბელიანი გრიგოლ 4589:9, 9 (შენ.):
17, 17 (შენ. 1, 2):18, 18 (შენ. 1, 2);
4906ა:39, 39 (შენ.):40 (შენ.); 4906ბ:
29:49; 4911ბ:4, 4 (შენ.):5:6:7:11 (შენ.
3); 4911 გ.

ორბელიანი დავით (სარდალი) 4953
(შენ. 2); 4954 (შენ. 1).

ორბელიანი დიმიტრი ზაალის ძე 4871
(მინაწ. 4).

ორბელიანი||ჩამბაკურ-ორბელიანი ვახ-
ტანგ ვახტანგის ძე (პოეტი) 4906 ა:

40 (შენ.):56 (შენ. 2):56 (შენ. 3);
4906 ბ:40 (შენ.): 52 (შენ. 2): 53
(შენ. 2):54 (შენ.):76 (შენ. 3, 5);
4906 გ.

ორბელიანი ზაქარია 4911 ბ:9:10:11.

ორბელიანი მარიამ ვახტანგის ასული
4906ა:56 (შენ. 3); 4906ბ:76 (შენ. 5ბ).

ორბელიანი ნიკოლოზ, თბილელი 4616:
8, 8 (შენ.).

ორბელიანი სულხან-საბა 4547 (შენ. 1
გ), (შენ. 2 ბ); 4583:2, 2 (შენ. 1): 3, 3
(შენ.):4 (ანდ., მინაწ. 2); 4618 (შენ.
4); 4632 (შენ. 2); 4748; 4795:1, 1
(შენ. 2); 4873 (შენ. 2 ა, დ-ე); 4920
(შენ. 1 ა, ანდ.); 4921 (შენ., მინაწ. 4);
4976.

Orbeliani 4550 (მინაწ. 1).

ორბელიშვილი ვახტანგ (ორბელ), მდი-
ვანბეგი (სულხან-საბას მამა) 4999
(მინაწ.).

ორესტი (მოწ.) 4747:47; 4931:99;
4934:12; 4966:6; 4978:4; 4999:13.

ოსე (წინასწარმეტყ.) 4931:42.

ოსეფა 4945 (შენ.).

ოტია (ძე მარიამ დედოფლისა) 4615
(მინაწ. 34).

ოქროაძე დიმიტრი (გადამწ.) 4545
(ანდ.).

პ

პავლე აღმსარებელი, კოსტანტინეპო-
ლელი 4747:24; 4931:64.

პავლე ახალი, კოსტანტინეპოლელი
4931:357.

პავლე, ღირბის დეკანოზის შვილი 4944
(მინაწ. 2, 3, 4).

პავლე ეპისკოპოზი 4813:10.

პავლე თებელი 4747:63; 4931:132;
4934:45.

პავლე ლატრელი (ღირსი მამა) 4931:
101; 4934:15.

პავლე მოციქული 4549:12; 4624:34;
4747:103; 4924:30; 4928 (შენ. 2):
4931:296 (შენ.):297; 4932:22; 4978:
10; 4991:10 (შენ. 6).

პავლე 4930 (მინაწ. 2).

პავლე (მაზარებელი და ქადაგი) 4942:4.

პავლე I 4805 (შენ. 1ა); 4907:18.

პავლე (ჯვრის მონასტრის მღვდელ-მო-
ნაზონი) 4928 (მინაწ. 3, 12).

პავლინა ეპისკოპოზი 4813:39.

პაიჭაძე ვანო 4633 (მინაწ. 5).

- პაფილე (მოწ.) 4931:164; 4934:77.
 პანსოფი (მოწ.) 4747:63; 4931:132.
 პანტელეიმონ (ბლალოჩინი) 4960 (მინაწ. 2).
 პანტელეიმონ (მოწამე და მკურნალი) 4931:323; 4966:53; 4978:11.
 პარაპონა (მოწ.) 4931:86.
 პარასკევა (მოწ.) 4623:4; 4624:40; 4931:322.
 პართენი ლამქსაკოელი 4931:155; 4934:68.
 პარისი 4931:218.
 პარმენი (წმ.) 4931:324.
 პაპა (მოწ.) 4931:59:191.
 პაპილა (მოწ.) 4931:39.
 პაპოვი 4748 (მინაწ. 5).
 პასიკრატოს (ავტორი) 4930:2, 2 (შენ. 1); 4932:17.
 პასკევიჩი 4631 (ანდ.).
 პატაპი (ღირსი მამა) 4931:95; 4934:8.
 პატრიკი (მოწ.) 4931:255.
 პაფნოტი მონაზონი 4813:54:58.
 პახუმი დიდი (ღირსი მამა) 4931:251:252; 4978:9.
Пенкришвили 4876 (მინაწ.).
Пекарский П. 4619 (შენ. 3).
 პელაგია (ღირსი დედა) 4931:34:240.
 პეტაფრე (ბიბლ.) 4872:3.
 პეტრე (მოწ.) 4931:254.
 პეტრე ათონელი 4931:279.
 პეტრე ალექსანდრიელი 4747:36; 4931:83.
 პეტრე ბეჭი (მინაწ. 4).
 პეტრე დიდი (იმპერატორი) 4619 (შენ. 2); 4622:3 (შენ. 2); 4753 (შენ. 1); 4871 (მინაწ. 6).
 პეტრე მოლილა (ავტორი) 4991:10 (შენ. 6).
 პეტრე მოციქული 4624:34; 4747:64:103; 4924:30; 4928 (შენ. 2); 4931:133:296:296 (შენ.): 297; 4932:22; 4934:46; 4966:25:48; 4978:10.
 პეტრე მოძღვარი ტფილისელი (მთარგმნელი) 4982 (ტექნ. აღწ., შენ. 1).
 პეტრე ქართველი||იბერი (მაიუმელი) 4931:89.
 პეტროს მკაწრველი 4576:2, 2 (შენ.); 4614:2, 2 (შენ.).
 პილატე პონტოელი 4747 (შენ. 2).
 პიმენი (მოწ.) 4931:354.
 პიროზ ბერთელი 4963:4 (შენ. 2).
 პისტი (წმ.) 4621:2; 4931:13.
 პიფაროზ 4936 (მინაწ. 5, 7, 8).
 პლატონ (მოწ.) 4931:76.
 პოლიევქტოს (მოწ.) 4931:126; 4934:39.
 პოლიკარპე ზმირინელი 4934:84.
 პოლიკარპე სურელი 4931:171.
 პომპიოსი (მოწ.) 4931:216.
 პორფირი (მთარგმნელი, გადამწერი) 4804 (შენ. 1, 2).
 პორფირი (მოწ.) 4931:67.
 პორფირი ღაზელი 4931:174; 4934:87.
 პროკლე კონსტანტინეპოლელი 4747:33; 4930:14; 4931:78.
 პროკლე (მოწ.) 4931:308.
 პროკოპი დეკაპოლელი 4931:175:176; 4934:88.
 პროკოპი (მოწ.) 4747:107; 4931:305; 4966:51; 4978:11.
 პროკოპი (წმ.) 4934:89.
 პროკოპოვიჩი თეოფანე (ავტორი) 4804 (შენ. 1).
 პროო (მოწ.) 4931:38.
 პრორევთი (მთარგმნელი) 4989:6.
 პროტასი (მოწ.) 4931:40.
 პროხოროვ (ავტორი) 4932:3.
 პროხოროვ (წმ.) 4931:324.
 პული (წმ.) 4931:221.
 პუშკინი ა. ს. 4589:6:19; 4906ა:7:8:50; 4906ბ:38:54; 4907:42:54, 54 (შენ.): 55:56:60.

უუკოვსკი ვ. ა. (პოეტ) 4906ა:47.

რადიანი შ. 4589:1 (შენ. 2):11 (შენ. 2); 4590 (შენ.); 4914 (შენ.).
Ратиев З. 4742 (მინაწ. 2).
 რაუდენ სპარსი (მოწ.) 4931:330; 4978:12.
 რევაზ 4744 (მინაწ. 3).
Резников Т. 4742 (მინაწ. 2).
 როლიონ (წმ.) 4931:68.
 რომანოზ (მოწ.) 4931:76.
 რომანოზ (ტკბილი მგალობ. ჰიმნოგრ.) 4746 (შენ.); 4925 (შენ. 2 ა); 4931:27; 4933:III, 25 (შენ. 3); 4934:20 (შენ.); 4991:1 (შენ. 1).

როსტომ, მეფე ქართლისა 4615 (მინაწ. 37); 4921:10.
 როფოს (წმ.) 4931:214.
 რუბენი (ბიბლ.) 4872:2:3.
 რუსთველი იოანე, ქვაბულიანი, კახთმდივნის დავითოს ძე 4548 (მინაწ. 1).
 რუხაძე ტრიფონ 4546 (შენ. 3); 4588 (შენ. 2); 4619 (შენ. 3); 4628 (შენ. 2); 4733 (შენ.); 4753 (შენ. 4); 4810 (შენ. 5); 4811 (შენ. 5); 4871:25 (შენ.); 4921:12 (შენ.):13 (შენ.):15:16:17:18 (შენ.); 4959 (შენ. 4); 4989:6 (შენ. 1).

საკაძე გიორგი ძე შაუშისა 4629.
Сааков Г. Яковъ Михайлов(!) 4742 (მინაწ. 6).
Саам 4742 (მინაწ. 3).
 საბა 4747:41; 4924:10; 4966:2; 4978:4; 4999:5.
 საბა (გადამწ.) 4933 (ტექნ. აღწ., ანდ. 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13).
 საბა განწმედილი 4931:92; 4934:5.
 საბა მონაზონი 4927 (მინაწ. 3).
 საბა ნინოწმიდელი 4964 (მინაწ. 2).
 საბა სტრატილაძე 4931:230.
 საბაელ (მოწ.) 4931:284.
 საბელიოს (მწვალაბელი) 4928 (შენ. 2).
 საბიანე (მოწ.) 4931:191.
 საბინინი მ. 4576:2 (შენ.); 4614:2 (შენ.); 4621 (შენ. 2).
 საგინაშვილი||საგინოვი დიმიტრი. 4907:81, 81 (შენ. 1).
 სავატი (მოწ.) 4931:15.
 სალომე 4959 (მინაწ. 2).
 სალომე პანტელეიმონის ასული 4960 (მინაწ. 2).
 სამარაგდე (მოწ.) 4933:III, 6.

სამოელ (წინასწარმეტყ.) 4931:347.
 სამონა (მოწ.) 4931:73.
 სამფსონ (უცხოთშემწყენარებელი) 4931:294.
 სარცი 4813:5.
 სევასტიანე (მოწ.) 4931:104; 4934:18.
 სევერიანე (მოწ.) 4931:6.
 სერაპიონ (წმ.) 4932:34.
 სერაპიონ (წმ.) 4313:28.
 სერაპიონ ახვლედინის ძე (მღვდელ-მონაზონი) 4930 (მინაწ. 1).
 სერაფიმ პისიდიელი 4737 (შენ. 1 ა, ბ).
 სერგი (მოწ.) 4747:15; 4931:33.
 სერგის გლახაკი 4932:33.
 სეფე ყაენი 4615 (მინაწ. 33).
 სვიმეონ||სვჰმონ ახალი ღვთისმეტყუელი 4549:30 (შენ. 1); 4615:3 (შენ.); 4935:6 (შენ.).
 სვიმეონ მინანტი (ჰიმნოგრ.) 4924 (შენ. 1).
 სვიმეონ საკვრველთ-მოქმედი 4747:95; 4931:260:301; 4966:45.
 სვიმონ 4925 (მინაწ. 3).
 სვიმონ (ელიადასი) 4622 (მინაწ. 1).

- სვიმონ მეფე (I) 4615 (მინაწ. 20, 25).
 სვიმონ თომას ძე 4871 (მინაწ. 10).
 სვიმონ||სიმონ||სუმონ მესვეტე 4549:
 7; 4931:1; 4978:1.
 სვიმონია 4977 (მინაწ. 8).
 სვიმონ ჭულფელი 4807; 4951 (შენ. 2).
 სილოანე 4932:31.
 სილონია დედაკაცი (წმ. ნინოს მოწა-
 ფე) 4975:3 ბ (შენ.).
 სილიბისტრო||სილივისტროს (პრომის
 პაპი) 4747:56; 4924:18; 4931:118;
 4934:32; 4978:5.
 სილოვანე (წმ.) 4931:326.
 სიმეონ მართალი 4931:151; 4934:64.
 სიმეონ||სუმეონ მეტაფრასი 4615:3
 (შენ.); 4935:6 (შენ.); 4947 (შენ. 1);
 4991:10 (შენ. 6).
 სიმეონ (მოწ.) 4931:233.
 სიმეონ ქრისტესთვის სალოსი 4931:317.
 სიმონ კეთროვანი 4930:16.
 სიმონ მოშურნე (მოციქული) 4747:93.
 სინამ ფაშა 4615 (მინაწ. 23).
 სისინი (მოწ.) 4933:III, 6.
 სისო დიდი 4931:303.
 სისო (წმ.) 4813:4:66.
 სიღვლიტია (მოწ.) 4934:35.
 სკანდაროვი გ. 4907:80 (შენ.):107 (შენ.
 2).
 სკიტელი (ჰიმნოგრ.) 4934:66 (შენ.).
 სოზონ დიაკონი 4813:9.
 სოზონი (მოწ.) 4931:4.
 სოკოლოვი ივანე ლუკას ძე, კაპიტანი
 4977 (მინაწ. 6).
 სოკოლოვი მატთე (მთარგმნ.) 4804
 (შენ. 1).
 სოკრატე (დიონისე არეოპაგელის მამა)
 4932:4.
 სოლოგუბი 4912 (შენ.).
 სოლომონ ბრძენი 4930:10; 4978:4.
 სოლომონ 4614 (მინაწ. 2).
 სოლომონ დიაკონი (გადამწ.) 4614
 (ტექნ. აღწ., ანდ.).
 სოლომონ I (მეფე იმერთა) 4921:28,
 28 (შენ. 2).
 სოლომონ II (მეფე იმერთა) 4736 (შენ.
 2 ა).
 სოლომონ (წინასწარმეტყ.) 4735:2.
 სოლომონიდა (7 მაკაბელ მოწამეთა
 დედა) 4747:115; 4931:328; 4966:54.
 სოლოლაშვილი გერონტი, არხიმანდრი-
 ტი (დამკვეთი) 4932 (ტექნ. აღწ., ანდ.
 1, 3).
 სოლოლაშვილი ალათონ 4932 (ანდ. 3).
 სოლოლაშვილი ბაგრატ (მთარგმნ.)
 4789 (შენ. 2).
 სოლოლაშვილი იოანე 4932 (ანდ. 3).
 Сопиков Василий 4546 (შენ. 3); 5003
 (შენ. 4).
 სოსიპატრო (წმ.) 4931:234.
 სოფია (მოწ.) 4642:2; 4931:13.
 სოფონია (წინასწარმეტყ.) 4931:90;
 4934:3; 4999:3.
 სოფრონ იერუსალიმელი 4548:2 (შენ.);
 4930:12; 4931:186; 4933:III, 7, 17;
 4934:24 (შენ.):35 (შენ.); 4991:6.
 სპირიდონ||სვირიდონ საკვრუშლთმოქ-
 მედი 4931:98; 4934:12; 4966:5;
 4978:4; 4999:12.
 სტაფნაგენ იოსებ ერ[უ]ლი 4968 (შენ.
 3).
 სტაქოს (წმ.) 4931:57.
 სტეფანე ახალი 4747:38; 4931:85.
 სტეფანე დიაკონი (გადამწ.) 4999 (ანდ.
 2).
 სტეფანე მონაზონი 4939:1 (შენ. 1).
 სტეფანე პირველმოწამე 4747:53:116;
 4932:3; 4931:113:329; 4934:27; 4966:
 14; 4978:4; 4999:29.
 სტეფანე საბაძტელი 4931:54.
 სტეფანე საკვრელომოქმედი 4931:203.
 სტეფანე (წმ.) 4978:12.
 სტეფანე ხირსელი||ქისიყელი 4621:4
 (შენ. 2); 4963:4 (შენ. 2).
 სტეფანე (ჰიმნოგრ.) 4931:5 (შენ.);
 4934:31 (შენ.); 4999 (შენ. 2).
 სტეფანიდა (წმ.) 4747; 4931:69.
 სტრატონიკე (მოწ.) 4931:130; 4934:43.
 სუანიძე გიორგი 4925 (მინაწ. 1).

სუმ-სარქის სუბალის ძე 4614:3.
 სულეიმან-შაჰ 4615 (მინაწ. 46).
 სულხან მდივანი 4738 (მინაწ. 2).
 სულხან 4925 (მინაწ. 5).
 სულხანიშვილი||სულხანოვი იესე 4631
 (მინაწ. 1); 4633 (მინაწ. 2).
 სუმბათაშვილი||სუმბატოვი ალექსანდ-
 რე 4748 (მინაწ. 5).
 სუმბათაშვილი ელენე იბ. ელენე ალექ-
 სანდრე სუმბატოვის ასული.
 სუმბათაშვილი||სუმბატოვი იაგორ სტე-
 ფანიჩი 4748 (მინაწ. 5).
 სუმბატ დავითის-ძე 4735:2.

ტაბიძე გალაქტიონ 4730 (შენ. 4).
 ტარასი კოსტანტინოპოლელი 4931:173;
 4934:86.
 ტარასი მღვდელ-მონაზონი (ალექსი-
 მესხიშვილი, მთარგმნ.) 4968 (ტექნ.
 აღწ., შენ. 1).
 ტარასი (ჰიმნოგრ.) 4747 (შენ.).
 ტარასო (მოწ.) 4931:38.
 ტარიჭანი (მოწ.) 4931:254.
 ტასია მეგვიბტელი 4932:30.
 ტატიანე (მოწ.) 4931:129; 4934:42.
 ტაულერი იოჰან 4960:2 (შენ.).
 ტერენტი (მოწ.) 4931:54:216.
 ტერტრაშვილი გიორგი (გადამწ.) 4584
 (ტექნ. აღწ., ანდ.).
 ტიმოთე (მოციქული) 4747:70; 4931:
 139:324; 4934:52.
 ტიმოთე, პრუსიის ეპისკოპოსი (მოწ.)
 4931:277.
 ტიმოთე (წმ.) 4549:28 (შენ.); 4615:4
 (შენ.); 4931:239.

უარი||უვაროს (მოწ.) 4931:45.
 ულუშპია (მოციქ.) 4747:114; 4931:68:
 321.
 უშიკაშვილი პეტრე 4592 (მინაწ.); 4738
 (შენ. 1. მინაწ. 2); 4906ა:(ტექნ. აღწ.):
 13, 13 (შენ.):40 (შენ.):34 (შენ.):41
 (შენ.):46 (შენ.):49 (შენ.):56 (შენ. 2,

Сумбатов 4742 (მინაწ. 2).
 სუქია (მოწ.) 4931:221.
 სუმეონ (არქიმანდრიტი) 4548:2.
 სუმეონ თესალონიკელი 4963:5.
 სუმეონ მართალი 4747:79.
 სუმეონ სპარსი 4931:223.
 სუმეონი (წმ.) 4747.
 სუმეონ მოწურნე (მოციქული) 4931:
 246.
 სუნკლიტიკე (წმ.) 4747:57; 4931:122.
 სვირილონ საკვირველმოქმედი 4966:5;
 4978:4; 4999:12.
 სვირილონი (წმ.) 4747:46.

ტ

ტიმოთე (ღირსი მამა) 4931:169; 4934:
 82.
 ტიმოთე (ჰიმნოგრ.) 4935:3 (შენ.).
 ტიტე (მოციქული) 4931:352.
 ტიტე საკვრველმოქმედი 4931:208.
 ტლაშაძე იესე 4909 (შენ. 1, 2, 7).
 ტრიფილე იღუმენი 4875:2 (შენ.).
 ტრიფილე მცირე (ანტონ I თანამედრ.)
 4774 (შენ. 2 ა).
 ტრიფილე (გადამწ.) 4550 (ტექნ. აღწ.,
 ანდ.).
 ტრიფილე (მოწ.) 4931:280.
 ტრიფონ||ტკრიფონ||ტჷრიფონი (მოწ.)
 4747:77; 4931:149; 4934:62 (შენ.);
 4966:32.
 ტროფიმე (მოციქ.) 4931:221.
 ტროფიმე (მოწ.) 4931:15:319.
 ტუნონ ამათენტელი 4931:283.
 ტყავაძე ს. 4632 (მინაწ. 3).

უ

3); 4906გ; 4907:81 (შენ. 1):107 (შენ.
 2, 4); 4909 (ტექნ. აღწ., შენ. 2, 3, 4,
 6); 4911ბ:11 (შენ. 4); 4915; 4916;
 4982 (ტექნ. აღწ.).
 უშტარხოვი მათე ვასილის ძე (პოდ-
 პოლკოვნიკი) 4977 (მინაწ. 6).

ფ

- ფავხტე (ღირსი მამა) 4931:330.
 ფავლენიშვილი||ფავლენოვი ზაქარია
 4632 (მინაწ. 1).
 ფარნაოზ ბატონიშვილი (ერეკლე II-ის
 ძე) 4951 (შენ. 2).
 ფებრონია (წმ.) 4932:23; 4978:10.
 ფედიმი (მღვდ.) 4978 (მინაწ. 2).
 ფენელონი (ავტ.) 4588.
 ფილიკტიმონი (მოწ.) 4933:III, 6.
 ფილიმონ (მოწ.) 4931:80:86:100:214;
 4934:14.
 ფილიპე მოციქული 4747:29; 4931:37:
 72; 4978.
 ფილოთეოს კონსტანტინეპოლელი
 4549:28 (შენ.).
 ფილოფე პატრიარქი 4549:15 (შენ.).

ჭ

- ქავთარაძე ქაიხოსრო (შემომწ.) 4788
 (ტექნ. აღწ., მინაწ. 5).
 ქაიხოსრო 4615 (მინაწ. 21).
 ქაიხოსრო ბატონიშვილი ლევანის ძე
 (გაღამწ.) 4979 (ტექნ. აღწ.):2 (შენ.
 2):3 (შენ.):4 (შენ. 2), (ანდ.).
 ქაშიოვი ოსეფ ტერ ვართან (გაღამწ.)
 4628 (ტექნ. აღწ., ანდ.).
 ქარიაშვილი გრიგოლ 4972 (მინაწ. 1).
 ქარიშხან 4549 (ანდ. 1).
 ქებაძე პეტრე 4733 (მინაწ. 4, 5).
 ქეთევან (არჩილ მეფის თანამეცხედრე)
 4615 (მინაწ. 40).
 ქეთევან დედოფალი (წმ.) 4931:8:9:347;
 4978:1.
 ქვაბულიანი იოანე დავითის ძე იხ. რუს-
 თველი იოანე, ქვაბულიანი.
 ქიონია (მოწ.) 4931:222.
- ჭობულოვი ოთარ 4551:2.
 ქრისტესია (კარის ხუცესი) 4957 (შენ.
 1).
 ქრისტეფორე (მოწ.) 4931:245.
 ქრისტეფორე (ჯუარის მამა) 4928 (მი-
 ნაწ. 15).
 ქრისტიანა (წმ.) 1581:3; 4624:47; 4931:
 320; 4932:25; 4978:11.
 ქსანთუპოლოს ნილო (ჰიმნოგრა.) 4934:
 60 (შენ.).
 ქსენეფორე (ღირსი მამა) 4581:7; 4931:
 143; 4934:56.
 ქსენი[ა] (ღირსი დედა) 4747:72; 4931:
 141; 4934:51.
 ქსიფილინოს-პაპუწიშვილი იოანე (მთა-
 რგმნ.) 4952 (შენ. 2).
 ქუთათელაძე ლილი 4618 (შენ. 4); 4748
 (შენ. 4); 4873 (შენ. 4).

ღ

- ღალაკტიონ (მოწ.) 4931:63.
 ღერვასი წილკნელ-სამთავნელი 4614
 (მინაწ. 2).

უ

უაითმაზასშვილი როსტომ 4622:5 (შენ.).
 უაითმაზასშვილი ფილიპე 4739 (შენ. 3).
 უანდინოვი მ. 4742 (მინაწ. 4).
 უაუხჩიშვილი სიმონ 4730 (შენ.); 4735:
 2 (შენ.); 4975:3:5 (შენ.).
 უაფლანისშვილი დიმიტრი, სახლთუხუ-
 ცესი (პოეტი) 4921:7.
 უაჯარი ხოჯა მამადხან 4736 (შენ. 2ა).
 უვერყვერა დიდი 4615 (მინაწ. 6).
 უფიანი დიმიტრი ივანეს ძე (ბაქარ ქარ-
 თლელი) 4906 ა:34 (შენ.); 4906 ბ:32;
 4913 (შენ.).

უიფიანი კ. დ. 4872 (მინაწ. 1).
 უიფიანი მაია 4977 (მინაწ. 1).
 უორღანოვი ანუშკა სერგოს ას. 4997
 (მინაწ. 4).
 უორღანოვი ზ. 4913 (შენ.).
 უორღანოვი მოსესა (გადამწ.) 4631
 (ტექნ. აღწ., ანდ.); 4997 (ტექნ. აღწ.,
 ანდ. 1—4; მინაწ. 4).
 უორღანოვი სერგეი მოსესას ძე 4997
 (მინაწ. 4).
 უუბანეიშვილი ს. 4545 (შენ. 4); 4741
 (შენ. 2); 4909 (შენ. 7); 4947 (შენ. 1).

შ

შამილი 4911:6.
 შანიძე აკაკი 4927 (შენ. 1).
 შანიძე მზექალა 4979:1.
 შარაშიძე ქრისტინე 4732 (შენ. 2).
Шарапов Александр Ермолаевич
 4991 (მინაწ.).
 შაუში (გიორგი სააკაძისა მამა) 4629.
 შამ-აბაზ I 4615 (მინაწ. 29).
 შამ-აბაზ II 4629.
 შამ-ნავაზ მეფე (ვახტანგ V) 4615 (მი-
 ნაწ. 37, 41).
 შილა (მოციქული) 4931:326.
 შიო (გადამწ.) 4958.

შიო მღვიმელი||ასურელი მამა||ქართ-
 ველთ მნათობი (ჰიმნოგრ.) 4549:14
 (შენ.); 4621:1 (შენ. 1, 2); 4 (შენ. 2,
 ანდ.); 4931:247; 4933:I (შენ.); 4963:
 4 (შენ. 2).
 შოთა რუსთაველი 4699 ე (შენ. 1);
 4732 (შენ. 1 ბ); 4906 ა:44; 4906 ბ:
 19:27 (შენ.); 4927:10; 4997:1.
 შუენიერი კავკასისა ძისა ასული 4927
 (მინაწ. 1).
 შუშანიკი (მოწ.) 4931:355; 4978:2:12
 (შენ.).

ჩ

[ჩაჩიკაშვილი] ასლამაზ (ნიკოლოზ ჩაჩი-
 კაშვილის მამა) 4549 (ანდ. 1).
 [ჩაჩიკაშვილი] დარეჯან (ნიკოლოზ ჩა-
 ჩიკაშვილის მეუღლე) 4549 (ანდ. 1).
 [ჩაჩიკაშვილი] ჯაჯა (ნიკოლოზ ჩაჩიკა-
 შვილის ძმა) 4549 (ანდ. 1).
 [ჩაჩიკაშვილი] იოანე ნიკოლოზის ძე
 4549 (ანდ. 1).
 [ჩაჩიკაშვილი] კაცია (ნიკოლოზ ჩაჩიკა-
 შვილის ძმა) 4549 (ანდ. 1).
 ჩაჩიკაშვილი ნიკოლოზ (გადამწ.) 4549
 (ტექნ. აღწ.):26 (შენ.): 30 (შენ. 2),
 (ანდ. 1, 2, 4); 4963 (ტექნ. აღწ., ანდ.
 1, 2, 3).

[ჩაჩიკაშვილი] ფირან (ნიკოლოზ ჩაჩიკა-
 შვილის ძმა) 4549 (ანდ. 1).
 ჩიკოძე ზაად 4737 (შენ. 4).
 ჩიჩუა კალისტრატე, იერომონახი 4612
 (მინაწ. 2, 4).
 ჩოგოვაძე ჭლამია 4928 (მინაწ. 2).
Чолокаев Николай Тад-ич 4732
 (მინაწ.).
 ჩოლოყაშვილი||ჩოლოყაევი აბელ ქაი-
 ხოსროს ძე 4871 (მინაწ. 7).
 ჩოლოყაშვილი||ჩოლოყევა ბიჩნა 4871
 (მინაწ. 2).
 ჩოლოყაშვილი გ. 4799:1 (შენ. 3).

ჩოლოყაშვილი ქაიხოსრო 4988:2 (შენ.
ა).
ჩუბინაშვილი|ჩუბინოვი დავით 4545
(შენ. 4); 4735:1 (შენ. 2ა); 4740:1
(შენ.); 4990 (შენ. 4); 4997:2.

ჩუთანოვი გიორგი 4799 (მინაწ. 1,2).
ჩუმბაროვი 4748 (მინაწ. 6).
ჩხეიძე იესე 4941 (ანდ.).
ჩუგენიძე (ხუცესი) 4927 (მინაწ. 5).

ც

ცაგარელი ალექსანდრე 4989:2 (შენ.).
ცაიშვილი სარგის 4732 (შენ. 3); 4953
(შენ. 3); 4954 (შენ. 2); 4988:1 (შენ.);
4992 (შენ. 2); 4997:1 (შენ.).

ციციშვილი ნოდარ 4627:1 (შენ.); 4921:
10.

ძ

ძოწენიძე ლალი 4622:2 (შენ.):3 (შენ.
1); 4634 (შენ. 1).

წ

წერეთელი ქაიხოსრო 4977 (მინაწ. 6).
წინამძღვრიშვილი|წინამძღვროვა პარ-
მენ ღომენტის ძე 4959 (მინაწ. 1);
4960 (მინაწ. 1).

Цинамзгваров И. И. 4742 (მინაწ. 1).
Цулукидзе Давид 4745 (მინაწ. 4).

ჭ

ჭაბუკაშვილი გ. 4799:1 (შენ. 3).
ჭავჭავაძე ალექსანდრე 4589:19, 19 (შენ.
1, 2); 4907:12 (შენ. 2):13 (შენ. 2):
14 (შენ. 2): 35 (შენ. 2):53: 54:59:69
(შენ. 2):71 (შენ. 2):80 (შენ.):81 (შენ.
2):88 (შენ. 2):107 (შენ. 1, 2, 4, 5);
4910 (ტექნ. აღწ., შენ. 1ა, 2).
ჭავჭავაძე ეკატერინა იხ. ეკატერინა
ალექსანდრეს ას.
ჭავჭავაძე ილია 4906ა:29:56 (შენ. 3);

4906 ბ:29; 4906 გ (შენ. 2); 4907:32:
33 (შენ.): 34 (შენ.); 4911 ა; 4915;
4916; 4988 (ტექნ. აღწ.); 4989 (ტექნ.
აღწ.).

ჭავჭავაძე მელქისედეკ 4576 (მინაწ. 2).
ჭავჭავაძე ნიკო 4591 გ.
ჭიჭინაძე ზაქარია 4734 (შენ. 1 იბ, 4);
4736 (შენ. 1 დ, 5); 4906 ბ:76 (შენ.
5 ა); 4907:107 (შენ. 2); 4975:2 (შენ.);
4990 (შენ. 4).

ჭყონია ილია (გამომც.) 4547 (შენ. 4).

ხ

ხავთასი არხენ სირმას ძე 4584 (მინაწ.
2).
ხარლამბი (მოწ.) 4931:158; 4934:71.
ხარიტინა (მოწ.) 4931:31.
ხარიტონ (ალმსარებელი) 4931:24;
4978:1.

ხელაძე ე. (გამომც.) 4631 (შენ. 3).
ხერხეულიძე ომან (მდივანბეგი, ის-
ტორ.) 4735:3; 4740:1; 4997:2.
ხერხეულიძე ონანა (მდივანი) 4990
(შენ. 2).
ხვრიხანთე (მოწ.) 4931:194.
ხოხია კავკასის ძე 4927 (მინაწ. 9).

ჯ

ჯაკობია გიორგი 4630 (შენ. 1); 4731 (შენ. 2); 4799: 1(შენ. 3):2 (შენ. 2); 4921:1 (შენ.); 4988:2 (შენ. გ):3.

ჯამბაკურიან-ორბელიანი იოანე 4549:51 (შენ. 5); 4982 (ტექნ. აღწ.):4 (შენ. 1).

ჯანაშვილი მ. გ. 4730 (შენ. 1, 2); 4991 (შენ.).

ჯანდიერი||ჯანდიეროვი გიორგი 4591გ.

ჰ

ჰრონი (წინასწარმეტყ.) 4549:15 (შენ.).

ჰუგუ||გუგო ვიქტორ 4589:16; 4906 ა: 14; 4906 ბ:14:67.

ჯანდიერისა||ჯანდიეროვისა მარიამ ივანეს ას. 4591 ა:2 (შენ. 2).

ჯაფარ 4543:3.

ჯერასიმე იორდანელი 4931:180.

ჯორჯაძე დიმიტრი 4911:5.

ჯორჯაძე კონსტანტინე (გადამწ.) 4871: 25 (შენ.).

ჯორმელიძე 4927 (მინაწ. 8).

ჯუანშერი (ისტორიკ.) 4975:3 დ.

ჯღამაია ლალი 4999:II (შენ. 4).

ფ

ფილოლონე ანტიოქელი 4624:7.

3. გეოგრაფიულ სახელთა საძიებელი

ა

- ავლაბრის საყდარი 4945 (შენ.).
 აზრტში 4631 (ანდ.).
 ათონის მთაწმიდა 4991:10 (შენ. 6).
 ალავერდის წმ. გიორგის ეკლესია 4931:347.
 ალამბრა 4909 (შენ. 6).
 ალექსანდრე ნეველის ლავრა 5003 (შენ. 4).
 ანკურია 4931:254.
 ანტიოქია 4928 (შენ. 2); 4931:41.
 არბოს წმ. გიორგის ეკლესია 4944 (მინაწ. 5).
 ართვინი||ათუნი||ართუნი 4944 (მინ. 2, 3, 4).
 არტანუჯი 4615 (მინაწ. 16); 4732 (ანდ.).
 არტოზნის მთავარ-ანგელოზის ეკლესია 4548 (მინაწ. 1).
 ასურეთი 4621:1.
 ატოცის წმ. გიორგის აკლესია 4944 (მინაწ. 5).
 აფხაზეთი 4545 (შენ. 1); 4734 (შენ. 1 იბ).
 აშტრახანი 4622 (მინაწ. 1).
 აწყვერის ღვთისმშობლის [ეკლესია] 4615 (მინაწ. 5).
 ახალციხე 4548 (მინაწ. 3); 4872 (ტექნ. აღწ., შენ. 2 ბ).
 ახმეტა 4871 (მინაწ. 7).

ბ

- ბაზალეთის ტბა 4916
 ბაქო 4990 (ანდ. 1, 3; მინაწ. 1).
 ბეთანია 4930:16.
 ბეთლემი 4624:10; 4747:51; 4924:16; 4931:115; 4932:10; 4934:29.
 ბელაქანი სოფ. 4736 (შენ. 2 გ).
 ბივრიტია (ქალ.) 4930:32.

გ

- გარეჯის უდაბნო 4932 (ტექნ. აღწ.); 4964 (მინაწ. 2).
 გარეჯის ნათლისმცემლის მონასტერი 4932 (ანდ. 3).
 გოლგოთა 4747:91.
 გორი 4699 ა (ტექნ. აღწ., ანდ.); 4914 (ტექნ. აღწ.); 4933 (ტექნ. აღწ.; ანდ. 8).
 გორის უეზლი 4907 (მინაწ.).

დ

- დავით გარეჯა 4921:6; 4924 (მინაწ. 2).
 დალმატის მონასტერი 4931:273.
 დარბანდი 4736 (შენ. 2 ა).
 დალისტანი 4591 გ.
 დედოფლის წყარო 4991:10 (შენ. 4).
 დიდოეთი 4545 (შენ. 1); 4734 (შენ. 1. მ); 4735:1 (შენ. 2 ე); 4736 (შენ. 1 დ).
 დირბის წმ. გიორგის ეკლესია 4944 (მინაწ. 5).
 დმანისი 4906ა:22, 22 (შენ.); 4906ბ:6; 41.
 დუშეთი 4992 (ანდ. 4).

ე

ეგვიპტე 4872:1, 3.

ეგრისის ქვეყანა 4545 (შენ. 1); 4734 (შენ. 1 ბ).

ედესა 4931:343.

ერევანი 4615 (მინაწ. 32).

ვაჩნაძიანი (სოფ.) 4591 ა:2 (შენ. 2).

ვეჯინის ღვთაების ეკლესია 4871 (მინაწ. 3, 13).

ვლაქერნა 4747:106; 4931:299.

თ

თავრეზი 4615 (მინაწ. 3).

თბილისი||ტფილისი 4543 (მინაწ. 3).

4548 (მინაწ. 2); 4549 (ტექნ. აღწ.,

ანდ. 1); 4580 (შენ. 5); 4589:1 (შენ.

2):9 (შენ.):11 (შენ. 2); 4590 (შენ.);

4622 (მინაწ. 1); 4629; 4631 (მინაწ.

1); 4736 (შენ. 2 ა); 4747:59; 4871

(მინაწ. 13); 4873 (შენ. 4); 4875:2

(შენ.); 4906ა:38, 56 (შენ. 3); 4906

ბ:50, 76 (5 შენ. ა); 4906 გ; 4909

(შენ. 7); 4911 ბ:1 (შენ. 2):11 (შენ.

3);4913; 4914 (შენ.); 4921 (მინაწ. 3);

4922 (შენ. 1); 4927 (შენ. 6); 4931:

125; 4934:38; 4963 (ანდ. 1); 4966:21;

4975:2 (შენ.); 4977 (მინაწ. 6); 4990

(შენ. 4, მინაწ. 4); 4997 (ტექნ. აღწ.,

ანდ. 1).

თუშეთი 4545 (შენ. 1); 4734 (შენ. 1 ბ);

4735:1 (შენ. 2 ე); 4736 (შენ. 1 დ).

ი

ივერია 4991:10 (შენ. 9).

იმერეთი 4545 (შენ. 1); 4734 (შენ. 1 ბ).

იშრუსალომა 4549:1; 4615:1:11 (შენ.

ა); 4931:105, 243.

იკორთის მთავარანგელოზის ეკლესია

4925 (მინაწ. 2, 7); 4931 (მინაწ. 2).

იორდანის უღაბნო 4930:12.

ირანი 4615 (მინაწ. 38); 4979 (ტექნ.

აღწ.): 4 (შენ. 2).

ისპანი 4547 (შენ. 1 გ, 2 ა).

კ

კავკასია 4545 (შენ. 1); 4734 (შენ. 1 თ).

კავკასიის მთა 4591 გ.

კახეთი 4545 (შენ. 1); 4591 გ; 4615

(მინაწ. 29, 64); 4622 (მინაწ. 1); 4734

(შენ. 1 ბ); 4735:1 (შენ. 2 ე); 4736

(შენ. 15): 4906 ა:31, 36, 49; 4906 ბ:

16, 17, 20, 44, 45, 61; 4931:8, 347;

4963:4 (შენ. 2).

კესარია 4930:21 (შენ.).

კიევი-პეჩერის ლავრა 4991:1 (შენ. 2):

10 (შენ. 4, 6, 9).

კირბალი 4907 (მინაწ.).

კირბალულა (მდინ.) 4907 (მინაწ.).

კლარჯეთი 4545 (შენ. 1).

კოლხიდა 4906 ბ:31.

კრემენჩუკი 4811 (ანდ.).

კოსტანტინეპოლი||სტამბოლი 4591 გ;

4615:2 (შენ., მინაწ. 10); 4621:1; 4909

(შენ. 1); 4928 (შენ. 2); 4930:33;

4931:10, 247; 4944 (მინ. 2); 4952

(შენ. 1).

კუკუსო სიკილიისა 4934:34.

კუნუმი (სიკილ.) 4931:121.

კუნეთი 4545 (შენ. 1); 4734 (შენ. 1 ბ);

4735:1 (შენ. 2 ე); 4736 (შენ. 1 დ).

წ

ლუდია 4747:23; 4931:61.

მ

მასიანე 4548:2; 4549:7; 4747:1; 4931:1.

მალნისი 4931:17.

მაშავრა (მდინ.) 4906 ა:22 (შენ.).

მაჩხანანი 4591 გ.

მელიტინი 4931:65.

მეგვრის ხევი 4907 (მინაწ.).

მინგრელა 4612 (მინაწ. 6).

მირონ ქალაქი 4747:42; 4930:1.

მოსკოვი 4583 (ანდ.); 4734 (ანდ.);

4753 (შენ. 1); 4804 (შენ. 1); 4959

(შენ. 1, ანდ., მინაწ.); 4960 (ტექნ.

აღწ.):1 (შენ.):2 (შენ.); 4961 (შენ. 1);

4991:1 (შენ. 2):10 (შენ. 4, 6, 9).

მურჯახეთი 4615 (მინაწ. 12).

მცხეთა 4963:4 (შენ. 2).

Мюнхен 4543 (მინაწ. 4).

ნ

ნაზარეთი (ბიბლ. ქ.); 4921:7; 4924:25.

ნათლისმცემლის უდაბნო იხ. გარეჯის
უდაბნო.

ნიკოლოზის (წმ.) ტაძარი ტანძიას 4999
(მინაწ.).

ნიკომიღია 4931:107, 114; 4934:28;
4999:33.

ო

ოვსეთი 4545 (შენ. 1); 4734 (შენ. 1 თ).

ოზურგეთი 5491 გ.

პ

პეტერბურგი||სანკტ-პეტერბურგი 4619

(შენ. 2); 4622 (მინაწ. 5); 4733 (ტექნ.

აღწ., ანდ.); 4907:18; 4968 (შენ. 1);

4975:2 (შენ.); 4990 (შენ. 4); 5003
(შენ. 4).

პარეხი 4939 (ანდ.).

პარხალი 4927 (შენ. 6).

რ

რაითა 4934:43, 44.

რაჭა 4978 (ტექნ. აღწ., ანდ.).

რომი 4931:298.

რუსეთი 4591 გ; 4615 (მინაწ. 58); 4631
(ანდ., მინაწ. 2, 3, 4); 4906 ა:25;
4906 ბ:2.

რუსთავი (მესხ.) 4906ბ:27 (შენ.).

ს

სამცხე 4615 (მინაწ. 5).

სამცხე-კლარჯეთი 4734 (შენ. 1 თ).

სამცხე-საათაბაგო 4734 (შენ. 1 თ).

სპარსეთი 4631 (ანდ.); 4931:347.

სარკინის შლვიმე 4621:1.

საქართველო 4545 (შენ. 1); 4591 გ;

4619 (შენ. 2); 4622:3 (შენ. 2); 4629;

4631 (ანდ.); 4732 (ანდ.); 4734 (შენ.

1 ბ, გ); 4735:1 (შენ. 1); 4872 (შენ.

1); 4906 ბ:27 (შენ.); 4931:8, 9.

სევა (სოფ. რაჭაში) 4978 (ტექნ. აღწ.,
ანდ.).

სევასტია 4930:31; 4933:III, 6.

სევასტიის ტბა 4931:185.

სინა 4931:130, 131; 4934:43, 44.

სინოპი 4931:18.

სომხითი 4545 (შენ. 3).

სორი (სოფ. რაჭ.) 4977 (მინაწ. 6).

სუეტი უდაბნოსა (ხანძთის) 4999 (ანდ.
2).

სუფკარაპეტის საყდარი ავლაბარში
4945 (შენ.).

ტ

ტანძია 4999 (მინაწ.).

ტაო 4615:14.

ტროადა 4588.

უ

უთხვის წმ. გიორგის ეკლესია 4944 (მი-
ნაწ. 5).

ურიასტანი 4931:115.

ფ

ფარცხისი 4615 (მინაწ. 20).

ფხოვი||ფხოვე 4871 (მინაწ. 5, 7).

ქ

ქართლი 4545 (შენ. 1); 4591 გ; 4615
(მინაწ. 28, 44, 64, 65); 4621:1; 4629;
4734 (შენ. 1 ვ); 4735 (1 შენ. 2 დ):1
(შენ. 1 გ):3; 4736 (შენ. 1 ბ); 4963:4
(შენ. 2).

ქალკილონი 4747:110.

ქირმანი 4547 (შენ. 1 გ).

ქისიყი 4591 გ.

ქობულეთი 4909 (შენ. 6).

ქუთაისი 4788 (მინაწ. 2); 4872 (შენ.
2 ბ).

ქრცხინვალი 4629.

ლ

ლალასიონის მთა 4931:65.

ყ

ყაზმინი 4615 (მინაწ. 21).

ყანდარი 4615 (მინაწ. 47, 50).

ყიზლარი 4579:2 (შენ.); 4804 (შენ. 1.
2).

ზ

ზალკვპრატია 4933:III, 4.

ზანძთა 4999 (ანდ. 2).

ზობის მონასტერი 4612 (მინაწ. 4).

ზონა 4747:3.

ზორანთა ანუ ზორნაბუჯი (ჭოეთის ცი-
ხის ძვ. სახელწ.) 4991:10 (შენ. 4).

ზორგა 4612 (მინაწ. 1).

ზორნაბუჯი იხ. ზორანთა ანუ ზორნა-
ბუჯი.

უ

შატბერდის დიდი ლავრა 4939 (ტექნ. შილდა 4591 ა:1.
აღწ., ანდ.) შირაზი 4931:347.

ჩ

ჩირახჩა (ყარაბაღისა) 4990 (მინაწ. 1). ჩინეთი 4547.

ც

ციმბირი 4622 (მინაწ. 1).

ძ

ძმანა (სოფ.) 4871 (მინაწ. 4).

ჭ

ჭოეთის ციხე 4991:10 (შენ. 4). ჭრალაქი 4615 (მინაწ. 14).

ჯ

ჯვრის მონასტერი [იერუსალ.]4928 ჯვრის მონასტერი (ყიზლარს) 4579:2
(მინაწ. 3, 6). (შენ.).

ჰ

ჰერეთი 4545 (შენ. 1); 4734 (შენ. 1 ბ); ჰურიასტანი 4934:29.
4735:1 (შენ. 2 ე); 4736 (შენ. 1 დ);

4. ღარგოზლივი სპინგლვი

ავიოგრაფია

- ავიოგრაფიული კრებულები 4942;
4960; 4975.
- ათანასე ალექსანდრიელი სასწაულისა
მისთვის, რომელი იქმნა პატიოსნისა
ხატისა მიერ... 4930:32.
- ათანასე მალემწერალი წამება ეკატირი-
ნასი 4932:8.
- ბასილი||ვასილი დიდი (კაბადუკიელი).
შესხმა ორმეოცთა მოწამეთა 4624:46.
- მაქსიმე აღმსარებელი ქება და დიდე-
ბა, შესხმა და ვალობა წმ. მარიაჰმისა
1581:8.
- პასიკრატოს წამება მთავარმოწამისა გი-
ორგისა 4624:30; 4930:2, 3; 4932:17.
- პროხორე ცხოურებანი და ქადაგებანი
იოანე ღვთისმეტყულისა 4932:3.
- სასწაულნი ქრისტეს მოწამისა თეოდო-
რესნი 4932:14.
- სიმხნე და მოთმინება, და შემდგომად
წამება ევსტატისი 1581:6.
- სოფრონ იერუსალიმელი ცხოვრებაჲ
წმიდისა მარიამ მეგვბტელისა 4624:
22; 4930:12; 4932:16; 4933:III, 7.
- უწყება საკვრუშლებათათვს წმიდისა
და დიდებულისა ქრისტეს მოწამისა
გიორგისათა 4932:18.
- ღვაწლი პირველმოწამისა თეკლასი
4942:4.
- ღვაწლი მოწამისა ფოტინი სამარტე-
ლისა 4942:3.
- ცხოვრება ალექსი კაცისა ღვთისა 4542.
- ცხოვრება ანტიგონესი 4624:48.
- ცხოვრება ანტილონეს და მეუღლისა მი-
სისა ევპრაქსიასი და ასულისა მისი-
სა ევპრაქსიასე 4932:29.
- ცხოვრება დიონოსიოს არეოპაგელისა
4932:4.
- ცხოვრებაჲ და მოქალაქობა წა და
ღმრთით შემოსილისა მამისა ჩნისა
დავით გარეჯელისა 4975:1.
- ცხოვრება თეოდორა ალექსანდრიელი-
სა 4932:32.
- ცხოვრება ქალწულისა კანონიკესი
4932:31.
- ცხოვრება მაკარი პრომელისა 4624:
37; 4932:33.
- ცხოვრება და მოქალაქობა მარკოზ გან-
შორებულისა 4932:34.
- ცხოვრება და მოქალაქობა... არხიეპის-
კოპოსისა მირონ ქალაქისა 4930:1.
- ცხოვრება და მოქალაქობა... წმ. ნინო-
სი 4942:2.
- ცხოვრება და სინანული ტასია მეგვიპ-
ტელისა 4932:30.
- ცხოვრება და მოქალაქობა ქსენეფორე-
სი 1581:7.
- ცხოვრება და საკვირველებანი წმ. და
ნეტარისა შიოსნი (მეტაფრ. რედაქც.)
4621:1.
- წამება ქალწულ-მოწამისა ანასტასიასი
4624:43.
- წამება წმ. ბარბარასი 4581:2; 4584:3.
- წამება წმ. გაიანესი 4624:39.
- წამება დავით და კოსტანტინესი 4741.
- წამება დიმიტრისი 4932:6; 4744:2.
- წამება ვარვარასი 4621:4; 4623:2.
- წამება წმ. თებრონიასი||ფებრონიასი
4623:1; 4932:23.
- წამება წმ. ირინასი 4932:19.

წამება წმ. მარინასი 1581:3; 4623:3; 4930:8; 4932:24.

წამება წმ. პარასკევასი 4623:4; 4624:40.

წამება სოფიასი და სამთა ასულთა მისთა პისტისი, ელზიდისი და ალაპისი 4621:2.

წამება წმ. ორმეოცთა, რომელნი სევასტიას იწამნეს 4624:20; 4930:31; 4933:III, 6.

წამება წმ. ქრისტინასი 1581:3; 4624:47; 4932:25.

წამება წმიდათა წინასწარმეტყველთა 4583:3.

აპოკრიფები

ავგაროზი 4592; 4989:3, 5.

აპოკრიფი ქრისტესა და მოციქულთა შესახებ 4812 ა.

ეპიფანე კვიპრელი საკითხავი ჯოჯობეთად შთასვლისათჳს უფლისა და იოსებ არიმათიელისა 4930:18.

ფრეფი განკორციელებისათჳს ქრისტესისა და სასწაულთა მისთათჳს და მწვალებელთა შეჩუჭნებისათჳს 4930:6.

იავორსკი სტეფანე სასწაული ანტე-ქრისტეს მოსვლისა 4753.

[მარგალიტი] სწავლანი გამოკრებულნი დიდთა წიგნთაგან მარგალიტისა 4576:1; 4614:1.

მიცვალება ყოვლად წმ. ღვთისმშობელისა 4930:7; 4942:1.

მოსახსენებელი წმ. მოციქულისა თომასი 4932:5.

ნიკიფორე ხუცესი ანდრია სალოსის ცხოვრება 4874.

სასწაული ანტექრისტეს მოსვლისა და ამ სოფლის აღსრულებისა 4753.

სასწაული თეოდორე მთავარმოწამისა 4930:9.

უწყება პეტროს მკაწრველისათჳს და ალაჯორისათჳს 4576:2; 4614:2.

უწყება სუბალიძისა სუბსარქისისათჳს 4614:3.

ცხოვრება იოანე მოციქულისა 4812 გ:1.

ცხოვრება ქრისტესი 4633:1.

ჯუარის გზა 4752.

ასკეტიკა, ჰომილეტიკა

ამგროსი ნეკრესელი ქადაგებანი 4970.

ამფილოქე იკონიელი სიტყუად მიგებებისათჳს... 4624:12; 4930:11; 4933:III, 18.

ანასტასი სინელი ქრისტეს მიერ შესუშნებულთა და სარწმუნოებით დაძინებულთათჳს 4932:35.

ანდრია კრიტელი, იერუსალიმელი ლაზარესათჳს ოთხდღე მომკულდარისა 4624:23; 4930:34 4933:III, 9.

„ სიტყუა ამაღლებისა პატიოსანისა და ცხოველმყოფელისა ჯუარისა 4624:2; 4930:29; 4932:2; 4933:III, 22.

„ სიტყუად ბზობისათჳს და იმერუსალემად შესვლისა... იესუ ქრისტესსა 4933:III, 10.

„ სიტყუა იოვანე ნათლისმცემლისა თავის კუეთისათჳს 4744:3.

„ სიტყუად ხარებისათჳს... ღმრთისმშობელისა და მარადის ქალწულისა მარაამისა 4933:III, 8; აღსარება შვიდს მომაკუდინებელს ცოდვაზე... 4549:51 (შენ. 13).

ბასილი||ვასილი დიდი (კესარია-კაპადუკიელი) მიცვალება||მიცვალებისათჳს ღვთისმშობლისა 4584:2; 4624:34; 4945:1.

- “ სიტყვაჲ მოსლვისათჳს სუ-
ლისა წმიდისა 4930:23.
- „ სიტყუაჲ ნათლისღებისათჳს...
იესუ ქრისტესა 4930:10.
- „ სიტყუა პატიოსნისა და ცხო-
ველმყოფელისა ჭუარისა ამაღ-
ლებისათჳს 4933:III, 21.
- „ სუფევა 4806.
- „ [სწავლა] თითოეულთა სათ-
ნობათათვის 4616:7.
- „ სწავლა ლოცვისათვის და სხუ-
ათა თითო სახეთათვის სათნოე-
ბათა საცხოვრებელად სულისა
4616:5.
- „ სწავლა. — სახარებასა შინა
წერილ არს... 4616:6.
- გერმანოს კონსტანტინოპოლელი სიტყვა
სატფურებისათჳს ტაძრისა ღვთის-
მშობელისა 4624:49.
- გიორგი ნიკომიდიელი საკითხავი ჭუარ-
ცმისათჳს და დაფლვისა... იესუ
ქრისტესა 4930:5; 4933:III, 13;
4942:5.
- „ სიტყუა განცემისათჳს უფლი-
სა 4930:17.
- „ სიტყუა ღვთისმშობლისათჳს,
რაჲმს მიყვანებულ იქმნა სამი-
სა წლისა ტაძრად 4930:30.
- გრიგორი ნოსელი შესზმა თეოდორე ტი-
რონისა 4624:13.
- გრიგორი|გრიგოლ ღვთისმეტყველი აღ-
ვსებისათჳს და აღდგომისა უფ-
ლისა ჩუჴნისა 4930:19; 4933:
III, 15.
- „ ახალკურიაკისა და სატფურე-
ბისათჳს 4930:21.
- „ მეერგასისათჳს და სულისა
წმიდისა 4624:32.
- „ სიტყუა ნათლისღებისათჳს
4624:45.
- „ საკითხავი პასხასათჳს 4624:29.
- „ სწავლანი სულიერნი 4616:4.
- „ შობისათჳს უფლისა ჩვენისა
იესუ ქრისტესა 4624:44.
- ეპიფანე კპრელი მუცლადღებისათჳს
ანნასა 4624:42.
- „ საღმრთოთათჳს მათ კორცთა
უფლისა ჩუჴნისა იესუ ქრის-
ტესთა დაფლვისათჳს 4624:28;
4933:III, 14.
- ეფრემ ასური აბრაამ მონაზონისათჳს
და ძმისწულისა მისისა მარია-
მისთჳს 4624:41.
- „ მეორედ მოსლვისათჳს იესო
ქრისტესი 4624:17.
- „ სიტყუა ფერისცვალებისათჳს
... იესო ქრისტესი 4624:35;
4932:26; 4933:III, 19.
- „ სიტყუა წმ. მამათათჳს შესუე-
ნებულთა 4624:18.
- თეოდორე სტოდიელი თავის კუჴთისა-
თჳს იოანე ნათლსმცემელისა
4930:27.
- „ სიტყუა შესხმისა პოენისა თა-
ვისა იოანე ნათლისმცემლისა
4624:14; 4932:20.
- „ სწავლანი სულიერნი თჳსთა
მოწაფეთა მიმართ ყველიერისა
კურიაკითგან, ვიდრე დიდ ოთხ-
შაბათამდე 4933 I (შენ.).
- თხრობაჲ სულთაწარგებელი სასწაუ-
ლისა, რომელი იქმნა ხალკკურატისა
პატიოსნისა წმიდისა ხატისა ქრისტე-
სისა 4933:III, 4.
- იოანე დამასკელი სიტყუაჲ სიტყუს-სა-
გებელი მათი, რომელნი ჰგომობენ
წმიდათა ხატთა 4933:III, 5.
- „ სიტყუაჲ შესხმისა დაძინები-
სა... დედოფლისა ჩუჴნისა
ღვთისმშობელისა 4933:III, 20.
- „ სიტყუაჲ შობისათჳს... იესუ
ქრისტესი 4624:9; 4932:9; 4933:
III, 25.
- „ შესხმაჲ წმიდათა მოწამეთა და
მამათა და ვედრებაჲ მათი 4939:
2.
- „ შობისათჳს ...ღვთისმშობლისა
და მარადის ქალწულისა მარია-
მისა 4932:1.

იოანე სინელი კლემაქსი 4577.

კირილე იერუსალიმელი საკითხაგნი მარტვლისანი, რაჟამს მოვიდეს სული წმიდად მოციქულთა ზედა 4933: III, 23.

ნეკტარი კოსტანტინოპოლელი აღწერა სასწაულისა წმ. თეოდორეს მიერ აღსრულებულისა 4744:1.

ორბელიანი ნიკოლოზ შვიდნი მომაკუდინებელნი ცოდვანი 4616:8.

ორბელიანი სულხან-საბა სამოთხის კარი 4583:2.

„ შესასწავებელად ყრმათა და ერისკაცთა მათ, რომელთა არა აქუსთ გამოცდილებით ძალი და სმენა საღმრთოთა წერილთა 4583:4.

პროკლე კოსტანტინოპოლელი სიტყუად შობისათჳს უფლისაჲ ჩუენისა იესუ ქრისტესა 4930:14.

საქმენი და გაწვრთნილობანი ქრისტიანებრივი კეთილი ცხოვრებისათვის 4620.

სიტყვანი წმიდათა მამათანი 4616:2.

სოფრომ იმერუსალიმელი სიტყუად წმიდისათჳს ნათლისღებისა მაცხოვრისა ჩუენისა 4933:III, 17.

[სწავლა სულისათვის] 4989:4.

შვიდნი მომაკუდინებელნი ცოდვანი და მისგან გამომავალნი ნაყოფნი 4963:3.

ჯვარის საკითხავი 4812 გ (შენ. 2).

იოანე ოქროპირი დაღუმებისათვის ზაქარიასსა 4624:33; 4932:21.

„ დღესა მეერგასისა, რომელსა მოვიდა სული წმიდა მოციქულთა ზედა 4933:III, 24.

„ თქმული სერაფიმათაჳს 4624:5; 4932:7.

„ საკითხავი კვრიაკესა ბაიაობისასა 4624:24.

„ საკითხავი ბზობისათჳს 4930:15.

„ საკითხავი ნათლისღებისათჳს იესუ ქრისტესი.

„ საკითხავი ა ნათლისღებისათჳს ...იესუ ქრისტესი 4932:11; საკითხავი ბ 4932:12.

„ საკითხავი წინადლით ქრისტეს შობისა 4624:8.

„ სიტყვა ამაღლებისათჳს იესო ქრისტესი 4624:31; 4930:22; 4933:III, 16.

„ სიტყუა განცემისათჳს იუდასაგან 4624:26; 4933:III, 11.

„ ვნებისათჳს მაცხოვრისა ჩუენისა იესუ ქრისტესა 4930:4; 4933:III, 12.

„ სიტყუა იგავისა მისთჳს მეზვერისა და ფარისეველისა 4933:III, 1.

„ სიტყუად მეორედ მოსლვისათჳს... იესუ ქრისტესა 4933:III, 3.

„ სიტყუად უძღვებისათჳს შვილისა 4624:16; 4933:III, 2.

„ სიტყუად შემდგომად ამბორისყოფისა 4930:20.

„ სიტყუა ხარებისათჳს ღვთისმშობელისა 4624:21; 4930:13; 4932:15.

სიტყუანი წმიდათა წიგნთაგან 4939.

„ ქებისმეტყუჴლება ზესთა კურთხეულისა მარიამისა 4932:28.

„ შესხმა თავთა მოციქულთა პეტრესი და პავლესი 4624:34; 4930:22; 4930:26.

„ შესხმა ყოვლად წმიდისა ღვთისმშობელისა მარიამისა 4932:27.

„ შესხმა ფილოლონესი 4624:7.

„ შობისათჳს იოანე ნათლისმცემლისა 4930:24.

- „ შენ გეტრფი 4907:98.
- „ შენთან არს გული 4907:23.
- „ შენის გონების სხიენი 4907:49.
- „ შენს ღირსებასა ნატრულო-ბენ 4907:9.
- „ შენნი გამცდელნი 4907:78.
- „ შევენებანო, სახილვოდ სასურ-ველნო 4907:104.
- „ ცრუიან ბრძენნი 4907:76.
- „ ძეობა. — მუხნო ვლიდით 4907:86.
- „ ძვირფასო საყვარელო 4907:59.
- „ ჭმუნვის მახვილი 4907:48.
- „ ჭრიჭინა და ჭიანჭველა (ფრან-ციცულით) 4907:70.
- „ ჰოჲ გაბადრულო მთვარეჲ 4907:80.
- „ ჰოჲ ვით გვემტყუნვა 4907:25.
- „ ჰოჲ საყვარელო 4907:93.
- „ ჰოჲ წარმავალნო 4907:33.
- „ ჰსძგერს გლახ გული 4907:24:89.
- ჰუვო ვიკტორ ერთი მინუტის სიჭაბუკე იხ. ერისთავი ვიორგი, ერთი მი-ნუტის სიჭაბუკე.
- ლექსები უავტორო: ანბანთქება. — ან ალვად ნაზარდო ნორჩო 4795 (მინაწ. 1).
- არც დვალეთში, არც ქიზიყში 4730 (შენ. 5).
- ბოლოკ-ბოლოკად გაბრიყვე-ბულად 4872 (მინაწ. 2).
- ენა, წყარო მწყურვალათაჲს 4622:8.
- ეპიგრამმა. — შესვი, მონაო ღვთისაო 4921.
- ვის ხელში გაიზარდე 4543 (შენ. 1).
- იქადოდნენ ძმა ყოველნი 4621:4 (შენ. 1 ბ).
- იეკლუტ ტანზე მიჭრიან ხამსა 4543:2.
- მათ განმაშორონ გზაზედა 4699 დ.
- მასვე ვვედრებ 4699 ბ.
- მეფეო, შენის გარდაცვალე-ბით 4735:3 (შენ. 2).
- მოისვენე, მოისვენე შვილო ჩემო 4633:3.
- მწირ ვიყავ 4622:9.
- ორსა ბროლის ბურჯსა შუა 4631 (ქენ. 2).
- პასუხი. — ცეცხლი მოედოს 4699 გ.
- რა ოსტატი ასოს სმიდეს 4921 (მინაწ. 4).
- სიცოცხლის გლოვა 4591 ბ:2.
- სიცოცხლის კარგვა 4591ბ:1.
- უფალს ჩემსა გვეედრები 4622:7.
- ქვეყნის მპყრობელის მემკვი-დრეჲ 4699 ა.
- ღვთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი დედა 4736 (მინაწ. 3).
- შავმან მიწამან გამისაკუთრა 4736 (მინაწ. 2).
- შენს განშორებას 4799 (მი-ნაწ. 1).
- ხილთა ქება. — და სუფრას ავაესებ ნიადაგ იაგუნდითა 4799:1.

სამართალი

ვახტანგ VI სამართლის წიგნი 4580; „ დასტურლამალი 4738.
4798; 4977.

სამხედრო საქმე

განყოფინათვს არტილერიისა საქურ- საფუძველი არტილერიისა 4810.
ველთა სიმძიმისა 4815.

სახელმძღვანელოები

არითმეტიკა 4950:2. ვაკათა (ენის სასწავლო) 4619.

ფოლკლორი

ამირანი (ლექსი) 4907 (მინაწ.). ზღაპარი 4622:10.
ერთხელ მეც ვიყავ ვაჟაკი 4997 (მი- სოფლისა თავსა ვესახლე 4992 (მინაწ.
ნაწ. 2). 3).